EDITIO COLLEGII IURIDICI ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS.

COLLECTANEA
EX
ARCHIVO COLLEGII IURIDICI.

TOMUS VIII.
(PARS II.).

ARCHIWUM
KOMISYI PRAWNICZEJ.

TOM ÓSMY.
(CZĘŚĆ II.).

KRAKÓW.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ,
1909.

EDITIO COLLEGII IURIDICI ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS.

COLLECTANEA

EX

ARCHIVO COLLEGII IURIDICI.

Tomus VIII, pars posterior.

CRACOVIAE.
SUMPTIBUS ACADEMIAE LITTERARUM CRACOVIENSIS.
1909.

WYDAWNICTWO KOMISYI PRAWNICZEJ AKAD. UMIEJĘTNOŚCI W KRAKOWIE.

ARCHIWUM
KOMISYI PRAWNICZEJ.

Tom VIII, część druga.

KRAKÓW.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ,
1909.

s. piz. nr 11569/VIII
Wyłączono ze zbiorów BUW
15364
Dubl. 9774
DUBLET
POLSKIE RADIO BIBLIOTEKA WARSZAWA
BIBLIOTEKA NARODOWA
III 620.920
Biblioteka Narodowa Warszawa
30001006151575

DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Józefa Filipowskiego.

D. 705/57
25 XI
1958 W 366/2

66.

Zbiór aktów do historyi ustroju sądów prawa polskiego i kancelaryi sądowych województwa krakowskiego z wieku XVI—XVIII.

Zbiór aktów

do historyi ustroju sądów prawa polskiego i kancelaryi sądowych województwa krakowskiego z wieku XVI—XVIII.

wydał

Stanisław Kutrzeba.

Wydawnictwa dotychczasowe zapisek sądowych z ksiąg sądów prawa polskiego ograniczają się do wieków średnich; jedynie jedno wkroczyło w wiek XVI, t. j. Bobrzyńskiego: »Decreta in iudiciis regalibus tempore Sigismundi I.... Cracoviae celebratis« (Starodawne prawa polskiego pomniki, t. VI), a i to objęło niewiele lat tylko. O ile chodzi więc o poznanie organizacyi sądów prawa polskiego w czasach nowszych, trzeba się opierać prawie że wyłącznie na postanowieniach konstytucyi, zawartych w »Volumina legum«. Ale konstytucye nie wyczerpywały całej kwestyi organizacyi sądownictwa; o jednych z sądów polskich mówią one bardzo niewiele, oświetlają tylko częściowo ich ustrój, o innych zaś zgoła milczą. Wiele zarządzeń, tyczących się organizacyi sądów, a mających charakter ustawodawczy, jest zawartych w innego rodzaju aktach, nadto cały szereg kwestyi normował tylko zwyczaj. Rzeczą też jest konieczną ogłosić przynajmniej najważniejsze tego rodzaju akta, które bądź normują zasadniczo ustrój sądów polskich, bądź też pozwalają stwierdzić, jaką była pod tym względem praktyka. Próbą takiego wydawnictwa jest obecne, które się ogranicza terytoryalnie — do jednego województwa tylko: krakowskiego. Zawiera ono dwieście kilkadziesiąt aktów różnego rodzaju, które łączy to, że dają poznać organizacyę wszystkich sądów prawa polskiego, jakie w ciągu XVI—XVIII wieku pojawiają się w temże województwie.

Akta zamieszczone w tem wydawnictwie nie mają oczywiście jednolitego charakteru. Można je podzielić na kilka grup; omawiając charakter aktów każdej grupy, zaznaczę, jakich trzymałem się zasad przy wyborze tych aktów, które do wydawnictwa włączyłem.

1. Pierwszą grupę tworzą akta, które normują zasadniczo ustrój poszczególnych sądów. Akta takie wychodzą od różnych czynników. Są nimi: 1) sejm, 2) król, 3) ten, który stoi na czele sądu i jest w zasadzie jego sędzią, 4) sejmik, 5) konfederacya, 6) sąd sam. Postanowienia, wychodzące od sejmu, zawarte są w konstytucyach. Te więc oczywiście tu się nie mieszczą. W wydawnictwo weszły normy, wychodzące od czynników podanych pod 2—6.

Król niejednokrotnie wydaje od siebie — bez sejmu, za Stanisława Augusta zaś, za zdaniem rady nieustającej — zarządzenia ogólne, tyczące się sądów i kancelaryi sądowych. Mają one bądź charakter zarządzeń stałych, bądź też tylko tymczasowych; te drugie są rzadsze. Takie akta zostały pomieszczone w zbiorze wszystkie bez wyjątku, jakie mi się udało odszukać.

Co do szeregu sądów widzimy w Polsce taką praktykę, iż sądownictwo oddane jest w ręce dostojnika-sędziego, który jednak sam tylko w skąpej mierze je osobiście wykonuje, a dla regularnego wymiaru sprawiedliwości tworzy cały nieraz liczny urząd sądowy. Tak np. starosta organizuje sąd grodzki, na którego czele stoi, wojewoda sąd wojewodziński żydowski i t. d. Jaką ma być organizacya takiego sądu, to zależy od tej głowy, więc od starosty czy wojewody i t. d. Ci dostojnicy bądź to przeprowadzają organizacyę taką przez szereg zarządzeń od wypadku do wypadku, bądź też — najczęściej wówczas dopiero, gdy ten ustrój już się rozwinął — wydają normy, określające go zasadniczo. Takie ogólne postanowienia noszą zwyczajnie nazwę ordynacyi. A więc są ordynacye grodzkie, wydawane dla grodu i jego kancelaryi przez starostę tegoż grodu, ordynacye wojewodzińskie, wydawane przez wojewodę dla sądu jego nad żydami i t. d. Tego rodzaju ogólne postanowienia również wszystkie zostały tu podane, jakie w aktach odszukałem.

Co do obu rodzajów tych ogólnych postanowień, wychodzących od króla lub od głowy sądu, jedno chcę tu zaznaczyć. Nieraz — zwłaszcza w odniesieniu do sądów nad żydami — zawierają takie postanowienia także szereg innych przepisów, nie tyczących się kwestyi organizacyi sądu. Niepodobna było rozrywać aktów, tworzących całość, by drukować z nich tylko te ustępy, które się odnoszą do sądownictwa; takie akta zostały więc pomieszczone w całości, choć wykraczają częściowo poza ramy zakreślone wydawnictwu.

Od ostatnich dziesiątków lat XVI wieku także sejmiki powołują do życia sądy, przepisując ich skład i kompetencyę. Tu należą sądy kapturowe, od XVII wieku sądy skarbowe wojewódzkie. Podobnie i konfederacye z XVII i XVIII wieku tworzą niekiedy sądy odrębne, a to tak, że ogólne postanowienia konfederacyi nakazują utworzenie sądów, a konfederacye wojewódzkie na sejmikach wprowadzają przez swoje uchwały te postanowienia w życie. Nadto sejmiki wydają nieraz innego rodzaju zarządzenia, tyczące się np. archiwów sądowych, to znów stawiają szereg różnych żądań pod adresem sejmu. Takie postanowienia sejmikowe (t. j. odnośne punkty laudów) w skład wydawnictwa tego nie weszły. Niewłaściwą byłoby rzeczą wyrywać z laudów

takie ustępy; zaś wydawnictwo wszystkich laudów krakowskiego województwa przygotowuje już do wydania Komisya historyczna Akademii Umiejętności. Tam się więc znajdą uzupełnienia tu wydanych aktów.

Wreszcie nieraz sądy same — a to sądy kollegialne, jak sądy kapturowe, konfederacyjne, ziemiański z r. 1792 — przy rozpoczęciu swoich funkcyi same dla siebie wydawały normy ogólne, których miały się trzymać przy wykonywaniu juryzdykcyi. O ile opierały się te sądy na innych postanowieniach, np. na konstytucyach lub uchwałach sejmików, przejmowały zwykle do tych norm przepisy tam zawarte, uzupełniały je i rozwijały w szczegółach. Takie normy, które sądy dla siebie samych wydawały, noszą również nazwę ordynacyi, którą jako współczesną zatrzymuję. Te ordynacye odpowiadają mniej więcej dzisiejszemu pojęciu regulaminu; są jednak od regulaminu szersze. I te ordynacye pomieściłem wszystkie w wydawnictwie.

2. Drugą grupę tworzą akta, mające jednorazowe znaczenie, a więc zarządzenia różnorodne, tyczące się sądów czy kancelaryi sądowych. Te akta wychodzą od tych także czynników, które wydają ogólne zarządzenia, a to króla, głowy sądu (właściwego sędziego) lub konfederacyi. Tego rodzaju aktów nie podaję już wszystkich bez wyjątku, lecz tylko niektóre z nich. Trzymałem się tu tych zasad. Jeśli w aktach takich ustala się pewna praktyka, tak że one według jednego wzoru są wydawane, to podaję jeden akt jako typowy, z zasady najwcześniejszy, a w nocie zaznaczam, iż aktów takich jest więcej, i podaję sygnatury przynajmniej kilku. Jeśli akta takie przedstawiają kilka typów, to daję z każdego typu jeden akt. Jeśli obok typów znachodzą się akta od typu odbiegające, to je podaję wszystkie, które tylko nieco silniej się wyodrębniają. Jedno zaznaczyć tu chcę jeszcze. Zwyczajnie jest jeden sąd pewnego rodzaju na całe województwo. Ale niekiedy jest sądów tego samego rodzaju więcej, np. odrębny sąd ziemski dla księstw zatorskiego i oświęcimskiego, sądów grodzkich cztery (Kraków, Biecz, Sącz, Oświęcim) i t. d. Otóż akta typowe ustalam dla każdego sądu z osobna wobec tego, że każdy taki sąd dla siebie żyje nieraz dość odrębnym życiem (np. grody), i to choćby nawet w pewnych wypadkach typy aktów, odnoszących się do różnych sądów, ze sobą się pokrywały. Szło mi o to właśnie, by przez uwzględnianie na równi tych sądów jednogatunkowych dać w wydawnictwie podstawę do zbadania kwestyi, o ile te sądy różne wytworzyły instytucye, a o ile zgodne.

Wśród tych aktów wszystkich, mających charakter jednorazowych zarządzeń, wyróżniają się zwłaszcza akta nominacyi. Nominacye takie na urzędy sądowe wychodzą bądź od króla, bądź też od sędziego głównego, który ustanawia wszystkich członków sądu, czy też swoich zastępców, bądź co do woźnych od wojewody. Na niektóre urzędy sądowe, np. podkomorzego, sędziego i podsędka i t. d., przedstawiały kandydatów sejmiki, lub same nawet sędziów wybierały. Tych laudów sejmikowych tu znowu nie podaję, gdyż wejdą w ogólne wydawnictwo laudów.

3. Trzecią grupę aktów stanowią zapiski oraz akta, które nie mają charakteru zarządzeń ze strony władzy regulujących organizacyę sądów czy kancelaryi. Powody wciągnięcia ich do zbioru są różne. Niektóre z tych zapisek powiadamiają nas o tem, w jaki sposób i kiedy zostały pewne postanowienia ogólne wprowadzone w życie, np. konstytucye sejmowe, odnoszące się do organizacyi sądownictwa. Inne znów zastępują nam brak aktów pewnych. Np. co do pewnego sądu niema nominacyi urzędników, ale są zapiski, mówiące o tem. To takie zapiski wciągam — znowu jednak, jeśli mają pewien typ, to tylko jedną jako typową lub takie, które od typu odbiegają. Inna grupa zapisek — i to może najważniejsza — informuje nas o praktyce, skądinąd nieznanej. Tu zwłaszcza należą zapiski, podające roty przysiąg, składanych przez urzędników sądowych, ważne dla poznania zakresu ich kompetencyi. I tu znowu daję przykładowo zapiski typowe, oraz wszystkie od typu odbiegające według tych zasad, które wyżej określiłem.

4. Ostatnią wreszcie grupę tworzą inwentarze ksiąg sądowych. Zasługują one na uwagę z kilku względów. Podają wiadomości o przechowywaniu ksiąg — wskazują, jak dzielono księgi i jakie były ich rodzaje — wreszcie pozwalają stwierdzić, o ile do dziś się księgi zachowały. Inwentarze podaję wszystkie bez wyjątku. Tylko jednak z niektórych sądów inwentarze ksiąg się zachowały.

Tak się przedstawia materyał, który został do wydawnictwa zużytkowany. Oczywiście, nie wystarczy on do skreślenia w pełni historyi tych sądów, nawet przy uzupełnieniu go przez postanowienia sejmów i sejmików. Kto będzie chciał opracować czy sąd grodzki, czy ziemski i t. d., będzie musiał sięgnąć do ksiąg oryginalnych, zwłaszcza gdy będzie szło o określenie kompetencyi tych sądów. Ale też zadaniem tego wydawnictwa jest tylko podanie aktów, mających zasadnicze znaczenie dla rozwoju sądownictwa.

Jak z określenia powyżej podanego wynika, wyłączone zostały akta, które się odnoszą do sądów województwa krakowskiego sądzących się prawem niepolskiem, a więc przedewszystkiem sądów prawa niemieckiego. Uwzględnione jednak zostały takie sądy, które stoją na rozdrożu między sądami prawa niemieckiego a polskiego, np. sądy apelacyjne starostów w sprawach miejskich. Co się tyczy sądów prawa polskiego, to nie wszystkie równie dokładnie są przez te akta oświetlone. Niektóre, jak np. sądy grodzkie lub kapturowe, wcale jasno się w nich przedstawiają, do innych znów ledwie skąpe jakieś znajdą się przyczynki. O tem decydowała większa lub mniejsza obfitość materyału.

Materyału tego dostarczyły wyłącznie zasoby archiwum krajowego aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie, na których w całości jest to wydawnictwo oparte. Przeglądnięcie całego zasobu ksiąg, odnoszących się do tych sądów, o które tu chodzi, t. j. prawie 4000, oczywiście byłoby rzeczą niemożliwą wogóle do podjęcia dla jednego człowieka, tembardziej dla jednego

niewielkiego wydawnictwa. Umożliwiła wydawnictwo ta okoliczność, iż pracując od lat dziesięciu w temże archiwum, z tego przez lat siedem jako jego adjunkt, mogłem przy ciągłem przeglądaniu ksiąg notować akta, tyczące się ustroju sądów, który mnie specyalnie ze względu na moje studya zajmował. Uzupełniłem te notatki przez planowe przeszukanie pewnych działów ksiąg, gdzie spodziewałem się znaleść materyał dla wydawnictwa. Wreszcie założone przed kilku laty w archiwum repertoryum ważniejszych aktów, które objęło zwłaszcza najważniejsze księgi (relacyi) prawie wszystkie, a dość innych ksiąg także, choć jeszcze nieskończone, umożliwiło mi kontrolę moich poszukiwań i szczodre uzupełnienie poprzednio już zebranego materyału.

Co się tyczy technicznej strony wydawnictwa, to akta podaję chronologicznie, dając każdemu numer bieżący. Większe akta, o ile to było rzeczą możliwą, podzieliłem na ustępy (np. ordynacye wojewódzińskie i t. d.). Pisownię łacińską ujednostajniłem, polską zmodernizowałem, zatrzymując odrębne formy gramatyczne, według tego, jak zwyczajnie się w tej kwestyi w wydawnictwach historycznych Akademii postępuje, z wyjątkiem pisowni imion własnych i miejscowości, którą zatrzymałem niezmienioną. Skracałem tytulaturę królów. Zaopatrzyłem też wydawnictwo w osobny na końcu wykaz aktów i indeksy.

1. *Kraków, 7 stycznia 1506 r.*

Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu zwołania sejmu.

Omnes termini et causae quarumcunque personarum status et sexus utriusque in diem hodiernam et in dies sequentes se continue cadentes unacum interrogationibus, iuramentis, documentis et visionibus ac cum toto iuris progressu iuxta citationes et concitationes ad satisfaciendum litterales ac iuxta citationes verbales et recognitiones earundem et iuxta acta praesentia latius canentia per iudicium propter conventionem generalem in Lublin proxime celebraturam dati et transpositi sunt abhinc ad feriam IV proximam post festum Purificationis B. V. Mariae proximum *(4 lutego)* in eodem vigore, prout hodie et diebus continue se sequentibus fieri debuerunt, nulli partium iuri nocendo, simul et cum litteris ex officio capitaneali datis[a] ad querellam vel dandis[b].

Zapiska w Castr. Crac., t. 29, str. 987 pod datą dnia 7 stycznia 1506 r.

2. *Kraków, 6 maja 1506 r.*

Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu pospolitego ruszenia przeciw Tatarom.

Omnes termini et causae quarumcunque personarum status et sexus utriusque in diem hodiernam et in dies sequentes continue se cadentes una cum interrogationibus, iuramentis et documentis remissionibusque ex iure spirituali vicariali Cracoviensi, iuxta citationes litterales, concitationes etiam litterales ad satisfaciendum latius canentes ac iuxta citationes ministerialium[c] verbales recognitionesque earundem et acta, similiter termini litterarum ex officio capitaneali ad querellam datarum vel dandarum propter bellicam expeditionem versus Thartaros ad Leopolim per dominum iudicem transpositi sunt abhinc ad feriam IV proximam post festum s. Trinitatis nunc instans proximum *(10 czerwca)* in eodem vigore, prout hodie et diebus continue se sequentibus fieri debuerunt, nulli partium iuri nocendo.

Zapiska w Castr. Crac., t. 29, str. 1176—1177 pod datą dnia 6 maja 1506 r.

---

[a] w tekscie: datarum. [b] w tekscie: dandarum. [c] w tekscie: ministeriales.

3. *Kraków, 3 lutego 1512 r.*

Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego podający skład wiecu.

Colloquium generale [1]) Cracoviense est celebratum feria tertia proxima post festum Purificationis B. V. Mariae *(3 lutego)* anno domini millesimo quingentesimo duodecimo, praesentibus hiis magnificis Spithkone de Jaroslaw castellano[a], Nicolao de Camyenyecz palatino et capitaneo Cracoviensibus, Jacobo de Syekluka Woynyczіensi et Nicolaus Jordan de Zakliczin Wyslicziensis locum tenens Stanislai de Mlodzyeyowyczе Sandeczensis ac generosus Joannes Pyenyazek de Cruzlowa locum etiam tenens Andreae de Thanczin Byeczensis castellanorum, tempore generosorum Jacobi de Lubomirz iudicis et Joannis de Byechow subiudicis ac Jacobi de Rupnow notarii terrae Cracoviensis generalium et nobilis Martini de Rabroth vicenotarii praedictae terrae etc.

Zapiska w Terr. Crac., t. 148, str. 1.

[1]) Ob. konstytucyę z r. 1511, wskrzeszającą wiece, Vol. leg. I, 377.

4. *Kraków, 9 maja 1513 r.*

Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego, podający skład wiecu.

Colloquium generale Cracoviae extitit celebratum feria II proxima post festum s. Stanislai in maio anno domini 1513 *(9 maja)*, praesentibus hiis magnificis Spithkone de Jaroslaw castellano, Nicolao de Camyenyecz palatino et capitaneo Cracoviensibus, Andrea de Cosczyelecz Woynicziensi castellano et vicethezaurario R. P.; Stanislaus Mlodzyeyowszki castellanus Sandeczensis loco sui generosum Nicolaum Mischopad castellanum Czechoviensem locavit[b], et Andreas Thanczinszki castellanus Byeczensis generosum Andream Rzeschowski loco sui locavit, tempore generosorum Jacobi de Lubomirz iudicis et Johannis de Byechow subiudicis terrae Cracoviensis generalium.

Zapiska w Terr. Crac., t. 148, str. 2.

5. *Kraków, 9 maja 1514 r.*

Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego, podający skład wiecu.

Acta Cracoviae in colloquio generali feria tertia proxima post festum s. Stanislai in maio *(9 maja)* anno domini 1514 praesentibus hiis magnificis dominis Nicolao de Camyenyecz palatino et capitaneo Cracoviensi, Andrea

[a] w tekscie: Cracoviensi. [b] w tekscie: Czechoviensem loco sui locavit.

de Cosczyelecz castellano Woynyczіensi, Nicolao de Conyn Czechoviensi, Nicolao de Woyslavicze gladifero et burgrabio Cracoviensi, Jacobo de Lubomirz iudice terrae et castri Cracoviensis, Joanne de Byechow subiudice et Jacobo de Rupnow notario eiusdem terrae Cracoviensis generalibus; et propter absentiam magnifici domini Spithkonis de Jaroslaw dicti termini colloquiales non fuerunt iudicati.

Zapiska w Terr. Crac. t. 148 str. 5.

6. *Kraków, 18 kwietnia 1515 r.*

Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu śmierci starosty Mikołaja Kamienieckiego.

Omnes termini et causae quarumlibet personarum status et sexus utriusque unacum interrogationibus, iuramentis et documentis iuxta citationes et concitationes litterales ad satisfaciendum simul cum litteris querellarum ex officio capitaneatus datis[a], citationes ministerialium verbales ac recognitiones eorundem et acta in diem hodiernam et in alios dies continue et immediate sese sequentes cadentes cum toto processu iudiciario quorumvis citatorum et citandorum propter vacantem sedem capitanei Cracoviensis et mortem magnifici olim domini Nicolai de Camieniecz palatini et capitanei terrae Cracoviensis et terrae Sanocensis ac regni Poloniae campiductoris etc. generalis per officiales officii eiusdem capitaneatus Cracoviensis videlicet generosos Jacobum de Lubomirz iudicem terrae ac Stanislaum de eadem Lubomirz vicecapitaneum castri Cracoviensis transpositi sunt et acticati ab hinc ad feriam IV post festum s. Trinitatis nunc instans proximam *(6 czerwca)* in eodem vigore et tales, quales hodie et aliis diebus continue et immediate se sequentibus fieri debuerunt, iure partium illaeso.

Zapiska w Castr. Crac. t. 32 str. 1012—1013 pod datą dnia 18 kwietnia 1515 r. Gród rozpoczął funkcye po nadaniu starostwa Szydłowieckiemu 21 sierpnia 1515 r. Mówi o tem zapiska w Castr. Crac. t. 32 str. 1236: Acta magnifici domini Cristoferi de Schidlowiecz palatini et capitanei Cracoviensis necnon regni Poloniae cancellarii etc., a susceptione capitaneatus Cracoviensis incepta sunt feria tertia ante festum s. Bartholomaei apostoli proxima.

7. *Preszburg, 23 kwietnia 1515 r.*

Zygmunt I król polski poleca Jakubowi Lubomirskiemu sędziemu grodzkiemu krakowskiemu, by objął w charakterze podstarościego tymczasowy zarząd starostwa krakowskiego, opróżnionego przez śmierć Mikołaja Kamienieckiego.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae Prussiaeque etc. dominus et haeres. Generoso Jacobo Lubomirski iudici terrestri Cracoviensi fideli nostro delicto gratiam nostram regiam. Generose fidelis

[a] w tekście: datarum.

dilecte. Ex quo officium capitaneatus castri Cracoviensis per mortem magnifici olim Nicolai de Camieniecz palatini et capitanei Cracoviensis sicut deo placuit noviter defuncti vacat, ne itaque castrum nostrum praefatum tam digno capitaneo orbatum aliquem defectum in sui provisione paciatur et ne quispiam subditorum nostrorum vacante ipso officio in sua negligatur iustitia, sed ut ipsum castrum cum suis officiis in debita existat provisione et regimine et iudicia ipsum officium concernentia debito iuris ordine exerceantur et prosequantur providere cupientes, tuae fidelitati, de cuius idoneitate et iuris peritia plurimum confidimus, ipsum officium vicecapitaneatus praefati castri nostri Cracoviensis cum plena facultate et sui regimine ac debita provisione necnon iurisdictione et iudiciis eiusdem decrevimus committendum et praesentibus committimus, tuam fidelitatem plenaria auctoritate ac quibusvis officiis capitaneum Cracoviensem spectantibus fungi volentes usque ad nostram in praemissis informationem. Vobis itaque praefati castri nostri Cracoviensis quibusvis officialibus et burgrabiis caeterisque terrae et civitatis eiusdem Cracoviensis subditis nostris committimus mandantes, ut eundem Jacobum Lubomirski modo praemisso pro vero vicesgerente capitaneatus Cracoviensis habeatis ac eidem in omnibus ad ipsum officium pertinentibus se oboedientes exhibeatis, secus non facturi pro gratia nostra. Datum Posonii ipso die festi sancti Adalberti pontificis et martiris *(23 kwietnia)* anno domini millesimo quingentesimo decimo quinto, regni nostri anno nono.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 32 str. 1015—1016, podanej do grodu krakowskiego dnia 28 kwietnia 1515 r.

8. *Kraków, 22 marca 1519 r.*

Przysięgi złożone na odpowiednie wykonywanie urzędów przez Jakuba z Lubomirza sędziego ziemskiego i grodzkiego krakowskiego, Jana z Biechowa podsędka i Jakuba z Rupnowa pisarza ziemskich krakowskich.

Juramentorum rotae officialium iudiciii terrestris. — Veniens personaliter ad locum iudicii magnificus dominus Cristofferus de Sydlowyecz et de Sczmyelow et Magna Opatow haeres, palatinus et capitaneus Cracoviensis generalis ac regni Poloniae supremus cancellarius necnon Syradiensis, Novae Civitatis Corczin, Schochaczoviensis, Gostinensis etc. capitaneus satisfaciendo statuto et constitutioni in conventione generali Pyotrkoviensi totius regni proxime praeterita [1]) de officialibus iudicii laudatae et executioni debitae statutum praedictum demandando ab officialibus iudicii videlicet generosis Jacobo de Lubomyrz iudice terrae et castri Cracoviensis et Joanne minor de Byechow subiudice et Jacobo de Rupiow notario terrestribus Cracoviensibus corporale exegit iuramentum in hanc rotam:

Ego Jacobus iuro deo omnipotenti, quia in iudicio tam terrestri quam castrensi, ad quod locatus sum, secundum laudum et statuta regni Poloniae ac secundum summam integram diligentiam meam iure mediante iudicabo, ita pauperibus sicut divitibus, aeque omnibus, solum dominum deum prae oculis habendo iustitiam administrabo nec volo a praedictis cessare causa amoris favoris odii timoris nec alicuius doni aut nocumenti vel alterius rei. Sic me deus adiuvet, omnes sancti et haec sancta crux.

Subiudicis: Item ego Johannes minor de Byechow iuro deo omnipotenti, quia in iudicio terrestri, ad quod locatus sum, secundum laudum et statuta regni Poloniae ac secundum summam integram diligentiam meam iure mediante iudicabo, ita pauperibus sicut divitibus aeque omnibus, solum dominum deum prae oculis habendo iustitiam administrabo nec volo a praedictis cessare causa amoris favoris odii timoris nec alicuius doni aut nocumenti vel alterius rei. Sic me deus adiuvet, omnes sancti et haec sancta crux.

Notarii: Ego Jacobus iuro, quia in officio notariatus, ad quod locatus sum, ita pauperibus sicut divitibus aeque omnibus solum dominum deum prae oculis habendo fidelis ero, inscriptiones et omnia acta fideliter inscribam custodiam et extradam nec volo a praedictis cessare causa amoris favoris odii timoris nec alicuius doni aut nocumenti vel alicuius rei. Sic me deus adiuvet, omnes sancti et haec sancta crux.

Roty te wpisane do ksiąg ziemskich krakowskich, Terr. Crac. t. 26 str. 161—163, dnia 22 marca 1519 r.

[1]) Powołane tu są konstytueye, wydane przez sejm 5 marca 1519 r., Balzer, Corpus iuris polonici, t. III nr. 210, art. 24 (str. 392): iudices terrestres et castrenses, subiudices et notarii sint iurati et in primis terrestribus terminis iuramentum praestent sub poena privationis officii; terrestres videlicet iudices coram palatinis suis aut castellano illius terrae, castrenses vero iudices coram capitaneis aut vicecapitaneis locorum.

9. *Toruń, 5 sierpnia 1520 r.*

Zygmunt I król polski nakazuje sędziemu i podsędkowi ziemskim krakowskim wydać Stanisławowi Lasockiemu kopię aktu z ksiąg ziemskich krakowskich.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiaeque etc. dominus et haeres. Generosis Joanni Pyenyazek iudici ac exactori et Nicolao Thasszyczki subiudici terrae Cracoviensis fidelibus dilectis gratiam regiam. Generosi fideles dilecti. Indiget generosus Stanislaus Lassoczski succamerarius Poznaniensis et capitaneus Ravensis copia seu exemplo cuiusdam inscriptionis ex libro actorum nostrorum. Proinde volumus mandamusque vobis districte, ut eandem copiam sive exemplum ipsius inscriptionis dicto Stanislao Lassoczski ita, ut est in eodem libro nostro facta, omnino extradatis et extradi faciatis, pro vestro officio et gratia nostra aliter non

facturi. Datum Thoruniae die dominico proximo ante festum s. Laurentii martiris *(5 sierpnia)* anno domini millesimo quingentesimo vigesimo, regni nostri anno quartodecimo. — Ad mandatum Regiae Maiestatis proprium.

Z oblaty w Terr. Crac. t. 26 str. 333, podanej do ksiąg dnia 7 stycznia 1521 r.

10. *Toruń, 25 lutego 1521 r.*

Zygmunt I król polski nakazuje sądowi ziemskiemu krakowskiemu wydanie odpisów z ksiąg Stanisławowi Lasockiemu, zastrzegając dochodzenia z powodu sfałszowania pewnych wpisów do ksiąg.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae Prussiaeque etc. dominus et haeres. Generosis Joanni Pieniązek de Kruzlowa iudici et exactori et Nicolao Thaschiczski subiudici terrestribus Cracoviensibus fidelibus dilectis gratiam regiam. Generosi fideles dilecti. Expositum est nobis pro parte generosi Stanislai Lassoczski de Brzeszyny capitanei et tribuni Ravensis, quomodo, dum ipse ex actis nostris regalibus et terrestribus Cracoviensibus requireret et reciperere voluisset apud fidelitates vestras minutas, extunc quasdam invenit auctas et in eis verba essentialia alia manu quam notarii terrestris apposita et aliam inscriptionem inventam dixit esse in quadam carta actorum cancellata tali manu scriptam, qualis non reperitur in eisdem actis fuisse. Et licet nos alio tempore duce domino deo in felici reditu nostro de eorundem actorum variatione inquisitionem facturi sumus, si ita est, prout nobis expositum existit, tum quia ad praesens ipse Stanislaus Lassoczski indiget huiusmodi minutis ad varia iudicia regni nostri, ideo fidelitatibus vestris mandamus, quatenus tam eidem Stanislao Lassoczski quam aliis partibus postulantibus per modum vidimus detis huiusmodi minutas ex actis praefatis cum narratione et testimonio, vero taliter, prout ipsae minutae in eisdem actis continenter variatae vel adulteratae existunt, secus non facturi pro gratia nostra. Datum in civitate nostra Thorunensi feria secunda post dominicam Reminiscere proxima *(25 lutego)* anno domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, regni vero nostri quintodecimo. — Ad mandatum proprium Sacrae Maiestatis Regiae.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 35 str. 1062, podanej do ksiąg dnia 11 marca 1521 roku.

11. *Kraków, 17 marca 1524 r.*

Zygmunt I król polski wyjmuje żyda krakowskiego Franczka i żonę tegoż Falkę z służbą z pod jurysdykcyi wojewody krakowskiego a poddaje sądownictwu swemu względnie królowej Bony.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae, Prussiaeque etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium universis,

quia nos habito respectu ad commendationem serenissimae principis et dominae Bonae reginae coniugis nostrae carissimae pro Francisco seu Franczek iudaeo nostro Cracoviensi et Falca uxore ipsius factam, ex qua fidei industriae probitatis et integritatis illorum, quales ad bonos iudaeos spectant, sufficiens accepimus testimonium, illos numero servitorum nostrorum et ipsius reginalis maiestatis ascribendos duximus ascribimusque ac in nostram protectionem recipimus tenore praesentium mediante damusque et concedimus illis hanc singularem praerogativam et immunitatem, quod successu temporis nemo debeat vel possit sive christianus sit sive iudaeus ipsum Franciscum et uxorem praefatam in quacunque causa et actione criminali vitam illorum honorem et poenam corporalem quomodocunque tangentibus impetere vel accusare nisi coram nobis, in causis vero civilibus utpote debitis et aliis minoribus, quae vitam illorum honorem et poenam corporalem non tangerent, coram ipsa serenissima domina regina coniuge nostra vel coram illo, cui maiestas sua reginalis easdem causas audiendas examinandas et decidendas committeret, non autem coram palatino loci vel eius vicecapitaneo aut commissario et subdelegato iudice quocunque legitimis citatus respondebit, eximimusque et immunem facimus per praesentes eundem Franciscum iudaeum, uxorem cum domesticis liberis ipsius ab omni iurisdictione et iudicandi potestate omnium et singulorum palatinorum vicepalatinorum capitaneorum praefectorum iudicum et aliorum officialium quorumcunque in regno et dominiis nostris ubique existentium. Ut autem idem ipse Franciscus iudaeus et Falka uxor eius huiusmodi praerogativa et immunitate per nos illis concessa perfectius et commodius frui possint, universis et singulis cuiuscunque status et conditionis dignitariis officialibus et regni nostri iudicibus quibuscunque praesentibus mandamus, ut dictum Franciscum iudaeum uxoremque et liberos ipsius secum habitantes, quos in nostrum iudicium et protectionem in servitoresque nostros et reginalis maiestatis suscepimus, ab omnibus eorum impetitoribus et accusatoribus liberos conservetis, vobis vero iudaeis omnibus praesertim doctoribus stricte praecipimus, quatinus praefatos coniuges et domesticos ipsorum liberos in hac nostra illis concessa immunitate et praerogativa teneatis, conservetis et liberos habeatis nihilque ab illis et domesticis ipsorum praeter praescriptam a nobis contributionem eligatis nec contra ipsos vel bannis vel aliis legis et sectae vestrae usibus, quibuscunque vocentur nominibus, agere praesumatis sub poenis nostris regalibus pro arbitrio nostro exigendis et phisco nostro regio aplicandis, quotiens contraventum a vobis fuerit, et pro gratia nostra regia non aliter facere ausuri. Harum quibus sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum Cracoviae feria quinta proxima post dominicam Iudica *(17 marca)* anno domini 1524, regni nostri anno decimo octavo. — Sigismundus rex subscripsit.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 37 str. 536—537, podanej do grodu krakowskiego przez Wilhelma Jarockiego z polecenia królowej dnia 21 marca 1524 r.

BIBLIOTEKA NARODOWA

12. *Proszowice, 9 kwietnia 1527 r.*

Andrzeja Tęczyńskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

Andreas de Tanczyn palatinus Cracoviensis, capitaneus Chelmensis, Belzensis, Crasznostawyensis et Rathnensis. Universis et singulis harum notitiam habituris notum facio praesentibus, quia cum per M. R. dominum clementissimum promotus sum ad palatinatum Cracoviensem et unumquemque volens in iure suo conservare, qui iurisdictioni palatinatus nostri subest, et signanter iudaeos in Cazimiria degentes et iurisdictionis palatinatus mei existentes, eosdem iuxta eorum iura et privilegia, quae habent eis concessa, conservo.

1. Et ut vicesgerens meus non iudicaret eos et causas eorum cum quibuscunque hominibus et personis exortas et habitas absque senioribus eorundem iudaeorum per me iam electis et deputatis.

2. Et quicumque eorundem iudaeorum a domino vicesregente meo seu de iudicio eorum ad me appellare voluerit, ut sibi admitteretur libere causam coram me prosequi et attentare, et ut poenae omnes in unum conscriberentur in regestrum nec exigerentur ab eis seu eorum quocumque absque speciali commissione et mandato meo.

3. Item iudaeus cum iudaeo seu iudaea habens causam et aliquam actionem non coram iudicio, sed coram doctoribus et senioribus secundum iura et privilegia eorum iustificari unus alteri debet; poenae etiam tales inter ipsos iudaeos evenientes similiter conscribendae sunt nec exigendae absque speciali commissone mea.

4. Item ut non per sigillum sed citatione litterali ipsi iudaei citarentur.

5. Item inobedientes et culpabiles non aliunde nisi in platea eorum punirentur et incarcerarentur, exceptis casibus, qui casus alias correctiones indigerent.

Datum in Proschowycze feria tertia post dominicam Iudica *(9 kwietnia)* anno domini millesimo quingentesimo vigesimo septimo.

Z oblaty w Terr. Crac. t. 416, str. 583, podanej 10 maja 1527 r. Druk. w »Przewodniku nauk. i liter.« z r. 1901 t. 29, str. 21—22.

13. *Nowy Sącz, 25 sierpnia 1530 r.*

Limitacya spraw grodu sądeckiego z powodu wykupu starostwa sądeckiego przez króla z rąk Piotra Odnowskiego.

Omnes termini et causae quarumlibet personarum status et sexus utriusque in diem hodiernum et in dies sequentes cadentes et pendentes cum eorum citationibus, concitationibus, litteris ad querellam, ad satisfaciendum, contraversiis, documentis et interrogationibus ac generaliter cum toto pro-

gressu iuris castrensis, quantum spectat et pertinet ad ius castrense, ad feriam quintam post festum Exaltationis s. Crucis nunc instans proximam *(15 września)* sunt transpositi, transsumpti, transscripti, praesentibusque transponuntur et inscribuntur et hoc propter inceptionem exemtionis generosi Petri Odnowski de Felsthyn capitanei Sandecensis per S. R. M. de eodem capitaneatu factam. Et habebunt partes terminum ad eandem feriam quintam praefatam in eodem vigore, prout hodie et sequentibus diebus habere debuerunt, nulli partium iuri nocendo.

Zapiska w Castr. Sand. t. 2 str. 164, pod datą 25 sierpnia 1530 r.

14. *Nowy Sącz, 27 sierpnia 1530 r.*

Zapiska w księgach grodzkich sądeckich o wprowadzeniu w starostwo sądeckie Jana Pieniążka.

Venerabilis dominus Mathias Vargawski decanus Calisiensis et canonicus Plocensis notariusque S. R. M. ad intromissionem generosi domini Joannis Pyenyazek de Cruslowa iudicis[a] terrae et castri Cracoviensis ad capitaneatum Sandecensem per eandem S. R. M. missus, qui praefatus Mathias eundem generosum dominum Joannem Pyenyazek in eundem capitaneatum Sandecensem die dominico ante festum Nativitatis gloriosissimae Virginis Mariae *(4 września)* iuxta comissionem et mandatum Suae Sacrae Regiae Maiestatis intromisit et eiusdem capitaneatus possessionem realem sibi assignavit.

Zapiska w Castr. Sand. t. 2 str. 164, w aktach 1530 r.

15. *Kraków, 7 sierpnia 1532 r.*

Wyliczenie ksiąg grodzkich krakowskich, które okazano Mikołajowi Sierakowskiemu przy objęciu przezeń urzędu sędziego grodzkiego krakowskiego.

Item feria quarta ante festum s. Laurentii martiris proxima *(7 sierpnia)* generoso domino Nicolao Sirakowski in Sirakow et in Cziaslavicze haeredi iudicatum castri Cracoviensis acceptante acta capitanealia Cracoviensia nova tempore illustris et magnifici domini Cristoferi de Schidloviecz castellani ac capitanei generalis Cracoviensis ac R. P. cancellarii etc. undecim in numero, inter quae duo rubea sunt; item acta antiqua aliorum capitaneorum 16 in numero in cutibus introligata sunt in ista habitatione eidem domino iudici monstrata et numerata, multis tunc testibus praesentibus existentibus.

Wpis ten znajduje się wśród aktów z r. 1532 w Castr. Crac. t. 43 str. 860. Por. Kutrzeba, Katalog archiwum krajowego, str. 49.

---

[a] w tekście: generosum dominum Joannem Pyenyazek de Cruslowa iudicem.

16. *Kraków, 28 sierpnia 1532 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Mikołaj Sierakowski sędzia grodzki krakowski na sumienne pełnienie urzędu.

Feria quarta post festum s. Bartholomaei apostoli proxima *(28 sierpnia 1532 r.)* iudicia castrensia capitanealia generalia celebrata sunt et continuata, quae in dei nomine infra sequuntur.

Generosus Nicolaus Sirakowski de Sirakow et Cziaslavicze haeres iudicia castrensia capitanealia Cracoviensia, sicut die hodierno iudicare a susceptione sui iudicatus incepit; qui dominus iudex eodem die iuramentum corporale praestitit, ut infra continetur:

Ego Nicolaus Sirakowsky iudex castrensis Cracoviensis iuro, quod iudicia castrensia castri Cracoviensis per dominum castellanum et capitaneum Cracoviensem dominum meum mihi credita et commissa fideliter exercebo et faciam, non amore, odio, pretio vel favore, sed pro deo et iustitia cuilibet, quod tangit iudicium castrense, nec ero consentiens cuiquam malitiae, quae quoquo modo possit opprimere veritatem, iustitiamque promerebo iuxta posse et conscientiam meam absque dolo, fraude. Ita me Deus adiuvet et omnes sancti et sancta crux.

Zapiska w Castr. Crac. t. 43 str. 865–866.

17. *Kraków, 30 grudnia 1532 r.*

Zapiska o śmierci starosty krakowskiego Krzysztofa Szydłowieckiego i ustaniu z tego powodu działalności grodu krakowskiego.

Magnificus dominus Cristoferus de Schidlovicz castellanus et capitaneus Cracoviensis generalis regnique Poloniae cancellarius etc., pius et virtuosissimus dominus etc. hodie datae praesentium vitae suae extremum diem clausit. Haec Adam de Schadek notarius castrensis Cracoviensis in eius memoriam perpetuam in acta praesentia eius illustris magnificentiae annotavit, inscripsit ac acticavit et pro suo obsequio sudorisato praemium a sua magnificentia non reportavit suisque promissis spe frustratus est. D. d. a. et auxiliator meus.

Sub isto actu, quo supra, cessaverunt sua acta desuper conscripta et comparata.

Zapiska w Castr. Crac. t. 43 str. 1145, pod datą 30 grudnia 1532 r. Mimo zamknięcia ksiąg wpisano do nich jeden akt, o czem mówi zapiska na str. 1145: Feria tertia ante festum Circumcisionis Domini proxima (*31 grudnia*) 1532 ad speciale mandatum S. M. R. proprium actus infra in folio verso (*str. 1146–7*) contentus et in acta praesentia introductus est inter Katerinam Malcherowa et Paczanovski.

18. *Kraków, 1 stycznia 1533 r.*

Zapiska o zarządzeniu królewskiem, by urząd grodzki krakowski przyjmował wpisy mimo wakowania starostwa przez śmierć Krzysztofa Szydłowieckiego.

Ad speciale S. R. M. mandatum vacante sede per mortem magnifici olim domini Christopheri de Schidlowyecz castellani et capitanei Cracoviensis generalis ac regni Poloniae cancellarii inscriptiones et omnes actus circa officium capitaneale Cracoviense evenientes, ut infra continentur, sunt inscripti et acticati ac feria IV festi Circumcisionis Domini (*1 stycznia*) anno eiusdem millesimo quingentesimo tricesimo tertio et de mandato Suae Maiestatis Regiae continuantur, Georgio Samaritano Wronynski de Zdanowycze haerede protunc in officio vicecapitanei existente.

Zapiska w Castr. Crac. t. 44, str. 36.

19. *Kraków, 2 stycznia 1533 r.*

Zygmunt I król polski oddaje zarząd sądowy i pozasądowy starostwa krakowskiego, wakującego wskutek śmierci Krzysztofa Szydłowieckiego, Pawłowi Wolskiemu kasztelanowi sochaczewskiemu i staroście gostyńskiemu do dalszego zarządzenia królewskiego.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae ac Mazoviae etc. dominus et haeres. Significamus tenore praesentium quibus expedit universis praesentibus et futuris harum notitiam habituris, quia habentes commendatam fidem et integritatem ac in rebus gerendis dexteritatem generosi Pauli de Wolya castellani Sochaczoviensis et capitanei Gostinensis fidelis nostri dilecti eidem omnem administrationem capitaneatus Cracoviensis iudicialem et extraiudicialem, immo ipsum totum capitaneatum Cracoviensem post mortem magnifici olim Christopheri de Schidlowyecz castellani et capitanei Cracoviensis, regni nostri cancellarii ac Sochaczoviensis, Gostinensis, Siradiensis, Novae Civitatis Corczyn et Lucoviensis capitanei vacantem interim, donec peracto conventu Petricoviensi huc feliciter redibimus alias ad beneplacitum nostrum ex certa scientia et speciali gratia regiis nostris dandum et concedendum duximus damusque et concedimus praesentibus per eundem Paulum de Wolya capitaneatum ipsum in omni eius administratione iudicialiter et extra tenendum gerendum et administrandum usque, ut diximus, ad felicem redditum nostrum vel ad beneplacitum voluntatis regiae. Mandamus universis et singulis subditis nostris, ut supradictum Paulum pro vero et legitimo capitaneo habentes illi pareatis et in omnibus respondeatis, facturi pro gratia nostra. Harum quibus sigillum nostrum est impressum testimonio litterarum. Datum Cracoviae feria quinta post festum Circumcisionis Domini proxima

(*2 stycznia*) anno eiusdem millesimo quingentesimo tricesimo tertio, regni nostri XXVI-to. Relatio reverendi in Cristo patris domini Petri Thomyczki episcopi Cracoviensis ac regni Poloniae vicecancellarii. — Petrus episcopus et vicecancellarius subscripsit.

Z oblaty w Castr. Cracov. t. 44 str. 41, podanej do ksiąg 2 stycznia 1533 r. Wpis tego aktu poprzedzony taką notą, pisaną rubryką: Sacra Regia Maiestas per suas litteras speciales regias de verbo ad verbum inferius scriptas et intitulatas per mortem magnifici olim Christopheri de Schidlowyecz castellani et capitanei generalis Cracoviensis ac regni Poloniae cancellarii etc. vacante sede eiusdem capitaneatus Cracoviensis propter negligentias gravaminaque baronum militiae et terrigenarum Suae Serenitatis Regiae ad hoc ipsum officium concursum refugiumque habentium generoso Paulo de Wola castellano Sochacoviensi capitaneoque Gostinensi etc. hoc ipsum officium dirigendum in omnibusque gubernandum et providendum commisit usque ad voluntatem et specialem informationem Suae Maiestatis Regiae... Po akcie zaś zapiska taka: Acta magnifici domini Pauli de Wolya castellani Sochaczoviensis et protunc Cracoviensis et Gostinensis capitanei necnon pincernae terrae Sandomiriensis tribunique Radomiensis etc. in nomine Dei sequuntur et continentur, ut infra.

20. *Krakow, 11 czerwca 1533 r.*

Zapiska o odroczeniu spraw grodu krakowskiego z powodu równoczesnego odbywania się wiecu.

Omnes termini et causae quarumvis personarum status et sexus utriusque unacum iuramentis, interrogationibus iuxta citationes et concitationes ad satisfaciendum litterales simul cum litteris innotescentiarum, querellarum et iuxta acta latius in se canentia[a] in diem hodiernum cadentes propter terminos colloquiales hodie celebratos ac iuxta citationes ministerialium verbales[b] recognitionesque eorum transpositi sunt ad feriam sextam proximam (*20 czerwca*) in eodem vigore, prout hodie partes habere debuerunt, nulli partium iuri nocendo.

Zapiska w Castr. Crac., t. 46 str. 186—187, pod datą 11 czerwea 1533 r.

21. *Wilno, 18 lutego 1534 r.*

Zygmunt I król polski poleca Piotrowi Kmicie staroście krakowskiemu wykonywać w charakterze sędziego komisarskiego sądownictwo nad żydami krakowskimi w sprawach o kradzież, świętokradztwo i fałszowanie monety do rozstrzygnięcia sporu jego z wojewodą krakowskim Ottonem z Chodcza o kompetencyę sądową nad tymiż żydami krakowskimi.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviaeque etc. dominus et haeres. Magnifico Petro Kmitha Sobienyski de Wissnicze castellano Sandomiriensi, regni nostri marsalco, Craco-

[a] w tekscie: canentium. [b] w tekscie: verbalium.

viensi, Scepusiensi, Premisliensi et Colensi capitaneo, sincere nobis dilecto gratiam nostram regiam. Magnifice sincere nobis dilecte. Tametsi negotium controversiae occasione iurisdictionis iudaeorum Cracoviensium in causis criminalibus exortum inter sinceritatem [a] tuam tamquam capitaneum Cracoviensem ex una et magnificum Otham de Chodecz palatinum Cracoviensem, Haliciensem, Leopoliensem, Snyatinensem et Colomiensem capitaneum ab altera partibus in felicem nostrum in regnum reditum distulimus et reiecimus, ne tamen per hanc nostram longiorem dilationem praebeamus occasionem illis iudaeis malefaciendi, deliberavimus interim sinceritatem tuam in causis illorumque iudaeorum Cracoviensium dumtaxat criminalibus, puta furti sacrilegii et falsificationis monetae, quocienscunque emergerint, sinceritatem tuam tamquam capitaneum loci Cracoviensem interim, donec controversiae huiusmodi negotium per nos transactum vel decisum fuerit, in iudicem nostrum commissarium constituere et delegare, ut in facinorosos [b] iudaeos illos, qui huiusmodi facinora commitere non vererentur, iure animadvertere possit et valeat suspensione huiusmodi causae seu controversiae praefatae non obstante delegamusque et constituimus sinceritatem tuam praesentibus mandantes, quatinus posteaquam huiusmodi causae criminales istic evenerint seu inciderint, sinceritas tua vigore huiusmodi commissionis nostrae ad cognitionem causarum illarum criminalium procedat et in huiusmodi facinorosos iure mediante animadvertat, itaque se gerat, ut causae huiusmodi criminales requirere iustam sui animadversionem videantur et aequitas publica manuteneatur et observetur. Ita sinceritas tua factura pro gratia nostra. Datum Villnae feria quarta Cinerum *(18 lutego)* MDXXXIV, regni vero nostri XXVIII. — Ex propria commissione Sacrae Regiae Maiestatis.

Z oblaty wpisanej w księgi grodu krakowskiego 8 kwietnia 1534 r., Castrensia Cracoviensia t. 46 str. 837—838.

22. *Wilno, 18 lutego 1534 r.*

Zygmunt I król zawiadamia żydów starostwa krakowskiego, że sądownictwo nad nimi w sprawach karnych powierzył jako sędziemu komisarskiemu Piotrowi Kmicie z Wiśnicza, staroście krakowskiemu, i nakazuje im posłuszeństwo wobec tegoż.

Sigismundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae, totius Prussiae Mazoviaeque etc. dominus et haeres. Vobis iudaeis universis in capitaneatu Cracoviensi ubique locorum constitutis gratiam regiam. Iam multotiens agravati sumus diversis quaerimoniis subditorum nostrorum de nonnullis ex vobis facinora criminalia ac excessus multos patrantibus et com-

[a] w tekscie serenitatem (sic). [b] w tekscie: facinosos.

mittentibus. Ne autem deinceps huiusmodi quaerimoniis molestemur nec ne patrata facinora inulta maneant, unde et in peiora praelabi queant, deputavimus et delegavimus in iudicem nostrum commissarium in praemissis magnificum Petrum Kmita de Vissnicze castellanum Sandomiriensem, regni nostri marsalcum ac Cracoviensem, Scepusiensem, Premisliensem Colensemque capitaneum, dantes et concedentes eidem plenam ac omnimodam facultatem et auctoritatem huiuscemodi iudaeos facinorosos iuxta dispositionem commissionis nostrae praefatae iudicandi sententiandi atque puniendi, prout ius et iustitia ipsa exposcet. Mandamus igitur vobis, ut quandocumque per dictum magnificum Petrum Kmitha de Vissnicze castellanum' Sandomiriensem et capitaneum nostrum Cracoviensem occasione talium excessuum citati seu evocati fueritis seu unusquisque vestrum evocatus fuerit, coram illo parere, ad obiecta respondere ac decreto satisfacere irrecuse curetis semotis quibusvis exceptionibus, decernentes insuper, ut quicquid per dictum, magnificum Petrum capitaneum Cracoviensensem iudicem per nos deputatum factum ac decretum fuerit, per vos firmiter teneri ac inviolabiliter observari [debet], pro gratia nostra. Datum Vilnae feria quarta Cinerum (*18 lutego*) anno domini MDXXXIV, regni vero nostri XXVIII. — Ad mandatum proprium Sacrae Regiae Maiestatis.

Z oblaty wpisanej do ksiąg grodu krakowskiego dnia 8 kwietnia 1534 r., Castrensia Cracoviensia t. 46 str. 838-839.

23. *Nowy Sącz, 27 kwietnia 1534 r.*

Zapiska o ustanowieniu Zygmunta Koseckiego podstarościm sądeckim przez starostę sądeckiego Jana Pieniążka.

Generosus dominus Ioannes Pyenyazek de Cruslowa capitaneus Sandecensis nobilem Sigismundum Kosseczki constituit ordinavit et fecit vicecapitaneum Sandecensem, committens sibi plenariam potestatem agendi, gerendi ac disponendi omnes causas, quae ad vicecapitaneum pertinent.

Zapiska w Castr. Sand. t. 2 str. 433, pod datą 27 kwietnia 1543 r.

24. *Tarnów, 10 lutego 1536 r.*

Jan Tarnowski wojewoda krakowski daje Sewerynowi Bonerowi kasztelanowi bickiemu i wielkorządcy krakowskiemu upoważnienie do ustanowienia i postrzyżenia dwóch woźnych dla województwa krakowskiego.

Joannes comes in Tarnow palatinus Cracoviensis, capitaneus Sandomiriensis. Significamus tenore praesentium in universum omnibus, quia nos considerantes defectum ministerialium in terra Cracoviensi magnifico domino Severino Boner de Balycze castellano Byeczensi, Osswyączimiensi, Zathoriensi

et Rapstinensi capitaneo, burgrabio, zuppario ac magno procuratori Cracoviensi, duos ministeriales in eadem terra Cracoviensi, quos bonae fidei et magis idoneos noverit, pro una vice tondendi et creandi ab ipsisque iuramentum in eorum officiis fieri solitum recipiendi facultatem et autoritatem nostram plenariam dedimus damusque et concedimus per praesentes, decernentes dictorum duorum ministerialium per ipsum dominum castellanum autoritate nostra tonsionem et creationem integrum robur habituram dantesque eisdem ministerialibus pro officio nostro omnimodam facultatem citandi, testificandi, salaria et profectus solitos percipiendi aliaque omnia officia iuridica, quae ad officium ministerialium pertinent, exercendi. Quocirca vobis dominis capitaneis, iudicibus, subiudicibus et aliis quibuscumque in terra Cracoviensi officialibus deducimus in notitiam committentes, ut cum ipsi ministeriales litteras suae creationis ostenderint, ipsam eorum creationem in acta ingrossare faciatis ac pro veris et legitimis ministerialibus illos habeatis ac habere mandetis. Harum testimonio litterarum sigillum nostrum est subimpressum. Ex Tharnow X-a februarii 1536. Joannes comes in Tharnow palatinus Cracoviensis etc. subscripsit.

Z oblaty w Castrensia Cracoviensia t. 49 str. 370—371, podanej do ksiąg dnia 14 lutego 1536 r.

25. *Tarnów, 10 lutego 1536 r.*

Jan Tarnowski wojewoda krakowski ogłasza, iż należy uważać za prawowitego woźnego województwa krakowskiego Jakóba Jelonka, którego na podstawie jego upoważnienia ustanowił woźnym Seweryn Boner.

Joannes comes in Tarnow palatinus Cracoviensis, Sandomiriensis capitaneus. Significo praesentibus quibus expedit universis, quia magnificus dominus Severinus Boner nomine et autoritate nostra eius magnificentiae aliis litteris nostris concessa et delegata providum Jacobum Jelonek de Parcze in verum et legitimum ministerialem in terra Cracoviensi et districtibus eius omnibus creavit totondit et constituit et iuramentum in officio ministeriali fieri consuetum ab eo recepit. Proinde vobis dominis capitaneis iudicibus et aliis quibuscumque in terra Cracoviensi officialibus committimus, ut praefatum providum Iacobum Jelonek pro vero et legitimo tonsoque ministeriali habentes et ab aliis haberi facientes ipsum in acta ingrossari et inscribi curetis[a], dantes eidem tanquam per nos fuisset creatus, cui et nos damus pro officio nostro omnimodam facultatem citandi, testificandi, salaria et profectus solitos percipiendi et omnia alia officia ad officium ministeriale iure et consuetudine pertinentia exercendi. Harum testimonio litterarum sigillum nostrum est sub-

[a] w tekście: curent.

impressum. Datum in Tharnow die festi sanctae Scholasticae *(10 lutego)* anno domini 1536. Joannes comes in Tharnow palatinus Cracoviensis etc. subscripsit.

Z oblaty w Castrensia Cracoviensia t. 49 str. 371, podanej do ksiąg dnia 14 lutego 1536 r. Tegoż dnia wystawił Tarnowski zupełnie identyczny akt dla Stanisława Bentkowskiego z Balic, również przez Seweryna Bonera mianowanego woźnym, Castr. Crac. t. 49 str. 372.

26. *Kraków, 2 października 1536 r.*

Zapiska o niesądzeniu roków sądu ziemskiego krakowskiego z powodu zwołania sejmu.

Acta Cracoviae feria secunda post festum sancti Michaelis archangeli proxima *(2 października)* anno domini millesimo quingentesimo trigesimo sexto.

Et hic nulla iudicia celebrabantur, tantum positio actorum erat, quia litterae conventus emissae sunt universae nobilitati.

Nagłówek w Terr. Crac. t. 30 str. 608.

27. *Kraków, 2 października 1540 r.*

Limitacya spraw wiecu województwa krakowskiego.

Magnifici domini consiliarii regni de terra Cracoviensi colloqia generalia post festum sancti Michaelis archangeli Cracoviae celebrantes omnes causas et actiones quarumlibet personarum, citationum litteralium et curiae verbalium unacum tactis, concitationum ad satisfaciendum necnon et concitationum revivificatorialium, querellarum, innotescentiarum, motionum, appellationum, remissionum, iuramentorum a quibuscumque iudiciis terrestribus et castrensibus et ab officiis castrensibus terrae districtuumque Cracoviensium in conventionem generalem Cracoviensen praeteritam ad Maiestatem Regiam per viam motionis seu appellationis devolutas et ex eadem conventione per Maiestatem Regiam ad decisionem praefatorum consiliariorum regni per viam remissionis generalis ad colloquia generalia transpositas et remissas [1]), quae non sunt per eosdem consiliarios regni diiudicatae, finitae et determinatae, in conventionem generalem ubicunque in regno celebrandam suspenderunt et limitaverunt, prorogantque limitant et suspendunt praesentibus. Et similiter etiam omnes causas et actiones quarumlibet personarum, citationum litteralium et curiae verbalium unacum tactis, concitationum ad satisfaciendum, querellarum, innotescentiarum, motionum, appellationum, remissionum, iuramentorum, ex quibuscumque etiam iudiciis tam terrestribus quam castrensibus et ab officiis castrensibus terrae et districtuum Cracoviensium ex iudicio Maiestatis Regiae ad colloquia generalia ad decisionem praefatorum consiliariarum similiter ex vi remissionis et transportationis earundem omnium causarum et actionum per Maiestatem Regiam transpositas, quae non sunt in eisdem colloquiis generalibus per eosdem consiliarios regni diiudicatae, finitae et

determinatae, ad iudicia regalia Cracoviae post felicem reditum Sacrae Maiestatis Regiae hic in Cracoviam seu ad colloquia generalia, dum et quando publicata et proclamata fuerint, quod horum ex hiis prius fuerit celebratum, etiam suspenderunt et prorogaverunt suspenduntque, prorogant et limitant praesentibus. Habebuntque prefatae omnes partes terminos in eadem conventione generali et in eisdem terminis generalibus seu colloquiis generalibus iuxta praefatarum partium citationes litterales seu curiae verbales unacum tactis, concitationes ad satisfaciendum et concitationes revivificatoriales, querellarum, innotescentiarum, motionum, appellationum et ex quibuscunque iudiciis et districtibus eiusdem terrae Cracoviensis suspensionum, remissionum, etiam de consensu partium, unacum munimentis litteratoriis et ad deliberandum seu interrogandum receptos[a], nullis penitus exclusis seu exceptis, in eodem vigore, prout coram eisdem consiliariis regni in eisdem terminis generalibus colloquialibus habuerunt et habebant, nulli partium iure illaeso permanente(s).

Zapiska w Terr. Crac. t. 148 str. 149—150 na końcu wpisów wiecu krakowskiego, który się odbywał od 30 września do 2 października 1540 r.

[1]) Vol. leg. I, 563.

28. *Nowy Sącz, 21 grudnia 1541 r.*

Zapiska Piotra Branickiego, iż został przez starostę sądeckiego Achacego Jordana ustanowiony sędzią grodzkim sądeckim.

Anno domini 1541 feria quarta ipso die sancti Thomae apostoli (*21 grudnia*) ego Petrus Branyczky de Zabelcze haeres per magnificum dominum Achacium Iordan de Saklyczyn castelanum Szarnowyensem et capitaneum Sandecensem etc. in iudicem castrensem Sandecensem electus et constitutus sum. Idem qui supra manu propria.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 3 str. 267.

29. *Kraków, 6 października 1544 r.*

Limitacya spraw wiecu województwa krakowskiego z powodu choroby Piotra Kmity wojewody krakowskiego.

Omnes termini et causae quarumlibet personarum status, sexus et conditionis utriusque ad colloquia generalia citatarum et pro die hodierna pendentes et cadentes et qui propter infirmitatem magnifici domini Petri Cmita etc. palatini et capitanei Cracoviensis etc. a deo permissam[b] non fuerunt adiudicati, ex mandato reverendissimi in Christo patris domini Petri a Gam-

[a] w tekscie: receptis. [b] w tekscie: permissa.

ratis archiepiscopi Gneznensis et episcopi Cracoviensis etc. ac illustris et magnifici domini Petri Cmitha comitis in Visnicze palatini et capitanei Cracoviensis generalis necnon aliorum dignitariorum et officialium ad praefata colloquia pertinentium propter supranominatam infirmitatem suae magnificentiae et absentiam nonnullorum dignitariorum et officialium ad eadem colloquia generalia pertinentium ad comitia proxime in regno et ubicunque celebranda sunt prorogati, suspensi et acticati; et habent habebuntque partes terminos duodecima die post inceptionem celebrationis comitiorum proxime futurorum in comitiis praefatis iuxta ipsarum partium citationes, protestationes, condemnationes, astitiones ad satisfaciendum, recognitiones ministerialium, terminorum prorogationes unacum iuramentis et ad interrogandum seu deliberandum receptos, et iuxta motiones, appellationes, remissiones, propositiones, controversias, litterarum innotescentias ad querellam et ex quibuscunque aut ex quacunque causa ad colloquia generalia devolutos, et generaliter cum toto processu iuris, nullis penitus exclusis, et iuxta acta praesentia colloquiorum praefatorum in eodem vigore, prout hodie haberi debuerunt, iuribus partium per omnia salvis manentibus.

Zapiska z Terr. Crac. t. 148 str. 183—184, na końcu wpisów z wiecu krakowskiego z 6 października 1544 r.

30. *Kraków, 21 czerwca 1546 r.*

Zapiska o substytucyi Mikołaja Kwaśniowskiego w miejsce chorego pisarza ziemskiego krakowskiego Jana Taszyckiego i o złożonej przez tegoż Kwaśniowskiego przysiędze.

Nobilis Nicolaus Qwasniowski in locum generosi Joannis Thassyczki de Luczlawycze notarii terrae Cracoviensis ob adversam valetudinem ipsius, propter quam in terminis modernis adesse nequivit nec in alios districtus propter expediendos terminos terrestres ex officio suo equitare non potuit, ad mandatum Sacrae Maiestatis Regiae constitutus et subdelegatus est. Qui Nicolaus Qwasniowski praefatus de observando officio suo notariatus, in quo est per Suam Maiestatem Regiam subdelegatus, ita ut decet et statutum commune disponit necessitasque expostulat, in facie iudicii corporale iuramentum praestitit, domino iudice generoso Petro Dąmbienski sibi id praestanti pronuntiante.

Zapiska w Terr. Crac. t. 31 str. 1066, pod datą 21 czerwca 1546 roku.

31. *Kraków, 4 października 1546 r.*

Nagłówek wpisów spraw wiecu krakowskiego, podający skład wiecu.

Acta Cracoviae in colloquio generali feria secunda ipso die festi s. Francisci *(4 października)* anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo sexto,

praesentibus illustri, magnificis, generosis ac reverendo Petro Kmytha, comite in Vysznycze, palatino et capitaneo generali Cracoviensi regnique Poloniae supremo marsalco, Joanne Przerempski canonico Cracoviensi in loco reverendissimi in Christo patris domini, domini Samuelis Maczyeyowski episcopi Cracoviensis, Spithkone de Tharnow Voyniczensi et regni Poloniae thesaurario, Severino Boner de Balycze Sandecensi, Achacio Jordan de Zakliczin Byeczensi, Joanne Oczyeski de Czerkyew Zavychostensi et succamerario terrae Cracoviensis, castellanis, Stanislao de Tharnow gladifero, Martiano Chelmski vexillifero terrae Cracoviensis, Nicolao Luthomyerski tribuno Siradiensi, Valentino Dąmbyenski referendario S. M. R., in locoque...[a]) Myskowski dapifero terrae Cracoviensis, Petro Dąmbyenski iudice terrae Cracoviensis, Andrea Mstowski subiudice et Joanne Thasziczki notario terrae Cracoviensis aliisque plurimis tam dignitariis, quam officialibus ac etiam nobilibus protunc existentibus.

Zapiska w Terr. Crac. t. 148 str. 244—245.

32. *Krakow 5 października 1546 r.*

Limitacya spraw wiecu krakowskiego na najbliższy sejm.

Omnes termini et causae quarumlibet personarum status, sexus et conditionis utriusque, tam spiritualium, quam secularium, ad colloquia generalia praesentia sive ex citationibus sive ex motionibus sive ex quacunque causa alia pendentes et cadentes, qui non sunt adiudicati, ex mandato dominorum dignitariorum et officialum ad praefata colloquia generalia congregatorum in eodem vigore, prout in praesenti colloquio generali habere debuerunt, nullius partis iure laeso, ad conventionem generalem regni proxime in regno ubicunque celebrandam sunt prorogati, suspensi et acticati. Et habent habebuntque partes praefatae terminos in eadem conventione generali proxime futura super diem sextam post inceptionem celebrationis conventionis praefatae proxime futurae iuxta ipsarum partium citationes, concitationes, condemnationes, astitiones ad satisfaciendum, recognitiones ministerialium, terminorum prorogationes unacum iuramentis et ad interrogandum seu deliberandum receptos[b], et iuxta motiones, appellationes, remissiones, propositiones, controversias, litterarum innotescentiarum ad querellam, ex quibuscunque iudiciis sive terrestribus sive castrensibus, aut ex quacunque causa ad colloquia generalia devolutos, et generaliter cum toto processu iuris, nullis penitus exclusis, et iuxta acta praesentia colloquiorum praefatorum in eodem vigore, prout hic habere debuerunt, iuribus partium per omnia salvis manentibus.

Zapiska w Terr. Crac. t. 148 str. 357—358, pod datą 5 października 1546 r.

---

[a] pozostawione puste miejsce. [b] w tekscie: receptis

33. *Nowy Sącz, 21 maja 1551 r.*

Marcin Bylina podstarości sądecki, zmuszony udać się do króla i podkanclerzego, substytuuje w swoje miejsce Piotra Bylinę na czas rozpoczynających się roków sądowych.

Substitutio Petri Bilina in locum vicecapitanei. Generosus Martinus Bylyna vicecapitaneus Sandecensis quandoquidem propter certa et ardua tam ad Sacram Regiam Maiestatem quam etiam ad magnificum dominum Joannem de Ocziessimo regni Poloniae vicecancellarium etc. negotia suumque propter illa disponenda hinc discessum terminis praesentibus castrensibus Sandecensibus personaliter adesse in eisdemque causas et actiones tam ad iudicium quam officium praesens coiudicare minime potuit, quapropter in locum suum vicecapitaneatus praefati Sandecensis generosum Petrum Bylyna in Chroslicze haeredem fratrem suum germanum substituit et subdelegat praesenti recognitione ipsique omnes et singulas causas et actiones quarumcumque personarum status sexus et conditionis cuiuslibet ex quibuscunque citationibus, concitationibus ad satisfaciendum ac adcitationibus ad punctum causae vel causarum litteralibus et ministerialium verbalibus castrensibus Sandecensibus ad praesentes tantummodo castrenses Sandecenses terminos hodiernamque diem et in alios dies continue et immediate se sequentes necnon ex innotescentiis ad officium et brachium regale praesens provenientibus cadentes, pendentes et indecisas quocumque modo intentatas et inter quascumque personas motas in quocumque gradu et punctu iuris existentes iudicandi, decidendi, discutiendi et sententia ac sententiis interlocutoriis et diffinitoriis sententiandi, decernendi, exequendi et determinandi, prout ad officium vicecapitaneatus praefati pertinere dinoscitur, plenam ac omnimodam dedit facultatem et autoritatem suam, qua in hac parte ipse fungitur, haud secus qua ipsemet praemissis omnibus personaliter interesset causasque praefatas iudicasset et exequeretur, promittens id totum, quidquid per ipsum Petrum Bylyna in praemissis actum, factum, iudicatum, executum et determinatum fuerit, ratum et firmum semper habiturum.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 5 str. 225. pod datą dnia 21 maja 1551 roku.

34. *Nowy Sącz, 21 maja 1551 r.*

Jakób Rozen sędzia grodzki sądecki, zmuszony do udania się do króla, substytuuje w swoje miejsce Stanisława Wiernka na czas rozpoczynających się roków sądowych.

Substitutio Stanislai Wiernek in locum iudicis. Generosus Jacobus Rozen in Łąky haeres iudex castri Sandecensis quandoquidem propter certa et ardua Sacrae Regiae Maiestatis negotia simulque ad eandem Maiestatem

discessum terminos praesentes castrenses Sandecenses ipse personaliter iudicare ipsisque praesidere minime potuit, quare in locum suum iudicatus praefati generosum Stanislaum Wyernek in Withowicze haeredem substituit et subdelegat praesenti recognitione ipsique omnes et singulas causas et actiones quarumcunque personarum status sexus et conditionis cuiuslibet ex quibuscumque citationibus litteralibus ac ministerialium verbalibus necnon concitationibus ad satisfaciendum ac adcitationibus ad punctum causae vel causarum litteralibus ad praesentes tantummodo terminos castrenses Sandecenses hodiernamque diem et in alios dies continue et immediate se sequentes provenientes, cadentes, pendentes et indecisas quocumque modo intentatas et inter quascumque personas motas in quocumque gradu et punctu iuris existentes iudicandi, decidendi, discutiendi et sententia ac sententiis interlocutoriis et diffinitoriis sententiandi ac determinandi, prout ad officium iudicatus praefati pertinere dinoscitur, plenam et omnimodam dedit et dat facultatem autoritatemque suam, qua in hac parte ipse fungitur, haud secus quam ipsemet praemissis personaliter interesset causasque praefatas iudicasset, promittens id totum, quidquid per ipsum Stanislaum Wyernek in praemissis actum, factum, iudicatum et determinatum fuerit, id totum ratum et firmum semper habiturum.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 5 str. 224, pod datą 21 maja 1551.

35. *Gdańsk, 18 sierpnia 1552 r.*

Zygmunt August wyjmuje żyda Feliksa z pod sądownictwa wojewody i poddaje pod sądownictwo wielkorządcy krakowskiego.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae etc. dominus et haeres. Planum testatumque facimus quorum interest universis. Quandoquidem Felix iudaeus aurifaber noster coram nobis omnibus iudaeorum privilegiis renuntiavit neque se uti illis velle affirmavit, ipsum ex iurisdicione omnium palatinorum et quorumvis iudicum eximendum duximus eximimusque praesentibus litteris ac iurisdicioni generosi Joannis Bonar de Balicze, castellani Chelmensis, magni procuratoris nostri Cracoviensis ac capitanei Rapstinensis tanquam nostrum servitorem subiicimus ita, quod coram alio nemine quam coram ipso generoso Joanne Bonar in ius vocatus respondere teneatur. Quod omnibus palatinis, castellanis, capitaneis, proconsulibus, consulibus, advocatis et iudici iudaeorum Cracoviensium denuntiamus et mandamus, ne ipsum Felicem iudaeum iudicare audeant, verum eum ad iudicium praefati generosi Joannis Bonar, quoties illum [in] ius vocare contigerit, remittant, ubi ille parere et de se quaerenti satisfacere tenebitur semper et erit astrictus. In cuius rei fidem et testimonium manu nostra praesentia[a] subscripsimus et sigillum nostrum apprimi iussimus. Da-

[a] w tekscie: praesentibus.

tum in civitate nostra Gedanensi feria quinta post festum Assumtionis Beatissime Virginis Mariae proxima *(18 sierpnia)* anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo secundo, regni vero nostri vigesimo tertio. — Sigismundus Augustus rex subscripsit.

Z oblaty w Acta Magnae Procur. Cracov. t. 1. (Teut. t. 61) str. 336—7, podanej przez Feliksa żyda, złotnika JKMci.

36. *Nowy Sącz, 10 grudnia 1553 r.*

Mikołaj Znamirowski pisarz grodzki sądecki substytuuje w swoje miejsce do wpisania pewnych aktów w księgi Mikołaja Siemichowskiego.

Substitutio notarii. Nobilis Nicolaus Znamirowski curiae regalis Sandecensis notarius recognosco, quia constituo et substituo in locum notariatus mei ad praesentem actum nobilem Nicolaum Sziemichowski ad acticandum scilicet et inscribendum actis praesentibus protestationes vulnerum meorum ac nobilis Mathaei Lobeski per nobilem Gasparum Branski et alias quasvis personas illatorum, ita quod praefatus Sziemychowski protestationes praefatas actis praesentibus poterit acticare et inscribere ac transscripta seu minutas earum extradere et manu ipsius subscribere.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 6 str. 292, pod datą dnia 10 grudnia 1553 r.

37. *Lublin, 18 marca 1554 r.*

Mikołaj Odnowski wojewoda krakowski ustanawia Jana Herburta sędzią żydów krakowskich.

Nicolaus Odnowski de Fulstin palatinus Cracoviensis et Leopoliensis generalis capitaneus. Significamus tenore praesentium universis et singulis harum notitiam habituris, quia nos in rerum dexteritate praemoti volumus nostro in palatinatu Cracoviensi debitum servare ordinem, ideo ad iudicia iudaeorum Cracoviensium personam idoneam eligere et constituere merito existimavimus ac cum nobis prudentia et rerum gerendarum dexteritas generosi domini Joannis Herburth de Fulstyn succamerarii Leopoliensis nota sit, ideo illum in iudicem iudaeorum Cracoviensium praeponendum duximus, prout praeponimus, ordinamus et facimus hisce nostris praesentibus litteris, dantes illi omnimodam autoritatem omnes actiones et causas iudaicas practicandi, iudicandi fineque debito terminandi praeter eas tamen actiones et appellationes, quae ad superioritatem nostram pertinent, ut[a] antiquitus observatum est. Quam ob rem vobis omnibus quorum interest et praecipue toti communitati iudaeorum Cracoviensium denuntiamus, ut praefatum dominum Joannem Herburth pro vero iudice haberetis illique eam quam debetis exhi-

[a] w tekscie: et.

beatis promptitudinem. Harum testimonio litterarum, quibus sigillum nostrum praesentibus est subimpressum. Datum in civitate Lublinensi die solenni Palmarum *(18 marca)* anno a Christo nato millesimo quingentesimo quinquagesimo quarto. Idem qui supra manu propria subscripsit.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 70 str. 1625—1626, podanej do ksiąg dnia 4 maja 1554 r.

38. *Kraków, 27 maja 1556 r.*

Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy odbieraniu ich przez nowo mianowanego pisarzem grodzkim krakowskim Wojciecha Borzyszkowskiego.

Actum in castro Cracoviensi feria quarta post festa Pentecostes proxima *(27 maja)* anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto. Nobili Alberto Borziszkowski officium notarii tunc suscipiente inventarium atque conscriptio omnium librorum actorumque castri Cracoviensis facta et nobili Alberto Borziskowski eiusdem castri notario reddita est de manibus nobilis Floriani notariatum Cracoviensem dimittentis libere per generosum Stanislaum Sanczigniewski vexilliferum curiae Sacrae Maiestatis Regiae vicecapitaneumque Cracoviensem ex commissione spectabilis et magnifici domini Joannis de Oczieszino regni Poloniae cancellarii, succamerarii terrae Cracoviensis et Cracoviensis generalis, tum Sandecensis Olstinensisque capitanei etc.

1. Item libri antiqui in cutibus simplicibus antiquis numero triginta tres.
2. Item commissariorum liber antiquus unus.
3. Item liber unus novus commissarialis cum inscriptis autenticis litteris ministerialium.
4. Item libri introligati triginta sex iuxta annos in eis signatos in teca ordine suo positi.
5. Item alii libri quatuor introligati annorum nuper transactorum, inter quos duo sunt libri nondum determinati.
6. Item liber officii causarum equorum, pecorum, pecudum cautionumque fideiussoriarum.
7. Item terminationum regestra decemocto.
8. Item successorum Jacobi Thimel tria vasa librorum certorum.
9. Item cista vacua in eaque tres portiones argenti suspecti tempore domini Borathinski vicecapitanei Cracoviensis per quandam mulierem relictae nescitur cui serviunt.
10. Item in cista non occlusa libri similiter certi eorundem successorum Thimel numero decemseptem sunt impositi.
11. Item cista ferrea vacua dominae Mężikowa et filiorum eius.

Haec omnia in testudine iacent reposita.

Inwentarz ten wpisany w Castr. Crac. t. 72 str 1531—1532. Por. Kutrzeba, Katalog, j. w. str. 49.

39. *Biecz, 27 czerwca 1559 r.*

Zapiska o ustanowieniu z polecenia Stanisława Bonera starosty bieckiego podstarościm bieckim Jana Wielopolskiego i rota przysięgi przez tegoż złożonej.

Ex mandato et commissione magnifici domini Stanislai Bonar de Balicze et in Ogrodzeniecz haeredis, Sacrae Regiae Maiestatis secretarii ac Biecensis et Czchoviensis capitanei generosus Jacobus Rozen de Leka subiudex terrae Cracoviensis et iudex castrensis Sandecensis instituit et ordinavit in vicecapitaneum Biecensem generosum Joannem Wielopolski de Kleczany suscepto prius iuxta rotam infradescriptam ab eo corporali iuramento in haec verba praestito:

Ego Joannes Wielopolski de Kleczany iuro deo omnipotenti, quia fidelis ero in castro et curia regali Biecensi tenutae meae illudque vel illam servabo fideliter serenissimo principi et domino, domino Sigismundo Augusto regi Poloniae et suis legitimis successoribus regibus Poloniae et generoso domino Stanislao Bonar de Balicze capitaneo loci Biecensi domino meo, tranquillitatem et securitatem viarum et iustitiam tuebor, non honores, non munera, non familiaritatem neque accessorium personarum aut timorem vitae et bonorum prae oculis habendo et ea animadvertendo, sed his postpositis virtutem, fidem, honorem ut boni viri iustitiamque fideliter custodiendo autoritatemque et dignitatem domini mei praecustodiendo et attendendo. Sic me deus adiuvet et sanctae crucis domini passio.

Praesentibus generosis et nobilibus Alberto et Andrea Strassche de Gorlicze, Stanislao Kielanowski de Kielanowicze, Venceslao Orlowski burgrabio castri Biecensis, Stanislao Szczepanowski in Sekowa sculteto et aliis quam pluribus ad praemissa testibus fidedignis.

Zapiska w Castr. Biecensia t. 14 str. 324, pod datą dnia 27 czerwca 1559 roku.

40. *Kraków, 18 sierpnia 1560 r.*

Zapiska o nominacyi przez starostę krakowskiego Jana Ocieskiego Jana Kmity podstarośnim, a Maryana Przyłęckiego sędzią grodzkim krakowskim.

Electio vicecapitanei et iudicis castrensis Cracoviensis. Generosi Joannes Kmitha de Wolia in vicecapitaneum et Marianus Przilanczki de Przilank in iudicem castrensem Cracoviensem per magnificum Joannem de Oczieschino cancellarium regni Poloniae et Cracoviensem generalem, Oswiecimensis [et] Zatoriensis ducatuum, Sandecensem et Olstinensem capitaneum etc. die hodierna sunt constituti.

Zapiska (atramentem czerwonym) w Castr. Cracov. t. 80 str. 394, pod datą 18 sierpnia 1560 roku.

41. *Kraków, 28 sierpnia 1560 r.*

Zapiska o przysiędze, złożonej przez Maryana Przyłęckiego sędziego grodzkiego krakowskiego na sumienne pełnienie tego urzędu.

Iuramentum iudicis castrensis Cracoviensis. Generosus Marianus Przilanczki iuramentum corporale iuxta praescriptum statuti ex pronuntiatione illius per generosum Ioannem Kmitha de Wolia vicecapitaneum Cracoviensem facta super officium suum iudicatus castrensis Cracoviensis exercendum in praesentia multae nobilitatis ad terminos hodiernos castrenses capitaneales Cracovienses congregatae praestitit.

Zapiska w Castr. Crac. t. 81 str. 217, pod datą dnia 28 sierpnia r. 1560.

42. *Biecz, w listopadzie 1560 r.*

Zapiska nieskończona o zarządzeniu co do aktów grodzkich bieckich po śmierci starosty bieckiego Stanisława Bonera.

Hic stetit iurisdictio capitanealis olim generosi Stanislai Bonar de Balicze capitanei Biecensis et Czchoviensis morte ipsius interrupta et protunc acta castrensia Biecensia in testudine curiae regalis Biecensis occlusa et obsignata in praesentia illustris et magnifici domini Spitconis Jordan de Zakliczin palatini Cracoviensis, tum Premisliensis Camionacensisque capitanei ac generosorum Andreae Biliczki de Bilicze et in Liczana haeredis, Stanislai Sczepanowski vicegerentis eiusdem officii capitanealis Biecensis, Stanislai Tchorzowski burgrabii Biecensis et multorum aliorum nobi... (dalej brak).

Zapiska wpisana po rokach z 19 listopada 1560 r. w Castr. Biec. t. 14 str. 864.

43. *Biecz, 7 lutego 1561 r.*

Rajcy miasta Biecza poświadczają, iż zostali uwiadomieni przez wysłańca królewskiego o objęciu starostwa bieckiego przez Elżbietę wdowę po Stanisławie Bonerze i ustanowieniu Mikołaja Jordana surrogatorem.

Nos proconsul et consules civitatis Biecensis recognoscimus praesentibus, quomodo feria quinta ipso die sanctae Dorotheae (*6 lutego*) in curia regali Biecensi nobilis Stanislaus Wierzbietha cubicularius Sacrae Maiestatis Regiae habens sufficientes litteras mandati Sacrae Maiestatis Regiae nobis iniunxit et verbis expressis suae vocis oratenus exposuit generosam Elisabeth relictam olim generosi Stanislai Bonar capitanei Biecensis esse nostram tenutricem et capitaneatus Biecensis a Sacra Maiestate Regia datam et constitutam vigore iuris illius advitalitalis et in locum ipsius generosum Nicolaum Jordan de Bobowa in surrogatum et gubernatorem capitaneatus praefati etiam a Ma-

iestate Sacra Regia substitutum. Et nos litteras Sacrae Maiestatis Regiae ac mandata omnia cum ea qua decuit reverentia suscepimus et eisdem mandatis semper parere volumus. In quorum omnium fidem et testimonium sigillum nostrum apposuimus. Datum et actum in Biecz feria sexta in crastino sanctae Dorotheae (*7 lutego*) anno domini MDLXI.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 17 str. 5, podanej do ksiąg ex parte Elżbiety Jordanówny z Zakliczyna starościny bieckiej 15 kwietnia 1561 r.

44. *Kraków, 8 kwietnia 1562 r.*

Jan Ocieski starosta krakowski zarządza, iż roki sądowe grodu krakowskiego odbywać się będą stale tylko w czwartki.

Proclamatio de iudicandis et determinandis terminis castrensibus Cracoviensibus. Ministerialis terrestris terrae Cracoviensis Albertus Dembowi coram iudicio et actis castrensibus capitanealibus Cracoviensibus recognovit, quia hic in facie iudicii praesentis in praesentia multorum nobilium ad iudicium hoc existentium ex mandato speciali[a] magnifici Joannis de Oczieschino regni Poloniae cancellarii et Cracoviensis generalis capitanei etc. alta voce proclamavit et publicavit, quod termini castrenses capitaneales in futurum celebrandi una et eadem die hoc est feria quarta iudicabuntur et expedientur partesque omnes tam actoreae quam citatae condemnabuntur, excepto ubi una et eadem die propter multitudinem causarum et actionum adiudicari et expediri non poterint, extunc in crastinam diem differentur et ibidem terminabuntur. Et hoc propterea, ne homines causas et actiones in terminis eisdem castrensibus capitanealibus Cracoviensibus habentes sumtibus inanibus graventur.

Zapiska w Castr. Crac. t. 84 str. 1009—10, pod datą 8 kwietnia 1562 r.

45. *Piotrków, 3 stycznia 1563.*

Zygmunt August król poleca podsędkowi ziemskiemu krakowskiemu Jakóbowi Rozenowi wydać Stanisławowi Górce z ksiąg ziemskich krakowskich pewne odpisy, mimo że wakuje sędstwo krakowskie.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae Samogitiaeque etc. dominus et haeres. Generoso Jacobo Rozen subiudici terrestri Cracoviesi fideli dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis dilecte. Opus habet rescriptis certis ad causas suas necessariis ex actis terrestribus Cracoviensibus generosus Stanislaus comes in Gorka, capitaneus noster Colensis. Proinde petitioni ipsius generosi capitanei

[a] w tekscie: ex mandato spectabilis et.

Colensis satisfacere volentes mandamus fidelitati tuae, ut quamprimum praesentibus requisita fuerit, non obstante absentia iudicis, qui nondum electus neque a nobis datus sit, ad acta terrestria Cracoviensia descendat et, si sola descendere non poterit, camerarium suum mittat eidemque generoso Stanislao a Gorka vel huic, quem suo nomine missurus sit ad perquirendas[a] inscriptiones necessarias, librorum copias concedat perquisitasque inscriptiones omnes sub sigillo suo et subscriptione notarii extradat extradique iubeat, pro gratia nostra et suo officio secus non facturus. Datum in conventu regni generali Petricoviensi tercia die mensis ianuarii anno domini MDLX tercio, regni vero nostri trigesimo tertio. — Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 87 str. 22, podanej do ksiąg dnia 5 stycznia 1563 r. przez Jana Kmitę pisarza ziemskiego i podstarościego krakowskiego imieniem swojem i Jakóba Rozena podsędka ziemskiego krakowskiego. Równocześnie tamże wpisany zupełnie analogiczny akt, wysłany tegoż dnia do Jana Kmity pisarza ziemskiego krakowskiego (zastąpić ma go ewentualnie podpisek).

46. *Kraków, 19 maja 1563 r.*

Zapiska o zebraniu się sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego, ustanowionego przez ordynacyę sejmu piotrkowskiego z r. 1563, i rota przysięgi złożonej przez sędziów tego sądu.

Actum Cracoviae in iudiciis novis in conventione generali regni Piotrkoviensi proxime transacta autoritate conventus eiusdem generalis regni pro una vice tantum constitutis et laudatis, feria quarta ante festum Ascensionis domini proxima *(19 maja)* anno eiusdem domini millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, et hoc iuxta modum iudiciorum, qui est autoritate conventus generalis moderni [1]) laudatus pro una vice tantum propter continuationem et decisionem causarum antiquarum, quae pertinent aut suspensae sunt vigore limitationis Sacrae Maiestatis Regiae tam ad conventionem generalem regni, quam post curiam Sacrae Maiestatis Regiae, et quibus terminus ante festum sanctorum Trium Regum proxime praeteritum et usque ad diem ipsum sanctorum Trium Regum anni praesentis qualicumque modo aut punctu et termino iuris inciderat, ad Sacram Maiestatem Regiam aut ad conventionem generalem regni pertinentium, alias iuxta constitutionem [conventionis] generalis Piotrkoviensis proxime celebrati[b] latius in se canentem. Praesidentibus atque praesentibus in eodem iudicio magnificis et generosis Martino a Zborow castellano, Spitkone Jordan de Zakliczin palatino Cracoviensibus, Joanne Christophoro Woiniciensi, Walentino Dembienski Sandecensi et tesaurario regni, Stanislao Sobek Biecensi, Christophero Miskowski Oswieczimensi castellanis,

[a] w tekscie: proquirendas.

[b] w tekscie: iuxta constitutionem generalem Piotrkoviensem proxime celebrandam.

Adamo Oczieski de Oczieschino succamerario, Stanislao Iwąn Karlinski de Liexendrawicze in loco generosi Marciani Chelmski vexilliferi aegroti, Stanislao Pieniazek tribuno, Stanislao Mezik de Puthniowicze dapifero, Stanislao Garniszsubdapifero, Gregorio Braniczki venatore, Christhophero Braniczki in loco generosi Sigismundi Wolski de Wolia gladiferi, Joanne Pieniazek de Kruzliowa iudice, Jacobo Rozen de Leka subiudice, Joanne Kmitha de Wolia notario terrestri Cracoviensi, Jacobo Narempski de Naremba in loco venerabilis Gregorii Pekoslawski coquinae magistri, Hieronimo Philipowski, Mariano Przilenczki, Stanislao Safraniec de Pieskowa Skala et in Seczemin, Jacobo Dembienski de Borow deputatis; quiquidem praesidentes suprascripti magnifici et generosi iusiurandum praestiterunt in praesentia nobilitatis ad eadem iudicia tunc congregatae iuxta rotam iuramenti in modo et ordine eiusmodi iudiciorum constituto descriptam tenoris talis:

Ja N. przysięgam Panu Bogu, że w tym sądzie nowym nowo pro una vice tantum postanowionym, do któregom obran a powołan, sądzić będę sprawiedliwie podle prawa koronnego polskiego (a w Mazowszu wedle prawa mazowieckiego) a nawyższego dowcipu mego sąd sprawiedliwy czynić a krzywdę tępić, a od tego nie dam się uwieść prze żadną przyjaźń ani bojaźń ani żadne powinowactwo ani prze żadne zachowanie ani prze żadną nieprzyjaźń albo waśń ani prze żadne dary, którebych za to wziął albo jeszcze kiedy wziąć miał albo się ich kiedy spodziewał, ani też będę rzeczy a kontrowersyi czyich między stronami ku temu sądowi należących z nikim przeglądał, ani praktykował, ani radził żadnemu, jedno na tym sądzie sąd sprawiedliwy czynić a radę sądowną i namowną w tajemności zachowam, nikomu jej nieprzenosząc. Tego mi Pan Bog[a] pomocz racz.

Deinde suprascripti magnifici et generosi post praestitum eiusmodi iusiurandum iurisdictionem suam super eiusmodi iudicium exercendum et celebrandum autoritate eiusmodi conventus generalis regni et constitutionem modi[b] atque ordinis iudiciorum praefatorum exercendorum fundaverunt et eiusmodi iurisdictionem fundatam ministeriali terrestri Cracoviensi...[c] de Zwierziniecz proclamare mandaverunt, prout proclamasse se hicidem personaliter stans recognovit.

Zapiska w Terr. Crac. t. 186 str. 1—2.

[1]) Vol. leg. II, 625 i n.

47. *Oświęcim, 11 kwietnia 1564 r.*

Zapiska o rozpoczęciu czynności grodu oświecimskiego po nadaniu prawa polskiego.

W imię Pana Boga w Trójcy jedynego amen. Lata pańskiego tysiącz-

[a] w tekście: go. [b] w tekscie: modus. [c] zostawione miejsce wolne.

nego pięćsetnego sześćdziesiątego czwartego za szczęsnego panowania najjaśniejszego książęcia pana, pana Zygmunta Augusta, z łaski bożej króla polskiego, wielkiego książęcia litewskiego, ruskiego, pruskiego, mazowieckiego, żmudzkiego, inflanckiego etc. pana i dziedzica. Gdyż za namowami częstemi a wolą rad Jego Królewskiej Mości, panów polskich koronnych i posłów ziemskich panowie a szlachta księstw oświęcimskiego a zatorskiego, odstąpiwszy landfridu a prawa swego śląskiego, przyjęli prawa a swobody i wolności wszystkiej korony polskiej pospolite a przyłączeni są ku ziemi a województwu krakowskiemu za nadaniem a uprzywilejowaniem Jego Królewskiej Mości [1]), tedy podle zwyczaju a praw polskich za poruczeniem a rozkazaniem wielmożnego pana, pana Zigmunta Mysskowskiego z Mirowa a na Przeczyczowie burgrabię krakowskiego, oświęcimskiego a zatorskiego etc. starosty uczynione a zaczęte są akta i księgi zapisów a spraw wszytkich i wszelakich ku sądowi grodzkiemu starostwa oświęcimskiego przynależących, które sądy grodu starostwa oświecimskiego Jego Mość pan starosta urodzonemu panu Janowi Strzalcze z Belsznicze a na Rydzach a miesce pisarskie tegoż grodu Adamowi przezwiskiem Kroliowi z Oświęcimia poruczyć raczył. Przez którego pisarza rękę niniejsze księgi poczynają się.

Zapiska w Castr. Osv. t. 45 str. 1; podobnaż zapiska w Castr. Osv. t. 47 str. 1—2. Co do daty 11 kwietnia 1564 r., ob. Castr. Osw. t. 47 str. 5.

[1]) Vol. leg. II, 654, 656 (z błędną datą 1564 zamiast 1563 r.)

48. *Zator, 14 czerwca 1565 r.*

Nagłówek wpisów z pierwszych roczków ziemskich zatorskich po nadaniu prawa polskiego.

Działo się w Zatorze we czwartek pierwszy po świątkach roku pańskiego tysiąc pięćset sześćdziesiąt piątego. Którego dnia wedle przywileju koronnego zatorskiego i oświęcimskiego [1]) niżej opisanego i obwołanego zasiedli urodzeni Piotr Strzala z Sosnowicz sędzia, Sebestyan Pisarzowski z Pisarzowicz podsędek, Maciej Liubański z Lubania pisarz ziemski przez społeczność szlachty zatorskiej i oświęcimskiej obrane, a przez Jego Królewską Mość potwierdzone tejto ziemi zatorskiej a oświęcimskiej. Przy czem byli wielmożni urodzeni i szlachetni Stanisław Mysskowski z Mirowa kasztelan sandomirski, krakowski generał i ratyński starosta, Krzysztof Mysskowski z Mirowa kasztelan oświęcimski, Jan Gorski z Gory podstarości, Jan Strzalka z Rudz sędzia oświęcimski, Jakub Palczowski z Palczowic podstarości zatorski, Jan a Stanisław Gieraltowscy w Gieraltowiczach, Girzy Strzala z Sosnowicz, Stanisław Vithkowski z Vithkowicz, Szymon Frydrychowski z Frydrychowic, Jan Hinwaldczki z Hinwaldu, Mikołaj Brandis z Radoce, Adam Paszkowski z Paszkowki,

Jędrzej Porembski z Kosowej, Wojciech Borzyskowski w Zagorzanach pisarz grodzki krakowski i inszych wiele wiary godnych.

Zapiska w Terr. Zator. t. 1 str. 1.

[1]) Vol. leg. II, 659 (z błędną datą 20 lutego 1564 zamiast 25 lutego 1564 r.), por. Vol. leg. II, 656 (z błędną datą 1564 zamiast 1563 r.). Wpisane te przywileje w tejże księdze Terr. Zator. 1 str. 3—17.

49. *Nowy Sącz, 10 sierpnia 1565 r.*

Zapiska o ustanowieniu Andrzeja Łagiewnickiego podstarościm grodzkim sądeckim przez starostę sądeckiego Floryana Zebrzydowskiego i rota przysięgi, złożonej przez tegoż Łagiewnickiego.

Constitutio Andreae Lagiewniczki in vicecapitaneatu Sandecensi et iuramentum eius. Magnificus dominus Florianus Zebrzidowski castellanus Lublinensis, Sandecensis Thiszowiecensisque capitaneus dedit, deputavit subdelegavitque et constituit in locum officii sui capitanealis Sandecensis generosum Andream Lagiewnyczki pro vero et legitimo vicecapitaneo suo Sandecensi[a], cui officia et onera capitanealia istius loci in absentia sua exequi commisit obedientiamque proconsulis, consulum civiumque Sandecensium atque omnium villanorum, cmetonum et incolarum regalium ad capitaneatum Sandecensem pertinentium hicque ad castrum seu curiam regalem die hodierna congregatorum et ad id specialiter vocatorum eidem vicecapitaneo suo praestandam de more et consuetudine solita iniunxit atque demandavit. Tandem ipse Andreas Lagiewnyczki vicecapitaneus Sandecensis satisfaciendo juri communi statutoque de his sancito erectis duobus digitis ad astra hicidem coram eodem magnifico castellano Lublinensi et capitaneo Sandecensi praestitit corporale iuramentum super officium vicecapitaneatus sui Sandecensis in hanc videlicet rotham hic ad acta praesentia in scriptis polonice traditam:

Ja Andrzej Lagiewnyczki podstarości sandecki przysięgam Panu Bogu w Trójcy jedynemu, iż na tym urzędzie podstarostwa swego sandeckiego będę się wiernie sprawował i zachowywał, sprawiedliwie sądził, przespieczności dróg i ludzkich bronił i pokojów przestrzegał. Tak mię Panie Boże i Jego święta męka wspomoży.

Praesentibus generosis et nobilibus Stanislao et Laurentio Przickowskie, Christophero Slupski, Petro Biechowski, Gabriele Oknynski, Sebestiano Sobolowski et aliis nobilibus ministerialique terrestri Mathia Depta de Pąthkowa testibus fidedignis ad praemissa existentibus.

Zapiska w Castr. Sand. t. 10 str. 410—411, pod datą 10 sierpnia 1565 r.

50. *Knyszyn, 1 września 1567 r.*

Zygmunt August król poleca sądom, by jego »opowiedzenia«

[a] w tekscie: Sandecensi fore.

na sejmie co do sum po matce mu należących do akt grodzkich nie wciągali, ewentualnie odnośny wpis wyjęli lub wymazali.

Zygmunt August z łaski bożej król polski, wielkie książe litewskie, ruski, pruski, mazowiecki, żmudzki etc. pan i dziedzic. Wielmożni wdzięcznie nam mili. Zda się nam mało rzecz być potrzebna, aby między innemi rzeczami a sprawami sejmu lubelskiego opowiedzenie nasze około sum, które nam po nieboszczce matce naszej należą, równo z niemi w akta grodzkie wpisowane i publikowane było. Przeto rozkazujemy wam, abyście w akta grodzkie opowiedzenia tylko tam tego samego naszego wpisować i publikować nie kazali i owszem, jeśliże już jest wpisane a mogłoby commode a przystojnie być wyjęte albo wymazane, tedy to uczyńcie, do czego my wam zupełną moc dawamy, uczynicie nam w tem rzecz wdzięczną. Dan z Knyszyna 1 die septembris anno domini MDLXVII, panowania naszego XXXVIII.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 93 str. 437, pod datą 26 września 1567 r. Por. nr. 52.

51. *Nowy Sącz, 18 września 1567 r.*

Zapiska o ustanowieniu przez starostę sądeckiego Stanisława Wężyka sędzią grodzkim sądeckim Piotra Otfinowskiego, podstarościm sądeckim Romana Postękalskiego i pisarzem grodzkim sądeckim Jakuba Gajeckiego, oraz roty przysiąg Otfinowskiego i Postękalskiego na sumiennie pełnienie powierzonych im urzędów.

Termini castrenses capitaneales Sandecenses per generosum Stanislaum Mezik de Puthnyowicze dapiferum Cracoviensem et capitaneum Sandecensem sunt celebrati. In quibus praedictus capitaneus Sandecensis generosos Petrum Othphinowski de Porąmbka pro iudice, Thomam Postękalski de Postekalicze pro vicecapitaneo et Jacobum Gaieczki pro notario castrensi Sandecensi constituit et solenniter pro debito officii sui capitanealis ordinavit, praesentibus generosis et nobilibus Gregorio Branyski capitaneo Nyepolomiczensi, Sebastiano Wyeloglowski, Andrea Strasz, Vincentio Wyeruski, Andrea Rupnowski, Stanislao Zabawski, Andrea Tegoborsky, Alexio Stronski, Andrea Rozembarski et aliis multis nobilibus ministerialique terrestri Mathia Depta de Piathkowa testibus circa praemissa existentibus fidedignis.

Juramentum generosi Petri Othphinowski super officium iudicii sui castrensis Sandecensis. Ja Piotr Othphinowski przysięgam Panu Bogu, iż na sądziech grodzkich sandeckich, na które jestem przez urodzonego pana Stanisława Mezika z Puthnyowicz a w Kobilczu dziedzica, ziemie krakowskiej stolnika i sądeckiego starosty wezwan, sprawiedliwie według Pana Boga, prawa pisanego, sprawiedliwości i stron kontrowersyi sądzić, zapisy i zezna-

nia, świadczenia wszelakie prawne i przystojne przyjmować będę, bogatego i ubogiego, przyjaciela i nieprzyjaciela, obywatela i gościa różności żadnej nie mając, ani z przyjaźni ani z nienawiści ani z bojaźni ani z daru tego czyniąc, ale w sądzeniu i w sprawowaniu urzędu mego samego Pana Boga, sprawiedliwości świętej i prawa pisanego, stron kontrowersyi i zeznania w tych wszystkich sumienia swego sądu naśladować i słuchać będę i inne wszystkie sprawy mnie przystojne tak sądowe jako i te, na które mię pan starosta wzywać będzie, wiernie i według możności mojej czynić będę, dotąd pokąd na tym urzędzie będę. Tak mi racz dopomóc Panie Boże wszechmogący. Praesentibus ut supra.

Juramentum generosi Tomae Postekalski super officium vicecapitaneatus castrensis Sandecensis. Ja Thomasz Postekalski przysięgam Panu Bogu, iż na miejscu starościm urodzonego pana Stanisława Mezika z Puthniowicz a w Kobilczu dziedzica, ziemie krakowskiej stolnika i sądeckiego starosty na zamku albo w dworze w mieście sandeckiem Króla Jego Mości wiernym będę i ten to zamek albo dwór Króla Jego Mości a zwłaszcza w niebytności pana starosty chować wiernie będę z osoby i wedle możności swej najjaśniejszemu książęciu a panu, panu Zygmuntowi Augustowi z bożej łaski królowi polskiemu etc. i potomkom Jego Królewskiej Mości królom polskim, także też i panu a staroście swemu wyżej pisanemu Stanisławowi Mezikowi, przez którego tu na ten zamek albo dwór JKMci na podstarostwo jest wzięt i wezwan. Pokoju też i bespieczności dróg i sprawiedliwości z urzędu a z miejsca pana starosty swego bronić i urzędowne sądy i sprawy i inne potoczne sprawiedliwie według pana boga, prawa pisanego, sprawiedliwości, stron kontrowersyi przesłuchować i sądzić, zapisy też i zeznania i świadczenia wszelakie prawne i przystojne przyjmować z urzędu starościego będę, nie folgując w tem nikomu, ani różności żadnej mając tak bogatego jako i ubogiego, przyjaciela i nieprzyjaciela, obywatela koronnego i gościa, i inne wszystkie powinności mnie albo urzędowi memu przynależące wiernie i sprawiedliwie i według możności mej czynić i sprawować będę dotąd, pokąd na tym urzędzie będę. Tak mi racz dopomóc panie Boże wszechmogący [1]). Praesentibus ut supra.

Juramentum Jacobi Gaieczki super officium notariatus castrensis Sandecensis. Nobilis Jacobus Gaieczki notarius castrensis Sandecensis per generosum Stanislaum Mezik de Puthnyowicze et in Kobilcze haeredem, dapiferum terrae Cracoviensis et Sandecensem capitaneum ad officium notariatus castrensis Sandecensis constitutus et solenniter in facie multorum nobilium ordinatus praestitit coram eodem generoso Stanislao Mezik capitaneo Sandecensi in terminis castrensibus capitanealibus Sandecensibus die hodierna per eundem capitaneum Sandecensem in castro Sandecensi celebratis corporale iuramentum super officium notariatus sui castrensis Sandecensis iuxta rotham et formulam iuramenti super notarios sancitam et in statuto regni Poloniae

descriptam latius canentem. Sic eum deus adiuvet et sancta crucis passio. Praesentibus ut supra testibus ad praemissa existentibus.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 11 str. 249—252, pod datą dnia 18 września r. 1567.

[1]) Według tejże roty co Postękalski przysięga w r. 1578 mianowany podstarościm Jan Dąbrowski, Castr. Sand. t. 240 str. 502—503.

52. *Lebiechów, 29 października 1567 r.*

Zygmunt August król nakazuje urzędowi grodzkiemu sądeckiemu usunięcie z ksiąg wpisów, tyczących się opowiedzenia króla w sejmie lubelskim o sumach po matce oraz innych spraw.

Zygmunt August z łaski bożej król polski, wielkie książe litewskie, ruski, pruski, mazowiecki, żmudzki etc. pan i dziedzic. Generoso Stanislao Mezik capitaneo Sandecensi et aulico nostro fideli nobis dilecto, in illius absentia vicecapitaneo. Urodzony wierny nam miły. Zda się nam mało rzecz być potrzebna, aby między innemi rzeczami i sprawami sejmu lubelskiego opowiedzenie nasze około sum, które nam po nieboszczce matce naszej należą, równo z innemi w akta grodzkie wpisowane i publikowanne było. Ktemu dano nam tę sprawę, żeby przy dekreciech sejmów przeszłych, które są do grodów odesłane, miałyby być niektóre konstytucyom przeciwne. Tedybyśmy tego nie radzi widzieli, aby miały być w księgi grodzkie wiedzione, a zwłaszcza około dożywocia pani sendomirskiej na Lanckoronie, gdyż to w pamięci mamy, że wielmożna Anna z Glinek kasztelanka sendomirska jest przy dożywociu zostawiona a nieboszczyka Stanisława Wolskiego kasztelana sendomirskiego żenie salvam actionem, jeśliby jakie prawo mieniła się mieć do Lanckorony, zostawiono. Przeto rozkazujem wam, abyście w akta grodzkie opowiedzenia tylko tam tego samego naszego a dożywocia kasztelanki sendomirskiej żony nieboszczyka Stanisława Wolskiego wpisować i publikować niekazali i owszem, jeśliże już jest wpisane a mogłoby commode a przystojnie [być] wyjęte albo wymazane, tedy to uczyńcie, do czego my wam moc zupełną dawamy, uczynicie nam w tem rzecz wdzięczną. Dan w Liebiechiowie 29 dnia października roku pańskiego MDLXVII, panowania naszego XXXVIII. — Sigismundus Augustus rex subscripsit.

Z oblaty w Castr. Sand. t. 11 str. 384—385, pod datą dnia 2 grudnia 1567 r. Por. nr. 50.

53. *Lublin, 28 lutego 1569 r.*

Zygmunt August król nakazuje grodom i sądom ziemskim przyjmować do ksiąg akta, wnoszone przez uniwersytet krakowski, i wydawać potrzebne mu odpisy.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae etc. dominus et haeres. Universis ca-

pitaneis, vicecapitaneis, iudicibus, subiudicibus, notariis terrestribus et castrensibus et eorum loca tenentibus, fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Generosi, fideles nobis dilecti. Quaestum est nobis nomine rectoris, doctorum, magistrorum et totius universitatis Cracoviensis et certis scriptis autenticis demonstratum, quod vos protestationes ipsorum et querellas de quibuscumque iniuriis et contra quasvis personas ac alia ad actiones illorum iuridicas necessaria ad acta suscipere non vultis. Quod cum contra ius et debitum officii vestri fiat, quandoquidem libri et acta praesentia nemini recusari debent, severe mandamus fidelitatibus vestris, ut se in hac re, quemadmodum et iuris et officii illarum debita ratio postulat, erga praedictam universitatem gerant, hoc est etsi actis seu libris publicis officiorum vestrorum necesse habuerint vel ad inscribenda vel ad extrahenda ad causas et actiones eorum necessaria, id eis ne denegent, sed quod aliis omnibus libere permittitur, id etiam ipsis libere permittant et permitti faciant. Pro gratia nostra et debito officii sui aliter ne faciant. Datum Lublini in comitiis generalibus regni die ultima februarii anno domini MDLXIX, regni vero nostri quadragesimo. — Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium. Franciscus Craszinski R. P. vicecancellarius.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 93 str. 1302, podanej do ksiąg przez Andrzeja Brzezinę magistra sztuk w imieniu własnem i całego uniwersytetu krakowskiego dnia 21 marca r. 1569.

54. *Nowy Sącz, 16 lutego 1570 r.*

Zapiska o nieodbyciu się roków sądowych grodzkich sądeckich z powodu nie przybycia starosty Stanisława Mężyka, który listem sąd o tem zawiadomił.

Actum in castro Sandecensi feria quinta post festum sancti Valentini *(16 lutego)* proxima anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo. Termini castrenses capitaneales Sandecenses sunt celebrati per generosum Petrum Odphinowski de Porąbka iudicem castrensem Sandecensem. In quibus terminis generosus Stanislaus Mężyk de Puthniowicze dapifer terrae Cracoviensis et capitaneus Sandecensis propter adversam suam valetudinem adesse personaliter non potuerat, verum legale impedimentum in hoc idem iudicium per litteras suas manu sua propria subscriptas intulit.

Zapiska w Castr. Sandecensia t. 12 str. 598.

55. *Warszawa, 10 lipca 1570 r.*

Zygmunt August król ustanawia Jana Pieniążka sędziego ziemskiego krakowskiego surrogatorem starostwa krakowskiego, wakującego przez śmierć Stanisława Myszkowskiego.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc. dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum hic proxime superioribus diebus magnificus Stanislaus Miszkowski de Mirow palatinus et generalis Cracoviensis capitaneus ex hac vita decessisset, providentes ne aliqua ob eius mortem in officio castrensi capitaneali Cracoviensi negligentia comittatur, ad hoc idem officium capitaneatus Cracoviensis generosum Joannem Pieniązek de Cruszlowa iudicem terrestrem Cracoviensem, cuius virtus et in rebus gerendis dexteritas nobis commendata est, surrogandum duximus, quemadmodum surrogamus praesentibus litteris nostris, dantes illi plenam et omnimodam facultatem tam bona omnia nostra et proventus ad ipsum capitaneatum pertinentes, quae praedictus magnificus palatinus in sua dispositione habuit et tenuit, administrandi et tenendi, quam causas et iudicia castrensia capitanealia exercendi, recognitiones suscipiendi, res iudicatas exequendi ac omnia alia et singula, quae ad capitaneale officium pertinent, faciendi et peragendi tam diu, donec capitaneus a nobis ibidem constituetur. Quod omnibus et singulis dignitariis, officialibus et universae nobilitati terrae Cracoviensis ac aliis omnibus quorum interest denuntiamus mandantes, ut praedictum generosum Joannem Pieniązek pro vero et legitimo surrogato Cracoviensi capitaneali habeant eiusque debitae et legitimae iurisdictioni in omnibus pareant, pro gratia nostra, fide debitoque suo aliter ne fecerint. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est subimpressum. Datum Varszoviae in conventu regni generali die decima mensis iulii anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo, regni vero nostri anno XLI. — Sigismundus Augustus rex subscripsit.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 100 str. 874, podanej do ksiąg dnia 5 sierpnia 1570 r. przez Jerzego Czernego z Witanowic imieniem Jana Pieniążka sędziego ziemskiego krakowskiego i surrogatora starostwa krakowskiego. Księgi grodzkie zamknięto z powodu śmierci Myszkowskiego 22 czerwca 1570 r., otwarto 5 sierpnia. Tamże str. 871 i 873. Podobny akt nominacyi Jana Kmity pisarza ziemskiego krakowskiego surrogatorem grodzkim krakowskim po śmierci Stanisława Barzego z dnia 10 listopada 1571 r. Terr. Crac. t. 44 str. 296—297.

56. *Warszawa, 10 lipca 1570 r.*

Zygmunt August król polski ustanawia Maryana Przyłęckiego podstarościm krakowskim aż do czasu nominacyi starosty krakowskiego.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae etc. dominus et haeres. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum nobis commendata esset per certos consiliarios nostros virtus et in rebus gerendis dexteritas generosi Mariani Przilenczki de Przilenk iudicis castrensis Cracoviensis, eundem in vicecapitaneum Cracoviensem praeficiendum, dele-

gandum et constituendum esse duximus, uti quidem delegamus et constituimus praeficimusque harum serie litterarum, dantes illi plenam et omnimodam facultatem ae potestatem omnia munera vicecapitaneatus Cracoviensis more usitato exercendi, causas et iudicia tractandi, exercendi, peragendi, exequendique, ac omnia alia et singula, quae ad vicecapitaneale officium pertinent, faciendi tam diu, donec a nobis capitaneus ibidem praeficietur. Quod omnibus et singulis cuiuscunque dignitatis, status et conditionis existentibus denuntiamus, mandantes, ut praedictum generosum Marianum Przilenczki pro vero et legitimo vicecapitaneo Cracoviensi habeant eiusque debitae et legitimae iurisditioni vicecapitaneali in omnibus pareant, pro gratia nostra, fide debitoque suo alias ne fecerint. In cuius rei fidem sigillum nostrum praesentibus est subimpressum. Datum Varchaviae in conventu regni generali die decima mensis iulii anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo, regni vero nostri anno quadragesimo primo. — Sigismundus Augustus rex subscripsit.

Z oblaty w Castr. Cracov. t. 100 str. 875, wniesionej do akt przez Maryana Przyłęckiego, burgrabiego i sędziego grodzkiego krakowskiego 5 sierpnia 1570 r.

57. *Nowy Sącz, 26 października 1570 r.*

Zapiska o złożeniu przysięgi przez Hieronima Gostwickiego jako zastępcy podstarościego sądeckiego.

Juramentum Hieromini Gostphiczki. Nobilis Jeronimus Gostphiczki in Gostphicza sortis suae haeres locumtenens vicecapitaneatus Sandecensis die hodierna in praesentia generosi Stanislai Mezyk de Putniowicze dapiferi terrae Cracoviensis capitaneique Sandecensis et aliorum multorum nobilium supranominatorum tunc assistentium iuramentum corporale super officium suum tamquam locumtenens vicecapitaneatus Sandecensis iuxta statuti dispositionem et rotam iuramenti in actis castrensibus Sandecensibus superius descripti latius in se et suo tenore canentem praestitit.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 13 str. 54, pod datą 26 października 1570 r.

58. *Warszawa, 31 października 1570 r.*

Zygmunt August nakazuje Mikołajowi Dłuskiemu księgi sądów wojewodzińskich żydowskich, pozostałe po śmierci wojewody krakowskiego Stanisława Myszkowskiego, wydać ustanowionym surrogatorom Janowi Pieniążkowi i Maryanowi Przyłęckiemu.

Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... Generoso Nicolao Dluski fideli nobis dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis nobis delicte. Dano nam tę sprawę, że W. T. akta albo księgi spraw i sądów żydów krakowskich po śmierci wielmożnego niegdy Stani-

sława Miszkowskiego z Mirowa wojewody i starosty krakowskiego przy sobie do tych czasów zatrzymał, przez które zatrzymanie poddanym niektórym naszym wielkie się ubliżenie w sprawiedliwości dzieje dla niedostania i wyjmowania minut z ksiąg tychto żydowskich. A iżeśmy na miejsce wojewody krakowskiego zlecili sądy i insze sprawy żydów krakowskich urodzonym Janowi Pieniąskowi z Cruzliowey sędziemu ziemskiemu i surrogatorowi i Marianowi Przilęczkiemu podstarościemu zamku krakowskiego, tedy W. T. rozkazujemy koniecznie to chcący mieć, aby te akta wszytkie żydowskie przez W. T. zatrzymane tym to wyżej mianowanym surrogatorom naszym to jest urodzonym Janowi Pieniąskowi i Maryanowi Przilączkiemu bez żadnej odwłoki oddał, aby się tem zatrzymaniem ludziom i poddanym naszym sprawiedliwość niezwłóczyła, pod łaską naszą W. T. aby niaczej nie czynił. Datum Warschoviae die ultima octobris anno domini M. D. LXX, regni nostri XLI. Ad proprium Sacrae Regiae Maiestatis mandatum.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 102 str. 159—160, podanej do grodu krakowskiego 9 listopada 1570 r.

59. *Kraków, 17 lipca 1572 r.*

Przysięga Zygmunta Palczowskiego podstarościego krakowskiego po śmierci króla Zygmunta Augusta.

Serenissimus et invictissimus dominus, dominus Sigismundus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Elbinensis, Pomeraniae et Woliniae Podlascensisque dominus et haeres die septima mensis iulii in Knischin obiit, qui annis...[a] regnavit. Cuius animae deus omnipotens pius et misericors sit.

Sequuntur acta tempore interregni, quae iuxta veterem observationem per consiliarios regni et proceres Poloniae huc Cracoviam de terris Cracoviensi et Sandomiriensi congregatos tamquam necessaria reipublicae Polonae sunt officio capitaneali castrensi capitaneali admissa. Et primo sequitur iuramentum vicecapitanei Cracoviensis.

Eadem die generosus Sigismundus Palczowski de Palczowicze vicecapitaneus Cracoviensis in praesentia magnificorum et generosorum Sebastiani de Mieliecz castellani Cracoviensis Berestensisque capitanei, Nicolai Fierley de Dambrowicza Wisliciensis, Hieronimi Ossolinski Sandomiriensis, Nicolai Ligęza Zawichostensis,...[b] Sieniczki Zarnoviensis, Christophori Miszkowski Ravensis castellanorum, Andreae Fierley de Dambrowicza Sandomiriensis, Sigismundi Miszkowski Oswieczimensis, Bartholomaei Zelenski Steziczensis capitaneorum, Stanislai Czikowski succamerarii terrestris, Petri Strzala iudicis terrestris Zatoriensis, Venceslai Raczkowski burgrabii arcis Cracoviensis et aliorum mul

[a] zostawione wolne miejsce. [b] na wypisanie imienia Sienickiego pozostawiono wolne miejsce

torum nobilium iuramentum corporale super officium vicecapitaneatus Cracoviensis fideliter exercendum praestitit in hanc rotam:

Ego Sigismundus Palczowski vicecapitaneus Cracoviensis iuro, quia fidelis ero in castro Cracoviensi illudque servabo fideliter reipublicae regni coronaeque Poloniae ac serenissimo regi electo et coronato Poloniae successoribusque suis regibus Poloniae et magnifico domino capitaneo Cracoviensi moderno domino meo, tranquilitatem, securitatem et iustitiam tuebor, iudicabo recognitionesque suscipiam fideliter secundum ius scriptum aliaque munia mihi seu officio vicecapitaneali de iure communi regni incumbentia sine dolo et fraude exequar. Sic me deus adiuvet et sancta Christi passio.

Zapiska w Castr. Cracov. t. 108 str. 48. pod datą 17 lipca 1572 r.

60. *Kraków, 17 lipca 1572 r.*

Limitacya spraw urzędu grodzkiego krakowskiego z powodu śmierci króla Zygmunta Augusta.

Limitatio generalis causarum officii.

Omnes termini et causae officii castrensis capitanealis Cracoviensis querellarum omnium et singularum personarum et partium cuiuscunque status, sexus et conditionis existentium ad diem hodiernam ex vi citationum seu innotescentiarum, adcitationum concitationumque, terminorum scriptorum et prorogatorum, deliberationum seu suspensionum verbalium, facionatorum ex vi quorumcunque eiusdem castrensium capitanealium Cracoviensium decretorum ad officium castrense capitaneale Cracoviense pertinentes et generaliter ex quocunque gradu et processu iuris provenientes et ad diem hodiernam cadentes et quae interim pendente hac ipsa limitatione incident et devolventur, nullis penitus exceptis, propter obitum regium per officium castrense capitaneale Cracoviense sunt transpositi, acticati, limitati et inscripti ac per ministerialem terrestrem generalem providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze proclamati ad feriam secundam ante festum s. Michaelis archangeli nunc instans proximam *(22 września)* in eodem omni vigore et iure prout hodie fieri debuerunt, iure partium illaeso immo in omni robore conservato.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 43, pod datą 17 lipca 1572 r.

61. *Kraków, 31 lipca 1572 r.*

Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy objęciu urzędu pisarza grodzkiego krakowskiego przez Jana Raduńskiego.

Incipiuntur acta castrensia capitanealia Cracoviensia sub felice regimine illustris et magnifici domini, domini Joannis Fierlei de Dambrowicza palatini et generalis Cracoviensis, Rohatinensisque capitanei, regni Poloniae supremi marschalci die hodierna hoc est feria secunda post festum sanctorum Petri

et Pauli apostolorum *(30 czerwca)* anno domini 1572 ad capitaneatum Cracoviensem inautorati.

Et primo sequitur inventarius omnium librorum actorumque castri Cracoviensis circa traditionem notariatus castri Cracoviensis nobili Joanni Radunski per gen. Albertum Borziskowski antea notarium castrensem Cracoviensem ad manus eius die ultima iulii anno praesenti 1572 traditorum factus et conscriptus.

1. Inprimis libri antiqui in cutibus simplicibus antiquis triginta tres.
2. Item commissariorum liber antiquus unus in simplici cuti.
3. Item liber commissariorum novus unus cum inscriptis autenticis litteris ministerialium simul et equorum in eodem libro contentorum.
4. Item libri introligati antiqui Adae et Floriani notariorum castri Cracoviensis triginta sex.
5. Item sunt alii quatuor libri, inter quos duos libros idem Albertus Borziskowski determinavit.
6. Item sunt libri introligati tempore dicti Alberti Borziskowski conscripti numero triginta quinque, inter quos sunt tres per eum non determinati.
7. Item acta tempore surrogatoris generosi Joannis Kmita notarii terrestris Cracoviensis duo.
8. Item terminationum regestra olim Floriani notarii decemocto.
9. Item terminationum regestra domini Borzikowski sedecim.
10. Item successorum Jacobi Thimel tria vasa librorum, inter quos unum est vas *opukli.*
11. Item cista vacua in eaque tres portiones argenti fractae suspecti tempore domini Boratinski vicecapitanei Cracoviensis per quandam mulierem relictae, nescitur cui serviunt.
12. Item in cista non occlusa simplici libri similiter certi eorundem successorum Thimel numero decemseptem sunt impositi.

Inwentarz ten wpisany na początku księgi Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 1—2.

62. *Kraków, 30 lipca 1572 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu śmierci króla Zygmunta Augusta.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum cuiuscunque status, sexus, conditionis et praeeminentiae existentium, ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo,

iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia ad hodiernam diem et in alios dies interim continue et immediate se sequentes cadentes, pendentes, devolutae et devolvendae (sic), in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt, et quae interim incident et devolventur, iuribus omnium personarum illaesis, immo salvis permanentibus, per magnificum dominum Joannem Firley palatinum et generalem Cracoviensem Rohatinensemque capitaneum et regni Poloniae supremum marschalcum iudiciumque eiusdem ob mortem serenissimi olim Sigismundi Augusti regis Poloniae, propter quam omnia iura et iudicia in regno tamquam sub interregno silent, tum etiam de consensu omnium senatorum tam spiritualium, quam saecularium atque procerum de palatinatibus Cracoviensi et Sandomiriensi sunt transpositi, limitati mandatoque illius acticati et inscripti ac per ministerialem terrestrem providum Joannem Czwikla de Strzeszkowicze proclamati ad sex septimanas abhinc proximas, videlicet ad feriam quartam post nunc instans festum Nativitatis B. M. V. proximam *(10 września)*, qua quidem feria quarta post festum Nativitatis B. M. V. proxima coram eodem magnifico domino palatino et capitaneo Cracoviensi iudicioque eiusdem castrensi capitaneali Cracoviensi hic in castro Cracoviensi personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta ipsarum personarum et partium omnium citationes, adcitationes, concitationes, revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris existentium, iam exortarum[a] et quae interim quomodolibet exortae fuerint, nullis exceptis neque excipiendis, praescriptumque limitationis praeinsertae et praesentia ac quaelibet acta latius in se sonantia.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 72, pod datą 30 lipca 1572 r. Taka sama zapiska także w Decr. Iud. Castr. Crac. t. 3 str. 1110—1111. Idą też dalej szeregiem takie limitacye, ob. tamże str. 1111—1124.

63. *Biecz, 20 lutego 1573 r.*

Rota przysięgi Jana Stogierza pisarza grodzkiego bieckiego na gorliwe pełnienie obowiązków.

Juramentum nobilis Joannis Stogierz de Krzelczicze super officium notariatus actorum praesentium in praesentia magnifici Nicolai de Bobrek castellani Zawichostensis, Biecensis, Zidaczowiensisque etc. capitanei ac multorum nobilium ad id congregatorum praestitum. Cuius quidem iuramenti ipsi

[a] w tekscie: exortis.

per generosum Josephum Kowalowski de Kowalowy vicecapitaneum loci pronuntiati rota sequitur talis.

Ego Joannes Stogierz iuro, quia iuste secundum deum, ius scriptum, aequitatem et partium controversias iudici tam iudiciorum quam causarum officii praesentis consulam fideliterque partium recognitiones, controversias, affectationes seu protestationes iuridicas vel iudicis utriusque decreta in librum actorum castrensium inscribam et inscribi curabo, divitis et pauperis, amici et inimici, civis et peregrini respectu sublato et neque favorem neque odium neque praemium neque poenam mihi proposita curabo, sed in consulendo et scribendo solum deum et iustitiam sanctam et aequitatem habendo partium recognitiones, controversias ac iudicum sententias in hisque omnibus conscientiae meae iudicium sequar et audiam aliaque negotia mihi incumbentia fideliter et pro posse meo peragam. Sic me deus adiuvet et sancta Christi passio.

Zapiska w Castr. Biecensia t. 18 str. 67, pod datą dnia 20 lutego 1573 r.

64. *Kraków, 10 marca 1574 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu koronacyjnego.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium ad sex septimanas.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum status, sexus dignitatisque et officii cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes, concitationesque ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia ac quaelibet alia acta latius in se et suis tenoribus canentia pendentes, devolutae et devolvendae (sic), in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae omnes iudiciales ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis, immo salvis permanentibus, per magnificum dominum Joannem Firley de Dambrowicza palatinum et generalem Cracoviensem capitaneum, regni Poloniae supremum marschalcum iudiciumque illius ob inchoationem conventus generalis coronationis novi regis hic Cracoviae ad praesens celebrati sunt transpositi, limitati mandatoque illius acticati et inscripti ac per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeszkowicze ad sex septimanas abhinc proximas, videlicet ad feriam quartam post nunc instantem dominicam Conductus Paschae proximam *(21 kwietnia)* proclamati. Qua quidem feria quarta post nunc instantem dominicam Conductus Paschae proxima partes et personae omnes habent et ha-

bebunt terminos et causas iudiciales iuxta ipsarum partium et personarum omnium citationes, adcitationes et revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum, ius et processum iuridicum suarum causarum, in quocunque puncto et gradu iuris existentium, iam exortarum et quae interim quomodolibet exortae fuerint, nullis exceptis nec excipiendis, iuxta praescriptum limitationis praeinsertae et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iudicii Castr. Crac. t. 3 str. 1125, pod datą 10 marca 1574 r.

65. *Kraków, 21 marca 1574 r.*

Piotr Zborowski wojewoda sandomierski mianuje woźnym województwa sandomierskiego Stanisława Rzanczicza woźnego województwa krakowskiego.

Petrus Zborowski de Zborow palatinus Sandomiriensis, Camionecensisque etc. capitaneus. Universis et singulis praesentibus et futuris notitiam habituris significamus tenore praesentium, quia nos attendendo iustitiam municipum palatinatus nostri Sandomiriensis, praesertim vero teritorii Pilznensis (qui propter loci propinquitatem ad districtum Biecensem cum nonnullis suis iuridicis expeditionibus saepius recurrere solent) propter ministerialium ordinariorum defectum negligi vel saltim retardari et providi Stanislai Rzanczicz de Woythowa ministerialis palatinatus Cracoviensis, de cuius autentico et iam antea praestito corporali iuramento plena nobis constitit fides, habentes comendatam in huiusmodi ministerialiatu palatinatus Cracoviensis fidem et integritatem, eundem etiam in ministerialem palatinatus Sandomiriensis terrarumque et districtuum eidem subiectorum creandum et constituendum duximus, prout creamus et constituimus, dantes eidem Stanislao Rzanczicz plenam et omnimodam facultatem omnia et singula munia ministerialum in omni et toto palatinatu nostro Sandomiriensi ad requisitionem incolarum eiusdem palatinatus nostri obeundi, exercendi et exequendi, salvo ipsius salario competenti. Harum testimonio litterarum, quas manu propria subscripsimus et sigillo nostro subapprimi iussimus. Datum Cracoviae die XXI mensis martii anno domini MDLXXIV. — Petrus a Zborow palatinus Sandomiriensis manu propria subscripsit.

Z oblaty w Castr. Biecen. t. 18 str. 333, podanej do ksiąg przez Stanisława Rzanczicza woźnego ziemskiego krakowskiego duia 1 kwietnia 1574 roku.

66. *Kraków, 21 marca 1574 r.*

Jerzy Jazłowiecki wojewoda ruski mianuje woźnym ziem woje-

województwa ruskiego Stanisława Rzanczicza woźnego ziemskiego województwa krakowskiego.

Georgius Jazlowieczki de Buczacz palatinus terrarum Russiae, campiductor regni, Lubaczoviensis, Snyathinensis etc. capitaneus. Significamus tenore praesentium universis et singulis praesentibus futurisque notitiam habituris, quia nos attendendo iustitiam municipum palatinatus nostri terrarum Russiae ob ministerialium paucitatem negligi vel saltim tardius expediri providum Stanislaum Rzanczicz de Woythowa ministerialem palatinatus Cracoviensis, de cuius autentico et iam antea corporali praestito iuramento, tum etiam in huiusmodi officio ministerialatus palatinatus Cracoviensis fide ac integritate plena nobis constitit fides, in ministerialem terrarum palatinatus Russiae creandum et constituendum duximus, prout creamus et constituimus, dantes et concedentes eidem Stanislao Rzanczicz plenam et omnimodam facultatem omnia et singula munia ministerialium in toto et universo palatinatu nostro terrarum Russiae incolisque eiusdem palatinatus ad requisitionem eorundem obeundi, exequendi et exercendi, salvo illius salario competenti. Harum testimonio literarum, quas manu propria subscripsimus et sigillo nostro subapprimi iussimus. Datum Cracoviae die XXI mensis martii anno domini MDLXXIV. — Tenże co wyżej ręką własną.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 18 str. 333—334, podanej do ksiąg przez woźnego ziemskiego krakowskiego Stanisława Rzanczicza dnia 1 kwietnia 1574 roku.

67. *Kraków, 26 marca 1575 r.*

Henryk król nakazuje wymazać z ksiąg grodu krakowskiego protestacye obelżywe, jakie wzajemnie przeciw sobie wnieśli Wacław Urowiecki i Krzysztof Jordan.

Henricus dei gratia rex Poloniae... magnifico Joanni de Dambrowicza palatino et capitaneo Cracoviensi generali, supremo regni nostri marschalco, Rohatinensique etc. nostro capitaneo, sincere nobis dilecto, gratiam nostram regiam, in absentia eius vicecapitaneo Cracoviensi. Magnifice sincere nobis dilecte. Relatione certorum consiliariorum nostrorum accepimus nobiles Venceslaum Urowieczki ex una et Christopherum Jordan ex altera partibus fecisse et inscripsisse utrinque contra se in librum castrensem Cracoviensem sub praesenti conventu quasdam famosas et criminales querellas et protestationes atque eos subinde tandem pro amore et pietate christiana esse invicem reconciliatos. Proinde sinceritati tuae mandamus, ut simul ac praesentes acceperit, quasvis querellas et protestaciones famosas et criminales inter eos utrinque in acta castrensia Cracoviensia in quacumque verborum forma inscriptas et inductas sinceritas tua ex eisdem actis describi, delerique et expungi curet, ita ut ne minimum illarum in eisdem actis in posterum extet

vestigium, pro gratia nostra sincerítas tua aliter non factura. Datum Cracoviae in conventu coronationis nostrae die XXVI mensis martii, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quarto, regni nostri anno primo.—Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 1285, podanej do ksiąg przez Wacława Urowieckiego i Krzysztofa Jordana dnia 30 marca 1574 roku.

68. *Kraków, 29 marca 1574 r.*

Zarządzenie Jana Firleja starosty krakowskiego co do godzin, w których ma sądzić urząd grodzki krakowski.

Proclamatio publica, ne iudicia vespertino tempore exercerentur per officium, nisi mane ad meridiem.

Wielmożny Jan Firley z Dambrowicze wojewoda i starosta generał krakowski etc. obaczając, iż sprawy urzędowe i skargowe, które urząd starości krakowski zwykł podle starego zwyczaju przed wieczorem o godzinie dwudziestej pierwszej i wtórej sądzić, zwykły być odprawowane i sądzone z wołaniem i tumultem ku szkodzie ludzkiej, przeto że strony i ich sprawce popiwszy się do urzędu przychodzą, przeto dekretem swym starościm skazał i to przez woźnego ziemskiego generała Stanisława Chudzińskiego wywołać i oznajmić rozkazał po województwie swem krakowskiem, aby takowe sądy urzędowe i skargowe od poranku do samego południa były odprawowane [1]).

Wpisany ten akt w Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 1284, pod datą 29 marca 1574 r. Kutrzeba, Katalog j. w., str. 33 uw. 3.

[1]) Por. konstytucyę z r. 1578, Vol. leg. II, 973, Sądy krakowskie.

69. *Biecz, 15 kwietnia 1574 r.*

Zapiska o ponownem rozpoczęciu sądzenia roków grodzkich bieckich z powodu ukończenia bezkrólewia.

Proclamatio iudiciorum causarum officii praesentis.

Ministerialis terrestris providus Stanislaus Rzanczicz de anteurbio Biecensi coram officio et actis praesentibus curiae regalis Biecensis in vim relationis suae recognovit, quia die actus praesentis de mandato officii in praesentia multorum nobilium et congregatione aliorum hominum iudicia causarum officii et etiam ad inscriptiones ex obligationibus provenientia feria quinta post dominicam Misericordiae nunc instantem proxima *(29 kwietnia)* per officium praesens celebranda et deinceps ab eadem feria quinta in duabus septimanis et sic consequenter iuxta morem et consuetudinem regni etiam sub conventionibus generalibus in aliis officiis capitanealibus in regno consistentem (et hic ab aliquot annis obmissum) antiquitus observatum publicavit et alta ac intelligibili voce proclamavit ad notitiamque deduxit. Insuper

etiam praefatus ministerialis coram officio praefato recognovit, se proclamasse et publicasse omnia iudicia per totum regnum exerceri et celebrari de mandato Sacrae Regiae Maiestatis proprio et consiliorum regni in arce Cracoviensi per ministerialem certum iuxta actum inferius descriptum esse proclamata et publicata. Cuius actus et proclamationis series verborum de actu in castro Cracoviensi feria sexta ante dominicam Reminiscere proxima *(5 marca)* anni domini millesimi quingentesimi septuagesimi quarti emanavit talis:

Ministerialis terrestris regni generalis providus Stanislaus Chudzinski coram officio et actis castrensibus capitanealibus Cracoviensibus in vim relationis suae fidelis ubivis locorum faciendae recognovit, quia de mandato proprio Sacrae Maiestatis Regiae et consiliariorum regni die hesterna hic in arce Cracoviensi in facie consiliariorum atque nuntiorum terrestrium et aliorum multorum nobilium et hominum regni sub praesenti conventu coronationis congregatorum clara voce proclamavit, publicavit et ad notitiam deduxit, ut omnes et singulae causae et querellae ac etiam [ad] iudicia castrensia capitanealia regni pertinentes iam exnunc per totum regnum exercerentur, tum et ea, quae ob interventionem interregni steterunt hucusque indecisa, suo debito ordine continuarentur necnon iudicia quaeque terrestria in palatinatibus et districtibus regni fieri solita temporibus suis competentibus incidentia post determinationem praesentis conventus ut celebrentur. Joannes Radunski notarius castrensis capitanealis Cracoviensis subscripsit.

Zapiska w Castr. Biec. t. 18 str. 352—353, pod datą dnia 15 kwietnia 1574 roku. Por. odpowiednią krótszą zapiskę w Rel. Castr. Crac. t. 1 str. 1230.

70. *Kraków, 21 kwietnia 1574 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu koronacyjnego.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium ad sex septimanas.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum, status, sexus, conditionis dignitatisque et officii cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes concitationesque ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocumque modo et processu iuridico iuxta praesentia et quaelibet alia acta latius in se canentia, ad diem hodiernam et in alios continue et immediate se sequentes cadentes, pendentes, devolutae et devolvendae in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae iudiciales omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt, et quae interim incident et devolventur, iuribus omnium

personarum illaesis, immo salvis permanentibus, per magnificum dominum Joannem Firley de Dambrowicza palatinum et generalem Cracoviensem etc. capitaneum iudiciumque illius castrense capitaneale Cracoviense ob celebrationem ad praesens conventus generalis coronationis novi regis sunt transpositi, limitati mandatoque illius acticati et per ministerialem terrestrem regni generalem providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze ad sex septimanas abhinc proximas, videlicet ad feriam IV post nunc instans festum sacrum Penthecosten proximam *(2 czerwca)* proclamati. Qua quidem feria IV post nunc instans festum sacrum Penthecosten proxima partes et personae omnes habent et habebunt coram eodem iudicio castrensi capitaneali Cracoviensi hic in castro Cracoviensi terminos et causas iudiciales iuxta ipsarum partium et personarum omnium citationes, adcitationes et revivificationes quasvis, terminos translapsos concitationesque ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum, ius et processum iuridicum suarum causarum, in quocunque punctu et gradu iuris existentium, iam exortas et quae interim quomodolibet exortae fuerint, nullis exceptis nec excipiendis, iuxta praescriptum limitationis praeinsertae et praesentia ac quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iudicii Castr. Crac. t. 3 str. 1126, pod datą dnia 21 kwietnia 1574 r.

71. *Biecz, 29 kwietnia 1574 r.*

Zapiska o wznowieniu po koronacyi króla Henryka pełnej działalności grodu bieckiego, zawieszonej od śmierci króla Zygmunta Augusta.

Huc[1]) incidit interregnum ex morte serenissimi olim divae memoriae Sigismundi Augusti regis Poloniae interveniens, qui Warschaviae die septima iulii anni praesentis deo ita volente e vivis sublatus est. A cuius morte (posteaquam nota facta est) in terra et palatinatu Cracoviensi omnibusque illius territoriis seu districtibus praesentique uno illorum omnia iudicia tam terrestria quam castrensia iudiciaria et officiaria et alia subsellia quaevis reliquis diebus anni praetacti totoque anno sequenti millesimo quingentesimo septuagesimo tertio propter interregnum silebant et celebrata non sunt, tantummodo recognitiones et protestationes in officiis suscipiebantur, quae actis specialibus in officio praesenti sunt acticatae. Electi demum in regem Polonorum serenissimi Henrici ducis Andegavensis etc. coronatione, quae fuit Cracoviae die dominico dierum liberalium aliter die vigesima prima februarii anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quarto interregnum supra expressum est determinatum. Post cuius coronationem in conventione coronationis eiusdem generali Cracoviensi omnia iura ac omnium et singulorum subselliorum iudicia in pristinum statum sunt restituta et ut more et consuetudine antiquitus observata celebrarentur, primum in castro Cracoviensi,

deinde caeteris in regno Poloniae constitutis castris et officiis capitanealibus proclamata et publicata, ac postmodum iuxta publicam ministerialis proclamationem in officio praesenti sub actu infraposito[2]) celebrari inchoata et iudicia seu termini querellorum et causarum officii praesentis sunt celebrati.

Zapiska w Castr. Biec. t. 430 str. 8, pod datą 29 kwietnia 1574 r.

[1]) tj. od daty 10 lipca 1572 r.

[2]) 29 kwietnia 1574 r.

72. *Biecz, 8 lipca 1574 r.*

Limitacya spraw urzędu grodzkiego bieckiego z powodu wyjazdu króla Henryka.

Termini querellarum et causarum officii praesentis capitanealis Biecensis pro die hodierna incidentium propter discessum Sacrae Regiae Maiestatis serenissimi domini Henrici regis Poloniae etc. in regnum Galliarum, qui ita pridem ex arce Cracoviensi de feria sexta in sabbatum ante festum sancti Joannis Baptistae proximum *(z 17 na 18 czerwca)* discesserat, non sunt celebrati, sed ad duas septimanas videlicet hinc ad feriam quintam ipsam diem festi sanctae Mariae Magdalenae proxime incidentis *(22 lipca)* de more et consuetudine per officium praesens sunt limitati et transpositi atque inscripti ac per ministerialem terrestrem providum Stanislaum Rzanczicz de anteurbio Biecensi sunt proclamati.

Zapiska w Castr. Biec t. 430 str. 39, pod datą 8 lipca 1574 roku. Z tego powodu dalsze odroczenia tamże str. 39—41.

73. *Kraków, 6 października 1574 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu nieustanowienia sądu ultimae instantiae w województwie krakowskiem.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium ad sex septimanas.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum status, sexus, dignitatis et officii ac praeeminentiae cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitaciones ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia ad diem hodiernum et in alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, pendentes devolventesque in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus

omnium personarum illaesis, immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum Zborowski a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem etc. capitaneum iudiciumque eiusdem propterea, quod in convocatione generali Warschaviensi tam terrestria quam et castrensia et alia omnia iudicia per consiliarios regni et nuntios terrestres ibidem Warschawiam ex omnibus partibus regni congregatos ad conventiones particulares palatinatuum sunt reposita et limitata, in quibus conventionibus particularibus palatinatuum quaelibet nobilitas cum consiliariis palatinatus sui, quo ordine eiusmodi iudicia exerceri et celebrari debeant, in palatinatu suo constituere et statuere debet[1]), et ex quo in palatinatu Cracoviensi nondum eiusmodi conventio particularis celebrata fuit, immo nunc primum ad feriam II post festum sancti Martini proxime venturam *(15 listopada)* eiusmodi conventio particularis incidit et celebranda est de iudiciisque nihil quicquam adhuc est constitutum, proinde sunt transpositi, limitati, prorogati mandatoque illius acticati et inscripti ac per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze ad sex septimanas abhinc proximas videlicet ad feriam IV ante festum s. Helizabetis proximam *(17 listopada)* proclamati. Qua quidem feria IV ante festum s. Helizabetis proxima coram eodem magnifico domino, domino palatino et capitaneo generali Cracoviensi iudicioque illius personae et partes omnes praefatae habent habituraeque sunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum omnium citationes, adcitationes, concitationesque et revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcumque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocumque puncto et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis, iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iud. Castr. Crac. t. 3 str. 1251—1252, pod datą dnia 6 paźdź. 1574 r.

[1]) Powołane tu są postanowienia konwokacyi warszawskiej z 18 września 1574; w oblacie znajdują się one w Rel. Castr. Crac. t. 2 str. 564—571. Druk. Noailles, Henri Valois, t. III str. 605.

74. *Nowy Sącz, 13 października 1574 r.*

Rota przysięgi, złożonej przez Marcina Lutosławskiego pisarza grodzkiego sądeckiego na sumienne pełnienie obowiązków.

Juramentum nobilis Martini Liuthoslawski notarii castrensis capitanealis Sandecensis.

Ja Marcin Liutoslawski z Liutoslawicz ziemie sieradzkiej a powiatu piotrkowskiego przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, JMci panu staroście swemu sądeckiemu, tudzież sądowi i urzędowi JMci, iż sprawiedliwie wedle Boga, prawa pisanego, sprawiedliwości i kontrowersyi stron będę sądził i JMci

panu staroście i sądowi i urzędowi jego będę radził i wiernie stron zeznawania, kontrowersye, żądania albo oświadczenia prawne albo sędziego i urzędowne skazania w księgi grodzkie wpisował i będę się starał, aby były wpisowane, nie mając respektu na bogatego albo ubogiego, na przyjaciela albo na nieprzyjaciela, na obywatela albo na przychodnia, ani będę dbał na łaskę albo na nieprzyjaźń czyję, na dary albo na karanie czyje, ale w sądzeniu, w dawaniu rady, wpisowaniu samego Boga i sprawiedliwości świętej i słusznej rzeczy, także stron zeznawania, spory, sędziego i urzędowe skazania przestrzegać będę, a w tych wszytkich rzeczach sumnienia mego, rozsądku będę naśladował i słuchał i inne sprawy mnie należące wiernie wedle możności mej odprawować będę. Tak mi Panie Boże pomóż i święty krzyż Pana Chrystusów.

Quod quidem iuramentum corporale suprasciptum idem nobilis Martinus Liuthoslawski notarius castrensis Sandecensis in praesentia generosorum et nobilium Stanislai Mezik Slabosz de Puthniowice dapiferi terrae Cracoviensis et capitanei Sandecensis, item Petri Blonski de Blonye iudicis castrensis, Thobiae Chomętowski vicecapitanei Sandecensis et iudicis castrensis Bieczensis, Andreae Tagoborski de Tagoborza, Stanislai Schadowski, Joannis Chrusticzki, Stanislai Pruchniski, Stanislai Stradomski multorumque nobilium et hominum fidedignorum circa praemissam praestitionem iuramenti existentium iuxta rotham iuramenti supradescriptam praestitit.

Zapiska w Castr. Sand. t. 15 str. 818—819, pod datą dnia 13 paźdź. 1574 roku.

75. *Sącz, 29 października 1574 r.*

Spis ksiąg i rzeczy w kancelaryi grodzkiej sądeckiej, oddanych przez podstarościego sądeckiego Tobiasza Chomętowskiego nowemu pisarzowi grodzkiemu Marcinowi Lutosławskiemu.

Contenta in testudine cancellariae castrensis Sandecensis nobili Martino Liuthoslawski notario castrensi capitaneali Sandecensi per generosum Thobiam Chomętowski vicecapitaneum Sandecensem post dimissionem notariatus nobilis Joannis Rusinowski tradita. Anno domini 1574, die vero 29 octobris.

1. Naprzód akta nowe wwiązane, których iest ośmnaście.
2. Akta stare niewiązane czwory.
3. Akta w białej skórze jedny.
4. Akta appellationum civilium w kompaturze.
5. Akta incolarum villae regiae Krolowa.
6. Skrzynka sołtysia cum actis eorundem.
7. Item co były konstytucye trzech sejmów, piotrkowskiego 1562, warszawskiego 1563, piotrkowskiego 1565, te oddał pan Rusinowski z rozkazania JMP. starosty panu Andrzejowi Rupnowskiemu d. 7 augusti anno 1571.

8. Item konstytucye piotrkowskiego sejmu anni 1567; te są przy księgach w białej skórze.

9. Item stół, co akta na nim, i stolik, co na nim piszą.

10. Item skrzynka biała nieboszczyka Gaieczkiego pisarza sądeckiego grodzkiego.

11. Item fascykuł pozwów Czieniawian i Ptaszkowian, poddanych królewskich z panem Krzystofem Pieniąszkiem.

12. Item akt komisarski poddanych wszytkich królewskich starostwa sądeckiego około robót, jeszcze niezapieczętowany przez komisarze.

13. Item munimenta z konsensem o skupienie sześć kmieci na folwark we Mszalniczi, nieliczone.

14. Item terminaty, co z nich do ksiąg wodzą, za pięć lat urzędu pisarstwa pana Rusinowskiego.

Wpisany ten inwentarz w Castr. Sand. t. 15 str. 816; objął zaś pisarstwo Lutosławski dnia 12 października 1674 r., ob. tamże str. 815, 817.

76. *Biecz, 9 grudnia 1574 r.*

Zapiska o wznowieniu działalności urzędu grodzkiego bieckiego, która ustała wskutek wyjazdu króla Henryka.

Termini querellarum et causarum officii praesentis capitanealis Biecencensis, qui a discessu Sacrae Regiae Maiestatis de regno Poloniae in regnum Galliarum hucusque non celebrabantur omniaque iudicia et iura omnium et singulorum iudiciorum, officiorum et subselliorum terrae Cracoviensis et suorum territoriorum ad hoc tempus silebant, die actus praesentis vigore constitutionum publicarum regni Warschaviae in congregatione regni laudatarum [1]) ac iuxta institutionem eorundem iudiciorum omnium roborationemque congressus particularis Proshowiensis [2]) nuper praeteriti sunt celebrati, alii vero per officium praesens de more et consuetudine hinc ad duas septimanas videlicet feriam quintam post festum sancti Thomae apostoli proximam (*23 grudnia*) sunt transpositi et inscripti ac per ministerialem terrestrem providum Stanislaum Rzanczicz de anteurbio Biecensi sunt proclamati.

Zapiska w Castr. Biec. t. 430 str. 41, pod datą 9 grudnia 1574 roku.

[1]) Chodzi tu o uchwały konwokacyi warszawskiej z 18 września 1574; oblatowane są one w Rel. Castr. Crac. t. 2 str. 564—571. Druk. Noailles, Henri Valois, t. III str. 605.

[2]) Chodzi tu o sejmik proszowski z 15 listopada 1574 r.; laudum tego sejmiku w Rel. Castr. Crac. t. 2 str. 679—687.

77. *Sącz, 23 grudnia 1574 r.*

Stanisława Mężyka starosty sądeckiego ordynacya grodu sądeckiego.

Ordinatio iudicandi officii causarum et querellarum. Generosus Stanislaus Mezyk Slabosz de Putniowicze dapifer terrae Cracoviensis et capitaneus Sandecensis una cum generosis Petro Blonski de Liuczlawicze iudice castrensi Sandecensi ac Thobia Chomenthowski vicecapitaneo Sandecensi et iudice castrensi Biecensi et nobili Martino Liuthoslawski notario castrensi Sandecensi tamquam cum officialibus suis in terminis modernis castrensibus capitanealibus Sandecensibus in praesentia multorum nobilium ad terminos modernos castrenses capitaneales Sandecenses congregatorum actiones omnes causasque et querellas officii, quae ad quamlibet diem ad officium castrense capitaneale Sandecense inordinate ex querellis, citationibus, adcitationibus, concitationibusque ad satisfaciendum, innotescentiisque quibuscunque incidebant magnasque difficultates nobilitati propter paucitatem procuratorum inferebant, ad affectationem petitionemque eiusdem nobilitatis ad terminos modernos castrenses capitaneales Sandecenses congregatae atque propter certas legitimasque causas idem generosus capitaneus Sandecensis cum eisdem officialibus suis in debitum ordinem inclusit et diem certum eisdem causis officii iudicandis praefixit et modo infrascripto assignavit, videlicet hoc ordine, quod iam a modo praedictae causae officii et querellarum non qualibet die, verum in duabus septimanis sese immediate sequentibus a moderna seu hodierna feria quinta post festum sancti Thomae apostoli proxima (*23 grudnia*) in duabus septimanis proximis et sic consequenter in quibuslibet duabus septimanis sese sequentibus per officium castrense capitaneale Sandecense iudicabuntur et expedientur. Quam quidem ordinationem ministerialis terrestris generalis Felix Kwasniowski in terminis modernis multae nobilitati ad terminos congregatae atque in civitate Novae Sandecz die hodierna forensi hominibus multis voce magna et sonorosa intelligibilique ex mandato officii castrensis capitanealis Sandecensis proclamavit et publicavit et ad notitiam deduxit. Quod hic idem stans coram officio castrensi capitaneali Sandecensi et actis praesentibus praedictus ministerialis generalis id ipsum se publicasse et ad notitiam deduxisse recognovit.

Wpisana ta ordynacya w Castr. Sand. t. 239 str. 18, pod datą 23 grudnia 1574. Kutrzeba, Katalog j. w., str. 52 uw. 6.

78. *Kraków, 28 lutego 1575 r.*

Zapiska, podająca skład sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego i rotę przysięgi członków tego sądu.

Actum Cracoviae in iudiciis ultimae instantiae per consiliarios, proceres, ordines et universam nobilitatem terrae et palatinatus Cracoviensis in conventu particulari Prossoviensi vigore constitutionum in convocatione generali Varssaviensi nuper praeterita laudatarum et constitutarum [1]) et per eandem universam nobilitatem terrae Cracoviensis approbatarum [2]) feria secunda post

dominicam Reminiscere proxima *(28 lutego)* anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, praesentibus magnificis et generosis Petro Zborowski palatino et capitaneo generali Cracoviensi, Stanislao Dembienski capitaneo Chenczinensi in loco magnifici Joannis comitis de Thenczin castellani Woiniciensis et capitanei Lublinensis absentis, Christophero Comorowski de Ziwiecz castellano Oswieczimiensi, Stanislao Czikowski de Woislawicze succamerario terrae Cracoviensis, Mathaeo Misziowski burgrabio in loco generosi Nicolai Wolski gladiferi Cracoviensis absentis, Marciano Chelmski vexillifero, Stanislao Mezik de Putnowicze capitaneo Sandecensi dapifero, Gregorio Braniczki capitaneo Niepolomicensi venatore, Sigismundo Zebrzidowski tribuno, Stanislao Garnisz subdapifero terrestribus Cracoviensibus, Stanislao Inwalski tribuno Oszwieczimiensi, Felice Czerski surrogato iudice, Jacobo Dembienski de Dembiany subiudice, Joanne Kmitha de Wolia notario terrestribus Cracoviensibus, Petro Strzala de Sosnowicze Zatoriensi et Oswieczimensi iudice terrestri, burgrabio arcis Cracoviensis necnon Stanislao Szaphraniecz de Pieskowa Skala castellano Biecensi [et] Mariano Przileczki iudice et burgrabio castrensi Cracoviensi districtus Cracoviensis, Petro Oleszniczki [et] Nicolao Dluski districtus Proszoviensis, Petro Oraczowski et Stanislao Mloszowski districtus Xiasnensis, Nicolao Konieczpolski [et] Joanne Radunski districtus Leloviensis, Georgio Jordan et Stanislao Jordan in loco olim generosi domini Andreae Byliczki interemti districtus Czchoviensis, Petro Blonski et Nicolao Kazimirski in loco olim generosi Adae Rozen mortui districtus Biecensis, Friderico Bonar et Jacobo Palczowski districtuum Oszwieczimensis et Zatoriensis iudicibus vigore constitutionum Prossoviensium deputatis. Quiquidem suprascripti dignitarii, officiales deputatique iudices iuramentum corporale super fideliter iudiciis exercendis praestiterunt et quilibet eorum in persona sua propria praestitit in eandem iuramenti rotam infra descriptam:

Przysięgam Panu Bogu, że w tym sądzie nowym ostatniej instancyi postanowionym, do któregom obran i powołan, sądzić będę sprawiedliwie podług prawa koronnego polskiego a najwyższego dowcipu mego, sąd sprawiedliwy czynić a krzywdę tępić, a od tego nie dam się uwieść przez żadną przyjaźń ani bojaźń ani za żadne powinowactwo ani prze dobre zachowanie ani też prze żadną nieprzyjaźń albo waźń ani prze żadne dary, którebych za to miał albo jeszcze kiedy wziąć miał albo się ich kiedy nadziewał, ani też będę rzeczy a kontrowersyi czyich między stronami ku temu sądu należących z nikim przyglądał ani praktykował ani radził żadnemu, jedno na tym sądzie sąd sprawiedliwy czynić a radę sądowną a namówioną w tajemności zachowam, nikomu ich nieprzenosząc. Tego mi Pan Bóg pomóc racz w Trójcy jedyny.

Zapiska w Terr. Castr. t. 68 str. 1—2.

[1]) Noailles, Henri Valois, t. III str. 605.

[2]) Na sejmiku z 15 listopada 1574 r.; laudum tego sejmiku Rel. Castr. Crac. t. 2 str. 679—687.

79. *Oświęcim, 4 lipca 1575 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu oświęcimskiego z powodu braku wiadomości o zarządzeniach zjazdu stężyckiego co do sądów.

Roki sądowe grodzkie staroście oświecimskie na dzień dzisiejszy w akcie opisany przypadłe za rozkazaniem JMci P. Zygmunta Myszkowskiego z Mirowa a na Przeczyczowie oświęcimskiego i zatorskiego starosty przez woźnego ziemskiego województwa krakowskiego opatrznego Turka Bliosska z Kent odwołane są prze tę przyczynę, iż żadnej nauki ani postanowienia z zjazdu stężyckiego nie podano, którym kształtem a sposobem by się tych czasów czasów rycerstwo koronne sądzić miało, do którego zjazdu pierwsze sądy były zawieszone, a ktemu też i listy sejmiku proszowskiego na ten czas zaszły były. Wszakoż takowe roki sądowe i sprawy ku nim należące odłożone są w tej wszej mocności, jako dnia dzisiejszego sprawowane a sądzone być miały, do sześci niedziel po rząd zbiegłych.

Zapiska w Castr. Osv. t. 45 str. 863, pod datą 4 lipca 1575 roku.

80. *Krakow, 7 września 1575 r.*

Limitacya spraw sądu grodzkiego krakowskiego z powodu nieprzybycia starosty, którego wstrzymała powódź.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum status, sexus, dignitatis et officii ac praeminentiae cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum, ad terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia ad diem hodiernam et in alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, pendentes et devolventes in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum Zborowski a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem etc. capitaneum indiciumque eiusdem propter nimiam inundationem aquarum, propter quam magnificus Petrus a Zborow palatinus et generalis Cracoviensis capitaneus ad iudicandos et celebrandos terminos praesentes ad diem hodiernam incidentes ex terris Russiae adesse non potuit, sunt transpositi, limitati mandatoque illius acticati et inscripti ac per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeszkowicze ad sex septimanas abhinc proximas, videlicet ad feriam quar-

tam post festum sancti Lucae evangelistae proximam *(19 października)* proclamati, qua quidem feria quarta post festum sancti Lucae evangelistae proxima coram eodem magnifico domino, domino palatino et capitaneo generali Cracoviensi etc. iudicioque illius personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum omnium citationes, adcitationes, concitationes et revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis, iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. iud. Castr. Crac. t. 4 str. 193—194, pod datą 11 czerwca 1575 roku.

81. *Kraków, 19 października 1575 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu pospolitego ruszenia i sejmiku proszowskiego.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum stetus, sexus, dignitatis et officii ac praeeminentiae cuiusvis existentium, ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocumque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia ad diem hodiernam et in alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, pendentes et devolventes in eodem toto et omni vigore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum Zborowski a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem etc. capitaneum iudiciumque eiusdem propter insultum hostium, videlicet invasionem Scytarum ad terras Podoliae et Russiae, contra quos nonnulla nobilitas ex palatinatu Cracoviensi sese movit ad defendendas fines illarum terrarum, etiam non minus propter conventionem particularem Prossoviensem palatinatus Cracoviensis, quae celebranda est pro feria secunda proxime ventura *(24 października)*, in qua nobilitas palatinatus Cracoviensis ad peragenda multa et ardua negotia reipublicae debet se sisti, caventes, ne per celebrationem eorundem terminorum nobilitas ad conventionem Prossoviensem adesse negligatur, sunt transpositi, limitati, mandatoque illius acticati

et inscripti ac per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzesskowicze ad sex septimanas abhinc proximas videlicet ad feriam quartam ad diem festi s. Andreae apostoli (*30 listopada*) proclamati, qua quidem feria quarta videlicet die festi s. Andreae apostoli coram eodem magnifico domino, domino palatino et capitaneo generali Cracoviensi etc. iudicioque illus personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum omnium citationes, adcitationes concitationesque, revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcumque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis, iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iudicii Castr. Crac. t. 4 str. 194, pod datą 19 października 1575 r.

82. *Kraków, 30 listopada 1575 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu elekcyjnego.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum, status, sexus dignitatis, officii ac praeeminentiae cuiusvis existentium, ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense per tinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocumque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia ad diem hodiernam et alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, pendentes et devolventes in eodem omni et toto robore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem capitaneum iudiciumque eiusdem propter modernam celebrationem conventus generalis regni Warschaviensis electionis novi regi sunt transpositi, limitati, mandatoque illius acticati et inscripti et per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze ad sex septimanas abhinc proximas videlicet ad feriam quartam post festum sanctorum Trium Regum proxime venturum (*11 stycznia*) proclamati, quaquidem feria quarta post festum Trium Regum proxima coram eodem magnifico domino, domino pala-

tino et capitaneo generali Cracoviensi iudicioque illius personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum omnium citationes, adcitationes concitationesque et revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos et alium quemcunque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis, iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iudicii Castr. Crac. t. 4 str. 195—196, pod datą 30 listopada 1575 roku.

83. *Kraków, 11 stycznia 1576 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego wskutek postanowienia sejmiku proszowskiego z 31 grudnia 1575 r.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum, status, sexus, dignitatis, officii ac praeeminentiae cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo, iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta in se latius canentia, ad diem hodiernam et alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, pendentes et devolventes in eodem omni et toto robore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem capitaneum, iudiciumque eiusdem propter suspensionem iudiciorum per consiliarios regni totamque nobilitatem in conventu particulari Proschoviensi palatinatus Cracoviensis sabbato post festum sanctorum Innocentum proxime praeterito *(31 grudnia)* celebrato factam sunt transpositi, limitati, mandatoque illius acticati et inscripti et per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze ad sex septimanas abhinc proximas, videlicet ad feriam quartam ante festum s. Mathiae apostoli proxime venturam *(22 lutego)* proclamati, qua quidem feria quarta ante festum sancti Mathiae apostoli proxima coram eodem magnifico domino, domino palatino et capitaneo generali Cracoviensi iudicioque illius personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum omnium citationes adcitationes concitationesque et revivificationes quasvis, terminos translap-

sos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se canentia [2]).

Zapiska w Decr. iudicii Castr. Crac. t. 4 str. 196—197, pod datą 11 stycznia 1576 roku.

[1]) Oblata laudum tego sejmiku w Rel. Castr. Crac. t. 3, część II str. 26—31.

[2]) Roczki skargowe krakowskie po 30 grudnia 1575 już się nie odprawiają, Decr. off. Castr. Crac. t. 2 str. 572; w Bieczu zawieszają czynności grodu 5 stycznia 1576 r. Castr. Biec. t. 430 str. 132, toż w Sączu Castr. Sand. t. 239 str. 385, 386, 397, 404.

84. *Kraków, 22 lutego 1576 r.*

Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego stosownie do postanowień zjazdu jędrzejowskiego.

Limitatio terminorum castrensium capitanealium Cracoviensium.

Omnes termini et causae iudiciales castrenses capitaneales Cracovienses omnium generaliter et singularum personarum, status, sexus, dignitatis, officii ac praeeminentiae cuiusvis existentium ad iudicium castrense capitaneale Cracoviense pertinentium, quorum et quarum terminus iuxta citationes, adcitationes et concitationes ad punctum causae et causarum et terminos translapsos, tum et concitationes ad satisfaciendum litterales, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alio quocunque modo iure et processu iuridico et iuxta praesentia et quaelibet acta latius in se canentia, ad diem hodiernum et alios dies continue et immediate se sequentes cadentes, provenientes, incidentes, pendentes et devolventes in eodem omni et toto robore, prout eiusmodi termini et causae omnes ad diem hodiernam devolutae sunt et inciderunt et quae interim devolventur et incident, iuribus omnium personarum illaesis immo salvis permanentibus, per illustrem et magnificum dominum, dominum Petrum a Zborow palatinum et generalem Cracoviensem capitaneum iudiciumque eiusdem propter suspensionem iudiciorum ad tempus coronationis electi novi regis Poloniae in conventu generali Andrzeioviensi tempore non ita pridem praeterito in Andrzeiow celebrato per consiliarios regni et equestrem ordinem totamque rempublicam ibidem congregatam factam [1]) sunt transpositi, limitati mandatoque illius acticati et inscripti et per ministerialem terrestrem generalem regni providum Joannem Czwikla de Strzeskowicze ad sex septimanas abhinc proximas videlicet ad feriam quartam post dominicam Laetare, proxime venturam (*4 kwietnia*) proclamati, qua quidem feria quarta post dominicam Laetare proxima coram eodem magnifico domino palatino et capitaneo generali Cracoviensi iudicioque illius personae et partes omnes habent et habebunt terminos et causas iudiciales iuxta partium et personarum

omnium citationes adcitationes concitationesque et revivificationes quasvis, terminos translapsos et concitationes litterales ad satisfaciendum, decreta, dilationes, interrogationes, terminos scriptos et conservatos ac alium quemcunque modum iusque et processum iuridicum suarum causarum in quocunque punctu et gradu iuris pendentium et existentium, iam exortas et exoriendas, nullis exceptis aut excipiendis, iuxta limitationem praesentem et praesentia et quaelibet alia acta latius in se sonantia.

Zapiska w Decr. Iud. Castr. Crac. t. 4 str. 197—198, pod datą 22 lutego 1576 roku.

[1]) Vol. leg. II, 884.

85. *Sandomierz, 22 kwietnia 1578 r.*

Stefan król nakazuje sądowi ziemskiemu krakowskiemu wydać Waleryanowi Łaganowskiemu odpisy z aktów przed kadencyą roków ziemskich.

Stephanus dei gratia rex Poloniae... Generoso Felici Czerski iudici, Jacobo Dembienski subiudici, Joanni Kmitha notario terrae Cracoviensis fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideles nobis dilecti. Expositum est nobis ex parte generosi Valeriani Laganowski, quod certis inscriptionibus et extractis ex actis publicis districtuum Cracoviensis et Proszoviensis summopere indigeat, quae ut ipsi ante librorum positionem et iudiciorum celebrationem quocunque tempore extradantur, supplicatum nobis est, ut illi ea in re prospectum esse vellemus. Quamobrem fidelitatibus vestris mandamus, quatenus praesentibus litteris mandati nostri requisiti aliquo certo die in eum locum, ubi acta publica servantur, conveniant aut suis camerariis hoc negotium committant atque inscriptiones seu extracta praefato generoso Valeriano Lagonowski necessaria sine omni cunctatione autentice extradant extradique curent, ne praefatus nobilis ob non extraditionem extractuum aliquod patiatur in rebus suis detrimentum. Secus fidelitas vestra pro gratia nostra et officii debito non factura. Datum Sandomiriae die XXII mensis aprilis anno domini MDLXX octavo, regni vero nostri secundo. — Stephanus rex subscripsit.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 5 str. 760—761, podanej ze strony Waleryana Łaganowskiego dnia 2 maja 1578 roku. — Podobny nakaz Zygmunta III z 17 lutego 1589 r. dla Joachima Ocieskiego w Terr. Crac. t. 86 str. 239—240, z 10 kwietnia 1589 r. dla Jana Zamojskiego Rel. Castr. Crac. t. 14 str. 993.

86. *Kraków, 24 września 1578 r.*

Piotr Zborowski starosta krakowski osadza miejsce swoje Jakubem Borkiem jako wicesgerentem i poleca mu załatwienie pewnej sprawy.

Piotr Zborowski ze Zborowa wojewoda, generał i starosta krakowski etc. Wszem wobec i każdemu z osobna, komuby jedno tego była potrzeba wiedzieć, oznajmuję i wiadomo czynię niniejszym listem swoim. Izacz to jest powinność moja, żebym każdemu jako starosta krakowski przewodu prawa i przezysków jego exekucyę czynił, ale iżem jest na ten czas inszemi pilnemi potrzebami zabawion a ktemu że mi też tego prawo pospolite dozwala wicesgerenta na swym miescu mieć, wiedząc tedy o tem pewnie, jako urodzona pani Anna ze Mnikowa, małżonka urodzonego pana Jerzego Niemsti ze Krzczeczicz starosty warszawskiego na wielmożnej paniej Zophiej Oczieskiej pozostałej wdowie wielmożnego niekiedy pana Jana Oczieskiego kanclerza koronnego i na dobrzech jej wszystkich o niewykupienie onej dóbr Kobelnik, Krepicz, Seseliowa i Czislicz o zakład pietnaście tysięcy złotych monety i liczby polskiej, także o niezapłacenie summy dwudziestu i sześci tysięcy złotych monety i liczby polskiej o zakład takowejże sumy przed urzędem moim starościm krakowskim prawo przywiodła, tak że już do banicyi przyszło, że ją już sąd mój starości krakowski dekretem z Korony Polskiej i z państw do niej należących wywołał, aby tedy takowych przezysków swoich exekucyą dostateczną przerzeczona pani Anna Niemsczina starościna warszawska miała, naznaczyłem i deputowałem na miescu swym wicesgerenta JMci pana Jakuba Borka z Sedziszowa, któremum tę moc i władzę dał, która mnie jeno jako staroście krakowskiemu z prawa pospolitego służy, żeby na miescu mym czyniąc dalszą exekucyę wyżej pomienionych przezysków w dobra w te wszystkie przerzeczonej wielmożnej paniej Zophiej Oczieskiej prawem przekonanej i z Korony wywołanej, na których za kładzieniem pozwu przewód prawa się stał i na których się jedno przezyski przerzeczonej paniej Anny Niemsczinej i trojakie zakłady ściągają, tak przerzeczoną panią Annę Niemscziną co na część na jej należy, jako też i mnie samego jako starostę krakowskiego z strony połowice trojakich zakładów mocą naszą władzą starością i też jako wicesgerent mój swoją wiązał i dobra w possessyą podał. A dla rzeczy pewniejszej pieczęćem swoję do tego przycisnął i rękąm się swą własną podpisał. Datum w Krakowie dnia 24 septembris roku 1578. — Idem qui supra manu propria subscripsit.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 7 str. 688—689, podanej do ksiąg dnia 16 maja 1580 r.

87. *Kraków, 6 października 1578 r.*

Nagłówek wpisów spraw wiecu krakowskiego, podający skład wiecu.

Actum Cracoviae in colloquiis generalibus feria II post festum sancti Michaelis archangeli proxima (*6 października*) anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo, praesentibus protunc reverendissimo in Christo patre Petro Myskowski de Mirow dei gratia episcopo Cracoviensi necnon

illustribus, magnificis ac generosis Valentino Dembienski de Dembiani castellano Cracoviensi Wartensique capitaneo, Petro Zborowski de Zborow palatino et generali Cracoviensi capitaneo, Stanislao Plaza de Msticzow capitaneo in Oczicz in loco magnifici Joannis comitis in Thenczin castellani Woyniciensis, Nicolao Firley de Dambrowicza castellano Bieczensi, Christophero Komorowski de Zywiecz castellano Oswieczimensi, Joanne Zebrzidowski in loco generosi Sigismundi Zebrzidowski tribuni terrae Cracoviensis, Stanislao Czikowski de Voislawicze succamerario terrae Cracoviensis, Martiano Chelmski vexillifero terrae Cracoviensis, Stanislao Męzik Slabosz de Putniowicze gladifero terrae Cracoviensis Sandecensique capitaneo, Stanislao Garnisch subdapifero terrae Cracoviensis, Sebestiano Brzezinski notario castrensi capitaneali Cracoviensi in loco generosi Gregorii Braniczki venatoris terrae Cracoviensis capitaneique Niepolomicensis, Stanislao Inwaldski tribuno Oswieczimensi et aliis quam plurimis nobilibus fidedignis circa praemissa tunc existentibus.

Zapiska w Terr. Crac. t. 71 str. 1. Ten nagłówek, jak i poprzedni pod nr. 31, podane są przykładowo. Wykaz wieców i ich składu ob. Kutrzeba, Studya do historyi sądownictwa w Polsce str. 8—9.

88. *Biecz, 27 listopada 1578 r.*

Urząd grodzki biecki powierza Tomaszowi Sietlowskiemu przeprowadzenie rumacyi w charakterze wicesgerensa grodzkiego.

Pangraczow. Officium praesens castrense capitaneale Biecense subdelegavit et deputavit in vicegerentem officii sui seu in persona sua ex officio suo capitaneali misit nobilem Thomam Szyethlyowski ad rumandum et eiciendum manu forti generosum Joannem Herborth de Fulsthyn in Tharnowyecz haeredem citatum iurevictum de bonis eius videlicet villa Tharnowyecz et aliis bonis eius ad id pertinentibus et intromittendum in eadem generosos Dionisium et Christopherum Pangracze de Nagimichal filios et successores legitimos olim generosi Joannis Pangracz ac magnificum Nicolaum Ligeza de Bobrek castellanum Wisliciensem, Zidaczoviensem et loci praesentis capitaneum et in hac parte Sacrae Regiae Maiestatis instigatorem actores et iurevictores in ipsorum perlucris per ipsos super praefato Joanne Herborth primum coram iudicio praesenti capitaneali Biecensi, tandem ex vi remissionis in officio praesenti capitaneali Biecensi pro vadio quingentorum et quinquaginta talarorum ungaricalium ratione non persolutionis summae similis quingentorum et quinquaginta talarorum ungaricalium iure perductis et obtentis et vadiis triplicatis tribus millibus et trecentis talaris ungaricalibus super praedicto Joanne Herborth per hoc idem officium castrense Biecense decretis, prout decretum occasione praemissorum latum et processus eorundem perlucrorum de praemissis latius disponit, dans et concedens eidem vicegerenti

suo plenariam facultatem ea omnia exercendi, quae ad officium castrense de forma iuris in praemissis spectant et pertinent.

Zapiska w Castr. Biec. t. 21 str. 658, pod datą dnia 27 listopada 1578 r. Podobnych zapisek sporo w tym czasie w aktach grodzkich bieckich. Tę daję dla przykładu, w jaki sposób wyrabiał się urząd wicesgerensa, nim został ustanowiony jako stały.

89. *Hewel, 4 października 1580 r.*

Stefan król polski ustanawia Mikołaja Dłuskiego surrogatorem starostwa krakowskiego, wakującego wskutek śmierci Piotra Zborowskiego.

Stephanus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae, Russiae, Prussiae etc., princeps Transilvaniae. Significamus nostris hisce litteris universis et singulis quorum interest, quod cum sublatus esset ex hac vita magnificus Petrus a Zborow palatinus et capitaneus generalis Cracoviensis neque vero gravissimis hoc tempore curis bellicis occupati ipsi in capitaneatu Cracoviensi quemque adhuc suffecissemus, ne igitur aliqua istic in iuredicundo negligentia fiat et capitanei munia magno cum hominum damno diutius obmittantur, in locum capitanei generosum Nicolaum Dluski, cuius nobis integritas et in rebus gerendis peritia est commendata, ad obeunda interim munia capitanealia surrogandum esse duximus surrogamusque hisce litteris nostris, dantes et concedentes illi eam potestatem in exercendo Cracoviensi officio, quam capitanei de iure ac de more habere consueverint, tantisper, donec alius quispiam a nobis in demortui locum capitaneus fuerit constitutus. Quod omnibus in universum dignitariis, officialibus et nobilitati terrae et capitaneatus Cracoviensis ac caeteris cuiuscumque conditionis hominibus quorum id interest notum esse volumus, mandantes, ut ipsum praenominatum Nicolaum Dluski pro vero ac legitimo Cracoviensis capitaneatus surrogatore agnoscant eiusque iurisdictioni in omnibus quae ad eum pertinent subsint, de loci etiam praerogativis et quidquid ad officium hoc legitime spectat illi respondeant responderique curent. In cuius rei fidem hasce manu nostra subscripsimus. Datum in arce nostra Hewel die quarta mensis octobris anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo, regni nostri quinto. — Stephanus rex subscripsit.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 7 str. 1208—1209, podanej do ksiąg dnia 7 grudnia 1580 roku. W dalszym ciągu zapiska z tegoż dnia tamże str. 1209—1210 o objęciu urzędu surrogatora przez Dłuskiego: Quod quidem munus officii surrogatoriatus capitaneatus Cracoviensis ipse generosus Nicolaus Dluski sibi a S. M. R. gratiose delatum cum ea qua decet reverentia suscepit ac iuramentum corporale, ut superius in actis praesentibus continetur descripta, super hoc idem officio surrogatoriatus sui iuxta rotam iuramenti capitaneorum in statutis regni descriptam praestitit, tum deinde iurisdictionem suam surrogatorialem ministeriali terrestri omnium terrarum regni generali provido Laurentio Skowronek ad obeunda et exercenda iudicia et alia omnia officio surrogatorio sui capitaneatus eiusdem pertinentia publicari et proclamari mandavit. Quiquidem Laurentius

Skowronek ministerialis generalis hic idem coram officio et actis praesentibus surrogatorialibus capitaneatus Cracoviensis personaliter stans recognovit, quia die hodierna hic in castro Cracoviensi in locis publicis in frequentia multorum hominum tum temporis ad arcem congregatorum iurisdictionem ipsius generosi Nicolai Dluski surrogati in exercendis iudiciis et aliis negotiis, quaecunque officio suo incumberent, expediendis voce sonorosa et intelligibili publicavit, proclamavit et ad notitiam hominum deduxit. W księdze Castr. Crac. t. 122 str. 1325—1326 zapiska taka po wpisach z 12 września 1580 r.: Hic desierunt acta inscriptionum castrensium Cracoviensium ob mortem et de hac luce decessum illustris et magnifici olim domini, domini Petri Zborowski a Zborow palatini et generalis Cracoviensis, Stobniczensis, Camionacensis, Tlumaczensis etc. capitanei, qui XIII die mensis septembris hora quinta noctis sequentis e vivis sublatus est, cuius animae deus optimus maximus clemens sit et propitius eumque ad coelestia regna suscipiat. Tamże str. 1327 pod datą 9 grudnia 1580 r. Zapiska: Acta inscriptionum castrensium Cracoviensium tempore surrogationis ad capitaneatum Cracoviensem generosi Nicolai Dluski de Kothfficz. Podobne zapiski Rel. Castr. Crac. t. 7 str. 1206 i 1207. Ustanowił też Dłuski zaraz podstarościego i pisarza, którzy złożyli przysięgę, Ibid. str. 1207—1208.

90. *Warszawa, 2 marca 1581 r.*

Stefan król nadaje starostwo krakowskie Janowi Zamoyskiemu.

Stephanus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogithiae ac Livoniae etc., princeps Transylvaniae. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis. Ea sunt illustris et magnifici Joannis Zamoiski regni nostri cancellarii in nos et rempublicam regni huius eximia merita, ii denique labores, curae et sollicitudines, quas cum alias semper ab ipso imperii nostri initio tum vero in cancellarii ac omni senatorio munere atque hisce expeditionibus nostris, quas deo adiuvante in Moschoviam susceperamus, fideliter nobis et reipublicae summo cum studio, prudentia, fortitudine ac a deo data felicitate inprimis ad arces Vielisium, Wielicolucum et Zavolocium probavit, ut dignum omnino eum esse censeamus, in quem liberalitatis et munificentiae nostrae regiae clara extent testimonia. Proinde vacante capitaneatu Cracoviensi post mortem magnifici olim Petri a Zborow palatini et generalis capitanei Cracoviensis eundem capitaneatum illustri ac magnifico Joanni Zamoiski regni nostri cancellario dandum et conferendum esse existimavimus damusque et conferimus praesentibus litteris nostris idque ad extrema vitae eius tempora, promitentes pro nobis et serenissimis successoribus nostris verbo nostro regio, quod quamdiu idem illustris et magnificus Joannes Zamoiski superstes fuerit, eundem nos ab administratione dicti capitaneatus Cracoviensis non amovebimus nec successores nostri amoturi sunt, quinimo tranquillam possessionem cum libero eiusdem capitaneatus usufructu ipsi quoad vixerit una cum serenissimis successoribus nostris praestabimus. Ex quo quidem capitaneatu nullam rationem nobis et fisco nostro tacere tenebitur, immo et a solutione quartae partis proventuum, quae Ravam singulis annis ex bonis nostris regalibus stato tempore inferri solet, prout et alii ante hunc capitanei, liber omnino et

immunis erit. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripsimus et sigillum regni nostri subappendi mandavimus. Datum Varsoviae in comitiis generalibus regni die secunda mensis martii anno domini 1581, regni vero nostri anno quinto. — Stephanus rex subscripsit.

Ob. niżej nr. 94.

91. *Warszawa, 20 marca 1581 r.*

Stefan król zawiadamia Mikołaja Dłuskiego surrogatora krakowskiego, że ma wydać dochody z starostwa od śmierci Piotra Zborowskiego starosty przypadłe wysłanemu przez króla Piotrowi Starzeskiemu, gdyż surrogacya odnosi się tylko do sądownictwa, nie do poboru dochodów.

Stephanus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae etc., princeps Transilvaniae generoso Nicolao Dluski surrogato Cracoviensi fideli nobis dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis nobis dilecte. Munus surrogati Cracoviensis ita concessum est a nobis fidelitati tuae, ut ad iurisdictionem tantum non autem ad proventus referatur. Neque enim in more unquam positum fuit, ut surrogatus aliquid iuris in proventus habeat. Quare mittimus cubicularium nostrum nobilem Petrum Starzeski, qui eos ita, uti a morte magnifici Petri a Zborow palatini et capitanei Cracoviensis provenerunt, in potestatem suam recipiat et deinde eos in curam magno procuratori arcis nostrae Cracoviensis tradat. Mandamus igitur fidelitati tuae, ut ne amplius sese in perceptionem proventuum eorundem ingerat et, quos post mortem demortui palatini accepit, cubicularo nostro tradat, secus pro gratia nostra non facturus. Datum Varschawiae die vigesima martii anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo primo, regni vero nostri quinto. — Stephanus rex subscripsit.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 7 część II, str. 411, podanej do ksiąg dnia 31 marca 1581 roku.

92. *Kraków, 5 kwietnia 1581 r.*

Zeznanie woźnego o zachowaniu się Mikołaja Dłuskiego surrogatora starostwa krakowskiego po doręczeniu mu mandatu królewskiego w sprawie dochodów surrogacyi krakowskiej.

Ministerialis terrestris omnium terrarum regni generalis providus Joannes Cwikla et nobiles Mathias Pliski et Joannes Berczynski coram officio et actis praesentibus castrensibus surrogatis capitanealibus Cracoviensibus personaliter stantes recognoverunt, quia die dominico Conductus Paschae *(2 kwietnia)* pro-

xime praeterito in domo lapidea in platea Tworzyanska dicta Cracoviae sita generosi Nicolai Dluski de Kotphicz surrogati capitaneatus Cracoviensis praesentes interfuerunt, quando nobilis Petrus Staresky cubicularius S. M. R. litteras mandati S. M. R. ipsi Nicolao Dłuski reddiderat ac hoc viderunt, quod ipse surrogatus praedictas litteras mandati S. M. R. cum ea qua decet reverentia suscepit et hoc audiverunt, quod eidem cubiculario S. M. R. responsum in hunc qui sequitur modum ipse surrogatus dedit.

Oświadczam się, aby (nie WM. jako człowiek poczciwy) ale kto inszy mnie nie kalumniował i fałszem nieodnaszał, że cum summa reverentia, subiectione et fide mandat J. K. Mci pana mego od WM. przyjąłem a na deliberacyą sobie wziąwszy jako w rzeczy nigdy pierwy niebywały poradziwszy się tak powiadam, że turpius eicitur quam non recipitur hospes, nie żebym o tę surrogacyą stał, którybym (ale obyczajem zwykłym mnie poczciwym) pewnie rad zbył, a niźli tak w roztargnieniu na tem był, ale tak rozumiem, że jako starostwo pierwy i urząd jego wypowiadają, potem dochody odejmują, tak i surrogacyi trzeba mnie pierwy odstąpić. Gdy na starostę nowego według przywileju mego ujrzę autentyk i mandat ku zdaniu urzędu swego, toż bez mandatu i prowentów gotowem z chęcią odstąpić, ale praepostero ordine to uczynić aggravat ille honor quem praemia nulla sequuntur. Mam za sobą, że tego uczynić nie mogę, przywilej, który mi respondować każe de loco, praerogativis et de omnibus rebus ad capitaneatum legitime pertinentibus tantisper, donec alium capitaneatum Sua Maiestas in demortui locum non dederit. Mam za sobą wszystkie przed tem mem dzierżeniem exempla, którym ja pierwszym niechcę być ku ubliżeniu tego urzędu ze złą sequellą. Mam potrzebę tego ku wychowaniu urzędników i sług zamkowych, bez których ten urząd odprawowan być nie może, a znać że Jego Królewska Mość jest male informatus, gdyż inszych nad te inne pozostałe dochodów na ten urząd niemasz, bo mi już pan Kamienski króla JMci komornik z Wieliczki i ze cła insze dochody odjął i niebiorę ich, że tym pozostałym ledwo urzędniki i sługi grodzkie wychowam, sam darmo pracując, com gotów i Jego KMci łatwie i jaśnie liczbą pokazać, gdybym o to requirowan albo pozwan był, acz nie rozumiem, abym o to trudność miał mieć, co starostom tego miejsca albo staroście miejsce dzierzawcom jest z dawna dla posługi rzeczypospolity i miejsca tego potężnie i zacnie sprawowania nadano. Skąd ani do skarbu ani na kuchnią Jego K. Mci ani do kwarty rzeczypospolity nic nie jest powinno. Przeto za temi racyami wyżej pomienionemi jako za pierwszym mandatem tak i za tym inter contrarias et scripto diversas voluntates Regiae Maiestatis biorę sobie do Jego K. Mci pro interpretatione, a interim wiedząc to i dawno i od W. Mci, że już i starostę mamy et cum privilegio sunt in itinere, tedy tę kwestyę łatwie sopient, gdy przyjadą, mnie nieczyniąc ubliżenia dotąd w urzędzie moim.

Datum responsum die 2 aprilis anno domini millesimo quingentesimo

octuagesimo primo. Hoc etiam ipse ministerialis et nobiles recognoverunt, quod feria secunda post dominicam Conductus Paschae proxime praeterita *(3 kwietnia)* in molendinis circa Cracoviam existentibus tunc temporis, quando praenominatus Petrus Stareski cubicularius S. M. R. intromissionem in praedicta molendina ad capitaneatum Cracoviensem pertinentia acceptare voluerat et scrinia sigillaverat, praesentes interfuerunt et sibi ex parte ipsius surrogati ibidem in instanti protestatum esse ipsam intromissionem praedictam in praedicta molendina eam ab causam, quae in responso praedicto est descripta, denegasse neque super sigillationem scriniorum, quam ipse cubicularius violenter fecerat, eundem surrogatum consensisse, immo de violentia sibi per ipsum cubicularium hoc modo illatam contra eundem cubicularium ibi protestatum esse, id etiam die hesterna sibi per ipsum surrogatum officiumque suum castrense Cracoviense protestatum esse. Ipse ministerialis et nobiles suprascripti recognoverunt, quod protestationem, quam ipse cubicularius S. M. R. coram actis magnae procurationis arcis Cracoviensis contra ipsum Nicolaum Dłuski fecit, ipse Nicolaus Dłuski surrogator [et] officium suum castrense Cracoviense paratum fuit ab ipso Petro Stareski cubicularo suscipere et ad acta praesentia inscribere idque nunquam fuisse, ut ipsam protestationem recusaret ab ipso Petro Stareski suscipere.

Zapiska w Rel. Crac. t. 7 część II, str. 460—462, pod datą 5 kwietnia 1581 roku.

93. *Kraków, 10 kwietnia 1581 r.*

Relacya woźnego o doręczeniu pozwu Mikołajowi Dłuskiemu surrogatorowi starostwa krakowskiego w sprawie niezastosowania się do mandatu królewskiego.

Ministerialis terrestris terrae Cracoviensis providus Stanislaus Mazurek de Czaple et nobilis Iacobus Legowski et Andreas Bieganski coram officio et actis praesentibus castrensibus surrogatis capitanealibus Cracoviensibus personaliter stantes recognoverunt, quia die hesterna hoc est die dominico Misericordiae proxime praeterito *(9 kwietnia)* citationem litteralem regalem terminum comparentiae feria secunda post octavas Sacratissimi Corporis Christi *(5 czerwca)* coram Sacra Maiestate Regia Vilnae aut ibi ubi protunc cum curia sua Maiestas Regia feliciter constituta fuerit in se continentem ex parte et ad instantiam eiusdem Maiestatis Regiae seu instigatoris S. M. R. ex delatione nobilis Petri Starzeski cubicularii eiusdem Maiestatis Regiae super generosum Nicolaum Dłuski surrogatum capitaneatus Cracoviensis — pro eo, quia ipse tempore nuper praeterito, dum ad ipsum omnes ad capitaneatum Cracoviensem proventus percipientem [a] nobilem Petrum Starzeski cubicularium suum ad recipiendos ab ipso miserat tam ex molendinis quam etiam lignorum

[a] w tekście: pertinentem.

decimas per ipsum a morte magnifici olim Petri a Zborow capitanei Cracoviensis nullo iure ad id habito sibi [receptos], super quibus proventibus ante acceptis et deinceps non recipiendis [per] litteras mandati S. M. R. illi oblatas per ipsum Petrum Starzeski admonitus fuit, extunc ille nil curando ad mandatum S. M. B. proventus eiusmodi capitaneatus Cracoviensis Maiestati Regiae seu fisco Maiestatis Regiae pertinentes a morte et in hactenus acceptos nondum ad manus cubicularii praedicti reddere, verum et eas, quae nunc septimanatim ad capitaneatum proveniunt, libere mittere non vult, quinimmo sigilla propria ipsius cubicularii, quibus brasea et alia frumenta emensurata, quae in scriniis molendinorum adservantur, obsignaverat, violenter abripuit frumentaque et brasea iuxta arbitrium suum pro se usurpavit aestimationis ad quinque milia florenorum — latius in se et suo tenore canentem in villa Damicze apud laboriosum Matheum Cubal cmetonem posuit positionemque eiusdem citationis in curia Crassiniecz ipsius Nicolai Dluski Joanni Wad factori bonorum praedictorum publicaverunt et ad notitiam deduxerunt.

Zapiska w Rel. Crac t. 7 część II, str. 482—483 pod datą 10 kwietnia 1581 roku.

94. *Kraków, 10 maja 1581 r.*

Zapiska o objęciu starostwa krakowskiego przez Jana Zamoyskiego, nominacyi Jana Płazy surrogatorem a Jana Walentyna Jakubowskiego pisarzem grodu krakowskiego.

Inciderant sub idem fere tempus iudicia castrensia capitanealia Cracoviensia idque praesidente generoso Nicolao Dluski de Kotphicz surrogato Cracoviensi. Ad quorum celebrationem cum magna multitudo virorum equestris ordinis causarum suarum expediendarum gratia confluxisset atque in locum solitae residentiae capitanealis venisset, in eorundem praesentia ablegatus a Sacra Regia Maiestate generosus Joannes Kaczkowski cubicularius regius in atrium venit ac generoso domino Joanni Plaza de Msticzow Lubaczoviensi praefecto reddidit Sacrae Regiae Maiestatis litteras, quibus illi iniungere dignata est, ut nomine illustris et magnifici Joannis Zamoiski regni Poloniae supremi cancellarii tunc sese ad expeditionem bellicam in Moschoviam praeparantis atque absentis in capitaneatum generalem Cracoviensem intromissionem acciperet eumque universae nobilitati pro vero ac legitimo capitaneo Cracoviensi generali renuntiaret atque publicaret. Postmodum sunt lectae litterae S. R. Maiestatis tenoris talis:

(*następuje dokument, podany powyżej pod nr. 90*).

Quibus perlectis generosus Nicolaus Dluski surrogatus Cracoviensis assurrexit officiumque surrogatoriale, quo hactenus fungebatur, ultro ac benivole resignavit clavesque ad arcem Cracoviensem spectantes generoso domino Joanni Plaza Lubaczoviensi praefecto tradidit.

Tandem generosus dominus Joannes Plaza luculenta oratione habita eundem illustrem et magnificum dominum Joannem Zamoiski pro vero ac legitimo capitaneo generali Cracoviensi omnibus palam atque publice renunciavit, quod et ministerialis generalis regni providus Joannes Czwikla de Strzeskowice clara voce et disertis verbis proclamavit et publicavit.

Dum haec ita transiguntur, supervenit deinde nobilis Petrus Stareski cubicularius Sacrae Regiae Maiestatis atque litteras generoso Joanni Płaza de Mstyczow Liubaczoviensi praefecto a S. R. M. reddidit tenoris talis:

Stephanus dei gratia rex Poloniae magnus dux (*pozostawione wolne miejsce na dokument, którego nie wpisano*).

Quibus lectis generosus Joannes Plaza de Mstyczow exigente id ab eo iure communi solemne iusiurandum iuxta formam iuramenti in statutis regni descriptam super fideliter administrando surrogatoriali officio et iustitia unicuique reddenda praestitit. Quo peracto idem ministerialis regni providus Joannes Cvikla eundem generosum dominum Joannem Plaza pro surrogato Cracoviensi clara voce et disertis verbis proclamavit atque universo equestri ordini ad notitiam deduxit.

Ibidem in instanti idem generosus Joannes Plaza de Msticzow capitaneus Liubaczoviensis ac surrogatus capitaneatus generalis Cracoviensis acceptis a generoso Sebestiano Brzezinski clavibus a testudine et actis castrensibus capitaneatus Cracoviensis generoso Joanni Valentino Jacubowski secretario Sacrae Regiae Maiestatis notariatus castrensis Cracoviensis officium nomine eiusdem illustris et magnifici Joannis Zamoiski detulit ipsique claves ad testudinem et acta castrensia capitanealia tradidit, qui protinus legibus regni id ab eo exposcentibus iusiurandum super officium suum notariatus fideliter exercendum iuxta statuta regni et formulam in eodem descriptam praestitit. Quo facto idem supranominatus providus Joannes Cwikla ministerialis generalis regni eundem generosum Joannem Valentinum Jacubowski pro vero et legitimo notario castrensi Cracoviensi clara voce et disertis verbis proclamavit atque publicavit.

Zapiska w Castr. Crac. t. 124 str. 1—6 pod datą dnia 10 maja 1581 r.

95. *Kraków, 10 maja 1581 r.*

Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy objęciu urzędu pisarza grodzkiego krakowskiego przez Jana Walentego Jakubowskiego.

Sequitur inventarium omnium librorum actorumque castri Cracoviensis circa traditionem notariatus castri Cracoviensis per nobilem Sebastianum Brzezinski antea notarium castri Cracoviensis generoso Joanni Valentino Jacubowski ad manus eius.

1. Item libri antiqui in cutibus simplicibus antiquis triginta tres.
2. Item commissariorum liber antiquus unus in simplici cuti.
3. Item liber commissariorum novus unus cum inscriptis autenticis litteris ministerialium simul et equorum in eodem libro contentorum.
4. Item libri introligati antiqui Adae et Floriani notariorum castrensium Cracoviensium numero triginta sex.
5. Item sunt alii quatuor libri, inter quos duos libros Albertus Borziskowski determinavit.
6. Item libri introligati tempore Alberti Borziskowski conscripti numero triginta quinque, inter quos sunt tres per eum non determinati.
7. Item acta tempore surrogatoris generosi Joannis Kmitha terrestris Cracoviensis notarii duo.
8. Item libri quatuor tempore notariatus nobilis Ioannis Radunski, quorum u[nam] determinavit Sebestianus Brzezinski.
9. Item regestra terminationum olim Floriani notarii decemocto.
10. Item libri introligati tempore notariatus Sebestiani Brzezinski triginta.
11. Item terminationum regestra olim Borziskowski sedecem.
12. Item regestrum unum terminationum olim Ioannis Radonski.
13. Item regestra terminationum nobilis Sebastiani Brzezinski duodecem.

Inwentarz ten wpisany w Castr. Crac. t. 124, na karcie pierwszej niepaginowanej. Data wynika z daty rozpoczęcia tej księgi oraz z porównania z datą aktu pod nr. 94.

96. *Grodno, 25 listopada 1584 r.*

Stefan król nakazuje sądowi ziemskiemu ułatwić Maciejowi Bechowi wyszukanie pewnych aktów, potrzebnych królowi, i wydać odpisy tychże aktów.

Stephanus dei gratia rex Poloniae... generosis Felici Czerski iudici, Stanislao Mlosowski subiudici, Johanni Kmitha notario terrestribus Cracoviensibus fidelibus dilectis gratiam nostram regiam. Generosi fideles dilecti. Opus habemus propter certa nostra ac reipublicae negotia actionesque comitiales etc. scriptis quibusdam ex actis terrestribus Cracoviensibus, quorum quidem perquirendorum negotium dedimus generoso Mathiae Bechio notario castrensi secretario nostro. Mandamus igitur fidelitatibus vestris, ut cum hoc mandato nostro requisitae fuerint, Cracoviae conveniant, acta aperiant, eorum inspiciendorum praefato Bechio potestatem faciant, quaeque ipse repererit, sub sigillis terrestribus ac manus notarii subscriptione autentice illi extradant, imprimisque vero operam dent, ne ipsi moram aliquam comitialibus actionibus afferant, secus pro gratia nostra non facturae. Grodnae, die

XXV mensis novembris anno domini MDLXXXIV, regni nostri nono. — Stephanus rex subscripsit. Sigillatum ad mandatum S. R. M. per litteras.

Z oblaty w Rel. Castr. Cracov. t. 10 str. 1628, wniesionej do ksiąg przez Macieja Becha sekretarza królewskiego i pisarza grodu krakowskiego, 17 grudnia 1584 r.

97. *Niepołomice, 31 lipca 1585 r.*

Stefan król zakazuje pociągać żydów przed inne sądy, jak wojewodzińskie lub królewski.

Stephanus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae.... Universis et singulis regni nostri palatinis, castellanis, capitaneis et eorum vicecapitaneis officialibusque ac quorumvis subselliorum tam inferioris quam etiam ultimae instantiae iudicibus necnon oppidorum et civitatum proconsulibus, consulibus, advocatis, scabinis et caeteris quorum id interest et qui litteris hisce nostris requisiti fuerint, sincere et fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Sincere et fideliter nobis dilecti. Non ignorare sinceritates et fidelitates vestras arbitramur iudaeos omnes regni nostri in oppidis et civitatibus nostris degentes veteri et recepto istius regni more ac ex praescripto legum et statutorum regni non ad alterius cuiusquam quam nostram et palatinorum iurisdictionem pertinere. Ne agitur quod diuturno temporis usu et observatione legibusque ipsis firmatum est, ab aliquibus forte confundatur et ad alia iudaei subsellia, quam quibus subsunt, extrahantur et evocentur, sinceritates et fidelitates vestras admonendas esse putavimus mandantes, ut qui antea ea in re in iudicandis nimirum iudaeis ordo observatus fuit, eundem etiam nunc retineant neque aliquid contra ipsum faciant et committant causasque omnes iudaeis a quocumque intentatas ad proprium eorum forum palatinorum vel nostrum pro causae exigentia remittant, appellationes etiam omnes, quas sive ipsi iudaei sive eorum pars adversa interponere voluerit, ad nullum aliud tribunal nisi palatinorum et nostrum consueto ordine et gradibus admittant, alioquin si quid secus ea in re factum esset et aliqua contra iudaeos alibi quam in eorum foro decreta obtenta, illa tanquam ab incompetenti iudice lata nullam vim habitura neque executioni demandanda essent. Quare dabunt operam sinceritates et fidelitates vestrae, ut suus rebus omnibus ordo et iudiciorum ratio constet, facturae pro gratia nostra. Datum Niepolomitiae die XXXI mensis iulii anno domini MDLXXX quinto, regni vero nostri anno decimo. — Stephanus rex. Petrus Tylicki secretarius Sacrae Regiae Maiestatis.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 49 str. 321—322, podanej do grodu przez syndyka żydów krakowskich Lewka Markowicza dnia 1 marca 1624 r. Dwa inne dekrety królewskie z tegoż dnia 31 lipca 1585 r. ob. Pazdro Zbigniew: Organizacya i praktyka żydowskich sądów podwojewodzińskich, Lwów 1903, załączniki nr. 6 i 7. — W dekrecie Zygmunta Augusta z 13 stycznia 1557 r. w prywatnej sprawie wydanym — Rel. Castr. Crac. t. 8 str. 183—189 — zawarte jest twierdzenie, że:

speciali... privilegio nostro, quod coram nobis produxerunt, cum de reatu iudaei alicuius agitur, quod in vitam cedat, cognitionem nobis reservatam esse. W dalszym ciągu tego aktu znajduje się taki ustęp: volentes in posterum prospicere iudaeis universis regni et dominiorum nostrorum incolis, ex sententia omnium consiliariorum nostrorum decernimus perpetuis temporibus inviolabiliter observandum, quod si deinceps quispiam ex iudaeis cuiuscunque conditionis et sexus ad palatinos, castellanos, capitaneos, vicecapitaneos, proconsules, consules, advocatos et scabinos ac alios quosvis dignitarios et officiales regni nostri in quocunque magistratu constitutos sive pro puerorum christianorum furticinio ad profundendam sanguinem illorum sive pro sacramenti Eucharistiae ablatione delatus accusatusque fuerit, nullus dignitariorum et officialum regni nostri in eiusmodi casibus contra iudaeos accusatos iudicium suum extendere poterit, praeter quam nos ipsi in persona nostra propria illos iudicabimus idque non alibi nisi in conventione generali regni coramque dignitariis ac officialibus nostris, ad quos iudaei iurisdictioni eorum subiecti delatí fuerint, non ad quamcumque frivolam accusationem, sed probationibus et documentis sufficientibus super commisso scelere acceptis, iudaeique accusati statuere astricti erunt fideiussores idoneos ad statuendum eosdem coram nobis ad conventionem regni, in fideiussores vero statuet (sic) seniores iudaeorum eius civitatis vel oppidi, in quo iudaeus accusatus fuerit vel alios possessionatos idoneos fideiussores. Si autem seniores iudaeorum in illa civitate vel oppido non habuerit (sic), tum ex viciniori civitate sive oppido seniores iudaeorum in fideiussores statuet. Quod si iudaeus nullos fideiussores habere poterit, tum dignitarii et officiales, coram quibus delatus fuerit, probationibus legitimis praemissis eiusmodi iudaeum detinere, non tamen vinculis aut duribus carceribus mancipare, sed in competenti et honesto loco adservare astricti erunt ad cognitionem et decisionem nostram in proximis comitiis regni nostri faciendam neque etiam ad ullas vel mandatorum nostrorum vel quascumque alias litteras nostras, si quas per oblivionem vel quacumque alia ratione dederimus, dignitarii et officiales regni nostri in iudaeos delatos accusatosque eiusmodi criminis nomine iudicium aliquod extendere poterint, quas quidem litteras vigore praesentis decreti nostri cassamus, annihilamus nulliusque roboris esse decernimus.

98. *Krakow, [14 listopada] 1585 r.*

Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich spisany przy oddawaniu ich nowemu pisarzowi grodzkiemu krakowskiemu Janowi Łączyńskiemu przez poprzedniego pisarza Macieja Becha.

Inventarium actorum castrensium capitaneatus Cracoviensis per generosum Mathiam Bech Sacrae Regiae Maiestatis secretarium et antea castrensem Cracoviensem notarium generoso Joanni Lączynski notario castrensi Cracoviensi in initio capitaneatus Cracoviensis magnifici Nicolai Zebrzidowski et officii notariatus eiusdem Joannis Lączynski traditorum.

1. Inprimis libri antiqui in cutibus simplicibus triginta tres.

2. Item liber comissariorum antiquus iuxta inventarios superiorum notariorum cognosci non potuit eo, quod prima folia librorum quorundam antiquorum sunt vetustate consumta. Attamen ultra praefatos triginta tres libros antiquos sunt duo libri antiqui unus in cuti antiqua sed non insutus, alter sine coopertorio insutus cum apposito sexterno commissariorum quorundam.

3. Item liber commisariorum novus unus cum inscriptis autenticis litteris ministerialium.

4. Item libri introligati antiqui Adae, Floriani, Borziszkowski, Radunski Brzezinski notariorum castrensium castrensium Cracoviensium ad determinationem notariatus eius ipsius Sebastiani Brzezinski iuxta superiora inventaria et iuxta praesentem computationem centum quatuordecim.

5. Item libri similiter introligati tempore notariatus Joannis Valentini Jakubowski octo.

6. Item liber unus actorum notariatus Joannis Glinski.

7. Item tempore notariatus generosi Mathiae Bech libri decemcto. Qui quidem libri introligati in unum numerum redacti sunt centum quadraginta unus.

8. Item regestra terminationum praedicti Floriani notarii decemocto.

9. Item regestra terminationum Borziszkowskl sedecem.

10. Item regestrum terminationum Joannis Radunski unum.

11. Item regestra terminationum Sebastiani Brzezinski duodecem.

12. Item regestra terminationum Jakubowski sunt cum terminationibus Glinski tria.

13. Item regestra terminationum generosi Mathiae Bech sex.

14. Item succesorum Iacobi Timel tria vasa librorum.

15. Item cista vacua in eaque tres portiones argenti fracti suspecti tempore Boratinski vicecapitanei Cracoviensis per quandam mulierem relictae.

16. Item in cista non occlusa simplici libri similiter certi eorundem successorum Thimel numero decem.

Ioannes Łączynski notarius castrensis Cracoviensis subscripsit. Matthias Bech olim notarius castrensis Cracoviensis manu propria subscripsit.

Znajduje się ten inwentarz wpisany w Decreta officii Castr. Crac. 22 str. 1. Akt nie ma daty dziennej. Mikołaj Zebrzydowski otrzymał starostwo krakowskie wskutek zrzeczenia się na jego rzecz Jana Zamojskiego; odpowiedni akt królewski nosi datę 24 września 1585 r. Rel. Castr. Crac. t. 11 str. 1478—1479. Tegoż dnia wydaje król nakaz oddania starostwa Zebrzydowskiemu, ibid. str. 1479—1480 i 1480—1481. Akta te wpisano w księgi 29 października i z tą chwilą przestał gród krakowski funkcyonować. Na nowo rozpoczyna się jego działalność 14 listopada 1585 r. Rel. Castr. Crac. t. 12 str. 1 i Inscr. Castr. Crac. t. 134 str. 1. Widocznie tego dnia objął Zebrzydowski starostwo. Składa pod tą datą przysięgę nowo przez niego mianowany podstarości, Inscr. Castr. Crac. t. 134 str. 1. Więc tego dnia bezwątpienia objął urzędowanie i Łączyński jako pisarz grodzki. Tę datę zatem przyjąć wypada jako datę spisania inwentarza.

99. *Grodno, 9 grudnia 1585 r.*

Stefan król polski nakazuje Michałowi Maleczkowskiemu wielkorządcy krakowskiemu jaknajszybciej naprawić izbę, w której odbywają się sądy ziemskie krakowskie.

Stephanus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... generoso Michaeli Maleczkowski arcis nostrae Cracoviensis magno procuratori gratiam

nostram regiam. Generose fidelis nobis dilecte. Queruntur generosi iudex, subiudex et notarius terrae Cracoviensis hipocaustum in arce nostra Cracoviensi, in quo iudicia terrestria celebrari solent, ita vetus et ruinosum esse, ut illud frequentari sine periculo non posse existiment. Quae res ne iustitiae administrationem remoretur, mandamus fidelitati tuae omnino habere volentes, ut illud ipsum hipocaustum iudiciale quam primum refici et aptari curet, utque in eo iudicia terrestria Cracoviensia, quae pro festo Trium Regum imminent, secure et commode absolvi queant, omnino provideat, quod nos fidelitati tuae in rationibus suscepturi sumus. Aliter non factura pro officio suo et gratia nostra. Datum Grodnae die IX mensis decembris anno domini MDLXXXV, regni nostri decimo. — Stephanus Rex.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 12 str. 278—279, podanej do ksiąg przez Feliksa Czerskiego z Czerska sędziego ziemi krakowskiej 7 stycznia 1586 r.

100. *Kraków, 2 stycznia 1587 r.*

Zapiska o otwarciu ksiąg relacyi krakowskich, zamkniętych po śmierci króla Stefana, a to z mocy postanowienia zjazdu krakowskiego.

Acta relationum propter mortem serenissimi principis domini, domini Stephani regis Poloniae, magni ducis Lituaniae, Russiae, Prussiae, Mazoviae, Samogitiae, Livoniaeque etc., principis Transylvaniae, intermissa et denuo vigore confoederationis senatorum nobilitatisque palatinatuum Cracoviensis, Sandomiriensis et Lublinensis, hic Cracoviae nuper congregatorum [1]). ab officio castrensi capitaneali Cracoviensi reassumta.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 13 str. 1, pod datą 2 stycznia 1587 r. Poprzednio wpisy ustały po 17 grudnia 1586 r.

[1]) Zjazd z 27 grudnia 1586 r., oblata jego uchwał w Rel. Castr. Crac. t. 12 str. 2172—2188.

101. *Oświęcim, 3 stycznia 1587 r.*

Zapiska o otwarciu dla wpisów ksiąg grodzkich oświecimskich, zamkniętych po śmierci króla Stefana, a to z mocy uchwały zjazdu krakowskiego.

Roku pańskiego tysiąc pięćset ośmdziesiątego siódmego po śmierci najjaśniejszego Stefana pierwszego króla polskiego teraz niedawno zmarłego na zjeździe krakowskim [1]) przez województwa krakowskie, sandomierskie i lubelskie uczynione jest postanowienie, aby pod to interregnum wszelakie zapisy,

kwity, rekognicye, protestacye etc. zeznawane i przyjmowane były. Co też według tegoż porządku jest tu zachowano.

Zapiska w Castr. Osv. t. 52 str. 75, pod datą 3 stycznia 1587 r. Poprzednio wpisy ustały po dniu 18 grudnia 1586 r.

[1]) Zjazd z 27 grudnia 1586 r., oblata jego uchwał w Rel. Castr. Crac. t. 12 str. 2173—2188.

102. *Kraków, 31 grudnia 1587 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z »izby grodzkiej« z powodu zarazy do izby górnej »na starostwie«.

Publicatio hipocausti ad expedienda officia castrensia capitanealia Cracoviensia.

Magnificus Nicolaus Zebrzidowski de Zebrzidowicze generalis Cracoviensis et Boleslaviensis etc. capitaneus ob contagionem hipocausti inferioris magni nuncupati *izba grodzka* ex multitudine captivorum ibidem degentium et nonnullorum morte aliud hipocaustum superius in loco capitaneali privilegiato vulgo *na starostwie* ad expedienda munia officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis usque ad emundationem eiusdem inferioris stubae designavit hipocaustumque praefatum vigore officii sui capitanealis inautoravit ac pro loco officioso, autentico et publico pronunciavit ministerialique generali regni nobili Jacobo Peczkowski eundem locum exercendi officii castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare demandavit. Et hic idem ministerialis coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans publice recognovit se praedictum hipocaustum superius in loco capitaneali privilegiato vulgo *na starostwie* ad expedienda munia officii castrensis capitanealis Cracoviensis designatum die hodierna hic in arce Cracoviensi omnibus astantibus publicasse et proclamasse ad notitiamque omnium deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 13 str. 632, pod datą 31 grudnia 1587 r.

103. *Krakow. 18 stycznia 1588 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z starostwa z powodu zarazy do izby dolnej domu królewskiego przy katedrze na zamku krakowskim leżącego, tenuty Jana Zamoyskiego kanclerza w. k.

Publicatio hipocausti ad exercenda officia castrensia capitanealia Cracoviensia.

Magnificus Nicolaus Zebrzidowski de Zebrzidowicze Cracoviensis generalis Boleslaviensisque etc. capitaneus ob contagionem domus residentiae ca-

pitanealis nuncupati *starostwo* hipocaustum inferius in domo Sacrae Regiae Maiestatis tenutae advitalitialis illustris et magnifici Joannis Zamoiski de Zamoscie regni Poloniae cancellarii et exercituum supremi praefecti e regione ecclesiae catedralis arcis Cracoviensis ad expediendum munus officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis designavit hipocaustumque praefatum vigore officii sui capitanealis inautoravit ac pro loco officioso autentico et publico pronunciavit ministerialique generali regni nobili Jacobo Peczkowski eundum locum exercendi officii castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare demandavit. Et hic idem coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans publice recognovit se praedictum hypocaustum e regione ecclesiae catedralis Cracoviensis in arce Cracoviensi situm ad expedienda munia officii praesentis designatum die hodierna hic in arce Cracoviensi omnibus astantibus publicasse et proclamasse ad notitiamque omnium deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 13 str. 678, pod datą 18 stycznia 1588 r.

104. *Kraków, 24 lutego 1588 r.*

Zapiska o rozpoczęciu sądzenia spraw urzędu grodzkiego krakowskiego po koronacyi króla Zygmunta III.

Acta causarum officii morte serenissimi olim Stephani regis Poloniae intermissa et tandem litteris universalibus post coronationem serenissimi domini, domini Sigismundi III dei gratia regis Poloniae reassumpta inchoantur sub eo qui sequitur actu. — Actum in castro Cracoviensi feria quarta ante festum s. Mathiae apostoli proxima anno domini 1588.

Zapiska w Dec. off. Castr. Crac. t. 25 str. 1.

105. *Kraków, 28 maja 1588 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski wyznacza na siedzibę urzędu grodzkiego krakowskiego izbę górną w kamienicy naprzeciw kościoła św. Stanisława na zamku krakowskim, w której się odbywją sądy starościńskie.

Proclamatio hipocausti ad expediendas causas officii castrensis capitanealis Cracoviensis.

Magnificus Nicolaus Zebrzydowski de Zebrzydowicze generalis Cracoviensis, Lanczkorunensis et Boleslaviensis etc. capitaneus certas ob causas aliud hipocaustum superius in domo lapidea ex opposito ecclesiae sancti Stanislai in arce Cracoviensi consistenti, ubi iudicia castrensia capitanealia Cracoviensia exercentur, ad expedienda munera officii sui assignavit hipocau-

stumque praefatum vigore officii sui capitanealis inautoravit ac pro loco officioso autentico et publico pronunciavit ministerialique generali nobili Jacobo Pęczkowski eundem locum exercendi officii publicare demandavit. Et hic idem ministerialis coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans publice recognovit se suprascriptum hipocaustum ad expediendum munus officii castrensis capitanealis Cracoviensis assignatum die hodierna in praesentia multorum hominum hic in arce Cracoviensi publicasse et proclamasse.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 13 str. 1599, pod datą 28 maja 1588 r.

106. *Krasnystaw, 28 maja 1589 r.*

Zygmunt III ustanawia Jakuba Secygniowskiego surrogatorem starosty oświęcimskiego Piotra Myszkowskiego na czas tegoż nieobecności. Następuje zapiska z 4 lipca 1589 r. o publikacyi surrogacyi.

Sigismundus III dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis quorum interest, quod cum ad commissarios, qui a nobis Rigam reducendi ad officium illius civitatis causa mittuntur, adiunctus per nos esset generosus Petrus Myskowski capitaneus Ossvieczimensis, ne in terra, dum ille abest, aliqua in iuredicendo et muniis capitanei exequendis in Ossvieczimensi capitaneatu negligentia committatur, in locum ipsius generosum Iacobum Seczigniowski, cuius fides ac integritas nobis commendata est, ad exercenda iudicia capitaneo eidem incumbentia surrogandum esse duximus surrogamusque litteris hisce nostris, dantes et concedentes illi in iudiciis illius capitaneatus exercendis et muniis capitanei exequendis eam potestatem, quam capitaneus ipse, si adesset, de iure habere deberet idque tantisper, donec commissio illa Rigensis peracta fuerit. Quod omnibus in universum dignitariis, officialibus et nobilitati in Ossvieczimensi capitaneatu ac caeteris quorum interest ad notitiam deducimus mandantes, ut commemoratum generosum Jacobum Seczigniowski pro vero in capitaneatu Ossvieczimensi surrogato habeant et agnoscant, iurisdictioni ipsius in his, quae ad officium ipsius pertinent, subsint, quoad capitaneus ipse a publicis negotiis sibi demandatis liberior factus fuerit. In cuius rei fidem hasce manu nostra subscriptas sigillo regni muniri mandavimus. Data Crasnostawii die XXVIII mensis maii anno domini MDLXXX nono, regni vero nostri anno secundo. — Sigismundus rex.

Które to listy surrogacyi urodzonego Jakuba Seczigniowskiego przez JKMość dane urząd niniejszy w akta swe wpisawszy, aby tem prędzej do wiadomości wszytkim przyjść mogły, woźnemu opowiedzieć i obwołać rozkazał z naznaczeniem roków grodzkich sądowych podług zwykłości bywać zwykłych. A opatrzny Woyciech Chayduga z Bulowicz woźny generał przed

urzędem i akty niniejszymi grodzkimi starościmi Ossvieczimskimi obliczniе stojąc zeznał, że dnia dzisiejszego list króla JMości zwierzchu pisany na surrogatorstwo starostwa Ossvieczimskiego urodzonego Jakuba Seczigniowskiego należący na zamku i w rynku Ossvieczimskim głośno po trzykroć obwołał, oznajmił i do wiadomości tym wszytkim, którzy się tego przysłuchiwali, przywiódł wszytkim opowiedając i roki grodzkie podług zwykłości przypadające naznaczając.

Zapiska w Castr. Osv. t. 52 str. 1016—17 z daty dnia 4 lipca r. 1589; oblata aktu surrogacyi podana przez samego Jana Secygniowskiego (akt surrogacyi był z pieczęcią cancellariae maioris).

107. *Kraków, 3 lipca 1589 r.*

Hieronim Staszkowski podstarości krakowski ogłasza, iż urząd grodzki krakowski z powrotem będzie zasiadał w izbie grodzkiej, którą na jakiś czas musiano opuścić z powodu zarazy.

Publicatio hipocausti ad exercenda officia castrensia capitanealia Cracoviensia.

Officium praesens castrense capitaneale Cracoviense videlicet generosus Hieronimus Staskowski de Polaiowicze vicecapitaneus castrensis Cracoviensis hipocaustum residentiae capitanealis nuncupatum *grodzka* ad munia officii castrensis capitanealis Cracoviensis expedienda ab antiquo destinatum, in quo ob contagionem eiusdem munia officii praesentis hucusque nunc expediebantur, denuo ut omnibus constaret ad expediendum munus officii sui pro loco publico, officioso, autentico pronunciavit, autoravit et reassumsit ministerialique generali regni nobili Jacobo Peczkowski eundem locum exercendi officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare demandavit. Et hic idem coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus personaliter stans praedictus ministerialis publice recognovit se hipocaustum praedictum nuncupatum *grodzka* in arce Cracoviensi situm ad expedienda munia officii praesentis designatum die hodierna hic in arce Cracoviensi multis astantibus publicasse, proclamasse et ad notitiam deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 14 str. 1777, pod datą 3 lipca 1589 r.

108. *Warszawa, 6 kwietnia 1590 r.*

Zygmunt III król ustanawia Jakuba Secygniowskiego surrogatorem w miejsce Piotra Myszkowskiego starosty oświęcimskiego, który wyruszył na wyprawę wojenną.

Sigismundus tertius de gratia rex Poloniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum generosus Petrus

Myskowski de Mirow capitaneus Oiczoviensis (sic) propter servitium reipublicae videlicet profectionem ad bellum Turcicum per se ipsum vacare hoc tempore iudicandis causis officii [a] et querellarum castri Osswiecimensis non possit, faciendum nobis esse duximus, ut in eius locum ad eas causas querellarum et officii iudicandas generosum Jacobum Seczigniowski surrogaremus et substitueremus, uti quidem surrogamus, substituimus et subdelegamus ad beneplacitum nostrum, dantes et concedentes illi plenam facultatem et omnimodam potestatem omnia et singula iudicia officiaque ad capitaneatum Oszwiecimensem de iure communi pertinentia iudicandi, exercendi et administrandi omnesque et singulos terminos iuridicos ad officium capitaneale pertinentes celebrandi, actiones et causas quascumque iudiciorum vel officii et querellarum iudicandi, executiones decretorum quorumvis vel statuti mandatorumque nostrorum ferendi, inscriptiones, resignationes, reformationes et protestationes obductionesque suscipiendi et admittendi et singula exequendi, quae ad munus iurisdictionemque capitanei de iure et terrae consuetudine pertinent et quae ad capitaneos in regno Poloniae de iure statuti et consuetudinibus regni spectare videntur. Quod ad omnium et singulorum quorum interest notitiam deducimus eisque mandamus, ut praefatum Jacobum Seczigniowski pro vero et legitimo surrogato Ossviecimensi ad iudicandum causas querellarum et officii agnoscant, eius iurisdictioni pareant eique de omnibus iuribus et praerogativis necnon proventibus et commodis ad id officium spectantibus et ipsi respondeant respondereque ab aliis curent, pro officiorum suorum debito gratiaque nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri mandavimus. Datum Warschoviae in conventu regni generali die sexta mensis aprilis anno domini MDXC, regni nostri tertio. — Sigismundus rex.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 119 str. 399—400, wpisanej do ksiąg 30 lipca 1590 r. na żądanie Jakuba Secygniowskiego.

109. *Biecz, 27 kwietnia 1590 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Kasper Wielopolski podstarości biecki na sumienne pełnienie urzędu.

Juramentum generosi Casparis Wielopolski de Klęczany super officium vicecapitaneatus loci praesentis praestitum. Praesentibus ibidem protunc reverendo et generosis ac nobilibus Petro Piotrowski praeposito et plebano Biecensi, Tobia Chomentowski iudice loci praesentis, Georgio Kielanowszki de Kielanowicze, Petro Gladysz de Szymbark, Marco Sthadniczki de Lichwin, Petro Gumienski et provido Jacobo Kolaczkowski de Zalawie ministeriali terrestri regni generali aliisque quam pluribus testibus fidedignis circa hoc idem iuramentum existentibus.

[a] w tekscie: causarum officiis.

Ja Kasper Wielopolski przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu, iż od tego czasu na urzędzie tym podstarościm urzędu bieckiego będę wierny królowi JMci, także Jego Mości panu staroście miejsca tego w zachowaniu miejsca tego i miasta Biecza, także urząd ten podstarości mnie od Jego Mości pana starosty zwierzony będę wiernie według prawa pisanego i według sumnienia swego własnego sprawował, sprawiedliwość tak bogatemu jako ubogiemu czynił, nie biorąc nic przed się, tylko Pana Boga a sprawiedliwość świętą przed oczyma mając. Tak mnie Panie Boże wspomóż i męka Pana Jezusa Chrystusa Zbawiciela mego.

Zapiska w Castr. Biec. t. 28 str. 389, z daty dnia 27 kwietnia 1590 r. — Krótka notatka o ustanowieniu podstarościm bieckim Jana Wielopolskiego i złożenia przezeń przysięgi już Castr. Biec. t. 21 str. 953. Według tej, co tu podana, roty przysięga 6 lipca 1595 r. podstarości biecki Jan Potocki, Castr. Biec. t. 30 str. 1058.

110. *Kraków, 13 czerwca 1590 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski ogłasza, iż roki skargowe krakowskie odbędą się w domu Hieronima Staszkowskiego podstarościego i sędziego grodzkiego, a to ponieważ tenże nogę złamał i nie może przyjść do izby grodzkiej, zaś wicesgerenta nie ma w Krakowie.

Proclamatio hipocausti ob adversam valetudinem generosi Hieronimi Staszkowski vicecapitanei Cracoviensi.

Illustris et magnificus Nicolaus Zebrzidowski de Zebrzidowicze palatinus Lublinensis, Cracoviensis generalis, aulicae militiae Sacrae Maiestatis Regiae, Lanczkoronensis Boleslaviensisque etc, capitaneus ob adversam valetudinem generosi Hieronimi Staszkowski de Polaiowicze vicecapitanei et causarum officii praesentis iudicis et ad hipocaustum castrense nuncupatum *grodzka izba* propter causalem laesionem pedis ipsius ad iudicia terminorum querellarum seu causarum officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis ad exercendum munus officii sui accedere non valentis in absentia ad praesens vicesgerentis officii castrensis capitanealis Cracoviensis domum residentiae praedicti generosi Hieronimi Staszkowski pro iudicandis huiusmodi terminis querellarum seu causarum officii castrensis capitanealis Cracoviensis expediendoque officio[a] ipsius vigore officii sui inautoravit ac pro loco publico, officioso et autentico pronunciavit ministerialique regni generali nobili Jacobo Peczkowski eundem locum exercendorum iudiciorum praefatorum querellarum officiique sui castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare demandavit.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 16 str. 216, pod datą 13 czerwca 1590 r.

[a] w tekscie: expediendique officii.

111. *Kraków, 14 maja 1592 r.*

Zygmunt III do rady i ławy miasta Bochni, by nie pozwalały krzywdzić żydów, a zwłaszcza pociągać ich przed sądy niewłaściwe.

Sigismundus tertius dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae... Famatis proconsuli et consulibus, tum et advocato et scabinis civitatis Bochnensis, fidelibus nobis dilectis gratiam nostram regiam. Fideles nobis dilecti. Questi sunt coram nobis incolae Bochnenses iudaei gravibus ipsos iniuriis a fidelitatibus vestris affici, quod iuribus suis a serenissimis [prae]decessoribus nostris ipsis concessis uti libere prohibeantur, invasiones quoque domesticas cum maximo facultatum suarum dispendio saepenumero experiantur[a] et in carceres civitatis a vobis coniiciantur[b]. Cum tamen illi habeant forum suum et iudicium competens, apud quod iustitiae administrationem ex ipsis requirere oportet, nos etiam iura et provilegia, consuetudines libertatesque ipsis iudaeis uti et aliis subditis nostris servare teneamur, proinde serio mandamus fidelitatibus vestris, ne illos ullis in posterum iniuriis vel ipsae divexent vel ab aliis divexare faciant, sed eos privilegiis et praerogativis beneficio regum et principum istius reipublicae concessis, quorum in usu et possessione hucusque fuerunt, uti permittant, neque contra illos eorumque possessiones quicquam per vim attentare praesumant, sed si quid iniuriae ab illis se habere existimaverint, in foro ipsorum et coram iudice competenti nempe magnifico palatino Cracoviensi eas repetant, iustitiam autem ipsis cum omnibus, de quibus questi fuerint, competentem administrent neque secus faciant pro gratia nostra et sub poenis in statuto regni expressis. Datum Cracoviae die XIV mai anno domini MDXCII, regni nostri anno quinto. — Sigismundus rex.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 18 str. 1395—1396, podanej do ksiąg dnia 10 czerwca 1592 roku.

112. *Kraków, 26 maja 1592 r.*

Zygmunt III król ponawia przepis, że żydzi podlegają tylko sądownictwu wojewody i króla, jak i inne przepisy, zawarte już w przywileju króla Stefana, o przysiędze składanej przez żydów, sądzeniu ich w soboty i pierwszeństwie posagu żony.

Sigismundus III dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum nomine omnium iudaeorum regni nostri incolarum tam in nostris regiis civitatibus et oppidis, quam nobilium degentium expositum esset co-

[a] w tekscie: experiatur.
[b] w tekscie: coniiciatur.

ram nobis per certos consiliarios nostros conquerere[a] graviter quosdam iudaeos ex senioribus habereque quatuor gravamina, quibus contra iuris et iustitiae rationem premerentur, primo nimirum, quod in causis ipsis cum Christianis intercedentibus ratione praestandi iuramenti ab illis caeremonias quasdam olim introductas circa iuramentum scilicet supra sedem seu scabellum in pelle suina exigi ac nisi ipsis satisfiat iudaeorum causam cadere debere, etiamsi iustissima fuerit; secundo, quamvis ipsi iudaei in civitatibus et oppidis nostris ac nobilium commorantes veteri in regno hoc recepto more ex praescripto legum et statutorum regni non ad alterius cuiusquam quam nostram et palatinorum iurisdictionem pertineant, se ad tribunal regni aliaque iudicia seu subsellia a quibusdam evocari; tertio, quod quamvis disertis verbis in statutis regni cautum est, ut, quandoquidem eorum superstitiosa lex vetat eos diebus sabbatis aliisque festivis in ius vocari vel iudicari[b], queruntur nihilominus a quibusdam eos ad iudicia vocari atque invitos diebus illorum festivis iudicari; quarto, cum aliquem iudaeum uxore derelicta mori contigerit, quamvis mulieri per maritum coram officio seniorum priusquam creditoribus de facultatibus mariti inscripta dos more et consuetudine antiqua rescindi deberet, in eo tamen a nonnullis impediri; supplicareque nobis humiliter iudaeos atque rogare, ut eosdem circa ordinationem[1]) a serenissimo olim Stephano rege antecessore nostro de quatuor suprascriptis articulis factam (quam quidem coram nobis autentice exhibuerunt) autoritate nostra regia comprobaremus ac confirmaremus ac eosdem iudaeos nostros circa ipsam conservaremus, nec contra illam quicquam a quoquam committi ex gratia et benignitate nostra mandare dignaremur. Nos igitur, qui omnibus regni nostri incolis iura et privilegia sarta tecta manere et conservare omnino volumus, dicti serenissimi regis Stephani ordinationem secuti, quantum ad iuramentum attinet iudaeorum, illud illis noviter conceptis formulis exigi non debet praeterquam ex statutorum libris et iure Maydeburiensi peti possunt, hoc est vel super rodale, si est summa aliqua pecuniarum insignis, vel ad valvas sinagogae, si minima est summa, alias tum iuxta decreta praedecessorum nostrorum quam dicti serenissimi regis Stephani propria super eodem negotio promulgata. Quoniam vero quidam homines ingeniosi ad divexandos iudaeos iuramentum rodale istud perperam corigium suile explicant eosque super illud iurare adigunt, nos vero hanc rem iniquam esse censentes rodale librum Moyzi vel Decem Praecepta decalogi intelligentes supra ipso iuramenta a iudaeis praestanda declaramus. Porro de evocatione extra iurisdictionem iudaeorum volumus, ne quod diuturni temporis usu et observatione legibusque ipsis firmatum est, ab aliquibus forte confundatur et ad alia iudaei subsellia, quam quibus subsunt, extrahantur et evocentur, sed ad proprium eorum fo-

---

[a] w tekscie: conquer (sic).

[b] w tekscie: in ius non vocari nec iudicari.

rum palatinorum vel nostrum pro exigentia remittantur. Die sabbato aliisque diebus festis a nemine Christianorum in ius vocari iudicarique debent, quandoquidem et eorum superstitiosa lex prohibet et statutis regni id cautum est. Quod vero dotem attinet, cum iudaeum maritum derelicta uxore mori contigerit, ut uxor derelicta dotem sibi in marito coram officio seniorum legitime inscriptam (quam quidem inscriptionem aeque ac castrensem valere hoc in passu censemus) ex facultatibus mariti defuncti prius quam creditores adeat. Hocce igitur articulos superius descriptos tam ex libris statutorum quam diplomatibus, decretis et mandatis serenissimi Stephani antecessoris nostri congestos, quantum iuri communi non derogant, autoritate nostra regia approbamus et confirmamus praesentibus litteris nostris. Quod ad universorum quorum interest notitiam deducentes mandamus, ut praefatos iudaeos regni nostri incolas circa praefatam ordinationem conservent et manuteneant nec eam ullo modo infringere audeant pro gratia nostra. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscripsimus sigilloque regni nostri appenso consignari mandavimus. Datum Cracoviae die vigesima sexta mensis mai anno domini millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, regni vero nostri anno quinto. — Sigismundus rex.

Z oblaty w Judaica Crac. t. 2 str. 222—225, podanej do ksiąg przez seniora krakowskiego Izaaka Jakubowicza dnia 30 kwietnia 1632 roku według ekstraktu z ksiąg grodu poznańskiego. Tenże przywilej z datą 27 maja 1592 r. drukował Zbigniew Pazdro: Organizacya i praktyka żydowskich sądów podwojewodzińskich w okresie 1740—1772 r., w dodatku nr. 8, str. 169—171. — W dekrecie w sprawie prywatnej tegoż króla Zygmunta III z 23 sierpnia 1588 r. znajduje się taki ustęp: [parte] actorea ex sua citatione contra citatos proponente, citata vero se coram iudicio nostro respondere non teneri allegante ideo, quod extra forum competens et privilegiatum evocata sit petenteque eam causam ad forum competens remitti, actorea contra verbis contractus praefati comprobante, quod citati casu contraventionis contractui in iudicio castrensi terrestri vel regali respondere teneantur; nos cum consiliariis et iuris peritis nostris ex partium controversia eo considerato, quod citati proprium suum forum coram palatino iuxta praescriptum statutorum regni habeant, ideo decrevimus decernimusque praesentibus causae huic ad praesens forum coram iudicio nostro non esse, sed eos in competenti foro conveniri debere, salva ad nos utrique parti apellatione reservata. Rel. Castr. Crac. t. 47 str. 282—285.

[1]) Mowa tu zapewne o dokumencie króla Stefana z 9 lutego 1580 r., drukowanym u Blocha: Die Generalprivilegien der polnischen Judenschalft, Zeitschrift des hist. Vereins für die Provinz Posen, t. 6 str. 413—415. Ob. uwagę u Pazdry j. w. str. 171.

113. *Biecz, 4 sierpnia 1595 r.*

Rota przysięgi, złożonej przez Tomasza Szetlowskiego vicegerenta grodu bieckiego na odpowiednie pełnienie urzędu.

Thomae Szetliowski vicesgerentis officii praesentis iuramentum.

Nobilis Thomas Szethliowski per officium praesens castrense capitaneale Biecense magnificum Nicolaum Ligeza de Bobrek castellanum Wisliciensem

locique praesentis capitaneum in officium vicesgerentis officii praesentis acceptus et deputatus in praesentia multorum nobilium ac ministerialis terrestris regni generalis providi Jacobi Kolaczkowsky de anteurbio Biecensi dicto Zalawie die actus praesentis praestitit corporale iuramentum iuxta rotham sibi per officium praesens capitaneale Biecense pronunciatam, eam videlicet: quia ipse negotia officii praesentis sibi per hoc idem officium capitaneale Biecense delegata et demandata et quae de iure vicegerentibus officiorum incumbunt fideliter iuxta praescriptum iurium regni, nihil prorsus praeter iustitiam sanctam et timorem dei prae oculis se habendo, amici, vicini et hospitis discrimine sublato, nec amorem, favorem, timorem et quod absit corruptionem in praemissis sequendo, deo omnipotente et sancta Jesu Christi passione ipsum in praemissis confortantibus et adiuvantibus, peraget et exequetur.

Zapiska w Castr. Biecensia t. 30 str. 1126, pod datą dnia 4 sierpnia 1595 r.

114. *Warszawa, 3 lipca 1576 r.*

Zygmunt III król polski ustanawia Stanisława Bąka woźnym generałem.

Sigismundus tertius dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis quorum interest, quia nos providum Stanislaum Bąk de montibus sulphureis, in villa Swoszowicze sitis, in ministerialem generalem regni et dominiorum nostrorum creamus et constituimus praesentibus litteris nostris, concedentes illi omnem facultatem, ut possit et valeat omnia et singula negotia ministerialium generalium concernentia agere et exequi, prius tamen ut coram iudicio seu officio quocunque iuramentum fidelitatis iuxta rotham in statuto descriptam praestet ab eoque de more tondeatur. Quod universis et singulis quorum interest ad notitiam deducentes mandamus, ut eum pro vero et legitimo ministeriali generali agnoscant eumque omnia et singula ministerialium generalium officia in omnibus terris et palatinatibus regni nostri obire permittant, salario ipsius competenti salvo. In cuius rei fidem et testimonium sigillum nostrum praesentibus est appressum. Datum Warszawiae die III mensis iulii a. d. MDXCVI, egni vero nostri anno nono. — Relatio referendi Joannis Tharnowski, Cracoviensis, Wladislaviensis, Lanciciensis etc. praepositi et R. P. vicecancellarii. [illegible] s Tharnowski vicecancellarius subscripsit.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 23 str. 530—531, podanej do ksiąg 4 września 1596 r. Po akcie zar az następuje taka zapisska: Quibus quidem litteris S. M. R. officium praesens castrense capitaneale Cracoviense visis eisdemque a praedicto offerente susceptis iuramentum corporale, quod anislaus Bąk super officium ministerialatus sui fideliter exercendum iuxta rotham iuramenti minist erialium in statuto regni descriptam, eidem per hoc idem officium praesens castrense capitaneale Cracoviense pronunciatum et praestitum, ab eodem Stanislao Bąk suscepit ipsumque de more to ton dit ac ministeriali regni generali nobili Laurentio Zielienski praedicti ministerialis creationem

proclamare et publicare mandavit. Qui quidem ministerialis Laurentius Zielienski hicidem coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans publice recognovit, quia iuxta additionem sui ab officio praesenti castrensi capitaneali Cracoviensi praefatum Stanislaum Bąk, noviter per S. R. M. in ministerialem generalem omnium et singulorum palatinatuum Regni creatum, hic in castro Cracoviensi in publico loco publicavit er proclamavit de iuris communis forma. — Takich aktów nominacyi woźnych generałów, wydawanych przez króla, niezliczone mnóstwo w księgach relacyi XVII i XVIII wieku. Wypierają one liczne w księgach XVI wieku akta nominacyi zwykłych woźnych, wydawane przez wojewodów, których przykłady podane powyżej.

115. *Warszawa, 6 sierpnia 1596 r.*

Zygmunt III król polski nakazuje z ksiąg grodzkich oświęcimskich wymazać protestacyę Adama Zbytniego, uwłaczającą czci Zuzanny Hallerowej.

Sigismundus tertius dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae... generoso Petro Myskowski de Mirow capitaneo nostro Oswieczimensi vel in eius absentia vicecapitaneo et officio capitaneali Oswieczimensi fideli nobis dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis nobis dilecte. Venerabilis Adamus Zbytni quondam concionator Ilkusiensis ex quadam animi levitate honestam Zuzannam spectabilis Iosti Haller consulis Ilkusiensis consortem verbis turpissimis et protestatione famosa ad acta castrensia Oswieczimensia relata difamasse dicitur. Quo nomine cum illi actio coram reverendissimo in Christo patre domino Georgio Radziwil S. R. ecclesiae cardinali presbitero et episcopo Cracoviensi esset instituta, idem reverendissimus dominus episcopus eundem Adamum Zbytni levitatis animi condemnavit, a divinis per sex menses suspendit, mansionem Ilkusiensem ad triennium interdixit et insuper decrevit, quatenus illa protestatio ex actis castrensibus Oswiecimensibus expungatur. Mandamus itaque fidelitati tuae, ut decreto illi reverendissimi domini cardinalis ea in re satisfaciat atque protestationem praedictam ex actis castrensibus ita deleat, ne ullum vestigium eius tale remaneat, quod famae honestissimae huius matronae obesse aliquando possit, neque secus faciat pro gratia nostra officiique sui debito. Datum Varsoviae die VI mensis augusti anno domini 1596, regnorum nostrum Polonici nono, Svetici vero anno tertio. — Sigismundus rex. Paulus Szczerbicz mp.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 55 str. 1707, podanej do ksiąg przez Josta Hallera mieszczanina dnia 19 listopada 1596 roku. — Takie mandaty królewskie z r. 1597, nakazujące wymazanie protestacyi, skoro sprawa została załatwioną, ob. także Castr. Sand. t. 107 str. 965—966 i Rel. Castr. Crac. t. 24 str. 1708—1709.

116. *Kraków, 14 sierpnia 1596 r.*

Woźny ogłasza z polecenia starosty krakowskiego Mikołaja Ze-

brzydowskiego, że najbliższe roki sądowe grodu krakowskiego nie odbędą się z powodu zajęć starosty i nieukończenia żniw.

Publicatio terminorum castrensium Cracoviensium iudicialum per Zielonski.

Coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans ministerialis regni generalis nobilis Laurentius Zielonski libere ac palam recognovit, quia ex mandato illustris et magnifici Nicolai Zebrzidowski de Zebrzidowicze supremi regni Poloniae marsalci, generalis Cracoviensis, Lanckoronensis etc. capitanei die hodierna statim post absolutionem iudiciorum querellarum officii praesentis nobilibus multis ac aliis hominibus ad eadem iudicia congregatis publicavit, quod ob intervenientem actum commissionis ex communi laudo regni sub hoc tempus assignatum et tractatus reipublicae huius cum Caesarea Maiestatis et aliarum finitimarum nationum oratoribus ratione confoederationis contra Turcorum imperatorem initos ac etiam sub tempus messis non absolutae terminos castrenses capitaneales Cracovienses, qui pro feria quarta post festum sancti Bartholomaei Apostoli nunc instans proxima *(28 sierpnia)* incidunt, ab eodem magnifico loci huius capitaneo celebrari non posse atque ideo una ante septimana id publicari ab eo orbi mandatum esse.

Zapiska w Rel. Crac. t. 23 str. 406—407 z daty dnia 14 sierpnia 1596 r.

117. *Sącz, 26 stycznia 1601 r.*

Stanisław Lubomirski starosta sądecki ustanawia urząd wicesgerensa grodu sądeckiego i nadaje go Zygmuntowi Łapce.

Sigismundi Łapka super officium vicesgerentiale iuramentum.

Magnificus Stanislaus Lubomierski de Lubomierz comes in Wisnicz, Sądecensis Podolinecensisque etc. capitaneus animadvertendo opportunam esse vicesgerentis in officio suo praesenti castrensi capitaneali Sądecensi copiam tam scilicet propter obeunda publica negotia officiosa nimirum in suscipiendis et exercendis actibus quibusvis iuridicis et officiosis in eodem officio suo castrensi capitaneali Sądecensi per quasvis personas status et sexus conditionisque cuiusvis existentes peragere consuetas, quam gratia perversae sceleratorum hominum audatiae (quam admodum hoc loci hic temporibus importunis creberrime errumpere constat) iuxta leges et constitutiones publicas regni potissimum vero in absentia sua et generosi etiam vicecapitanei sedandae et corripiendae, proinde eiusmodi munus officii vicesgerentialis castrensis capitanealis Sądecensis nobili Sigismundo Łapka de Łapanow et in Adamvolia haeredi commisit ipsumque in legitimum vicesgerentem et iudicem causarum eiusdem officii sui castrensis capitanealis Sandecensis die hodierna in praesentia illustris et magnifici Sebastiani Lubomierski de Lubomierz comitis in Wisnicz castellani Biecensis, Scepusiensis Dobcicensisque etc.

capitanei amantissimi parentis sui necnon in praesentia generosorum et nobilium Joannis Luthoslawski de Liutoszlawicze notarii castrensis Sąndecensis. Sigismundi Kowalowski, Bartholomaei, Stanislai et Jacobi Milkowskych, Andreae Koszeczki, Sigismundi Stradomski, Nicolai Zebraczki, Adami Zawisza Kamienski burgrabii arcis Sąndecensis, Martini Krowiczki et aliorum nobilium multorum, hic in castro Sąndecensi ad praesens personaliter existentium constituit et ordinavit solenniter, prout constituit et ordinat praesentibus. Qui quidem Sigismundus Łapka modo praemisso in vicesgerentem et causarum officii praesentis castrensis capitanealis Sąndecensis iudicem constitutus et ordinatus hic in castro Sandecensi eadem die hodierna in praesentia praefati illustris et magnifici ac generosorum et nobilium iuramentum iuxta rotam in statuto communi regni discriptam super eiusmodi officium suum publice praestitit et executus est nemine ex dicta nobilitate circa praemissa existente contradicente, immo super idem benivole consentiente.

Z wpisu w Castr. Sand. t. 109 str. 31—32, pod datą 26 stycznia 1601 roku. Ob. Kutrzeba Katalog j. w. str. 53 uw. 2.

118. *Proszowice, 19 marca 1601 r.*

Zapiska, iż roczki ziemskie proszowskie nie miały żadnych spraw do załatwienia.

Actum in Prosowicze feria secunda post dominicam Reminiscere proxima (*19 marca*) anno domini millesimo sexcentesimo primo in positione actorum. Praesentibus generosis et nobilibus Jacobo Calinski, Paulo Pegowski, Petro Oraczowski. In hac positione actorum nihil fuit actum, cum nemo toto integro die nec causis exemtionis prosequeretur, nec ullam inscriptionem fecisset ac proinde iudicium reclamari ea iudicia iussit et actus iudiciorum.

Zapiska w Terr. Crac. t. 236 str. 227.

119. *Kraków, 27 lipca 1602 r.*

Zygmunt III zakazuje, by magistrat miasteczka Będzina nie pociągał żydów będzińskich wbrew prawu przed sąd miejski.

Sigismundus tertius dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... Generoso Andreae Dembinski capitaneo nostro Bendzinensi fideli nobis dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis nobis dilecte. Delatum est nobis nomine iudaeorum Bendzinensium tenutae fidelitatis tuae subditorum nostrorum, eosdem a magistratu civili Bendzinensi in suis attrahi et ad parendum eidem magistratui etiam carceribus cogi et compelli. Cum vero iudaei ex praescripto legum regni huius et recepta consuetudine palatinorum solummodo vel tenutariorum nostramve iurisdictionem agnoscere debeant, magistratus vero civilis nihil iuris sibi in eosdem vendicare possunt, fidelitati

tuae mandamus, quatenus eosdem iudaeos ab ea minus legitima magistratus civilis Bendzinensis iurisdictione fidelitas tua vindicet utque non nisi legitimae et competenti iurisdictioni subiciantur ac apud legitimum iudicium conveniantur, efficiat. Pro gratia nostra officiique sui debito. Datum Cracoviae die XXVII mensis iulii anno domini MDCII, regnorum nostrorum Poloniae quindecimo, Suetici vero anno nono. Ad mandatum Sacrae Maiestatis Regiae proprium. Joannes Wielzinski. Petrus Tyliczki episcopus Warmiensis, regni Poloniae vicecancellarius.

Z oblaty w Rel. Castr. Cracov. t. 29 str. 1908, podanej do grodu krakowskiego przez żyda będzińskiego Marka syna Langosza dnia 31 lipca 1602 roku.

120. *Kraków, 29 grudnia 1604 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z dolnej izby w starostwie, zwanej kancelaryą grodzką, do izby górnej w tymże budynku z powodu zimna i niemożności szybkiej naprawy tejże.

Publicatio hipocausti in arce Cracoviensi siti ad recognitiones suscipiendas.

Illustris et magnificus dominus Nicolaus Zebrzydowski in Zebrzydowicze palatinus et generalis Cracoviensis, Sniathinensisque etc. capitaneus ob certos respectus et potissimum ob asperitatem frigoris, cui ob difficultatem reparationis et restaurationis domus capitanealis inferioris nuncupatae *starostwo*, vulgariter *kancelarya grodzka* vocatae, tam cito occurri non potest, tum quod intercedente conventu generali a iudicatione causarum officii castrensis capitanealis Cracoviensis officium praesens supersedit, hipocaustum superius domus suprascriptae capitanealis in arce Cracoviensi ad expediendum munus officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis designavit hipocaustumque praefatum superius vigore officii sui capitanealis inautoravit ac pro loco officioso, autentico et publico pronunciavit ministerialique generali regni nobili Laurentio Chrzanowski eundem locum exercendi officii castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare mandavit. Et hic idem coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans suprascriptus Laurentius Chrzanowski publice recognovit se praedictum hipocaustum superius domus capitanealis in arce Cracoviensi sitae ad expedienda munia officii praesentis designatum die hodierna hic in arce Cracoviensi omnibus astantibus publicasse et proclamasse ad notitiamque omnium deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 31 str. 2168, pod datą 29 grudnia 1604 r.

121. *Kraków, 22 grudnia 1605 r.*

Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z izby dolnej w starostwie, zwanej kancelaryą grodzką, z powodu zimna i złego stanu tejże do izby górnej w tymże budynku.

Publicatio et inautorisatio hipocausti superioris domus capitanealis ad suscipiendas recognitiones.

Illustris et magnificus dominus Nicolaus Zebrzydowski de Zebrzydowicze palatinus et generalis Cracoviensis, Sniatinensisque etc. capitaneus ob certos respectus et rationabiles causas, potissimum prosper asperitatem hiemis, cui ob difficultatem reparationis et restaurationis domus capitanealis inferioris nuncupatae *starostwo*, vulgariter *kancelarya grodzka* vocatae, quae ab aliquot annis ruinam maximam minatur et in dies magis magisque putrescit, occurri non potest obviamque (quod deus optimus maximus avertat) periculis ex ista ruina et putredine eiusdem domus inferioris imminentibus hipocaustum superius domus suprascriptae capitanealis in arce Cracoviensi (in qua etiam officium praesens munia officio suo incumbentia exercere consuevit, si quidem hipocausta tam inferius quam superius pro una et eadem domo capitaneali habentur) locum alioquin commodiorem et tutiorem ad expediendum munus officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis videlicet ad suscipiendas recognitiones et inscriptiones designavit, hipocaustumque praefatum superius vigore officii sui capitanealis inautoravit ac pro loco officioso autentico et publico pronunciavit ministerialique generali regni provido Vincentio Urzeczki eundum locum exercendi officii castrensis capitanealis Cracoviensis destinatum publicare mandavit. Et hic idem coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter stans suprascriptus ministerialis publice recognovit se praedictum hipocaustum superius domus capitanealis in arce Cracoviensi sitae ad expedienda munia officii praesentis designatum die hodierna hic in arce Cracoviensi omnibus astantibus publicasse et proclamasse ad notitiamque omnium deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 32 str. 1969—70, pod datą 22 grudnia 1605 r.

122. *Kraków, 15 listopada 1606 r.*

Stanisław Rogoziński podstarości i sędzia grodzki krakowski przenosi roczki skargowe z izby dolnej w grodzie, zwanej kancelaryą, z powodu jej złego stanu do izby górnej w tymże budynku.

Proclamatio hipocausti superioris ad exercenda iudicia querellarum.

Officium praesens castrense capitaneale Cracoviense videlicet generosus Stanislaus Rogozinski a Rogozno vicecapitaneus et iudex causarum officii

castri Cracoviensis, attendens hipocaustum inferius domus capitanealis cancellaria vulgo vocatum, in qua hactenus iudicia subselliorum aliosque actus iuridicos officio suo incumbentes exercebat et absolvebat, propter vetustatem et putredinem collapsam et dirutam esse et in dies magis ac magis ruinam minari, praecavendo indemnitati hominum ad actus iuridicos et negotia sua tractanda eo confluentium, tum ne in exercendo officio suo desit, superius hipocaustum eiusdem domus capitanealis ad iudicia querellarum exercenda aliosque actus quosvis iuridicos et officio suo incumbentes commodius absolvendos designavit et pro loco publico et autentico declaravit, ministerialique generali regni provido Vincentio Urzeczki id ipsum proclamare et publicare ad notitiamque omnium deducere iussit. Qui quidem ministerialis coram eodem officio et actis praesentibus personaliter stans publice recognovit, se ea omnia die hodierna tam in castro Cracoviensi circa celebrationem terminorum querellarum, quam et in aliis locis consuetis proclamasse, publicasse et ad notitiam multorum hominum sufficientur deduxisse.

Zapiska w Rel. Castr. Cracov. t. 33 str. 1724, pod datą 15 listopada 1606 r.

123. *Kraków, 8 stycznia 1607 r.*

Sędzia, podsędek i pisarz ziemscy krakowscy wnoszą manifestacyę o niedopuszczenie przez szlachtę do odbywania roków.

Manifestantur iudices terrestres Cracovienses.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter venientes generosi Gaspar Wielopolski iudex, Adamus Rozen subiudex, Petrus Oraczowski notarius terrae Cracoviensis sollenniter officio praesenti manifestabantur ideo, quod ipsi die hodierna pro debito officiorum suorum parati fuerunt iudicia terrestria Cracoviensia exercere et eadem peragere, prout et ad locum iudiciorum convenerant et se iudicaturos declaraverunt. Verum quoniam nobilitas magno concursu palatinatus praesentis Cracoviensis iisdem iudiciis sese opposuit ipsisque certas causas turbatae reipublicae declaravit eademque nobilitas a iudicatione terminorum supersedi eos petiit, ideo a praefata terminorum terrestrium Cracoviensium celebratione supersederunt et se supersessuros obtulerunt eamque suam manifestationem in vim iustificationis suae et declarationis officiorum suorum coram officio praesenti in instanti faciunt.

Zapiska w Rel. Crac. t. 34 str. 51, z daty dnia 8 stycznia 1607 roku.

124. *Kraków, 8 stycznia 1607 r.*

Protestacya Adama Szypowskiego przeciw sądowi ziemskiemu krakowskiemu o niesądzenie roków i reprotestacya tegoż sądu ziemskiego.

Protestatur Adamus Szypowski contra hoc idem iudicium terrestre Cracoviense.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens reverendus Adamus Szypowski canonicus Cracoviensis sollenniter officio praesenti in et contra generosos Gasparum Wielopolski iudicem, Adamum Rozen subiudicem, Petrum Oraczowski notarium terrestres Cracovienses protestatus est ideo, quod ipsi pro debito officiorum suorum iudicia terrestria Cracoviensia pro die hodierna incidentia, in quibus idem protestans multas causas iudiciales habuit, non iudicaverunt, immo a iudicatione eorum supersederunt offerendo se cum iisdem iure in foro fori, prout competierit, acturum. Et hic subinde coram eodem officio et actis praesentibus personaliter stantes suprascripti generosi Gaspar Wielopolski iudex, Adamus Rozen subiudex et Petrus Oraczowski notarius terrestres Cracovienses reprotestati sunt eosdem paratos fuisse eadem iudicia terrestria [celebrare], nisi obstitisset reclamatio nobilitatis multae, circa quam reclamationem idem Adamus Szypowski praesens non aderat nec sese indicebat, iudicare verum non poterant. Quo nomine in acta praesentia manifestationem suam fecerunt.

Zapiska w Rel. Crac. t. 34 str. 51—52, z daty dnia 8 stycznia 1607 roku.

125. *Oświęcim, 14 sierpnia 1607 r.*

Zapiska o objęciu urzędu podstarościego grodzkiego oświęcimskiego przez Mikołaja Dębickiego, złożenia przezeń przysięgi i o otwarciu ksiąg grodzkich.

Obwołanie otworzenia akt.

Iż za spuszczeniem urzędu urodzonego Abrahamą Sokołowskiego podstarościego oświecimskiego i oddania zamku tutecznego żadne sprawy odprawować się nie mogły, owszem limitowane, a urodzony Mikołaj Dębicki z Debicy przez wielmożnego Mikołaia Komorowskiego z Komorowa a na Żywcu hrabię Liptowskiego i Orawskiego, starostę oświecimskiego etc. na toż miejsce jest postanowiony a ten urząd podstarostwa na się przyjąwszy dzisiejszego dnia za zleceniem listownym tegoż Mikołaja Komorowskiego z Komorowa starosty oświecimskiego do urodzonego Zygmunta Palczowskiego z Palczowic sędziego ziemskiego Zathorskiego [w te] słowa:

Jegomości panu Zygmuntowi Palczowskiemu z Palczowic sędziemu ziemskiemu zatorskiemu memu miłościwemu panu i przyjacielowi. Miłościwy panie sędzia. Iż księgi grodzkie oświęcimskie już otwarte bydź muszą a ja dla wysłuchania przysięgi urzędu mego zjechać tam dla pewnych trudności swych nie mogę, proszę waszmość, abyś waszmość jako urzędnik ziemski na blisko przyszły wtorek jako..... przypadają zjechać do Oświęcimia i tych urzędników..... przysięgi wysłuchać raczył. Tę łaskę..... który się z służbami mojemi jak najpilniej zalecam..... Żywcu die 13 augusti 1607. Waszmości ży-

czliwy przyjaciel.....[a] służyć rad. Mikołaj z Komorowa na Żywcu hr[abia Li]ptowski i Orawski, starosta oświecimski ręką własną.

przy bytności tegoż urodzonego Zygmunta Palczowskiego i siła inszych przy odprawowaniu roków skargowych w acta officii mianowicie wpisanym przysięgę cielesną na ten urząd swój wedle prawa dostatecznie uczynił, tedy iż zatem wszelakie sprawy i sądy reassumowane są i akta niniejsze urzędownie otwarte, co wszystko i przez woźnego ziemskiego generała koronnego opatrznego Piotra Czerwia z Broszkowicz podług zwykłości tu na zamku oświecimskim znacznym głosem publikowane i siła ludziom na ten czas na roki skargowe zgromadzonym do wiadomości przyszło.

Zapiska w Castr. Osv. t. 58 str. 45—46, z daty dnia 14 sierpnia 1607 roku.

126. *Kraków, 3 stycznia 1611 r.*

Zapiska o złożeniu przysięgi przez Wawrzyńca Paweckiego komornika granicznego krakowskiego i proszowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Juramentum domini Pawecki camerarii granicialis Cracoviensis et Proszoviensis.

Generosus Laurentius Paweczki in Owczary sortium haeres litteris generosi Stanislai Czikowski de Woyslawicze succamerarii terrae Cracoviensis generalis, Czorstinensis, Babimostensisque etc. capitanei sibi super officium camerariatus granicialis districtuum Cracoviensis et Proszoviensis datis coram iudicio praesenti reproductis ac lectis in praesentia eiusdem iudicii terrestris universaeque nobilitatis hic ad iudicia congregatae iuramentum corporale super officium camerariatus fideliter exercendum iuxta rotham succamerarialem in constitutionibus regni anni millesimi quingentesimi octuagesimi octavi contentam[1]) id ipsum generoso Joanne Lukowski notario terrestri generali Cracoviensi sibi pronunciante publice verbisque expressis praestitit. Post cuius iuramenti praestitionem pro camerario graniciali districtuum Cracoviensis et Proszoviensis omnibus praesentibus iuramentum praefatum attentantibus per iudicium praesens terrestre Cracoviense declaratus ac denunciatus est praefatus generosus Laurentius Paweczki.

Zapiska w Terr. Crac. t. 117 str. 3—4 pod datą dnia 3 stycznia 1611 r.

[1]) Vol. leg. II, 1212.

127. *Nowy Sącz, 14 listopada 1613 r.*

Zapiska o złożeniu przysiąg na sumienne pełnienie urzędów przez starostę sądeckiego Sebastyana Lubomirskiego i mianowanych

[a] kropki oznaczają luki z powodu zniszczenia księgi.

przezeń sędziego grodzkiego sądeckiego Marcina Lutosławskiego, podstarościego sądeckiego Sebastyana Gładysza, wreszcie pisarza grodzkiego sądeckiego Jana Lutosławskiego, oraz o odłożeniu roków skargowych i sądowych grodu sądeckiego z powodu sejmiku i sejmu.

Juramentum generosi Sebastiani Lubomierski super officium capitaneatus praesentis et officialium eius.

Generosus Sebastianus Lubomierski in Lubomierz Sandecensis etc. capitaneus iuramentum iuxta formam et rotam in statuto regni descriptam super officium et iudicium capitaneatus Sandecensis praestitit. Quo quidem praestito iuramento generosos Martinum Luthoslawski de Luthoslawicze in iudicem, Sebastianum Gladisz de Simbark in Szalowa sortis suae haeredem in vicecapitaneum, Joannem Luthoslawski de praefata Luthoslawicze in notarium castrensem Sandecensem designavit et constituit. Qui quidem sic designati et constituti officiales castrenses Sandecenses omnes et quilibet illorum super officium suum iuxta formam rotamque iuramenti in eisdem statutis regni expressam ibidem in instanti praestiterunt. Et hoc in praesentia reverendorum Joannis Jordan de Zakliczin abbatis Sandecensis et Nicolai Lubomierski de Lubomierz canonici Cracoviensis, tum illustris et magnifici domini Stanislai Lubomierski comitis in Wisnicz Sendomiriensis, Scepusiensis Dobcicensisque etc. capitanei necnon generosorum ac nobilium Adami Rozen de Roznow, Joannis Lukowski de Lukowa notarii terrestris Cracoviensis, Stanislai antea vicecapitanei Sandecensis et Samuelis Wieruskich de Wieruszycze, Hieronymi Przileczki de Przylek, Cyrilli Chrzastowski de Brzezie, Joannis Dobek Lowczowski de Lowczow, Preclai Marczinkowski de Marczinkowicze, Petri, Caspari, Christopheri, Vladislai et Andreae Jordanow de praefata Zakliczin, Jacobi et Samuelis fratrum, Jacobi ac Venceslai filiastrorum Chwalibogow de Janowicze, Hieronimi Rupnowski de Rupnow, Joannis in Kruzlowa et Petri de eadem Kruzlowa Pieniaskow, Christopheri Gabonski, Nicolai Siemianowski, Nicolai, Stanislai et Joannis Gladiszow de Symbark, Martini et Andreae Lipskich de Lipie, Andreae et Joannis Mstowskich de Mstow, Samuelis et Severini Niewiarowskich de Niewiarow, Joachimi et Bartolomaei Siemichowskich de Wroblowicze, Martini Gorski, Alexandri Raczborzenski, Gabrielis Sendzimier in Lukowicza, Nicolai et Joannis Kempinskich de Starawiesz, Petri Zawadzki in Zawada, Sebastiani et Stanislai Wielogłowskich de Wielogłowy, Mathiae Wieczkowski de Wieczkowicze, Sebastiani Uchacz, Adami et Sebastiani Chronowskich, Pauli Krzesz de Meczina, Martini Zmiaczki de Zmiacza, Jacobi et Joannis Luthoslawskich de praefata Luthoslawicze, Joannis Kamienski, Stanislai Pileczki, Nicolai Domaradzki, Adami et Mathiae Thabaszowskich, Caspari, Laurentii et Joannis Lapkow de Lapanow, Jacobi Piczkowski de Piczkowicze, Stanislai et Caspari Grabaniow, Andreae Glazowski et aliorum quam plurimorum nobilium protunc ad castrum

Sandecense congregatorum, tum et nobilis Stanislai Rzepeczki de Rzepki ministerialis regni generalis circa praemissa existentis. Qui quidem Rzepeczki ministerialis ex mandato praefati generosi Sebastiani Lubomierski capitanei Sandecensis iurisdictionem eiusdem capitanei reassumtam, tum et terminos iudiciales ac querellarum officii castrensis capitanealis Sandecensis propter imminentes conventus scilicet particularem Proszoviensem die decima nona novembris, generalem vero Warszaviae tertia die mensis decembris celebrari incipientes terminos quidem querellarum usque ad feriam quintam ante festum sanctae Prischae Virginis et Martyris proxime in anno domini millesimo sexcentesimo quatuordecimo venturo *(17 stycznia)*, terminos vero iudiciales ad feriam quintam ante festum Purificationis Beatissimae Virginis Mariae in anno eodem proxime futuro *(31 stycznia)* incidentes post determinationem eiusdem conventus generalis iuxta morem consuetudinemque antiquam in iudicandis terminis iudicialibus et querellarum officii praesentis castrensis capitanealis Sandecensis observari solitam proclamavit, publicavit, notificavit et ad debitam notitiam deduxit de forma iuris.

Wpisano w Castr. Sandec. t. 112 str. 1721—1723, pod datą dnia 14 listopada 1613 r.

128. *Warszawa, 28 lutego 1615 r.*

Zygmunt III nakazuje urzędowi grodzkiemu bieckiemu usunąć z ksiąg protestacyę pewną, uwłaczającą Kasprowi Wielopolskiemu.

Sigismundus III dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litwaniae... Generoso Nicolao Spytek Ligeza de Bobrek castellano Zarnoviensi et capitaneo nostro Biecensi vel in absentia eius vicecapitaneo seu officio castrensi Biecensi fideli nobis dilecto gratiam nostram regiam. Generose fidelis nobis dilecte. In causa, quae inter nobiles Adamum, Stanislaum et Sebastianum Kaszyckie olim Jacobi filios, fratres vero germanos et successores legitimos olim nobilis Alberti Kaszycki actores atque generosum Gasparum Wielopolski iudicem terrestrem Cracoviensem uti principalem citatum ratione praedicti olim Alberti Kaszycki in civitate Biecensi per immisionem complicum haydonom famulorumque ipsius interemptionis in modernis regni generalibus Varszaviensibus comitiis vertebatur, iniuncta citato cum testibus iuratoria evasione protestationem hoc nomine contra eum coram officio fidelitatis tuae factam sustulimus et cassavimus nec quicquam famae et honori citati et actorum nocere posse declaravimus, atque ne illius nota aliqua supersit, eam ex actis officii sui fidelitati tuae delendam esse decrevimus. Quapropter mandamus fidelitati tuae, ut quamprimum praesentes nostras acceperit, protestationem praefatam ex actis officii sui deleat seu deleri et aboleri curet ita, ut nulla eius in libris illic extet nota, aliter fidelitas tua pro gratia nostra et debito officii sui non factura. Datum Warszaviae die XXVIII mensis februa-

rii anno domini MDCXV, regnorum nostrorum Poloniae XXVIII, Suetiae XXI. — Sigismundus rex. Florianus Groth manu propria.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 172 str. 86, podanej przez podkomorzego ziemi krakowskiej Kaspra Wielopolskiego dnia 12 marca 1625 roku. Na końcu aktu dodano: officium vero praesens parendo mandato S. M. R. illud exequi se obtulit ac protestationem praefatam, ut nulla eius in libro officii praesentis extet nota, abolere fecit.

129. *Biecz, 4 października 1615 r.*

Mikołaj Ligęza starosta biecki pozwala wicesgerentowi grodzkiemu bieckiemu Kasprowi Draskowskiemu zbudować domek, którego koszta jego następca na wicesgerencyi jemu lub jego potomkom zwróci, oraz zapewnia, że go przy wicesgerencyi do końca swego życia utrzyma.

Mikołaj Spytek Ligeza z Bobrku kasztelan żarnowski, biecki etc. starosta. Iż wicesgerenta każdy gród potrzebuje, przeto aby szlachetny pan Kasper Druskowski miał na czem mieszkać na tym urzędzie grodzkim będący, pozwalam mu zbudować domek sobie przy tej roli przy rzece Ropie z jednej strony, to jest zagrodę tam, gdzie przedtem mieszkał, warując mu to, aby mu nakład był wrócony, co przebuduje, gdyby kto inszy na tym urzędzie wicegerentowym być miał, to jest za porachowaniem, co będzie budowanie kosztowało grzywien, a mianowicie dwadzieścia. Z którego urzędu ruszyć go nie będę chciał do żywota mego, jeśli temu urzędowi we wszytkiem, co powinien, czynić dosyć będzie bez negligencyi jego. Jednak summa jemu i potomkom jego przebudowana na tej zagrodzie ginąć ut supra niema, ale się ma wrócić abo potomkom jego, bądź per cessum vel decessum, nic nie derogując prawu i woli JKMci, gdyż to regalia bona. Na co się ręką moją przy pieczęci podpisuję. Datum w Bieczu die sancti Francisci (*4 października*) anno millesimo sexcentesimo quindecimo. — Spytek Ligeza z Bobrku kasztelan żarnowski, biecki starosta etc. mp.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 169 str. 527, wpisanej 30 grudnia 1617 r.

130. *Kraków, 26 maja 1618 r.*

Stanisław Jordan podkomorzy krakowski ustanawia Mikołaja Ujejskiego komornikiem granicznym powiatów krakowskiego i proszowskiego.

Stanisław Jordan z Zakliczyna podkomorzy generalny ziemie krakowskiej, wielicki, bocheński etc. starosta. Wszem wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy wiadomo czynię, iż przychylając się do prawa pospolitego urząd graniczny komorniczy powiatów krakowskiego i proszowskiego szlachetnemu Mikołajowi Uieyskiemu z Rupniowa wsi Górki części swej dziedzicowi, którego godność i na ten urząd sposobność jest mi dobrze

wiadoma i przez ludzi zacne zalecona, dałem, konferowałem, jako i niniejszym listem moim daję, konferuję i do wszytkich wiadomości to przywodzę, dając mu zupełną moc do rozgraniczania dóbr i gruntów w powieciech wyżej mianowanych leżących, jako prawo pospolite opiewa, i to wszytko czynić, co antecessorowie jego komornicy graniczni czynili i co im prawo pospolite pozwala czynić, jednak tak, żeby przysięgę na ten urząd komorniczy wedle trybu prawa pospolitego pierwej oddał. Na co dla lepszej wiary i pewności ręką swą własną podpisałem się i pieczęć moję przycisnąć rozkazałem. Działo się w Krakowie dnia 16 maja roku pańskiego tysiąc sześćset ośmnastego. Stanisław Jordan z Zakliczyna, podkomorzy ziemie krakowskiej, wielicki, bocheński starosta.

Z oblaty w Terr. Crac. t. 123 str. 546—547, pod datą 11 czerwca 1618 r.

131. *Warszawa, 7 czerwca 1618 r.*

Zygmunt III nakazuje miastu Bochni, by przestrzegała praw sądownictwa, które przysługują nad nią podkomorzemu krakowskiemu.

Zygmunt III z łaski bożej król polski, wielkie książę litewskie... Sławetnym burmistrzowi, ledwójtowi, ławnikom i wszystkiemu urzędowi miasteczka naszego Bochnia wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Sławetni wiernie nam mili. Jakeśmy urodzonemu Stanisławowi z Zakliczyna Jordanowi podkomorzemu krakowskiemu urząd ten podkomorski podali, aby przy niem wszelakich jako wedle zwyczaju tak i wedle opisania prawa pospolitego prerogatyw zażywał i jurysdycyę swoją zupełnie rozciągał; a iż do tejże jego jurysdycyi miasteczko Bochnia wedle tegoż prawa należeć ma, w czem snać, jako tenże urodzony podkomorzy krakowski do wiadomości naszej odniósł. od niektórych osób przeszkody zachodzą, napominamy tym listem naszym wierności wasze i chcemy to mieć koniecznie, abyście tę jego podkomorską jurysdycyę i przyznawali nad sobą i onej podlegali, jako w oddawaniu inszych powinności w prawie opisanych tak mianowicie w dopuszczeniu apelacyi od urzędu swego do sądu jego podkomorskiego. Inaczej nieczyniąc dla łaski naszej i z powinności swej. Dan w Warszawie dnia VII miesiąca czerwca roku pańskiego MDCXVIII, panowania królestw naszych polskiego XXXI a szwedzkiego XXV. — Sigismundus rex. Jakub Zadzik S. M. mp.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 44 str. 1334—1335, podanej do ksiąg przez Seweryna Janowskiego w imieniu Stanisława Jordana z Zakliczyna podkomorzego krakowskiego 19 czerwca 1618 roku.

132. *Kraków, 11 czerwca 1618 r.*

Zapiska o złożeniu przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu przez Stanisława Jordana podkomorzego krakowskiego i ustanowieniu przezeń komorników granicznych.

Juramentum generosi Stanislai Jordan succamerarii terrae Cracoviensis.

Ad iudicium positionis actorum terrestrium Cracoviensium et acta eiusdem iudicii personaliter veniens generosus Stanislaus Jordan a Zakliczyn succamerarius terrae Cracoviensis generalis, Wieliciensis Bochnensisque etc. capitaneus litteris privilegii Sacrae Regiae Maiestatis super officium succamerariatus ab eadem Sacra Regia Maiestate sibi gratiose datis coram eodem iudicio reproductis et commonstratis iuramentum corporale super officium succamerariatus fideliter exercendum iuxta rotam iuramenti in constitutionibus regni anni millesimi quingentesimi octuagesimi octavi [1]) descriptam id ipsum iuramentum generoso Adamo Rozen de Roznow subiudice terrae Cracoviensis sibi pronunciante, in praesentia generosorum et nobilium Alberti Wylezynsky vicesgerentis et iudicis, Hieronymi Kazanowski notarii castrensium Cracoviensium, Alberti Giebułtowski de Bąkowiec secretarii Sacrae Regiae Maiestatis, Samuelis Chelmski aulici Sacrae Regiae Maiestatis exactoris contributionum publicarum palatinatus Cracoviensis, Nicolai Borek, Gasparis et Adami Jordanow de Zakliczyn, Nicolai Uieyski, Alberti Kącki, Andreae Jordan, Stanislai Zydowski, Petri Zbylitowski, Petri Wielowieyski, Felicis Aucti Lubowiecki, Alexandri Łukowski, Sebastiani Macieiowski, Joachimi Zakrzewski, Martini Skorossewski, Joannis Starski, Joannis Łącki, Stanislai Duracz, Severini Janowski, Laurentii Pawęcki, Martini Wybranowski, Jacobi Damecki, Clementis Łachowski, Martini Trepka, Joannis Horbowski aliorumque multorum nobilium, tum ministerialis regni generalis providi Joannis Ziemuszkowicz de Bystrzyca praestitit. Post cuius iuramenti praestitionem suprascriptus generosus Stanislaus Jordan per hoc idem iudicium caeteris astantibus et hoc idem iuramentum attentantibus pro succamerario terrae Cracoviensis generali est declaratus et denunciatus, satisfaciendoque praescripto iuris communis praefatus generosus Stanislaus Jordan succamerarius terrae Cracoviensis camerarios graniciales campestres per districtum Cracoviensem et Prossoviensem generosum Nicolaum Uieyski, Xiaznensem generosum Albertum Kącki, Leloviensem generosum Felicem Auctum Zaboklicki, Czchoviensem et Bieczensem generosum Andream Jordan de Zakliczyn, Zathoriensis et Oswięcimensis ducatuum generosum Stanislaum Zydowski declaravit et assignavit.

Zapiska w Terr. Crac. t. 123 str. 545–546, pod datą dnia 11 czerwca 1618 roku.

[1]) Vol. leg. II, 1212.

133. *Kraków, 11 czerwca 1618 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Mikołaj Ujejski komornik graniczny powiatów krakowskiego i proszowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Juramentum Nicolai Uieyski camerarii granicialis campestris Cracoviensis et Proszoviensis.

Ad iudicium positionis actorum terrestrium Cracoviensium actaque ter-

restria Cracoviensia personaliter veniens generosus Nicolaus Uieyski in Gorka sortium suarum haeres litteris generosi Stanislai Jordan a Zakliczyn succamerarii terrae Cracoviensis generalis, Wieliciensis Bochnensisque etc., capitanei super officium camerariatus granicialis campestris districtuum Cracoviensis et Proszoviensis datis tenoris talis:

Następuje dokument Stanisława Jordana podkomorzego krakowskiego z 26 maja 1618 r., ob. wyżej nr. 130.

coram iudicio praesenti reproductis ac lectis in praesentia eiusdem iudicii universaeque nobilitatis protunc congregatae iuramentum corporale super officium camerariatus fideliter exercendum in hanc rotham:

Ja Mikołaj przysięgam Panu Bogu, iż sprawiedliwie według Pana Boga, prawa pisanego, sprawiedliwości, kontrowersyi stron sądzić, tychże kontrowersyi słuchać pilnie i one przyjmować, także znaki graniczne i podobieństwa ich uważać i wiernie opisować i wpisować będę; na którym sądzie nie mam mieć względu na żadną osobę, tak przyjaciela jako i nieprzyjaciela, bogatego i ubogiego, gościa i swojego; nikomu w tym moim sądzie żadnej przyjaźni i nieprzyjaźni nie pokazując i daru ni od kogo względem tego sądu niebiorąc. Tak mi panie Boże pomóż i ta święta Ewangelia.

publice verbisque expressis praestitit. Post cuius iuramenti praestitionem praefatus Nicolaus Uieyski pro camerario graniciali districtuum Cracoviensis et Prossoviensis omnibus praesentibus et iuramentum praefatum attentantibus per iudicium declaratus et denunciatus est.

Zapiska w Terr. Crac. t. 123 str. 546—547, pod datą 11 czerwca 1618 roku; według tejże roty tegoż dnia składają przysięgę Wojciech Kącki komornik graniczny księski i Andrzej Jordan komornik graniczny czchowski i biecki, tamże str. 547 i 548.

134. *Kraków, 11 czerwca 1618 r.*

Inwentarz ksiąg podkomorskich, pozostałych po Stanisławie Czikowskim podkomorzym krakowskim.

Regestr oddania xiąg granicznych przez JM. P. Wawrzyńca Pawęczkiego komornika granicznego powiatów krakowskiego i proszowskiego tak swem imieniem jako JM. P. Stanisława Czikowskiego syna sławnej pamięci niegdy JM. P. Stanisława Czikowskiego z Wojsławic podkomorzego krakowskiego nalezienia xiąg ziemskich krakowskich w poniedziałek po święcie przenajświętszej Trójcy świętej bliski *(11 czerwca)* roku pańskiego tysiąc sześćsetnego ośmnastego.

1. Naprzód pierwsze xięgi małe, wszyte, stare, podarte po części i od starości pobutwiałe, które się zaczęły ab anno 1465 a kończą się in anno 1469, foliorum 77.

2. Xięgi drugie także stare, podarte po części i od starości pobutwiałe ab anno 1489 ad annum 1501, foliorum 221.

3. Trzecie księgi czarne introligowane ab anno 1531 ad annum 1558, foliorum 128, do których jest przyszytych kart półosmej, anni 1518, których xiąg na końcu kart dwadzieścia ośm zbutwiałych i konkluzyi nie masz.

4. Czwarte xięgi czarne introligowane ab anno domini 1511 ad annum 1545, w których jest kart niemało podartych, foliorum 200.

5. Piąte księgi introligowane w kompaturze ab anno 1548 ad annum 1565, foliorum 299.

6. Szóste xięgi niciami wszyte ab anno 1543 usque ad annum 1614, foliorum 215.

7. Siódme xięgi wszyte w pargamin ab anno 1548 ad annum 1578, foliorum 70, ostatnia karta ma te słowa na ostatku: uczynił się wstręt od wsi Grodku.

8. Ósme xięgi czarne introligowane ab anno 1564 ad annum 1583, całe.

9. Dziewiąte xięgi introligowane w pargamin ab anno 1603 ad annum 1614, całe.

10. Dziesiąte xięgi introligowane czerwone ab anno 1570 ad annum 1582, całe.

11. Jedenaste xięgi białe introligowane ab anno 1583 ad annum 1603, całe.

12. Dwunaste xięgi introligowane białe ab anno 1583 ad annum 1595, całe, przy których na przodku jest kart dwadzieścia i siedm pod starym aktem, to jest anni 1538.

13. Trzynaste xięgi introligowane białe ab anno 1595 ad annum 16 decimum septimum, całe.

14. Xiąg troje introligowanych appellationum spraw wielickich, czwarty terminarz podarty.

In summa xiąg granicznych podkomorskich trzynaście, miejskich z osobna appellationum Wieliciensium troje, a czwarty podarty terminarz stary.

Wawrzyniec Pawęczki, Mikołaj Uieyski z Rupnowa komornik graniczny krakowski i proszowski. Seweryn Janowski mp.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 44 str. 1409—1411, podanej 23 czerwca 1618 r. do grodu krakowskiego przez Mikołaja Ujejskiego. Por. Kutrzeba, Katalog j. w. str. 66.

135. *Kraków, 30 września 1619 r.*

Zapiska o złożeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzędu przez Stanisława Dembińskiego podsędka ziemskiego krakowskiego.

Juramentum domini subiudicis terrestris Cracoviensis.

Generosus Stanislaus Dembinski de Dembiany in Rosieiow palatinatus Cracoviensis haeres post humanitus decessum olim generosi Adami Rozen subiudicis terrestris Cracoviensis generalis in conventu particulari Prossoviensi [1]) per illustrem et magnificum Nicolaum Zebrzydowski de Zebrzydowice pala-

tinum et generalem Cracoviensem, Sniathinensem etc. capitaneum iuxta constitutionum regni praescriptum legitime litteris universalibus praemissis indicto et publicato liberis suffragiis nobilitatis totius palatinatus Cracoviensis pro eodem conventu Prossoviensi congregatae in subiudicem terrestrem Cracoviensem generalem electus et per S. M. R. dominum suum clementissimum approbatus, litteris S. R. M. super officium subiudicatus clementer sibi datis coram iudicio praesenti dignitariis, officialibus, nobilitateque plurima pro terminis terrestribus Cracoviensibus in diem hodiernam ad iudicandum incidentibus congregatis, reproductis, legibus regni eo nomine sancitis innitendo et satisfaciendo iuramentum corporale in rotham statutis regni expressam super officium subiudicatus rite obeundum coram iudicio terrestri in praesentia dignitariorum, officialium nobilitatisque hoc idem iuramentum attentantium generoso Casparo Wielopolski de Wielopole iudice Cracoviensi generali id ipsum sibi pronunciante praestitit. Post quod praestitum plausibiliter pro collega iudicii terrestris assumtus, declaratus et publicatus est.

Zapiska w Terr. Crac. t. 124 str. 3—4, pod datą dnia 30 września 1619 r.

[1]) Odbył się ten sejmik 23 maja 1619 r.; ob. Rel. Castr. Crac. t. 45 str. 797 i 1133—1138. Podobne zapiski o złożeniu pzzysięgi przez sędziego i podsędka dnia 2 paźdz. 1623. Terr. Crac. t. 127 str. 3—4 i t. d.

136. *Kraków, 30 września 1619 r.*

Zapiska o złożeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzędu przez Aleksandra Łukowskiego pisarza ziemskiego krakowskiego.

Juramentum generosi notarii terrestris Cracoviensis.

Generosus Alexander Łukowski de Łukowa in Wierzbicza et Strzyszow palatinatus Cracoviensis haeres post liberam et officiosam per generosum Joannem Łukowski de eadem Łukowa notarium terrestrem Cracoviensem generalem dignissimum parentemque suum piissimum ob ingravescentem aetatem et debilitatas senectute vires ipsius officii notariatus resignationem et depositionem in conventu particulari Prossoviensi [1]) per illustrem et magnificum Nicolaum Zebrzydowski de Zebrzydowicze palatinum et generalem Cracoviensem Sniathinensemque etc. capitaneum iuxta constitutionum regni praescriptum legitime litteris universalibus praemissis indicto et publicato liberis suffragiis nobilitatis totius palatinatus Cracoviensis pro eodem conventu Prossoviensi congregatae in notarium terrestrem Cracoviensem generalem electus et per S. M. R. dominum suum clementissimum approbatus litteris S. M. R. super officium notariatus clementer sibi datis coram iudicio praesenti, dignitariis, officialibus nobilitateque plurima pro terminis terrestribus Cracoviensibus in diem hodiernam ad iudicandum incidentibus congregatis reproductis, legibus regni eo nomine sancitis innitendo et satisfaciendo iuramentum corporale in rotham statutis regni expressam super officium notariatus rite obeundum co-

ram iudicio terrestri in praesentia dignitariorum, officialium, nobilitatisque hoc idem iuramentum attentantium generoso Casparo Wielopolski de Wielopole iudice terrestri Cracoviensi generali id ipsum sibi pronunciante praestitit. Post quod praestitum plausibiliter pro collega iudicii terrestris assumtus, declaratus et publicatus est.

Zapiska w Terr. Crac. t. 124 str 4—5, pod datą dnia 30 września 1619 r.

[1]) Zwołany był ten sejmik na 12 stycznia 1619 r. Rel. Castr. Crac. t. 170 str. 1—2.

137. *Kraków, 30 września 1619 r.*

Zapiska o ustanowieniu Marcina Rożanki komornikiem podsędka ziemskiego krakowskiego przez podsędka Stanisława Dembińskiego i o złożeniu przez tegoż Rożankę przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu.

Juramentum Martini Rozanka camerarii iudicii terrestris Cracoviensis.

Generosus Stanislaus Dembinski de Dembiany subiudex terrae Cracoviensis generalis satisfaciendo iuris communis praescripto, ne quidem in officio suo deesse cuipiam videatur, in camerarium loci et officii sui subiudicatus nobilem Martinum Rozanka de Zielony Chotel in Nielepicze sortis suae haeredem iudicio praesenti et nobilitati pro terminis terrestribus Cracoviensibus congregatis praesentavit. Qui quidem nobilis Martinus Rozanka in praesentia iudicii nobilitatisque quam plurimorum iuramentum corporale super officium suum camerariatus fideliter obeundum et exequendum praestitit. Post quod praestitum is idem generosus Stanislaus Dembinski subiudex actorum iudicii custodiam et alia munia officio ipsius incumbentia peragenda eidem nobili Martino Rozanka camerario commisit et demandavit officio eiusdem camerarii, nobilitate iuramentum attentante, annuente, et pro rato ac grato suscipiente.

Zapiska w Terr. Crac. t. 124 str. 5—6, pod datą dnia 30 września 1619 r.

138. *Kraków, 1 grudnia 1620 r.*

Ordynacya Jana Tęczyńskiego wojewody krakowskiego dla żydów krakowskich, tycząca się zastawiania u żydów fantów.

Jan hrabia na Tęczynie wojewoda krakowski oznajmuję wszem, komu to wiedzieć należy, iż dla lepszej pewności ludzkiej około zastawy fantów, które u żydów zastawują, takąm ordynacyę uczynił, wedle której mają się zachować.

1. Jeśliby kto fant jaki zastawić chciał u żydów, a byłby taki, coby stał lepiej niż dziesiący złotych, tedy każdy taki od dnia dzisiejszego począwszy, nim wynidą dwie niedzieli, po daniu sobie pieniędzy na on fant powinien jest wedle statutu prezentować się i dać zapisać onę zastawę u akt

wojewodzych, albo on, co zastawia, ma wziąć zeznanie ręczne od żydów na to, co u żyda zastawi i co od niego pieniędzy bierze, swoje takoweż zeznanie onemu dawszy sub poena in statuto descripta funta pieprzu panu sędziemu, a to uchodząc rozmaitych omyłek i zatrudnienia, które stąd zwykły pochodzić.

2. Toż i o przedawaniu fantów za wyściem roku i niedziel sześci niewykupionych, a zatem i przepadłych rozumieć się ma, że jeśliby tak małe były, coby dziesiąci złotych waloru nie donosiły, tedy bez zapisania przedane od żydów być mogą, kognicyą jednak waloru sędziemu memu należeć ma.

Co do wszystkich wiadomości, którym to należy, tem pismem mojem ręką moją podpisanem i pieczęcią zapieczętowanem przywodzę. Datum w Krakowie 1 decembris 1620. — Idem manu propria.

Z oblaty w Judaica Crac. t. 1 str. 1839, podanej do ksiąg żydowskich wojewodzińskich krakowskich 16 grudnia 1620 r. z uwagą, że tegoż dnia publikował szkolnik tę ordynacyę: tam in synagoga iudaica in vico iudaico existenti, quam in aliis locis in civitate iudaeorum.

139. *Kraków, 16 kwietnia 1621 r.*

Przysięga nowo obranych starszych żydowskich krakowskich na sumienne pełnienie obowiązków.

Juramentum seniorum iudaeorum Cracoviensium.

Infidi Isaac Jakubowicz, Elchonen Markowicz, Lewek Markowicz et doctor Samuel seniores iudaei Cracovienses per illustrem et magnificum dominum, dominum Joannem de Thęnczyn palatinum Cracoviensem noviter electi in praesentia generosorum Sigismundi Swierczowski a Swierczowa iudicis et Severini Janowski notarii actorum palatinalium iudaicorum Cracoviensium in schola seu sinagoga iudaica in praesentia multorum hominum iudaeorum ad praemissa congregatorum iuramentum corporale ad munus offici sui praestiterunt taliter:

My Isaak Jakubowicz, Elkonen Markowicz, Lewek Markowicz i doktor Samuel, żydowie krakowscy, przysięgamy Panu Bogu wszechmogącemu, iż jako jesteśmy na ten urząd starszymi być z oznajmienia wszystkiego pospólstwa naszego żydowskiego przez urodzonego pana Zygmuta Swierczowskiego sędziego nam przez Jaśnie Wielmożnego JM. Pana Jana hrabię na Thęnczynie wojewodę krakowskiego, pana nam miłościwego, danego obrani, że mamy wiarę, cnotę, przystojność urzędu swego zachować naprzód najjaśniejszemu Zygmuntowi trzeciemu z łaski bożej królowi polskiemu, także rzeczypospolitej polskiej, a osobliwie JMci panu wojewodzie krakowskiemu, także panu sędziemu, panu pisarzowi i wszystkiemu urzędowi naszemu wojewodzemu, także też urzędowi nam należącemu, iż się tu na tym naszym urzędzie dobrze rządzić i sprawować będziemy, przestrzegając naszej rzeczypospolitej żydowskiej, sprawiedliwość z żydów czyniąc,

prawdę we wszem każdemu zeznawając, nie dbając nic na powinowactwa, znajomość, zachowanie, ani też na dary albo przegróżki jakie, ale przy samej sprawiedliwości mocnie stojąc i onę tak ubogiemu jako i bogatemu, tak gościowi jako i tu obecnie mieszkającemu czyniąc, pożytku też tak JMci panu wojewodzie krakowskiemu, jak i panu sędziemu i panu pisarzowi życzyć i onego przestrzegać będziemy, ani go też zakrywać mamy, póki na urzędzie tym będziemy. Co wszystko spełnić i wykonać obiecujemy i ślubujemy Panu Bogu wszechmogącemu, który nas, jeślibychmy się kiedy w urzędzie naszym nad przystojność naszę sprawowali i przysięgę tę naszą w czem gwałcili i onej nie trzymali i nie pełnili, niechaj trądem pokarze, jako przez modlitwę Elizeuszową Habamana i Syrusa opuścił a Giezego się jął, tak nas niechaj wspomoże imię Adonay, to jest wszechmocność bóstwa i dziesięcioro boże przykazanie.

Przysięga ta wpisana w Judaica Crac. t. I str. 1921—1923, w piątek po Wielkiejnocy tj. 16 kwietnia 1621 r.; takie przysięgi według tejsamej roty często wpisywane w księgach sądów żydowskich, Iudaica t. 1 str. 2201, 2351, 2398, 2566, 2651; t. 2 str. 50, 212, 404, 509, 641, 821, 929, 1007; t. 3 str. 323, 683, 948, 1194, 1432. Składają te przysięgi co roku, zwyczajnie w ciągu tygodnia po niedzieli przewodniej (Conductus Paschae).

140. *Kraków, 2 października 1623 r.*

Stanisław Dembiński sędzia ziemski krakowski ustanawia swoim komornikiem Krzysztofa Piskorskiego, który też składa przysięgę na sumienne pełnienie urzędu.

Iuramentum nobilis Christophori Piskorski super officium camerariatus actorum terrestrium Cracoviensium.

Generosus Stanislaus Dembinski de Dembiany in Dalechovice haeres iudex terrae Cracoviensis generalis satisfaciendo iuris communis praescripto, ne quid in officio suo desse cuipiam videatur, in camerarium loci et officii sui iudicatus nobilem Christophorum Piskorski in Belk tenutarium iudicio praesenti et nobilitati pro terminis terrestribus Cracoviensibus congregatae praesentavit. Quiquidem nobilis Christophorus Piskorski in praesentia iudicii nobilitatisque quam plurimae ad iudicia praesentia congregatae iuramentum corporale super officium suum camerariatus fideliter obeundum et exequendum praestitit. Post quod praestitum isidem generosus Stanislaus Dembinski iudex actorum iudicii praesentis custodiam et alia munia officio ipsius incumbentia peragenda eidem nobili Christophoro Piskorski camerario commisit et demandavit officio eiusdem camerarii, nobilitate iuramentum attentante, annuente ac pro rato et grato suscipiente.

Zapiska w Terr. Crac. t. 127 str. 4, pod datą dnia 2 października 1623.

141. *Kraków, 2 października 1623 r.*

Adam Janowski podsędek ziemski krakowski ustanawia swoim komornikiem Stanisława Zborowskiego, który też składa przysięgę na sumienne pełnienie urzędu

Juramentum generosi Stanislai Zborowski super officium camerariatus actorum terrestrium Cracoviensium.

Generosus Adamus Janowski de Opathowice et in Rogow obligatorius possessor subiudex terrae Cracoviensis generalis satisfaciendo iuris communi praescripto, ne quid in officio suo deesse cuipiam videatur, in camerarium loci et officii sui subiudicatus generosum Stanislaum Zborowski de Zborow in Przidonica Wyzna sortis suae haeredem iudicio praesenti et nobilitati pro terminis terrestribus Cracoviensibus congregatae praesentavit. Qui quidem generosus Stanislaus Zborowski in praesentia iudicii nobilitatisque quam plurimae ad iudicia praesentia congregatae iuramentum corporale super officium suum camerariatus fideliter obeundum et exequendum praestitit. Post quod praestitum isidem generosus Adamus Janowski subiudex actorum iudicii praesentis custodiam et alia munia officio ipsius incumbentia peragenda eidem generoso Stanislao Zborowski camerario commisit et demandavit officio eiusdem camerarii, nobilitate iuramentum attentante annuente ac pro rato et grato suscipiente.

Zapiska w Terr. Crac. t. 127 str. 4 dnia 2 października 1623 r.

142. *Zator, 16 grudnia 1627 r.*

Inwentarz przywilejów i ksiąg ziemskich zatorskich, spisany przez rewizorów po śmierci pisarza ziemskiego zatorskiego Krzysztofa Palczowskiego, z dopiskami o późniejszych rewizyach z r. 1633 i 1640.

Roku pańskiego tysiąc sześćset dwudziestego siódmego w roki ziemskie zatorskie we czwartek po świętej Łucyi *(16 grudnia)* będąc do rewidowania xiąg i przywilejów ziemskich deputowani my niżej subscripti tym sposobem akta et privilegia zinwentowaliśmy i komornikowi ziemskiemu urodzonemu panu Adrianowi Michałowskiemu według tego regestru własnemi rękami podpisanego po śmierci nieboszczyka pana Krzysztofa Palczowskiego pisarza ziemskiego zatorskiego sławnej pamięci oddaliśmy.

Naprzód privilegia eo ordine:

1. Przywilej mały z apensem niemiecki, którego początek: Wir Przemko von Gotts genaden, koniec: Niklas von Bratendorff; roku 1403.

2. Pargaminowy wąski, apens urwany, Kazimirzów, którego początek: In nomine domini amen, koniec: Datum Cracoviae feria tertia post dominicam Reminiscere *(19 marca)* 1454.

3. Przywilej mały, z apensem, Kazimirzów, którego początek: In nomine

domini amen, koniec: Datum Cracoviae in crastino s. Joannis Baptistae *(25 czerwca)* 1456.

4. Pargaminowy wąski, z apensami cztyrema, którego początek: My Kazimir, Waczlaw, Hanus, Wlodek, koniec: Datum Zatoriae post festum sancti Spiritus 1476.

5. Pargaminowy z apensem, Alexandri regis, którego początek: In nomine domini amen, koniec: Datum Cracoviae secunda post sancti Marci Evangelistae *(2 maja?)* 1502.

6. Pargaminowy mały, z apensem, którego początek: Kazimirus etc., koniec: Datum Cracoviae sabbato intra octavam Nativitatis Mariae Virginis *(12 września)* 1467.

7. Pargaminowy z apensem Sigismundi, którego początek: In nomine domini amen, koniec: Actum Cracoviae sabbato ante dominicam Laetare *(1 kwietnia)* 1508.

8. Pargaminowy wielki, którego początek: Sigismundus dei gratia, koniec: Datum Cracoviae quarta in vigilia festi Assumptionis Mariae *(14 sierpnia)* 1532.

9. Drugi, takowyż początek, koniec i datę mający.

10. Pargaminowy z apensem, którego początek: In nomine domini amen, koniec: Actum Cracoviae feria sexta ante dominicam Iudica *(12 marca)* 1540, Sigismundi.

11. Pargaminowy wielki, z apensem, którego początek; Sigismundus Augustus etc., koniec: Datum Cracoviae quinta post festum Paschae *(10 kwietnia)* 1550.

12. Pargaminowy z apensem, Sigismundi Augusti, którego początek: In nomine domini amen etc., koniec: Datum Petricoviae feria sexta ante dominicam Iudica *(26 marca)* 1563.

13. Pargaminowy z apensem, którego początek: Sigismundus Augustus koniec: Datum Warszoviae die 25 mensis februarii 1564.

Wszystkich in numero 13.

List pargaminowy urzędowny ze dwiema apensami, którego początek Severin Bonar etc., koniec: Jakub Grzybowski z Karczowa, pisarz zamku tego 1532.

List pargaminowy z apensami dwiema, którego początek: My Severin Bonar, koniec: Leta panie (sic) 1533.

List papierowy zapieczętowany, którego początek: Sigismundus dei gratia etc., koniec: Anno domini 1532.

List pargaminowy mały z dwiema apensami, urzędowy, którego początek: Mikolasz Myszkowski, koniec: Adam pisarz nasz ziemski, innych ludzi mnoho 1557.

Listów zaś tych in numero 4.

Regestr stary przywilejów.

Skrzynia na xięgi wielka.
Skrzynek małych dwie.

Akta ziemskie.

1. Ad modum regestri wszyte w pargamin terrae Oswiecimensis; poczyna się ab anno 1440, kończą się in anno 1564 z sprawą Jana Osolinskiego z Janem Komorowskim.

2. Ad modum regestri wszyte w skórę de anno 1490, kończą się dekretem między Rajskim a Buialowskim.

3. In quarto introligowane w skórę, poczynają się we czwartek po św. Duchu, kończą się dekretem między Hiacentem Andrzeikiem a Janem Chwalkiem z Linczow.

4. In folio introligowane w skórę, zapisów, we czwartek po świątkach *(14 czerwca)* 1565, kończą się wlaniem prawa na Macieja Lubowskiego przez Inwaldzką.

5. Ad modum regestri de actu we czwartek po świątkach *(14 czerwca)* 1565, decretorum, kończą się: Tenże w odbiciu Pisarzowskim Sebestyanem.

6. Ad modum regestri 1571, decretorum, kończą się: Wolen Suski od Brandysa.

7. Ad modum regestri wszyte, decretorum, de actu we czwartek w post bliższy *(5 marca?)* 1579; kończą się: Contumax Jan Myszkowski.

8. In folio, wszyte w skórę, we czwartek po świątkach *(14 czerwca)*, zapisów i relacyi 1565, pokancellowane, kończą się zapisem Jana Nideczkiego.

9. Ad modum regestri we czwartek po św. Duchu *(10 czerwca)* 1568, decretorum, kończą się położeniem pozwu na Nycza od Nideczkich.

10. In folio, introligowane w skórę, we czwartek po świątkach bliższy *(30 maja)* 1577, zapisów, kończą się: Oblata litterarum Mathiae Lubowski

11. Ad modum regestri, we czwartek po św. Duchu *(2 czerwca)*, decretorum 1583, kończą się: Dilatio Myszkowskiemu contra Syxtum.

12. Ad modum regestri, decretorum, we czwartek po niedzieli wstępnej *(27 lutego)* 1586, kończą się evasią Magdaleny Lubowskiej.

12. In folio, introligowane w czarną skórę, zapisów, we czwartek po świątkach *(13 czerwca)* 1585, kończą się śmiercią Macieja Lubowskiego pisarza ziemskiego zatorskiego, z podpisem Piotra Brandysa.

14. Ad modum regestri, we czwartek post Lucae *(21 października)*, decretorum 1593, kończą się: Lubowski contra Zebrzydowski dilatio.

15. Ad modum regestri, xięga w pergaminie wszyta, decretorum 1594, kończy się dekretem: Lubowski contra Klaniczka.

16. In folio w skórze białej wszyta, zapisów, we czwartek po świątkach *(25 maja)* 1600, kończą się relacyą Stanislai Jaszkowskiego pro parte Zachariae Pierscinski *(dopisano inną ręką)*: nie mają końca i nie dopisano zapisu: Magnificus Albertus Lipski iudici terrae Zatoriensis donat.

17. In folio, xięgi w skórze białej, decretorum, we czwartek po świątkach (*25 maja*) 1600, kończą się podpisem Piotra Brandysa pisarza.

18. Księga w skórze białej, in folio, decretorum, we czwartek po św. Krzyżu (*18 września*) 1603 r., kończy się podpisem Piotra Brandysa.

19. In folio, w skórze białej, decretorum, we czwartek po świątkach (*14 czerwca*) 1612, kończą się mocyą Baruthewą a Nithkowskich (*dopisano inną ręką:*) i niedopisane.

20. In folio, w skórze białej, decretorum, quinta post festum s. Crucis (*15 września*) 1616, kończą się limitatione generali causarum.

21. In folio, w skórze białej, decretorum, post Lucae 1621, kończą się: Inter Palczewskie et Kochanska motio, (*dopisano:*) a teraz: Koryciński contumax, i w nich sexterna dwa, do którychby ksiąg należały, nie masz roku.

22. Ad modum regestri, wszyte w papier, we czwartek po niedzieli wstępnej (*8 marca*) 1571, kończą się świadczeniem Iendrzechowica z Linczow.

23. Ad modum regestri protokoł albo terminarz w czwartek po zesłaniu Duchu Świętego (*14 czerwca*) 1601, wszyte w papier, kończą się oblatą autentici providi Baran de Przybradz.

24. Ad modum regestri terminarz relationum, niewszyty, we czwartek po wstępnej niedzieli (*16 lutego*) 1606.

25. Produktów w fascykułach in numero 62.

26. In folio xięga decretorum w skórze białej, we czwartek po ś. Krzyżu (*17 września*) 1609, kończą się mocyą Abrahami Schulowski et Sarnowska Wężykowna.

Zygmunt Porembski mp. subscripsit. Chrystoph z Zydowa Zydowski mp. Adam Strzalka mp. Stanislaw Duzyczki mp. Adryan Michalowski komornik xiąg ziemski mp.

27. In folio, księga decretorum, w skórze białej, feria quinta post festum s. Lucae (*21 października*) anni 1627, kończą się deliberacyą inter cives Vadovicenses et Poniatowski, i niedopisane.

Anno dni 1633 die 20 mai za urzędu ziemskiego zatorskiego, to jest JMP. Maryana Przileckiego z Przileka sędziego, JMP. Andrzeja Poremskiego z Wielkiej Porembi podsędka, JM. Pana Jana Pisarzowskiego z Pisarzowic pisarza, deputowani byli JM. niżej podpisani do rewidowania i oddawania xiąg, które znalazły się wszytkie podług tego regestru. Adam Strzałka mp. Christoph z Zydowa Zydowski mp. Alexander Starowieyski, Simon Andreas Wieczkowski mp.

Anno domini 1640. Zeznawamy niżej podpisani, żeśmy od JMP. Adryana Michałowskiego komornika przeszłego zatorskiego privilegia i akta ziemskie według tego regestru na trzech kartkach spisanego odebrali, a też go, jego i potomki JWP. sędziego per praesentes kwitujemy. Działo się w Zatorze w czwartek po podniesieniu św. Krzyża (*20 września*), anno quo supra. Jan Pruszkowski kom. ziemski zatorski. Piotr Brodecki.

Wpisany ten inwentarz w Terr. Zator. t. 7, na początku.

143. *Kraków, 6 grudnia 1628 r.*

Tomasz Zamoyski starosta krakowski wydaje w porozumieniu z innemi władzami w Krakowie »ordynacyę i obwarowanie rządu i bezpieczeństwa«.

Tomasz Zamoyski na Zamościu podkanclerzy koronny, generał krakowski i Knyzinski etc. starosta. Wiadomo czynię, iż zaczynając władzę i jurysdykcyę miejsca tutecznego mnie od Jego Królewskiej Mości pana naszego miłościwego poruczonego obaczyłem to na pierwszym wstępie zaraz, że porządki miasta tego stołecznego częścią per abusum, częścią przez długi czas wakującej władzy starościej i zaniedbanie o exekucyi, częścią przez zamięszanie i rozróżnienie samych jurisdykcyi miasta tego są poniekąd powariowane i niemałą querellam ludzi tak stanu szlacheckiego IchM. Panów obywatelów województwa tego przedniego, jako też incolarum miast Krakowa, Kazimierza, Kleparza i Stradomia za sobą pociągają. Niechcąc tedy deesse w tej mierze powinności mojej, zniósszy się z tymi, którzy są capita wszytkich jurisdykcyi miasta tego, to jest naprzód jurisdykcyi duchownej z JM. Xiędzem officiałem namiestnikiem in spiritualibus JM. X. biskupa krakowskiego, także JM. P. wielkorządcą krakowskim gubernatorem dochodów stołu Jego Królewskiej Mości, potem z JM. X. rektorem cum consiliariis sławnej tej Akademii, potem panem burmistrzem i panami radnymi miasta Krakowa, także panem burmistrzem z radą miasta Kazimierza i Kleparza i Stradomia, porozumiawszy i naradziwszy się z IchMościami wszytkimi około tego taką czynię cum conseusu et approbatione expressa IchM. wszytkich ordynacyę i obwarowanie rządu i bezpieczeństwa wszytkiego miejsca tego.

1. Naprzód urzędowi swemu grodzkiemu zleciłem, aby się w tem, co do porządku i bezpieczeństwa należy, trzymał ordynacyi św. pamięci króla JM. Stephana w roku 1579 uczynionej i do xięg grodzkich podanej[1]) in omnibus punctis decretis Króla JM. Pana naszego dzisiejszego potwierdzonych. A przytem upatrując nowe, których niebywało przedtem, excessus i exorbitancye w rządzie dobrym i bezpieczeństwie miasta tego, takowy przydatek do tamtej ordynacyi pomienionej czynię.

2. Naprzód aby JMP. rektor uczynił zaraz lustrationem totius Academiae i ad valvas Academiae żeby nomina studiosorum omnium publikował, wszytkich innych, którzy nie są studenci, excludendo.

3. Aby w mendików wszytkich, którzy scholas frequentant, vitam et conversationem wejzrzał, z których każdy mieć powinien sextern przy sobie lekcyi słuchanej w szkołach, podpisany ręką preceptora tego, pod którym się uczy, i pokazać go requisitus.

4. Aby podczas wszczynającego się tumultu zamykać bursy, kollegia i szkoły wszytkie rozkazał.

5. Także JM. X. officiał miasta i dyecezyi tej przyczyniając się z juris-

dykcyi swej do rządu miasta tego z tem się oświadcza, iż ludzi swawolnych w tumultach, jeśliby się jakie wszczynały, za obwieszczeniem swojem imać do siebie i do więzienia swego odsyłać pozwoli, zwłaszcza gdyby ich z bronią a mianowicie z strzelbą chodzących zastano, i z tymi wszytkimi tak, jako się opisało, secundum iuris et aequitatis praescripta postępować i sprawiedliwość rigorose exekwować będzie, gdyż tacy słusznie privilegium mereantur amittere, qui permissa sibi abutuntur potestate frustraque legis implorant auxilium, qui committunt in legem.

6. Urząd zasię i z radą miasta Krakowa providebunt to naprzód, aby fortki wszytkie prywatne zagubione i zamurowane były, na co już i konstytucye są sejmowe i konsensy i submissye IchMości tych, którzy to sobie przedtem uzurpowali.

7. Przytem submituję się gwardyi swojej mieć zawżdy dwadzieścia na to umyślnie (póki dalsza od J. K. M. informacya nie będzie), aby z gwardyą zamkową łączyli się i przestrzegali bezpieczeństwa wszelkiego w mieście tak w nocy jako i we dnie, jako potrzeba ukaże.

8. Ludzie luźne i hultajstwo wszytko odpędzać od miasta i z urzędem grodzkim znosząc się o tem zawżdy, jakoby to złe, z którego rozboje, kradzieństwa i inne excessus pochodzą, wykorzenić się penitus mogło.

9. In casum tumultu albo gwałtu jakiego convocare ludzie do obrony i gotowość mieć, jako sami zowią wiertelami.

10. Bramy zamykać kazać i innych wszelakich zażywać modos, które mogą być ex consilio communicato z namiestnikiem moim do uspokojenia tumultów.

11. Do czego wszytkiego także i do rządu dobrego JMP. wielkorządca z jurisdykcyi swej chce być pomocnym i tych ludzi, co są pod władzą JMci, akkommodować do tego rządu obrony, gdyby tego była potrzeba.

Dan w Krakowie dnia VI miesiąca grudnia roku pańskiego 1628. Thomas Zamoyski mp. Erazm Kretkowski kanonik i officyał generalny krakowski.

Z oblaty w Relationes Castrenses Cracovienses t. 53 str. 468—470, podanej do grodu krakowskiego dnia 3 lutego 1629 r. przez Mikołaja Mirosza.

[1]) Chodzi tu zapewne o ordynacyę Stefana Batorego z 27 października 1578 (nie 1579) r., drukowaną najpoprawniej przez Piekosińskiego: Prawa, przywileje i statuty miasta Krakowa t. I nr. 268.

144. *Kraków, 11 sierpnia 1632 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów kapturowych.

Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis vulgo dictae *kaptur* in convocatione generali Warszaviensi proxime praeterita per consiliarios, ordines, proceres totamque nobilitatem regni laudatae [1]) institutis feria IV post festum s. Laurentii martyris proxima *(11 sierpnia)* a. d. 1632 celebratis.

Juramentum dominorum iudicum.

Generosi domini Marcianus Chełmski de Chełm vexillifer terrae Cracoviensis, Ryczywolensis Ustiensisque etc. capitaneus et Maximilianus Jarzyna iudex terrae Sochaczoviensis ex districtu Cracoviensi, Stanislaus Dębinski de Dębiany iudex terrae Cracoviensis et Nicolaus Uieyski de Rupnow camerarius granicialis Cracoviensis et Prossoviensis districtuum ex districtu Prossoviensi, Stanislaus Janowski de Opatkowice subiudex terrae Cracoviensis et Martinus Rey de Nagłowice ex districtu Xsiąznensi, Samuel Czarnocki de Czarnoczin et Stanislaus Korycinski de Korytno ex districtu Leloviensi, Petrus Chwalibog de Janowice et Stanislaus Chrząstowski de Brzezie ex districtu Czchoviensi, Marcus Stadnicki de Zmigrod pocillator terrae Cracoviensis et Joannes Bylina de Lesczyny ex districtu Biecensi, tum et Jacobus Chwalibog de Janowice notarius terrae Cracoviensis generalis iudices ad expedienda iudicia vigore confoederationis *kaptur* dictae instituta electi et designati coram iudicio terrestri Cracoviensi iuramentum corporale super officia iudicatus sui iuxta rotham iuramenti iudicum tribunalitiorum in statutis et constitutionibus regni expressam in praesentia generosorum et nobilium Stanislai Oraczowski de Przybysławice contributionum publicarum palatinatus Cracovien- exactoris, Andreae et Stanislai Morskich de Morsko, Joannis et Joachimi Pisarskich de Pisary, Bartholomaei Stoiowski de Zakliczyn, Joannis Buzenski de Buzęnin, Joannis Szypowski de Biała, Pauli Krasuski, Hieronimi et Petri Przecławskich, Stanislai Bełchacki de Głędzianow, Joannis Janowski de Opatkowice, Joannis Krupka, Thobiae Frydrychowski de Frydrychowice, Joannis Rozycki de Rozyce Troianowe, Joannis Kłobukowski, Petri Jawornicki, Petri Biernacki, Valentini Grabowski, Sebestiani Dąmbski, Martini Bogusławski, Mathaei Rokosz, Simonis Więczkowski, Joannis Podorzynski, Joannis Paprocki atque ministerialis generalis regni nobilis Petri Zagorowski aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium praestiterunt atque e medio sui suprascriptum generosum Martianum Chełmski de Chełm vexilliferum terrae Cracoviensis in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt cum ea declaratione et protestatione: quandoquidem pro modernis iudiciis incolae ducatuum Oswięcimensis et Zathoriensis suos iudices iuxta antiquam consuetudinem non praesentaverunt, quod de ipsis cuilibet iniuriato iustitiam iuxta rigorem iudiciorum praesentium sunt facturi, non obstantibus quibusvis ducatuum eorundem ordinationibus seorsivis tanquam privatis et consuetudinibus antiquis atque confoederationibus generalibus repugnantibus, de quarum nullitate iidem domini iudices protestantur et manifestantur.

Ordinatio iudiciorum.

Generosi domini Martianus Chełmski de Chełm vexillifer terrae Cracoviensis, Ryczywolensis Ustiensisque capitaneus tanquam marschalcus et di-

rector iudiciorum praesentium et Maximilianus Jarzyna iudex terrae Sochaczoviensis ex districtu Cracoviensi, Stanislaus Dębinski de Dębiany iudex terrae Cracoviensis et Nicolaus Uieyski de Rupnow camerarius granicialis Cracoviensis et Prossoviensis districtuum ex districtu Prossoviensi, Stanislaus Janowski de Opatkowice subiudex terrae Cracoviensis et Martinus Rey de Nagłowice ex districtu Xsiąznensi, Samuel Czarnocki de Czarnocin et Stanislaus Korycinski de Korytno ex districtu Leloviensi, Petrus Chwalibog de Janowice et Stanislaus Chrząstowski de Brzezie ex districtu Czchoviensi, Marcus Stadnicki de Zmigrod pocillator terrae Cracoviensis et Joannes Bylina de Lesczyny ex districtu Biecensi, tum et Jacobus Chwalibog de Janowice notarius terrae Cracoviensis, generalis iudices vigore confoederationis vulgo dictae *kaptur* in convocatione generali Warszaviensi proxime praeterita laudatae instituti, absolutis iuramentis suis, providendo securitati iudiciorum suorum more tribunalitio provisae ordinationem istiusmodi iudiciorum suorum ordinant et constituunt, ut videlicet omnes et singuli sub celebratione iudiciorum praesentium pacifice sese conservent et nulluspiam hominum, cuiuscumque status, conditionis et praeeminentiae existat, cum armis iure vetitis ad locum iudiciorum praesentium accedere et hic Cracoviae locisque eidem adiacentibus illis uti aut tumultus quosvis excitare autoritatemque et securitatem iudiciorum praesentium interturbare aut quod absit violare vel in aliquo illis derogare audiat. Quod si quis in contrarium aliquid attentaverit vel attentare praesumserit, extunc contra talem et tales cuiuscumque status et conditionis ac praeeminentiae extiterint ac contra quosvis complices et cooperatores eorum vel ad normam iudiciorum tribunalitiorum ex tacto termino ad instantiam instigatoris iuxta qualitatem excessus et facti procedetur et decidetur poenaeque in constitutionibus regni contra violatores iudiciorum sancitae irrogabuntur. Iudicia vero sua a hora integri horologii undecima usque ad horam quindecimam inclusive qualibet die peragent et continuabunt. Causaeque omnes, quibus pro prima die sessionis iudiciorum termini vigore citationum praefixi sunt, sub actu diei primae expedientur. In quibus vero causis sub tempus sessionis iudicii praesentis posterioribus diebus terminus praefigetur, eaedem causae modo positio citationis unam septimanam ante limitationem sessionis praesentis non expleverit, tum et interim cadentes ad sequentem sessionem limitatione prorogabuntur et pertinebunt. Causae autem ex tacto termino incidentes more tribunalitio expedientur et absolventur, Decreta iudicii praesentis et quivis actus iudiciales sub sigillis iudicii terrestris Cracoviensis cum subscriptione notarii terrestris extradentur. Quod si vero quis ex iudicibus praesentibus causam propriam vel uxoris seu famuli subditive sui habuerit, circa expeditionem eiusdem praesens esse non poterit, sed alii iudices in absentia illius causam istiusmodi discernent et determinabunt.

Quam quidem ordinationem et omnia puncta illius ministerialis regni ge-

neralis nobilis Petrus Zagorowski iudicio astans ex mandato iudicii praesentis publicavit et ad notitiam omnium sub proclamatione deduxit. Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis vulgo dictae *kaptur* in convocatione generali Warszaviensi proxime praeterita per consiliarios, ordines, proceres totamque nobilitatem regni laudatae institutis feria quarta post festum s. Laurentii martyris proxima anno domini millesimo sexcenterimo tricesimo secundo.

Ordynacya ta wpisana w Terr. Crac. t. 130 str. 1—6.

[1]) Vol. leg. III, 726.

145. *Kraków, 19 sierpnia 1632 r.*

Sędziowie kapturowi krakowscy protestują wobec grodu sądeckiego przeciw urzędnikom grodzkim krakowskim o to, iż ich siłą nie dopuścili na zamek krakowski, gdzie miał sąd kapturowy zasiadać.

My sędziowie kapturowi województwa krakowskiego Jaśnie Wielmożnym, Wielmożnym IchMciom Panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i wszytkiemu rycerstwu województwa krakowskiego naszym miłościwym panom i braciej przy zalecaniu służb naszych wiadomo czynimy, iż będąc od WMciów naszych MM. PP. i braciej na sądy kapturowe zgodnie obrani wzięlichmy to zaraz przed się, jakoby czasu i miejsca naznaczonego te sądy były przez nas zaczęte i w czynieniu sprawiedliwości aby się nie stało żadne omieszkanie. Jakoż dnia sesyi naszej w kapturze naznaczonego do Krakowa stawiliśmy się, ale potem to nastąpiło, że urzędnicy grodzcy krakowscy z sługami JW. JM. Pana podkanclerzego koronnego starosty krakowskiego, kontemnując prawa pospolite, znieważając pacem publicam i securitatem sądów naszych, przeciwko osobom naszym manu armata et violenta powstali. Abowiem po weściu niektórych z IchMciow kolegów naszych dnia sesyi pierwszej naznaczonego do zamku krakowskiego, także IchMci postrzekszy natychmiast zamek onych zamkniony drabami armatnymi osadzono, miejsca sądom naszym naznaczonego violenter bronili, a drugich z kolegów naszych, którzy też prędko przybyli, do bramy zamkowej nie tylko przypuścić nie chciano, ale sromotnie tanquam viros probrosos kamieńmi i zmierzaniem muszkietów zbaż odpędzono. Tandem dopiero tych IchMciów, którzy w zamku circiter przez godzin sześć in detentione byli, wypuszczono. Przez który to progres gwałtowny urzędników grodzkich krakowskich przeźrawszy się w tem dobrze, że nietylko osoby nasze w kontempcie i wielkiem zostały dyshonorze, ale że i prawo pospolite i kaptury tak na generalnej konwokacyi, jako i na sejmikach województwa sacrosancte uchwalone znieważone i zadaniem się wzdać (sic) in contumatiam także urzędników w sądzie naszym in lucro poenarum legum et infamiae publicae iustitia in ludibrium podana. Dlatego ten nieszczęsny i żałosny postępek do wiadomości WMciów MM. PP. i braciej odnosimy, pilnie prosząc, abyście WMM. tem chętniej na sejmik elekcyej deputata stawić

się raczyli, tam szerzej przez nas ten postępek żałosny proponowany będzie, pewni tego będąc, że WMM. NN. MM. PP. i bracia tak szkodliwą rzeczy pospolitej ranę, wiekom pierwszym niepamiętną województwa naszego urazę uważyć będziecie raczyli, aby takie ausus violatoribus legis publicae nie poszły impune, consiliis publicis obmyślicie. Datum w Krakowie 19 augusti a. d. 1632. Marcian z Chełmu Chełmski, chorąży krakowski, marszałek sądów kapturowych.

Z oblaty w Castr. Sandec. t. 119 str. 378—379, podanej przez Stanisława Tabaszowskiego w imieniu sędziów kapturowych dnia 25 sierpnia 1632 r.

146. *Rzeszów, 23 sierpnia 1632 r.*

Mikołaj Ligęza starosta biecki ustanawia Jakuba Suchorskiego wicesgerentem grodzkim bieckim, ponieważ wicesgerent Piotr Sulisz jako podpisek na rumacye jeździć nie może.

Mikołaj Spytek Ligęza de Bobrek kasztelan sendomierski, biecki, ropczycki etc. starosta. Iż dla postanowienia zapisów i innej powinności kancelaryi grodzkiej bieckiej odprawowania Piotr Sulisz podpisek grodzki biecki, któremu dałem był wicesgerencyą grodzką biecką, nie może na rumacye jeździć, które wicesgerens powinien odprawować, a Suchorski ich za Sulisza odprawuje, tedy tego szlachetnego Jakuba Suchorskiego wicesgerentem czynię do łaski mej i na tej wicesgerencyi z rolami do niej należącemi postanawiam i aby chałupy tej wicesgerencyi pan Badowski na zimę poprawił, żeby nie spadła, rozkazuję. Dan z Zamku Rzeszowskiego die 23 augusti anno 163 secundo. Kasztelan sendomierski, biecki, ropczycki starosta mp.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 177 str. 1573, podanej przez Jakuba Suchorskiego, wicesgerenta grodzkiego bieckiego, 14 lutego 1634 r.

147. *Kraków, 16 marca 1633 r.*

Władysław IV zatwierdza ogólnie przywileje żydów a w szczególności określa kwestyę sądownictwa nad nimi.

Ad perpetuam rei memoriam. Nos Vladislaus quartus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis. Id nobis videlicet inprimis curae et cordi esse, uti susceptis divina voluntate regni huius sceptris, ad quae concordibus amplissimorum istius reipublicae ordinum suffragiis acciti sumus, omnes et singulos cuiuscunque status, conditionis, praeeminentiae sortisque extiterint homines in libertatibus, immunitatibus, praerogativis et quibusvis concessionibus per divos praedecessores nostros Poloniae reges universim singulatimve gratiose concessis integre illibateque conservemus nec eas aliquo modo immutemus, multominus in quavis parte convellamus seu praetextu quovis infrin-

gamus. Quo nomine et si nos religione iurisiurandi, dum regno inauguraremur, obstrinxerimus generaliterque omnes omnium libertates, iura, privilegia, immunitates et praerogativas ecclesiasticis ac saecularibus personis vel alterius cuiusvis professionis, vocationis et differentiae hominibus per serenissimos praedecessores nostros concessas iureiurando confirmaverimus, tamen et in specie id ipsum facere non abnuimus. Quocirca insistentes serenissimorum antecessorum nostrorum Poloniae regum exemplo ad intercessionem nonnullorum regni consiliariorum pro omnibus generaliter iudaeis ubivis locorum in regno commorantibus apud nos factam eorundem iudaeorum in civitatibus, oppidis, municipiis et aliis quibusvis locis per regnum dominiaque illi subiecta degentium omnia iura, privilegia, diplomata, rescripta, decreta, libertates, praerogativas, immunitates litterasque tam omnium publicas quam nonnullorum privatas per serenissimos Poloniae reges perque palatinos et capitaneos locorum quorumvis praenominatis iudaeis universis et singulis concessas, pacta etiam, transactiones, compositiones et conventiones cum civitatibus et oppidis ultro citroque factas et initas necnon consuetudines in mercaturis, negotiationibus et opificiis exercendis (quorum intuitu privilegia a serenissimis praedecessoribus nostris concessa habent), quam etiam aliis rebus hucusque observatas continuoque et interrupto usu firmatas, alias omnes libertates et immunitates structuris, aedificiis locisque et personis eorum servientes, in quorum usu et possessione ad hoc usque tempus extant quaeve his pro expressis habere volumus tam in genere quam in specie, ita ut generalitas specialitati et e converso specialitas generalitati in nullo derogent, in omnibus punctis, clausulis, articulis, positionibus et conditionibus approbandas, ratificandas et confirmandas esse duximus, uti quidem approbamus, ratificamus et confirmamus hisce litteris nostris, decernentes eadem omnia iura, privilegia, litteras, decreta, libertates et immunitates, consuetudines, pacta et conventiones non secus, ac si hic specifice et singulatim de verbo ad verbum insertae essent, firmas, ratas ac inviolabiles esse debere temporibus perpetuis. Similiter eosdem iudaeos omnes regni omnium civitatum et oppidorum nostrorum circa liberum usum synagogarum et coemiteriorum, quaecunque ad hoc usque tempus extructae extant et quarum in usu continuo et possessione sunt, perpetuo conservamus, synagogas tamen et coemiteria alias *kirzchowow* in posterum plures praeter eas, quarum ad praesens in possessione sunt, sine speciali consensu nostro aedificare non debent. Porro in mercibus extra regnum evehendis vectigalibusque eo nomine persolvendis praedictos iudaeos non deteriori iure quam reliquos in regno nostro mercatores uti et gaudere volumus tutosque et securos non minus quam alios regni subditos a violentiis personarum quarumvis praestabimns nec eos alteri cuivis iurisdictioni quam nostrae aut palatinorum sive illorum officiis et vicesgerentibus legibusque non aliis, quam uti statutis, privilegiis consuetudinibusque vetustis cautum est et quibus hactenus usi sunt, subesse debere perpetuo statuimus, edicimus et declaramus,

hoc specialiter adiecto, quod a decretis praefatorum palatinorum seu eorum vicesgerentium appellationes ad nos iudiciumque nostrum ipsis salvas esse velimus. Caeterum cum experimento constet civiles magistratus id sibi iuris et praerogativae vendicare, ut iudaeos contra apertam legum publicarum dispositionem libertatesque et immunitates a divis praedecessoribus nostris ipsis concessas et indultas ad ius forumque suum civile in praeiudicium ac derogationem potestatis palatinalis saepius trahere et evocare ac in eos iurisdictionem suam in causis plerumque criminalibus pro libitu suo exercere praesumant idque legibus et institutis regni videlicet maxime adversari intelligamus velimusque, ut quisque magistratus intra circumscriptos potestatis iurisdictionisque suae cancellos consistet atque adeo officii sui limites non excedat, proinde dictorum iudaeorum indemnitati consultum esse cupientes, ne amplius in posterum extra proprium forum et iurisdictionem nempe ad civiles magistratus praetextu et occasione cuiusvis delicti evocentur, praesenti diplomate nostro regio in perpetuum et nunquam irrevocabiliter (sic) statuimus et decernimus, quod videlicet si et in quantum quandocunque contigerit iudaeum de crimine et maleficio capitali accusari sive etiam in torturis a malefico [a], christiano sacrilegii sacrosanctae Eucharistiae per se aut per submissam et subordinatam personam surreptionis, christiani sanguinis effusionis vel alterius cuiusvis facinoris et delicti conscium et participem insimulari, in tali casu magistratus civilis nullum iudicium ratione obiecti criminis cum iudaeo inculpato instituet nihilque iuris et iurisdictionis in eum sibi arrogabit, verum malefactorem christianum capitaneo loci vel in absentia illius officio castrensi ad incarcerandum tradet et praesentabit, capitaneus vero loci sive illius officium castrense iudaeum de eiusmodi delicto inculpatum pariter comprehendi faciet et insimul cum officio palatini atque commissario seu secretario nostro ad id delegando sine quacumque procrastinatione iudicium ratione eiusdem criminis instituet atque adeo in utrumque tam christianum quam iudaeum pro gravitate excessus poenas statuet et decernet. Caeterum si delictum extra locum officii castrensis patratum [et] commissum fuerit, eo casu civilis magistratus utrumque inculpatum videlicet christianum et iudaeum comprehendet eosque quantocitius [b] ad capitaneum loci sive officium castrense vicinius in nullam iurisdictionem facti sese ingerendo remittet. Qui quidem capitaneus vel in absentia officium ipsius modo suprascripto cum officio palatini et commissario seu secretario nostro ad id per nos destinando de tali crimine iudicium cognitionemque faciat, ita tamen, ut utrique inculpato appellationem ad nos iudiciumque nostrum salvam reservatamque esse velimus. Porro in aliis causis et actionibus tam civilibus quam criminalibus (exceptis dumtaxat supra exaratis) iudaei iuxta eorum iura et consuetudines palatinis seu eorum vicesgerentibus plene subiacebunt. Quod omnibus et singulis quorum

[a] w tekscie: maleficio. [b] w tekscie: quantocius.

interest, nominatim vero capitaneis nostris locorum quorumvis eorumque vicesgerentibus necnon civitatum et oppidorum nostrorum quorumvis civilibus magistratibus notum esse volumus, eisdem serio mandantes, ut iuxta praescriptum praesentium litterarum nostrarum sese conservent easque inviolabiliter teneant et observent et ab aliis quorum interest observari curent pro gratia nostra et sub poenis in privilegiis, declarationibus et quibusvis litteris serenissimorum antecessorum nostrorum expressis necnon pro arbitrio nostro statuendis. Praeterea cum saepius tumultibus contra iudaeos in civitatibus et oppidis nostris excitatis personae, synagogae, aedificia resque ipsorum periclitentur et diripiantur, ideo praesenti privilegio id quoque ipsis cautum esse volumus et statuimus, ne in posterum tales tumultus et excessus in civitatibus et oppidis nostris fiant, quibus magistratus civiles atque privati cives requisiti sive etiam audientes violentiae iudaeorum clamorem sub poenis in privilegiis et vadiis per serenissimos antecessores nostros eo nomine iudaeis concessis obviare, eosdem sedare ac iudaeos defendere, auctores vero tumultorum capitanei locorum seu officium castrense capere et iuxta qualitatem delicti praemisso scrutinio punire tenebuntur. Cum saepius in diversis iudiciorum subselliis iudaei causas habere soleant, in quibus reproductio privilegiorum ipsis est necessaria, quorum originalia difficulter pro tempore reque nata haberi possunt, volumus, ut eorundem privilegiorum rescripta ex actis quibusvis autentice deprompta tam coram nostro quam coram quovis alio iudicio eum perinde habeant valorem, ac si originalia reproducta fuissent. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae in conventione generali felicis coronationis nostrae die XVI mensis martii anno domini MDCXXXIII, regnorum nostrorum Poloniae et Sueciae primo anno. — Vladislaus rex. Albertus Kadzidłowski secretarius Regiae Maiestatis.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 57 str. 1024—1029, podanej do grodu imieniem kahału krakowskiego przez syndyka Jakuba Bendzinskiego dnia 19 maja 1633 roku. Tenże akt także w Rel. Castr. Crac. t. 198 str. 2688—2692.

148. *Biecz, 26 listopada 1637 r.*

Maksymilian Ossoliński starosta biecki utrzymuje przy wicesgerencyi grodzkiej bieckiej Jakuba Suchorskiego i powiększa jego uposażenie.

Maxymilian z Tenczyna Ossoliński podskarbi nadworny koronny, biecki, malborski etc. starosta. Patrząc na zasługi urodzonego Jakuba Suchorskiego, które jako za sławnej pamięci JMci pana sendomirskiego, starosty bieckiego, antecessora mego na urzędzie wicesgerencyi bieckiej sobie powierzonym oddawał i do tych czas pilnie i z pochwałą wszystkich oddawać nie przestaje, tedy pomienionego Jakuba Suchorskiego przy tej wicesgerencyi za-

chowuję i w spokojnem używaniu gruntów do niej należących zostawuję. A chcąc jemu większą łaskę moję oświadczyć i ochotniejszego do usług moich i odprawowania powinności urzędowi jego należących uczynić, daję mu grunt Barsczowski między rolą do wicesgerencyi należącą z jednej a Marcinem Maziarzem z drugiej strony leżący aż do rzeki Ropy. Nadto pozwalam mu zbieranie suszu na opał domowy i grodzą w lasach grodzkich bieckich i wolną paszę dla bydła na gruntach grodzkich i załawskich. Co do wiadomości tych, którym to będzie należało, przywodząc rozkazuję i koniecznie mieć chcę, aby go przy tych gruntach i wolnościach cale i nienaruszenie zostawiali. Na co dla lepszej wagi ręką się swą podpisuję i pieczęć przycisnąć rozkazałem. Dan w Bieczu die 26 listopada roku pańskiego MDCXXXVII.— Maxymilian Ossoliński podskarbi nadworny koronny, biecki, malborski starosta mp.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 179 str. 674—676, podanej do ksiąg przez Jakuba Suchorskiego wicesgerenta bieckiego 27 lutego 1638 r.

149. *Niepołomice 28 lutego 1640 r.*

Stanisława Lubomirskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich o wyborze starszych.

Stanisław na Wiśniczu Lubomirski wojewoda i generalny krakowski, niepołomski, dobczycki, zatorski etc. starosta żydom starszym i wszytkiemu pospólstwu żydów przy Krakowie teraz i na potem będącym wiadomo czynię.

1. Ponieważ sprawiedliwością i rządem każda rzeczpospolita stoi, bez urzędu jednak od zwierzchności podanego sprawiedliwość i rząd przystojny być nie może, przeto ochraniając tego, aby starszy i insi urzędnicy doroczni żydowscy przez fakcye sprawiedliwości i rządom szkodliwie obierani nie byli, postanawiam i za prawo wiecznie to mieć chcę, aby gdy elekcya doroczna starszych i inszych urzędników (którą w dni wielkanocnie swoje żydzi odprawować według zwyczaju powinni) nastąpi, między sobą co rok to inszych elektorów, których zwyczajnie pięć bywa, obierali.

2. Karta, w której mają być de nomine et cognomine elektorowie specyfikowani przy konfirmacyi nowych na starszeństwo i insze urzędy elektów, ma być ręką sędziego podpisana i przez starszych od roku do roku chowana.

3. Elektorowie mają obierać na urzędy ludzi rozsądku i zachowania dobrego, godnych, majętnych, lata słusznie mających.

4. Więc i tego przestrzegać mają, aby pokrewni bliscy, to jest ociec z synem, z zięciem i bratem rodzonym, we trzech ławicach, to jest między czteroma starszymi, między piącią ławnikami i między czternastą mężów nigdy obrani nie byli.

Czemu wszystkiemu dosyć czynić mają czasy wiecznymi pod winą tysiąca czerwonych złotych irremissibiliter do skarbu wojewodzego przepada-

jącą. I to postanowienie moje dla na potem wiadomości rozkazałem do ksiąg urzędu wojewodziego wpisać i publikować. W Niepołomicach 28 februarii anno domini 1640. Stanisław Lubomirski wojewoda i generał krakowski mp.

Z oblaty w Iudaica Cracov. t. 2 str. 1340—1, zapisanej na żądanie Stanisława Lubomirskiego wojewody krakowskiego 1 marca 1640 r.

150. *Kraków, 11 maja 1640 r.*

Rota przysięgi złożonej przez szkolników krakowskich Jakuba Opatowczyka i Lewka Morduchaja, na sumienne pełnienie funkcyi.

Opatowczyk super ministerialatus iuramentum.

Coram officio et actis praesentibus palatinatibus Cracoviensibus personaliter comparentes infidi Iacobus Opatowczyk et Lewek Morduchay iudaei Cracovienses iuramentum super officium ministerialatus ex mandato illustris et magnifici domini, domini Stanislai in Wisnicz Lubomirski palatini et generalis Cracoviensis, Niepolomicensis etc. capitanei in praesentia eiusdem officii palatinalis Cracoviensis praestiterunt in eam iuramenti rotham:

Przysięgamy Panu Bogu wszechmogącemu, iż na tym urzędzie szkolnikostwa, na który jesteśmy za zaleceniem starszych żydowskich przez urząd Jaśnie Wielmożnego JMci Pana wojewody krakowskiego, pana naszego miłościwego podani, będziemy zawsze wierni Najjaśniejszemu Panu, Panu naszemu miłościwemu królowi JMci polskiemu i rzeczypospolitej wszytkiej Polski, także i Jaśnie Wielmożnemu JMci Panu wojewodzie krakowskiemu i urzędowi wojewodziemu, panu sędziemu i panu pisarzowi naszym żydowskim i temuż urzędowi naszemu będziemy posłuszni, sprawy i powinności wszytkie urzędowi naszemu należące a nam zlecone, także pozwy i dawania z rozkazania urzędowego żydom roków albo terminów wiernie, nikogo nie ochraniając, odprawować i relacye przed urzędem zeznawać będziemy, nie mając względu na spowinowacenie, rodzaj nasz żydowski i na przełożonych w żydostwie, na zachowanie, na nieprzyjaźń, upominki, nagrodę, bojaźń albo przegróżki. I nie będziemy zeznawali na żadną rzecz, którąbyśmy mogli potłumić prawdę, i do każdej sprawy i aktu, do którego za wiadomością urzędu naszego wojewodzego wezwani będziemy, powinni się będziemy stawić i urząd nasz bez fałszu i wszelkiej zdrady exekwować. Tak nam niech dopomoże przenaświętsze imię Adonay. Amen.

Z oblaty w Iudaica Cracov. t. 2 str. 1396—7, zapisanej pod datą 11 maja 1640 r. Podobne przysięgi Iudaica t. 3 str. 325, 1196, 1433.

151. *Kraków, 22 kwietnia 1641 r.*

Rota przysięgi złożonej na sumienne pełnienie urzędu przez dwóch szkolników żydowskich Jakuba Opatowczyka i Lewka Marduchaja.

Juramentum ministerialium iudaicorum Cracoviensium.

Coram officio et actis praesentibus palatinalibus Cracoviensibus comparentes infidi Iacobus Opatowczyk et Lewek Marduchay iudaei Cracovienses iuramentum super officium ministerialatus ex mandato illustris et magnifici domini, domini Stanislai in Wisnicz Lubomirski palatini et generalis Cracoviensis Niepolomicensisque etc. capitanei in praesentia eiusdem officii palatinalis Cracoviensis praestiterunt in eam iuramenti rotam.

Przysięgamy Panu Bogu wszechmogącemu, iż na tym urzędzie szkolnikostwa, na który jesteśmy za zaleceniem starszych żydowskich przez urząd Jaśnie Wielmożnego JMci pana wojewody krakowskiego pana naszego miłościwego podani, będziemy zawsze wierni Najjaśniejszemu Panu, panu naszemu miłościwemu królowi JMci polskiemu i rzeczypospolitej wszytkiej polskiej, także i Jaśnie Wielmożnemu JMci panu wojewodzie krakowskiemu i urzędowi wojewodzinemu: panu sędziemu i panu pisarzowi naszym żydowskim, i temuż urzędowi naszemu będziemy posłuszni, sprawy i powinności wszystkie urzędowi naszemu należące a nam zlecone, także pozwy i dawania z rozkazania urzędowego żydom roków albo terminów wiernie, nikogo nieochraniając, odprawować i relacye przed urzędem zeznawać będziemy, nie mając względu na spowinowacenie, rodzaj nasz żydowski i na przełożonych w żydostwie, na zachowanie, na nieprzyjaźń, upominki, nagrodę, bojaźń albo przegrożki, nie będziemy zezwalać na żadną rzecz, któraby mogła potłumić prawdę, i do każdej sprawy i aktu, do którego za wiadomością urzędu naszego wojewodzego wezwani będziemy, powinniśmy stawić [się] i urząd nasz bez fałszu i wszelakiej zdrady exekwować. Powinniśmy o wszelakich excessach, któreby się w Krakowie w żydostwie działy, także i o zwadach, gdyby się żydzi pobili, o złodziejskich rzeczach, o kradzieżach, panu sędziemu zaraz oznajmić. Także gdyby żyd cudzoziemiec skądinąd tu do Krakowa na pomieszkanie przyjechał, bądźby się też i z majętnością swoją tu wniósł, powinni będziemy panu sędziemu opowiedzieć. Rezygnacyi domów i inszych tym podobnych zapisów, któreby się między żydami nie przed urzędem i xięgami wojewodzemi, ale w xięgach niezwyczajnych działy, przez częste opowiedanie w bożnicach mamy bronić i o tem urzędowi dawać znać. Pożytków wszelakich Jaśnie Wielmożnemu JMci panu wojewodzie krakowskiemu i urzędowi od żydów należących ukrywać i taić nie będziemy i owszem według słuszności i możności naszej przymnażać i przyczyniać będziemy. A tej przysiędze naszej i powinności na nas włożonej dosyć czynić powinni będziemy pod srogiem karaniem bożem, którym przestępce przykazania swego karał. I gdziebyśmy przysiędze i powinności urzędowej nie uczynili dosyć, niech będę zmazany palcem wszechmocności bożej z xiąg żywota, abym na łono Abrahamowe nie przyszedł, ale do otworzystego piekła złym ludziom zgotowanego. Tak nam niech dopomoże przenaświętsze imię Adonay. Amen. Stanisław Lubomirski wojewoda krakowski mp.

Zapiska w Judaica Cracoviensia t. 2 str. 1599—1601 z daty dnia 22 kwietnia 1641 roku.

152. *Warszawa, 4 czerwca 1642 r.*

Władysław IV król zakazuje miastu Krakowowi pozywać żydów krakowskich przed inny sąd, jak wojewodziński lub królewski.

Vladislaus quartus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae.... Spectabilibus et famatis proconsulibus et consulibus totique magistratui civitatis nostrae Cracoviensis fideliter nobis dilectis gratiam nostram regiam. Spectabiles et famati fideliter nobis dilecti. Zrozumieliśmy z supliki żydów krakowskich, że wierności wasze, nie rekwirując sprawiedliwości z nich od urzędów im należących, sami sobie z wielkiem ich bezprawiem exekucyą czynicie, towary ich aresztujecie i jako do Lublina i Kazimierza, tak i na insze jarmarki z Krakowa wypuszczać nie chcecie i przez to onych do wielkich szkód przywodzicie. A iż dekretem naszym i ordynacyą przeszłą między wiernościami waszemi a pomienionymi żydami krakowskimi strony handlów, jako sobie w nich żydzi i wierności wasze z nimi obchodzić się mają, uczynioną (której prorogacya w ręku naszych zastawa) exekucya w niedosyćuczynieniu kondycyom nie wiernościom waszym ale urzędowi wojewodzemu krakowskiemu należy, dlatego chcemy to mieć po waszmościach waszych i rozkazujemy, abyście podług ordynacyi przeszłej, nie zabraniając żydom wywożenia towarów z Krakowa, do Lublina, Kaźmierza i na insze jarmarki onych wolno wypuszczali, przeszkody im w handlach nie czynili, aresztami nie trudnili i exekucyjej sami z nich sobie nie czynili, ale jeślibyście jakie sobie krzywdy i szkody przeciwko nim pretendowali, abyście onych podług dawnego ich zwyczaju i przeszłej ordynacyi przed sądem naszym dochodzili i we wszystkiem prawnie i niegwałtownie sobie z nimi postępowali. Inaczej nie uczynicie i z powinności swojej i dla łaski naszej. Dan w Warszawie dnia IV miesiąca czerwca roku pańskiego MDCXLII, panowania naszego polskiego X, a szweckiego XI roku. — Vladislaus rex. Jacobus Maximilianus Fredro regens cancellariae minoris.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 68 str. 77—78, podanej do grodu przez syndyka żydów krakowskich Jakuba Opatowczyka dnia 12 czerwca 1642 r.

153. *Kraków, 9 maja 1644 r.*

Zapiska o wyborze starszych żydów krakowskich dokonanym przez wojewodę krakowskiego Stanisława Lubomirskiego i rota przysięgi tychże starszych na sumienne pełnienie urzędu.

Electio et iuramentum seniorum iudaeorum Cracoviensium.

Illustris et magnificus dominus dominus Stanislaus in Wisnicz Lubomierski palatinus et generalis Cracoviensis Niepolomicensisque capitaneus facta et fundata iurisdictione sua palatinali Cracoviensi infrascriptos iudaeos videlicet Izaacum Jakubowicz, Moyzen Moszel, Marcum Lazarowicz et Wolff

Mendlowicz in seniores iudaeorum Cracoviensium autoritate sua palatinali electos et creatos in sinagoga iudaeorum per generosum Lucam Kochanski de Kochanie camerarium granicialem Cracoviensem et iudaeorum Cracoviensium iudicem toti communitati iudaeorum Cracoviensium protunc congregatae declaravit atque super officia senioratus iuramenta ab eisdem iudaeis Izaaco Jakubowicz, Moyze Moszel, Marco Lazarowicz et Simone Wolff Mendlowicz suscepit. Quod quidem iuramentum ipsi seniores in synagoga iudaeorum super decem praecepta dei praestiterunt et quilibet eorum seorsim specifice et nominatim praestitit in praesentia ipsius generosi Lucae Kochanski iuxta rotam infrascriptam iuramenti, cuius iuramenti rothae eorundem seniorum tenor est talis:

Ja przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu, iż tak, jakom jest na ten urząd starszym być wespół przy innych przez JM. Jaśnie Wielmożnego pana Stanisława na Wiśniczu Lubomirskiego wojewodę naszego i starostę krakowskiego za oznajmieniem wszytkiego pospólstwa naszego żydowskiego obran i przez przerzeczonego urodzonego Łukasza Kochanskiego sędziego naszego żydowskiego autoritate JM. pana wojewody potwierdzon, przy którego pana sędziego naszego bytności tę przysięgę czynię, iż mam wiarę, cnotę, przystojność urzędu swego zachować naprzód Jego Królewskiej Mości i Rzeczypospolitej koronnej polskiej, osobliwie JM. panu wojewodzie naszemu krakowskiemu dzisiejszemu i panu sędziemu naszemu i urzędowi mnie należącemu, że się na tym urzędzie sprawować będę przestrzegając jako naszej rzeczypospolitej żydowskiej i sprawiedliwości chrześcijanom i żydom czynienia, niebacząc nic na powinność, na zachowanie, na pożytek swój, ani na strach żaden, także pożytku wszelakiego JM. panu wojewodzie i urzędowi albo sądowi JMci przestrzegając dotąd, dokąd druga elekcya nie będzie żydowska, w czem wszytkiem przysięgam na boże przykazanie Panu Bogu wszechmogącemu to wszytko wypełnić i wykonać. Tak mi Pan Bóg dopomóż i dziesięcioro Boże przykazanie.

Zapiska w Iudaica Cracoviensia t. 3 str. 498—499 z daty dnia 9 maja 1644 roku.

154. *Kraków, 19 lipca 1646 r.*

Władysław IV król polski poleca sądowi ziemskiemu krakowskiemu poza kadencyą wydać odpisy pewne z ksiąg dla konwentu Jędrzejowskiego.

Vladislaus quartus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lituaniae... Generosis iudici, subiudici, notario et camerariis totique iudicio terrestri Cracoviensi et Xiąznensi aut cuilibet alteri eorum ad infrascripta potestatem habenti gratiam nostram regiam. Generosi et nobis fideliter dilecti. Expositum est nobis nomine religiosi conventus Andreoviensis ordinis Cisterciensium contineri in actis terrestribus Cracoviensibus et Xiąznensibus tum et collo-

quiorum certa munimenta et probationes ad causas ipsius cum variis personis intercedentes servientes, quorum copiam cum ad praesens habere idque ob carentiam iudiciorum non possit, proinde mandamus fidelitatibus vestris, quatenus ad instantiam praenominati conventus Andreoviensis praenominata acta terrestria Cracoviensia et Xiąznensia tum et colloquiorum extra cadentiam aperiri faciant et quidquid ibidem pro parte ipsius inventum fuerit, exinde eidem[a] autentice extradi fidelitates vestrae procurent. Secus itaque pro gratia nostra officiisque suis non faciant. Datum Cracoviae die XIX mensis iulii anno domini MDCXLVI, regnorum nostrorum Poloniae XIV, Sveciae XV. — Vladislaus rex. Adamus Joannes de Komorow abbas Wąchocensis regni cancellarius mp.

Z oblaty w Terr. Crac. t. 309 str. 862—864, podanej 10 paźdź. 1647 r. sądowi ziemskiemu przez Pawła Paczoskiego przeora konwentu w Jędrzejowie z prośbą o otwarcie aktów i o wpisanie tego mandatu: Quo mandato S. R. M. iudicium praesens viso et lecto affectationem praedicti prioris ad futuros terminos terrestres Xiąznensis reiecit, nihilominus illud suscepit et in acta sua inserere mandavit.

155. *Kraków, 29 maja 1648 r.*

Zapiska o zamknięciu ksiąg i zawieszeniu czynności grodu krakowskiego z powodu zawiadomienia przez uniwersał prymasa o śmierci króla Władysława IV.

Denuntiatio mortis serenissimi Vladislai quarti, regis Poloniae et Sueciae.

Cum primum rumor, deinde tristis nuntius de obitu serenissimi et invictissimi Vladislai quarti dei gratia regis Poloniae et magni ducis Lithuaniae necnon Sueccorum regis Cracoviam advolasset et senatores, ordines regni, dignitarios et officiales totumque equestrem ordinem et civitatem Cracoviensem luctu et tristitia mors eiusdem S. R. M. uti regis clementissimi et felicissimi implevisset, sub cuius regno vicinis regnis bellis ardentibus Polonia tota semper patria pace florentissima toto eius dominio fruebatur, cuius animo omnipotens et misericors Deus sit propitius, squillentes autem reipublicae animos immortalitate nominis eius semper victuri consoletur, eius obitum maeret senatus, squallet equestris ordo, tota denique respublica lugubri veste induta illachrimatur. Et cum eandem mortem illustrisssimus et reverendissimus dominus archiepiscopus Gneznensis ordinibus regni litteris suis universalibus[1]) ad officium praesens transmissis denunciavit, acta ipsa castrensia capitanealia Cracoviensia ob amissum suum serenissimum regem et dominum dolorem et squallorem intimum silentio contestantur, officiales castrenses capitaneales Cracovienses generosi Hieronymus Smietanka vicecapitaneus et iudex causarum officii, Lucas Kochanski vicesgerens et generosus Stanislaus a Wronow Xięski notarius castrenses capitaneales Cracovienses silentibusa actis muniis sibi incumbentibus, iudicandis videlicet causis officii, suscipiendis

[a] w tekscie: iisdem.

inscriptionibus et relationibus ac protestationibus triste ac lugubre silentium imposuerunt et acta clauserunt.

Zapiska w Decr. Off. Castr. Crac. t. 153 str. 2177—2178, pod datą 29 maja 1648 r. Podana ta zapiska przykładowo. Podobne zapiski o zamknięciu ksiąg zwyczajnie spotyka się w księgach po nadejściu uniwersału prymasa o śmierci (względnie abdykacyi) króla.

[1]) Uniwersał z 26 maja 1648 r., Rel. Castr. Crac. t. 75 str. 593—600.

156. *Kraków, 7 lipca 1648 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów kapturowych.

Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis vulgo dictae *kaptur* in comitiis particularibus Prossoviensibus proxime praeteritis per consiliarios ordines, proceres totamque nobilitatem palatinatus Cracoviensis laudatae [1]) institutis, sessionis primae feria III post festum Visitacionis B. Virginis Mariae proxima *(7 lipca)* a. d. 1648.

Juramentum generosorum iudicum.

Magnifici et generosi domini Franciscus do Dembiany Dembinski succamerarius generalis palatinatus Cracoviensis, Wieliciensis Bochnensisque capitaneus et Hieronymus Smietanka vicecapitaneus castri Cracoviensis ex districtu Cracoviensi, Petrus de Zbylitowice Zbylitowski iudex terrae Cracoviensis, Joannes Scibor de Chełm Chełmski venator Cracoviensis, capitaneus Ustiensis, ex districtu Prossoviensi, Stephanus de Pilcza Korycinski capitaneus Osviecimensis et Stephanus de Przybyslawice Oraczowski ex districtu Kziąznicensi, Stanislaus de Pilcza Korycinski pincerna Cracoviensis et Joannes Hyacinthus de Koziogłowy Giebułtowski ex districtu Leloviensi, Nicolaus Borek vicecapitaneus castri Sandecensis ex districtu Czhoviensi, Joachimus Kurdwanowski vicecapitaneus castri Biecensis et Joannes de Lesczyny Bylina ex districtu Biecensi atque generosus Maximilianus Jarzyna notarius terrestris Cracoviensis iudices ad expedienda iudicia vigore confoederationis dictae *kaptur* instituta [2]) electi et designati coram iudicio terrestri Cracoviensi iuramentum corporale super officia iudicatus sui iuxta rotham iuramenti iudicum tribunalitiorum in statutis et constitutionibus regni expressam in praesentia generosorum et nobilium Stanislai Kiczki notarii castrensis Cracoviensis, Stanislai et Pauli Witkowski, Andreae Przecławski, Nicolai Janowski, Joannis Chrząstowic notarii actorum succamerarialium Cracoviensium, Andreae Rogowski regentis cancellariae terrestris Cracoviensis, Joannis Alphonsi Brzozowski, Petri Kraszecki, Andreae Szobczecki, spectabilis Joannis Furmankowic proconsulis, Joannis Cyrus, Martini Paczoska, Andreae Czeski consulum Cracoviensium, Jacobi Rybnicki, Valentini Marcinkowski et Stanislai Karylinski atque ministerialis generalis regni providi Joannis Wielgopolski e castro Cracoviensi

aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium praestiterunt atque e medio sui suprascriptum magnificum Franciscum Dembinski succamerarium Cracoviensem in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt cum ea declaratione et protestatione: quandoquidem pro modernis iudiciis incolae ducatuum Oswiecimensis et Zathoriensis suos iudices iuxta antiquam constitutionem non praesentaverunt, quod de ipsis cuilibet iniuriato iustitiam iuxta vigorem iudiciorum praesentium sunt facturi, non obstantibus quibusvis ducatuum eorundem ordinationibus seorsivis tanquam privatis et consuetudinibus antiquis atque confoederationibus generalibus repugnantibus, de quarum nullitate iidem domini iudices protestantur et manifestantur.

Ordinatio iudicum capturalium.

Magnifici domini iudices vigore confoederationis vulgo dictae *kaptur* in comitiis particularibus Prossoviensibus proxime praeteritis laudatae [2]) instituti absolutis iuramentis suis providendo securitati iudiciorum suorum more tribunalitio provisae ordinationem istiusmodi iudiciorum suorum ordinant et constituunt, ut videlicet omnes et singuli sub celebratione iudiciorum praesentium pacifice sese conservent et nulluspiam hominum, cuiuscunque status, conditionis et praeeminentiae existant, cum armis iure vetitis ad locum iudiciorum praesentium accedere et hic Cracoviae locisque eidem adiacentibus bombardis uti ex eisque explosiones facere aliisque vetitis armis uti aut tumultus quosvis excitare authoritatemque et securitatem iudiciorum praesencium interturbare aut quod absit violare vel in aliquo illis derogare audeat. Quod si quis in contrarium aliquid attentaverit vel attentare praesumserit, extunc contra talem et tales cuiuscunque status, conditionis ac praeeminentiae extiterint, ac contra quosvis complices et cooperatores eorum ad normam iudiciorum tribunalitiorum ex tacto termino ad instantiam instigatoris iuxta qualitatem excessus et facti procedetur et decidetur poenaeque in constitutionibus regni contra violatores iudiciorum sancitae irrogabuntur. Infames, bannitos et proscriptos a loco iudiciorum removendos censuerunt, et ne sub iudiciis praesentibus hic morari audeant, serio interdicunt sub executione ex praescripto iuris ipsis irroganda. Iudicia vero sua a hora medii horologii septima usque ad horam undecimam, horis vero pomeridianis ab hora secunda ad horam quintam inclusive qualibet die peragent et continuabunt causaeque omnes, quibus pro prima die sessionis iudiciorum termini vigore citationum in membranis sigillo terrestri Cracoviensi obsignatis extradendarum praefixi sunt, sub actu diei primae et sequentium expedientur. In quibus vero causis sub tempus sessionis iudicii praesentis posterioribus diebus terminus praefigetur, eaedem causae modo positio citationis unam septimanam ante limitationem sessionis praesentis non expleverit, tum et interim cadentes ad sequentem sessionem limitatione prorogabuntur et pertinebunt. Causae autem

ex tacto termino incidentes more tribunalitio expedientur et absolventur hoc speciali declaratione apposita, quod iuxta antiquam iudiciorum confoederationis sive capturalium observationem quamlibet sessionem domini iudices in duas septimanas continuabunt, nisi forte causae istius sessionis infra tempus duarum septimanarum determinabuntur, extunc limitatione ab actu determinatae sessionis ad duas septimanas prorogant et prorogabunt. Limitationem tamen sub tempus convocationis seorsive iuxta exigentiam temporis domini iudices facient. Ultimam porro sessionem iuxta praescripta[a] confoederationis praesentis ad diem usque futurae felicis coronatjonis eligendi regis determinabit. Decreta iudicii praesentis et quivis actus iudiciales sub sigillo[b] iudicii terrestris Cracoviensis cum subscriptione notarii terrestris extradentur. Quod si vero quis ex iudicibus praesentibus causam propriam vel uxoris seu famuli subditive sui habuerit, circa expeditionem eiusdem praesens esse non poterit, sed alii iudices in absentia illius causam istiusmodi discernent et determinabunt.

Quam quidem ordinationem et omnia puncta illius ministerialis generalis regni Joannes Wielgopolski iudicio astans ex mandato iudicii praesentis publicavit et ad notitiam omnium sua proclamatione deduxit, in instigatorem quoque iudiciorum praesentium unanimi consensu nobilem Joannem Chrząstowicz notarium actorum succamerarialium elegerunt, qui supra officium suum fideliter exercendum iuramentum in facie iudicii praestiterunt.

Ordynacya ta wpisana w Terr. Crac. t. 136 str. 1—7.

1) 25 czerwca 1648 r. Laudum to wpisane w Rel. Castr. Crac. t. 75 str. 608—615; Libr laud. Crac. t. 1 str. 152—157.

2) ob. poprzedni dopisek.

3) ob. dopisek 1.

157. *Kraków, 27 stycznia 1649 r.*

Zapiska o ponowieniu przez Maksymiliana Jarzynę pisarza ziemskiego krakowskiego przysięgi na sumienne pełnienie urzędu, a to z powodu wyboru nowego króla.

Juramentum generosi Jarzyna notarii terrestris Cracoviensis reassumtum.

Generosus Maximilianus Jarzyna notarius terrestris generalis palatinatus Cracoviensis satisfaciendo debito officii sui legibusque et observationibus regni tam antiquioribus quam recentioribus de reassumendis (super munia et officia regni eiusque palatinatuum et terrarum post inaugurationem novi regis praestari debitis) iuramentis sancitis et observari solitis, dum in praesentibus felicis Sacrae Maiestatis Regiae Joannis Casimiri dei gratia Poloniae et

[a] w tekscie: praescriptorum. [b] w tekscie: sigilli.

Sueciae regis domini nostri clementissimi coronationis comitiis causae iudicandae, quarum decisarum non solum in acta ingrossatio sive acticatio notario terrestri incumbit, verum etiam sententia iudicii terrestris (cuius quidem notarius pars est) in comitiali suae Sacrae et Serenissimae Maiestatis Regiae iudicio de iure et consuetudine locum habet, antequam ad exequendum munus officii sui et inscribendas in regestrum causas sibi et officio suo incumbentes accessit, iuramentum ex statuti et constitutionum regni praescripto praestari debitum iuxta rotam statuti et exigentiam constitutionum regni reassumsit illudque in praesentia et facie ipsiusmet Sacrae et Serenissimae Maiestatis Regiae illustriumque et magnificorum senatorum consiliariorumque regni praestitit.

Zapiska w Terr. Crac. t. 136 str. 1271 z daty dnia 25 stycznia 1649 r. Zapiska podana przykładowo. Podobne zapiski o ponowieniu przysięgi przez sędziego, podsędka i pisarza z powodu wyboru nowego króla nieraz się spotyka w księgach ziemskich.

158. *Kraków, 19 lutego 1649 r.*

Zapiska o rozpoczęciu roków grodzkich krakowskich po ogłoszeniu koronacyi króla Jana Kazimierza i o ponowieniu przysięgi przez urzędników grodu.

Actum in castro Cracoviensi feria VI post Cinerum proxima (*19 lutego*) anno domini millesimo sexcentesimo quadragesimo nono. Generosi officiales castrenses Cracovienses praestiterunt iuramentem.

Generosi Hieronymus Smietanka vicecapitaneus, Lucas Kochanski burgrabius et vicesgerens, Stanislaus Xięski notarius castrenses capitaneales Cracovienses, tum Nicolaus Czarnowoyski vicenotarius iuratus, officiales castrenses capitaneales Cracovienses, antequam munus administrandae iustitiae sanctae, quae est firmamentum omnium regnorum, sub nomine et titulo S. R. M. modernae, serenissimi Joannis Casimiri dei gratia regis Poloniae iam deo dante post lugubre interregnum, quod universum regnum et dominia ei subiecta multis modis afflixit, coronati et post finita comitia coronationis eiusdem S. R. M. satisfaciendo litteris universalibus eiusdem S. R. M. ad officium praesens et per totum regnum a S. R. M. transmissis, quibus eadem S. R. M. se iam esse coronatum et regno inauguratum omnibus innotescit [1]), iuramenta sua iuxta formam in statuto cuilibet officialium descriptam reassumserunt. Quibus reassumtis illico officio suo in iudicandis causis securitatis in urbe Cracoviensi functi sunt, praesentibus admodum reverendis Gasparo Grochowski decano Premysliensi et canonico Cracoviensi, Nicolao Kancki custode Vladislaviensi, tum generosis et nobilibus Erasmo Szeling, Adamo Sczytowski, Stanislao Floriano Wysocki, Alberto Dłuski, Sebestiano Czapski, Valentino Petro Radwanski, Alberto Wiśniowski, Joanne Psarski, Stephano Uieyski, Stanislao Tyrzynski, Valentino Głowacki, Christophero Wronowski, Stanislao Korlinski et aliis

quam pluribus varii status et conditionis hominibus ad eadem iudicia congregatis necnon ministeriali generali regni provido Joanne Wielgopolski e castro Cracoviensi ad praemissa personaliter existenti.

Zapiska w Decr. off. Castr. Crac. t. 154 str. 1—2. Podaję tę zapiskę przykładowo. W księgach grodzkich zwyczajnie znajdują się podobne zapiski o rozpoczęciu roków po zawiadomieniu o koronacyi króla, połączone z wiadomością o ponowieniu przysięgi przez urzędników grodzkich.

[1]) Uniwersał Jana Kazimierza (Denuntiatio regis coronati) z 1 lutego 1649 r., Vol. leg. IV, 116.

159. *Kraków, 27 lutego 1651 r.*

Sędzia i pisarz ziemscy krakowscy stwierdzają wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie mogli sądzić roczków z powodu braku kompletu.

Generosi iudices terrestres Cracovienses manifestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter venientes generosi Maximilianus Jarzyna iudex et Lucas Kochanski burgrabius et notarius generales terrestres palatinatus Cracoviensis manifestati sunt in eo, quia ipsi satisfacientes iuri publico et muneri officiorum suorum parati erant terminos terrestres Cracovienses pro die hodierna ad iudicandum incidentes tam hic Cracoviae quam in aliis districtibus palatinatus praesentis iuxta iuris communis observantiam et praescriptum legum publicarum celebrare et expedire, prout eandem promptitudinem et diligentiam in loco iudiciorum solito et frequentia multae nobilitatis palatinatus praesentis fecerunt et declaraverunt, verum quoniam eorundem generosorum iudicum non plenus pro exigentia iuris publici aderat numerus, ideo de sui diligentia et promptitudine iterum atque iterum manifestantur.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 79 str. 622, pod datą dnia 27 lutego 1651 r.

160. *Kraków, 27 lutego 1651 r.*

Mikołaj Kotkowski zeznaje wobec urzędu grodzkiego krakowskiego w imieniu wuja Stanisława Chrząstowskiego podsędka ziemskiego krakowskiego, iż tenże z powodu choroby na sądzenie roczków przybyć nie mógł.

Generosus Kotkowski nomine generosi subiudicis uti avunculi sui remanifestatur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens generosus Nicolaus Kotkowski de Rudoltowice sororinus generosi Stanislai de Brzezie Chrząstowski subiudicis generalis palatinatus Cracoviensis nomine eiusdem generosi subiudicis avunculi sui, prout in loco iudiciorum solito in frequentia nobilitatis, ita et ad praesens manifestatur, quia praefatus generosus subiudex Cracoviensis satisfaciendo iuri publico et muneri suo ter-

minos terrestres Cracovienses pro die hodierna ad iudicandum incidentes unacum generoso Maximiliano Jarzyna iudice et Luca Kochanski notario generalibus terrestribus palatinatus Cracoviensis collegis suis paratus fuit celebrare et iudicare, verum quoniam adversa valetudine impeditus est, ob quam adesse non valuit, proinde de diligentia ipsius et satisfactione iuri publico atque officio ipsius iterum atque iterum manifestatur.

Zapiska w Rel. Crac. t. 79 str. 622—623, pod datą dnia 27 lutego 1651 roku.

161. *Kraków, 6 października 1654 r.*

Stanisław Chrząstowski podsędek i Łukasz Kochański pisarze ziemscy krakowscy manifestują wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie sądzili roczków w Proszowicach z powodu nieprzybycia sędziego ziemskiego krakowskiego.

Iudices terrestres Cracovienses manifestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter venientes generosi Stanislaus de Brzezie Chrzastowski subiudex et Lucas Kochanski notarius terrestres Cracovienses solenniter eidem officio praesenti protestati et manifestati sunt de eo, quod ipsi die hesterna videlicet feria secunda post festum sancti Michaelis archangeli proxime praeterita *(5 października)* Prossoviciis praesentes interfuerunt atque parati erant terminos terrestres Prossovienses pro die hesterna iuxta praescriptum constitutionum regni et declarationem iudicii terrestris palatinatus Cracoviensis in terminis terrestribus feria secunda post festum Sanctissimae et Individuae Trinitatis proxime praeteritum proxima *(1 czerwca)* Cracoviae expeditis factam una cum generoso iudice Cracoviensi collega suo tum Prossoviciis quam et aliis palatinatus praesentis districtibus celebrare, verum quoniam idem generosus insimul secum manifestantibus Prossoviciam non venit nec se stetit, immo absens fuit, ideo de ipsorum praemissorum[a] promptitudine et diligentia manifestati et protestati sunt.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 81 str. 678, pod datą dnia 6 października 1654 r.

162. *Kraków, 6 października 1654 r.*

Andrzej Rogowski oznajmia wobec urzędu grodzkiego krakowskiego w imieniu Maksymiliana Jarzyny sędziego ziemskiego krakowskiego, iż tenże nie mógł przybyć na sądzenie roczków, ponieważ musiał się udać jako deputat na sesyę trybunału w Piotrkowie.

Rogowski nomine iudicis terrestris Cracoviensis manifestatur.

[a] w tekscie: de ipsis praemissis.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens nobilis Andreas Rogowski camerarius terrestris Prossoviensis officio praesenti nomine generosi Maximiliani Jarzyna iudicis terrestris Cracoviensis manifestatus est, prout et die hesterna in praesentia generosorum Stanislai de Brzezie Chrząstowski subiudicis et Lucae Kochanski notarii terrestrium Cracoviensium Prossoviciis manifestabatur de eo, quia ipse generosus iudex paratus erat una cum suprascriptis collegis suis terminos terrestres tam Prossoviciis quam et in aliis palatinatus praesentis districtibus celebrare, verum quoniam idem generosus iudex ab ordinibus et tota nobilitate palatinatus praesentis iudex deputatus pro iudiciis tribunalis regni electus ad primam sessionem pro praestando iuramento die itidem hesterna incidentem Petricoviam discessit et se pro iudiciis praefatis terrestribus sistere non potuit, ideo de ipsius diligentia et promptitudine protestatus et manifestatus est

Zapiska w Rel. Carstr. Crac. t. 81 str. 679. pod datą 6 października 1654 roku.

163. *Kraków, 7 września 1657 r.*

Zapiska o ponowieniu przez Andrzeja Pieńkowskiego podpiska grodzkiego krakowskiego przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu, a to z powodu śmierci pisarza grodzkiego.

Pięnkowski iuramentum super vicenotariatum renovat.

Nobilis Andreas Pienkowski vicenotarius iuratus castrensis Cracoviensis reassumendo anterius iuramentum suum in vita olim generosi Alberti Drozdowski notarii castrensis Cracoviensis non ita pridem demortui super vicenotariatum suum praestitum, ne quidquam detrimenti in expediendis negotiis iudiciariis homines patiantur, iterum ob mortem praefati generosi notarii iuramentum super hoc idem officium suum iuxta formam iuramenti notariorum in statuto descripti ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi flexis genibus observata solennitate iuramentorum praestitit, attentantibus illud generosis Hieronimo Smietanka vicecapitaneo et iudice causarum officii praesentis, Luca Kochanski notario terrestri et vicesgerente castrensi Cracoviensi, in praesentia generosorum Christopheri Rupniewski capitanei Leloviensis, tribuni Cracoviensis, Marciani Zielinski burgrabii Cracoviensis, Stephani Zielinski, admodum reverendi Victorini Wereszczynski canonici regularis conventus sacratissimi Corporis Christi aliorumque multorum circa praemissa existentium.

Zapiska w Rel. Crac. t. 85 str. 2, pod datą 7 września 1657 roku.

164. *Kraków, 7 września 1657 r.*

Hieronim Śmietanka podstarości i sędzia grodzki krakowski zdaje sprawę w formie manifestacyi przed urzędem grodzkim kra-

kowskim ze stanu, w jakim znalazł księgi ziemskie krakowskie, gdy je oglądał z polecenia króla wraz z Łukaszem Kochańskim pisarzem ziemskim i wicesgerentem grodzkim krakowskim.

Manifestatio generosi vicecapitanei castrensis Cracoviensis de perditione et distractione actorum, tum etiam productorum terrestrium et castrensium Cracoviensium per Suecos.

Ad officium, cui protunc gen. Lucas Kochanski notarius terrestris et vicesgerens ac iudex castrensis Cracoviensis praesidebat, et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens gen. Hieronimus Smietanka vicecapitaneus et iudex castrensis Cracoviensis coram eodem officio manifestatur in eo, quia cum vigore commissionis Sacrae Regiae Maiestatis domini sui clementissimi ad revidenda acta castrensia Cracoviensia deputatus feria tertia post festum sancti Bartholomaei apostoli proxime praeteritum proxima *(28 sierpnia)* una cum suprascipto gen. Luca Kochanski notario terrestri et vicesgerente castrensi Cracoviensi itidem ad revidenda acta terrestria Cracoviensia per Sacram Regiam Maiestatem delegato in arcem Cracoviensem condescendisset et fornicem, in qua eadem acta tam castrensia quam terrestria Cracoviensia deposita asservataque fuere, adiisset, inprimis fores ad eandem fornicem in parte reseratas praevenit, deinde intrata fornice scrinia et cistulas, in quibus varia producta tam relationum quam querellarum officii praesentis asservabantur, nonnullas distrusas et alias apertas aliasque iniuria belli sublatas, producta vero disiecta et dispersa, libros quoque non omnes in suo ordine, prout erant occlusi, stantes et iacentes reperiit et vidit. De quo praecavendo indemnitati cuiusvis hanc suam facit manifestationem.

Manifestacya, zeznana przed urzędem grodzkim krakowskim 7 września 1657 r., Rel. Castr. Crac. t. 85 str. 3—4.

165. *Kraków, 7 września 1657 r.*

Manifestacya, uczyniona wobec urzędu grodzkiego krakowskiego przez Łukasza Kochańskiego pisarza ziemskiego krakowskiego o stanie ksiąg ziemskich krakowskich, gdy je z polecenia króla oglądał wraz z Hieronimem Śmietanką podstarościm krakowskim.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens gen. Lucas Kochanski de Kochanie notarius terrestris Cracoviensis solenniter eidem officio manifestatus est pro eo, quod cum vigore commissionis Sacrae Regiae Maiestatis domini sui clementissimi ad revidenda acta terrestria Cracoviensia designatus existens feria tertia post festum sancti Bartholomaei apostoli proxime praeteritum proxima (*28 sierpnia*) una cum generoso domino Hyeronimo Smietanka vicecapitaneo Cracoviensi itidem

per Sacram Regiam Maiestatem ad revidenda acta castrensia capitanealia Cracoviensia delegato in arcem Cracoviensem condescendisset et fornicem, in qua eadem acta tam terrestria quam castrensia Cracoviensia deposita asservataque fuere, adiissent et ibidem foribus in parte reseratis intrassent, idem manifestans satisfaciendo commissioni Sacrae Regiae Maiestatis domini sui clementissimi acta et libros terrestres in duobus scriniis non occlusis, in uno scrinio antiquos, in altero vero rescriptos contentos videt et eosdem ad annum millesimum sexcentesimum quadragesimum nonum felicis coronationis Sacrae Regiae Maiestatis domini nostri clementissimi ad praesens feliciter regnantis reperiit, aliorum vero actorum acta et libros protocollaque inscriptionum, relationum, manifestationum, protestationum, iuramentorum et sexterniones, producta recentium iudicatorum, condemnationum quarumvis, motionumque ad tribunal regni causarum devolutarum non reperiit, de quo hanc manifestationem praecavendo cuiusvis indemnitati facit.

Manifestacya ta zeznana wobec urzędu grodzkiego krakowskiego 7 września 1657 r., Rel. Castr. Crac. t. 85 str. 5 - 6.

166. *Kraków, 31 grudnia 1657 r.*

Manifestacya, uczyniona wobec urzędu grodzkiego krakowskiego przez Jana Zawadę, świeżo zamianowanego pisarza grodzkiego krakowskiego, o stanie, w jakim znalazł księgi grodzkie krakowskie.

Generosus Zawada notarius castrensis Cracoviensis manifestatur.

Ad officium, in quo protunc gen. Lucas Kochanski de Kochanie notarius terrestris Cracoviensis vicesgerens et iudex causarum officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis necnon gen. Andreas Pienkowski vicenotarius iuratus castrensis Cracoviensis in locum infrascripti generosi notarii castrensis Cracoviensis manifestantis subdelegatus residebant, et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens generosus Joannes Zawada notarius castrensis et burgrabius arcis Cracoviensis Sacrae Regiae Maiestatis secretarius eidem officio praesenti manifestatus est de eo, quia ipse postquam super officium notariatus castrensis Cracoviensis morte olim gen. Alberti Drozdowski notarii castrensis Cracoviensis immediati sui manifestantis antecedanei vacantis et sibi manifestanti ab illustri et magnifico Georgio comite in Wisnicz et Jaroslaw Lubomierski supremo marschalco et exercituum campiductore regni, generali Minoris Poloniae, Cracoviensi, Scepusiensi, Chmielnicensi, Nizinensi, Casimiriensi, Olsztinensi capitaneo dati et collati iuramentum praestitit, fornicem in arce Cracoviensi existentem scilicet solitum antiquitus actorum et librorum castrensium Cracoviensium depositorium et asservaculum videndorum eorundem actorum et librorum castrensium Cracoviensium gratia adiit et ibidem in eadem fornice libros castrenses Cracovienses vetustissimos nonnullos cutibus antiquis involutos, nonnullos vero

abrasos et vetustate consumtos et propter non usum ipsorum in certo asservaculo parieti affixo videlicet *in szaffa* inclusos, tum alios libros castrenses Cracovienses introligatos tam antiquiores quam recentiores in scamnis seu scabellis ad hoc praeparatis alias *na polkach* positos, adhaec sexterniones inscriptionum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi secundi iam correctos et sexterniones inscriptionum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi tertii non correctos, terminariaque inscriptionum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quarti et terminaria inscriptionum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti utraque terminaria manu olim gen. Alberti Drozdowski notarii castrensis Cracoviensis subscripta non inducta et sexterniones iudicii anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi et anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi primi et anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi tertii correctos non introligatos et terminaria relationum anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti non inducta vidit et reperiit. Reliqua vero acta videlicet terminaria inscriptionum, relationum, copias videndarum et oblatarum, sexterniones nondum compilatos necnon regestra, producta seu terminatas decretorum iudicii et officii praesentis revedendo plurimos defectus, praecipue vero in copiis videndarum et oblatarum atque productorum et decretorum officii praesentis in violenta hostili per Svecos patriae hostes in urbem et arcem Cracoviensem irruptione, insessione armataque urbis et arcis eiusdem Cracoviensis Suetica biennali, Ungarica medii anni occupatione, iniuria eiusdem belli Svetici et subsequenter Ungarici per eosdem Suecos et Ungaros causatos et actos esse deprehendit et advertit. Nec cistulam seu scriniolum, in quo producta decretorum officii praesentis asservabantur, per praefatum generosum Albertum Drozdowski notarium castrensem Cracoviensem in eadem fornice ante irruptionem hostium asservatum (prout sibi manifestanti relatum est) invenit. Proinde praecavendo cuiusvis indemnitati iterum atque iterum officio praesenti manifestatus est. Insuper idem manifestans plurimos sexterniones decretorum officii praesentis anni videlicet millesimi sexcentesimi vigesimi secundi et aliorum diversorum annorum per suprascriptos patriae hostes correptos et nonnullis incolis civibusque Cracoviensibus divenditos, quos idem manifestans notarius diligenti cura et sollicitatione sua apud eosdem incolas civesque Cracovienses a tempore notariatus sui ad hoc usque tempus investigavit, sumptu et opera suis hinc et inde colligendo recuperavit et redemit, officio praesenti manifestavit et praesentavit in eandemque fornicem arcis Cracoviensis importavit et deposuit. De qua sui in praemissis diligentia manifestatus est.

Manifestacya ta wniesiona została do urzędu krakowskiego 31 grudnia 1657 r., Rel. Castr. Crac. t. 85 str. 378—380.

167. *Kraków, 17 czerwca 1658 r.*

Stanisław Chrząstowski podsędek i Łukasz Kochański pisarz

ziemscy krakowscy manifestują wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie mogli sądzić roczków z powodu zwołania sejmu.

Subiudex et notarius terrestres Cracovienses manifestantur.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter venientes generosi Stanislaus a Brzezie Chrząstowski subiudex [et] Lucas de Kochanie Kochanski notarius terrestres generales palatinatus Cracoviensis eidem officio manifestati sunt de eo, quia ipsi iudicia terrestria palatinatus Cracoviensis Leloviae vigore novellae constitutionis incidentes parati fuerunt et sunt celebrare. Verum quoniam litterae Sacrae Regiae Maiestatis ob conventum generalem proxime incidentem intercesserunt, ideo iidem legibus et litteris conventionalibus adhaerendo, tum et constitutionibus regni, quibus limitatio iudiciorum una septimana ante conventum particularem praecustodita est, hanc ad acta officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis in praemissis faciunt manifestationem.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 85 str. 1667—1668, pod datą 17 czerwca 1658 roku.

168. *Warszawa, 28 maja 1659 r.*

Stanisława Potockiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

Stanisław na Podhaycach z Potoka Potocki wojewoda krakowski, hetman wielki koronny, krasnostawski, robcicki, dolinski etc. starosta.

1. Sądy wszelakie żydowskie aby na pewnym miejscu w Krakowie albo na Kazimierzu według dawnych zwyczajów i przywilejów odprawowane były, także inkwizycye wywodzone, a nie w zamku krakowskim.

2. Też sądy aby tylko w poniedziałki a we czwartki zawsze według przywilejów zrana odprawowane były, a nie popołudniu.

3. Sądów żadnych bez starszych żydowskich aby nie wolno było odprawować, według przywilejów, które jeżeliby się bez nich odprawowały, takowe ważne być nie mają.

4. Ażeby grzywnami wielkiemi obciążeni nie byli, jako w sprawach do membran tak i w inszych wszelakich, tedy ta jest wola moja, aby więcej nad trzy grzywny parti et iudicio totidem nie wyciągano po nich.

5. Jeżeliby szlachcic membran jaki od kupca albo też od którego żyda wziąwszy turbował żydów do sądów tamecznych, w takowej sprawie pozwany szlachcicowi temu sprawować się nie ma, ale temu właśnie, komu od żyda dana jest membrana.

6. Te sprawy wszelakie, które między samymi żydami zachodzą, aby przez samych starszych żydów i sędziów ich sądzane były i exekucyą wszelaką w różnych sprawach takowych wolno im samym czynić było.

7. Appellacyej jednak do mnie samego stronie, którejby się obciążenie

być widziało, dopuścić mają, we wszelakich przytym sprawach od sądu IM. pana sędziego według ich przywilejów i konstytucyi koronnych aby im do sądu mego appellacye dopuszczane były.

8. Intromissya osiadłemu w dobra aby wprzód, gdy się nie broni, według dawnych praw kredytorów dopuszczona była, nie przyjmując zaraz fantami długów płacić.

9. A któryby żyd chciał fantami zapłacić dług, tedy według przywilejów ich przez dwóch chrześcijany [i] dwóch żydów takowe fanty mają być taxowane na miejscu osobnem a nie przy sądach.

10. Jeżeliby jaka sprawa ze wszytkiem pospólstwem żydowskiem trafiła się a chcieliby kredytorowi intromissyej dopuścić pozwani, tedy tam, gdzie pokażą starsi, ma być przyjęta, a nie na bóżnicach ani na ławkach onej dopuszczać JM. pan sędzia będzie powinien.

11. Moratoria z kancelaryej Jego Królewskiej Mości wydane żydom aby ważne i obserwowane były. A jeżeliby ktokolwiek in contrarium wyprawił sobie co przeciwko takowym listom ode dworu, remissa być ma w takowych sprawach za dwór Jego KMci.

Które punkta wszytkie wyżej opisane dla tem większej wagi ręką moją własną podpisałem i pieczęć przycisnąć na nie rozkazałem. Dan w Warszawie dnia dwudziestego ósmego miesiąca maja roku pańskiego tysiąc sześćset pięćdziesiątego dziewiątego. Stanisław Potocki wojewoda krakowski, hetman wielki koronny.

Z transsumtu króla Jana Kazimierza z 10 czerwca 1659 r., oblatowanego w grodzie krakowskim dnia 4 lipca 1659 r. przez Aarona Abrahamowica syndyka żydowskiego krakowskiego w imieniu kahału krakowskiego, Rel. Crac. t. 86 str. 1515—1518.

169. *Warszawa, 13 lipca 1660 r.*

Jan Kazimierz zakazuje pozywać żydów krakowskich przed inny sąd, jak wojewodziński żydowski.

Jan Kazimierz z bożej łaski król polski, wielki xiąże litewski... Wszem wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy a mianowicie wielmożnym, urodzonym, szlachetnym dygnitarzom, urzędnikom, starostom, podstarościm i ich namiestnikom, także trybunału naszego głównego koronnego deputatom, sędziom, podsędkom i inszym wszystkim grodzkim i miejskim urzędom a przytem komendantom na praesidium miasta i zamku naszego krakowskiego teraz i na potem zostawającym uprzejmie i wiernie nam miłym łaskę naszą królewską. Uprzejmie i wiernie nam mili. Zrozumieliśmy z relacyi panów rad naszych, że się w wielu rzeczach przeciwko prawom i konstytucyom koronnym wielkie urzędowi naszemu wojewodzemu krakowskiemu dzieją praeiudicia, gdy z ubliżeniem jurisdykcyej jego na różnych miejscach z obywatelów tamecznych a osobliwie z żydów krakowskich procesami i de-

kretami konwinkowanych po różnych grodach exekucyą czynią i onych ad forum competens nie odsyłają. Zabiegając tedy temu, aby przerzeczonego urzędu wojewodzego naszego krakowskiego auctoritas i wszytkie libertates obywatelów naszych a zatem leges publicae, które per expressum z każdego prawem i dekretem przekonanego in foro competenti executionem perhibent wcale i nienaruszenie zachowane były, mieć chcemy po uprzejmościach [i] wiernościach waszych i onym rozkazujemy, abyście wierności wasze żadnego, z obywatelów naszych krakowskich a mianowicie żydów tamecznych extra forum nie sądzili, dekretami nie agrawowali ani też gdziekolwiek in quibusvis suis subselliis skonwinkowanych jakimikolwiek procesami i dekretami, lubo trybunalskimi, lubo naszymi zadwornymi i komisarskimi, albo jakimikolwiek zgoła ad cuiusvis instantiam tak in contumatiam jako i ex seriis partium controversiis ferowanymi exekuty żadnej exceptis causis fisci czynić się nie ważyli, ale każdego ad forum competens jako i do pomienionego urzędu wojewodzego naszego krakowskiego, do którego tylko samego jurisdykcyi należą, na exekucyą odsyłali non obstantibus quibusvis hac in parte rescriptis nostris in contumatiam e cancellaria nostra emanatis aut in posterum emanandis. Inaczej tedy uprzejmości i wierności wasze nie uczynicie dla łaski naszej et sub poenis pro evocatione ad forum incompetens legibus publicis sancitis. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia XIII miesiąca lipca roku pańskiego MDCLX, panowania królestw naszych polskiego XII a szwedzkiego XIII roku. — Jan Kazimlerz król. Jan Ignacy Bąkowski podkomorzy chełmiński.

Z oblaty w Rel. Rel. Castr. Crac. t. 87 str. 2096—2099, podanej do grodu imieniem starszych i synagogi krakowskiej przez szkolnika krakowskiego Aarona Abrahamowicza dnia 18 sierpnia 1660 roku.

170. *Kraków, 2 maja 1661 r.*

Zapiska o nadaniu przez starostę krakowskiego Jerzego Lubomirskiego Stanisławowi Bronickiemu urzędu wicesgerenta grodu krakowskiego i o złożeniu przez tegoż przysięgi na sumienne pełnienie urzędu.

Generosus vicesgerens super officium suum iuramentum praestitit.

Illustris et magnificus Georgius in Wisnicz Lubomierski supremus marschalcus et exercituum regni dux campestris, generalis Cracoviensis, Scepusiensis, Chmielnicensis, Casimiriensis, Olstinensis, Nisinensis etc. capitaneus attendens iurisdictionem officii castrensis capitanealis Cracoviensis amplam esse, tum quod varii casus et multi excessus in urbe Cracoviensi saepe accidant, ne in absentia generosi Joannis Tomisławski vicecapitanei et iudicis

causarum officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis, cui cum aliquando a castro Cracoviensi sive propter faciendam executionem de bannitis sive propter exequenda decreta iudicii tribunalis regni Lublinensis abesse contigerit, ne incolae palatinatus Cracoviensis et aliorum palatinatuum, qui Cracoviam propter necessitates suas confluunt, iustitia, qui ea indigerit, frustrentur et officium semper in administranda iustitia paratum inveniat, satisfaciendo muneri suo capitaneali et inhaerendo consuetudini hic in palatinatu Cracoviensi antiquitus observatae in officium vicesgerentis officii castrensis capitanealis Cracoviensis generosum Stanislaum Bronicki tribunum Neocorcinensem, qui antea officio vicecapitaneatus castrensis capitanealis Novae Civitatis Corczyn functus erat, virum iudicio et consilio pollentem et peritia iuris patrii peritum nominavit et huic officio post mortem olim generosi Lucae Kochanski notarii terrestris et vicesgerentis castrensis capitanealis Cracoviensis vacanti praefecit. Qui quidem generosus Stanislaus Bronicki satisfaciendo iuribus regni iuramentum super officium suum rite et legitime obeundum in rotham capitanei et iudicis in statuto regni descriptam dictante illud suprascripto generoso vicecapitaneo et iudice castrensi capitaneali Cracoviensi in praesentia officialium castrensium capitanealium Cracoviensium, tum multorum nobilium ad cancellariam castri Cracoviensis protunc congregatorum, observata solennitate iuramentorum, flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi praestitit et est executus, praesentibus generosis nobilibus Boguslao a Pilca Korycinski dapifero, Martino a Piegłowo Piegłowski, Joanne a Czarnca Czarniecki gladifero, Andrea Pienkowski vicenotario iurato castrensi et camerario graniciali Cracoviensi, Andrea Bronicki aulico Sacrae Regiae Maiestatis, Andrea Gołuchowski gladifero Sanocensi, Andrea Rogowski camerario Czechoviensi, Stanislao Gąsiorowski camerario Biecensi, Alexandro Nidecki, Stephano Stocki, Alexandro Dąbski, Andrea Ulatowski, Andrea Buialski, Stanislao Piechowicz, Floriano Drozdowski, Stanislao Tyrzyński, Stephano Uleyski, Joanne Wisniowski et aliis multis ibidem protunc congregatis.

Zapiska w Rel. Crac. t. 88 str. 1091—1092 z daty dnia 2 maja 1661 r.

171. *Kraków, 21 sierpnia 1662 r.*

Wykaz ksiąg żydowskich wojewodzińskich, odebranych przez Mikołaja Sulińskiego od wdowy po Janie Chrząstowiczu pisarzu wojewodzińskim.

Regestr ksiąg żydowskich, które JMość pan Mikołaj z Sulanek Sulinski od JejMci pani Chrzastowicowej [1]) odebrał.

1. Terminarz inscriptionum, relationum et plenipotentiarum.
2. Terminarz fantów.

3. Protokoł inscriptionum officii palatinalis millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni, początek tylko.

4. Regestrum vocandarum causarum ab anno millesimo sexcentesimo quinquagesimo nono.

5. Inscriptionum sexternów dziewięć.

6. Iudicii sexternów dwa i z regestrem.

7. Inducta inscriptionum ab anno millesimi sexcentesimi quinquagesimo nono ad annum millesimum sexcentesimum sexagesimum primum inclusive.

8. Copiae inscriptionum non inductarum anni millesimi sexcentesimi sexagesimi secundi.

9. Producta officii eiusdem anni domini millesimi sexcentesimi quinquagesimi noni in uno fasciculo, anni millesimi sexcentesimi sexagesimi in uno similiter fasciculo, anni millesimi sexcentesimi sexagesimi primi in duobus fasciculis, anni millesimi sexcentesimi sexagesimi secundi in uno fasciculo.

10. Extradita officii et iudicii palatinalis Cracoviensis.

11. Inquisitiae.

Działo się vigesima prima augusti anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo. Mikołaj Sulinski z Sulanek sędzia żydowski mp.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 91 str. 1958—9, podanej przez Stanisława Chrząstowicza 24 lipca 1664 r.

[1]) Jest ona wdową po Janie Chrząstowiczu pisarzu wojewodzińskim.

172. *Lwów, 22 lipca 1663 r.*

Jan Kazimierz król polski nakazuje usunąć z ksiąg grodzkich wszelkie akty właśnie rozwiązanej konfederacyi wojskowej, do tych ksiąg wniesione.

Jan Kazimierz z bożej łaski król polski, wielki xiążę litewski... Wszem wobec i każdemu z osobna komu to wiedzieć należy do wiadomości podajemy, iż jako wszytkie conatus i starania nasze ojcowskie około uspokojenia wojsk naszych w związku będących podjęte Pan Zastępów pobłogosławił, że dnia wczorajszego też wojska tak polskiego jako i cudzoziemskiego zaciągu przez starszyznę swoję oraz i z marszałkiem oddawszy wprzód oryginalną konfederacyą i inne pisma podczas tego związku poczynione z powinną subjekcyą do nas powróciło i pod władzę wielmożnych hetmanów cale przyszło a zatem związek oryginalny publice spalony jest, tak my przestrzegając, aby w aktach publicznych żadna nota jego nie zostawała, wszytkie urzędy grodzkie jako brachia nostra regalia i inne wszelkie magistratus w państwach naszych będące teraźniejszym uniwersałem naszym ostrzegamy oraz i napominamy, aby wszytkie in genere uniwersały, protestacye, manifestacye i inne jakiemkolwiek nazwiskiem mianowane scripta od wojska podczas tej konfederacyi in publicum wydane a do ksiąg publicznych lub przez marszałka i jego

substytuta lub przez kogokolwiek per oblatam abo innym sposobem podane, [które] dotąd tamże znajdują się, jako majestatowi naszemu królewskiemu, prawu pospolitemu i wolnościom szlacheckim przeciwne z tych akt niemieszkanie eliminowane, wydarte i cale wymazane były, tak żeby żadna nota tychże skryptów konfederackich in actis publicis nie była, czego wielmożni, urodzeni starostowie, podstarościowie, regenci i inni urzędnicy dojrzeć powinni będą jako z powinności urzędów swoich i pod winami surowemi w prawie opisanemi, o które in casu contraventionis urząd instygatoryi koronnej ex officio in foro competenti czynić będzie, tudzież i dla łaski naszej. Dan we Lwowie dnia XXII miesiąca lipca roku pańskiego MDCLXIII, panowania królestw naszych polskiego XV a szwedzkiego XVI roku. — Jan Kazimierz król.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 90 str. 1550—1552, podanej do ksiąg przez Piotra Pileckiego dnia 25 sierpnia 1663 roku.

173. *Nowe Miasto Korczyn, 13 września 1662 r.*

Jan Zawada rezygnuje z urzędu pisarza ziemskiego krakowskiego.

Coram officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Novae Civitatis Corcinensis, si quidem acta castrensia capitanealia Cracoviensia ob legale pestis Cracoviae grassantis impedimentum occlusa sunt, ut vicinioribus personaliter comparens generosus Joannes Zawada notarius generalis terrestris palatinatus Cracoviensis Sacrae Regiae Maiestatis secretarius sanus mente et corpore existens, recedendo a terris, districtibus, iuribus iurisdictionibusque suis quibusvis propriis et competentibus, se vero cum successoribus ac bonis suis omnibus iurisdictioni officii praesentis castrensis capitanealis Novae Civitatis Corcinensis quoad actum praesentem attinet totaliter et plenarie incorporando atque subiiciendo palam, libere animoque deliberato recognovit, quia ipse munus notariatus generalis terrestris palatinatus Cracoviensis hactenus gerens et illud ob aetatem provectam et debilem suam valetudinem grave sibi sentiens eidem muneri suo notariatus generalis terrestris palatinatus Cracoviensis de facto et exnunc renunciat illudque in sinum Sacrae Regiae Maiestatis domini sui clementissimi ad praesens feliciter regnantis, a quo sibi hoc idem officium gratiose collatum habuit, et in sinum inclitae nobilitatis palatinatus Cracoviensis defert et deponit hac sua praesenti recognitione ad praemissa mediante. Actum in castro Novae Civitatis Corczyn feria quarta pridie festi Exaltationis sanctae Crucis *(13 września)* anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo secundo. Correxit Orłowski. Georgius a Komorow Komorowski vicecapitaneus et iudex castrensis Novae Civitatis Korczyn.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 90 str. 105—107, podanej do ksiąg dnia 15 lutego 1663 roku.

174. *Kraków, 25 stycznia 1663 r.*

Michał Jordan podkomorzy krakowski poświadcza, iż odebrał

księgi i akta wszystkie po Janie Chrząstowiczu pisarzu podkomorskim granicznym pozostałe od wdowy po tymże Reginy.

Anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo tertio die vigesima quinta ianuarii oddane mi są po nieboszczyku godnej pamięci panu Janie Chrząstowicu pisarzu mym granicznym akta tak graniczne, które się tylko po zrabowaniu szwedzkim znalazły i pozostały całe, jako i podkomorskich sądów xięgi dekretowe, regestra, protokuły sądowe, także munimenta generaliter wszytkie i sprawy moje, a mianowicie kwity z różnych exakcyi otrzymane in personam meam, przez ręce pani Reginy Chrząstowiczowej pomienionego nieboszczyka pana pisarza małżonki. Z których odebranych onę i potomki jej tą kartą podpisem ręki mojej i przyciśnieniem pieczęci utwierdzoną kwituję. Datum anno et die quibus supra. Michael z Zakliczyna Jordan podkomorzy generalny województwa krakowskiego mp.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 91 str. 1959—1960, podanej do ksiąg przez Stanisława Chrząstowicza, syna Reginy Chrząstowiczowej, 24 lipca 1674 r.

175. *Kraków, 27 lutego 1665 r.*

Zapiska o przysiędze, złożonej przez podstarościego i podpiska grodzkiego krakowskiego wobec sądu skarbowego województwa krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Actum in arce Cracoviensi in iudiciis palatinatus Cracoviensis laudo conventus particularis Prossoviensis relationis proxime praeteriti [1]), anteriorum conventuum laudis conformi, constitutionibus regni comitiorum in anno 1662 proxime praeteritorum approbato [2]) ordinatis f. VI post dominicam Invocavit proxima (*27 lutego*) a. d. millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto.

Juramentum generosorum Tągoborski vicecapitanei et Czapski vicenotarii castrensium Cracoviensium super functionem.

Ad iudicium generosorum dominorum deputatorum iudicum palatinatus Cracoviensis ad iudicandas causas fisci ordinatum personaliter venientes generosi Joannes de Tągoborz Tągoborski pocillator Novogrodensis, vicecapitanuus castrensis capitanealis Cracoviensis et Andreas Czapski camerarius terrestris ducatuum Zathoriensis et Oswiecimensis, vicenotarius iuratus castrensis capitanealis Cracoviensis praestiterunt coram eodem iudicio iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum quilibet eorum seorsim ea iuramenti rotha:

Ja N. przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy świętej jedynemu, iż sprawiedliwie urząd ten na mnie włożony wedle sumnienia odprawować będę około uznania retent wszelakich podatków województwa krakowskiego, na nikogo nie respektując i upominków nie biorąc, wiernie się

zachowam i sekretów iudicii rewelować nie będę. Tak mi Panie Boże dopomóż i męka jego święta.

Zapiska w Varia t. 13 str. 3 (Acta iudiciorum fisci). Tamże dalej str. 6 zapiska o takiejże przysiędze, złożonej 28 lutego 1665 r., przez Przecława Sławińskiego sędziego grodzkiego krakowskiego.

[1]) powołane tu laudum proszowskie z 16 maja 1662, Libri laud. Crac. t. 1 str. 418.

[2]) Vol. leg. IV, 850.

176. *Kraków, 27 lutego 1665 r.*

Zapiska o reasumcyi sądu skarbowego województwa krakowskiego i złożeniu przysięgi przez sędziów.

Reassumtio iudiciorum causarum fisci.

Generosi Martinus Piegłowski pincerna Cracoviensis et iudiciorum praesentium marschalcus, Christopherus Michael Rupniowski tribunus Cracoviensis et capitaneus Leloviensis, Joannes a Tągoborz Tągoborski pocillator Novogrodensis et vicecapitaneus castrensis capitanealis Cracoviensis, Stanislaus Rozanka notarius castrensis capitanealis Oswiecimensis, Andreas Czapski camerarius terrestris ducatuum Zatoriensis et Oswiecimensis, vicenotarius iuratus castrensis capitanealis Cracoviensis, Andreas a Pienki Pienkowski camerarius granicialis districtus Cracoviensis, Nicolaus Sulinski iudex palatinalis Cracoviensis iudices deputati ad causas fisci palatinatus Cracoviensis iudicia sua vigore anterioris limitationis pro die hodierna ad iudicandum incidentia, et quidem suprascripti generosi Joannes Tągoborski vicecapitaneus et Andreas Czapski vicenotarius iuratus castrensis capitanealis Cracoviensis post praestita super functionem suam iudicialem iuramenta iuxta rotham superius descriptam reassumserunt et eandem reassumtionem ministeriali generali regni provido Alberto Krupski publicare mandaverunt. Qui quidem suprascriptus ministerialis Albertus Krupski coram iudicio praesenti personaliter stans publice recognovit se praefatam iudiciorum reassumtionem ex mandato iudicii praesentis in frequentia multorum hominum die hodierna publicasse, proclamasse et ad notitiam deduxisse.

Zapiska w Varia t. 13 str. 4—5, pod datą 27 lutego 1665 r.

177. *Kraków, 30 września 1665 r.*

Inwentarz ksiąg podkomorskich, oddanych pisarzowi podkomorskiemu Andrzejowi Czapskiemu.

...przy obecności jaśnie oświeconego xięcia... Czartoryskiego podkomorzego teraźniejszego generalnego województwa krakowskiego, krzemienieckiego, śniatyńskiego, wielickiego, bocheńskiego etc. starosty die trigesima mensis augusti anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto JM. Panu Andrzejowi Czapskiemu pisarzowi przysięgłemu podkomorskiemu oddał.

1. Naprzód xięga w białej oprawie, która ma intytulacyę takową: Acta granicialia magnifici domini Joannis Koscielecki succamerarii generalis Cracoviensis etc., de actu feria tertia in die sanctae Helisabethae (*19 listopada*) anno domini millesimo quingentesimo trigesimo octavo. Same zaś akta graniczne poczynają się a feria quarta post festum sanctorum Simonis et Judae apostolorum *(30 października)* eodem anno inter villas Zebracka et Bukowiec a kończą się aktem appellationis inter generosum Jacobum Marcinkowski actorem et generosam Hedvigim Biernacka 1592 feria tertia ante festum sanctae Hedvigis *(13 października)*. Tego aktu appellationis w xięgach tylko są półczwarty karty, ostatek z drugiemi kartami wydarto i napisano: reliqua folia per hostes Suecos circa direptionem librorum granicialium evulsa sunt ex hoc libro, qui taliter repertus est. (*Na boku dopisano:* niedostaje dwóch kart w środku, które wydarte).

2. Druga xięga w czarnej oprawie nie ma początku ani dokończenia, bo karty powydzierano na obu końcach. Ma intytulacyę: Acta granicialia Cracoviensia generosi Adami Ocieski succamerarii generalis terrae Cracoviensis ad annum domini 1565 feliciter inchoantur. Początek tych ksiąg: Scriptio termini inter palatinum Cracoviensem et Niewiarowskie, a kończy się: Granities inter Łęki et Ciechosławice. W tej xiędze dwie karcie wydarte zostają. (*Na boku dopisano* Nb.: kart siedm wydartych).

3. Trzecia xięga w czarnej oprawie ma intytulacyę: Acta granicialia generosi Stanislai Cikowski de Woisławice succamerarii generalis terrae Cracoviensis anni domini 1570. Początek tej xięgi: Dilatio pro maiori inter bona Marcinkowice, Grabowki, oppidi Vieliciensis et bona Sierca, koniec zaś: Data dilatio pro maiori abbati Tynecensi. Na końcu dylacyi tej podpis taki: Nobilis Joannes Rusinowski de districtu Sochaceviensi succamerarius... (*brak 2 lub 3 wierszy*).

4. Czwarta xięga w białej oprawie ma intytulacyę: Acta granicialia districtuum Biecensis, Czchoviensis et Sandecensis magnifici domini Stanislai Cikowski succamerarii generalis Cracoviensis anno 1583. Ma początek ten: Actum in loco campestri graniciali inter haereditates videlicet silvam Wolnik etc., a kończy się: Acta granicierum inter Woynarowa et Chodorowa. Na końcu tej xięgi podpis: Lucas Kochanski camerarius granicialis Cracoviensis.

5. Piąta xięga w oprawie białej, której intitulatio: Acta succamerarialia campestria granicialia palatinatus Cracoviensis tempore succamerariatus magnifici Gaspari Wielopolski succamerarii generalis eiusdem palatinatus conscripta per generosum Nicolaum Uieyski camerarium granicialem Cracoviensis et Proszoviensis districtuum ab anno domini 1625 ad annum 1635. Początek ta xięga ma: Inter castellum Sucha cum adiacentibus Kurow, Komorowice et Jeziorowice inchoatae ac tandem limitatae granicies, a kończy się podpisem: Nicolaus Uleyski a Rupniow camerarius granicialis Cracoviensis et Proszoviensis districtuum.

6. Szósta xięga w białej oprawie, która ma intytulacyę: Acta officii succamerarialis districtus Leloviensis tempore succamerariliatus (sic) magnifici Gaspari Wielopolski succamerarii Cracoviensis, officium vero camerariatus districtus eiusdem fungente generoso Martino Skoroszewski anno 1625 feria secunda post octavas festi Sacratissimi Corporis Christi (*9 czerwca*). Początek ten xięga ma: Conventus Kłobucensis et haeredes Wilkowiecka scribunt terminum, a kończy się podpisem takowym: Martinus Skoroszewski a Skorosze camerarius granicialis Leloviensis.

7. Siódma xięga w białej oprawie, którą xiążęciu JMci JM. Pan Ja... sinowski oddał, ma intytułacyę: Acta succamerarilia granicialia..... (*brak 1 wiersza*) a kończy się śmiercią tegoż.... 7 die sancti Adalberti (*23 kwietnia*) przy tych xięgach...

8. Sexternow trzy, z których jeden ma początek: Inter Starczynow civitatis Ilkussiensis et Bukowno episcopatus Cracoviensis limites anno 1643, a kończy się trzeci sextern ręką nieboszczyka pana Jana Chrząstowica pisany i komisyą inter bona Łękawica terrestria et Barwald regalia.

9. Item oddano sexternów ad mundum przepisanych granicznych dziewięć, z których pierwszy poczyna się inter Borek et Zelczyna ac silvam Ochodza ad bona Gołuchowiec pertinentem commisio expedita, kończy się dziewiąty sextern: Inter Opatkowice et Libertow granicies determinatae, ręką JM. Pana Łukasza Kochańskiego dopisany. Te sexterna zaczynają się anno 1645 feria secunda post dominicam Exaudi (*29 maja*) a kończą się feria sexta post Rogationum (*27 maja*) anno 1650.

10. Item oddano sexternów trzy ręką tegoż JM. Pana Kochańskiego pisane, z których pierwszego początek: Inter reverendissimum episcopum Cracoviensem et Fierley motio anno 1547 feria sexta in crastino festi sancti Jacobi (*26 lipca*), a kończy się trzeci sextern intitulatione: Inter Starczynow, Dziurada et Myślechowice, Cyzowka ac Szyrsza granicies determinatae, tylko ich początek, a końca nie masz. Naterminowano na obwolucie tych trzech sexternów, że czwarty sextern zginął u tegoż JM. Pana Kochańskiego, a potem vicesgerenta krakowskiego.

11. Item oddano akt graniczny inter bona villae Wysoka et Lgo[ta] feria secunda ante festum sanctae Margarethae (*12 lipca*) 1660 ad acta camerarialia podany. Na końcu jest podpis: Aleksander de Biberst[ein]... (*brak 1 lub 2 wierszy*) differentiarum... silvam ad villam Kleca spectantem, Łękawica et Barwald feria secunda post dominicam Cantate (*15 maja*) 1645. Drugiego intitulatio: Actum in loco differentiarum... lapidinoso supra fluvium Skawa in concurrentia trium parietum utpote: villae Rokow, oppidi Wadowice et Jaroszowice feria secunda ante festum sancti Martini (*6 listopada*) 1645.

Inwentarz ten spisany na dwóch kartkach, znajdujących się na początku księgi Terrestria Crac. t. 406 (Succameralia 1). Od góry karty obie zniszczone, stąd luki w tekscie.

178. *Kraków, 19 lutego 1666 r.*

Protestacya Stanisława Warszyckiego kasztelana krakowskiego przeciw sądowi ziemskiemu krakowskiemu o niewłaściwe odbywanie roków wbrew konstytucyi z r. 1647.

Protestatio generosi Olszowski nomine illustris et magnifici castellani Cracoviensis contra iudices terrestres Cracovienses facta.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens generosus Stanislaus Olszowski famulus et mandatarius illustris et magnifici Stanislai a Warszyce Warszycki castellani Cracoviensis nomine eiusdem illustris et magnifici castellani domini sui solenniter in et contra generosos Vladislaum Lubowiecki iudicem, Albertum Grabkowski subiudicem et Franciscum Szembek notarium terrestres Cracovienses fecit protestationem in eo, quia ipsi in contemptum anterioris protestationis in castro praesenti ratione infrascriptorum de actu feriae quintae post festum Assumptionis in coelum beatissimae Virginis Mariae proxime praeteritum *(20 sierpnia)* factae [1]) in vilipendium legum publicarum praesertim constitutionis novellae anni millesimi sexcentesimi quadragesimi septimi titulo: *Sądy ziemskie krakowskie* [2]), qua mediante ad consensum ordinum regni inhaerendo antiquioribus legibus declaratum, decisum et ordinatum est his formalibus: Przetoż lubo prawem dawnym to jest warowano, żeby według opisania powiatów nie przestępując sąd ziemski krakowski sądził naznaczony, żeby od tego powiatu, na którym stanie, za drugą kadencyą od tegoż poczynał a potym się do drugich wracał, nihilominus ipsi spreta authoritate legum earundem in maximam totius nobilitatis palatinatus Cracoviensis praefatique illustris et magnifici domini sui aggravationem, cum idem illustris et magnificus castellanus legi confisus, quomodo scilicet iidem generosi iudices terrestres Cracovienses facta in anno millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto proxime praeterito penultimorum terminorum terrestrium Xiążnicensium in Xiąż limitatione, vigore cuius et praefatae legis publicae non retrocedere nec subsequentes districtus transcendere, sed in Lelow reassumtis ex limitatione iudiciis ad ulteriores Czchovienses, Biecenses procedere iudiciaque sua per eosdem districtus continuare et determinare debuerunt, retrogressu tamen Leloviensibus aliisque subsequentibus districtibus non continuatis anno praefato millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto proxime transacto huc Cracoviam, tandem ad Prossoviam et Xiąsz facto expeditis iudiciis Cracoviensibus ibidem in Prossovice iudicia reassumserunt, celebrarunt, ubi ex insperato illustris et magnificus castellanus Cracoviensis causis suis liberorumque suorum sibi cum eodem generoso Grabkowski subiudice ipsiusque filiastris ratione fundorum graniciendorum aliarumque magnarum instantiarum incidentibus nullam animadversionem adhibuit, quam iidem generosi Grabkowscy opportunam legi publicae contrariam et difformem nacti occasionem condemnationes super eodem illustri et magnifico castellano Cra-

coviensi et ipsius liberis pro arbitrio suo cum summo vero praeiudicio praenominati illustris et magnifici castellani Cracoviensis ipsiusque liberorum obtinuerunt, tandem ex Prossovice ad Xiąż procedendo ibidem iudicia sua limitarunt, aliis districtibus utpote Leloviensi aliisque subsequentibus cum maximo praeiudicio nobilitatis intactis. Quocirca de nullitate eorundem iudiciorum praesertim vero Prossoviensium anno millesimo sexcentesimo sexagesimo quinto feria secunda ante festum sanctae Hedvigis electae proxime praeteritum *(12 października)* celebratorum atque condemnationibus nulliter ibidem obtentis totaliumque actuum in eisdem iudiciis et condemnationibus se fundantium nomine quo supra iterum atque iterum protestatur el manifestatur.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 93 str. 374—376 pod datą dnia 19 lutego r. 1666.

[1]) Ta protestacya, zgodna z tu podaną, pod datą 20 sierpnia 1665 r. w Rel. Castr. Crac. t. 92 str. 2413—2415.

[2]) Vol. leg. IV, 109.

179. *Kraków, 29 października 1667 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów.

Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis dictae *captur* in conventu particulari Proszoviensi proxime praeterito per consiliarios, ordines, proceres totamque nobilitatem palatinatus Cracoviensis laudatae [1]) institutis feria secunda post festum ss. Simonis et Judae apostolorum proxima (*29 października*) anno domini millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo.

Juramentum generosorum iudicum capturalium.

Magnifici generosi domini Vladislaus a Lubovca Lubowiecki iudex terrestris generalis palatinatus Cracoviensis et Marcianus a Zelanki Zelinski burgrabius arcis Cracoviensis ex Cracoviensi, Albertus de Grabki Grabkowski subiudex generalis terrestris palatinatus Cracoviensis et Franciscus de Zakliczyn Jordan capitaneus Dobrzycensis ex Prossoviensi, Joannes Scibor a Chełm Chełmski venator palatinatus Cracoviensis et Pacoslaus Casimirus de Brzezie Lanckoronski iudex deputatus tribunalis regni rothmagisterque districtus Xiąznensis ex eodem Xiąznensi, Michael de Smilowa Wola Miszowski viceroth-magister districtus Leloviensis ex eodem Leloviensi, Petrus de Brzezie Chrząstowski camerarius granicialis districtus Cracoviensis ex Czchoviensi, magnificus Franciscus de Słupow Szembek capitaneus Biecensis et Georgius a Potok Potocki pocillator Chełmensis ex Biecensi districtibus, tum Joannes a Pisarzowice Pisarzowski iudex et Petrus a Brodek Brodecki subiudex ac vicecapitaneus et iudex castrensis Oswiecimenses ex ducatibus Oswiecimensi et Zathoriensi atque Stanislaus Rozanka notarius castrensis Cracoviensis iudices ad expedienda iudicia vigore supradictae confoederationis *captur* dictae instituta electi et deputati coram iudicio terrestri Cracoviensi, suprascriptis videli-

cet generosis iudice et subiudice Cracoviensibus vacante protunc notariatu terrestri Cracoviensi iuramentum corporale super officia iudicatus sui iuxta rotham iuramenti iudicum tribunalitiorum in constitutionibus regni expressam in praesentia generosorum et nobilium Joannis a Lipe Lipski capitanei Czchoviensis rothmagistri districtus Sandecensis, Gabrielis Oraczewski iudicis deputati tribunalis regni, Stanislai Paprocki pocillatoris terrae Premislensis, Stanislai Kalinowski colonelli S. R. M., Stanislai Morsztyn pocillatoris terrae Culmensis, Joannis de Przybyslawice Oraczewski, Georgii a Zakliczyn Jordan, Joannis Ogonowski, Francisci Konarski, Stephani Kuczkowski, Nicolai Dembinski, Stanislai Piechowicz notarii castrensis Oswiecimensis, Andreae Szelezecki camerarii terrestris Cracoviensis, Mathiae Alexandri Tarnowski, Alexandri Kochowski, Francisci Kamocki vicenotarii castrensis Cracoviensis, Andreae Baralski, Andreae Ulatowski, Stephani Trawka Uleski camerarii terrestris Cracoviensis, Andreae Wielowieyski, Martini Lubomecki, Stanislai Metelski, Alberti Pienkowski, Stephani Gumieniecki, Francisci Frezer, Dobeslai Ciecierski, Francisci Gaszynski, Martini Swierczowski, Stephani Iwanowski atque ministerialis generalis regni providi Alberti Krupski aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium praestiterunt atque ex medio sui suprascriptum generalem iudicem terrestrem Cracoviensem in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt.

Ordinatio iudiciorum capturalium.

Iudicium confoederationis dictae *kaptur* palatinatus Cracoviensis, cum ius et iustitia inter caeteras virtutes velut maiora luminaria eluceant, quae nisi in visceribus regnorum resplendeant, tenebras flagitiorum, nimbos criminum, tempestates infelicitatum dominari necessum est, illud enim firmissimum cuiusque reipublicae vinculum, certissimum legum patriarum firmamentum, innocentium et minoris fortunae incolarum ab oppressione potentiorum validissimum extant propugnaculum, quibus vigentibus pax et tranquillitas publica efflorescit, nec audax et in omne malum effrenata improbitas cristas minaces attollere praesumit. Quapropter laudabili et salutari maiorum instituto integra respublica et palatinatus Cracoviensis sub tempus antecendentium et moderni interregnorum, praesertim vero in hac prima et ab aevis inaudita ex abdicatione regno per serenissimum regem Joannem Casimirum promanante patriae nostrae orbitate unicum iuris et iustitiae fulcrum iudicium confoederationis vulgo *kaptur* providit et severo legum patrocinio munivit, eam itaque sacram iustitiae aram magnifici et generosi domini iudices accedentes ad divinam maiestatem, per quam reges regnant et iudices iudicia exercent, humillime prostratoque pectore flagrantia praemittunt vota, ut iudicia praesentia fausto omine inchoata divino beneficio usque ad debitam eorum determinationem fortunatis successibus augeat. Ut vero cuique personarum summa pax et tranquillitas et privilegiata iudiciorum praesentium authoritas constare

possit, iudicium praesens usui armorum lege prohibitorum interdicit, ne quispiam incolarum cuiuscunque status, conditionis et praerogativae existat, cum armis iure publico vetitis ad locum iudiciorum praesentium accedere hic Cracoviae aliisque locis eo adiacentibus, bombardis abuti, tumultus quosvis, guerras, seditiosas violentias aut convulnerationes exercere, authoritatemque et securitatem tantummodo ullo modo laedere audeat. Quod si vero quispiam per violentum factum contra leges et confoederationes excesserit, extunc contra eiusmodi excessivum iuxta mentem et praescriptum legum ac iudiciorum tribunalitiorum praxim rigor poenarum in violatores iudiciorum et iudicum sancitarum decidetur et irremisibiliter extendetur. Eiusmodi vero violentias aut convulnerationes, si quae contigerint, per patres familias curiarum seu lapidearum, apud quos in domo vel ipsorum mansione commissae fuerint, et chirurgos, quibus convulneratorum curatio obvenerit, iudicio vel iudicii instigatoribus defferendas esse iudicium demandat. Infames, banniti, proscripti, legitime convicti, uti legum contemptores sub celebratione iudiciorum praesentium conversari non praesumant sub rigore executionis poenarum per iudicium decernendarum. Caetera, quae ad securitatem iudiciorum et loci istius, tum ad bonum publicum et usum communem spectant, quatenus ab urbe praesenti personas vagabundas ablegent, compotationes clamorosas post tertiam horam noctis integri horologii denegent et prohiberi faciant et in aliis omnibus ad conservationem securitatis publicae et iudiciorum spectantibus spectabilis magistratus Cracoviensis seu quibus praemissa competunt, [ut] debitam animadversionem et diligentiam adhibeant, serio hortatur. Iudicia vero sua a hora medii horologii octava usque ad horam secundam pomeridianam eiusdem horologii singulis diebus peraget et modernam sessionem per spatium unius septimanae expediet, cum ea adiecta declaratione, quod iuxta antiquam iudiciorum confoederationis seu capturalium observationem sessionem iudiciorum proxime venturam, quam ad duas septimanas limitabit, post elapsum tempus praefixum limitationis reassumet et omnes subsequentes sessiones per tres septimanas integras servato interstitio limitationis continuabit. Limitationem vero sub tempus electionis iuxta exigentiam temporis faciet ac ultimam sessionem iudiciorum secundum praescriptum confoederationis ad diem futurae felicis coronationis eligendi regis determinabit. Terminus positae citationis unam septimanam antecedere et praefigi, ipsae quoque citationes in membranis sigillo palatinatus Cracoviensis consignatis extradi debent. Causae vero omnes pro die prima sessionis vel aliis subsequentibus diebus terminum praefixum habentes in moderna sessione expedientur. In quibus vero causis terminus assignatus unam septimanam non expleverit et limitatio iudiciorum subsecuta fuerit, extunc tales causae vigore limitationis ad futuram sessionem disiudicandae pertinebunt. Decreta iudicii praesentis et alii actus iudiciales sub sigillis iudicii terrestris Cracoviensis cum subscriptione generosi notarii castrensis Cracoviensis vacante protunc officio nota-

riatus terrestris extradentur. Causis fisci palatinatus praesentis decidendis feriam sextam et diem sabbathi hebdomanatim iudicium assignat ac expeditis his vel deficientibus alias causas occurrentes ad iudicandum assumet. Quantum vero attinet personas dominorum iudicum modernorum, causas proprias, uxorum, liberorum, pupillorum, tum famulorum et subditorum, quorum eis assistentia de iure requiritur, in iudicio habentes, eiusmodi dominos iudices in talibus causis non adesse praesentes et ipsos sententia carere necessarium esse adinvenit. Causae ex termino tacto incidentes more tribunalitio expedientur. Ad extremum causas omnes criminales, violentiarum facti. incarceratorum, publicas et privatas ac in genere universas ad iudicia praesentia et non alibi pertinere debere ac in eis decisionem facere iudicium declarat.

Atque hanc suam ordinationem ministeriali generali regni provido Alberto Krupski, ut iuris et moris est, publicari demandavit. Qui quidem ministerialis eandem ordinationem in praesentia multorum nobilium et aliorum hominum pro iudiciis modernis congregatorum hic in praetorio Cracoviensi publicasse se retulit. In instigatores vero iudiciorum praesentium nobiles Valerianum Kulczycki et Petrum Bielecki iudicium unanimi consensu elegit, qui super officium suum fideliter exercendum iuramentum in facie iudicii prestiterunt.

Ordynacya ta wpisana w Terr. Crac. t. 139 str. 1—10.

[1]) 15 października 1668 r. Laudum wpisane w Libri laud. Crac. t. 1 str. 557 i n.

180. *Częstochowa, 18 lutego 1670 r.*

Michał król polski nadaje Franciszkowi Paszkowskiemu urząd pisarza ziemskiego księstw zatorskiego i oświęcimskiego.

Michael dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum dignitarii, officiales totaque nobilitas ducatus Oswiecimensis et Zatoriensis ex praescripto legum suarum nobis quatuor candidatos electione sua ad notariatum terrestrem eiusdem ducatus post decessum olim generosi Preclai a Slawno Slawinski vacantem praesentassent simulque petiissent, ut uni ex eisdem candidatis hocce munus praefati notariatus daremus et conferemus, nos probe id notum habentes instituti nostri regii esse, ut eos viros, quos nobis aucta virtus, generis claritudo et praestantes animi cum summa dexteritate commendant dotes non solum gratia nostra, sed etiam muniis et officiis in regno hoc condecoremus, faciendum esse duximus, cum generosus Francissus de Brzezie Paskowski auctae virtutis non degener ad obeunda quaevis officia par existat, ut eidem praetactum notariatum ducatus Oswiecimensis et Zatoriensis cum omnibus commodis, proventibus, utilitatibus, praerogativis de lege vel consuetudine ad id pertinentibus demus et conferamus, uti quidem damus et conferimus ad extrema suae vitae tempora vel maioris

alicuius muneris et officii dignitatisve assecutionem possidendum praesentibus litteris nostris. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero dignitariis, officialibus universaeque nobilitati ducatus eiusdem ad notitiam deducendum mandamus, ut praefatum generosum Franciscum de Brzezie Paskowski ab hinc pro vero et legitimo notario terrestri ducatus Oswiecimensis et Zatoriensis agnoscant eique de loco, iuribus et praerogativis ad id de lege et consuetudine pertinentibus respondeant et ab aliis responderi curent pro gratia nostra et officiorum suorum debito. In cuius rei fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Dabantur Czestochoviae die XVIII mensis februarii anno domini MDCLXX, regni nostri primo anno. — Michael Rex. Joannes Bernardus Zebrzydowski canonicus Cracoviensis S. R. M. secretarius.

Z oblaty w Castr. Osviec. t. 244 str. 1279—1280, podanej do ksiąg przez Jana Zagórskiego w imieniu Franciszka z Brzezia Paszkowskiego dnia 27 lutego 1670 r.

181. *Warszawa, 30 kwietnia 1670 r.*

Michał król polski nakazuje usunąć z ksiąg grodzkich oświęcimskich różne akta do tegoż grodu wniesione przez poddanych Lipnika i Białej, jako podstępnie wyłudzone z kancelaryi królewskiej.

Michał z bożej łaski król polski, wielkie xiążę Litewskie... Urodzonemu Odrowążowi Pieniążkowi staroście naszemu oświecimskiemu, a w niebytności podstarościemu albo regentowi wiernie nam miłemu łaskę naszę królewską. Urodzony wiernie nam miły. Wniesiona jest skarga do nas przez urodzonego Jana Franciszka na Lubowicach i Jarosławicach Lubowickiego kasztelana wołyńskiego na poddanych dzierżawy Lipnika, Białej i inszych na ten czas w jego possessyi będących, iż oni otrzymawszy list otworzysty, jakoby to uniwersał za podrzutem podpisany i z kancelaryej naszej ad male narrata i ad sinistram informationem wydany, także i insze konfirmacye per oblatam do xiąg grodzkich oświecimskich temerarie podawszy odtąd żadnych powinności i posłuszeństwa urodzonemu dzierżawcy oddawać nie chcieli i wzbraniali się a osobliwie bez cechu rzeźnicy, szklarze, piekarze i insi przekupujący ludzie. Chcąc my tedy takie bunty i swawole na potym uskromić, żądamy po wierności twojej, abyś wierność twoja za oddaniem extraktu tak confirmationis jako też i tego listu przez tych poddanych z grodu wziętych wszytkie te podane papiery z xiąg grodzkich oświecimskich jako niesłuszne eliminować rozkazał. Uczynisz to wierność twoja dla łaski naszej królewskiej i z powinności urzędu swego starościego. W Warszawie dnia XXX miesiąca kwietnia roku pańskiego MDCLXX, panowania naszego pierwszego roku. — Michał król.

Z oblaty w Castr. Osviec. t. 77 str. 15—17, podanej do ksiąg przez Pawła Grodeckiego rządcę dóbr wsi Lipnika i innych dnia 29 maja 1670 roku.

182. *Nowy Sącz, 27 kwietnia 1672 r.*

Zapiska o limitacyi spraw urzędu grodzkiego sądeckiego z powodu zebrania się sejmu.

Limitatio terminorum querellarum.

Omnes termini querellarum castrensium capitanealium Sandecensium seu causarum officii praesentis omnium et singularum personarum, status, sexus et conditionis cuiusvis existentium ad officium hoc idem praesens castrense capitaneale Sandecense iuxta et ex vi quarumcunque citationum cum iuramentis et documentis controversiisque partium ad deliberandum receptis, decreta cum eorum totis iuris processibus in quovis punctu et gradu iuris dependentibus et consistentibus nullis penitus exceptis pro die hodierna generoso Andreae Kawiecki vicecapitaneo et iudici causarum officii praesentis castrensis capitanealis Sandecensis ad iudicandum incidentes ob conventum generalem Varsaviensem paulo post peragendum ex mandato officii praesentis vigore constitutionum regni publicarum de iudiciis quibusvis una ante inchoationem intermittendis, duabus vero post determinationem septimanis conventus eiusdem reassumendis sancitis et in arctiori tempore eadem iudicia prohibendis celebrari exceptis causis fisci et recentium criminum, ad duas septimanas post expeditum conventum proxime venturas alias iuxta latiorem cadentiam eorundem terminorum sunt limitati et transpositi ac ex mandato eiusdem officii praesentis per ministerialem regni generalem providum Laurentium Marchacz de Wielopole ad praefatas duas septimanas proxime venturas, in quibus praefati termini querellarum proxime venturarum incidunt proclamati praesentibusque inscripti et acticati. Qua quidem feria supranominatae partes omnes praefatae habent et habebunt terminum et terminos coram officio praesenti talem et tales, prout die hodierna habere debuerunt, iuxta praescriptum limitationis praesentis atque iuxta acta.

Zapiska w Castr. Sand. t. 281 str. 796—797, pod datą 27 kwietnia 1672 r. Podana ta zapiska przykładowo.

183. *Nowy Sącz, 30 lipca 1672 r.*

Limitacya spraw urzędu grodzkiego sądeckiego z powodu pospolitego ruszenia.

Limitatio terminorum querellarum.

Omnes termini querellarum castrensium capitanealium Sandecensium seu causarum officii praesentis omnium et singularum personarum, status, sexus et conditionis cuiusvis existentium ad officium hoc idem praesens castrense capitaneale Sandecense iuxta et ex vi quarumcunque citationum cum iuramentis controversiisque partium ad deliberandum receptis, decreta cum eorum totis iuris processibus in quovis puncto et gradu iuris dependentibus

et consistentibus nullis penitus exceptis generoso Andreae Kawiecki vicecapitaneo et iudici causarum officii praesentis castrensis capitanealis Sandecensis ad iudicandum incidentes ob expeditionem generalem bellicam inhaerendo constitutionibus regni ad tempus ibidem descriptum post felicem reditum S. R. M. deo dante fiendum paulo post peragendi ex mandato officii praesentis de iudiciis quibusvis una ante inchoationem intermittendis, duabus vero post determinationem septimanis eiusdem expeditionis generalis bellicae sancitis in arctiori tempore eadem iudicia prohibentibus celebrari exceptis causis fisci et recentium criminum, ad duas septimanas post expeditionem generalem bellicam proxime venturas alias iuxta latiorem cadentiam eorundem terminorum sunt limitati et transpositi ac ex mandato eiusdem officii praesentis per ministerialem regni generalem providum Laurentium Marchacz de Wielopole ad praefatas duas septimanas proxime venturas, in quibus praefati termini querellarum proxime venturi incidunt, proclamati praesentibusque inscripti et acticati, qua quidem feria supranominatae partes omnes praefatae habent et habebunt terminum et terminos coram officio praesenti talem et tales, prout die hodierna habere debuerunt, iuxta praescriptum limitationis praesentis atque iuxta acta.

Zapiska w Castr. Sand. t. 281 str. 797—798, pod datą 30 lipca 1672 r. Podana ta zapiska przykładowo.

184. *Kraków, 9 stycznia 1673 r.*

Ordynacya sądu konfederacyjnego województwa krakowskiego i przysięga sędziów.

Actum Cracoviae in iudiciis confoederationis palatinatus Cracoviensis ex vi confoederationis generalis per ordines regni factae institutis [1]) et laudo conventus particularis Proszoviensis per proceres palatinatus eiusdem Cracoviensis sancito ordinatis [2]) feria secunda post festum ss. Trium Regum proxima *(9 stycznia)* a. d. 1673.

Juramentum magnificorum ac generosorum dominorum iudicum confoederationis palatinatus Cracoviensis.

Magnifici ac generosi Vladislaus a Lubowca Lubowiecki iudex terrestris generalis Cracoviensis, Stanislaus a Kalinow Kalinowski venator Podlachiae et Gabriel a Przybysławice Oraczowski ex Cracoviensi, Stanislaus a Piegłow Piegłowski capitaneus Ustiensis et Stanislaus a Przeczławice Krupka Przeczławski ex Prossoviensi, Samuel a Czarnocin Czarnocki et Nicolaus a Dębiany Dębinski ex Xiąznensi, Johannes a Lipie Lipski capitaneus Czchoviensis, Petrus a Brzezie Chrząstowski vicecapitaneus et iudex castrensis Sandecensis, camerarius granicialis districtus Cracoviensis et Nicolaus de Tęczyn Tarło

ex Sandecensi, Vladislaus a Potok Potocki vicecapitaneus et iudex, tum Andreas Czapski notarius castrensis Biecensis necnon Michael de magna Rylsko Rylski et Georgius de Zakliczyn Jordan ex Biecensi districtibus atque Stanislaus de Chotel Rozanka notarius castrensis Cracoviensis iudices ad expedienda iudicia vigore supradictae confoederationis instituta electi et deputati coram suprascripto generoso iudice terrestri vacante protunc subiudicatu Cracoviensi et generoso Joanne a Tomice Tomicki notario terrestri Cracoviensi ad praesens Varsaviam deputato iuramentum corporale super officia iudicatus sui iuxta rotham iuramenti iudicum tribunalitiorum in constitutionibus regni expressam in praesentia magnifici Achacii Pisarski capitanei Wolbramensis, Stephani Przerębski castellanidis Sandecensis et generosorum Joannis Scibor Chełmski venatoris palatinatus Cracoviensis, Casimiri Dobinski, Andreae Szelezecki camerarii terrestris Cracoviensis, Francisci Gaszynski actorum praesentium iudiciorum regentis, Petri Białecki, Vladislai Strasz, Alberti Giebułtowski, Joannis Rusocki atque ministerialis generalis regni providi Alberti Krupski aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium praestiterunt ex medioque sui suprascriptum magnificum Joannem Lipski capitaneum Czchoviensem in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt.

Ordinatio iudiciorum confoederationis palatinatus Cracoviensis.

Judicium praesens palatinatus Cracoviensis ex vi confoederationis generalis per omnes ordines regni factae cessante protunc ex nexu praefatae confoederationis generalis iudicio tribunalitio in locum eiusdem iudicii institutum et per laudum palatinatus sui ordinatum eo promptiori cursu et stadio sanctae iustitiae animam impendere pollicetur, quo profundius gravitatem muneris sui per totam rempublicam sibi impositi considerat et agnoscit. Eam itaque sacram iustitiae aram magnifici ac generosi dni iudices accedentes devota sua capita in humillimam submittunt et inclinant divinae maiestatis, per quam reges regnant et dominia quaevis exercentur, adorationem prostratoque pectore flagrantia diffundunt vota, ut tam confoederationem praefatam generalem iudicii praesentis fundamentum iuramento serenissimi regis Michaelis domini nostri clementissimi liberis vocibus non sine miraculo mundi divinitus electi et omnium post hac consensu mutuo interveniente iuxta ritum sanctae Romanae ecclesiae uncti et coronati solennisatam uti unicum et salutiferum reipublicae plurimis malorum et bellorum fluctibus ex dissidio animorum in contrarium euntium quassatae et agitatae remedium, quam etiam iudicia ipsa fausto omine inchoata divino beneficio fortunatisque successibus usque ad debitam eorum determinationem augeat et secundet. Ut autem omnibus in arenam iudicii sui descendentibus in acclamandis disiudicandisve causis debita notitia adsit, eiusmodi suam declarat dispositionem: primo et ante omnia causas mere

incarceratorum, posthac causas expulsionum, liquidarum exemptionum, violentiarum facti, tam in officiis castrensibus a tempore editarum seu potius publicatarum primarum restium in quocunque termino iuris dependentes et quae in iudicium praesens de nova radice inciderint et inductae fuerint, feria secunda, tercia, quarta et quinta, simplices horis pomeridianis, ex aresto vero incidentes mane iudicabit, causis vero fisci tam anterioribus in iudicio fisci palatinatus Cracoviensis inchoatis et non decisis quam in futurum incidendis feriam sextam et sabbathum qualibet septimana tribuet. Iudicia vero sua matutina a hora octava, pomeridiana vero hora secunda medii horologii post meridiem singulis diebus exceptis festivis peraget sessionemque praesentem iuxta mentem et exigentiam tam generalis confoederationis quam et laudorum palatinatus praesentis Cracoviensis continuabit ea conditione praecustodita, quod si et in quantum aliqua feria ex praemissis defectus causarum superius descriptarum apparuerit, illa die causas fisci, quod etiam et e contra fieri poterit, iudicare licitum erit. Terminus positae citationis unam septimanam antecedere et praefigi, ipsae quoque citationes in membranis sigillo palatinatus Cracoviensis terrestri consignatis extradi debent. Decreta iudicii praesentis et alii actus iudiciales sub sigillo itidem terrestri palatinatus Cracoviensis sub subscriptione generosi notarii castrensis Cracoviensis in locum notarii terrestris protunc absentis extradentur. Quantum vero attinet personas dominorum iudicum modernorum causas proprias, uxorum, liberorum, pupillorum, famulorum et subditorum, quibus assistentia eorum de iure requiritur, in iudiciis praesentibus habentes, eiusmodi dominos iudices in talibus causis non adesse praesentes ipsosque sententia carere necessarium esse adinvenit. Ad extremum causas omnes criminales, violentiarum facti, incarceratorum, publicas et privatas, ad iudicia sua et non alibi pertinere debere, licet, prout praemissum est, in officiis castrensibus inchoatae fuerint, iudicium denunciat praeviis adcitationibus ad iudicium praesens extradendis. Quantum vero spectat pacem et tranquillitatem publicam ac privilegiatam iudiciorum praesentium authoritatem, iudicium praesens armorum usui lege prohibitorum interdicit, ne quispiam incolarum cuiuscunque status, conditionis et praerogativae existat cum armis iure publico vetitis ad locum iudiciorum praesentium accedere hic Cracoviae aliisque locis eo adiacentibus, bombardis abuti, guerras, tubarum clangores, seditiones violentas aut convulnerationes tam Cracoviae quam in palatinatu Cracoviesi exercere authoritatemque et securitatem ullomodo laedere audeat. Quod si vero quispiam per violentum factum contra legem et confoederationem excesserit, extunc contra eiusmodi excessivum iuxta mentem et praescriptum legum ac iudiciorum tribunalitiorum praxim rigor poenarum in violatores iudiciorum et (quod absit) iudicum sancitarum decidetur et irremissibiliter extendetur. Eiusmodi vero violentias ac convulnerationes, si quae contigerint, per patres familias curiarum seu lapidearum, apud quos in domo vel ipsorum mansione commissae fuerint, et chirurgos, quibus convulnerato-

rum curatio obvenerit, iudicio vel iudicii instigatoribus deferendas esse iudicium demandat. Infames, banniti, proscripti, legitime convicti, poena publica onerati, uti legum contemptores sub celebratione iudiciorum sine legitimo principis et legis beneficio non praesumant commorari sub rigore executionis poenarum per iudicium decernendarum. Caetera, quae ad securitatem iudiciorum et loci istius, tum ad bonum publicum et usum communem spectant, quatenus ab urbe praesenti personas vagabundas ablegent, compotationes clamorosas post tertiam horam noctis integri horologii denegent et prohiberi faciant ac in aliis omnibus ad conservationem securitatis publicae et iudiciorum spectantibus spectabilis magistratus Cracoviensis seu quibus praemissa competant, debitam animadversionem et diligentiam adhibeant, serio hortatur. Insuper ut functioni suae iudicium in toto satisfaciet et communem iniuriam debito iustitiae zelo ab omnibus damnum inde maximum sentientibus et privatum privatorum commodum in meliorem frugem iudicium reddat, ad taxam tam pretia rerum quam et victualium in nimium modum extensam adhibitis sibi de iure pertinentibus officiis absentia non obstante quam primum se facturum et eandem taxam executurum iudicium se declarat et omnes, quibus interest, quatenus ad denuntiationem dominorum instigatorum iudicii ad praestanda praemissa sint parati, admonet et praecustodit. Quoniam vero per laudum palatinatus Cracoviensis nuper praeteriti [3]) contributionum retentarum iudicio praesenti seria animadversio iniuncta est et declaratio eiusdem conventus in laudo expressa non posse palatinatum ad novas contributiones accedere nonnisi prius retentis omnibus exactis intercessit, ideo iudicium omnes tam retentores quam exactores admonet, ut ea omnia, quaecunque sunt retenta, sine intermissione et mora solvant et vindicent. Assignationes tam conventus Prossoviensis quam et iudicii anterioris fisci palatinatus Cracoviensis, cuicunque legitime datae sunt, persolvant et reliquum ad fiscum palatinatus Cracoviensis inferant. Rationes et calculationes coram iudicio praesenti generosi exactores faciant mediantibus adcitationibus per instigatorem fisci, ad quas extradendas praesentibus obligatur, atque hanc suam ordinationem ministeriali generali regni provido Alberto Krupski ut iuris et moris est publicare demandavit. Qui quidem ministerialis eandem ordinationem in praesentia multorum nobilium ac aliorum hominum pro iudiciis modernis congregatorum hic in praetorio Cracoviensi se publicasse retulit. In instigatores vero iudiciorum praesentium nobiles Petrum Pielecki et Stanislaum Mokrzecki iudicium unanimi consensu elegit. Qui supra officium suum fideliter exercendum iuramentum in facie iudicii praestiterunt.

Ordynacya wpisana w Terr. Crac. t. 140 str. 3—9.

[1]) Reces konfederacyi z daty: Lublin 10 listopada 1672 r., w oblacie w Libri laud. Crac. t. 2 str. 91—115.

[2]) Sejmik proszowski z 13 grudnia 1672 r.; oblatowane laudum tegoż w Libri laud. Crac. t. 2, str. 126—136.

[3]) Ob. poprzedni dopisek.

185. *Kraków, 24 stycznia 1674 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów oraz instygatorów.

Juramentum dominorum iudicum capturalium.

Magnifici ac generosi domini Marcianus a Zielanka Zielenski burgrabius arcis Cracoviensis, Stanislaus Kalinowski venator Podlachiae ex Cracoviensi et Ciriciensi, Franciscus de Zakliczyn Jordan Dobczycensis atque Michael de Witowice Czerny Parnaviensis capitanei ex Prossoviensi, Stanislaus Rozanka de Chotel notarius castrensis Cracoviensis et Michael de Dębiany Dębinski venator Volhyniae ex Xiąznensi, Franciscus de Pilca Korycinski dapifer Cracoviensis atque Vespasianus de Kochow Kochowski ex Leloviensi, Andreas de Lipie Lipski vicepalatinus Sandecensis et Stanislaus de Rudoltowice Kotkowski ex Czchoviensi et Sandecensi, Albertus de Kurozwęki Męciński et Andreas de Lubraniec Dąmbski ex Biecensi, Joannes in Pisarzowice Pisarzowski iudex terrestris atque Joannes a Zakrzow Zakrzowski tribunus ducatuum Zathoriensis et Oswiecimensis ex iisdem ducatibus et districtibus iudices ad expedienda iudicia vigore supradictae confoederationis *kaptur* dictae instituta electi et deputati coram iudicio terrestri Cracoviensi videlicet generosis Vladislao a Lubowca Lubowiecki iudice generali et Alberto Alexandro de Błeszno Błeszynski notario terrestribus Cracoviensibus iuramentum corporale super officio iudicatus sui flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum iuxta rotham iuramenti iudicibus tribunalis regni constitutionibus regni praescriptam, generosi vero iudex terrestris Zathoriensis, tum notarii terrestris et castrensis Cracovienses ad mentem legum et confoederationum super sententiam iuste dicendam ac secreta sui iudicii non revelanda pronunciante dicto generoso iudice terrestri Zathoriensi hocce iuramentum in praesentia illustrium et magnificum ac generosorum et nobilium Nicolai in Przerąmb Przerębski castellani Sandecensis Szydłoviensis, Tussynensis etc. capitanei, Joannis a Lipie Lipski capitanei Czchoviensis, Petri de Brzezie Chrząstowski vicecapitanei Sandecensis, Christopheri Kwiatkowski pincernae Lublinensis, notarii castrensis Neocorczynensis, Gabrielis Oraczowski, Alberti Giebułtowski, Stanislai Morsztyn subdapiferi Culmensis, Gabrielis Gołuchowski, Nicolai de Dębiany Dębinski camerarii granicialis Prossoviensis, Philippi Kuczkowski, Michaelis Strzałka, Joannis et Christopheri Szembekow, Joannis Kozicki, Alberti Grabowski, Joannis Szeling, Casimiri Dobinski, Francisci Niewiarowski, Sigismundi Panek, Christopheri Dobinski, Francisci Tyrawski, Stanislai Zdanowski camerarii terrestris Zathoriensis, Francisci Cyrus Sobolewski, Michaelis et Raphaelis Smietanków, Fabiani Lynczowski, Casimiri Sędzimir, Stanislai Rozen, Stanislai Marcinkowski, Casimiri Lynksza, Joannis Wiśniowski, Michaelis Lasochowski,

Petri Białecki, Joannis Zabielski aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium atque in praesentia ministerialis generalis regni providi Andrae Uffmanowicz praestiterunt atque ex medio sui suprascriptum magnificum Franciscum Jordan capitaneum Dobczycensem in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt.

Juramentum dominorum instigatorum.

Nobiles Franciscus Gaszynski, Stanislaus Mokrzecki, Petrus Pielecki et Joannes Romanowicz instigatores per magnificos dominos iudices ad expedienda iudicia vigore confoederationis *kaptur* dictae palatinatus Cracoviensis electos et deputatos assignati et constituti praestiterunt coram eodem iudicio praesenti iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam rotham:

Quia solaria et poenas iudicio provenientes iuste et fideliter a partibus litigantibus exigam et magnificis dominis iudicibus integre distribuam et reddam, securitatem publicam et iudiciorum praesentium tuebor, violatam serio investigabo et inquiram, iudicio deferam nullumque excessum supprimam et sine conniventia, selectu et respectu personarum promovebo et vindicabo, iudicium non defraudabo omniaque negotia officio meo incumbentia ad normam iudiciorum tribunalitiorum regni prompte faciam et exequar. Sic me Deus adiuvet et haec sancta Crux.

Ordinatio iudiciorum capturalium.

Iudicium generale confoederationis dictae *kaptur* insignibus praedecessorum inclitorumque maiorum suorum vestigiis et exemplis incliti semper huius regni moribus ac institutis, praescripto ac menti legum patriarum tam antiquiorum quam et recentiorum, dispositioni denique sub tempus lugubrium interregnorum orbitatisque reipublicae laudabiliter ac semper inviolate in regno nostro observari solitae dudumque practicatae insistendo vigore conventus per illustrissimum primatem ac primum regni huius principem circa denuntiationem mortis [1]) serenissimi olim Michaelis dei gratia immediati regis Poloniae, patriotae verique patriae patris, pro eligendis a palatinatu praesenti Cracoviensi magnificis nuntiis pro convocatione generali Varsaviae per status regni huius nunc celebrata designati in Proszovice, per illustres palatinatus praesentis proceres celebrati [2]) formatum atque Cracoviae uti metropoli regni iuxta mores et consuetudines antiquas in praetorio Cracoviensi semper celebrari solitum ac institutum prosperis supremi numinis auspiciis sanctissimique dei omnipotentis ter optimi maximi (in cuius manibus omnium iura regnorum) nomine invocato in tam lugubri statu maestaque incliti regni orbitate (quod saeva dextera dei fata regnum nostrum tam difficillimis eius temporibus non sine gravi nostri tum universi populi ditionumque nostrarum ac totius Christianitatis maerore ac terrore occupa-

runt in immensaque periculorum, difficultatum ac bellorum abyssum proiecerunt) intentiones votaque humilia supremae summi Dei voluntati prostrata animitusque subiecta devovet, gratiam favoremque Spiritus Sancti, opem sanctissimimae Deiparae semper immaculatae auxiliumque divorum tutelarium universis actibus, actionibus et negotiis suis religiose implorat, providentiae, curae ac protectioni tam universi regni quam et peculiariter palatinatus praesentis iudiciique sui actus omnes casus, difficultates, negotia, actiones prosperitatesque suas submittit. Quod vero nostris humanis relictum est actionibus, deliberata recollectaque mente aggrediendum et assumendum constituit fundata imprimis iurisdictione iudicii sui et actus praesentis securitate per ministerialem generalem regni providum Andream Uffmanowicz tam in foro publico, quam in praetorio Cracoviensi loco talibus iudiciis semper solito in facie plurimae nobilitatis numerosaeque diversi populi ad actum iudiciaque praesentia congregati frequentia publicata magnifici domini Marcianus a Zielanka Zielinski burgrabius Cracoviensis, tum Stanislaus Kalinowski venator Podlachiae ex Cracoviensi et Szczyriciensi, Franciscus de Zakliczyn Jordan Dobczycensis atque Michael de Witowice Czerny Parnaviensis capitanei ex Prossoviensi, Stanislaus de Chotel Rozanka notarius castrensis Cracoviensis atque Michael a Dębiany Dębinski venator Volhyniae ex Xiąznensi, Franciscus de Pilca Korycinski dapifer Cracoviensis atque Vespasianus de Kochow Kochowski ex Leloviensi, Andreas de Lipie Lipski vicepalatinus Sandecensis et Stanislaus de Rudoltowice Kotkowski ex Czchoviensi et Sandecensi, Andreas de Lubraniec Dąmbski et Albertus de Kurozwęcki Męcinski ex Biecensi, Joannes in Pisarzowice Pisarzowski iudex terrestris atque Joannes a Zakrzow Zakrzewski tribunus ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis ex iisdem ducatibus ac districtibus iudices more solito in praefatis conventibus suis electi ac pro expediendis iudiciis praesentibus deputati iuramenta singulatim ac seorsive in facie iudicii terrestris Cracoviensis videlicet coram generosis Vladislao a Lubowca Lubowiecki iudice generali et Alberto Alexandro de Błeszno Błeszynski notario terrestri Cracoviensi rotha iuramenti iudicibus tribunalis regni constitutionibus regni praescripta flexis [genibus] ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi pronunciante sibi generoso iudice terrestri Zathoriensi praestiterunt, post quod praestitum atque post liberam magnifici Francisci de Zakliczyn Jordan capitanei Dobczycensis marschalci iudiciorum praesentium electionem iudicia sua confoederationis dictae *kaptur* ex vi legum ac immediati conventus formata et instituta, authoritate securitati, moribus ac normae iudiciorum tribunalis regni in toto adaequata et comparificata, in eodem rigore et vigore reassumunt, ad conscribenda iudicii sui acta, subscribenda et sigillo terrestri Cracoviensi obsigillanda suprascriptum generosum notarium terrestrem Cracoviensem ex vi legum assumit, ad peragendos vero et exequendos iudicii sui actus, negotia intervenientia, circumstantias, providendam securitatem ac violentos omnes casus coercendos insti-

gatores nobiles Petrum Pielecki specialiter ad causas fisci, Franciscum Gaszynski, Stanislaum Mokrzecki et Joannem Romanowicz, eidem conditione apposita, quatenus ad inchoationem commissionis, ubi per convocationem assignabitur, iuxta laudum palatinatus praesentis et solarium a palatinatu praesenti receptum pro attentandis causis privatorum palatinatus praesentis compareat et officium suum continuet et determinet, ordinat et constituit. Qui in eodem iudicii sui loco iuramentum super fidelem, promptam et iustam iudicii sui expeditionem et executionem iuxta rotham seorsivam per generosum notarium terrestrem Cracoviensem sibi pronunciatam expleverunt, vigore cuius officium suum iuxta morem tribunalitium exercere, ligamenta et puncta iuramenti sui prompte ac fideliter explere tenebuntur sub arbitrariis iudicii poenis, causas violatae securitatis in iudicio praesenti promovebunt easque iudicio denunciabunt, nullam suppriment, quas et privatis pro arbitrio delatorum promovere licitum erit. Securitatem publicam tam iudiciorum suorum ac totius palatinatus praesentis atque ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis locique potissimum praesentis metropolis regni, tum civitatum, suburbiorum, locorum ac viarum publicarum quarumvis, tum et magnificis dominis iudicibus, personis, consortibus, liberis, pignoribus, bonis, familiae subditisque eorum, tum omnibus ad iudicia praesentia interessatis sive iudicia accedentibus sive in iisdem commorantibus sive a iudiciis recedentibus plurimis constitutionibus legibusque regni provisam cautamque iudicium praesens praecustodit ac severe cavet. Et cum reipublicae plurimum intersit, ut iustitia regnorum conservatrix et nutrix quam videlicet maxime floreat et vigeat, universique cives regni omni quamvis tempore, potissimum vero sub tempus orbitatis calamitosique interregni pacate, modeste, quiete ac honeste vivant, alter alterum non laedat et unicuique quod suum est tribuatur neve crimina maneant impunita aut ultra tam notoria et publica latrocinia, homicidia, caedes, obsanguinolationes, praedae, rapinae, invasiones domorum, expulsiones, seditiones, guerrae, tumultus, incendia, dispercussiones viarum, insolentiae, violentiae, armorum ac bombardarum abusus omnesque violenti, licentiosi actus, excessus, personales iniuriae, immania ac probrosa, legibus regni vetita, quae hactenus in regno nostro plerumque reperiebantur, flagitia et crimina iram et ultionem divinam in hoc inclitum catolicum regnum protendant aut provocent, confusionem aut interitum regni accelerent, iudicium praesens seriam ac severam super praemissa aut his similia animadversionem faciet executionemque legum regni super contemptoribus, violatoribus aut transgressoribus indilatam praestabit et expediet iustitiam sanctam exposcentibus in praemissis omnibus aut his similibus. Tum et in causis liquidarum exemptionum ac fisci universis omnibusque iis causis et actionibus, quas leges regni tam antiquiores, quam et recentiores atque anteriores confoederationes iudicio praesenti ad iudicandum praescripserunt, pro competentia aut qualitate aequa lance distribuet administraturumque prompte declarat et praescribit. Ut autem iudiciorum praesentium causarumque expediendarum

debitus servetur modus et ordo, iudicium praesens generaliter omnes et singulas causas violatae securitatis, recentium criminum, violenti facti, personalis iniuriae, expulsionum, tum et liquidarum exemptionum, quaecunque a die mortis [3]) regiae interveniunt aut ad diem felicis coronationis [4]) futuri serenissimi regis Poloniae intervenient quasque leges regni, tum confoederationes omnes anteriores iudicio praesenti ad iudicandum praescripserunt, tum ex scriptionibus atque ex non servata fide sub tempus interregni moderni aut iudiciorum praesentium data, tum fisci seu [ex] citationibus sub sigillo terrestri Cracoviensi reali non adulterino sub nullitate extraditarum aut positarum citationum cum praefixione termini in una integra septimana a positione extra terminum extradendi relationeque iuxta leges in actis proprii districtus seu terrestribus Cracoviensibus positarum citationum inscribenda legitimisque aliis earum terminis provenientes uno eodemque simplici et alio uno eodemque arestorum regestro, tum et seorsivo ac speciali causarum omnium fisci in cancellaria terrestri Cracoviensi per generosorum notarium eiusque regentem ordine inscribentium iuxta leges accurate servato inscribendas iudicioque suo ad iudicandum porrigendas constituit. Quibus causis et regestris iudicandis dies feriatos in qualibet hebdomada feriam secundam, feriam tertiam, feriam quartam et feriam quintam assignat. Dies autem feriae sextae atque sabbathi causis generaliter omnibus fisci, tam instigatori iudicii quam assignatariis a thesauro regni cum exactoribus, quam retentoribus omnium in genere contributionum quocunque nomine nuncupatarum totius palatinatus praesentis atque ducatuum Zathoriensis et Oswiecimensis (solis contributionibus subsidii ac solidariae, tum novi thelonei constitutione immediati conventus ad tesaurum regni iuxta obloquentiam constitutionum relatis ac earum, quibus in commissione Leopoliensi terminus praefixus et assignatus est) sive ex delatis sive citationibus sive remissionibus ab executione uno eodemque simplici ac uno eodemque arestorum regestro comprehendendis et quidem arestorum de mane, simplicium vero causarum horis pomeridianis ad horam vigesimam secundam magni horologii (cum praecustoditione: si regestra simplicium causarum horis pomeridianis quacunque die defecerint ac tempus iudicandi supererit, extunc ad causas arestorum condescensurum) declarat et constituit. Adhaerendo constitutionibus regni, tum laudis anterioribus atque immediato palatinatus praesentis adhaerendo, quo nimirum generosis exactoribus in universum omnibus iniunctum est, quatenus omnes et singuli connotationes regestrorum authenticas litterales, reales et sufficientes quisque gestae, administratae et exactae contributionis suae tam perceptorum quam expensarum, retentorum, defectuum omnium sive errorum, conflagratorum, decessorum, possibilium aut irreperibilium ad sufficientem magnificorum dominorum nuntiorum pro convocatione generali expeditorum, tum totius palatinatus ac iudicii praesentis informationem ante inchoationem iudiciorum praesentium ad aeta castrensia capitanealia Craco-

viensia porrigerent atque sufficientem rationem laudatarum ab anno millesimo sexcentesimo sexagesimo septimo et exactarum contributionum iuxta mentem praefati laudi praestarent et expedirent. Idcirca iudicium duas septimanas diebus destinatis incipiendo a die trigesima ianuarii mensis currentis contraventoribus impendet. Post quarum duarum septimanarum decursum iudicium contra omnes in universum ex delatione instigatoris fisci iudicii praesentis ad poenas legum et praescriptum laudorum super personis et bonis eorum indilate extendendas et exequendas procedet. Causas arianismi ac earum fautorum iuxta leges et confoederationes, tum incarceratorum mere in vinculis aut carceribus publicis et privatis extantium aut iudicio praesenti traditorum, tum gravissimi aut enormis alicuius stantibus iudiciis facti et excessus adstatim qualibet die de mane omnibus causis uti celeri executione indigentes praemittet. Porro causis ex termino tacto verbali sub iudiciis praesentibus legitime dato tam magnificorum dominorum iudicum, quam et omnium privatorum uno eodemque simplici unoque et eodem arestorum regestro comprehendendis per instigatores iudicii qualibet die horis pomeridianis post determinatas simplices aut etiam arestorum causas alternando unam simplicibus alteram arestorum aut in defectu simplicium ex aresto incidentibus[a] excepto die sabbathi ad iudicandum porrigendis incipiendo a vigesima secunda magni horologii hora usque ad vigesima quartam iudicium suum concedit. Actiones et causas ante mortem serenissimi regis in iudiciis tribunalitiis, postcurialibus, succamerarialibus, terrestribus, castrensibus ac officiorum castrensium, commissorialibus, compromissorialibus et aliis in universum subselliis regni inceptas sive iam decisas sive in lite pendentes, tam criminales quam civiles decisarumque executionem a iudicio suo excludit et removet. Quas patroni causarum sub poenis legibus regni descriptis in iudicium praesens non inducent nec promovebunt. Patroni principalium suorum causas modeste sine cuiusvis hominum laesione quam breviori verborum compendio nec iudicium accessoriis exceptionibus morando inducere ac proponere, ad commonitionem magnifici domini marschalci subito exire authoritatemque et dignitatem iudicii in toto observare tenebuntur, nec turmatim iudicium accedent, sub arbitrariis iudicii poenis. Cum vero magnificis dominis iudicibus, consortibus, liberis, familiae ac subditis eorum cum quopiam causa in iudicio praesenti contigerit, remissione ex quo iudex per confoederationem palatinatus praesentis amputata post expeditas controversias non modo sententia carebit, verum ex stuba iudiciali secedere tenebitur. Reiectiones, causarum regestra specialia, tum additiones patronorum (propter miserabiles personas et incarceratas) protractionesque ac protellaciones iuris iudicium nullo modo admittet nec super eas consentiet nullasque causas etiam miserabilium personarum extra regestrum iudicabit.

[a] w tekscie: incidentium diem.

Providendo vero dignitati, authoritati et securitati iudiciorum praesentium, inhaerendo constitutionibus regni serie admonet, ut nemo temere iudicium accedat stubamque iudicialem nullam habens in iudicio causam ingrediatur aut iudicium dishonoret sub poena quatuordecem marcarum. Nullus vero ad iudicia praesentia seu Cracoviam eiusque adiacentias, uti metropolim regni, sive sit civis sive extraneus, cum armis et in armis, signis militaribus, vexillis, haydonibus, cozacis, satellitibus seu milite stipendiario aut aliis quibusvis intret vel ingrediatur, arma vel militem aut insolitum comitatum ultra praescriptum constitutionum non introducat. Insolita quoque arma, quocunque nomine et vocabulo nuncupantur, praeter constitutionibus regni concessa et expressa tam circa iudicium praesens, quam et Cracoviae portare iisque abuti, quibus interdicit, nemo audeat. Clangores tubarum, tympanarum sub tempus sessionis dominorum iudicum et tractamen causarum ne excitentur, sub poenis constitutionibus regni descriptis ex termino tacto irrogandis serio interdicit. Ut autem omnia ad bonum publicum et usum communem spectantia, quae magistratibus civilibus et advocatialibus competunt, iuxta debitum et usum receptum ordinate et quantocitius[a] in executionem deducantur, iudicium praesens spectabilem magistratum Cracoviensem omnesque alios civiles hortatur, ut hospitia competentia magnificis dominis iudicibus distribuant et assignent. Aquae in cisternis publicis semper sit sufficientia ignisque aut flammae non erumpendae omnimoda cura, viae publicae quatenus reparentur, plateae civitatum expurgentur, mendicantes per plateas, invalidi decumbentes xenodochiis includantur, validiores vero ac omnes vagabundi, cuiusque sunt status, sexus et conditionis, sine servitio aut iusta causa tam Cracoviae quam et eius adiacentiis degentes, praecipue extranei civitatibus per haec officia omnino ablegentur sub poenis condignis inter terminos tactos ad instantiam instigatorum aut etiam cuiusvis delatoris vindicandis seriaque animadversione. Et ut insolentiis praecludatur via neve crimina commissa supprimantur, quisque hospitum[b] compotationes nocturnas denegabit, de explosione in domo sua bombardarum et de vulneratis, tum et de personis extraneis, vagabundis, licentiosis aut suspectis sine servitio degentibus iudicio seu instigatoribus notificet. Quod et chirurgi, quibus vulneratos curare contigerit, facere ac denunciare sub arbitrariis iudicii poenis tenebuntur. Infames, banniti, criminosi, regestris maleficorum notati, contemptores legum sub iudiciis praesentibus conversari non praesumant. Quos iudicium legitime convictos turri mancipandos et ultimariae executioni tradendos tam instigatoribus, quam et partibus laesis dat facultatem. Ad extremum, quatenus taxas victualium, liquorum et utensilium cum delegatis a iudicio praesenti officia competentia sine mora expediant, constitutas vero et publicatas magistratus civiles in contuberniis et artificiis omnibus tum et inter

[a] w tekscie: quantocius. [b] w tekscie: hospitium.

praenominatorum revenditores salvis libertatibus nobilium ac subditorum eorum in executione fieri attendant sub poenis contra transgressores sancitis inter terminos tactos vindicandis.

Quam quidem ordinationem ministerialis generalis regni providus Andreas Uffmanowicz e loco publicationis rediens coram iudicio praesenti personaliter stans publice libereque recognovit, quia ordinationem praefatam omnemque iudiciorum ac interregni securitatem ad sonum tubae in foro publico atque in praetorio Cracoviensi in praesentia plurimae nobilitatis diversique populi publicavit et ad notitiam omnium sufficienter de iure deduxit et notificavit.

Terr. Crac. t. 141 str. 5—17; wpisane 24 stycznia 1674 roku.

[1]) Pismo prymasa z 5 grudnia 1673 r. w oblacie w Rel. Castr. Crac. t. 100 str. 2957.

[2]) Laudum sejmiku proszowskiego z 29 grudnia 1673 r. w oblacie w Libri laud. Crac. t. 2 str. 168—175.

[3]) 10 listopada 1673 r.

[4]) 2 lutego 1676 r.

186. *Kraków, 9 kwietnia 1676 r.*

Zapiska o powtórzeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzędów przez urzędników grodu krakowskiego z powodu koronacyi nowego króla Jana III.

Juramentum officialium castrensium Cracoviensium.

Officium praesens castrense capitaneale Cracoviense videlicet generosi Stephanus a Wronow Xięski vicecapitaneus et iudex causarum ac Stanislaus de Chotel Rozanka notarius actorum castrensium capitanealium Cracoviensium inhaerendo legum patriarum instituto eo in passu practicari solito, tum etiam litteris Sacrae Regiae Maiestatis denuntiationis de actu coronationis feliciter peracto ex cancellaria regni emanatis[1]), ad acta officii praesentis per oblatam porrectis, in vim fidelitatis ex muneribus officiorum suorum Sacrae Regiae Maiestati Serenissimo Joanni Tertio feliciter coronato servari debitae anteriora iuramenta sua reassumendo, tum quoque generosus Franciscus Frezer post eiectionem generosi Francisci Kamocki ex vicenotariatu loci praesentis in notariatum castrensem capitanealem Sandecensem in locum ipsius vicenotarius et regens castri praesentis constitutus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum iuxta rothas quemlibet ipsorum pro uniuscuiusque officio stringentes dictante sibi easdem rothas seorsive magistro Francisco in Słupow Szembek capitaneo Biecensi praestiterunt et ad iudicandas causas aliaque munia ex debito officiorum suorum sibi incumbentia processerunt, praesentibus generosis et illustribus Adamo de Jawor Paprocki iudice terrestri Stezycensi, Hiacyntho Łosiatynski, Augustino de Mierzeiow Mierzeiowski, Joanne

Paprocki, Petro Białecki notario castrensi Severiensi, Michaele Milewski, Christophoro Rozanka, Stanislao Norowski, Petro Futaiowicz, Joanne Jacobo Glinka, Georgio Swiętosławski, Joanne Zaleski, Adamo Slaski, Georgio Falecki, Joanne Spinek, Casimiro Magnuski, Alberto Casimiro Rucinski aliisque plurimis personis fidedignis protunc congregatis necnon ministeriali generali regni provido Andrea Ufmanowicz iudiciorum officii praesentis apparitore.

Zapiska w Rel. Crac. t. 102 str. 1518—1519, pod datą dnia 9 kwietnia 1676 roku. — Podobna np. zapiska o powtórzeniu przysięgi przez urzędników grodzkich (starostę, podstarościego, wicesgeresa, sędziego, pisarza i podpiska) w r. 1697 po objęciu rządów przez Augusta II, Rel. Castr. Crac. t. 124 str. 1676—1678.

[1]) 5 lutego 1676 r., Vol. leg. V, 328.

187. *Nowy Sącz, 16 września 1679 r.*

Zeznanie woźnego wobec grodu sądeckiego o ogłoszeniu w Lelowie, Książu, Czchowie i Sączu terminów sądów ziemskich.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Sandecensia personaliter veniens ministerialis regni generalis providus Albertus Galas de villa Ryglicz ex authentico officio praesenti notus palam, libere ac per expressum recognovit, quia ipse et quidem in oppido Xiąznensi districtus eiusdem feria secunda ipso die festi Nativitatis Beatissimae Virginis Mariae[a], in oppido Leloviensi districtus itidem eiusdem die dominico post festum hoc idem Nativitatis Beatissimae Virginis Mariae *(10 września)*, in oppido vero Czchow districtus praesentis feria quarta actum praesentem proxime et immediate praecedente *(13 września)* in circulo autem civitatis huius Novo-Sandecensis die hodierna ex mandato magnificorum dominorum iudicum terrestrium generalium palatinatus huius Cracoviensis iudicia terrestria in quolibet districtuum praefatorum iuxta cadentias suas per eosdem magnificos iudices palatinatus Cracoviensis celebratura et expeditura alta, sonorosa et intelligibi voce proclamavit et publicavit ac ad notitiam incolarum districtuum praedictorum deduxit.

Zapiska w Castr. Sand. t. 135 str. 896, pod datą 16 września 1679 roku.

188. *Nowy Sącz, 20 maja 1680 r.*

Zeznanie woźnego Błażeja Malikowicza wobec sądu grodzkiego sądeckiego uczynione, iż publikował w N. Sączu termin najbliższych roków sądu ziemskiego.

Ministerialis regni generalis providus Blasius Malikowicz de oppido Czchow ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Sandecensia personaliter veniens publice recognovit, quia ipse die hodierna ad requisi-

[a] feria secunda przypada na 4 lub 11 września, święto Narodzenia M. Boskiej na 8; widoczny błąd.

tionem et mandatum magnifici Georgii a Potok Potocki generalis terrestris palatinatus Cracoviensis iudicis iudicia terrestria palatinatus praesentis Cracoviensis iuxta cadentiam suam in quolibet districtu per iudicium terrestre palatinatus Cracoviensis celebratura et expeditura alta, sonorosa et intelligibiii voce in frequentia personarum multarum in circulo fori civitatis Novo-Sandecensis proclamavit et publicavit ac ad notitiam incolarum districtuum praedictorum Sandecensis et Czchoviensis deduxit. De quo hanc suam fidelem ad acta praesentia fecit relationem.

Zapiska w Castr. Sand. t. 135 str. 1434—1435, pod datą 20 maja 1680 roku. Są to ostatnie w wieku XVII ślady prób wskrzeszenia sądów ziemskich. Por. Kutrzeba, Katalog j. w. str. 8.

189. *Nowy Sącz, 11 grudnia 1682 r.*

Rota przysięgi złożonej przez Walentego Włockiego wicesgerenta grodu sądeckiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Włocki super officium vicesgerentis castrensis Sandecensis iuramentum.

Coram officio, in quo protunc generosi Petrus a Brzezie Chrząstowski vicecapitaneus et iudex causarum atque Franciscus a Kamocin Kamocki notarius officii castrensis capitanealis Sandecensis residebant, sub tempus celebrationis iudiciorum terminorum querellarum generosus Valentinus Włocki vicesgerens officii castrensis Sandecensis super officium vicesgerentis fideliter exercendum flexis genibus ad imaginem Jesu Christi Crucifixi praestitit iuramentum in eam rotham:

quia executiones et alia negotia mihi per officium praesens commissa secundum ius et aequitatem, discrimine amici et inimici sublato nec habito respectu munerum fideliter peragam et in his omnibus ius scriptum et dictamen conscientiae exsequar. Sic me Deus adiuvet et haec sancta crux.

Quod iuramentum officium praesens suscepit et in acta sua inscribere demandavit.

Zapiska w Castr. Sandec. t. 137 str. 21—22, pod datą dnia 11 grudnia roku 1682.

190. *Nowy Sącz, 11 grudnia 1682 r.*

Rota przysięgi na sumienne pełnienie urzędu, złożonej przez Jakuba Studnickiego regenta grodu sądeckiego.

Generosus Jacobus Studnicki regens cancellariae castri Sandecensis super officium regentis fideliter exequendum coram officio castrensi capitaneali Sandecensi sub celebratione terminorum querellarum praestitit iuramentum.

Coram officio, in quo protunc generosi Petrus a Brzezie Chrząstowski vicecapitaneus et iudex causarum atque Franciscus a Kamocin Kamocki notarius officii castrensis capitanealis Sandecensis residebant, sub tempus cele-

brationis iudiciorum terminorum querellarum generosus Jacobus Studnicki regens castri Sandecensis super officium regentis fideliter exercendum flexis genibus ad imaginem crucifixi domini Jesu Christi praestitit iuramentum in eam rotham:

quia manifestationes, protestationes, relationes et omnes recognitiones fideliter in acta inscribam et alia negotia mihi per officium commissa et officio meo incumbentia secundum ius et aequitatem, discrimine amici et inimici sublato nec habito respectu munerum fideliter peragam et in his omnibus ius scriptum et dictamen conscientiae sequar. Sic me Deus adiuvet et haec sancta crux.

Zapiska w Castr. Sand. 137 str. 22—24, pod datą 11 grudnia roku 1682.

191. *Kozierady, 20 stycznia 1683 r.*

Jan Pieniążek starosta oświęcimski określa uposażenie Michała Brzozowskiego regenta grodu oświęcimskiego.

Mając w osobliwym respekcie merita JMci Pana Michała Brzozowskiego regensa grodu mego oświecimskiego mnie w różnych okazyach wyświadczone i mając w konsyderacyi szczupłe obwencye kancelaryi tegoż grodu mego oświecimskiego a chcąc na tym miejscu akkomodować sobie viros, którzyby condigne traktowali authoritatem tegoż grodu mego, pozwalam i obiecuję temuż JMci panu Michałowi Brzozowskiemu regentowi memu oświęcimskiemu naprzód mieszkanie w zamku oświecimskim w pokojach nad kancelaryą tegoż grodu mego, item sklep dla schowania rzeczy podle wieży będący, stajni dla koni i piwnicy jednej ad usum tegoż JMci pana regenta, item beczek piwa dziesięć na każdy rok z karczmy mojej oświecimskiej, zboża to jest pszenice korcy dziesięć, żyta korcy dwadzieścia, jęczmienia korcy dziesięć quotannis z folwarku mego oświecimskiego wydawać deklaruję, stróża dla posługi zamkowej poddanym starostwa mego corocznie ordynować i lokować zlecę, pole od pola kancelaryi oświecimskiej i ogrodu zamkowego poczynające się i do samej rzeki nazywającej się Soła ciągnące się temuż JMci panu regentowi memu daję i do pola kancelaryi oświecimskiej zdawna należącego inkorporuję, drew z lasu wsi Łąk starostwa mego dla JMci pana regenta do zamku przywozić rozkażę, na co się dla lepszej wiary i pewności ręką moją podpisuję. Działo się w Kozieradach dnia dwudziestego miesiąca stycznia roku pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiątego trzeciego. Jan Odrowąż Pieniążek starosta oświęcimski manu propria.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 82 str. 1082—1084, podanej do ksiąg przez Jana Krzywobłockiego w imieniu Brzozowskiego regenta kancelaryi grodu oświęcimskiego dnia 5 grudnia 1684.

192. *Kraków, 25 sierpnia 1696 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów oraz instygatorów.

Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis dictae *kaptur* palatinatus Cracoviensis in conventu particulari Prossoviensi proxime praeterito per consiliarios, ordines, proceres totamque nobilitatem laudatae [1]) institutis sabbatho post festum s. Bartholomaei apostoli proximo *(25 sierpnia)* anno domini millesimo sexcentesimo nonagesimo sexto.

Juramentum illustris et magnificorum iudicum capturalium.

Illustris et magnifici Franciscus comes in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski Minoris Poloniae generalis, Cracoviensis Bochnensisque capitaneus et Franciscus a Dębiany Dębinski gladifer palatinatus Cracoviensis ex districtu Cracoviensi, Albrachtus a Dębiany Dębinski vexillifer ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis et Joannes a Piegłow Piegłowski thezaurarius palatinatus Cracoviensis ex districtu Proszoviensi, Franciscus a Brzezie Lanckoronski capitaneus Stobnicensis et Stanislaus a Dębiany Dębinski ex districtu Xiąznensi, Joannes a Lubraniec Dąbski gladifer palatinatus Juniwladislaviensis et Joannes a Koziogłowy Giebułtowski ex districtu Lelovіensi, Georgius a Zakliczyn Jordan pocillator palatinatus Cracoviensis et Joannes Grithauz capitaneus Czorsztynensis ex districtu Czchoviensi, Joannes a Słupow Szembek capitaneus Biecensis et Joannes de Nagłowice Rey capitaneus Libusiensis ex districtu Biecensi iudices ad expedienda iudicia vigore confoederationis *kaptur* dictae in comitiis palatinatus Cracoviensis Prossoviciis [2]) vigore litterarum eminentissimi Michaelis Stephani Sacrae Romanae Ecclesiae tituli sanctae Mariae de Pace presbiteri cardinalis in Radzieiowice et Kryłow Radzieiowski archiepiscopi Gneznensis, legati nati, regni Poloniae et magni ducatus Lithuaniae primatis primique principis [2]) celebratis per proceres totamque nobilitatem palatinatus Cracoviensis laudatae et conscriptae constituti [a], electi et deputati, tum generosi Samuel a Brzezie Rusocki notarius terrestris ducatuum Zathoriensis et Oswiecimensis et Stanislaus Zdanowski burgrabius et notarius et Franciscus a Szczegło w Frezer burgrabius et vicenotarius iuratus castrensis Cracovienses coram illustri et magnifico Preclao in Słupow Szembek castellano Woynicensi vacante protunc iudicio terrestri Cracoviensi et rotham iuramentorum eodem illustri et magnifico castellano Woynicensi dictante praestiterunt corporale iuramentum flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi iuramentorum solennitate observata, et quidem illustris et magnifici iudices iuxta rotham iudicibus tribunalis regni constitutionibus regni praescriptam, generosus vero notarius terrestris ducatuum Zatoriensis et Oswiecimensis super non revelanda iudicicii secreta tantum, generosi vero notarius et vicenotarius castrenses Cracovienses ad praescriptum legum et confoederationum ac secreta iudicii non revelanda in praesentia illustris et magnificorum ac generosorum et nobilium Michaelis a Witowice in Jasien Czerny castellani Sandecensis,

[a] w tekscie: constituti iudices.

Andreae Joannis a Zydowo Zydowski vexilliferi palatinatus, vicecapitanei et iudicis castrensis Cracoviensis, Francisci Morstyn commendantis praesidii civitatis Cracoviensis, Adami Pisarzowski, Joannis Radwan Łodzinski,...[a] Milewski notarii castrensis ducatus Severiensis, Casimiri Podgurski camerarii terrestris ducatuum Zatoriensis et Oswiecimensis, Rochi Barcikowski, Laurentii Jeziorowski, Thomae Straszowski, Francisci Dąbrowski aliorumque multorum nobilium fidedignorum circa praemissa existentium atque ministerialis generalis regni providi Ludovici Stefanski praestiterunt atque ex medio sui suprascriptum illustrem et magnificum Franciscum comitem in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski generalem Minoris Poloniae, Cracoviensem Bochnensemque capitaneum in marschalcum et iudiciorum praesentium directorem elegerunt et designarunt.

Nobilium instigatorum super fidelitatem officii iuramentum.

Nobiles Joannes Komecki, Joannes Niedzielski, Joannes Zagurski et Andreas Kleczynski per illustrem et magnificos dominos iudices ad expedienda et exercenda iudicia vigore confoederationis *kaptur* dictae palatinatus Cracoviensis electos et deputatos instigatores assignati et constituti praestiterunt coram eodem iudicio praesenti iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata sollennitate iuramentorum in eam rotham, quia solaria et poenas iudicio provenientes iuste et fideliter a partibus litigantibus exigam et magnificis dominis iudicibus distribuam integre ac reddam, securitatem publicam et iudiciorum praesentium tuebor, violatam serio investigabo et inquiram, iudicio deferam, excessum nullum supprimam et sine conniventia et selectu personarum promovebo et vindicabo, iudicium non defraudabo omniaque negotia officio meo incumbentia ad normam iudiciorum tribunalis regni neminem depactando fideliter prompteque faciam et exequar. Sic me deus adiuvet et sancta Jesu Christi passio. Quod iuramentum iudicium hoc idem praesens ab ipso suscepit et actis suis connotari mandavit.

Ordinatio iudiciorum capturalium facta.

Judicium generale confoederationis *kaptur* dictae palatinatus Cracoviensis ineluctabili vicissitudine praesentis reipublicae nuper felicissimo divae memoriae serenissimi Joannis tertii regis desideratissimi regimine clipeatae revolvente statum eo magis luctuosum, quo expressius veris et ingenitis erga reges suos affectibus inexplebilis dolor iustam ex amisso tanto principe indigitat aerumnam cessantibus per haec tristia interregni tempora quorumvis subselliorum (uti primo mobili regnante motum suum habente) iurisdictionibus, ne in sua

[a] luka na wypisanie imienia.

orbitate orba sit iustitia fatisque his ne fatiscat inclita haec respublica, prout veteri laudabiliter praevidenti casus ex providenti casibus instituto sancitum constitutumque, ita vigore conventus Prossoviensis nuperrime ex vi litterarum universalium denuntiationis mortis piae memoriae Sacrae Regiae Maiestatis[4]) pro eligendis a palatinatu magnificis dominis nuntiis pro convocatione generali Varsaviensi per status regni huius celebranda editarum expediti inauguratum electumque, cum nihil optabilius in votis suis habet, quam ut ius et aequum aequilibrio suo restituatur, licentia omnis iustitiae habenis et freno poenarum legum coerceatur, sitientibus iustitiam aequa lance prospiciatur ac quidquid iniuria temeratum, iure temperetur perindeque publica florescat tranquillitas, quapropter magnis maiorum suorum votis sua aequando vota ad hanc aram soliumque iustitae accedendo arrectis ad iura auribus, erectis in iustitiam animis, supranominato numine et lumine invocato iustitiae sanctae incumbere nititur, ordinationem vero iudiciorum eiusmodi praescribit. Et primo post praestitum iuramentum atque post electionem illustris et magnifici Francisci comitis in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski Minoris Poloniae generalis Cracoviensis Bochnensisque capitanei iudiciorum suorum marschalci iurisdictionem suam in praesentia et frequentia nobilitatis et diversae conditionis hominum fundata et per ministerialem generalem regni providum Ludovicum Stefanski in pretorio Cracoviensi et in locis consuetis publicata ad conscribenda iudicii sui acta eaque subscribenda et sigillo palatinatus obsigillanda generosum Stanislaum Zdanowski burgrabium arcis et notarium castrensem Cracoviensem vacante protunc notariatu palatinatus terrestri, in absentia vero eius generosum Franciscum Frezer burgrabium arcis et vicenotarium iuratum castrensem Cracoviensem ex praescripto praetactae confoederationis palatinatus in conventu Prossoviensi nuper factae assumit, ad peragendos et exequendos iudicii sui actus et negotia intervenientia providendam securitatem ac violentos ausus coercendos instigatores nobilem Joannem Komecki, Joannem Niedzielski, Joannem Zagurski et Andream Kleczynski ordinat et instituit. Qui in eodem iudicii sui loco iuramentum corporale super officium suum fideliter prompteque obeundum rotha seorsiva per generosum notarium castrensem Cracoviensem sibi pronunciata praestiterunt, iuxta cuius iuramenti ligamenta officium suum fideliter explere tenebuntur sub poenis iudicii arbitrariis, causas violatae securitatis in iudiciis promovebunt, nullas suppriment, quas et privatis personis pro arbitriis delatorum promovere licitum erit. Securitatem publicam tam iudiciorum praesentium ac totius palatinatus atque ducatuum Zatoriensis et Oswiecimensis locique praesentis potissimum uti metropolis regni, tum civitatum ac suburbiorum, adiacentium locorum ac viarum publicarum quarumvis, tum magnificis dominis iudicibus, personis, consortibus, liberis, pignoribus, bonis, familiae subditisque eorum, tum omnibus ad iudicia praesentia interessatis ad eadem proficiscentibus et accedentibus ac in iisdem commorantibus et ab eisdem discedentibus et recedentibus plurimis constitutionibus regni provi-

sam cautamque iudicium praesens praecustodit. Causas vero omnes et singulas ex praescripto anteriorum et nuper sancitae confoederationum et legum publicarum, tum ex scriptionibus terminorum aut ex contractuum sive obligationum, assecurationum et quarumvis recognitionum ligamentis atque ex non servata fide sub tempus interregni aut sub authoritate et celebratione iudiciorum praesentium data et interposita atque fisci tam cum exactoribus quam retentoribus contributionum publicarum ad iudicium praesens pertinentes ex citationibus sigillo palatinatus non adulterino sub nullitate termini et poenis arbitrariis obsigillandis cum praefixione termini et relatione in actis iudicii praesentis sive proprii districtus in tempore lege praeficto inscribenda legitimisque aliis terminis incidentes uno eodemque simplici et uno eodemque arestorum regestro, fisci vero, causarum et terminorum tactorum registris seorsivis, itidem uno eodemque simplici et uno eodemque arestorum in cancellaria iudicii praesentis per generosos notarium aut vicenotarium castrenses Cracovienses vel eorum locum in cancellaria tenentes ordine debito iuxta praescriptum legum publicarum accurate servato inscribendas et ad iudicandum iudicio suo porrigendas constituit. Quibus causis et regestris iudicandis dies feriatos in qualibet hebdomada feriam secundam, feriam tertiam, feriam quartam et feriam quintam causis ex citationibus et conservationibus terminorum incidentibus, dies vero feriae sextae et sabbathi causis generaliter omnibus fisci tam palatinatus Cracoviensis quam ducatuum Zathoriensis et Oswiecimensis cum exactoribus et retentoribus quarumvis contributionum publicarum assignat easdemque causas incidentes horis antemeridianis a hora octava ad horam duodecimam causas ex regestro causarum arestatarum, horis vero postmeridianis a hora secunda ad horam sextam primum causas ex simplici regestro causarum ex citationibus incidentium et his deficientibus causas terminorum tactorum ex termino tacto verbali ratione solius facti et violatae securitatis publicae et iudiciorum praesentium usque ad horam sextam medii horologii iudicabit, causas mere incarceratorum cum personis in carceribus aut vinculis publicis vel privatis extantibus aut ad carceres iudicii praesentis traditis, tum gravissimi aut enormis alicuius excessus stantibus iudiciis praesentibus patrati adstatim qualibet die de mane omnibus causis uti celeriori executione indigentes praemittet. Cum vero magnificis dominis iudicibus, consortibus, liberis, pupillis, familiae ac subditis eorum cum quopiam causa in iudicio praesenti contigerit, post expeditas controversias ex stuba iudiciali discedere tenebitur. Reiectiones causarum nisi de expresso partium litigantium consensu, regestra causarum specialium atque declarationes seu ex declarationibus causarum inscriptiones et reclamationes nullas admittet nec super ea consentiet nullasque causas etiam miserabilium personarum extra regestrum iudicabit. Additiones quoque patronorum praeter miserabiles et incarceratas personas non admittet. Patroni causarum causam principalium suorum modeste sine laesione personarum proponere et defendere quam breviori

verborum compendio, accessoriis exceptionibus iudicium non morando, ad primam illustris et magnifici marschalci commonitionem subito exire, dignitatem iudicii omnino disservare tenebuntur nec turmatim iudicium accedent sub poenis arbitrariis. Providendo quoque dignitati, authoritati et securitati iudiciorum praesentium, inhaerendo constitutionibus regni serio admonet, ut nemo temere iudicium praesens accedat stubamque iudicialem non vocatus et causam nullam habens ingrediatur aut iudicii authoritatem laedat sub poenis arbitrariis. Nullus vero Cracoviam uti metropolim regni eiusque adiacentias et ad iudicium praesens sive sit regnicola sive extraneus in et cum armis ac signis militaribus hominumque armatorum turmis et catervis insolitoque comitatu ultra praescriptum legum regni ingrediatur ac eosdem homines armatos introducat, arma insolita et lege publica prohibita gestare usitatisque abuti nemo presumat et audeat. Clangores tubarum et timpanarum sub tempus celebrationis iudiciorum ne excitentur, serio iudicium interdicit. Omnia denique ad usum communem spectantia, quae magistratibus civilibus competunt, ut quantocitius[a] iuxta debitum et usum receptum ad executionem deducantur. Hospitia competentia magnificis dominis iudicibus distribuantur et assignentur. Aquae in cisternis sit sufficientia, ignis et flammae non erumpendae omnimoda cura adhibeatur. Viae publicae et moenia civitatis omniaque loca, ubi praeter portas facilior posset patere in civitatem aditus et ingressus, reparentur et obstruantur. Plateae civitatis expurgentur, mendiantes invalidi in plateis decumbentes, in quantum commoditas loci et provisionis victus permittit, deportentur, magistratus et officia, ad quos praemissa pertinent, serio hortantur. Vagabundi homines cuiuscunque sint status et conditionis sine servitio et iusta causa aut sub praetextu studii litterarum Cracoviae et in aliis adiacentiis degentes praecipue extranei quatenus post publicationem ordinationis praesentis intra triduum migrent nec eosdem patres familias in domibus suis aut celariis fovere, conservare aut celare praesumant sub poenis condignis et seria animadversione. Infames, banniti, iurevicti, criminosi et in regestris maleficorum notati, legum publicarum contemptores, sub authoritate iudiciorum praesentium commorari et conversari non praesumant, quos legitime convictos turri mancipandos et includendos ac ultimae executioni tradendos instigatoribus ac partibus laesis ac iure vincentibus dat facultatem. Portae civitatis quatenus cum occasu solis occludantur et nemini cuiuscunque sit status, conditionis ac praeeminentiae post occlusionem reserantur nemoque tam pedester quam equester post occlusionem portarum immittatur portaeque eaedem in ortu solis reserantur, iudicium praesens inhibet et praecustodit. Et ut insolentiae via praecludatur et commissa crimina non supprimantur, quisque hospitum nocturnas compotationes denegabit, de explosione in domo sua bombardarum, de personis vulneratis et his, a quibus sint vulnerati, necnon de

[a] w tekscie: quantocius.

vagabundis, licentiosis et suspectis personis iudicio seu instigatoribus notificent. Quod et chirurgi, quibus vulneratos curare contigerit, facere tenebuntur sub poenis iudicii arbitrariis. Ad extremum publicae utilitati prospiciendo taxam victualium et utensilium atque liquorum per magnificos iudices e medio sui eligendos et deputandos cum officiis ad id pertinentibus, quibus de iure competit, expediet. Quam taxationem et constitutionem omnes incolae palatinatus et civitatum omnium artifices et revenditores observare et eidem satisfacere, magistratus vero et officia, quatenus eadem taxatio debite observetur, omnino attendere tenebuntur sub poenis in legibus regni descriptis ex regestro terminorum tactorum per instigatorem iudicii praesentis vindicandis.

Quam ordinationem ministeriali generali regni provido Ludovico Stefanski publicare mandavit, prout idem ministerialis eandem ordinationem in praetorio Cracoviensi in locis publicationi consuetis se publicare recognovit.

Ordynacya ta wpisana w Terr. Crac. t. 145 str. 1—13

[1]) Sejmik z 27 lipca 1696 r.; oblatowane laudum w Rel. Castr. Crac. t. 123 str. 1448—1464.

[2]) Ob. poprzedni dopisek.

[3]) Uniwersał prymasa z 24 czerwca 1696 r., oblatowany w Rel Castr. Crac. t. 123 str. 1435—1444.

[4]) Ob. poprzednie dopiski 1 i 3.

193. *Kraków, 21 marca 1698 r.*

Franciszek Lanckoroński podkomorzy krakowski nadaje urząd komornika granicznego powiatu krakowskiego Franciszkowi Frezerowi.

Franciszek na Brzeziu i Wodzisławiu Lanckoroński podkomorzy województwa krakowskiego, wielicki, bocheński, stobnicki etc. starosta. Wiadomo czynię, komu to wiedzieć będzie należało, iż ex munere urzędu mojego podkomorskiego providendo sitientibus iustitiam w granicznych sprawach konferowałem i praesentibus konferuję komornikostwo powiatu krakowskiego Jmci panu Franciszkowi z Szczegłowa Frezerowi burgrabiemu i regentowi grodzkiemu krakowskiemu jako ex omnibus qualitatibus dignissimo w pomienionym powiecie i w całej rzeczypospolitej emerito civi a do tej funkcyi perquam idoneo, zupełną kommunikując mu tę, która mojemu urzędowi podkomorskiemu z prawa incumbit, do wszelkich in faciendis limitibus iudicandisque eiusdem generis causis funkcyi i exercendis actibus moc i władzę de iure et praxi usitata urzędowi komorniczemu granicznemu competentes[a]. Na co się ręką własną przy zwykłej pieczęci podpisuję. Datum w Krakowie dnia dwudziestego pierwszego marca roku pańskiego tysiącznego sześćsetnego dziewięćdziesiątego ósmego. — Lanckoroński podkomorzy województwa krakowskiego. Locus sigilli.

[a] w tekscie: competenti.

Z oblaty w Rel. Crac. 125 B str. 3214—3215, podanej do ksiąg przez Alberta Bieleckiego w imieniu Franciszka z Szczegłowa Frezera dnia 19 listopada 1698 roku. — Podobne nominacye: Aleksandra Pisarzowskiego na komornika księstw zatorskiego i oświęcimskiego z 21 marca 1698 r. Castr. Osv. t. 85 str. 880—882, Jana Miłoszowskiego na komornika powiatu krakowskiego z 10 czerwca 1713 r., Castr. Crac. t. 137 str 551—552 itd.

194. *Kraków, 19 maja 1702 r.*

Ordynacya króla Augusta II dla żydów kazimirskich w sprawie ciężarów, jakie mają ponosić, oraz sądownictwa nad nimi.

Augustus secundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae... Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis praesertim magnifico palatino Cracoviensi nunc et in posterum existenti vel locum eius tenenti suplicatum nobis esse per nostros commissarios ad latus nostrum existentes ex parte et pro parte infidelium iudaeorum hic Casimiriae ad Cracoviam manentium et totius synagogae eorum, qualiter ipsi ab antiquo a nobilitate palatinatus Cracoviensis multis onerati summis et ab aliis pro multo tempore non exsolutis provisionibus toties executionibus aggravantur, [quod] vix subsistere possunt. Ut eorum integritas bono conservetur ordine pensionesque extra et ultra consuetudinem moremque antiquum a palatino Cracoviensi [non] exposcantur, pro sola[rio] pro quolibet quartuali mille summae florenorum currentis in regno pecuniae, quae efficit pro uno et integro quolibet anno summam quatuor millium currentis in regno monetae, previa quietatione manuali ab eadem synagoga Casimiriensi enumeratione palatinus Cracoviensis recipiat, a singulis contributionibus eos defendat defendique curet, praefectum annonae, a quo dependere debet, moneat, ne ab eisdem iudaeis indebitas executiones exigat, quas praefati iudaei exsolvere non tenentur, nisi oppressi et coacti ultra iustitiam et aequitatem ad exsolvendum cum summo praeiudicio iurium a serenissimis antecessoribus nostris illis collatorum coguntur. Ne in posterum talia facere audeat, palatinus Cracoviensis haec observare tenebitur praefatique iudaei Casimirienses aromata in tempore praefixo quotannis secundum morem antiquum praefecto annonae reddere tenebuntur, ad alias vero exactivas praeter illum, contributiones, honoraria et dationes spectare non tenebuntur. Observare etiam haec volumus palatino Cracoviensi nunc et in posterum existenti, ne eosdem iudaeos Casimirienses per citationes ad iudicia sua vel in locum sui ordinatum vicesgerentem compellat, si ambo iudaei ad se aliquas habuerint praetensiones vel litigia, sed talis eorum iudaeorum actio ad seniores synagogae eorum ab disiudicandum remitti debet salvo nihilominus parti gravatae ad iudicium suum recursu. Si vero actio fuerit intentata iudaeo ab actore catholico ad iudicia palatinatus sui hanc ad disiudicandum ex simplici termino discindere debet, in singulis vero domesticis quotidianis et accidentalibus quaerimoniis seniores iudaeorum excussa quaerimoniarum inter partes cognitione decreta ferre tenebuntur.

Quae omnia et singula in hoc privilegio expressa approbando manu nostra subscripta sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae die decima nona mensis mai anno MDCCII, regni vero nostri anno V.— Augustus rex. Locus sigilli. Joannes Casimirus Odolski S. R. M. secretarius.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 130 str. 262—264, podanej do ksiąg przez Berlę syndyka żydów Kazimierskich dnia 14 lutego 1703 roku.

195. *Kraków, 30 maja 1702 r.*

Marcin Kątski wojewoda krakowski nadaje Franciszkowi Borzęckiemu urząd sędziego nad żydami krakowskimi.

Marcin z Kątów Kątski, wojewoda krakowski, podolski i artyleryi koronnej generał, kamieniecki, latyczewski, urzędowski, maryenchawski etc. starosta. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu na tem należy i należeć będzie, osobliwie niewiernym żydom na Kazimierzu przy Krakowie do jurysdykcyi naszej województwa krakowskiego należącym donoszę, iż chcąc tychże niewiernych żydów mieć w swojej protekcyi, porządku i sprawiedliwości każdemu z nich dla publicznych moich zabaw i trudności, które nas codziennie zachodzą, naznaczam tymże niewiernym żydom za sędziego JM. pana Franciszka Bożęckiego komisarza artyleryi koronnej, cejkhauzu krakowskiego kapitana, Jego Królewskiej Mości jako całej Rzeczypospolitej i mnie zdawna zasłużonego, jemu wszelaką władzę dając, aby on, zagaiwszy z woli mojej jurysdykcyą wszelakie potoczne i okoliczne sądy z tychże żydów, dekreta swoje według praw i zwyczajów antecessorów moich i jurysdykcyi należącej czynił, exekucye dekretów swoich pełnił i onych imieniem swojem od wszelakiego uciemiężenia i agrawacyi bronił, niedopuszczając onymże krzywdy czynić, ale według sprawiedliwości osądziwszy dekretami swymi do skutku przywodził, rząd między nimi dobry trzymać starał się i wszytkie według dawności należyte procesa lub zaczęte kontynuował lub też jeszcze nie zakończone jako za jego jurysdykcyi zaczęte zakończył. Na co dla lepszej wiary przy przyciśnieniu pieczęci mojej ręką własną podpisuję się. Datum w Krakowie die trigesima mensis mai millesimo septingentesimo secundo anno. — Marcin Kątski wojewoda krakowski G. P. i A. K. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. 129 str. 1545—7, podanej do ksiąg przez Szymona Borkowskiego dnia 4 lipca 1702 roku. Podobna nominacya Michała Szaszkowskiego z 25 maja 1706 r., Rel. Castr. Crac. t. 132 str. 909—902.

196. *Kraków, 30 maja 1702 r.*

Marcin Kątski wojewoda krakowski nadaje Floryanowi Pawłowskiemu urząd pisarza żydowskiego w Krakowie.

Marcin z Kątów Kątski wojewoda krakowski, podolski i artyleryi koronnej generał, kamieniecki, latyczewski, urzędowski, maryenchawski etc. sta-

rosta. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu na tem należy, osobliwie niewiernym żydom na Kazimierzu przy Krakowie do jurysdykcyi mojej województwa krakowskiego należącym do wiadomości donoszę, iż chcąc mieć tych żydów w swojej protekcyi, porządku i sprawiedliwości, przydaję i naznaczam tymże niewiernym żydom do JM. pana sędziego za pisarza Jmci pana Floryana Pawłowskiego jako in iure bene versatum i całemu województwu dobrze zasłużonego, dając JMci władzę wszelaką według należytości do pisarstwa należącą, przy którym aby akta odebrane zostawały w porządku dobrym i aby pomocą i radą tak JM. panu sędziemu jako też i obroną żydom zostawał i onych od inszych jurysdykcyi uwalniał i nie dopuszczał okrom mojej według prawa należytego, zlecam. Na co się dla lepszej wiary przy przyciśnieniu pieczęci mojej ręką własną podpisuję. Działo się w Krakowie die 30 mai millesimo septigentesimo secundo anno. — Marcin Kątski wojewoda krakowski, generał podolski i artyleryi koronnej. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. 129 str. 1537—8, podanej do ksiąg przez Wawrzyńca Staneckiego w imieniu Floryana Pawłowskiego dnia 1 lipca roku 1702. Podobna nominacya tegoż Floryana Pawłowskiego przez wojewodę krakowskiego Janusza Wiśniowieckiego z 15 kwietnia 1707 r., Rel. Castr. Crac. t. 133 str. 773—776.

197. *Kobylanka, 10 lipca 1702 r.*

Stanisław Łętowski sędzia grodzki biecki przelewa na czas trwania pospolitego ruszenia swoją władzę na Jana Hrynkiewicza regenta grodzkiego bieckiego.

Stanisław z Łętowa Łętowski sędzia grodzki biecki wszem w obec i każdemu, komu o tem wiedzieć należy, z władzy urzędu mego mocą ramienia tak Najjaśniejszego króla JMci pana naszego miłościwego królewską, jako i JW. JMci pana Jana Sebastyana na Słupowie Szembeka referendarza koronnego, starosty bieckiego, starościńską wspartej oznajmuję, iż pod ten czas niespodziewany i nagle niebezpieczny, gdy tak JW. JM. pan referendarz koronny, starosta biecki, jako i ja ad imminentia od Szwedów wojskom J. K. Mci pericula do pospolitego ruszenia et latus Króla JMci ad succurrendum saluti communi urgentissime, abyśmy jaknajliczniej stawali, vocamur et zatem w Bieczu na miejscu sądowem mieszkać ad praesens maior necessitas salvandae reipublicae nie dopuszcza mi, więc te wszytkie funkcye, któreby mnie rezydującego pod ten czas generalis expeditionis concernerent, na osobę JM. pana Jana Hrynkiewicza regenta grodzkiego bieckiego przysięgłego złożywszy temuż JMci mocą wyżej wyrażoną zlecam i poruczam, który to JM. pan regent ab actu et oblata tego oznajmienia będzie miał moc i władzą wszelakie recentia crimina, wiolencye, łupy, infestacye, najazdy, gwałty i jakiekolwiek excessa w mieście albo powiecie bieckim od osób jakiejkolwiek kondycyi ludzi swawolnych popełnione sądzić, excessivos do więzienia brać kazać, cechy aby pod ten czas (jako prawo mieć chce) officio castrensi po-

słuszne były, w attendencyi dobrego porządku mieć i tymże cechom aby pomoc, gdy onej pomieniony JM. pan regent biecki do łapania swawolnych ludzi i urzędu swego egzekwowania będzie potrzebował, każdego czasu dawali, moc także i władzą w nakazowaniu mieć będzie. Nakoniec cokolwiek tylko ad securitatem conservandam et malum avertendum trafi się, totum disiudicationi et gubernio pomienionego JMci pana Hrynkiewicza regenta grodzkiego bieckiego zlecam i oddaję. Datum w Kobylance dnia dziesiątego iulii roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego wtórego. — Stanisław z Łętowa Łętowski sędzia grodzki biecki. Locus sigilli.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 222 str. 748—750, wniesionej 19 sierpnia 1702 r., przez Jana Płoskońskiego w imieniu Jana Hrynkiewicza regenta grodzkiego bieckiego.

198. *Krakow, 28 stycznia 1703 r.*

Jan Zakrzewski zawiadamia szlachtę księstw oświęcimskiego i zatorskiego, że ustąpił z urzędu sędziego grodzkiego oświęcimskiego.

Jaśnie wielmożni, wielmożni mnie wielce miłościwi panowie i bracia. Ponieważ już spracowane zdrowie moje na usłudze rzeczypospolitej i tych przezacnych księstw, tudzież laty i chorobą zwątlone nie dopuszcza na sądach dłużej służyć Jmci Panom, więc przy zwykłej weneracyi magnorum nominum Jmci Panów, podziękowawszy za wszelkie affekta, łaski i fawory Jmci Panów, ustępuję z tego urzędu sędztwa grodzkiego Jmci panu podczaszemu łęczyckiemu memu wielce miłościwemu panu, którego wyraźna wola i konsens Jaśnie Wielmożnego Jmci pana starosty oświęcimskiego ad hoc designavit officium. Rozumiem, że i ten będzie umiał służyć Jmci panom. Ja zaś żegnając Jmci Panów o to proszę, abyście pamiętni będąc szczerych prac moich i straconego na usłudze tych księstw zdrowia mego synom moim przynajmniej swą życzliwością nadgradzać będziecie. Ja zaś łasce Jmci Panów oddawszy się, jestem Jaśnie Wielmożnych Jmci Panów uprzejmie życzliwym bratem i uniżonym sługą. Jan Zakrzewski wojski oświęcimski. Z Krakowa vigesima octava ianuarii millesimo septingentesimo tertio.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 86 str. 84—85, podanej do ksiąg przez Jana Raczkowskiego dnia 13 lutego 1703 roku.

199. *W obozie pod Piotrawinem, 19 kwietnia 1704 r.*

August II król zakazuje wpisywania do ksiąg grodzkich i ziemskich wszelkich aktów, zwracających się przeciw królowi i na wzruszenie praw de libera electione.

August wtóry z bożej łaski król polski, wielki książę litewski... Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak wielmożnym, urodzonym starostom naszym grodzkim i ich urzędom, tudzież

podstarościm, sędziom, pisarzom, regentom, wiceregentom i ich substytutom ziemskim grodzkim przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej do wiadomości podajemy, iż jakośmy uniwersałami naszymi jednych wici za dwoje uprzejmości i wierności wasze i ich urzędy ziemskie grodzkie ostrzegli, abyście żadnych listów uniwersałów quocunque titulo et nomine nazwanych i od kogokolwiek wydanych, skryptów i instrumentów, któreby przeciwko zwierzchności naszej i dostojeństwu naszemu na wzruszenie e suis cardinibus praw de libera electione malignitas zapamiętałych niektórych na ojczyznę synów zapomniawszy poprzysiężonej nam wiary wymyśliła i sfabrykowała albo ex post wymyślić odważyłaby się, do akt publicznych ziemskich grodzkich nie przyjmowali i ingrossować, ogłaszać, otrębować na wszelakich miejscach nie dopuszczali, tak niniejszym listem uniwersałem naszym toż uprzejmościom i wiernościom waszym i ich urzędom ziemskim grodzkim ex mente przytomnej rady serio intymujemy, ostrzegamy i napominamy, żądając usilnie, abyście in praemissis nietylko wszelką ostrożność zachowali, ale każdego takiego, któryby się ważył takowe pisma i instrumenta do akt podawać, jako infamem et patriae hostem, perduellionis complicem, ad sumendas de eo publicas poenas przytrzymywali i sami przyjmować sub poenis de complicitate hostili nie ważyli się. Któryto uniwersał nasz aby do wiadomości wszystkich przywiedziony był, po grodach, parafiach i miejscach zwyczajnyeh publikować go zlecamy. Na co się dla lepszej wiary ręką własną podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w obozie naszym pod Piotrawinem dnia XIX miesiąca kwietnia roku pańskiego MDCCIV , panowania naszego VII. — Augustus Rex. X. Konstanty Szaniawski regent Wielkiego Xięstwa Litewskiego.

Dokument oryginalny z wyciśniętą pieczęcią mniejszą koronną, oblatowany przez Alberta Szczytowskiego w Rel. Crac. t. 131 str. 1255—1256, pod datą 28 kwietnia 1704 roku. Tenże akt oblatowany także w Castr. Sand. t. 146 str. 204—206, podany przez Stanisława Piątkowskiego.

200. *Kraków, 27 marca 1706 r.*

August II król zakazuje żydom krakowskim wyłamywać się z pod sądownictwa wojewody krakowskiego i kasuje przywilej, gdyby jaki rzeczywiście był im w tej sprawie wydany.

August wtóry z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, do wiadomości podajemy. Przełożono nam przez panów naszych radnych przy boku naszym zostających, jako niewierni żydzi synagogi krakowskiej wyłamują się nienależycie przeciw prawu i słuszności od jurysdykcyi wielmożnego wojewody krakowskiego wyniesieniem jakiegoś listu protekcyonalnego naszego z kancelaryi naszej składając się. Więc jeśliby takowy list jaki ad sinistram informationem subreptitie otrzymać mieli, on jako przeciw prawom i zwyczajom wy-

niesiony kassujemy i annihilujemy i oraz wielmożnego wojewodę krakowskiego i naznaczonego przez niego sędziego przy prawach i zwyczajach iurisdictioni palatinali ex lege et consuetudine służących konserwujemy i wszystkie protekcye sprzeciwiające się tejże jurysdykcyi abrogujemy, rozkazując tymże niewiernym żydom synagogi krakowskiej, aby powinności wszelkie do jurysdykcyi pomienionej należące bez wszelkiej renitencyi pełnili. In casum zaś renitencyi onych zlecamy i rozkazujemy urodzonym kommendantowi miasta naszego Krakowa tudzież officyerowi kommendy regimentu gwardyi naszej urodzonego generała Denhoffa podkomorzego litewskiego, aby militari executione urodzonemu Franciszkowi Boneckiemu sędziemu żydowskiemu assistant. Dla łaski naszej. Na co się dla lepszej wiary ręką naszą podpisawszy, pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Krakowie dnia dwudziestego siódmego miesiąca marca roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego szóstego, panowania naszego Jego Królewskiej Mci IX. — Augustus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Michał Augustyn Howel Jego Królewskiej Mci sekretarz manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 132 cz. II str. 508—509, podanej do grodu przez Szymona Borkowskiego imieniem wojewody krakowskiego dnia 29 marca r. 1706.

201. *Lwow, 11 marca 1707 r.*

Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski wyznacza komisarzy do rozpatrzenia sporów między pospólstwem a starszymi żydowskimi w Krakowie.

Książę Janusz na Wiśniowcu i Zbarażu Korybuth Wisniowiecki wojewoda krakowski wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, do wiadomości podaję, iż na rozsądzenie i uspokojenie dostateczne, gruntowne i nieporuszone pretensyi pospólstwa żydowskiego do starszych swoich mocą i powagą urzędu mego zabiegając dalszym onychże między sobą kłótniom naznaczyłem komisarzów moich IchMciów pana Antoniego burgrabiego i podwojewodzego krakowskiego Szembecka, Andrzeja Czernego burgrabiego krakowskiego iunctim z jegomością panem sędzią żydów tychże krakowskim, aby captato tempore zjechawszy jurysdykcyę komisarską ufundowali, skarg przesłuchali, excessivos karali i wszelki między pospólstwem a starszymi uczynili porządek i finalne onychże ad invicem uspokojenie. Na co się dla lepszej ręką własną przy pieczęci mojej podpisuję wagi i pewności. Datum we Lwowie die undecima miesiąca marca millesimo septingentesimo septimo. Także i jegomości księdza kustosza krakowskiego naznaczam za kommisarza przy wyżej mianowanych IchMciach. — Janusz książę Wisniowiecki wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 133 str. 454—457, podanej do ksiąg przez Jana Zdanowskiego dnia 8 kwietnia 1707 roku.

202. *Toruń, 18 października 1709 r.*

Janusz Antoni Wiśniowiecki wojewoda krakowski ustanawia Szaszkowskiego sędzią wojewodzińskim krakowskim.

Janusz Antoni Korybuth książę na Zbarażu i Wisnowcu Wisniowiecki wojewoda krakowski, krzemieniecki, osiecki etc. starosta. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, osobliwie starszym żydom i całemu pospólstwu synagogi krakowskiej donoszę, iż będąc znowu w aktualnej possessyi krzesła województwa krakowskiego posyłam do was z ramienia mego JegoMść pana Szaszkowskiego sędziego sądów moich wojewódzkich dla ufundowania jurysdykcyi i uczynienia należytego porządku, któremu abyście we wszystkiem jako przedtem posłusznymi byli, zalecam i pilnie przykazuję. Dla lepszej wiary i wagi przy pieczęci mojej ręką własną podpisuję się. Datum w Toruniu dnia ośmnastego octobris roku tysiącznego siedmsetnego dziewiątego. — Wisniowiecki wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 133 cz. II str. 1247—1248, podanej do ksiąg przez Józefa Kobińskiego dnia 30 października 1709 roku.

203. *Wilanów, 10 maja 1710 r.*

August II król annihiluje przywilej, jeśliby jaki dla żydów krakowskich rzeczywiście został wydany na niekorzyść władzy wojewody krakowskiego.

August wtóry z bożej łaski król polski, wielki książę litewski... Oznajmujemy wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, iż doniósł wielmożny książę Wiśniowiecki wojewoda krakowski nam od[a] urzędu swego mając relacyę, jakoby niewierni żydzi krakowscy otrzymali od nas przywilej cum praeiudicio władzy wojewodzej. Więc jeżeli się pokaże cokolwiek przeciwnego usibus et praerogativis wojewody krakowskiego, ten nasz przywilej hoc in puncto annihilując jako ad male narrata podpisany wszytkę prerogatywę, którąkolwiek miała władza wojewódzka krakowska, in omni robore mieć chcemy, ponieważ nie tylko usus terrae Cracoviensis stat pro lege, ale też antecessorowie wielmożni wojewodowie krakowcy specialem respectum zawsze u najjaśniejszych antecessorów naszych zasłużyli i na to mają prawa i przywileje swoje. Dan w Willanowie die X miesiąca maja roku pańskiego MDCCX, panowania naszego XIII. — Augustus rex. Locus sigilli minoris cancellariae regni. Michał Augustyn Howel Królewskiej Mci pieczęci koronnej sekretarz manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 135 B. str. 2730—2732, podanej do grodu krakowskiego dnia 29 sierpnia 1711 roku przez Szymona Jałowczyńskiego z polecenia wojewody krakowskiego.

---

[a] w tekscie: od.

204. *Kraków, 18 września 1713 r.*

Zapiska o przysiędze, złożonej przez podpiska grodzkiego krakowskiego Jana Komeckiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosus Komecki in vicenotariatum loci praesentis iuramentum.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens generosus Joannes a Kownaty Komecki burgrabius arcis Cracoviensis post ascensum generosi Antonii a Gledzianow Bielchacki immediati vicenotarii iurati officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis in notariatum officii eiusdem post obitum olim generosi Francisci a Szczegłow Frezer burgrabii arcis et notarii officii praesentis loci vacantem per illustrem et magnificum Franciscum comitem in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski generalem Minoris Poloniae, Cracoviensem, Lanckoronensem, Zarnovecensem Premycoviensemque capitaneum in vicenotariatum officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis electus super hoc idem officium vicenotariatus in praesentia dignitariorum, officialium nobilitatisque plurimae ad iudicia terminorum tactorum seu recentium criminum in diem hodiernam videlicet feriam secundam ante festum sancti Matthaei apostoli et evangelistae *(18 września)* incidentium congregatorum legibus regni eo in passu sancitis insistendo et satisfaciendo iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum iuxta rotham in statuto regni descriptam super officium suum rite obeundum vicenotariatus hoc idem iuramentum attentante et dictante praefato illustri et magnifico Francisco comite in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski, generali Minoris Poloniae, Cracoviensi, Lanckoronensi, Zarnovecensi Premycoviensique capitaneo praestitit in eam iuramenthi rotham, cuius tenor est talis:

Ego Joannes iuro....

Post quod praestitum officio suo functus est et terminos causarum praefatarum recentium criminum, in quo protunc magnificus Andreas Joannes a Zydowo Zydowski vexillifer palatinatus vicecapitaneus et iudex loci praesentis residebat, iudicia celebrarunt et expediverunt (sic).

Zapiska w Rel. Crac. 137 str. 1265—1267, pod datą dnia 18 września roku 1713. — Podobna zapiska o nominacyi i przysiędze Romana Sierakowskiego z r. 1731 Rel. Castr. Crac. t. 155 str. 3099—3100.

205. *Lublin, 12 czerwca 1714 r.*

Wypis z aktów trybunału koronnego z zaświadczeniem, iż wobec nich złożył Józef Białecki, mianowany pisarzem grodzkim sądeckim, przysięgę na sumienne pełnienie urzędu.

Actum Lublini in iudiciis ordinariis generalibus tribunalis regni feria tertia pridie festi s. Antonii de Padua confessoris *(12 czerwca)* anno domini

millesimo decimo quarto. Coram praesenti ordinario generali tribunalis regni Lublinensis iudicio actisque iudicii eiusdem personaliter comparens generosus Josephus a Białocin Białecki ex speciali gratia, respectu et favore illustris et magnifici Georgiii Alexandri comitis a Wisnic et Jarosław Lubomirski Sacri Romani imperii principis, supremi castrorum regni metatoris, Sandecensis, Jahorlicensis, Mukaroviensis etc. capitanei officio notariatus castrensis Sandecensis dignatus et functus super hoc idem officium notariatus in facie iudicii praesentis tribunalitii, attendentia vero eiusdem illustris et magnifici capitanei Sandecensis, in praesentia quoque illustris et magnifici Stanislai Łętowski tesaurarii palatinatus Cracoviensis et iudicis deputati ex eodem palatinatu, Francisci Jagniątkowski dapiferi palatinatus Sandomiriensis, vicecapitanei et iudicis, Andreae de Jesienno Jaklinski notarii officialium castrensium capitanealium Osviecimensium, Jacobi Roiowski vexilliferi Parnaviensis, Petri Francisci Koscien, Andreae Sendzimir, Joannis Borek, Ignatii de Lipa Gora Gorski et aliorum plurimorum tam palatinatus Cracoviensis, quam et aliorum palatinatuum terrarumque regni Poloniae ad iudicia tribunalitia regni congregatorum flexis ad imaginem crucifixi Jesu Christi salvatoris nostri genibus rotha in statuto regni descripta in facie totius iudicii coram illustri et magnifico Adalbertho de Grotkow Łos vexillifero Sanocensi ex palatinatu Russiae terra Leopoliensi iudice deputato, e gremio iudicii tribunalitii ad attentandum delegato et protunc notario corporale praestitit iuramentum, rothisante illud ministeriali regni generali nobili Laurentio Gulawinski iudiciorum suorum tribunalitiorum apparitore. Manu propria Adalberthus Łos vexillifer Sanocensis, vicecapitaneus et iudex castrensis Leopoliensis ac tribunalis regni ex terra eadem deputatus, protunc notarius. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 138 B. str. 2761—2764, podanej do ksiąg przez Antoniego Trąbskiego dnia 1 września 1714 roku.

206. *Brzeżany, 22 lipca 1714 r.*

Adam Sieniawski hetman wielki koronny zakazuje Lamotthemu komendantowi miasta Krakowa mieszać się do rządów starościńskich i żydom dawać protekcyę.

Adam Mikołaj z Granowa Sieniawski, hrabia na Szkłowie i Myszy, kasztelan krakowski, hetman wielki koronny. Ponieważ mię zachodzi skarga i relacya, że JMP. Lamotthe komendant miasta stołecznego Jego Królewskiej Mości i rzeczypospolitej Krakowa wdziera się niesłusznie do rządów starościńskich i żydom daje protekcye, więc przykazuję tym wyraźnym ordynansem moim JMP. de Lamotthe komendantowi, aby odtąd żadnym pretekstem do rządów i jurysdykcyi starościńskich wdawać nie ważył się i od protekcyi lub faworu jakiego żydów miasta krakowskiego supersedował i absolute do tego interesować się nie śmiał, serio zalecam pod animadwersyą sądu woj-

skowego. Działo się w Brzeżanach die vigesima secunda iulii millesimo septingentesimo decimo quarto anno. — Adam Mikołaj Sieniawski kasztelan krakowski, hetman wielki koronny ręką swą. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. 138 p. 3071—3073, podanej do ksiąg przez Jana Ciołka z Woźnik Woźnickiego instygatora krakowskiego dnia 24 września roku 1714.

207. *Warszawa, 24 grudnia 1716 r.*

August II ustanawia w czasie wakansu podkomorstwa krakowskiego sędzią podkomorskim i żupnym Franciszka Hankiewicza.

Augustus secundus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae..... Significamus praesentibus nostris quorum interest universis et singulis, quia nos rationibus salisfodinarum nostrarum Cracoviensium, ne per vacationem officii succamerariatus Cracoviensis iura et iudicia in iisdem sileant inconvenientiaque aliqua eveniant, prospicere volentes usitato serenissimorum antecessorum nostrorum hoc in casu exemplo et de plenitudine potestatis nostrae regiae faciendum esse duximus, ut in locum generosi Napierkowski in suppis nostris Wieliciensibus ab olim generoso Lanckoronski iudicis constituti generosum Franciscum Hankiewicz (de cuius probitate et omnimoda capacitate, quantam hocce officium requirit, optime persuasi sumus) tanquam ordinarium iudicem succamerarialem constitueremus, uti quidem constituimus, ordinamus et declaramus praesentibus litteris nostris, dantes et concedentes eidem generoso Francisco Hankiewicz iudici a nobis constituto plenam facultatem et omnimodam potestatem omnia munia et negotia ad officium succamerarii Cracoviensis intuitu duntaxat zupparum nostrarum sive ad iudicem succamerarialem substitutum de iure et usu pertinentia agendi et exequendi, iudicia eiusmodi reassumendi, publicandi, exercendi causasque omnes huic foro competentes iudicandi, decernendi, iustitiam debito modo administrandi, actus quosvis iuridicos et extraiuridicos in rem tamen et conservationem thesauri nostri peragendi, conscribendi, connotandi et in acta sua inferendi, obventiones pro officio iudicis antiquitus pertinentes recipiendi. Quod omnibus quorum interest praesertim vero fodinarum salis generosis administratoribus nostris, tum officiis magistratibus civitatis nostrae Wieliciensis necnon omnibus incolis Wieliciensibus ad fodinas salis spectantibus ad notitiam deducentes mandamus, quatenus memoratum generosum Franciscum Hankiewicz pro vero et legitimo iudice succamerariali seu zuppariali, quoadusque officium succamerariatus Cracoviensis vacabit aut nobis aliter disponere visum erit, habeant et agnoscant, de proventibus ac obventionibus debitis respondeant iurisdictionique ipsius in quibus competit pareant. pro gratia nostra. In quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die XXIV mensis decembris anno domini MDCCXVI, regni vero nostri XX anno. — Augustus rex. Locus sigilli maioris cancella-

riae regni. Matthaeus Hiak ensifer Brasławiensis S. R. M. sigilli maioris regni secretarius manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 140 str. 106, wniesionej przez Alberta Franciszka Szeligowskiego dnia 17 stycznia 1718 roku.

208. *Żmigrod, 18 grudnia 1717 r.*

Janusza Wiśniowieckiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

Janusz Antoni Korybuth książę Wisniowiecki wojewoda krakowski, krzemieniecki, osiecki etc. starosta. Oznajmuję wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, osobliwie JMci panu sędziemu i pisarzowi mojej wojewodzińskiej jurysdykcyi, iż ja niechcąc w najmniejszym punkcie prawom[a] żydowskim i dawnym ich zwyczajom[b] być contrarius, ponieważ to przedtem znajdowało się, aby przy sądach jeden z żydów starszych był zawsze, więc i teraz tego nie znoszę, owszem tym uniwersałem moim dawny zwyczaj potwierdzam, obligując i prosząc tak JMci pana sędziego jak i JMci pana pisarza, brachia sądu mojego, aby nie inaczej, tylko jako starożytne prawa każą, w tym punkcie należytą zachowali obserwę.

1. A że różnemi nieszczęśliwościami, inkursyami nieprzyjacielskiemi i innymi w tych czasiech opłakanych trafunkami ciż żydzi krakowscy są zdepaktowani, więc zalecam i obowiązuję IchMciów panów sądowych iurysdykcyi mojej praesentibus, aby wspomnionych żydów w sprawach zachodzących wielą grzywnami nie onerowali, ale pięcią najwięcej w najgłówniejszej sprawie kontentowali się.

2. Jeżeliby zaś jaka sprawa in contumatiam była osądzona, więcej nad[c] funt pieprzu niema sąd uzurpować sobie.

3. Elekcya starszych wolna według dawnego zwyczaju i czasu odprawować się powinna bez wszelkiej od kogokolwiek przeszkody.

Co wszytko aby tem bardziej skutek który wzięło, dla lepszej wagi i pewności przy pieczęci moją ręką własną podpisuję się. Dan w Żmigrodzie die decima octava decembris anno millesimo septingentesimo decimo septimo. Jeżeli był zwyczaj taki dawny[d] — Janusz książe Wisniowiecki manu propria. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 141 str. 267—268, podanej do grodu krakowskiego przez Józefa Borowskiego dnia 5 lutego 1718 roku.

209. *Kraków, 1 grudnia 1719 r.*

Wykaz taks, pobieranych przez kancelaryę grodzką krakowską, potwierdzonych przez starostę krakowskiego F. Wielopolskiego.

---

[a] w tekscie: prawem. [b] w tekscie: zwyczajem. [c] w tekscie: na. [d] w tekscie: dany.

Connotatia, jako się płacą iura cancellariae w grodzie krakowskim przy zapisach.

1. ab inscriptione donationis . . . . . zł. 2 gr. —
2. ab inscriptione obligationis . . . . . zł. 1 gr. —
3. a recognitione cessionis respectu cuiuslibet summae distincta recognitione inscriptionis per . . . . . fl. 1 gr. —
4. ab inscriptione roboratoria a qualibet parte . . . fl. — gr. 15
5. ab inscriptione plenipotentiaria, quando triennalis . fl. — gr. 15
6. a recognitione quietationis sive respectu cuiuslibet summae distinctim recognitae po . . . . . zł. 1 gr. —
7. ab inscriptione debitorea . . . . . zł. 1 gr. —
8. ab inscriptione reemptionali . . . . . zł. 1 gr. —
9. ab inscriptione venditorea . . . . . zł. 1 gr. —
10. ab inscriptione advitalitiali a quolibet recognoscente . . . . . zł. 1 gr. —
11. ab inscriptione reformatoria . . . . . zł. 1 gr. —
12. a recessu ab advitalitate . . . . . zł. 1 gr. —
13. ab arenda advitalitatis . . . . . zł. 1 gr. —
14. a submissione seu inscriptione respectu tuitionis evictionis po . . . . . zł. 1 gr. —
15. a recessu plenipotentiae seu revocatione plenipotentis zł. 1 gr. —
16. a submissione inscripta respectu effideiussionis statuendarum personarum . . . . . zł. 1 gr. —
17. ab inscriptione pensionis . . . . . zł. 1 gr. —
18. a recessu manifestationis, protestationis et citationis motionum po . . . . . zł. 1 gr. —
19. od zeznania relacyi pozwów do trybunału i inszego grodu ad instantiam nobilium . . . . . zł. — gr. 10
— ad instantiam famatorum . . . . . zł. — gr. 20
— ad instantiam iudaei . . . . . zł. 1 gr. —
20. od manifestacyi, protestacyi a persona nobili . . zł. — gr. 10
— a famato . . . . . zł. — gr. 20
— a iudaeo . . . . . zł. 1 gr. —
21. od obdukcyi ran a nobili . . . . . zł. — gr. 10
— a famato . . . . . zł. — gr. 20
— a iudaeo . . . . . zł. 1 gr. —
22. od relacyi z wizyi damnorum . . . . . zł. — gr. 10
23. od relacyi aresztu a nobili . . . . . zł. — gr. 10
— a famato . . . . . zł. — gr. 20
— a iudaeo . . . . . zł. 1 gr. —
24. od zeznania intromissyi . . . . . zł. — gr. 10

25. od denegaty intromissyi . . . . . zł. — gr. 10
26. od prezenty summy una cum manifestatione . . zł. 1 gr. —
27. ab effideiussione . . . . . zł. — gr. 10
28. od juramentu regestru damnorum, quotcunque villae zł. 2 gr. —
29. od juramentu regestri conscriptionis inventarii rerum zł. 2 gr. —
30. od juramentu na drwa wapna (?) . . . . . zł. 2 gr. —
31. od juramentu pogorzałych domów, quotcunque villae zł. 2 gr. —
32. od oblaty litterarum ministerialiatus cum publicatione zł. 2 gr. 15
33. a manifestatione cum publicatione poenae perpetuae bannitionis . . . . . zł. — gr. 20
34. od oblaty litterarum salvi conductus cum publicatione . . . . . zł. 2 gr. 15
35. a praesentatione equorum una cum effideiussione, quiscunque numerus . . . . . zł. 2 gr. —
36. także a pecoribus, pecudibus, a praesentatione cum effideiussione płacą similiter . . . . . ut supra
37. a praesentatione sukni albo inszych rzeczy una cum effideiussione . . . . . zł. — gr. 21
38. a iuramento praestito per cives . . . . . zł. 4 gr. —
— a iudaeis . . . . . zł. 6 gr. —
39. od pieczęci przyłożenia na inkwizycyą, to jest od zapieczętowania inkwizycyi . . . . . zł. 2 gr. —
40. od zapieczętowania pieniędzy lub prezentowanych lub deponowanych . . . . . zł. 2 gr. —
41. od pieczęci na przyłożenie extraktu alias zapieczętowanie jego a nobili . . . . . zł. — gr. 6
— a famato . . . . . zł. — gr. 12
— a iudaeo . . . . . zł. — gr. 18
42. od pieczętowania blankietów a nobili . . . . . zł. — gr. 1
— a famato . . . . . zł. — gr. 2
— a iudaeo . . . . . zł. — gr. 3
43. od oblaty seu ingrossatione divisionis . . . . . zł. 2 gr. —
44. od indukty od arkusza offerentis, tak jako i przy innych oblatach . . . . . zł. — gr. 15
45. insuper od arkusza extraktowego napisanego . . . zł. 1 gr. —
46. ab emancipatione subditi . . . . . zł. 2 gr. —
1-ma X-bris 1719. F. Wielopolski.

Connotatia, jako się płacą iura cancellariae w grodzie krakowskim przy sądach.

1. co się tycze regestru querelowego officii eiusdem, jako to od wpisów, a nobilibus per . . . . . zł. — gr. 3

— a quolibet cive per . . . . . zł. — gr. 6
— a magistratu Cracoviensi totaque communitate per fl. 3 gr. —
— ab aliis extraneis communitatibus et civibus per . fl. 2 gr. —
— a sinagoga Casimiriensi per . . . . . fl. 6 gr. —
— a quolibet iudaeo per . . . . . fl. — gr. 9

Similiter etiam ab arestis in eodem regestro dependentibus.

2. od konserwacyi w tymże regestrze per . . . . fl. — gr. 10
kiedy extraktu nie wyjmują.
3. od kontumacyi w tymże regestrze per . . . . fl. — gr. 10
4. a lucro w tymże regestrze per . . . . . fl. — gr. 10
5. ab astito w tymże regestrze per . . . . . fl. 2 gr. —
6. a decreto inquisitionis et calculationis ab utraque parte per . . . . . fl. — gr. 10
7. a decreto solutionis, extraditionis etc., a quolibet decreto per . . . . . fl. 1 gr. —
8. a decreto suspensionis per . . . . . fl. — gr. 10
9. ab evasione simplici per . . . . . fl. — gr. 10
10. a scriptione reiectione (?), a qualibet parte per . fl. — gr. 10
11. ab astito querellae primae per . . . . . fl. — gr. 10
12. ab astito querellae secundae per . . . . . fl. — gr. 10
13. a qualibet instantia seu interpositione motionis admissae per . . . . . fl. — gr. 6
14. a decreto libertatis per . . . . . fl. 1 gr. —
15. a decreto locationis ab utraque parte per . . . fl. — gr. 10
16. a decreto condescensionis per . . . . . fl. — gr. 10
17. a lucro cassationis cuiusvis condemnationis in negotio principali ab evasione per . . . . . fl. 1 gr. 10
18. a decreto evasionis iuratoriae . . . . . fl. — gr. 10

Similiter etiam in regestris causarum privatarum et terminorum tactorum a praemissis biorą.

19. a recognitione cuiuslibet relationis alias citationis per . . . . . fl. — gr. 5
20. od extraktu relacyi na sądy grodzkie krakowskie per . . . . . fl. 1 gr. 6
21. od arkusza per typhonem unum, scilicet officii, kiedy z regestru wyjmują, kiedy z xięgi per . . . . . fl. 1 gr. —

videlicet cives in duplo, iudaei in triplo.

[22]. A poena bannitionis perpetuae seu a lucro perpetuae bannitionis . . . . . fl. 1 gr. —

et sic a qualibet simili condemnatione.

[23]. Woźny od przywołania sprawy . . . . . fl. — gr. 2
— od publikacyi . . . . . fl. — gr. 5
— a pronuntiatione rothae iuramenti. . . . . fl. — gr. 5
— ab assistentia circa tonsuram ministerialis . . . fl. 1 gr. —
1-ma X-bris 1719. F. Wielopolski.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 143 str. 177—186, wniesionej 19 stycznia 1720 r. przez Jana Pajączkowskiego, napis: Oblata connotationis iurium cancellariae.

210. *Kraków, 22 marca 1720 r.*

Nadanie Józefowi Kurzeskiemu przez starostę krakowskiego Franciszka Wielopolskskiego urzędu subdelegata grodzkiego krakowskiego i rota przysięgi, złożonej przez niego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosus Kurzeski iuramentum super munus subdelegationis obeundum praestitit.

Illustris et magnificus Franciscus comes in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski generalis Minoris Poloniae, Cracoviensis, Lanckoronensis, Zarnovecensis, Premycoviensis capitaneus eo in consideratione habito, quod per se et officium suum castrense capitaneale Cracoviense non possit semper ob alias suas legalitates prout ex praescripto legum regni tenetur executiones de bonis iurevictorum facere et peragere, ut tamen iniuriatis iustitia fiat et iurevicti rigorem legum sentiant, iurevincentes quoque iustitiam indilatam obtineant, proinde generosum Franciscum Josephum de Kurzeszyn Kurzeski per magnificum Josephum in Michałow Michałowski dapiferum Rozanensem, vicecapitaneum et iudicem officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis ex speciali consensu suo in subdelegatum suum et praefati officii sui constituit et ordinat praesentibus, dans et concedens eidem subdelegato suo et officii sui plenariam facultatem et omnimodam potestatem de bonis iurevictorum executiones sibi a se et dicto officio suo videlicet praefato magnifico Josepho Michałowski dapifero Rozanensi, vicecapitaneo et iudice officii eiusdem sui, in absentia vero ipsius et magnifico vicesgerenti [commissas] peragendi et expediendi, bona eorundem iurevictorum in manus et possesionem iurevincentium tradendi aliaque omnia munia sibi et officio suo incumbentia in talibus fieri solita peragendi et exequendi. Super quod munus subdelegationis fideliter obeundum et exequendum idem generosus Franciscus Josephus in Kurzeszyn Kurzeski ad officium, in quo protunc praefatus magnificus Josephus in Michałow Michałowski dapifer Rozanensis, vicecapitaneus et iudex officii praesentis praesidebat, personaliter veniens praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam rotham:

Ja Franciszek Józef przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Trójcy

Świętej jedynemu, iż powinności na mnie przez Jaśnie Wielmożnego Jmci pana Franciszka hrabię na Żywcu i Pieskowej Skale Wielopolskiego generała małopolskiego, krakowskiego, lanckoronskiego, żarnowieckiego i przemykowskiego starostę włożone w odprawowaniu exekucyi dekretów grodzkich, trybunalskich i urzędów podkomorskich, także i ziemskich, którekolwiek przez pomienionego Jaśnie Wielmożnego JM. pana generała i starostę krakowskiego albo przez urząd jego grodzki krakowski będą mi zlecone, według opisania prawa pospolitego sprawiedliwie, nie mając względu na przyjaźń i nieprzyjaźń, także i pokrewność i znajomość, bogatemu jako i ubogiemu, obywatelowi i obcemu, lubo postronnemu, odprawować będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium praesens castrense capitaneale Cracoviense ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 143 str. 757—760, pod datą dnia 22 marca 1720 roku. Podobna nominacya Antoniego Trębockiego z 25 maja 1752 r., Rel. Castr. Crac. t. 183 str. 1853—1855. Według tejże roty przysięga Stanisław Łętowski w r. 1723, Rel. Castr. Crac. t. 147 str. 3118.

211. *Kraków, 5 lutego 1721 r.*

Antoni Szembek podkomorzy krakowski nadaje Stefanowi Chwalibogowi urząd komornika granicznego powiatu książkiego.

Antoni Felicyan z Słupowa Szembek podkomorzy generalny województwa krakowskiego, wielicki, bocheński etc., starosta. Wiadomo czynię, do kogo wiedzieć będzie należało, iż czyniąc dosyć publicznemu prawu i ordynaryjnemu zwyczajowi oraz zapatrując się na chwalebne w ojczyźnie i województwie naszym zasługi i godność Jegomości pana Stefana z Janowic Chwaliboga determinowałem u siebie nietylko z władzy urzędu mego podkomorskiego, ale też ex motivo braterskiego ku imieniowi i osobie Jegomości Mociem pana affektu konferować mu komornikostwo graniczne województwa krakowskiego w powiecie księskim, jakoż de facto daję i konferuję niniejszym przywilejem moim, dając wszelką moc i władzę przerzeczonemu Jegomości panu komornikowi uniwersalne munia et officia, którekolwiek ex vi et praescripto legis publicae tudzież ex consensu succamerariali concernent Jegomości Mociem Pana, iurata fide et pura conscientia adimplere, exequi et plenarie determinari, w czem innatam Jegomości Mociem Pana obligując prudentiam et dexteritatem ten przywilej ręką moją własną podpisany pieczęcią urzędu mego podkomorskiego stwierdzam. Działo się w Krakowie dnia piątego februarii roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego dwudziestego pierwszego. Locus sigilli. — Antoni Felicyan z Słupowa Szembek podkomorzy województwa krakowskiego manu propria.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 144 str. 857—858, podanej do ksiąg przez Józefa z Janowic Chwaliboga w imieniu Stefana z Janowic Chwaliboga, komornika granicznego powiatu księskiego dnia 18 marca 1721 roku.

Podobne nominacye: Aleksandra Psarskiego na komornika powiatu elowskiego z 5 lutego 1721 r., Rel. Castr. Crac. t. 144 str. 386—388, Antoniego Księskiego na komornika księstw zatorskiego i oświęcimskiego z 20 marca 1738 r., Rel. Castr. Crac. t. 162 str. 401 i t. d.

212. *Warszawa, 24 maja 1721 r.*

Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski nadaje Stanisławowi Oraczewskiemu urząd sędziego wojewodzińskiego nad żydami krakowskimi.

Janusz Antoni Korybuth książę Wisniowiecki wojewoda krakowski, krzemieniecki, osiecki etc. starosta. Oznajmujemy wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć będzie należało, iż ponieważ post fata Jmci pana Starowieyskiego podwojewodzego oświęcimskiego sęstwo krakowskie do iurysdykcyi mojej wojewodzińskiej należące ad praesens wakuje a przez to sicientibus iustitiam dzieje się omieszkanie, dlaczego chcąc expectationem cunctorum ukontentować daję i konferuję ten urząd ze wszytkimi przychodami, sprawami do sądu i jurysdykcyi wojewodzińskiej należącemi, jakiekolwiek znaleśćby się mogły, pensyą corocznią to jest złotych tysiąc pięćset iuxta antiquam praxim Jmci Panu Stanisławowi Oraczewskiemu, w domu moim dobrze zasłużonemu, który odtąd za prawdziwego i aktualnego sędziego jurysdykcyi mojej powinien być znany. Na co dla lepszej wagi i pewności przy przyciśnieniu pieczęci mojej ręką własną podpisuję się. Dan w Warszawie vigesima quarta mai anno millesimo septingentesimo vigesimo primo. — Janusz Antoni Wisniowiecki wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. 144 B. str. 2481—2482, podanej do ksiąg przez Aleksego Reklewskiego imieniem Stanisława z Przybysławic Oraczewskiego dnia 21 czerwca 1721 r. Podobna nominacya Stanisława Łętowskiego z 7 kwietnia 1724 r., Rel. Castr. Crac. t. 148 A. str. 1336—1337.

213. *Kraków, 7 lipca 1721 r.*

Zapiska o ustanowieniu Wojciecha Burzyńskiego subdelegatem grodzkim krakowskim przez Józefa Michałowskiego podstarościego krakowskiego i rota przysięgi, którą tenże Burzyński złożył na sumienne pełnienie urzędu.

Oblata iuramenti generosi Buzenski super subdelegationem servientis.

Magnificus Josephus in Michałow Michałowski subdapifer palatinatus, vicapitaneus et iudex castrensis capitanealis Cracoviensis eo in consideratione habito, quod per se non possit semper ob alias legalitates suas prout ex praescripto legum regni tenetur executiones de bonis iurevictorum facere et peragere, ut tamen iniuriatis iustitia fiat et iurevicti rigorem legum sentiant, iurevincentes quoque iustitiam indilatam obtineant, proinde generosum Albertum de Burzyn Burzynski in subdelegatum suum constituit et ordinat

praesentibus dans et concedens subdelegato suo plenariam facultatem et omnimodam potestatem de bonis iurevictorum executiones sibi a se praefato magnifico Michałowski sive in absentia sui et magnifico vicesregente ad peragendum et expediendum iniunctas faciendi, peragendi, expediendi, bona eorundem iurevictorum in manus et possessionem iurevincentium tradendi aliaque omnia munia sibi et officio suo incumbentia peragendi et exequendi. Super quod munus subdelegationis fideliter obeundum et exequendum idem generosus Albertus de Burzyn Burzynski ad officium, in quo protunc praefatus magnificus Josephus Michałowski subdapifer palatinatus, vicecapitaneus et iudex causarum officii praesentis praesidebat actaque praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens praestitit iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ja Wojciech przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Swiętej jedynemu, iż powinności na mnie przez Jaśnie Wielmożnego Jmci pana Franciszka hrabię na Żywcu i Pieskowej Skale Wielopolskiego wojewodę sieradzkiego, generała małopolskiego, krakowskiego, lanckorońskiego, żarnowieckiego, przemykowskiego etc. starostę tudzież i Wielmożnego Jmci pana Józefa Michałowskiego podstolego województwa i sędziego grodzkiego krakowskiego jako urzędu tego włożone w odprawowaniu exekucyi dekretów grodzkich trybunalskich i urzędów podkomorskich, także i ziemskich, którekolwiek przez pomienionego JW. JMci P. starostę krakowskiego albo przez urząd jego grodzki krakowski będą mi zlecone, według opisania prawa pospolitego sprawiedliwie, nie mając względu na przyjaźń i nieprzyjaźń, także pokrewność i znajomość, bogatemu jako i ubogiemu, obywatelowi, obcemu lub postronnemu odprawować będę. Deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 144 B. str. 2671—2673, z daty dnia 7 lipca 1721 r. — Według tejże roty przysięgają subdelegaci krakowscy: Józef Chwalibóg w r. 1725 Rel. Castr. Crac. t. 149 str. 2070—2071, Maciej Kmita w r. 1729 Rel. Castr. Crac. t. 153 str. 2355—2356, Karol Michałowski w r. 1731 Rel. Castr. Crac. t. 155 str. 2182—2183, w r. 1732 (po ustanowieniu nowego starosty) szereg subdelegatów Rel. Castr. Crac. t. 156 str. 1038, 1039, 1041, 1042, 1065, 1223, 1367, i później także często.

214. *Lublin, 15 sierpnia 1721 r.*

Adam Lubowiecki starosta oświęcimski zwalnia od wszelkich ciężarów domek Kazimierza Kreszczeńskiego susceptanta grodzkiego oświęcimskiego.

Adam Józef z Lubowce na Wieruszycach Lubowiecki księstw zatorskiego i oświecimskiego i jadownicki starosta. Wiadomo czynię tym przywi-

lejem moim, komu o tem wiedzieć należeć będzie, iż ja stosując się do karty przez szlachetnego Mikołaja Prowskiego ekonoma mego szlachetnemu panu Kazimierzowi Kresczeńskiemu susceptantowi grodu mego oświecimskiego względem domku jego własnego za karczmą przed kościołem farnym oświęcimskim na gruncie moim starościńskim a nie na podzameckim tak jako karczma przy nim stojąca leżącego, z inkwizycyi z mieszczan oświecimskich wiary godnych i tego domku jego dobrze wiadomych uczynionej, danej, mając respekt na usługi i prace jego ten domek jego własny przez szlachetnego niegdy Wojciecha Koydeckiego regenta grodzkiego oświecimskiego za konsensem świętej pamięci antecessora mego swoim własnym kosztem de plano zbudowany a potem od córki jego Konstancyi Koydeckiej przez tegoż pana Kresczeńskiego za swój grosz kupiony i prawie funditus reparowany, ab erectione sua do żadnych dawek, składek i exakcyi nienależący, z ogródkiem małym przy nim będącym, szopką i piwniczką tak jako teraz ten domek in circumferentia sua parva jest płotem aż ku wrotom krzeszłem jednym parkanu obwiedziony, i ja od wszelakich dawek, składek i egzakcyi cuiuscunque generis et speciei będących, jako na gruncie moim własnym a nie na podzameckim jest zbudowany, uwalniam, chcąc aby ten pan Kresczeński suis cum successoribus, któremu i ja czynsz mój ziemny z placu należący kondonuję, od nikogo nie był aggrawowany i owszem jego jako swego własnego pro libero arbitrio suo zażywał. In quantum by zaś inni possessorowie tego domku cum suis circumferentiis mieli być, tedy czynsz ziemny z tegoż domku i placu ducta proportione fundi do folwarku mego oswiecimskiego corocznie płacić powinni. Na co dla lepszej wiary i wagi ręką się moją własną podpisuję i pieczęcią stwierdzam. Działo się w Lublinie dnia pietnastego sierpnia roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego dwudziestego pierwszego. — Adam Lubowiecki starosta oświecimski manu propria. Locus sigilli ipsius.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 87 str. 402—403, podanej do ksiąg przez Kazimierza Kreszczeńskiego dnia 20 października 1721 roku.

215. *Kraków, 20 października 1721 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Aleksander Psarski komornik graniczny powiatu lelowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Oblata iuramenti super camerariatum terrestrem generoso Psarski servientis.

Ad officium, in quo protunc magnifici Josephus in Michałow Michałowski subdapifer palatinatus, vicecapitaneus et iudex et Antonius a Gledzianow Bełchacki pincerna palatinatus et notarius officiales castrenses capitaneales Cracovienses praesidebant actaque praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens magnificus Alexander de Psary Psarski camerarius granicialis districtus Leloviensis, inhaerendo legibus regni eo in passu

latis, vacante protunc iudicio terrestri praestitit flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi iuramentum corporale dictante sibi suprascripto magnifico Michalowski iudice loci praesentis rotham in eam iuramenti rotham:

Ja Aleksander przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż sprawiedliwie według Pana Boga, prawa pisanego, sprawiedliwości, kontrowersye stron sądzić, tychże kontrowersyi pilnie słuchać i one przyjmować, także znaki graniczne i podobieństwa ich uważać i wiernie ich opisować, ktemu akty przeze mnie ekspedyowane do ksiąg podkomorskich podawać, na którym sądzie niemam mieć względu na żadną osobę, tak przyjaciela jako i nieprzyjaciela, bogatego i ubogiego, gościa i swojego, nikomu w tym moim sądzie żadnej przyjaźni i nieprzyjaźni nie pokazując i darów od kogo względem tego sądu nie biorąc. Deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 144 B. str. 3691—92 z daty dnia 20 października 1721 r. Według tejże roty przysięga 22 marca 1738 r. Antoni Księski komornik graniczny księstw zatorskiego i oświęcimskiego, również wobec grodu z powodu, że brak sądu ziemskiego (vacante protunc iudicio terrestri) Rel. Castr. Crac. t. 162 str. 400.

216. *Oświęcim, 1 marca 1723 r.*

Rota przysięgi, złożonej przez Stefana Jaklińskiego subdelegata grodzkiego oświęcimskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Jakliński vexilliferi terrae Gostinensis super subdelegationem officii castrensis Oswiecimensis iuramentum.

Ad officium, in quo protunc magnificus Andreas in Jasienna Jaklinski vicecapitaneus et iudex causarum officii eiusdem praesidebat, et acta praesentia castrensia capitanealia Oswiecimensia personaliter veniens generosus Stephanus de Jasienna Jaklinski vexillifer terrae Gostinensis, cohortis loricatae illustris et magnifici Francisci comitis de Tęnczyn et Czekarzowice Tarło Vielunensis, Pilznensis etc. capitanei commilito, in frequentia plurimae nobilitatis ducatuum Oswiecimensis et Zathoriensis protnnc pro iudiciis terminorum causarum querellarum eiusdem officii praesentis congregatae praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Oswiecimensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ja Stefan przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż funkcyi subdelegacyi na mnie przez urząd grodzki księstw oświęcimskiego i zatorskiego włożonej zadosyć zawsze czynić będę, egzeku-

cye kondemnat tak trybunału koronnego lubelskiego jako urzędu grodzkiego za wyraźnym konsensem i podpisem ręki na kondemnatach Jaśnie Wielmożnego JegoMości pana starosty oświęcimskiego albo Wielmożnego JegoMości pana sędziego księstw pomienionych i zapisaniem w grodzie rekwizycyi na dobrach prawem przekonanych wiernie odprawować będę, nikomu bądź to dla przyjaźni, bądź to dla jakiej przychylności albo respektu folgować nie będę, ale to wszytko, cokolwiek do tego mego urzędu należy, wiernie odprawować i akty egzekucyi należycie do grodu, dla podania, oświecimskiego konnotować będę. Deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Oswiecimense ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zap. w Castr. Osv. t. 87 str. 897–898, pod datą dnia 1 marca 1723 r.

217. *Kraków, 28 stycznia 1724 r.*

Rota przysięgi, złożonej przez Józefa Zuchalskiego instygatora grodu krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosus Zuchalski instigator officii praesentis iuramentum praestitit.

Coram officio, in quo protunc illustris et magnifici Josephus in Michałow Michałowski subdapifer palatinatus, vicecapitaneus et iudex officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis atque ad iudicia tribunalis regni Lublinensis ex palatinatu Cracoviensi iudex deputatus et Joannes a Kownaty Komecki burgrabius arcis, camerarius granicialis districtus, vicenotarius iuratus officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis residebant, actisque praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus personaliter comparens generosus Josephus Zuchalski praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi super munus instigatoriatus eiusdem officii praesentis castrensis capitanealis Cracoviensis observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham;

Ja Józef przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż na urzędzie instygatoryi fideliter się zachowam i urzędowi tutecznemu grodzkiemu krakowskiemu ex vi muneris mei instigatorialis posłuszny będę, secreta iudicii rewelować nie będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Cracoviense ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 148 A. str. 379–380, pod datą dnia 28 stycznia r. 1724.

218. *Kraków, 3 kwietnia 1724 r.*

Zapiska o ustanowieniu Józefa Zulińskiego subdelegatem grodz

kim krakowskim przez podstarościego krakowskiego Józefa Michałowskiego i rota przysięgi, którą tenże Zuliński złożył na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Zulinski subdelegati Cracoviensis iuramentum.

Officium praesens castrense capitaneale Cracoviense, cum non possit per se, prout ex praescripto legum regni tenetur, executiones de iurevictis facere et peragere, ut iniuriatis iustitiam faciat et iurevicti rigorem legum regni sentiant, iurevincentes quoque iustitiam indilatam obtineant, proinde illustris et magnificus Josephus in Michałow Michałowski subdapifer palatinatus, vicecapitaneus et iudex causarum officii praesentis, ad iudicia tribunalitia regni ex palatinatu Cracoviensi iudex et deputatus generosum Josephum Zulinski in subdelegatum suum constituit et ordinat praesentibus, dans et concedens eidem generoso Josepho Zulinski subdelegato suo plenariam facultatem et omnimodam absolutamque potestatem de bonis iurevictorum executiones faciendi, bona eorum in manus iurevincentium tradendi aliaque munia officio suo incumbentia peragendi et exequendi. Super quod munus subdelegationis fideliter exequendum idem generosus Josephus Zulinski praestitit coram eodem officio flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi iuramentum corporale observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ja Józef przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy świętej jedynemu, iż powinności na mnie przez urząd grodzki krakowski włożone w odprawowaniu egzekucyi z dekretów grodzkich trybunalskich i urzędów podkomorskich, także i ziemskich, którekolwiek przez urząd grodzki krakowski będą mnie zlecone, według opisania prawa pospolitego sprawiedliwie nie mając względu na przyjaźń i nieprzyjaźń, także pokrewieństwo i znajomość, bogatemu i ubogiemu, obywatelowi i obcemu lub postronnemu odprawować będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 148 A. str. 1068—1069 z daty dnia 3 kwietnia 1724 r.

219. *Kraków, 27 lutego 1725 r.*

Jerzy Lubomirski starosta sądecki nadaje Alexemu Reklewskiemu urząd podpiska i regenta kancelaryi grodu sądeckiego.

Georgius Alexander comes in Wisnicz, Jarosław, Koniecpol, Szarogrod, Jazłowiec et Raszkow Lubomirski Sacri Romani Imperii princeps, castrorum regni supremus metator, Sandecensis etc. capitaneus. Universis et singulis quorum interest notum facio, quia generosum Alexium Stanislaum de Rekle

Reklewski subdelegatum iuratum castrensem capitanealem Sandecensem in vicenotarium et regentem cancellariae officii mei castrensis Sandecensis eligo, facio, constituo per praesentes, dando et concedendo eidem vicenotario et regenti cancellariae meae officiique mei plenariam facultatem et omnimodam absolutamque potestatem omnia generaliter munia et officia, quae verum et legitimum vicenotarium et regentem cancellariae meae officiique mei concernunt, peragendi et exequendi. Iuramentum nihilominus super munus officii sui coram actis authenticis regni iuxta rotham anteriorum vicenotariorum et regentium eiusdem officii castrensis capitanealis Sandecensis facere tenebitur. In quorum fidem praesentes manu mea propria subscriptas litteras sigillo communiri demandavi. Actum et datum Cracoviae die vigesima septima mensis februarii anno domini millesimo septingentesimo vigesimo quinto. — G. Lubomirski. Locus sigilli.

Z oblaty w Castr. Sand. t. 151 str. 1346—1347, podanej do ksiąg przez Adama Myszkę Chołoniewskiego dnia 3 września r 1725.

220. *Firlejów, 14 maja 1725 r.*

Janusza Wiśniowieckiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich, tycząca się kwestyi sądownictwa.

Janusz Antoni Korybuth książę Wisniowiecki wojewoda krakowski, krzemieniecki, osiecki etc. starosta. Oznajmuję komu o tem wiedzieć należy:

1. Iż przed kilką lat za powagą i pod wagą moją synagoga krakowska semel pro semper postanowiła pensye sędziemu sądów moich wojewodzińskich, to jest półtora tysiąca co rok złotych hac conditione, aby luitami grzywnami przesądzeni nie byli aggravati w sądzie i nic więcej nie dawali na sędziego. Więc nietylko his testimonialibus meis to świadczę, i zalecam JM. panu sędziemu teraz i na potem będącemu, aby tą pensyą kontentując się żadnych luit, grzywien et quocunque titulo pieniędzy pro parte iudicii sui nie pretendował, tylko według opisania praw.

2. Aby sądy do roku dwa razy odprawiały się, pierwsze po świętym Michale a drugie po świętym Wojciechu, które żeby dłużej nie agitowały się, tylko przez niedziel dwie, excepto dni targowych, świąt tak katolickich jako i żydowskich.

3. Aby nie privatim, ale officiose z JM. panem pisarzem, któremu także pensya talerów pięćdziesiąt currere powinna, in loco iudicii destinato za napisanymi pozwami przez sędyka były wydawane i relacye przez niego czynione.

4. Delator aby in iudicio personaliter compareat salva plenipotentia.

5. Gdyby się zaś przytrafiło, żeby condemnatio którego żyda potkała, aby pro cassanda wydawszy pozwy nie więcej tylko grzywien trzy condemnatus iudicio reponat.

6. Od świadków zaś słuchania solito more złoty jeden i groszy sześć od jednego świadka kontentować się ma.

7. Od wpisania fantów zastawnych do akt sto złotych po jednemu złotemu i groszy sześć.

8. W podatkach zaś nikogo nie ochraniać obliguję i wszystkie protekcye kassuję, praw wszystkich i zwyczajów dawnych cnych zachowując.

Na co dla lepszej wiary i wagi przy przyciśnieniu pieczęci mojej ręką się własną moją podpisuję. Datum w Firlejowie die decima quarta mai anno domini millesimo septingentesimo vigesimo quinto. J. X. Wiśniowiecki W. kr. manu propria. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. 149 str. 1599—1601, podanej do ksiąg przez syndyka synagogi na Kazimierzu Herszla Manuszewicza imieniem swoim i tejże synagogi dnia 30 maja 1725 roku.

221. *Lublin, 2 sierpnia 1725 r.*

Jerzy Paweł Lubomirski starosta sądecki ustanawia Andrzeja Franciszka Tymińskiego pisarzem grodzkim sądeckim.

Georgius Paulus comes in Wisnicz et Jarosław, Jazłowiec et Koniecpol Lubomirski castrorum regni metator, Sandecensis etc. capitaneus. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, praecipue illustribus, magnificis ac generosis dignitariis, officialibus totique nobilitati districtus Sandecensis in palatinatu Cracoviensi existenti circa obsequiorum nostrorum promptitudinem, quia cum iudicia officii castrensis Sandecensis ob absentiam magnifici antecedanei notarii celebrata non sint, muneri vero nostro capitaneali ex mente legum publicarum id omnino incumbat, ne cursus sacrosanctae iustitiae in quopiam retardetur, quapropter meliori commodo illustrium, magnificorum incolarum districtus Sandecensis consulendo interpositionibusque ipsorum ac magnorum in republica virorum tam et debito officii nostri satisfaciendo notariatum castrensem Sandecensem magnifico Andreae Francisco in Tymianki Tyminski pocillatori terrae Nurensis de meritis erga domum nostram, capacitate, peritia legum et integritate morum optime nobis commendato dandum conferendumque esse duximus, prout quidem damus et conferimus, pro veroque et indubitato notario castrensi Sandecensi, post quam iuramentum praestiterit, declaramus. In quorum fidem praesentes litteras manu nostra subscriptas sigillo usitato communiri iussimus. Datum Lublini die secunda mensis augusti anno domini millesimo septingentesimo vigesimo quinto. — Georgius Lubomirski capitaneus Sandecensis. Locus sigilli.

Z oblaty w Castr. Sand. t. 151 str. 1325—1328, podanej do ksiąg przez Józefa Garnickiego dnia 22 sierpnia 1725 r.

222. *Kraków, 16 października 1725 r.*

Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski deroguje w specyal-

nym wypadku wydane poprzednio przepisy co do odbywania sądów nad żydami krakowskimi.

Janusz Antoni Korybuth książę Wisniowiecki wojewoda krakowski, krzemieniecki, osiecki etc. starosta. Lubo synagoga kaźmierska krakowska uniwersał respektem sądów z kancelaryi mojej sub data w Firlejowie die decima quarta mai anno millesimo septingentesimo vigesimo quinto [1]) exportowała, aby sądy przez JMP. sędziego sądów moich sądzone w rok tylko dwa razy były, a to dlatego, że[by] bawiący się handlami wiedzieli praefixum tempus i nie tamowali sobie commerciorum cursum, do których to najbarziej regulari powinno, lubo praemissa dispositio in tali ordine dotychczas zostawała, jednak obawiając się i mając osobliwy wzgląd ne sitientibus [a] iustitiam retardatio [działa się] osobliwie w płaceniu według komisyi creditoribus, którzy iuxta mentem komisyi od synagogi swojej nie odbierając satysfakcyi uczynienia sprawiedliwości nieodwłocznej aby [b] ci creditores ad alia jako practicabatur non recurrant subsellia z ujmą jurysdykcyi mojej i zawodem całego pospólstwa et particularium, więc obliguję urząd sądów moich, aby iuxta aequitatis regulam tak creditoribus jako i IchMościom PP. szlachcie sub quali titulo querulantibus nieodwłocznie czynił sprawiedliwość extraditis wcześnie, jako zwyczaj i prawo onych sonat, citationibus, aby o tem byli citati informati, pierwszą zaś ordynacyą moją zachowywał w sądzeniu spraw między samymi synagogi kazimierskiej żydami, zalecając tamtego uniwersału punkta [a to] respectu luitandi omnimodam clementiam. Na co dla lepszej wiary i wagi przy przyciśnieniu pieczęci mojej ręką się własną podpisuję. Datum w Krakowie die decima sexta octobris anno millesimo septingentesimo vigesimo quinto. — Janusz Korybut książę Wisniowiecki wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 149 p. 2728—2730, podanej do ksiąg przez Jana Zamalińskiego instygatora sądów wojewodzińskich dnia 18 paźdz. r. 1725.

[1]) Ob. wyżej nr. 220.

223. *Nowy Sącz, 18 marca 1726 r.*

Rota przysięgi, złożonej przez Aleksego Reklewskiego regenta grodu sądeckiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Reklewski super officium regentiae officii praesentis iuramentum.

Coram officio (in quo protunc magnificus Josephus a Zakliczyn Jordan vicecapitaneus et iudex causarum atque magnificus Andreas in Tymianki Tyminski notarius castrenses capitaneales Sandecenses residebant) sub tempus inchoationis terminorum querellarum generosus Alexius Stanislaus a Rekle Reklewski regens castri Sandecensis super officium regentiae fideliter exercendum

[a] w tekscie: nescientibus. [b] w tekscie: i aby.

flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi salvatoris in praesentia magnificorum et generosorum Joannis a Lipie Lipski pocillatoris Chełmensis, Stanislai a Zakliczyn Jordan vicepalatini Sandecensis districtus, Martini de Szmoniewo Szmoniewski, Petri Stojowski, Josephi Małachowski, Stanislai Szmoniewski, Adami Chołoniewski ac aliorum protunc adstantium hominum praestitit iuramentum in eam rotham:

quia manifestationes, protestationes, relationes et omnes recognitiones fideliter in acta inscribam et alia negotia mihi per officium commissa et officio meo incumbentia secundum ius et aequitatem, discrimine amici et inimici sublato neque habito respectu munerum fideliter peragam et in his omnibus ius scriptum et dictamen conscientiae exequar. Sic me deus adiuvet et haec sancta Crux.

Quod iuramentum officium praesens ab eodem generoso Reklewski suscepit actisque suis connotavit.

Zapiska Castr. Sand. t. 251 str. 1875—1876, pod datą dnia 18 marca 1726 roku.

224. *Oświęcim, 16 września 1726 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Józef Helda subdelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Hebda super subdelegationem officii praesentis iuramentum.

Coram magnifico Andrea in Jasienna Jaklinski vicecapitaneo et iudice causarum officii Cracoviensis ducatuum Osviecimensis et Zathoriensis sub tempus felicis inaugurationis in capitaneatum loci praesentis illustris et magnifici Boguslai a Łubna Łubinski subdapiferi regni in praesentia eiusdem illustris et magnifici loci capitanei atque illustrium et magnificorum Francisci comitis in Zywiec et Pieskowa Skała Wielopolski palatini Siradiensis, generalis Minoris Poloniae, Cracoviensis, Lanckoronensis, Zarnovecensis, Premykoviensis etc., capitanei, tum Petri a Dembiany Dembinski castellani Osviecimensis et aliorum dignorum hospitum numerosa frequentia generosus Josephus de Tropie Hebda praestitit hic [in] castro Osviecimensi super manus subdelegationis sibi per officium praesens collatum iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ego Josephus iuro deo omnipotenti in Sanctissima Triade uni, quia officio meo subdelegationis per officium castrense Osviecimense super me impositae condigne et plenarie in toto satisfaciam, executiones officiosas vigore condemnationum tam altioris quam minoris subselliorum super iurevictis obtentarum in bonis eorundem iurevictorum peragam et expediam, easdem executiones ad acta officii castrensis capitanealis Osviecimensis fideliter per me expeditas et conscriptas manuque meo subscriptas porrigam, nullum respectum cuiuspiam personarum habebo idque totum, quidquid officio meo sub-

delegationis incumbit, fideliter exequi procurabo, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Osviecimense ab ipso suscepit et in actis suis connotavit.

Zapiska w Castr. Osv. t. 88 str. 746, pod datą 16 września 1726 roku. Według tejże roty przysięga w r. 1728 subdelegat Aleksander Brzozowski, Castr. Osv. t. 89 str. 505.

225. *Grodno, 13 listopada 1726 r.*

Jerzy Dominik Lubomirski wojewoda krakowski ustanawia Stanisława Łętowskiego sędzią wojewodzińskim nad żydami krakowskimi.

Jerzy Dominik hrabia na Wisniczu i Jarosławiu Lubomirski świętego państwa rzymskiego książe, wojewoda krakowski, generał lieutenant wojsk kawaleryi JKMci i rzeczypospolitej, kazmirski, olsztynski, rydzki, lipinski starosta. Wiadomo czynię komu o tem wiedzieć należy, Jaśnie Wielmożnym, Wielmożnym IchMościom panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i całemu prześwietnemu województwu krakowskiemu, moim wielce miłościwym panom i braci, iż mając osobliwy wzgląd, aby sitientibus sprawiedliwości indilata działa się administracya, tudzież w zachodzących z żydami kazimirskimi przy Krakowie interesach et aequo et iusto każdy cuiuscunque status miał z jurysdykcyi mojej prawem koronnym opisanej iustitiae specimen, zaczem urząd sędztwa wojewódzkiego JMci panu Stanisławowi z Łętowa Łętowskiemu chorążycowi krakowskiemu ze wszystkiemi proweniencyami, z pensyą tygodniową co tydzień po złotych trzydzieści sędziemu służącą konferuję, którego to JMci pana Stanisława Łętowskiego za aktualnego sędziego jurysdykcyi mojej wojewódzkiej mieć deklaruję i jemu zupełną moc i władzę daję (jako in antecessum na to sędztwo przysięgłemu, który iurament approbuję) in omni securitate jurysdykcyą fundować, sprawy według słuszności, praw koronnych, zwyczajów dawnych rozsądzać, actus wszelkie iuxta exigentiam ex re et necessitate synagogi zachodzące expedyować, apelacyi do mnie tylko samego dopuszczać według konstytucyi tysiącznego sześćsetnego czterdziestego trzeciego roku titulo: »O podwojewodzych« [1]). Na co się dla lepszej wagi ręką moją podpisuję. Datum w Grodnie dnia trzynastego listopada miesiąca roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego dwudziestego szóstego. — Jerzy Lubomirski wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 151 str. 71—72, podanej do ksiąg przez Jana Zamalinskiego imieniem Stanisława Łętowskiego dnia 7 stycznia 1727 r.

[1]) Takiej konstytucyi nie ma wogóle; zapewne chodzi tu o konstytucyę z r. 1633, Vol. leg. III, 808 „O podwojewodzych«.

226. *Oświęcim, 21 lutego 1727 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Józef Hebda subdelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Hebda super subdelegationem officii praesentis iuramentum.

Coram illustri et magnifico Adamo in Małachowice Małachowski loci praesentis capitaneo post peractam die hesterna felicem inaugurationem ipsius in capitaneatum Osviecimensem in praesentia officii praesentis et numerosa dignorum hospitum frequentia pro inauguratione eadem congregatorum et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Osviecimensibus generosus Josephus de Tropie Hebda praestitit hic in castro Osviecimensi iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ja Józef przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż funkcyi subdelegacyi na mnie przez JW. JMci P. Adama na Małachowicach Małachowskiego starostę oświecimskiego i urząd grodzki oświecimski włożonej zawsze zadosyć czynić będę, egzekucye w dobrach prawem przekonanych wiernie odprawować będę, akty exekucyi odprawionych należycie konnotować i one do akt grodzkich oświecimskich według prawa należycie podawać będę, nikomu bądź dla przyjaźni bądź dla respektu jakiego folgować nie będę, ale jako prawo wyraźne chce mieć, w tej mojej funkcyi sprawować się zawsze będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Osviecimense ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Castr. Osv. t. 89 str. 9—10, pod datą 21 lutego 1727 roku. — Według tejże roty przysięga tegoż dnia subdelegat oświęcimski August Brzozowski, Castr. Osv. t. 89 str. 10—11.

227. *Oświęcim, 17 września 1727 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Jan Antoni Olszaniecki wicesregent grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Joannis Antonii Olszaniecki super vicesregentiam castrensem capitanealem Oswiecimensem iuramentum.

Corum illustri et magnifico Adamo Casimiro in Małachowice Małachowski Oswiecimensi capitaneo in praesentia magnifici et generosorum Petri Szwarczemberg de Witowice Czerny castellanidae Sandecensis, Andreae Theodori de Małachowice Małachowski capitanei Smotricensis, Antonii de Bawczow in Kobiele Kobielski capitanei Łoioviensis, Samuelis Biberstein Starowieyski venatoris Oswiecimensis, Casimiri Pacynowski pincernae terrae Gostinensis, Preclai a Sławno Sławinski subdapiferi Oswiecimensis,....[a] Lubie-

[a] luka w tekscie.

niecki pincernae Parnaviensis, Alexandri Brzozowski, Martini de Silnica Silnicki et aliorum plurimorum actui praesenti adstantium generosus Joannes Antonius de Olszanka Olszaniecki praestitit iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi super munus vicesregentiae officii castrensis capitanealis Oswiecimensis observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ego Joannes Antonius iuro deo omnipotenti in Sanctissima Triade uni, quod officio meo vicesregentiae officii castrensis capitanealis Oswiecimensis per praefatum illustrem et magnificum capitaneum Oswiecimensem super me imposito condigne et plenarie in toto satisfaciam, executiones officiosas vigore condemnationum et decretorum tam altiorum quam minorum subselliorum super iurevictis obtentorum et prolatorum in bonis quibusvis eorundem iurevictorum et processuatorum peragam et expediam, easdem executiones ad acta authentica regni fideliter per me expeditas et conscriptas manuque mea subscriptas porrigam, nullum respectum cuiuspiam personarum habebo idque totum, quidquid leges regni et conscientia mea recta dictat et officio meo incumbit, exequi procurabo, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Osviecimense ab ipso suscepit et actis suis connotawit.

Zapiska w Castr. Oswiec. t. 89 str. 335—336, pod datą dnia 17 września 1727 roku.

228. *Kraków, 3 października 1728 r.*

Franciszek Myszkowski wojewoda krakowski nadaje urząd sędziego wojewodzińskiego Franciszkowi Miklaszowskiema i oznacza jego dochody.

Franciszek Gonzaga na Mirowie margrabia z Wielopolskich Myszkowski wojewoda krakowski, generał małopolski, krakowski, lanckoroński, zarnowski, przemekowski etc. starosta. Wiadomo czynię, komu o tem wiedzieć należy, iż gdy synagoga krakowska z niewiernymi żydami w Kazimierzu i po inszych cyrkumferencyach mieszkającymi do mojej należy władzy i jurysdykcyi jako wojewody krakowskiego według praw i konstytucyi koronnych, zaczym chcąc, aby sitientes iustitiam wszelką z pomienionych żydów każdego czasu mogli mieć w sprawach swoich satysfakcyą, tudzież aby synagoga pomieniona w lepszym zostawała porządku, mając respekt na zasługi JM. pana Franciszka Miklaszowskiego z władzy i powagi mojej wojewodzej temuż JM. panu Miklaszowskiemu urząd sędztwa wojewodzego praesentibus konferuję z pensyą roczną półtora tysiąca z zwyczajnemi według dawnych czasów korzenia dwa razy do roku akcydencyami, dając mu zupełną moc i władzę sprawy wszelkie z synagogą zachodzące iuxta antiquam praxim et consue-

tudinem mediante iuramento semel pro semper sądzenia i tego, cokolwiek do urzędu sędziego wojewodzego należy, wykonania, któremu aby pomienioni żydzi we wszystkiem byli posłuszni władzą , powagą moją przykazuję. Ten przywilej mój pieczęcią stwierdziwszy podpisuję. Dan w Krakowie die 3-tia mensis octobris millesimo septingentesimo vigesimo octavo. — Franciszek Gonzaga na Mirowie z Wielopolskich Myszkowski wojewoda krakowski.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 153 str. 159—160, podanej do grodu krakowskiego przez Kazimierza Grzybowskiego dnia 12 stycznia 1729 roku.

Podobne nominacye dla Piotra Gordona z 3 listopada 1746 r., Rel. Castr. Crac. t. 175 str. 1844—1846, dla Jana Skiwskiego z 12 grudnia 1747 r., Rel. Castr. Crac. t. 177 str. 1928—1932 i t. d.

229. *Kraków, 5 października 1728 r.*

Franciszek Myszkowski wojewoda krakowski nadaje urząd pisarstwa wojewódzkiego krakowskiego Wojciechowi Szeligowskiemu i określa jego dochody.

Franciszek Gonzaga na Mirowie i Pinczowie margrabia z Wielopolskich Myszkowski wojewoda krakowski, generał małopolski, krakowski, lanckoroński, zarnowiecki, przemykowski etc. starosta. Wiadomo czynię komu o tem wiedzieć należy, osobliwie żydom w mieście Kazimierzu przy Krakowie[a] mieszkającym, iż providendo iustitiae w sądach jurysdykcyi mojej administrandae konferowałem urząd pisarstwa wojewódzkiego JM. panu Wojciechowi Szeligowskiemu z pensyą tygodniową do tegoż urzędu od synagogi krakowskiej dawać zwykłą, którego nietylko za pisarza jurysdykcyi mojej wojewodzej aktualnego deklaruję, ale też daję zupełną moc i władzę praevio iuramento semel pro semper praestando wszytkie actus do pisarza należące iuxta exigentiam rei przyjmować i zapisować. Co dla lepszej wagi i waloru ręką własną przy przyciśnieniu pieczęci mojej podpisuję. Dan w Krakowie die quinta octobris anno millesimo septingentesimo vigesimo octavo. — Franciszek Gonzaga na Mirowie z Wielopolskich Myszkowski W. K. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 153 str. 471—474, podanej do ksiąg przez Ignacego Krokowskiego dnia 11 lutego 1729 roku.

230. *Oświęcim, 23 marca 1729 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Stanisław Bogucki subdelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Bogucki super subdelegationem officii praesentis iuramentum.

Coram illustri et magnifico Adamo Casimiro in Małachowice Małachowski loci praesentis capitaneo et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Osviecimensibus generosus Stanislaus de Boguty Bogucki praestitit hic in ca-

[a] w tekscie: krakowskie.

stro Osviecimensi iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum super munus subdelegationis officii praesentis generalis sibi per praefatum illustrem et magnificum loci praesentis capitaneum constitutum in eam iuramenti rotham:

Ja Stanisław przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż funkcyi subdelegacyi na mnie przez Jaśnie Wielmożnego JMości Pana Adama na Małachowicach Małachowskiego starostę oświecimskiego włożonej zawsze zadosyć czynić będę, egzekucye w dobrach prawem przekonanych wiernie odprawować będę, akty egzekucyi odprawionych należycie konnotować i one do akt grodzkich oswiecimskich według prawa należycie podawać będę, nikomu bądź dla przyjaźni, bądź dla respektu jakiego folgować nie będę, ale tak, jako prawo wyraźne chce mieć, w tej mojej funkcyi sprawować się będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium hocce praesens castrense capitaneale Osviecimense ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Castr. Osv. t. 89 str. 1140—1141, pod datą 23 marca 1729 roku. — Według tejże roty przysięgają subdelegaci oświęcimscy: w r. 1750 Augustyn Niklewicz Castr. Osv. t. 95 str. 317—318, w r. 1753 Franciszek Dębiński Castr. Osv. t. 96 str. 72—73.

231. *Kraków, 27 lutego 1731 r.*

Stanisław Oraczowski burgrabia kasztelanii krakowskiej nadaje urząd pisarza sądów burgrabskich kasztelanii krakowskiej Janowi Zamalińskiemu.

Stanisław z Przybysławic Oraczowski, roty pancernej Jaśnie Oświeconego książęcia JM. Janusza Antoniego Korybutha na Wisniowcu i Zbarazu Wisniowieckiego kasztelana krakowskiego, krzemienieckiego, osieckiego, parczewskiego starosty chorąży, burgrabia kasztelanii krakowskiej. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, do wiadomości podaję, że ja mając in summa aestimatione godną instancyą Wielmożnych Ichmościów panów Łętowskich, to jest Jmci pana chorążego krakowskiego ojca, także jego syna chorągwi usarskiej pomienionego Jaśnie Oświeconego książęcia JMci namiestnika, tudzież widząc usilną applikacyą JM. pana Jana Zamalinskiego nietylko in conscribendis actis sądów moich burgrabskich kasztelanii krakowskiej ale też ad expeditiones interesów moich omnem promptitudinem, jemu pióro sądów moich burgrabskich kasztelanii krakowskiej konferuję i na to się podpisuję. Działo się w Krakowie vigesima septima februarii anno domini millesimo septingentesimo trigesimo primo. — Stanisław z Przybysławic Oraczowski burgrabia krakowski.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 155 str. 1059—1060, podanej do ksiąg przez Jana Zamalińskiego dnia 26 kwietnia 1731 r.

232. *Lublin, 8 lipca 1732 r.*

Adam Kazimierz Małachowski starosta oświęcimski ustanawia Michała Darowskiego podpiskiem i regentem grodzkim oświęcimskim.

Adamus Casimirus in Małachowice Małachowski ducatuum Osviecimensis et Zathoriensis capitaneus. Significamus praesentibus litteris nostris universis et singulis quorum interest et praecipue illustribus, magnificis, generotis et nobilibus idque reipublicae Polonae et maxime ducatuum Osviecimensis et Zathoriensis, quod cum leges et constitutiones regni Poloniae in praerogativis iurisdictionum potissimum capitaneis locorum sua permiserunt brachia conservandorumque actorum providerunt securitatem, nempe generosos actorum vicenotarios sive regentes iuratos, nos itaque dotati existentes gratia serenissimi regis Poloniarum Augusti secundi supraexpresso capitaneatu ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis, legi publicae, constitutionibus regni de constituendis vicenotariis sancitis adhaerendo securitatique actorum supraexpressorum ducatuum et fortunae nobilitatis subveniendo generosum Michaelem Werycha Darowski venatorem Trembovliensem vicenotarium et regentem actorum ducatuum supraspecificatorum constituimus, dando eidem generoso regenti [potestatem] acta supraexpressa in manus et regimen sui recipiendi eademque iuxta leges regni fideliter conservandi, transactiones in acta legi conformes suscipiendi, usum et proventum ad hocce munus spectantes percipiendi caeteraque ex lege muneri eidem incumbentia exequendi. Cuius muneri omnes, ut pareant, ad quos id spectat, mandamus. In quorum fidem et maius robur praesentes litteras manu nostra subscribimus et sigillo communiri iussimus. Datum Lublini die octava iulii millesimo septingentesimo trigesimo secundo anno. — Adamus Małachowski capitaneus ducatum Osviecimensis et Zathoriensis. Locus sigilli illustris magnifici loci praesentis capitanei usitati, cera rubra insigniti.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 91 str. 510—511, podanej do ksiąg przez Józefa Kulika pod datą 22 września 1732.

233. *Kraków, 21 lutego 1734 r.*

August III król nadaje podsędztwo ziemskie krakowskie Stanisławowi Święcickiemu.

Augustus tertius dei gratia rex Poloniae... Significmus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum dignitarii, officiales ac nobilitas palatinatus Cracoviensis praeviis innotescentialibus litteris ad conventum particularem Prossoviensem congregata ex instituto legum et antiqua praxi quatuor e medio sui candidatos ad subiudicatum terrestrem Cracoviensem, morte generosi olim....[a] vacantem elegerint ac per publicum

[a] zostawiona luka. Podsędka nie było od końca XVII wieku.

electionis suae instrumentum nobis praeposuerint [1]) instantes, ut unum ex iisdem candidatis, quem magis idoneum censuerimus, ad hocce munus assumeremus, nos itaque commendatam habentes capacitatem legumque peritiam generosi Stanislai Swięcicki faciendum esse duximus, ut eidem hoc idem munus subiudicatus terrestris Cracoviensis daremus et conferremus, uti quidem damus et conferimus praesentibus litteris nostris. Quod idem munus praefatus generosus Swięcicki cum omni titulo, honore, loco, praerogativa, commodis et emolumentis tenebit, habebit et possidebit ad extrema vitae suae tempora. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero magnificis senatoribus, generosis dignitariis, officialibus totique nobilitati dicti palatinatus notum facientes mandamus, ut praefatum generosum Stanislaum Swięcicki pro vero et legitimo suo subiudice terrestri habeant et agnoscant. In quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Cracoviae die XXI mensis februarii a. d. MDCCXXXIV, regni vero nostri anno primo. — Augustus rex Locus sigilli minoris cancellariae regni. Nicolaus Dębowski canonicus cathedralis Cracoviensis S. R. M. secretarius manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 159 str. 1477—1479, podanej przez Stanisława Swięcickiego 15 września 1735 r. Tenże akt także w Castr. Sand. t. 179 str. 164—165.

[1]) Laudum sejmiku proszowskiego z 10 lutego 1733 r., Rel. Castr. Crac. t. 158 str. 172—174.

235. *Oświęcim, 9 lutego 1737 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Jan Darowski na sumienne pełnienie urzędu po zamianowaniu go subdelegatem grodzkim oświecimskim przez podstarościego Jana Tęgoborskiego.

Generosi Joannis Werycha Darowski super munus subdelegationis castrensis loci praesentis praestitum iuramentum.

Magnificus Joannes in Tęgoborz Tęgoborski vicecapitaneus et iudex officii praesentis castrensis capitanealis Osviecimensis eo in consideratione habito, quod semper non possit per se ob alias suas legationes, prout ex praescripto legum regni [tenetur], actus executionum ex bonis iurevictorum facere et peragere, ut tamen iniuriatis iustitia fiat et iurevicti rigorem legum sentiant, iurevincentes quoque iustitiam indilatam obtineant, proinde generosum Joannem Werycha Darowski in subdelegatum suum constituit et ordinat praesentibus, dans et concedens eidem generoso Joanni Darowski subdelegato suo plenariam facultatem et omnimodam absolutamque potestatem de bonis iurevictorum executiones sibi ex commisso illustris et magnifici Adami Casimiri in Małachowice Małachowski loci praesentis capitanei atque magnifici iudicis officii praesentis ad peragendum iurevincentibus, iniuriatis, faciendi, peragendi et expediendi, bona eorundem iurevictorum in manus et possessionem iurevincentium tradendi aliaque omnia munia sibi et officio suo in-

cumbentia peragendi et exequendi. Super quod munus subdelegationis fideliter obeundum et expediendum idem generosus Joannes Werycha Darowski ad officium, in quo protunc praefatus magnificus Joannes in Tęgoborz Tęgoborski vicecapitaneus et iudex causarum officii castrensis capitanealis Osviecimensis praesidebat, actaque praesentia castrensia capitanealia Osviecimensia personaliter veniens praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Osviecimensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum, dictante sibi suprascripto magnifico in Tęgoborz Tęgoborski vicecapitaneo et iudice officii praesentis, in eam iuramenti rotham:

Ja Jan przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż powinności na mnie przez Jaśnie Wielmożnego JMci pana Adama na Małachowicach Małachowskiego oświecimskiego etc. starostę tudzież i wielmożnego JMci Pana Jana z Tęgoborza Tęgoborskiego sędziego grodzkiego oświecimskiego włożone w odprawowaniu egzekucyi dekretów grodzkich i trybunalskich i urzędów podkomorskich, także i ziemskich, którekolwiek przez J. W. JMci pana starostę oswiecimskiego lub W. JMci pana sędziego grodzkiego oświecimskiego będą mi zlecone, według opisania prawa, nie mając względu na przyjaźń i nieprzyjaźń, także pokrewieństwo i znajomość, bogatemu i ubogiemu, obywatelowi i obcemu lub postronnemu odprawować będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum praemisso modo praestitum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Castr. Osv. t. 93 p. 1180—1182, pod datą 9 lutego 1737 r.

236. *Ujazdów, 6 listopada 1740 r.*

Teodor Lubomirski wojewoda krakowski ustanawia pisarzem wojewodzińskim krakowskim Kazimierza Olearskiego.

Teodor Konstanty świętego państwa rzymskiego książe Lubomirski, hrabia na Wiśniczu i Jarosławiu, wojewoda krakowski, spiski, barcicki etc. starosta, orderu złotego runa kawaler, wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie jednak JM. P. sędziemu jurysdykcyi mojej wojewodzińskiej tudzież starozakonnym i niewiernym rabinom, burmistrzom, starszym, ławnikom, mężom i pospólstwu całej synagogi kazimirskiej przy Krakowie do wiadomości podaję, iż gdy JMć pan Kępmpski pisarz przeszły wojewodzy ob legalitatem lub innych funkcyi na sobie mianych continua assiduitate pióru wojewodzemu in loco w Krakowie circa acta palatinalia invigilare nie może, aby zatem sitientibus sprawiedliwości et in libero ad acta aditu nie działa się remora, mając sobie z doskonałości et capacitate rekomendowanego JMć pana Kazimierza Olearskiego patrona grodu krakowskiego

onemuż toż officium pióra wojewodzego krakowskiego pro commodo publico konferować umyśliłem, jakoż teraźniejszym uniwersałem moim kreuję i za aktualnego pisarza wojewodzego krakowskiego postanawiam z pensyą i akcydensem do tegoż officium należącym, który to JM. pan Olearski pisarz wojewodzy ażeby acta palatinalia miał zawsze praesentia w Krakowie dla wygody synagogi kazimirskiej żydów et assiduitate sua wszelką pragnącym w sprawach potocznych administrował sprawiedliwość (gwoli czemu przysięgę według statutu koronnego in officio palatinali wykona a po wypełnionej munus plenum obejmie) mieć chcę i na to się pieczęć moją przycisnąć rozkazawszy własną podpisuję ręką. Działo się w zamku moim ujazdowskim pod Warszawą dnia szóstego miesiąca novembris roku pańskiego tysiącznego siedemsetnego czterdziestego. — Teodor Lubomirski wojewoda krakowski. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 164 str. 3496—3497, podanej do ksiąg przez Kazimierza Olearskiego pod datą 2 grudnia 1740 roku.

237. *Warszawa, 18 listopada 1740 r.*

Wawrzyniec Lanckoroński ustanawia rabina w dziedzicznem miasteczku Włodzisławiu i określa jego funkcye.

Wawrzyniec z Brzezia na Zwancu, Jagielnicy, Wodzisławiu, Lanckoroński starosta stopnicki, na sejm ordynaryjny warszawski z województwa krakowskiego poseł. Wiadomo czynię komu o tem wiedzieć należy, osobliwie niewiernym żydom starszym i całemu pospólstwu synagogi miasta mego dziedzicznego Wodzisławia, iż chcąc mieć w jako najlepszym porządku zgromadzenie całej synagogi wodzisławskiej i wszystkich do nich należących żydów, postanawiam za rabina....[a], którego ażeby za swego przełożonego i aktualnego rabina odtąd znali i onemu jak należy posłusznymi byli (pokiej żyć będzie abo na wyższe nie postąpi rabiństwo), mieć chcę i surowo przykazuję, jego wszelkich sądów we wszystkich in genere sprawach według dawnych ich zwyczajów i praw słuchali a oraz exekwowali, zalecam. W duchowne sprawy nikt się implikować nie ma, ale te u rabina agitować się powinny, appellacya zaś tylko do mnie samego pozwala się. Starsi aby nie gdzieindziej, tylko u rabina zasiadali, któremu concernens zdawna rabińskie należeć i dochodzić ma od dnia dzisiejszego. Domostwo dla pomieszkania rabinowi aby zreparowane oddali starsi. Ten zaś rabin sprawiedliwie w sądach swoich i rządach zachować się ma. Starsi wodzisławscy starać się o to powinni, aby parafie zdawna należące do tegoż rabina należały i onego uznawały za rabina oraz posłusznemi były według dawnych zwyczajów z synagogą wodzisławską, ktoby zaś nie uznawał za rabina wodzisławskiego i jemu nie był

[a] w tekście kropki przez dwie trzecie wiersza.

posłusznym, takowy dwiema set grzywien karany będzie i z miasta rugowany. Który to serwitorat dla większej wiary i wagi przy zwykłej pieczęci mojej własną podpisuję ręką. Datum w Warszawie die decima octava novembris anno millesimo septingentesimo quadragesimo. — Wawrzyniec z Brzezia Lanckoronski starosta stopnicki. Locus Sigilli.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 165 B. str. 3247—3248, podanej do grodu krakowskiego przez Arona Koplewicza dnia 15 września 1741 roku.

238. *Oświęcim, 24 marca 1741 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Wawrzyniec Galeński instygator grodzki oświecimski na sumienne pełnienie urzędu.

Juramenti super munus instigatoriatus generoso Galenski servientis per eundem praestiti oblata.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Osviecimensia personaliter veniens generosus Laurentius Galenski obtulit officio praesenti castrensi capitaneali Osviecimensi iuramentum super munus instigatoriatus officii praesentis sibi servientis et per se praestitum ad acticandumque porrexit, petens idem iuramentum per se praestitum a se offerente suscipi et in acta sua praesentia ingrossari permitti. Cuius petitioni officium praesens annuendo praedictum iuramentum ab eodem offerente suscepit et in acta sua ingrossari permisit de tenore verborum tali:

Ja Wawrzeniec przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż włożoną na mnie przez urząd tutejszy grodzki oświęcimski instygatorstwa funkcyą wiernie według prawa i zwyczaju sprawować będę, rozkazów i dyspozycyi tak przez Jaśnie Wielmożnego Jmci Pana starostę miejsca tutejszego jako i przez urząd grodzki oswięcimski mnie zleconych słuchać i one wiernie egzekwować będę, iura cancellariae i adiudicata grodu tutejszego bez uszczerbku tak officii jako i szlachty connotabo i one w skrzynie reponować i officio oddawać będę, securitatem officii osobliwie tempore iudiciorum przestrzegać powinienem, secreta officii mnie commissa non revelabo. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Jezusa Pana.

Quod iuramentum officium praesens castrense capitaneale Osviecimen- in praesentia multorum generosorum ac nobilium personarum adiudicia terminorum querellarum officii praesentis congregatarum, tum ministerialis regni generalis providi Adami Grubski officii apparitoris praestitum per suprascriptum generosum Laurentium Galenski actis suis connotavit.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 94 str. 150—151, pod datą dnia 24 marca 1741 roku.

239. *Krakow, 6 kwietnia 1743 r.*

Karola Myszkowskiego starosty krakowskiego ordynacya dla grodu krakowskiego i jego kancelaryi oraz taksa dla tejże.

Carolus Gonzaga comes in Zywiec et Pieskowa Skała de Wielopolskie marchio in Mirow Myszkowski, supremus stabuli regni praefectus, generalis Minoris Poloniae, Cracoviensisis etc. capitaneus. Quandoquidem authoritas capitanealis uti brachium regale legibus et constitutionibus regni firmatum in hoc potissimum consistit fundamento, ut iustitiae sive per se sive per officiales administrandae specialem habeat curam et diligentiam, proinde nos zelo institiae ducti, singulare studium habentes in observandis legibus et constitutionibus regni, eo in consideratione habito, quod ordo sit anima rerum, sine quo nihil boni constat, necessarium esse duximus normam altiorum subselliorum sequendo et laudabilem morem et consuetudinem in expediendis iudiciis observando atque commune bonum respiciendo sitientibusque iustitiam subveniendo, ut nos quoque in iurisdictione nostra capitaneali Cracoviensi congruam et competentem ordinationem iudiciorum nostrorum castrensium Cracoviensium et cancellariae in futurum facere et constituere sollicite curemus. Quare vigore regis et nostra qua hac in parte fungimur authoritate una cum magnificis Romano de Bogusławice Sierakowski vicecapitaneo et iudice atque Josepho de Janowice Chwalibog notario et Dominico de Wielgawies Wielowieyski vicenotario et regente authoritate nostra iuxta statutum regni nobis competente nominatis et constitutis officialibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus infrascriptam ordinationem facimus et constituimus serio observandam.

1. Pro primo. Postquam suprascripti magnifici officiales iuramenta statuto regni praescripta praestiterint, ante omnia ad effectum reducere curabunt, ut termini seu iudicia causarum querellarum iuxta antiquum morem et consuetudinem terrae Cracoviensis pie observatam continuo celebrentur (excepta vera legalitate), habendo tamen specialem curam feriarum seu cursus contractuum obligatoriorum et exemptionis bonorum pro festo sanctorum Trium Regum et pro dominica Laetare atque pro festo Nativitatis sancti Joannis Baptistae iuxta consuetudinem palatinatus Cracoviensis easdem ferias specialiter observare curabunt, ita ut eodem tempore causas exemptionum decidere possint, non intermittendo tamen alias ferias pro accelleranda iustitia saepe saepius in celebrandis iudiciis observandas.

2. Regestra causarum querellarum seu iudiciorum non nisi duo, videlicet simplex et arestorum observari volumus, deinde fisci et terminorum tactorum videlicet violatae securitatis Cracoviae et in circumferentiis ac iudiciorum castrensium capitanealium Cracoviensium. Deinde regestra causarum privatarum similiter bina iuxta antiquam consuetudinem palatinatus Cracoviensis lege publica circumscripta et privilegiata, insuper poenalium in cursu administrandae iustitiae observentur. Incarceratorum quoque causae summario processu qualibet die (nisi aliqua legalitas inpediverit) expediantur, ne per dilationem temporis addatur affictio afflictis, sed iuxta qualitatem facti

vel criminis iuxta praescriptum legis finis imponatur carceri sive ad aliquod tempus pro demerito praescribendus sive ultimo supplicio determinandus.

3. Denique inscriptiones praefatarum causarum ad requisitionem prius requirentis fieri debent sine delectu personarum, spatia in eisdem regestris nuda non reliquendo tam in simplici regestro quam arestorum, ita ut eodem ordine, quo fuerunt in simplici, in regestro arestorum sine alteratione inscribantur. Quare post determinatum et conclusum manu magnifici iudicis subscriptum simplex regestrum (quod non amplius nisi binis diebus acclamandum) aresta causarum subsequantur simul et semel per susceptorem iuratum annotanda uno eodemque tempore et producta circa eadem aresta porrigantur sub nullitate condemnationis, ne videantur partes captiose condemnari nec amplius eadem producta extra tempus arestorum suscipiantur.

4. Inquisitiones expeditae privato sigillo ad interim eidem susceptori iurato acta officii in sua dispositione habenti reddantur circa agitationem causae comportandae et resigillandae. Deinde, si ad tribunal regni causa devoluta fuerit, cum subscriptione expendientis sub sigillo castrensi mediante quietatione partis easdem inquisitiones levantis extradantur.

5. Iam vero accelerando iustitiam, ne per longos processus partes gravari videantur, post obtentam contumatiae poenam (pro exigentia causae) ad secundam citationem terminus peremptorius seu condemnatio in lucro solutionis (cuiuscunque generis seu iuris sint actiones) subsequi debet. Post inhoationem causarum ex regestro arestorum publicationes condemnationum ex simplici regestro expediantur, altera die cursus causarum ex aresto.

6. Decreta solutionum non in proximis, sed pro termino legitime praefingendo decernantur sub poena bannitionis etiam extra cadentiam terminorum querellarum circa manifestationem publicanda sine distinctione causarum. Quo in termino ne aliquod fiat partibus praeiudicium, ministerialis ad publicandam eandem poenam bannitionis decreto tribunalitio sive castrensi prolatam cura cancellariae addi et deputari debet. Iam vero obviando quibusvis abusibus in eiusmodi publicationibus seu contraventionibus, ne pars partem irreali promptitudine solvendae summae eludere valeat, susceptores ad occasum solis in cancellaria praesentes esse debent, ita ut quicunque illorum ad exhibitionem decreti requisitus fuerit, nullo habito favore et odio partis aut partialitate eiusmodi contraventiones et publicationes suscipere et actis inserere curet. Quo fine praefati susceptores licet plures quam convenit ad praesens in palaestra Cracoviensi existant, quatuor tamen primores ut sint iurati ad expediendas eiusmodi contraventionum manifestationes cum publicationibus ad primam partis requirentis instantiam, qui prius illorum requisitus fuerit. Iam vero post porrectam ad acta castrensia capitanealia Cracoviensia praesentem ordinationem praefati susceptores coram magnifico notario iuramentum fidelitatis rotha sibi porrigenda praestare tenebuntur. In reliquo plenariam habebunt in suscipiendo una cum aliis non iuratis potestatem.

7. Hi soli liberum semper aditum ad archivum librorum castrensium habebunt, ita ut unus illorum in ordine primus clavim retineat alteri iurato illam concrediturus pro necessitate temporis, quibus specialis actorum ingrossandorum et regestri pro querendo conscribendi praesentibus cura committitur.

8. In admittendis motionibus et appellationibus ad altiora subsellia constitutionem millesimi sexcentesimi septuagesimi, folio vigesimo secundo, titulo: »O appelacyach,«[1]) similiter constitutionem millesimi septingentesimi vigesimi sexti, folio quadragesimo septimo, paragrapho de reiectionibus ad satisfactionem in poenis iudicialibus in constitutionem loci standi adiudicatis per patronos sive plenipotentes solvendis ex regestro poenalium vindicandis [2]), causa vero incepta ut sine intermissione iudicetur, observandas esse volumus.

9. Executiones decretorum tribunalitiorum sive officii sui castrensis capitanealis Cracoviensis seu condemnationum ad requisitionem partium sive per se sive (mediante consensu nostro vel magnifici vicecapitanei et iudicis castrensis capitanealis Cracoviensis) per generosos subdelegatos iuratos expediendas declaramus. Qui generosi subdelegati in expediendis eiusmodi executionibus fideliter iuxta nexum iuramenti procedere debent. In causis et actionibus, quibus patrocinantur, a munere officii sui abstinere debent.

10. Generosi quoque ac nobiles patroni seu procuratores causarum, sive eorum agentes munus suum adimplere et praescriptum legis observare curabunt, causas litigiosas vel acquietatas promovere vitabunt, accepto salario a causa non recessuri neque consilia in protelationem iustitiae et contra legem publicam in enervationem partium principalibus suis quovis colore et praetextu daturi. Deinde in promovendis causis omnem modestiam et officii observantiam servare tenebuntur. Circa agitationem causae unus alteri inductionem negotii sive in accessoriis sive in principali non impediat, sed post conclusionem a parte actorea positam modo primum a parte citata alter inferat inferenda.

11. Generosi ac nobiles susceptores omnem diligentiam in cancellaria adhibere tenebuntur, in suscipiendis transactionibus curam habeant, spatia pro inscriptionibus in prothocollo vel in terminario non relinquant, sed inscriptiones easdem iuxta necessitatem recognoscentis et exigentiam rei inscribant in praesentia partis requirentis. In manifestationibus terminandis seu protestationibus negotium principale exprimant et copias intra triduum porrigendas curent, si vero non porrigentur, in iisdem terminariis non porrectas fuisse adnotent. In extradendis expeditionibus seriam correctae adhibeant curam, diligenter legant, ne eiusmodi expeditiones seu extractus cum erroribus tam quoad orthographiam quam ad verborum seriem extradantur sine quavis partium depactatione et scripturae extenuatione ita, ut in una facie mediae filurae viginti versus, in altera medietate totidem et sic consequenter stricto charactere scribantur.

12. Deinde evadendo quasvis lites et discrimina rerum summas in officio

praesentatas ad depositum suscipere non audeant, sed quilibet praesentans post receptam rursus ad se summam sigillo officii obsigillatam securitatem reponendae summae sibi providere debebit. Insuper nullus praefatorum susceptorum prothocollon sive libros actorum extra castrum ad residentiam suam exportare audebit, multo magis conservare praesumet, sed post occlusionem castri statim ad archivum seu fornicem per susceptorem iuratum praemissa deportari debent. Ad exactiones contributionum subsidii charitativi sese non ingerant, quinimmo abstineant.

13. Denique subveniendo bono regimini, ne in solvendis adiudicatis vel salariis iudicialibus sive officiosis partes litigantes gravari videantur vel querulentur, insistendo statuto regni titulo: »Taxa litterarum cancellariae« [3]) respiciendo tabellas altiorum subselliorum et laudabilem dispositionem pro informatione ad notitiam omnium infrascriptas tabulas solvendorum salariorum praesenti ordinatione exprimendas esse duximus cum ea declaratione, ut polonico idiomate impressae ac descriptae praefatae tabulae exponantur affixae et rigide observentur, de tenore tali:

Salaria sive iura cancellariae in iudiciis solvenda.

1. Ab inscriptione causae cuiuscunque status et praerogativae	fl. — gr. 3
2. Apparitori ab acclamatione causae ex quolibet regestro	fl. — gr. 2
3. A contumatia	fl. — gr. 10
4. Pro lucro solutionis sive statuitionis etc. etc. in uno actoratu sine distinctione instantiarum, sive sit unus actor, sive plures, pro uno actoratu reputabitur simul et semel	fl. 1 gr. —
5. Ab aresto	fl. — gr. 3
6. A decreto quovis sine distinctione cathegoriarum vel aliqua interpretatione simpliciter	fl. 1 gr. —
7. A decreto inquisitionis sive calculationis atque regesto seu scriptione utraeque partes solvere tenebuntur per	fl. — gr. 10
8. A decreto suspensionis citatus	fl. — gr. 10
9. Pro lucris iterum post arestum similiter ut in simplici regestro	fl. 1 gr. —
10. Ab evasione simplici, dum citatus condemnat actorem	fl. — gr. 10
11. Ab evasione cum lucro seu condemnatione . . .	fl. 1 gr. 10
12. A lucro cassationis cum evasione et condemnatione	fl. 1 gr. 10
13. A decreto libertatis per citatum solvendus . . .	fl. 1 gr. —
14. A decretis in accessoriis prolatis citata pars iuxta constitutionem millesimi quingentesimi octugesimi octavi, titulo: »De accessoriis« [4]) solvere debet a qualibet instantia . . .	fl. — gr. 10
15. Apparitori a pronuntiatione iuramenti	fl. — gr. 10

16. A publicatione condemnationis . . . . . fl. — gr. 5
17. A motione sive appellatione . . . . . fl. — gr. 6
18. A protestatione . . . . . fl. — gr. 6
19. A lucro ulterioris sive ultimariae executionis . . fl. 2 gr. —
20. A conservatione relationum ad inductam porrectarum, si pars extractum non habuerit et in secundo termino relationis necessitatem habuerit, solvendi . . . . . fl. — gr. 10
21. In causis vero ex remissione ab executione pro conservatione nihil praetendatur.
22. Ab inductione testium pro deponendo testimonio citatorum sive statutorum, a quolibet . . . . . fl. 6 gr. —
iuxta constitutionem millesimi septingentesimi vigesimi sexti [5]) solvantur inquisitiones expedienti.

Salaria in cancellaria circa acta:

1. Ab inscriptione donatoria sive obligatoria vel cessionaria, tum debitorea, reemptionali et venditorea, reformatoria et alia cuiuscunque tituli: . . . . . fl. 1 gr. —
2. A roboratione mutua quaelibet pars per . . . . fl. — gr. 15
3. A roboratione unius personae . . . . . fl. — gr. 15
4. A quietatione sine quavis distinctione summae vel negotii . . . . . fl. 1 gr. —
5. A plenipotentia triennali generaliter sive specialiter facta . . . . . fl. — gr. 15
6. A recognitione relationis positae citationis sive ad tribunal sive ad officium . . . . . fl. — gr. 5
7. A manifestatione, obductione, visione, aresti positione, intromissione admissa vel denegata . . . . . fl. — gr. 10
8. A manifestatione cum publicatione poenae bannitionis ex decreto tribunalitio sive castrensi vel compromissoriali . . . . . fl. — gr. 20
9. A praesentatione summae circa manifestationem . fl. — gr. 20
10. A effideiussione . . . . . fl. — gr. 10
11. A iuramento regestri damnorum, quotcunque sint villae, pro omnibus solvantur . . . . . fl. 2 gr. —
12. Similiter a iuramento conflagratorum et conscriptionis regestri seu inventarii rerum . . . . . fl. 2 gr. —
13. Ab oblata authentici pro ministerialatu . . . . fl. 2 gr. —
14. Ministeriali a tonsura . . . . . fl. 1 gr. —
15. Ab aliis oblatis actus executionis sine praetensione ab inducendo . . . . . fl. 2 gr. —

16. A praesentatione equorum seu aliorum pecorum ac aliarum rerum una cum effideiussione, cuiuscunque sint numeri . . . . . fl. 2 gr. —

17. A praesentatione vestis ac aliarum rerum cum effideiussione . . . . . fl. — gr. 20

18. A sigillo super inquisitiones ad tribunal regni extradendas et super praesentatas summas . . . . . fl. 2 gr. —

19. A sigillo super citationem . . . . . fl. — gr. 1

20. — super extractum. . . . . fl. — gr. 6

21. A filura una extractus iuxta constitutionem millesimi septingentesimi vigesimi sexti [6]), ita ut strictiori stylo una facies mediae filurae viginti versus contineat, altera totidem, nudam papyrum computare non licebit, et sic consequenter non plus solvatur nisi . . . . . fl. 1 gr. —

22. Ab emancipatione subditi . . . . . fl. 1 gr. —

23. Ab extractu relationis positae citationis pro terminis querellarum . . . . . fl. 1 gr. 6

24. A confessatis incarcerati pars praesentans solvere tenebitur suscipienti confessata pro labore eius . . . . . fl. 1 gr. 15

Cives vero et homines externi moderando arbitrium cancellariae in duplo; iam vero iudaei in triplo eadem salaria tam in officio quam in cancellaria solvere debebunt. Religiosas personas vere mendicantes, bona terrestria vel aliqua alia immobilia non possidentes, item cuiuscunque status et conditionis miserabiles personas ab onere solvendorum adiudicatorum et in cancellaria quarumvis expensarum liberas esse volumus et declaramus.

In reliquo liberam facultatem augendae praesentis ordinationis pro omni eventuali casu vel materia nobis una cum officio nostro reservandam esse censuimus. Quam quidem ordinationem inviolabiliter per omnes et singulos palaestrantes observandam esse decernimus sub seria nostra vel officii nostri animadversione et in casu negligentiae sive alicuius excessus contra praesentem ordinationem sub abiudicatione praevia monitione.

Datum Cracoviae die sexta mensis aprilis anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo tertio. — Carolus de Wielopolskie M. Gonzaga Myszkowski S. S. R. P. G. M. G. C. Cracoviensis manu propria. Romanus a Bogusławice Sierakowski vicecapitaneus et iudex castrensis capitanealis Cracoviensis manu propria. Josephus de Janowice Chwalibog burgrabius arcis, notarius castrensis capitanealis Cracoviensis manu propria. Dominicus a Wielka Wies Wielowieyski vicenotarius et regens castrensis capitanealis Cracoviensis manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 168 str. 950—962, wniesionej 6 kwietnia 1743 do grodu krakowskiego przez Józefa Zuchalskiego instygatora urzędu grodzkiego krakowskiego. Napis: Oblata ordinationis iurisdictionis seu officii castrensis capitanealis Cracoviensis cancellariae.

[1]) Vol. leg. V, 63.
[2]) Vol. leg. VI, 439 (ust. 98).
[3]) Konstytucya z r. 1511, Vol. leg. I. 375, Balzer, Corpus iuris polonici t. III str. 151—152.
[4]) Vol. leg. II, 1234.
[5]) Vol. leg. VI, 443.
[6]) Vol. leg. VI, 430 (ust. 61)

240. *Kraków, 15 maja 1743 r.*

Rota przysięgi złożonej przez Kazimierza Franciszka Morawskiego jako susceptanta grodu krakowskiego.

Generosi Morawski iuramentum.

Ad officium (in quo protunc magnificus Josephus in Janowice Chwalibog burgrabius arcis et notarius castrensis capitanealis Cracoviensis praesidebat) actaque praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens magnificus Casimirus Franciscus binominis Morawski actorum praesentium susceptor praestitit coram eodem officio praesenti castrensi capitaneali Cracoviensi iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum super fidelitatem obeundi muneris susceptoriatus actorum praesentium castrensium capitanealium Cracoviensium dictante sibi suprascripto magnifico Josepho de Janowice Chwalibog burgrabio arcis Cracoviensis et notario officii praesentis in eam iuramenti rotham:

Ego Casimirus iuro, quia fidelitatem omnem in suscipiendis inscriptionibus et recognitionibus ac quibusvis transactionibus servabo et praemissa omnia in libros actorum castrensium seu prothocollon inscribam, in terminandis et suscipiendis manifestationibus cum publicationibus condemnationum per decreta tribunalitia seu officii praesentis aut compromissorialia prolatarum fideliter procedam et neque favorem neque odium neque praemium neque poenas mihi propositas curabo, sed in his omnibus solum deum prae oculis habebo, in omnibus punctis ordinationi ad acta officii praesentis anno praesenti porrectae me satisfacturum pro posse meo obligo. Sic me Deus adiuvet et haec sancta crux.

Quod iuramentum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 168 str. 1574—1575, z daty dnia 15 maja 1743 roku. Według tejże roty przysięga tegoż dnia susceptant Jan Wieruski ibid. str. 1575—1576.

241. *Drezno, 7 kwietnia 1745 r.*

August III powierza Krzysztofowi Rudnickiemu subdelegatowi grodzkiemu krakowskiemu sądownictwo nad żydami krakowskimi na

czas wakansu województwa krakowskiego, opróżnionego przez śmierć Teodora Lubomirskiego.

Augustus tertius dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis. Cum morte magnifici Theodori Lubomirski palatini Cracoviensis cum munere palatinatus Cracoviensis in persona sua extincto censeantur officia huius muneris subalterna signanter iudicatus iudaeorum Cracoviensium cum principali suo palatinatus munere vacare, proinde ne administratio iustitiae necessariae quovis tempore in suo cursu desistat, faciendum esse duximus, ut intuitu meritorum generosi Christophori Rudnicki subdelegati castrensis Cracoviensis eidem memoratum iudicatum iudaeorum Cracoviensium daremus et conferremus, uti quidem cum omnibus iuribus, praerogativis, immunitatibus et obventionibus huic officio de lege et antiqua consuetudine servientibus (salvis per omnia iuribus, privilegiis, praerogativis civitatis nostrae Cracoviensis) damus et conferimus praesentibus litteris nostris ad ulteriorem muneris vacantis protunc palatinatus Cracoviensis dispositionem nostram regiam. Vigore cuius privilegii nostri praefatus generosus Rudnicki iurisdictionem suam adire, fundare et exercere nemine praepediente tute et secure poterit, decretis et decisionibus illius iuridicis (reservata parti laesam se sentienti ad iudicia nostra assessorialia appellatione) salvis in toto manentibus. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero et nominatim infidelibus iudaeis Cracoviensibus notum esse volentes mandamus, ut praedictum generosum Christophorum Rudnicki ab hinc pro vero, legitimo et indubitato iudice habeant et agnoscant, iurisdictioni illius pareant eique de iuribus, praerogativis, immunitatibus et obventionibus respondeant et a quibus interest respondere curent pro gratia nostra et suo debito. In quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Dresdae die VII mensis aprilis anno domini MDCCXLV, regni vero nostri XII anno. — Augustus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. Hiacynthus Ogrodzki regens maioris cancellariae regni.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 172 str. 1352—1354, podanej do grodu krakowskiego imieniem Krzysztofa Rudnickiego przez Józefa Studzińskiego dnia 17 kwietnia 1745 roku.

242. *Kraków, 15 maja 1745 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Krzysztof Rudnicki na sumienne pełnienie obowiązków po ustanowieniu go sędzią wojewodzińskim żydowskim krakowskim.

Rudnickiego super iudicatum iudaeorum iuramentum.

Coram officio et magnificis Arnolpho a Dembiany Dembinski pocillatore palatinatus Cracoviensis et Stephano de Piegłowo Piegłowski capitaneo Czchoviensi personaliter comparens generosus Christophorus Nałęcz Rudnicki

officii praesentis subdelegatus iuratus adhaerendo legibus et constitutionibus regni ratione infrascriptorum sancitis, tum privilegio S. R. M. Dresdae die septima mensis aprilis anno nunc currenti millesimo septingentesimo quadragesimo quinto dato manu S. R. M. subscripto et sigillo maioris cancellariae regni communito ad actaque officii praesentis sabbatho magno post dominicam Ramispalmarum proximo *(17 kwietnia)* anno itidem nunc currenti per oblatam porrecto [1]) in praesentia magnificorum Michaelis patris pincernae Buscensis et Josephi subdelegati iurati officii praesentis atque Stanislai cohortis hastatae eminentissimi cardinalis Lipski episcopi Cracoviensis ducis Severiae commilitonis filiorum de Zulin Zulinskich, Stanislai de Borowe Szczepkowo Szczepkowski cohortis loricatae magnifici Morski ensiferi Premisliensis commilitonis, Josephi a Dembiany Dembinski vexilliferidae Bracławiensis, tum generosorum Stanislai de Korytowo Korytowski et Joannis de Wieruszyce Wieruski subdelegatorum iuratorum officii praesentis, Casimiri Pieniązek, Sigismundi Zawadzki, Andreae Mysłowski, Josephi Rafalski, Andreae Grzybowski, Vincentii Josephi Gnoinski militum praesidiariorum arcis Cracoviensis vexilliferi ac aliorum plurimorum huic actui adstantium praestitit coram eodem officio et suprascriptis magnificis Arnolpho a Dębiany Dębinski pocillatore palatinatus Cracoviensis et Stephano de Piegłowo Piegłowski capitaneo Czchoviensi super iudicatum palatinalem iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ego Christophorus iuro deo omnipotenti, quia iuste secundum deum, ius scriptum, aequitatem et partium controversias iudicabo recognitionesque suscipiam, divitis et pauperis, amici et inimici, civis et peregrini discrimine sublato et neque favorem neque odium neque praemium neque poenas mihi proposita curabo, sed in iudicando solum deum et ius scriptum, aequitatem, partium controversias et recognitiones in hisce omnibus conscientiae meae iudicium sequar et audiam aliaque negotia mihi incumbentia fideliter et pro posse meo faciam, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Crac. t. 172 str. 1938—1940 z daty dnia 15 maja roku 1745. — Pod datą 1 grudnia 1746 r. także zapiska o przysiędze sędziego wojewodzińskiego Piotra Gordona iuxta rotham in statuto regni descriptam Rel. Castr. Crac. t. 175 str. 1843.

[1]) Ob. nr. 242.

243. *Dubno, 25 czerwca 1745 r.*

Stanisław Lubomirski starosta sądecki nadaje urząd wicesgerenta grodzkiego sądeckiego Stanisławowi Brodzkiemu. Przysięga tegoż Sta-

nisława Brodzkiego na sumienne pełnienie urzędu, złożona wobec grodu sądeckiego 7 września 1745 r.

Stanislaus comes in Wisnicz, Jarosław, Koniecpol, Szarogrod, Jahorlik, Mikulince, Jazłowiec, Ruwne, Tuczyn Lubomirski subdapifer regni, Sandecensis etc. capitaneus. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quia nos in suplementum officii nostri capitanealis quoad normam legis positivae alias quoad executionem decretorum tribunalitiorum regni quam et castrensium, omnibus ad nos recurrentibus esse debet et ne videlicet ex defectu iurisdictionis nostrae alicuius coarguamur negligentiae sentientesque nos saepe saepius publicis legalitatibus et servicio reipublicae impeditos fuisse et esse, ad complementum itaque ad praemissas causas et eventus eiusdem officii et obeunda nomine nostro munia et officia in nostrum verum et legitimum vicesgerentem generosum Stanislaum Brodzki in iure versatum, nobis recommendatum, eligendum, creandum et constituendum esse duximus, prout eligimus, creamus et constituimus per praesentes, dantes et concedenses eidem generoso Stanislao Brodzki vicesgerenti nostro plenariam facultatem decreta quaevis tribunalitia tam ex seriis controversiis prolata, quam contumatialia, etiam castrensia exequendi, condescensiones, traditiones vigore processus et executiones iuxta exigentiam eorum in defectu authoritatis nostrae quovis loco et tempore peragendi omniaque munia et officia verum legitimumque vicesgerentem concernentia debite peragendi, ita tamen, ut super eiusmodi vicesgerentoriatus officium ac super fidelem eiusmodi executionem iuramentum corporale coram nobis seu officio nostro castrensi, capitaneali Sandecensi iuxta praescriptum regni et statuti praestare faciat. In quorum fidem cum appositione sigilli nostri manu nostra subscribimus. Datum Dubnae die vigesima quinta mensis iunii anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo quinto. — Stanisław Lubomirski podstoli koronny manu propria. Locus sigilli.

...Et in continenti suprascriptus generosus Stanislaus Brodzki inhaerendo legibus regni praestitit coram eodem officio praesenti castrensi capitaneali Sandecensi, in quo protunc magnificus Andreas Felix in Lukowica Sendzimir burgrabius arcis Cracoviensis vicecapitaneus et iudex castrensis capitanealis Sandecensis praesidebat dictanteque ipsomet magnifico vicecapitaneo et iudice loci praesentis infrascriptam iuramenti rotham corporale iuramentum flexis ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi genibus observata solennitate iuramentorum iuxta rotham in statuto regni super officium vices gerentiatus rite obeundum descriptam de tenore tali:

Ego Stanislaus Brodzki iuro deo omnipotenti, quia iuste secundum deum, ius scriptum aequitatemque et partium controversias iudicabo, divitis et pauperis, amici et inimici, civis et peregrini discrimine sublato et neque favorem neque odium neque praemium neque poenam mihi propositam cu-

rabo, sed solum deum, ius scriptum, aequitatem, partium controversias in hisque omnibus conscientiae meae iudicium sequar et audiam ac iustitiam tuebor, decreta quaevis tam ex seriis controversiis quam in contumatiam in tribunalitio regni Lublinensi seu Petricoviensi aut Radomiensi iudicio ac castrensi Sandecensi officio prolata exequar ac id, quidquid muneri meo vicesgerentiali incumbit, sine dolo et fraude perficiam et peragam. Sic me deus adiuvet et haec sancta Jesu Christi crux.

Quod iuramentum officium praesens ab eodem generoso Stanislao Brodzki suscepit et actis suis connotavit.

Z Castr. Sand. t. 163 str. 1649—1652; wpisana oblata i rota przysięgi pod datą 7 września 1745 r. Podobna nominacya Pawła Gostkowskiego z 29 kwietnia 1748 r. oraz przysięga według tejże roty Castr. Sand. t. 166 str. 1173—1175; nominacya Franciszka Reginalda Sędzimira z 25 sierpnia 1755 r. oraz przysięga według tejże roty Castr. Sand. t. 172 str. 402—406 i t. d.

244. *Dąbrowa, 27 maja 1746 r.*

Stanisław Lubomirski starosta sądecki ustanawia Adama Kosseckiego regentem grodzkim sądeckim.

Stanisław hrabia na Wisniczu i Jarosławiu Lubomirski świętego państwa rzymskiego książę, podstoli koronny, sandecki etc. starosta. Wiadomo czynię tym moim instrumentem komu o tem wiedzieć będzie należało, osobliwie jednak Jaśnie Wielmożnym, Wielmożnym JMciom panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i całemu rycerstwu prześwietnego powiatu sandeckiego, mnie wielce miłościwym panom i braci, przy wyrażeniu uniżonych usług moich, iż ja znając realitatem et capacitatem JMci pana Adama Kosseckiego, tudzież respektując jego przychylność i do interesu domu mojego prawdziwą chęć i aplikacyę, chcąc ją omni kompensować gratitudine z władzy urzędu mego starościńskiego umyśliłem go post liberam JMci pana Józefa Bzowskiego przeszłego regenta sandeckiego in manus meas resignationem przy tejże grodzkiej sandeckiej regencyi zachować. Ja też niniejszym instrumentem moim circa plenariam muneris regentialis i akt grodzkich sandeckich iurisdictionem zachowuję oraz munia et obventiones generaliter omnes urzędowi temu de iusto convenientes et debitas, to jest z suscepty protokołów inscriptionum et relationum, z plenipotencyarza, regestrów, aresztów, pieczęci i z ekstraktów wszelkich temuż JMci panu Adamowi Kosseckiemu ad usum et dispositionem jego oddaję, należytą circa eiusmodi functionem pilność i attendencyą onemuż zalecając, którego aby wszyscy tak prześwietnego powiatu sandeckiego incolae, jakoteż i inni Ichmość akta grodu sandeckiego adeuntes za aktualnego regenta grodzkiego sandeckiego znali, mieć chcę i upraszam et in pleniorem fidem ten mój instrument przy pieczęci mojej ręką własną stwierdzam i podpisuję. Datum w Dąbrowy die vigesima septima mensis mai anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo

sexto. — Stanisław Lubomirski podstoli koronny, starosta sandecki. Locus sigilli maioris genuini.

Z oblaty w Castr. Sand. t. 164 str. 143—145, podanej do ksiąg przez Adama Kosseckiego dnia 20 czerwca 1746 roku.

245. *Nowy Sącz, 21 czerwca 1746 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Adam Kossecki regent grodzki sądecki na sumienne pełnienie urzędu.

Oblata iuramenti super munus regentiae cancellariae praesentis magnifico Kossecki servientis.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Sandecensia personaliter veniens magnificus Adamus Kossecki regens cancellariae praesentis obtulit eidem officio praesenti castrensi capitaneali Sandecensi et ad acticandum porrexit iuramentum super munus regentiae cancellariae praesentis eidem magnifico offerenti serviens, petens officium hocce praesens castrense capitaneale Sandecense idem iuramentum a se offerente suscipi et in acta sua ingrossare permitti. Cuius affectationi iurique communi regni officium praesens annuendo idem iuramentum ab eodem offerente suscepit et in acta sua ingrossare permisit de tenore verborum eiusmodi:

Ego Adamus iuro deo omnipotenti, quia ego habendo de autoritate et munificentia illustrissimi principis locis praesentis capitanei super regentiam castrensem Sandecensem collatum munus, illud iuxta iustitiam et aequitatem in toto observando bonum ordinem circa acta praecavere et, quidquid iurisdictioni meae regentiatus praesentis iuxta legem et collatum mihi instrumentum attinet, ad effectum circa omnem animadvertentiam deducere, fovere et archivum castri praesentis in omni diligentia conservare curabo, deo ita ipsum et sacrosancta Jesu Christi passione in praemissis adiuvante.

Post cuius quidem iuramenti in acta praesentia ingrossationem illico offerens originale idem ab officio praesenti rursus ad se recepit et de recepto officium praesens quietavit quietatque praesentibus.

Oblata w Castr. Sand. t. 164 str. 157—158, pod datą dnia 21 czerwca 1746 roku.

246. *Warszawa, 3 listopada 1746 r.*

Jan Klemens Branicki wojewoda krakowski ustanawia Franciszka Tadeusza Miklaszewskiego pisarzem wojewodzińskim krakowskim.

Jan Klemens hrabia na Ruszczy, na Tęczynie, Tykocinie i Branicach Branicki wojewoda krakowski, hetman polny koronny, branski, bielski, krosninski, mosciski starosta. Czynię wiadomość komu wiedzieć będzie należało, osobliwie jednak JMci panu sędziemu jurysdykcyi mojej wojewodzej, tudzież niewiernym rabinowi, starszym, ławnikom, mężom i pospólstwu całej synagogi

kazimierskiej przy Krakowie, iż na fundamencie prawa koronnego i konstytucyi chcąc jurysdykcyą wojewodzińską jako najdoskonalszym porządkiem ustanowić dla upragnionej między żydami w sprawach zachodzących sprawiedliwości, mając sobie z godnych rekomendacyi ex capacitate et activitate zaleconego do pióra wojewodzego krakowskiego JMci pana Franciszka Tadeusza Miklaszewskiego subdelegata grodzkiego krakowskiego, onemuż toż officium pro commodo publico i całej synagogi konferować umyśliłem, jakoż teraźniejszym przywilejem moim konferuję i za aktualnego pisarza wojewodzego krakowskiego postanawiam z pensyą czterechset złotych polskich na rok od pomienionej synagogi z akcydensem do tegoż urzędu należącym. Który to JMć pan pisarz wojewodzy ażeby acta palatinalia miał zawsze praesentia w Krakowie i oneż w dobrym porządku dla wygody synagogi całej porządnie trzymał et assiduitate sua wszelką pragnącym w sprawach potocznych sine aggravatione iurium cancellariae nad dawny praktykowany i ustanowiony zwyczaj administrował sprawiedliwość, kwoli czemu przysięgę według statutu koronnego w pobliższym grodzie wykona a po wypełnionej munus plenum obejmie. Na co ten przywilej dany ręką własną podpisawszy pieczęć przycisnąć rozkazałem. Dan w Warszawie die tertia novembris anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo sexto. — J. Branicki hetman W. K. H. P. K. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 175 str. 1847—1848, podanej do ksiąd przez Szymona Judę Tadeusza Miklaszewskiego dnia 1 grudnia 1746 r.

247. *Kraków, 1 grudnia 1746 r.*

Zapiska o przysiędze, złożonej przez Franciszka Miklaszewskiego pisarza wojewodzińskiego krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Miklaszewski super notariatum palatinalem Cracoviensem iuramentum.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens generosus Franciscus Simon Judas Thadaeus Miklaszewski subdelegatus iuratus officii praesentis satisfaciendo legi publicae, tum insistendo litteris privilegii super notariatum palatinalem Cracoviensem per illustrem magnificum Joannem Clementem comitem in Ruszca, Tyczyn, Tykocin et Branice Branicki palatinum Cracoviensem, castrorum regni ducem campestrem, Branscensem, Bielscensem, Krosninensem, Moscicensem etc. capitaneum sibi offerenti datis et collatis, manu eiusdem illustris magnifici Branicki palatini Cracoviensis subscriptis et sigillo communitis ad actaque officii praesentis die hodierna in actu contenta per oblatam porrectis [1]) praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini Jesu Christi, observata solennitate iuramentorum idque iuxta rotham in statuto regni de-

scriptam praemissa suo in tenore edisserentem deo, omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante. Quod iuramentum modo praemisso praestitum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 175 str. 1848, pod datą 1 grudnia 1746 roku.

[1]) Ob. nr. 247.

248. *Mościska, 2 listopada 1747 r.*

Jana Klemensa Branickiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

Jan Klemens hrabia na Ruszczy, na Tyczynie, Tykocinie[a] i Branicach Branicki wojewoda krakowski, hetman polny koronny, branski, bielski, krosninski, moscicki starosta. Wiadomo czynię komu wiedzieć o tem należy, iż stosując się do praw i przywilejów, tudzież wolności i swobód od najjaśniejszych monarchów i królów polskich jakoteż i od antecessorów moich danych żydom synagogi kazimierskiej przy Krakowie podług dawnych praw koronnych do jurysdykcyi mojej wojewodzińskiej należącym niżej opisane punkta stwierdzam i approbuję:

1. A najprzód, uważając jako znacznie opada i rujnuje się miasto żydowskie przy Krakowie najwięcej przez to, że niektórzy żydzi różnych szukają protekcyi, aby się ochronili od płacenia podatków i składek między sobą postanowionych, tedy takowe protekcye wszystkie, którychby zażywali żydzi tejże synagogi do jurysdykcyi mojej wojewodzińskiej należący, kassuję i annihiluję, postanawiając i surowo przykazując, aby wszyscy bez ekscepcyi tak płacili podatki, jak taksarze pod przysięgą otaksowali; któryby zaś żyd ważył się innej jurysdykcyi poddać z miasta się wyprowadziwszy, taki grzywnom podpadać ma za rozsądkiem starszych i te grzywny należeć na kuchnią moją powinny. Starszym zaś żydom daję zupełną moc tych, którzy z jurysdykcyi mojej wyłomywać się będą, gdzieindziej szukając protekcyi, klątwą i konfiskacyą dóbr karać.

2. Żydzi, mieszkający w starościnskim ogrodzie, jako też i królewskim, równie z innymi płacić do podatków synagogi powinni pod rygorem wyżej wyrażonym, i gdyby w płaceniu sprzeczni byli, wolno będzie starszym asygnacye skarbowe do nich wydać.

3. Także kiedy żyd który z takowych extra mieszkających umrze, aby się nieważyli gdzieindziej chować, tylko w mieście żydowskiem, pod klątwą od rabina wydaną i karą tak in contravenientes, jakoteż i na te miasteczka, gdzieby takowych chować przyjmowano.

4. Że zaś według zwyczaju żydowskiego powinni sobie obierać na sejm żydowski dwóch starszych ziemskich, dwóch także taksarzów ziemskich, tedy

[a] Brak tego wyrazu, jest w innych tekstach.

przykazuję, aby obcych żydów na tę funkcyą nie obierano, tylko tych, którzy tu przy Krakowie mieszkają, urzędy mają i podatki wypłacają, a któryby się ważył temu memu uniwersałowi sprzeciwiać lub z starszych lub z pospólstwa, powinien dać na kuchnią moją winy czerwonych złotych pięćdziesiąt, każdy z swojej osoby.

5. Obcy żydzi aby towarów do Krakowa nie sprowadzali, na funty i łokcie nie przedawali nad zwyczaj swój prawami postanowiony dwa razy do roku na święty Stanisław i na święty Michał, którzy dłużej w Krakowie z towarami swymi bawić nie powinni, tylko póki jarmark trwa.

6. Ciż żydzi, gdy utargują złotych sto, powinni płacić do synagogi złotych dwa i tak consequenter od każdego sta złotych, każdy zaś przyjeżdżający do Krakowa powinien pod przysięgą zeznać, za jak wielką sumę może mieć towaru.

7. Wszyscy żydzi extra miasta żydowskiego mieszkający, etiam cudzej jurysdykcyi podlegli, do płacenia generalnego podatku pogłównego do synagogi kazimierskiej przy Krakowie przykładać się powinni, jako mają na to nietylko dawne prawa, ale i deklaracyą komisyi skarbowej radomskiej, która uczy, że ab hoc onere in virtute deklaracyi trybunału skarbowego radomskiego żadnym pretekstem ani protekcyą wyłomać się nie mogą.

8. Egzekucyi gdy potrzeba będzie, obliguję Jmci pana sędziego mego wojewodzego, aby w święta tak nasze, jako i żydowskie onej nie sprowadzać.

9. Przy sądach według dawnych zwyczajów i prawa aby jeden żyd z starszych zawsze bywał, postanawiam.

10. W sprawach zachodzących wielą grzywnami ciż żydzi aby nie byli onerowani, ale najwięcej piącią w najgłówniejszej sprawie JMć panowie sędziowie kontentować się mają.

11. Jeżeliby zaś jaka sprawa in contumatiam była osądzona, tedy nic więcej nad funt pieprzu niema sąd uzurpować sobie, jeżeli zaś post arestum, trzy grzywny luitae poenae podpadać powinien a nie więcej według praw dawnych żydom nadanych.

12. I to też dokładam, że ratione zastaw, gdy między zastawnikiem a żydem lichwiarzem stałaby się jaka kontrowersya czy w sumie pożyczanej czyli też odmienieniu zastawu jako też i zgubieniu przez jaki nieszczęśliwy przypadek, żyd do przysięgi ma być bliższym według statutu i konstytucyi koronnych.

13. Elekcya zaś starszych wolna według dawnego zwyczaju odprawować się ma bez wszelkiej od nikogo przeszkody.

14. Jmć pan sędzia zaś sądów moich wojewodzińskich nie powinien żadnego dekretować żyda z urzędu przez sąd swój, ani też innych kreować bez pozwolenia mego.

15. A ponieważ sędziemu pensya naznaczona od żydów złotych półtora

tysiąca corocznie cum hac conditione, aby w sprawach swoich luitami nie był obciążony, tedy się nią kontentować powinien.

16. Sądy aby się dwa razy do roku odprawiły, pierwsze po świętym Michale, drugie po świętym Wojciechu; dłużej się agitować nie powinny nad niedziel dwie in loco iudicii destinato, excepto dni targowych, świąt tak katolickich jako i żydowskich.

17. Te zaś sądy obwieszczone być mają przez sendyka za napisanymi pozwami i relacyi przez niegoż uczynionej, zalecam także, aby nie privatim, ale officiose z Jmcią panem pisarzem sądy się odprawowały, któremu także pensya currere powinna złotych polskich czterysta.

18. JMć pan pisarz jurysdykcyi mojej wojewodzińskiej w sprawach synagogi w grodzie zachodzących defendować pro posse tę synagogę respectu pensyi swojej jest obligowany.

19. Od ekstraktów nie więcej, jak po złotemu od arkusza tenże JMć pan pisarz brać ma.

20. Instygator także od wysłuchania przysięgi itidem po złotemu kontentować się powinien.

21. Delator aby in iudicio personaliter compareat salva plenipotentia.

22. Gdyby się zaś przytrafiło, żeby condemnatio którego żyda potkała, tedy wydawszy pro cassanda nie więcej tylko grzywien trzy condemnatus reponat iudicio.

23. Od słuchania świadków solito more od jednego po złotemu jednym i groszy sześciu kontentować się sąd powinien.

24. Od wpisania do akt fantu zastawnego, który wart złotych sto, similis summa złoty jeden groszy sześć.

25. W podatkach nikogo nie ochraniać według praw dawnych przykazuję.

Co wszystko aby tem bardziej skutek swój wzięło, dla lepszej wagi i pewności przy przyciśnieniu zwykłej pieczęci mojej ręką własną podpisuję. Datum w Mościskach dnia drugiego novembra roku tysiącznego siedmsetnego czterdziestego siódmego. — J. Branicki W. K. H. P. K. Locus sigilli gentilitii in eisdem litteris universalibus impressi.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 204 str. 409—413, podanej do grodu krakowskiego imieniem kahału kazimierskiego przez syndyka Pinkiesa Szyjowicza dnia 16 czerwca 1773 r.; późniejsze oblaty tejże ordynacyi podane do ksiąg przez tegoż Pinkiesa Szyjowicza 7 lutego 1780 roku. Rel. Castr. Crac. t. 211 str. 171—175 i 14 marca 1783 r. Rel. Castr. Crac. t. 214 str. 529—533; w ostatniej dodano, iż akt ten nosił jeszcze następujące podpisy późniejszych wojewodów:

A. Lubomirski wojewoda krakowski. Locus sigilli gentilitii in cera rubra expressi. S. Dembinski wojewoda krakowski. Locus sigilli gentilitii in cera rubra expressi. Piotr Małachowski w. k. Locus sigilli gentilitii in cera rubra expressi.

249. *Nowy Sącz, 1749 r.*

Skład sądu grodzkiego sądeckiego.

Iudicium castrense eodem tempore et anno 1749:

Stanislaus in Wisnicz et Jarosław Lubomirski subdapifer regni, capitaneus.

Andreas Felix in Łukowica Sendzimir burgrabius arcis Cracoviensis, vicecapitaneus et iudex.

Alexius Stanislaus a Rekle Reklewski tribunus districtus, actorum notarius.

Franciscus Reginaldus a Łukowica Sendzimir castrensis capitanealis vicesgerens.

Casimirus Jelita Waligórski
Josephus Jastrzębiec Ulatowski
Michael Łondygier
Josephus Sroczyński
Laurentius Junosza Podoski
Joannes Bieleński
Ignatius Jezierski
Adamus Rawicz Kossecki cancellariae castrensis regens.
Gaspar Krodner subdelegatus et actorum susceptor.

} Subdelegati iurati castrenses Sandecenses

Tenuitas spatii vigilantissimae ac diligentissimae castrensis palestrae magnorumque incliti palatinatus Cracoviensis districtuumque Sandecensis et Czchovensis nominum capere non posset, ideo ampliori relinquuntur loco.

Zapiska w Castr. Sand. t. 168 str. 1343, na tylnej okładce.

250. *Kraków, 15 września 1749 r.*

Ąleksander Szembek starosta biecki ustanawia subdelegatem grodu bieckiego Karola Pławińskiego.

Alexander in Słupow Szembek palatinus Siradiensis, Kowaliensis, Biecensis etc. capitaneus. Universis et singulis quorum interest significamus praesentibus litteris nostris, quia nos generosum Carolum Boromaeum de Pławno Pławiński ad omnia et singula decreta tam in minoribus, quam maioribus subselliis ex cuiusvis instantia in quibusvis causis et actionibus iudiciariis et extraiudiciariis tam ex seriis partium controversiis, quam et in contumatiam lata et promulgata ex munere officii nostri iure regni id permittente in verum legitimum et indubitatum subdelegatum et commissarium nostrum castrensem Biecensem constituimus praesentibus litteris nostris, dando et concedendo eidem generoso subdelegato nostro plenariam potestatem et omnimodam facultatem singula decreta ad cuiusvis instantiam obtenta rite secundum obloquentiam decretorum ad instantiam partis iurevincentis de personis et bonis iurevicti exequendi, bona tradendi caeteraque officia legitimum subdelegatum et

commisarium nostrum castrensem Biecensem concernentia iuxta solitam iuris praxim faciendi et peragendi. Super quod munus suum subdelegatiale a nobis collatum is idem generosus subdelegatus castrensis Biecensis ac commissarius noster corporale iuramentum iuxta iuramenti rotham in talibus fieri solitam coram officio aut actis quibusvis castrensibus authenticis regni ac muneris officii sui executionem praestabit et explebit. In quorum fidem commissionem hanc sigillo nostro communitam propria manu subscripsimus. Datum Cracoviae die decima quinta mensis septembris anno domini millesimo septingentesimo quadragesimo nono. — Alexander Szembek palatinus Siradiensis, capitaneus Biecensis manu propria. Locus sigilli gentilitii.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 180. str. 1658—60, pod datą 29 października 1749 roku. Podobna nominacya na subdelegata grodzkiego bieckiego dla Walentyna Nowakowskiego z 8 czerwca 1757 r. Castr. Biec. t. 267 str. 38—40, dla Jana Nepomucyna Herki z 13 sierpnia 1757 roku Castr. Biec. t. 267 str. 42—44 i t. d.

251. *Kraków, 29 października 1749 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Karol Pławiński subdelegat grodzki biecki na sumienne pełnienie urzędu.

Generosi Pławinski super munus subdelegationis iuramentum.

Ad officium, in quo protunc illustres, magnifici Romanus de Bogusławice Sierakowski vexillifer palatinatus, vicecapitaneus et iudex, ex palatinatu Cracoviensi ad iudicia tribunalis regni fisci Radomiensis commissarius et Dominicus a Wielka Wies Wielowieyski ad iudicia tribunalis regni ex eodem palatinatu Cracoviensi iudex deputatus, vicenotarius iuratus officiales castrenses capitaneales Cracovienses iudicia causarum querellarum celebrantes praesidebant, actaque praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia personaliter veniens genesosus Carolus Pławinski reproducto coram eodem officio et actis praesentibus instrumento per illustrem et magnificum Alexandrum in Słupow Szembek palatinum Siradiensem, Biecensem etc. capitaneum sibi offerenti de actu et data illius Cracoviae decima quinta mensis septembris anno praesenti millesimo septingentesimo quadragesimo nono [1]) collato, manu ipsius propria subscripto et sigillo gentilitio communito ad actaque officii praesentis per oblatam porrecto eo in consideratione habito, ut iustitia iniuriatis fiat et iurevicti rigorem legum sentiant, iurevincentes quoque iustitiam indilatam obtineant, proinde suprascriptus illustris magnificus Alexander a Słupow Szembek palatinus Sieradiensis, capitaneus Biecensis generosum Carolum Pławinski in subdelegatum constituit suum et ordinat praesentibus dans et concedens eidem generoso subdelegato plenariam facultatem et omnimodam absolutamque potestatem de bonis iurevictorum executiones sibi ex commisso eiusdem illustris magnifici palatini Siradienis, capitanei Biecensis aut magnifici iudicis officii illius ad peragendum et expediendum iniuncto

faciendi, peragendi et expediendi, bona eorundem iurevictorum in manus et posssessionem iurevincentium tradendi aliaque omnia munia sibi et officio suo incumbentia peragendi et expediendi, super quod munus subdelegationis fideliter obeundae et expediendae idem generosus Pławinski praestitit coram eodem officio et actis praesentibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus iuramentum corporale flexis genibus ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi observata solennitate iuramentorum in eam iuramenti rotham:

Ja Karol przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu w Trójcy Świętej jedynemu, iż powinność na mnie przez JW. JM. P. Aleksandra z Słupowa Szembeka wojewodę sieradzkiego, starostę bieckiego i JW. JM. P. Stanisława z Łętowa Łętowskiego podstolego województwa krakowskiego, sędziego grodzkiego bieckiego i wojskowego włożone w odprawowaniu egzekucyi dekretów grodzkich i trybunalskich i urzędów podkomorskich, także i ziemskich, którekolwiek przez tegoż JW. JM. P. Alexandra ze Słupowa Szembeka starostę bieckiego lub JW. JM. P. podstolego województwa krakowskiego i sędziego grodzkiego bieckiego będą mi zlecone, według opisania prawa, nie mając względu na przyjaźń i nieprzyjaźń, także pokrewieństwo i znajomość, bogatemu i ubogiemu, obywatelowi i obcemu lub postronnemu odprawować będę, deo omnipotente et sacrosancta Jesu Christi passione ita ipsum in praemissis adiuvante.

Quod iuramentum modo praemisso praestitum officium praesens ab ipso suscepit et actis suis connotavit.

Zapiska w Rel. Castr. Crac. t. 180 str. 1657—1658, pod datą 29 października 1749 roku.

[1]) Ob. wyżej nr. 251.

252. *Konstantynów, 18 marca 1750 r.*

Adam Małachowski starosta oświęcimski nadaje Tomaszowi Garlickiemu urząd regenta grodu oświęcimskiego.

Adamus in Małachowice Małachowski ducatuum Osviecimensis et Zathoriensis capitaneus, serenissimi regis Poloniarum Augusti tertii collonellus. Universis et singulis quorum interest, praesertim illustribus, magnificis ac generosis officialibus palatinatuum, terrarum districtuumque quorumvis incolis notum testatumque facio, quia ego perspecta generosi Thomae Francisci de Magna Garlica Garlicki teneritatis capacitate et respectu meritorum eius eundem in regentem officii mei capitanealis Osviecimensis eligo, inscribo et constituo, dans et permittens eidem generoso regenti meo custodiam actorum officii mei castrensis capitanealis Osviecimensis praevio super id munus iuxta formam in statuto regni descriptam praestando iuramento, concedendo eidem omnia munia verum et legitimum ac indubitatum regentem meum concernentia peragendi et iure exequendi. In cuius rei fidem praesentes litteras

manu mea cum appositione sigilli stemmatis proprii subscribo. Datum Constantinoviae die decima octava mensis martii millesimo septingentesimo quinquagesimo anno. — Adamus Małachowski ducatuum Osviecimensis et Zathoriensis etc. capitaneus. Locus sigilli gentilitii cerei nigri.

Z oblaty w Castr. Osviec. t. 95 str. 580—381, podanej do ksiąg przez Feliksa Kozickiego dnia 28 września roku 1750. — Podobna nominacya subdelegatem grodzkim oświęcimskim Franciszka Silnickiego z 22 kwietnia 1758 r. Castr. Osv. t. 96 str. 1780—1781.

253. *Kraków, 20 lipca 1752 r.*

Józef Zuchalski instygator grodzki krakowski uwierzytelnia Mateusza Dąbrowskiego i Annę Piekarską, którzy szukają pewnych złodziei.

Ja niżej na podpisie wyrażony daję to moje testimonium Mateuszowi Dąbrowskiemu i Annie Piekarskiej ludziom na to odemnie posłanym, szukającym, szpiegującym podejzrzanych ludzi, wielkich, oczywistych i dowodnych zlodziejów, to jest Magdaleny Szczurowszczonki, Andrzeja Olszyckiego i Bielskiego rzezaków, osobliwie Magdaleny Szczurowszczonki, którzy to złodzieje podczas jubileuszu świętego więcej jak na trzy tysiące złotych polskich w klejnotach i pieniądzach pewnemu szlachcicowi z kieszeni ukradli, aby im dana była wiara w każdym sądzie i urzędzie tak grodzkim, miejskim, jako też dworskim i wiejskim wójtowskim i na każdem miejscu, do któregokolwiek sądu, urzędu, jurysdykcyi ciż wyżej pomienioni ludzie Mateusz Dąmbrowski i Anna Piekarska, szukając i szpiegując wspomnionych złodziejów udadzą się, wynalazszy i skazawszy takowych złodziejów i detencyi onych w którejkolwiek jurysdykcyi proszący i żądający, aby im tak wiara we wszytkiem zupełna dana, jako też i pomoc do brania, imania, łapania i trzymania w więzieniu wspomnionych złodziejów przydana była, dotąd, pokiej mnie niżej wyrażonego i podpisanego nie uwiadomią o nich. Które to testimonium dla lepszej wagi i waloru i prawdy dania na każdem miejscu pieczęcią moją stwierdziwszy ręką własną podpisuję. Datum w grodzie krakowskim dnia dwudziestego miesiąca lipca roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego pięćdziesiątego drugiego. — Józef Zuchalski instygator grodzki krakowski manu propria. Locus sigilli.

Z oblaty w Rel. Crac. t. 184 str. 698—699, podanej do ksiąg przez Józefa Zuchalskiego syna Józefa Zuchalskiego instygatora grodzkiego krak. dnia 22 sierpnia 1752 roku.

254. *Końskie, 13 marca 1756 r.*

Stanisław Małachowski starosta sądecki ustanawia Walentyna Faygla regentem grodzkim sądeckim. Następuje rota przysiegi, którą

złożył tenże Faygel na sumienne pełnienie urzędu w grodzie sądeckim 27 kwietnia 1756.

Stanisław z Małachowic Małachowski stadelski, sandecki etc. starosta. Wiadomo czynię tym moim instrumentem komu jednak będzie należało, a osobliwie Jaśnie Wielmożnym JMciom panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom i całemu rycerstwu prześwietnego województwa krakowskiego powiatu sandeckiego i czchowskiego moim wielce miłościwym panom i braci przy wyrażeniu uniżonych usług moich, iż ja znając realitatem et capacitatem JM. pana Faygla tudzież merita jego w domu moim, chcąc je omni compensare gratitudine z władzy urzędu mego starościńskiego umyśliłem go postanowić regentem grodzkim sandeckim, dispositionem postanawiam oraz munia et obventiones generaliter omnes urzędowi temuż de iusto convenientes et debitas, to jest suscepty protokołów inscriptionum et relationum z plenipotencyarzem, regestrów, aresztów, należytą circa eiusmodi functionem pieczęci z ekstraktów wszystkich temuż JMci panu Walentemu Faygielowi ad usum et dispositionem jego oddaję pilność i attencyą onemuż zalecając, którego aby wszyscy tak prześwietnego powiatu incolae jako też i inni IchMcie akta grodu sandeckiego adeuntes za aktualnego regenta grodzkiego sandeckiego znali, mieć chcę i upraszam et in pleniorem fidem ten mój instrument przy pieczęci mojej ręką moją stwierdzam i podpisuję. Datum w Końskich die decima tertia martii millesimo septingentesimo quinquagesimo sexto anno. — Stanislaus Małachowski, sandecki, stadelski starosta manu propria. Locus sigilli genuini.

Et in continenti suprascriptus magnificus Valentinus Faygiel praestitit coram officio, in quo protunc magnificus Andreas Felix in Łukowica Sędzimir burgrabius arcis Cracoviensis, vicecapitaneus et iudex loci praesentis praesidebat, corporale iuramentum observata iuramentorum solennitate[a] flexis ad imaginem crucifixi domini nostri Jesu Christi Salvatoris nostri genibus in eam rotham:

Ego Valentinus iuro deo omnipotenti, quia habendo de authoritate et munificentia illustris magnifici loci praesentis capitanei super regentiam castrensem Sandecensem collatum munus illud iuxta iustitiam et aequitatem in toto observando bonum ordinem circa acta praecavere et quidquid iurisdictioni meae regentiali iuxta legem et datum mihi instrumentum attinet, ad effectum circa omnem animadvertentiam deducere, fovere et archivum castri praesentis in omni diligentia conservare curabo omniaque negotia mihi incumbentia fideliter exequar. Sic me deus adiuvet et passio Jesu Christi.

Quod iuramentum in facie officii praesentiaque magnificorum generosorum Witwicki vicepalatini Pilsnensis, cohortis loricatae illustris magnifici pa-

[a] w tekscie błędnie: corporale instrumentum observatum iuramentnm solennitatc.

latini Brzestensis M. D. L. vicepraefecti, Feliciani Nidecki eiusdem cohortis commilitonis, Josephi Sędzimir iudicidae castrensis Sandecensis, Joannis Chwalibóg burgrabii arcis Cracoviensis, Thaddaei Wielowieyski subdapiferidae Owrucensis, Simonis Chłopicki aliorumque varii status et conditionis hominum necnon ministerialis regni providi Valentini Rudlinski apparitoris causarum officii praesentium actis suis connotavit.

Z oblaty w Castr. Sand. t. 173 str. 582—584, podanej do ksiąg przez Walentego Faygla dnia 27 kwietnia 1756.

255. *Biecz, 6 czerwca 1757 r.*

Franciszek Ferdynand Lubomirski ustanawia Franciszka Zarembę regentem grodzkim bieckim.

Franciscus Ferdinandus comes in Wisnicz, Jarosław, Międzyrzyc ac Lubar Lubomirski Sacri Romani imperii princeps, ordinis s. Huberti eques, Biecensis, Olsztynensis etc. capitaneus. Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod nos circa fundationem iurisdictionis castrensis Biecensis incliti districtus eiusdem fatis olim illustris magnifici Alexandri in Słupow Szembek palatini Siradiensis immediati antecessoris nostri a Sacra Regia Majestate benigniter nobis datae et concessae, adusque tempus vacantis, coepta notitia de activitate capacitateque in iure, applicatione ac meritis incliti districtus Biecensis generosi Francisci de Zaremby Zaremba munus et officium regentis castri Biecensis authoritate nostra capitaneali dare et conferre dignaremur, uti quidem cum omnibus eiusdem muneris et officii regentialis proventibus et provenientiis ex antiquo anteactos generosos actorum Biecensium regentes spectantibus necnon cum omni praerogativa et loco regentiali in iudiciis ac hoc in districtu Biecensi eidem servienti praevio coram nobis ratione actorum castrensium Biecensium diligentiae tam in suscipiendis quam in inducendis transactionibus ac aliis munus et officium regentis de lege et iustitia incumbentibus praestando iuramento damus et conferimus per praesentes. Quod omnibus quorum interest et praesertim illustribus et magnificis senatoribus, dignitariis totique nobilitati districtus Biecensis ad notitiam deducimus, ut eundem generosorum Franciscum Zaremba pro vero ac legitimo actorum castrensium Biecensium regente habeant et agnoscant. In quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo nostro communiri iussimus. Datum in castro Biecensi feria secunda post festum sanctissimae et individuae Trinitalis (*6 czerwca*) die videlicet prima reassumtae iurisdictionis nostrae capitanealis anno domini millesimo septingentesimo quinquagesimo septimo. — F. Lubomirski starosta biecki, olsztyński manu propria.

Z oblaty w Castr. Biec. t. 267 str. 63—65, podanej do ksiąg przez Celestyna Dzlewiatyńskiego dnia 30 stycznia 1758 roku.

256. *Biecz, 20 stycznia 1758 r.*

Rota przysięgi, którą złożył Walentyn Nowakowski, zamianowany subdelegatem grodzkim bieckim, na sumienne pełnienie urzędu.

Nowakowski iuramentum.

Coram officio, cui protunc illustris magnificus Stanislaus a Łętow Łętowski subdapifer palatinatus Cracoviensis, vicecapitaneus et iudex loci praesentis ac generalis exercituum regni exque praetacto palatinatu Cracoviensi ad iudicia tribunalitia regni Lublinensia immediatus iudex deputatus praesidebat, instrumento illustrissimi Francisci Ferdinandi comitis in Wisnicz et Jarosław Lubomirski Sacri Romani imperii principis, ordinis s. Huberti equitis, loci praesentis, Olsztynensis etc. capitanei super munus subdelegatoriatus loci praesentis castrensis capitanealis Biecensis pro Valentino Nowakowski dato [1]) insistendo, satisfaciendo legi publicae iuramentum corporale in praesentia nobilitatis inclyti districtus praesentis ad terminos querellarum officii praesentis congregatae, denique ministerialis generalis regni providi Valentini Jurkowski causarum officii sui acclamatoris observata iuris iurandi solennitate praestitit in eam rotham:

Ego Valentinus iuro deo omnipotenti in Trinitate uni, quia iuste secundum deum, ius scriptum, executiones officiarias vigore condemnationum et processuum bonis iurevictorum ac traditiones officiosas fideliter peragam et expediam, connotabo et easdem de lege ad acta porrigam, iudici recte consulam, divitis et pauperis, amici et inimici, civis et peregrini discrimine sublato neque favorem neque odium neque praemium neque poenas mihi propositas curabo, sed in exequendo processuum tam officii praesentis quam decretorum iudicii tribunalis regni aequitatem [observabo], partium controversias iudicabo, inquisitiones fideliter ex mente decretorum ex testibus excipiam et iuxta easdem decidam ac in his omnibus conscientiae meae iudicium sequar et audiam aliaque negotia mihi incumbentia fideliter et pro posse meo faciam. Sic me deus adiuvat et haec sancta crux.

Zapiska w Castr. Biec. t. 267 str. 36—37, pod datą 20 stycznia 1758 roku. — Według tejże roty przysięga tegoż dnia subdelegat biecki Jan Nepomucyn Herka Castr. Biec. t. 267 str. 44-46. Tamże str. 42—44 nominacya tegoż Herki z 13 sierpnia 1757 r.

[1]) Nominacya ta z 18 czerwca 1757 r. Castr. Biec. t. 267 str. 38—40.

257. *Nowy Sącz, 17 października 1763 r.*

Rota przysięgi, którą na sumienne pełnienie obowiązków złożył Józef Ulatowski, zamianowany przez sejmik proszowski regentem aktów czchowskich ziemskich na lat trzy.

Juramentum Ulatowskiemu super munus regentionatus actorum Czchovensium.

Ad officium et acta praesentia castrensia capitanealia Sandecensia

personaliter veniens magnificus Josephus Jastrzębiec de Ulatow Ulatowski venator Ciechanoviensis, subdelegatus officii praesentis iuratus, reproducto puncto laudi boni ordinis palatinatus Cracoviensis, cuius tenor sequitur eiusmodi:

Officium praesens castrense capitaneale Cracoviense ad affectationem partis cuius interest infrascriptum punctum ex laudo palatinatus Cracoviensis in comitiolis boni ordinis Proszovitiis die decima tertia mensis septembris anno currenti sub directione magnifici Alexandri a Łętow Łętowski venatoris palatinatus Cracoviensis, eorundem comitiolorum boni ordiñis mareschalci celebratis per illustres, magnificos, proceres, dignitarios, officiales totamque nobilitatem eiusdem palatinatus Cracoviensis sancito, manibus tam eiusdem magnifici mareschalci quam generosorum assessorum subscripto, sigillo gentilitio magnifici mareschalci communito ad actaque praesentia sub actu infrascripto per oblatam porrecto seorsim extradere permisit, cuius puncti tenor sequitur eiusmodi: Mając na pamięci axioma, że legibus imperium non solis nititur armis, a zapatrzywszy się na tak ciężką powiatów sandeckiego i czchowskiego krzywdę, obowiązujemy Jaśnie Wielmożnego marszałka, aby, co praetermiserunt alii, swoją restauret powagą, a acta terrestria Czchoviensia sub incuria mieszczan czchowskich w kościele czchowskim sine ordine będące, których de laesione castrensia Sandecensia loquuntur akta, do pierwszej mógł przyprowadzić pory, uprosiliśmy i postanowili idoneum et capacem virum W. JM. P. Józefa Ulatowskiego subdelegata grodzkiego sandeckiego, aby te akta w swojej wiernej pilności i wypełniwszy jurament super fidelem conservationem actorum eorundem, pod klucz swój i dyspozycyą odebrał, odebranych regestr in praesentia dwóch JMciów possessyonatów tamtejszych powiatów spisał, ręką podpisał i od przytomnych podpisany miał, i gdyby etiam gdzie się o których dowiedział, modo competenti etiam via iuris windykował, subalterna postanowił, [ekstrakty] z podpisem ręki swojej a pieczęcią ziemską województwa krakowskiego wydawać rozkazał i wydawał. Nikomu aditum i rządzenia się w tych aktach oprócz przysięgłemu subalternowi nie pozwoli. Któremu JMci P. regentowi naznaczamy pensyi na lat trzy trzy tysiące złotych polskich z proweniencyi czopowego miasteczek pobliższych z tym obowiązkiem, aby nietylko diligentem miał curam actorum, ale też księgi, sexterny, regestra zebrawszy exacte oprawić rozkazał i w czasie trzech lat do jak najlepszego przyprowadził porządku, od wydawanych ekstraktów i pieczęci większych jak w ziemskich niepretendował rekompensy i po trzech latach succedaneo regestrem tak ad acta castrensia Sandecensia per oblatam podanym jako i circa acta zostawionym oddał. Actum in castro Cracoviensi sabbatho post festum s. Francisci confessoris proximo *(8 października)* anno domini millesimo septingentesimo sexagesimo tertio. Legit Krzemkowski, correxit Korytowski manu propria. Locus sigilli castri Cracoviensis.

petiit officium praesens castrense capitaneale Sandecense ad praestandum iuramentum super munus regentoriatus actorum iudicii terrestris Czcho-

vensis se admitti et accipi[a]. Cuius offectationi officium praesens annuendo eundem requirentem ad praestandum hocce iuramentum admisit. Qui iuravit in eam rotham:

Ja Józef przysięgam Panu Bogu wszechmogącemu, w Trójcy Świętej jedynemu, jako akta ziemskie czchowskie do mojej dyspozycyi przez laudum województwa krakowskiego mnie do konserwacyi zlecone konserwować wiernie będę i włożony urząd na mnie według wyciągającej potrzeby a laudum wyrażonej sprawiedliwie wypełnię. Tak mi Panie Boże dopomóż i niewinna męka Chrystusa Pana.

Quod iuramentum taliter in actis praesentibus in praesentia generosorum Andreae Lisicki, Jacobi Piekarski, Antonii Jordan Stojowski necnon ministerialis generalis regni providi Valentini Smolenczyk authentici iurati praestitum officium actis suis connotavit.

Zapiska w Castr. Sand. t. 177 str. 1767—1772, pod datą 17 października 1763 roku.

258. *Kraków, 12 marca 1764 r.*

Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego.

Ordinatio iudiciorum vigore confoederationis dictae *kaptur* palatinatus Cracoviensis sub auspiciis illustrissimi et excellentissimi domini, domini Stanislai de Rudołtowice Scibor Kotkowski ensiferi palatinatus Cracoviensis et iudiciorum capturalium mareschalci una cum illustribus magnificis dominis infrascriptis iudicibus: ex districtu Cracoviensi I. M. Josepho Firley Konarski castellanida Biecensi, I. M. Francisco Jaxa de Otfinow Otfinowski Szczerczoviensi capitaneo, I. M. Andrea Rogala Zawadzki subdapifero Czerniechoviensi; ex districtu Ciriciensi I. M. Stanislao Ankwicz dapifero palatinatus Cracoviensis, I. M. Stanislao de Moszczenna Moszczenski venatore Mariaeburgensi, I. M. Ignatio Dydynski subdapifero Livensi; ex districtu Prossoviensi I. M. Alexandro Miłkowski camerario graniciali districtus Cracoviensis, I. M. Antonio Paprocki pocillatore Mielnicensi, I. M. Stanislao in Lgota Lgocki thesaurario Lanciciensi; ex districtu Xiąznensi I. M. Josepho in Boguty Bogucki notario castrensi capitaneali Cracoviensi et iudiciorum capturalium, I. M. Josepho de Brzezie Russocki vexillifero Bracławiensi, I. M. Josepho in Janowice Chwalibog camerario districtus Xiąznensis; ex districtu Leloviensi I. M. Felice Skorupka dapifero Junivladislaviensi, regente castrensi Neocorcinensi, I. M. Josepho in Korabniki Waxman subdapifero Plocensi, I. M. Josepho in Michałow Michałowski camerario districtus Leloviensis; ex districtu Sandecensi I. M. Stanislao de Rudołtowice Scibor Kotkowski ensifero palatinatus Cracoviensis mareschalco[b], I. M. Andrea Felice in Łukovica Sędzimir burgrabio arcis Cracoviensis, vicecapitaneo et iudice castrensi capitaneali Sandecensi,

[a] w tekcie: excipi. [b] w tekscie: mareschalcus.

I. M. Josepho Bzowski dapifero Ovrucensi; ex districtu Czchovensi I. M. Leopoldo Niemyski vexillifero Podlachiae, I. M. Casimiro Prus Petryczyn dapifero Połocensi, I. M. Francisco in Łukowica Sędzimir vicesgerente castrensi Sandecensi; ex districtu Biecensi I. M. Michaele a Łętow Łętowski notario castrensi capitaneali Biecensi, I. M. Thoma Miłkowski dapifero Parnaviensi, I. M. Josepho Stoiowski pocillatore Inovłodensi; ex ducatibus Zathoriensi et Osviecimensi I. M. Michaele in Korabniki Waxman pincerna ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis, I. M. Joanne Bibersztyn in Starawies Starowieyski subdapifero Laticzoviensi.

Actum Cracoviae in iudiciis vigore confoederationis dictae *kaptur* palatinatus Cracoviensis in conventu particulari Prossoviensi proxime praeterito [1]) per proceres, dignitarios totamque nobilitatem laudatae institutis feria secunda post dominicam Invocavit quadragesimalem proxima *(12 martii)* anno domini millesimo septingentesimo sexagesimo quarto.

Judicium generale confoederationis *kaptur* dictae palatinatus Cracoviensis et ducatuum Zathoriensis et Osvecimensis ferali reipublicae indolendo revolutioni, intervenientibus serenissimi divae memoriae Augusti tertii fatis, cuius districtis gladiis armata et ornata tranquilla securitatis publicae numeravit lustra, in hoc luctuoso praesentis status tempore cessantibus quorumvis subselliorum iurisdictionibus, antiquis praedecessorum inhaerendo vestigiis et institutis ad similes casus laudabiliter sancitis vigore conventus particularis Prossoviensis nuperrime ad litteras universales fata Sacrae Regiae Maiestatis denuntiantes [2]), tum electionem JJ. et MM. nuntiorum pro convocatione generali Varsaviensi per inclytos regni huius status celebranda emanatas expediti, cum id primo suae habeat curae, ut unicuique iustitia aequa lance administretur ac quibusvis excessibus, violentiis, criminibus obviae ponantur legum poenae et, quidquid aequitati nocivum, sine mora tollatur, perindeque pax et tranquillitas publica cuique servetur, invocato supremo numine et gratia spiritus sancti in fundamento legum et constitutionum regni, decorum sacrae Themidis instaurando thronum, ordinationem suam tali praescribit tenore. Et quidem primo post praestitum vacante iudicio terrestri palatinatus coram praesente illustri magnifico Carolo Gonzaga comite in Zywiec et Pieskowa Skała de Wielopolskie marchione in Mirow Myszkowski supremo vexillifero regni, generali Minoris Poloniae, Cracoviensi etc. capitaneo, rotha tribunalitia iuramentum atque post electionem illustris et magnifici Stanislai Scibor de Rudołtowice Kotkowski ensiferi palatinatus Cracoviensis iudiciorum suorum mareschalci concordibus votis subsecutam iurisdictione sua praesentibus quam plurimis status equestris ordinis personis aliisque diversae conditionis hominibus fundata et per ministerialem generalem regni providum Augustinum Grodkiewicz iudicii sui apparitorem in praetorio Cracoviensi et in locis consuetis publicata ad conscribenda iudicii sui acta eaque subscribenda et sigillo terrestri palatinatus obsigillanda illustrem magnificum Josephum in Boguty Bogucki notarium ca-

strensem Cracoviensem et ex palatinatu Cracoviensi districtu Xiaznensi electum iudicem, vacante protunc notariatu terrestri palatinatus, in absencia vero eius magnificum Christophorum Nałęcz Rudnicki vicenotarium castrensem Cracoviensem iuxta tenorem praefatae confoederationis in conventu Prossoviensi nuper factae et assensu stubae assumit. Ad peragendos vero et exequendos iudicii sui actus et negotia regentes generosos Adamum Kossecki vicesgerentem castrensem Biecensem, Michaelem Moszczenski ad attendentiam et manutentionem mente legis regestrorum pro inscribendis causis ad iudicium praesens institutis, tum instigatores generosos Iosephum Otfinowski, Ludovicum Lenczowski ad connotandas et recipiendas poenas iudiciales, iam vero ad providendam securitatem et vindicationem quorumvis criminum publicorum et excessuum intra et exta moenia civitatis vel ubicunque locorum commissorum generosos Stanislaum Lubieniecki, Georgium Starowieyski, Josephum Sadowski ordinat et constituit. Qui in loco iudicii praesentis iuramentum corporale super officium suum fideliter obeundum rotha seorsiva per illustrem magnificum iudicem et notarium castrensem Cracoviensem pronuntiata praestiterunt, iuxta cuius iuramenti obligationes et ligamenta officium suum fideliter explere tenebuntur sub poenis iudicii sui arbitrariis, causas violatae securitatis in iudicio promovebunt, nullas suppriment, quas et privatis personis pro arbitrio delatorum promovere licitum erit, securitatem publicam tum iudiciorum praesentium ac totius palatinatus atque ducatuum Zathoriensis et Osvecimensis locique praesentis potissimum uti metropolis regni, tum civitatum ac suburbiorum adiacentium locorum ac viarum publicarum quarumvis, tum illustrium et magnificorum dominorum iudicum personis, consortibus, liberis, pignoribus, bonis, familiae subditisque eorum, tum omnibus ad iudicia praesentia interessatis ad eadem accedentibus ac in iisdem commorantibus et ab eis proficiscentibus et descendentibus plurimis constitutionibus regni provisam cautamque iudicium praesens praecustodit. Causas vero omnes et singulas in anterioribus confoederationibus descriptas ac ex praescripto legum iudicio praesenti applicatas, utpote quatuor articulorum castrensium lege positiva descriptorum, liquidarum exemptionum, incarceratorum ex causa criminali ante conventum particularem Prosoviensem nuper celebratum ad carceres castri Cracoviensis traditorum et durante interregno cum speciali consensu iudicii praesentis tradendorum, tum causas per speciales contractus et obligationes ac inscriptiones ad mentem legis necnon scripta manualia vel membranas sive hierographos, tum ex non servata fide aut alias sub tempus interregni vel sub authoritate et celebratione iudiciorum praesentium intervenientes, deinde causas fisci cum generosis exactoribus contributionum ducillaris, solidariae et subsidii charitativi novella lege [3]) constituti atque retentorum ex anteactis et recentioribus contributionibus etiam a successoribus repetendorum, porro recentium criminum, expulsionum vel personalis iniuriae a fatis serenissimi pie defuncti regis, causas violatae secu-

ritatis publicae ac laesionis authoritatis iudicii sui, eas demum causas, in quibus ab officiis castrensibus pro peragendis executionibus ad iudicium capturale conservationes in contumatiam sunt praecustoditae (exceptis causis in iudicio tribunalitio et officiis castrensibus agitatis et inceptis, non tamen determinatis, quae nulli executioni vigore processuum in antecessum sine quavis conservatione ad iudicium praesens data et interposita obtentorum subiacere debebunt), ad extremum causas ratione servorum profugorum plebeae conditionis ac subditorum ubicunque locorum reperibilium atque iniuriatorum, furtorum etiam ante mortem regis patratorum, cum excercitu regni utriusque authoramenti respectu aggravationum bonorum vel personarum contra constitutiones regni et praesertim novellam de disciplina militari excedente[4]) et e converso exercitus cum retentoribus stipendiorum vel contingentis ex contributione subsidii charitativi provenientium, necnon alias causas fisci omnes, tum intuitu inductionis falsae monetae et alias causas ad iudicium praesens per leges regni ac laudum disiudicari praecommissas ex citationibus sigillo terrestri palatinatus non adulterino sub nullitate termini et poenis arbitrariis obsigillandis cum praefixione termini et relatione in actis castrensibus proprii districtus in tempore lege praefinito inscribenda legitimisque aliis terminis incidentibus uno eodemque simplici et uno eodemque arestorum regestro; iam vero seorsivis illustrium magnificorum iudicum et personarum iisdem adhaetentium atque fisci regestris uno simplici, altero arestorum in cancellaria praesentibus iudicii per generosos regentes supra nominatos iuratos et ad regestra per iudicium praesens destinatos ordine debito iuxta praescriptum legum publicarum accurate servato inscribendas ita, ut in una folii parte tres tantum causae, in altera totidem inscribantur et ad iudicandum iudicio suo porrigantur, praevia conscriptione in copiis vocandarum ad iudicandum causarum in tabulis ad fores stubae iudicialis exponendis, quae regestra omnia et singula qualibet die illustrissimo mareschalco circa limitationem iudiciorum ad subscribenda folia praedicti generosi regentes porrigere et ab inscriptione causae cuiuslibet non plus, solummodo per unum florenum exigere tenebuntur sub animadversione et poenis iudicii sui arbitrariis. Quibus causis et regestris iudicandis in qualibet hebdomada dies feriatos, feriam secundam, tertiam, quintam et sextam causis ex citationibus et conservationibus terminorum incidentibus, feriam quartam causis expulsionum, iam vero regestris terminorum tactorum scilicet ex termino tacto verbali ratione solius facti et violatae securitatis publicae et iudiciorum praesentium intra et extra moenia civitatis Cracoviensis quolibet die hora sexta pomeridiana, sabbathum vero causis generaliter omnibus fisci tam palatinatus Cracoviensis quam ducatuum Zathoriensis et Osvecimensis aut in defectu causis incarceratorum et hic in vinculis degentium sive ubicunque locorum in carceribus existentium necnon poenalium horam sextam qualibet die sabbathi assignat. Causas autem gravissimi aut enormis alicuius excessus stantibus iudiciis praesentibus patrati

qualibet die de mane prae omnibus causis uti celeriori executione indigentes ex regestro directi mandati ad iudicandum praemittet. Tum causas illustrium magnificorum iudicum laesionis authoritatis iudicii praesentis qualibet die iudicandas accipiet easdemque causas modo, quo supra, incidentes horis antemeridianis et quidem causas ex regestro arestorum ab hora octava ad horam duodecimam, horis vero pomeridianis ab hora secunda ad horam sextam ex simplici regestro causarum ex citationibus incidentium. Cum vero illustribus et magnificis dominis iudicibus, consortibus, liberis, pupillis, familiae ac subditis eorum cum quopiam causa in iudicio praesenti contigerit, post expeditas controversias ex stuba iudiciali recedere tenebitur. Reiectiones causarum nisi de expresso consensu partium litigantium, regestra causarum specialia atque declarationes seu ex declarationibus causarum inscriptiones et acclamationes nullas admittet nec super ea consentiet nullasque causas etiam miserabilium personarum extra regestra iudicabit additionemque patronorum (praeter miserabiles et incarceratas personas) non admittet. Patroni causarum ad mentem constitutionis anni millesimi septingentesimi vigesimi sexti sint iurati [5]), causam principalium suorum modeste et sine laesione personarum proponere et defendere breviori verborum compendio, accessoriis exceptionibus iudicium non morando, ad primam illustris et magnifici domini mareschalci commotionem subito exire, dignitatem iudicii omnino observare tenebuntur nec turmatim iudicium accedent, nullas in causis praevaricationes facient, poenas iudiciales instigatoris sine mora restituent sub poenis arbitrariis et amotione. Providendo quoque dignitati, authoritati et securitati iudiciorum praesentium, inhaerendo constitutionibus regni serio admonet, ut nemo temere ad iudicium praesens accedat stubamque iudicialem non vocatus et causam nullam habens ingrediatur aut iudicii authoritatem laedat sub poenis arbitrariis. Nullus vero Cracoviam uti metropolim regni eiusque adiacentias et ad iudicium praesens, sive sit regnicola, sive extraneus, in et cum armis ac signis militaribus hominumque armatorum turmis et catervis insolitoque comitatu ultra praescriptum legum regni ingrediatur nec eosdem homines armatos introducat. Arma insolita et lege publica prohibita gestare usitatisque abuti nemo praesumat et audeat. Clangores tubarum et timpanarum sub tempus celebrandorum iudiciorum ne excitentur, serio iudicium interdicit. Omnia denique ad usum communem spectantia, quae magistratibus civilibus competunt, ut quantocius iuxta debitum et usum acceptum ad executionem deducantur. Hospitia competentia illustribus magnificis dominis iudicibus distribuantur et assignentur, aquae in cisternis sit sufficientia, ignisque et flammae non erumpendae omnimoda cura adhibeatur. Viae publicae et moenia civitatis omniaque loca, ubi praeter portas facilior possit patere in civitatem aditus et ingressus, reparentur et obstruantur. Plateae civitatis expurgentur, mendicantes invalidi in plateis decumbentes in xenodohia, quantum commoditas loci et provisionis victus permittet, deportentur, magistratus

et officia, ad quos praemissa pertinent, serio hortatur. Vagabundi homines cuiuscunque sint status et conditionis sine servitio et iusta causa aut sub praetextu studii litterarum Cracoviae et in aliis adiacentiis degentes, praecipue extranei, quatenus post publicationem ordinationis praesentis intra triduum migrent nec eosdem patres familias in domibus suis aut celariis fovere, conservare aut celare praesumant sub poenis condignis et seria animadversione. Famuli illustrium magnificorum dominorum iudicum, modeste se gerant, admonentur, si vero in aliquo excesserint, ut praevio consensu illustris magnifici mareschalci ac delatione illustri magnifico domino eorundem famulantium incarcerabitur sineque omni mora, immo instantanee ad eandem instantiam privatim ex delinquente iustitia administrabitur et debita satisfacio fiet. Infames, banniti, iurevicti et criminosi, in regestris maleficorum notati, legum publicarum contemptores sub authoritate iudiciorum praesentium commorari et conservari non praesumant, quos legitime convictos turri mancipandos instigatoribus, partibus laesis ac iurevincentibus dat facultatem. Portae civitatis quatenus hora media post occasum solis occludantur et nemini cuiuscunque sit status conditionis et praeeminentiae post occlusionem reserentur nemoque tam pedester quam equester post dictum tempus in civitatem immittatur portaeque eaedem media hora ante ortum solis reserentur, iudicium praesens inhibet et praecustodit. Et ut insolentiis via praecludatur et commissa crimina non supprimantur, quisque hospitum nocturnas compotationes denegabit; de explosione in domo sua bombardarum, de vulneratis, necnon de vagabundis, licentiosis et suspectis personis, iudicio seu instigatoribus notificet, quod et chirurgi, quibus vulneratos curare contigerit, facere sub poenis arbitrariis tenebuntur. Ad extremum publicae utilitati prospiciendo taxam victualium et utensilium atque liquorum per illustres magnificos iudices e medio eligendos et deputandos cum officiis palatinali castrensi capitaneali et magistratu Cracoviensi ad id pertinentibus, quibus de iure competit, expediet. Quam taxationem et constitutionem omnes incolae palatinatus et civitatum omnium artifices et revenditores observare et eidem satisfacere, magistratus vero et officia, quatenus eadem taxatio debite observetur, omnino attendere tenebuntur sub poenis in legibus regni descriptis et regestro terminorum tactorum per instigatorem iudicii praesentis vindicandis.

Quam ordinationem ministeriali generali regni provido Augustino Grodkiewicz publicare mandavit, prout idem ministerialis e locis publicationis rediens coram eodem iudicio et actis praesentibus personaliter stans publice libereque recognovit se contenta ordinationis praeinsertae ex mandato iudicii praesentis Cracoviae, Clepardiae et Casimiriae in locis consuetis in praesentia multorum hominum ad sonum tubae congregatorum publicasse et proclamasse ad notitiamque omnium deduxisse. In quorum fidem actum praesentem sigillis communiri fecerunt et propria manu subscripserunt. — Stanislaus Scibor de Rudołtowice Kotkowski ensifer et mareschalcus iudiciorum capturalium pa-

latinatus Cracoviensis mp. Locus sigilli. Josephus in Boguty Bogucki notarius castrensis et iudicii capturalis atque palatinatus Cracoviensis ex districtu Xiąznensi deputatus mp. Locus sigilli.

Druk współczesny, wszyty w Terr. Crac. t. 145 c. str. 1—8.

[1]) Laudum sejmiku proszowskiego z 7 lutego 1764 r., Libri laudorum Crac t. 3 str. 390 i n.

[2]) Uniwersał prymasa z 12 listopada 1703 r., Rel. Castr. Crac. t. 196 str. 2609—2614.

[3]) Niewiadomo, o którą to konstytucyę chodzi.

[4]) Konst. z r. 1764, Vol. leg. VII, 50.

[5]) Vol. leg. VI, 433.

259. *Warszawa, 18 lutego 1765 r.*

Stanisław August król nadaje godność sędziego ziemskiego krakowskiego oddawna wakującą Stanisławowi Kotkowskiemu.

Stanislaus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithwaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum dignitarii, officiales universaque nobilitas palatinatus Cracoviensis pro iure et instituto regni nostri ad vacantem a longo tempore iudicatum terrestrem Cracoviensem per instrumentum electionis suae authenticum inter quatuor candidatos [1]) viros huic officio gerendo idoneos generosum Stanislaum Kotkowski dapiferum eiusdem palatinatus Cracoviensis nobis proposuissent, nos rationem habentes meritorum eiusdem generosi Kotkowski nobis et reipublicae variis in occasionibus praestitorum faciendum esse duximus, ut eidem memoratum iudicatum terrestrem Cracoviensem daremus et conferremus, prout quidem praesentibus litteris nostris cum omnibus iuribus, praerogativis, muniis, immunitatibus, de lege et antiqua praxi ad hoc officium pertinentibus ad extrema vitae suae tempora vel altioris alicuius dignitatis aut officii assecutionem tenendum, habendum et obeundum damus et conferimus. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero illustri, magnificis et generosis senatoribus, dignitariis, officialibus universaeque nobilitati palatinatus Cracoviensis notum esse volentes mandamus, ut praefatum generosum Stanislaum Kotkowski abhinc pro vero, legitimo ac actuali iudice terrestri Cracoviensi habeant, nominent et agnoscant etque de loco, iuribus praerogativis, muniis, immunitatibus et ipsi respondeant et ab aliis responderi curent, pro gratia nostra regali. In quorum fidem praesentes manu no, stra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae XVIII mensis februarii a. d. MDCCLXV, regni vero nostri primo anno. — Stanislaus Augustus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. — Iudicatus terrestris palatinatus Cracoviensis a longo tempore vacans [2]) generoso Stanislao Kotkowski dapifero eiusdem palatinatus uni ex quatuor candidatis confertur. Clemens Kozłowski sigilli maioris regni protunc secretarius manu propria.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 198 str. 748—750, podanej przez Ignacego Stangańskiego. 9 marca 1765 r. Podobne nominacye ziemskim pisarzem Michała Łętowskiego tegoż dnia, Franci-

szka Otfinowskiego podsędkiem ziemskim 21 lutego 1765 r. Rel. Castr. Crac. t. 198 str. 750—751 i 723—724.

[1]) Przedstawieni ci kandydaci zostali na sejmiku z 22—24 stycznia 1765 r. Rel. Castr. Crac. t. 198 str. 229—233. Ob. Kutrzeba, Studya do historyi sądownictwa w Polsce str. 40—41.

[2]) Nie było sędztwa od końca XVII wieku. Ob. Kutrzeba, Katalog j. w. str. 8—9. Wskutek tej nominacyi sędziego (oraz podsędka i pisarza) został przywrócony sąd ziemski.

260. *Warszawa, 19 lutego 1765 r.*

Stanisław August król nadaje godność sędziego ziemskiego księstw zatorskiego i oświęcimskiego Adamowi Pisarzowskiemu.

Stanislaus Augustus dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithvaniae... Significamus praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis, quod cum dignitarii, officiales universaque nobilitas ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis ad vacantem iudicatum terrestrem eorundem ducatuum ad dispositionemque nostram regiam devolutum quatuor candidatos e medio sui iuxta praescriptum legis et veterem [consuetudinem] proxime electos [1]) litteris authenticis nobis praesentaverint et proposuerint utque unum ex his ad hocce munus iudicatus ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis seligeremus, humiliter supplicaverint, nos itaque commendatas habentes generosi Adami Pisarzowski tribuni Osviecimensis animi et ingenii eximias dotes, iuris communis ae legum patriarum scientiam, tum insignia in nos et rempublicam merita, eundem munificentiae nostrae regiae participem faciendum nominatumque munus iudicatus terrestris Zathoriensis et Osviecimensis a longo tempore vacans dandum et conferendum esse duximus, uti quidem praesentibus litteris nostris cum omnibus iuribus, praerogativis, immunitatibus et obventionibus hocce munus de lege et usu antiquo concernentibus damus et conferimus ad extrema vitae ipsius tempora vel altioris alicuius dignitatis assecutionem. Quod omnibus quorum interest, praesertim vero dignitariis, officialibus totique nobilitati ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis notum esse volentes mandamus, ut praefatum generosum Pisarzowski tribunum Osviecimensem abhinc pro vero et actuali iudice terrestri ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis habeant, nominent et agnoscant eidemque de loco, titulo, iuribus et praerogativis id munus de lege et usu recepto respicientibus et ipsi respondeant et ab aliis responderi curent, pro gratia nostra regia. In quorum fidem praesentes manu nostra subscriptas sigillo regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die XIX mensis februarii a. d. MDCCLXV, regni vero nostri anno primo. — Stanislaus Augustus rex. Locus sigilli maioris cancellariae regni. — Iudicatus terrestris ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis a longo tempore vacans [2]) generoso Adamo Pisarzowski tribuno Osviecimensi, uni ex quatuor candidatis, confertur. Clemens Kozłowski sigilli maioris regni protunc secretarius manu propria. Cancellariatu illustrisimi et excellentisimi domini

Andreae comitis in Bierun et Kutno à Zamosc Zamoyski supremi regni cancellarii, Cucołoviensis etc. capitanei sigillatum.

Z oblaty w Castr. Osv. t. 97 str. 797—798, podanej przez Kazimierza Hebdę 18 marca 1765 r. Podobne nominacye tegoż dnia wydane Józefa Rusockiego na podsędka ziemskiego i Tomasza Jaklińskiego na pisarza ziemskiego księstw zatorskiego i oświęcimskiego, ibid. str. 798—800.

[1]) Na sejmiku w Zatorze 23 stycznia 1765 r. Castr. Osv. t. 97 str. 751 i 758. Ob. Kutrzeba, Studya do historyi sądownictwa w Polsce str. 42.

[2]) Od końca XVII wieku, ob. Kutrzeba, Katalog, str. 87. Wskutek tej nominacyi oraz nominacyi podsędka i pisarza został przywrócony sąd ziemski zatorski. Ob. nr. 263.

261. *Biecz, 20 sierpnia 1765 r.*

Stanisław Wilhelm Siemieński starosta biecki mianuje Adama Kosseckiego wicesgerentem grodu bieckiego.

Stanisław Wilhelm z Sławczyna Siemieński biecki i trzcinnicki starosta, wojsk JKMci i rzeczypospolitej generał major. Wiadomo czynię komu o tem wiedzieć należy, osobliwie Jaśnie Wielmożnym, Wielmożnym senatorom, dygnitarzom, urzędnikom, officialistom i całemu rycerstwu prześwietnego powiatu bieckiego przy wyrażeniu uniżonych usług moich, iż mając zalecone godne sobie w tym powiecie zasługi JMP. Adama Kosseckiego wicesgerenta grodzkiego bieckiego oraz i upewniony będąc de capacitate tego, jako ten urząd pierwej za dwóch starostów antecessorów moich chwalebnie zaszczycającego z władzy mojej starościńskiej z łaski JKMci mianej konferuję mu i approbuję circa munus wicesgerencyi grodzkiej bieckiej i actualiter temuż hoc munus bez nadania folwarku z gruntem na przedmieściu bieckiem leżącego zdawna do wicesgerencyi należącego jako dobrowolnie in manus mei dla JMP. Wojciecha Biesiadeckiego kolegi swego ustąpionego daję i konferuję, którego JMP. Adama Kosseckiego aby każdy za prawdziwego i między inszymi wicesgerentami pierwszego wicesgerenta uznawał i insi Ichmość panowie wicesgerenci prioritatem jemu sine praepeditione muneris eius wszędzie oświadczali, mieć chcę i zalecam. Który to JMP. wicesgerent będzie miał facultatem wszelkie actus muneri jego convenientes według pospolitego prawa ekspedyować i przysięgę według zachowanego zwyczaju powtórzoną (jeżeliby onej dla słabości swojej na wjeździe moim starościńskim wypełnić nie mógł) captato tempore przyszedłszy do zdrowia wykonać obligowany będzie. In quorum plenariam fidem ten dokument przy przyciśnieniu herbownej pieczęci podpisuję się ręką moją. Datum w Bieczu die vigesima augusti millesimo septingentesimo sexagesimo quinto anno. — Stanislaus Vilhelmus Siemieński capitaneus Biecensis. Locus sigilli genuini cerei rubri.

Z oblaty z Castr. Biec. t. 273 str. 194—195, podanej do ksiąg przez Celestyna Dziewiatyńskiego dnia 3 lutego 1766 roku.

262. *Zator, 20 września 1765 r.*

Zapiska o reassumcyi sądu ziemskiego zatorskiego.

Reassumptio terminorum terrestrium ducatuum Zathoriensis et Osviecimensis ab anno 16.. translapsorum nunc sub felici regimine serenissimi et invictissimi Stanislai Augusti regis Poloniarum, magni ducis Lithvaniae, Russiae, Prusiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Smolensciae, Severiae, Livoniae, et Czerniechoviae etc. etc. anno domini 1765 restauratorum.

Zapiska w Terr. Zathor. t. 38 str. 1. Por. nr. 260.

263. *Końskie, 1 września 1767 r.*

Stanisław Małachowski starosta sądecki nadaje urząd regenta grodzkiego sądeckiego Kazimierzowi Waligórskiemu.

Stanislaus comes in Konskie et Białaczow a Małachowice Małachowski Sandecensis, Stadlensis etc. capitaneus. Universis et singulis quorum interest, praesertim illustribus, magnificis ac generosis senatoribus, dignitariis totique nobilitati districtuum Sandecensis et Czchoviensis notum facio, quia habendo respectum meritorum generosi Casimiri Waligorski officii mei castrensis capitanealis Sandecensis subdelegati iurati, eidem et munus regentiae actorum castrensium Sandecensium post fata olim generosi Faygiel vacans conferre constitui, prout praesentibus confero, dans et attribuens eidem generoso Casimiro Waligorski officii mei castrensis capitanealis Sandecensis subdelegato iurato ad munus id subdelegationis iuratae (circa quod eundem praesentibus conservo) plenariam facultatem omnimodamque potestatem acta castrensia Sandecensia in dispositione sui conservandi, transactiones quasvis generaliter omnes sive per se sive per susceptores suos ad acta eadem suscipiendi, inductas procurandi, susceptores capaces et idoneos constituendi, non idoneos amovendi, palaestram et cancellariam regendi, extractus corrigendi, sigillandi et extradendi, proventus omnes tam a suscepta transactionum quam extraditione earundem participandi aliaque omnia munia regenti actorum castrentium incumbentia obeundi, peragendi et exequendi, praevio tamen super id munus regentiae actorum castrensium fideliter obeundum praestando iuramento. In quorum fidem praesens instrumentum manu mea subscripsi et sigillo gentilitio communiri feci. Datum in palatio Konskie die prima septembris anno domini millesimo septingentesimo sexagesimo septimo.— Stanislaus Nałęcz Małachowski Sandecensis capitaneus manu propria. Locus sigilli gentilitii in cera rubra expressi.

Z oblaty w Castr. Sandec. t. 181 str. 1377—1378, podanej 12 października 1767 r. przez Kazimierza Waligórskiego.

264. *Czchów, 8—10 września 1767 r.*

Rewizya budynku nowo wystawionego w Czchowie dla sądu ziemskiego, z jego opisem oraz wykazem kosztów budowy.

My niżej na podpisie wyrażeni vigore reskryptu Najjaśniejszego Króla JMci Stanisława Augusta pana naszego miłościwego dnia dziesiątego miesiąca stycznia roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego siódmego w Warszawie wydanego [1]) abyśmy zjachawszy do miasta Czchowa statum modernum zamku tamecznego opisali a potym, gdyby zamek reparowany byćby nie mógł, a wielmożny starosta obowiązkom na siebie przez konstytucyą anni millesimi septingentesimi sexagesimi sexti [2]) włożonym zadosyć uczynił, dom dla sądów ziemskich wygodny wybudował i sklep na księgi wymurował, abyśmy erogowane koszta i ekspensę wyciągnęli, co czyniąc zadosyć dla łaski Jego Królewskiej Mości pana naszego miłościwego i obowiązkom na nas włożonym do miasta Czchowa dnia szóstego marca anno millesimo septingentesimo sexagesimo septimo zjechaliśmy i do rewizyi zamku przystąpiliśmy.

Zamek ten na tak niedostępnym zostaje miejscu, że nietylko przyjazdu mieć nie może, ale i pieszemu wejście bardzo trudne, a potem same tylko waliny, wieża tylko stoi zdezolowana i ze dwóch tylko stron po kawałku ściany na wielkim urwisku, zaczem żadną miarą zamek ten reparowany być nie może, ale aby wielmożny starosta w mieście plac upatrzywszy obowiązkom swoim zadosyć uczynił, uznaliśmy.

Kiedy zaś za daniem sobie znać od wielmożnego starosty na dniu dzisiejszym, to jest die decima septembris anno millesimo septingentesimo sexagesimo septimo zjachaliśmy, na dokończeniu ten wszystek budynek zastaliśmy, którego inwentarz niżej dostatecznie opisany widzieć można, do indagacyi ekspensy weszliśmy, a najprzód kontrakty z rzemieślnikami poczynione jako to cieślą, gancarzem, stolarzem, ślusarzem, szklarzem, mularzem zweryfikowaliśmy i do ekspensy pieniężnej wyciągnęliśmy, regestra różnych wydatków skomputowaliśmy. Co wszystko złączywszy wynosi summa przez wielmożnego starostę wyekspensowana złotych polskich szesnaście tysięcy dwieście groszy dwadzieścia sześć, co jako sprawiedliwie ekspedyowaliśmy, tak na to przy wyrażeniu pieczęci własnemi podpisujemy się rękami. Stanisław Ścibor z Rudołtowic Kotkowski sędzia ziemski województwa krakowskiego manu propria. Locus sigilli gentilitii cerei rubri. Franciszek Pelikanczyk Rychter podstoli krakowski manu propria. Locus sigilli gentilitii cera rubra signati.

Opisanie budynku dla wygody sądów ziemskich jakoteż dla bezpieczeństwa ksiąg sklepu murowanego die octava septembris w Czchowie anno millesimo septingentesimo sexagesimo septimo.

Wchodząc od kościoła drzwi na szpagach, w których zawiasy żelazne z zamkiem do zamykania prostym, nad tymi okienko niewielkie w ołów oprawne. Wszedłszy do sieni sklep na lewej ręce murowany, do którego drzwi żelaznych dwoje, pierwsze otwierają się do sieni, przy których wrzeciądzów dwa, o zawiasach trzech, osadzone w słupach kamiennych, z drugiej strony podobneż odrzwia kamienne osadzone, przy których drzwi żelazne z zamkiem i dwiema wrzeciądzami. które się do sklepu otwierają. W tym

sklepie okien dwoje, w których kraty żelazne o prętach siedmiu w słupach kamiennych osadzone, przy których okienice żelazne ze dworu, w tymże okna szklane taflowe w ołów oprawne. W tymże sklepie szafa na księgi wierzchem z pułkami a spodem szuflady od muru z tablaturą jak ściana długa, po drugiej stronie narożnych szaf dwie podobnież z pułkami na księgi, w tymże sklepie stół duży z sześcią szufladami na papiery, zamykanemi, posadzka z cegły tegoż sklepu wzdłuż i wszerz łokci dwanaście. Wychodząc do sieni izba ustępowa naprzeciwko, w której piece z kafli białych polewanych, w tejże izbie okien dwoje taflowych w ołów oprawnych, podłoga i powała z tarcic, w tejże izbie stół prosty duży, ławy koło ścian do siedzenia, drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z klamką, skoblem i wrzeciądzem. Wracając się do sieni izba sądowa podle sklepu, drzwi do niej na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w tejże izbie okien cztery taflowych w ołów oprawnych, w tejże izbie piec z kafli polewanych białych, podłoga i powała z tarcic, w tejże izbie stół na postumencie, około stołu balasy toczone, zamykany. Tamże naokoło ławy do siedzenia dla pacyentów. Wychodząc z izby w sieni posadzka ceglana, drzwi ku probostwu na zawiasach i hakach żelaznych z zasuwami dwiema żelaznemi, nad tymi drzwiami okienko taflowe w ołów oprawne. Wchodząc z sieni do pierwszej rezydencyi pana susceptanta naprzeciwko sądowej izby drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w tej izbie piece z kafli białych polewanych, podłoga i powała z tarcic, kominek kapiasty, w tej izbie stół prosty jeden. Z tej izby alkierzyk bez pieca i kominka, drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, podłoga i powała z tarcic, stolik mały jeden, okno taflowe jedno w ołów oprawne. Z tego alkierza wychodząc na prawą rękę spiżarka, do której drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, podłoga i powała z tarcic, nad tymi drzwiami okienko w ołów oprawne. Z tej spiżarki drzwi do kuchenki na zawiasach i hakach żelaznych z wrzeciądzem i skoblami żelaznymi, w tej podłoga ceglana, powała z tarcic, w tej kuchence okno niewielkie do ustępowej izby w ołów oprawne, z tejże drzwi do sieni na zawiasach i hakach z skoblami i wrzeciądzami żelaznymi. Wróciwszy się nazad ku rynkowi na drugim końcu budynku wchodząc do sieni drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem prostym, w tejże sieni posadzka ceglana, nad tymi drzwiami okienko w ołów oprawne, powała z tarcic naprzeciwko tych drzwi na wylot z zawiasami, dwiema hakami i zasuwami, nad tymi okienko w ołów oprawne. Z tejże sieni na lewą rękę izby dla susceptanta dwie o jednym piecu z dwiema kominkami, drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, drugie drzwi z sieni na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w tej izbie od rynku okien dwoje taflowych w ołów oprawnych, podle tej izby komorka o jednym oknie w ołów oprawnym, podłogi i powały z tarcic, w drugiej izbie okno jedno w ołów oprawne, podłoga i powały z tarcic. W tychże

izbach stołów dwa, z tejże sieni drzwi do rezydencyi gospodarskiej na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w pierwszym pokoju okien cztery w ołów oprawnych taflowych, podłoga i powała z tarcic, z tego pokoju drugi pokój, do którego drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w którym okno jedno taflowe w ołów oprawne, podłoga i powała z tarcic, też pokoje o jednym piecu, dwóch kominkach kapiastych, z tego pokoju izba gospodarska, do której drzwi na zawiasach i hakach żelaznych z zamkiem francuskim, w której okno jedno w ołów oprawne, podłoga i powała z tarcic, z tej izby drzwi do sieni na zawiasach i hakach żelaznych z haczykiem i klamką żelaznymi, z tejże drzwi ku probostwu na zawiasach i hakach żelaznych z haczykiem i klamką żelaznymi. W tej rezydencyi stół duży, w drugiej niewielki, stołków do siedzenia drewnianych czterdzieści do wszystkiego mieszkania. Na tym budynku dach dwoisty, z włoska robiony, gontami pobity, z facyatami nad każdymi drzwiami czterema z oknami taflowemi w ołów oprawnemi, na koło gzemsy, od dołu podsiębitka, kominy wszystkie na dach wywiedzione, karczochów blaszanych na końcach dachu dwa, na facyatach cztery.

Ekspens na budowanie kancelaryi:

	złote	grosze
Cieśli magistrowi zgodzonemu ze wszystkimi jego ludźmi, ułożeniem podłóg i pował, dachem podwójnym, gzemsami, z ordynaryą.	2964	24
Za tarcic kop szesnaście na powały, podłogi, drzwi, okiennice, szafy do sklepu, stoły, stołki, ławy, na buksztele, podsiębitki, faciaty, rusztowanie a zł. 1 gr. 15 tarcica	1440	—
Traczom od wyrznięcia drzewa na pół i licowego według kontraktu i wymiaru łokci	660	—
Furmanom od zwiezienia materyałów drewnianych na ten cały budynek z lasu, jako to przyciesi, drzewa zrzniętego, płazów, krokiew, łat, stragarzów, gzemsów, według podanego regestru	1004	—
Za gontów kop dziewięćset a gr. 20	600	—
Furmanowi od przywiezienia tych gontów	60	—
Za gwoździ gontowych kop tysiąc trzysta pięćdziesiąt, a gr. 12 kopa	540	—
Za bretnali kop dwadzieścia do przybijania podłóg, kopa a fl. 2	40	—
Za szpernalów do gzemsów przybijania kop dwa, a gr. 15 jeden szpernal, ...	60	—
Za trzy cetnary żelaza, a zł. 40 cetnar	120	—
Item za sztabę wielką żelaza	22	—

	złote	grosze
Za dziewięć zamków francuskich a zł. 11	99	—
Za zawias par dziewięć do tychże zamków a zł. 5 . .	45	—
Za gwoździe do tychże zamków i zawias	5	21
Item za szesnaście par zawias a zł. 5	80	—
Za gwoździe do nich	10	4
Za prostych zamków dwa do sieni a zł. 8	16	—
Za klamek dwie do drzwi a zł. 1	2	—
Za cztery zasówki do drzwi a zł. 1	4	—
Za haczyków ośmnaście do drzwi a gr. 10	6	—
Za wrzeciądzów jedenaście z skoblami dwudziestu dwiema do drzwi a gr. 15	5	15
Za oków od okien dwudziestu sześciu a zł. 5	130	—
Od roboty prętów stu sześćdziesiąt i ćwieków trzystu dwudziestu do tychże okien z kupnego żelaza jako wyżej . .	16	—
Od robienia gwoździ stu pięćdziesiąt dwóch do zabijania ramów od okien a gr, 1 z kupnego jako wyżej żelaza . . .	5	2
Za zawiasy do okienic dwudziestu czterech, sforniki, haki, zawłoczki z łańcuszkami	96	—
Od robienia z żelaza kupnego do pieców prętów siedmdziesiąt pięć (sic) a gr. 6	15	18
Za dwoje drzwi żelaznych do sklepu a fl. 70 z zawiasami	140	—
Za sześć haków do tychże drzwi	12	—
Za okiennic dwoje do tegoż sklepu a fl. 33	66	—
Za haki do tychże okiennic	5	—
Za ankrów sztuk ośm z klinami	60	—
Do tychże ankrów za szpernale	6	15
Za dwie kraty żelazne do okien sklepowych a fl. 25	50	—
Za zamek do drzwi żelaznych do sklepu	24	—
Od łomania kamieni siągów dwieście na sklep i podmurowanie całego budynku tudzież na fundamenta pod kominy i piec według podanego regestru	916	6
Furmanowi od zniesienia tychże kamieni	816	—
Mularzowi według kontraktu z ordynaryą	1440	18
Za wapna korcy czterysta a fl. 2 korzec	800	—
Furmanowi od zwiezienia tegoż wapna	200	—
Za cegły tysięcy czterdzieści na sklepienie do sklepu, kominy wywiedzione nad dach, kominki i fundamenta pod piece a fl. 24 tysiąc	960	—
Furmanowi od wywiezienia tej cegły	225	—

	złote	grosze
Bednarzowi za naczynie do mularki to jest cebrzyki, cebry, kadki	16	8
Za słupów kamiennych szesnaście do drzwi i okien do sklepu	69	—
Za stal do nakładania naczynia kamieniarskiego	2	6
Szklarzowi za okien dwadzieścia cztery i małych nade drzwiami cztery w ołów oprawne taflowe według kontraktu	295	—
Za kafli dużych kop dwanaście a fl. 16 kopa	192	—
Za kafli mniejszych kop ośm a fl. 10	80	—
Za kafli prostych kop trzy a fl. 5	15	—
Gancarzowi dodatku z ordynaryą do tychże kafli	24	—
Od stawiania sześciu pieców a fl. 6	36	—
Od postawienia pieca piekarskiego dla susceptanta	12	—
Za przeniesienie domostwa i na insze miejsca przestawienie z placu, na którym teraz stoi ten budynek	117	9
Pomocnikom do mularzów i najemnikom do brania fundamentów, do równania i wywożenia ziemi według osobliwego regestru ludzi pieszych tysiąc pięćset a gr. 12	600	—
Fornalowi ze czterema końmi i wozem za miesięcy ośm od wożenia piasku, gliny, wody i wszelkiej pomocy do tej fabryki wynosi ekspensy według regestru	410	—
Reparacyą wozu i kucie koni fornalskich	48	—
Przewoźnikowi od przewozu na Dunajcu z różnymi materyałami według kontraktu	40	—
Ślusarzowi od przybijania zamków, zawias i przybijania okowów do okien	70	—
Za sztybry czyli karczochy blaszane do czterech faciat i dwóch na rogach dachowych a fl. 8	48	—
Stolarzowi od robienia drzwi dwudziestu pięciu a fl. 3	75	—
Temuż od robienia okiennic dwudziestu sześciu a flor. 1 gr. 15	39	—
Temuż od roboty ram dębowych do okien z kwaterami dwiema dwudziestu sześć a fl. 3	78	—
Od szaf w sklepie z szufladami i pułkami na księgi i papiery drobne	60	—
Temuż od stołu do sklepu z postumentem na obie strony z szufladami dwunastu z drzwiczkami do zamykania	24	—
Temuż od robienia stołu do izby sądowej z szufladą jedną z balasami toczonemi w około stołu, który stół na gradusie ma stać jednym, po obu dwóch stronach drzwiczki, jak		

	złote	grosze
sędziowie siedzą, i z trzeciemi z powodu dla wchodu instygatora i z ławami dla pacyentów	36	—
Temuż od robienia stołu do ustępowej izby i ławy około heblowane	8	—
Temuż od stolików dwóch do rezydencyi susceptanta, po szufladzie w jednym	10	—
Temuż do izb gospodarskich dwóch stołów dwa . . .	8	—
Temuż od robienia stołków czterdziestu a gr. 15 . . .	20	—
Summa facit florenos . .	16200	26

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 200 str. 2785—2795, podanej do grodu krakowskiego przez Józefa Gipsona dnia 22 września 1767 roku.

[1]) Mandatu tego nie ma w księgach.

[2]) Vol. leg. VII, 473.

265. *Nowy Sącz, 14 listopada 1768 r.*

Manifestacya Feliksa Sędzimira podstarościego i sędziego grodzkiego sądeckiego i Aleksego Reklewskiego pisarza, iż z powodu spalenia się zamku sądeckiego nie mogli sądzić roczków skargowych.

Magnifici Sendzimir vicecapitaneus et iudex atque Reklewski notarius castrenses capitaneales Sandecenses in diligentia manifestantur.

Inducenda hoc loco erat manifestatio magnificorum Andreae Felicis in Łukowica Sendzimir burgrabii arcis Cracoviensis, vicecapitanei et iudicis atque Alexii a Rekle Reklewski tribuni districtus, notarii loci praesentis, cuius copia quoniam intra triduum, ut iuris et moris est, hucusque non est porrecta, proinde alterum officium facta de diligentia sui solenni manifestatione in recipienda eadem, renitentia vero partis de non porrecta, videndam eiusdem manifestationis in acta sua inscribere permisit de tenore sequenti:

Coram officio, cui protunc magnificus Adalbertus a Strzyzow Strzyzowski dapifer Rozanensis bonorum villae Lichwin in palatinatu Cracoviensi districtu Biecensi iacentium et consistentium haeres in locum infrascriptorum magnificorum loci praesentis vicecapitanei et iudicis atque notarii impetratus subdelegatus praesidebat, et actis praesentibus personaliter comparentes magnifici Andreas Felix in Łukowica Sendzimir burgrabius arcis Cracoviensis, vicecapitaneus et iudex atque Alexius a Rekle Reklewski tribunus districtus, notarius loci praesentis hanc officio et actis praesentibus castrensibus Sandecensibus in diligentia deferunt manifestationem. Quod licet ad mentem ultimariae constitutionis regni [1]) terminos querellarum in castro praesenti ac virtute limitationis eorundem die hodierna inchoare voluerint et pro termino diei hodiernae actualiter comparuerint, verum ob nimiam conflagrationem aliquo casu arcis praesentis Sandeceensis ac residentiarum ad iudicandum ne-

cessariarum nullatenus eosdem terminos causarum querellarum iudicare nequeunt nec commodam residentiam ad celebranda eadem iudicia hoc tempore habent, ideireo eadem iudicia terminorum querellarum ad captatum tempus ob spem reparandae commodioris residentiae pro eisdem iudiciis terminorum causarum querellarum iudicandarum reclamare mandando praesentibus in diligentia manifestantur.

Zapiska w Castr. Sand. t. 182 str. 2479, z dnia 14 listopada 1768 roku.

[1]) Vol. leg. VII, 702.

266. *Koszyczki, 17 lipca 1769 r.*

Stanisław Łętowski podkomorzy krakowski ogłasza, iż zamianował regentem swej kancelaryi podkomorskiej Józefa Mąkolskiego podpiska ziemskiego i subdelegata grodzkiego krakowskiego, podaje też, jakie mu przynależą funkcye.

Stanisław z Łętowa Łętowski podkomorzy generalny prześwietnych województwa krakowskiego i księstw zatorskiego i oświęcimskiego, wielicki, bocheński etc. starosta. Przezacnym obywatelom prześwietnych województwa krakowskiego i księstw zatorskiego i oświęcimskiego wiadomo czynię niniejszym instrumentem moim, iż jako żadne akta, tak i moje podkomorskie graniczne bez swego dozorcy i regenta porządnie konserwowane być nie mogą. Dlaczego prospiciendo omni securitati eorundem actorum granicialium, zważając eruditas dotes in iurisperitia urodzonego JM. pana Józefa z Mąkolic Mąkolskiego podpiska ziemskiego i subdelegata grodzkiego krakowskiego post obitum niegdy urodzonego Stanisława Korytowskiego subdelegata i susceptanta pierwszego grodzkiego krakowskiego przeszłego regenta umyśliłem temuż JMci regencyą kancelaryi mojej podkomorskiej konferować, jakoż niniejszym instrumentem moim konferuję, dając oraz zupełną moc i władzą jako przysięgłemu najprzód podług osobnej mojej dyspozycyi kluczy i ksiąg granicznych od sukcesorów niegdy pomienionego urodzonego Stanisława Korytowskiego odebrania a potem tąż kancelaryą moją dysponowania, actuum granicialium ac aliorum succamerarialium od urodzonych pisarza mojego podkomorskiego i komorników do kancellaryi przyjmowania, per extractus wydawania, rekomendując zatem tychże aktów pilną induktę i ksiąg in archivo terrestri Cracoviensi porządne konserwowanie za środkowaniem tego instrumentu. Dan w Koszyczkach dnia siedmnastego miesiąca lipca roku pańskiego tysiąc siedmset sześćdziesiątego dziewiątego. — Stanisław z Łętowa Łętowski generalny województwa krakowskiego i księstw zatorskiego i oświęcimskiego podkomorzy, wielicki, bocheński starosta manu propria. Locus sigilli succamerarialis.

Z oblaty w Castr. Crac. t. 202 str. 1253—1255, podanej do grodu krakowskiego przez Józefa z Mąkolic Mąkolskiego podpiska ziemskiego i subdelegata grodzkiego krakowskiego dnia

29 lipca 1769 roku. Tenże akt także Castr. Biec. t. 264 str. 1531—1534, oraz Castr. Sand. t. 138 str. 1209—1213.

267. *Warszawa, 4 sierpnia 1775 r.*

Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej o zdawaniu przez sądy raportów z czynności swoich tejże radzie.

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem w obec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej do wiadomości podajemy. Znając za fundament uszczęśliwienia krajowego zachowanie w nim sprawiedliwości, rzeczpospolita sejmująca w ustawach consilii permanentis poruczyła nam królowi i radzie przy boku naszym będącej articulo 1-mo [1]) utrzymać w swojej formie trybunały i wszystkie jurysdykcye rzeczypospolitej, articulo 2-do [1]) odbierać memoryały i raporta onychże tyczące się, articulo 3-tio paragrapho 1-mo [3]) nakazać tam, gdzie będzie z prawa należało, ażeby prawa exekucyą miały. Z tego powodu gdy już sądy nasze zadworne, marszałkowskie i komisya skarbowa koronna kilkakrotnie podały do rady nieustającej miesięcznych czynności swoich w krótkiej treści zebrane doniesienie, pozostaje nam teraz żądać podobnejże wiadomości od innych wszystkich jurysdykcyi rzeczypospolitej, nie końcem wglądania w wyroki sądowe bez zaskarżenia albo zawieszenia egzekucyi dekretów, których prawem zagruntowanej ważności jak najpilniej przestrzegać chcemy, lecz celem jedynie, ażeby ustanowionemu prawu zadosyć się stało, a stąd sercu naszemu i całemu narodowi z punktualnego sprawiedliwości szafowania dobrej nadziei i pociechy przybywało. A że zachodzi różność praw szczególnych prowincyom służących do porządku jurysdykcyi tychże prowincyi ściągających się, których dokładna i nie prędka wiadomość radzie nieustającej dla wypełnienia jej obowiązku koniecznie jest potrzebna, niemniej ażeby świadectwo pracy i zasługi sądzących przypominało nam królowi obmyślenia należytej nadgrody dla ich sławy i pożytku, żądamy i obligujemy niniejszym uniwersałem naszym, ażeby wszystkie kancelarye przysyłały wiadomości sądu własnego, gdzie która jurysdykcya z prawa powinna się sądzić? przez jak długi czas? i wielą kadencyami, wymieniając imieniami i nazwiskami osoby urząd składające i do kancelaryi tegoż sądu należące. A jako acta nemini denegantur, tak tem bardziej radzie nieustającej, obowiązanej do ustawicznej straży nad egzekucyą prawa, potrzebnie kommunikować się mają w następującym sposobie: ażeby każda kancelarya przez osoby akta i protokuły sądów trzymające przysyłały uwiadomienia z własnym podpisem niżej położonym po podpisie prezydującego sądów: pierwsze doniesienie przy zaczęciu jurysdykcyi z wyrażeniem, którego dnia sądy są ufundowane? w przytomności czyjej z osób sądowych? wiele ten sąd do wołania znalazł aktoratów i w jakich regestrach? drugie

uwiadomienie z każdej jurysdykcyi ziemskiej, grodzkiej i innych, po kilka niedziel sądzących się, po zakończeniu ich do rady naszej przesłane być mają, do którego dnia sądziła się kadencya i w czyjej z sędziów przytomności? jakim sposobem regestra były wołane? wiele odsądzono aktoratów in accessorio czyli finaliter? a wiele jest zaapelowanych? wiele nowych przybyło wpisów? i wiele spraw na przyszłą kadencyą pozostało do sądzenia? Trybunały i inne wszystkie jurysdykcye, po kilka miesięcy sądzące się, podobnymże sposobem doniesienia przesyłać mają: pierwsze w początku sądów, potem każdego skończonego miesiąca, naostatek po zakończonej kadencyi. Takowej wiadomości w radzie nieustającej potrzebujemy nietylko dla pewniejszej egzekucyi prawa w utrzymywaniu wszystkich jurysdykcyi w swojej formie, ale też dla obowiązanego przyszłemu sejmowi obmyślenia środków do prędkiej i łacnej sprawiedliwości, zaspokojenia procederów zagęszczonych i umniejszenia w kraju prawnej kłótni. Te to są jedynie zbawienne cele żądania naszego, a nie żaden zamysł uwłaczający cokolwiek prerogatywom jurysdykcyi i ich wyrokom. Do was zaś wielmożni i urodzeni obywatele administrujący sprawiedliwość szczególnym sposobem ten uniwersał nasz stosujemy, miłością sumienia i ojczyzny obostrzając niniejsze zalecenie nasze, ażebyście czułych obowiązków waszych sprawowaniem zawdzięczyli braci waszym szacunek i wiarę, z którymi was na też dostojeństwa wybrali i wynieśli; niech będzie szafunek sprawiedliwości równy, iżby nietylko możni, ale i najubożsi z jednostajną po niego udawać się ufnością i należyty onego wymiar otrzymać mogli. Niech on będzie czystym, iżby każdy z obywatelów własnej z dostatku, urzędu, urosłej powagi nie na przemoc w sądach lub zjazdach publicznych pod jakimkolwiek pozorem, a zwłaszcza tytułem naszym (co serce nasze ojcowskie najsrożej raniłoby), lecz na same przykładne zaspokojenia sporów i przyjacielskie w onych umiarkowanie zażywane będzie. Każda niesłuszna przemoc z równością obywatelską niezgodna niszczy narodową wolność, rujnuje prawo, i nadwereża szczęście krajowe: każdego ucisk bolałby nas srodze, jednostajną miłość dla całego narodu i troskliwość chcących zachowywać. Wszystkich nakoniec obywatelów wzywamy i obowiązujemy, ażeby już to dla nasycenia własnego serca, już to dla zjednania sobie w ojczyźnie sławy i szczęścia, już to dla łaski naszej królewskiej starali się więcej przyjacielskiem umiarkowaniem, aniżeli drogą prawnych processów należytej szukać sprawiedliwości. Wszelkie starania około zaspokojenia kłótni i niezgód mieć będziemy za najprzyjemniejszą zasługę. A gdy nam to doniesiono będzie, pamięć i wzgląd nasz za to obiecujemy, List ten nasz uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią Rady przy boku naszym Nieustającej z podpisem urodzonego sekretarza tejże rady rozesłać po grodach obojga narodów rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia IV miesiąca sierpnia, roku pańskiego MDCCLXXV, panowania naszego XI roku. — Stanisław August Król. Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku

jego Nieustającej do jurysdykcyi. *(podpisano:)* Andrzej Oginski W. X. litewskiego i R. N. sekretarz mp. — Do grodu krakowskiego.

Druk współczesny (1 arkusz) z wyciśniętą pieczęcią Rady Nieustającej, w oblacie w Rel. Castr. Crac. t. 206 str. 2507 pod datą 9 września 1775 roku.

[1]) Vol. leg. VIII, 89.
[2]) Vol. leg. VIII, 93.
[3]) Vol. leg. VIII, 98.

268. *Warszawa, 13 grudnia 1776 r.*

Ordynacya papieru stemplowanego, wydana przez króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej.

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej do wiadomości podajemy. Ponieważ konstytucya na zeszłym dopiero sejmie pod tytułem »Dochody skarbu koronnego« uchwalona [1]) warowała, ażebyśmy celem zabezpieczenia całości podatku papieru stęplowanego ordynacyą dla trzymających akta publiczne ułożyć rozkazali, przeto dopełniając w tej mierze obowiązków prawa a uszczerbkowi podatku pomienionego zapobiegając naznaczamy, ażeby metrykanci koronni tudzież wszyscy bez ekscepcyi akta publiczne trzymający, komornicy, namiestnicy, regenci, wiceregenci i susceptanci marszałkowscy koronni, ziemscy i grodzcy a oraz konsystorzów pisarze, także miast, miasteczek i jurysdykcyi wszelkich, teraźniejsi zaraz po nowym roku 1777, a następcy ich przy obejmowaniu aktów przed swemi księgami w obecności sędziów lub jednego sędziego miejsca tego, a w przypadku niezjechania sędziego miejsca tego tedy świadków najmniej trzech, wiary godnych, possessyonatów, przysięgę wykonali na tę rotę: »Ja N. przysięgam etc., jako żadnego kwitu de pretio bonorum ani zapisu w aktach, które sprawuję, inaczej nie przyjmę i nie zapiszę, szczególnie tylko na stęplowanym i przyzwoitej ceny papierze, także roboracyi i oblaty kontraktów zastawnych, także kart ręcznych i wekslów nie na stęplowanym i przyzwoitej ceny papierze będących nie przyjmę, a wszystkie ekstrakty dekretów i wszelkich tranzakcyi na stęplowanym papierze podług przepisu prawa wydawać, i aby dochód papieru stęplowanego uszkadzany nie był, przestrzegać i komisyi skarbowej donosić będę. Przytem ordynacyą JKMci i uniwersały komisyi skarbowej względem papieru stęplowanego zupełnie uskutecznię. Tak mi Panie Boże dopomóż etc«. Której to przysięgi wykonanej ekstrakty zaraz po wykonaniu mają oni do komisyi skarbowej koronnej odsyłać pod utratą funkcyi i karą czterech niedziel wieży i grzywien 500 w sądach komisyi skarbowej na poparcie czyjeżkolwiek a nawet oficyalistów skarbu koronnego wskazać mianą. A stosując się do praw o protokołach i papierze stęplowanym

uchwalonych postanawiamy, ażeby po wszystkich kancelaryach były protokoły cztery, jako to: pierwszy zapisów i kwitów de pretio na stęplowanym przyzwoitej ceny papierze, zaraz przy zeznaniu przez przyjmującego liczbą według swej kolei oznaczać mianym, i w który to stęplowanego papieru protokoł każdy zapis i kwit de pretio z osobistego zeznania na swoim osobnym arkuszu papieru stęplowanego przyzwoitej ceny ma być przyjmowanym, a na tym samym arkuszu już żadna tranzakcya zapisywana być nie może, ale reszta papieru białego tego arkusza od przyjętego na nim zapisu albo kwitu de pretio zbywająca niechaj przekreśloną zostanie. Drugi protokoł tranzakcyi długów dawnym zwyczajem nie na stęplowanym papierze, w który mają być przyjmowane oblaty i roboracye wszelkich kart ręcznych, wekslów, kontraktów zastawnych na stęplowanym przyzwoitej ceny papierze będących, także oblaty zapisów per extractum z innych aktów i protokułu stęplowanego wydanych; przytem każdy zapis w protokoł stęplowany przyjęty, ręką tego susceptanta, który go przyjmował, w ten protokoł tranzakcyi długów de tenore wciągniony być powinien, z wyrażeniem ceny papieru stęplowanego, na którym w protokoł stęplowany jest przyjęty. Trzeci protokoł tranzakcyi wieczystych podobnież dawnym zwyczajem, nie na stęplowanym papierze; w który mają być przyjmowane roboracye kontraktów przedaży, rezygnacye, donacye, cessye, transfuzye, submissye, intromissye, niemniej kwity różne (oprócz de pretio bonorum) i tegoż rodzaju tranzakcyi z inszych akt wyjętych oblaty; w tenże sam protokoł kwit de pretio bonorum w protokoł stęplowany przyjęty z takim wyrazem o cenie papieru stęplowanego, jak względem zapisów jest wyżej wyrażono, wciągnionym być powinien de tenore. Czwarty relationum, także nie na stęplowanym papierze. Nadto pomienione osoby akta publiczne trzymające pod obowiązkiem przysięgi nie będą mogły przyjmować roboracyi i oblaty kontraktów zastawnych, oraz kart ręcznych i wekslów takowych, któreby nie były na stęplowanym i przyzwoitej ceny papierze zapisane, tych zaś, które będą na stęplowanym należytej podług prawa ceny papierze, w przyjętej roboracyi i oblacie ma być wyrażona cena papieru stęplowanego; a jeżeliby kto, nie mając kontraktu zastawnego na stęplowanym przyzwoitej ceny papierze spisanego, chciał zeznać zapis zastawny[a], tedy ten do protokołu stęplowanego tak, jak inne zapisy, należeć ma; gdy zaś kontrakt zastawny na stęplowanym przyzwoitej ceny papierze spisany będzie, tedy jego roboracya i na ten czas zapis zastawny w protokoł niestęplowany tranzakcyi długów przyjętymi być powinny. A jako w tranzakcyach o kupno lub przedaż dóbr tylko od kwitu de pretio podatek papieru stęplowanego jest wyznaczony, tak przerzeczeni akta publiczne trzymający w donacyach, rezygnacyach, roboracyach, zapisywać kwitów de pretio nie mają, a oraz kontraktu rezygnacyjnego, w którymby był kwit de pretio, a osobno kwitu autentycz-

[a] w tekscie: zastawy.

nego transigens zeznać nie chciałby, roboracyi, a nawet i rezygnacyi samej przyjmować nie powinni i o takowym uszkodzeniu dochodów publicznych komisyi skarbowej donieść mają. Kontraktu zaś, w którymby nie było kwitu de pretio, wolno będzie przyjąć roboracyą jego. Przytem urządzamy, ażeby każdy komornik, metrykant, regent, wiceregent, susceptant i pisarze tranzakcye perpetuitatis przyjmujący co rok suscepty swojej summaryusz zapisów i kwitów de pretio, tudzież roboracyi i oblaty kontraktów zastawnych oraz kart ręcznych, wekslów, porządnie spisali i do komissyi skarbowej odsyłali. Zaś wydając per extractum zapis albo kwit de pretio z protokołu stęplowanego naznaczamy, aby na boku przy akcie zapisywali te słowa: susceptum in papyro a thesauro regni in quota N. signata. Nareszcie wolność zostawujemy oficyalistom skarbu koronnego, dyspozycyą do tego od komisyi skarbowej koronnej mającym, przeglądania protokołów wszelkich susceptowych i dostrzegania, jeżeli względem papieru stęplowanego prawo, niniejsza ordynacya i uniwersały komisyi skarbowej koronnej są zachowanymi, której rewizyi nikt bronić nie ma pod karą wyżej oznaczoną na poparcie oficyalisty skarbowego, w sądzie komisyi tejże wskazaniu podległą. List ten nasz uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią Rady przy boku naszym Nieustającej, z podpisem wielebnego sekretarza tejże rady rozesłać po grodach koronnych rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia XIII miesiąca grudnia roku pańskiego MDCCLXXVI, panowania naszego XIII roku. — Stanisław August król. Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej obwieszczający ordynacyą względem papieru stęplowanego dla trzymających akta publiczne. *(podpis):* X. M. Sierakowski P. W. kor. i R. N. sekretarz subscripsit.

Druk współczesny z pieczęcią Rady Nieustającej w oblacie w Rel. Castr. Crac. t. 207 str. 3943, podanej do grodu krakowskiego przez Błażeja Toporkiewicza ceł królewskich i rzeczypospolitej rewizora dnia 31 grudnia 1776 roku. Druk.: Zbiór rezolucyi Rady Nieustającej, wyd. 1780 r., część I nr. 41 str. 5—7, wyd. 1786 r. str. 195—196.

[1]) Vol. leg. VIII, 889 (por. także Vol. leg. VIII, 145).

269. *Warszawa, 14 lutego 1777 r.*

Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej w sprawie raportów, jakie mają składać sądy z swoich czynności.

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski.... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem wobec i każdemu z osobna komu o tem wiedzieć należy przy ofiarowaniu naszej królewskiej łaski wiadomo czynimy. Lubo za poprzedzającym listem naszym uniwersałem, który za zdaniem Rady przy boku naszym Nieustającej dnia czwartego sierpnia 1775 roku[1]) wydać rozkazaliśmy, z niemałym ukontentowaniem odbieramy od sądowych obojga narodów jurysdykcyi o swoich czynnościach doniesienia, które nietylko przykładnem zalecenia naszego dopełnieniem, ale też przez pilne urzędowych po-

winności sprawowanie przyspieszonej sprawiedliwości równym dla każdego udziałem, prawom i nam królowi posłuszeństwem, a stąd doskonałemi w ojczyźnie zasługami chwalebnie zalecają się, jednakże gdy niektóre jurysdykcye, nie dosyć stosując się do intencyi naszych, skuteczność onych niejakiem opieraniem się wstrzymują, żadnych dotąd do rady przy boku naszym nieustającej o sprawowaniu urzędów swoich raportów nie podają, uznajemy potrzebę powtórzenia listu naszego rekwizycyonalnego oraz zalecenia, ażeby o niezrywaniu kompletów, o niepsowaniu kadencyi prawa były zachowane, aby sędziowie pomniąc na obowiązki przysięgi swojej pod pretekstem zmyślonej choroby lub innych nieprawnych przyczyn kadencye sądów bez administracyi sprawiedliwości nie opuszczali, aby przez strony w pieniactwie zakochane szczególnie dla zerwania kompletu zapozwani sędziowie kondemnować się nie dopuszczali, dla faworu osób sprawiedliwości unikających ażeby nie podług prawa ustanowieni albo przysięgi nie wykonawszy albo zarzutem procesów tamowani urzędu sędziego nie sprawowali, do sądzenia spraw swoich własnych nie zasiadali i strony prawną w tej mierze czyniące excepcyą nie kondemnowali, ażeby sądy swoje przed terminem prawami znaczonym nie limitowali albo nad oznaczony termin nie przedłużali, prędzej nad godzinę odwołaniem sądów swoich oznaczoną sesyę nie składali i stąd niespodziewanymi procesami obywatelów nie obarczali, wpisów pomimo stron attencyą w rejekty, skrypcye w non sunt nie spuszczali, upadkiem terminów nie pokrzywdzali, deliberowaniem kilkomiesięcznem lub całoroczniem sprawiedliwości nie spóźniali, aby opóźnione sesye, niepilność w sądzeniu, mniej potrzebne prorogacye i inne umyślnie wyszukane zwłoki sprawiedliwości żądającym w interesach zawodu nie czyniły i prawnych kosztów nie pomnażały, ażeby w wołaniu spraw regestrów porządek był zachowany, ażeby sędziowie z regestrów summarii processus i apelacyjnych pod fałszywym identitatis negotii pretekstem aktoratów do taktowego regestru przenosić nie dopuszczali lub nie rozkazywali, niespodziewających się i niepilnujących z tego regestru nie kondemnowali, do mniemanego regestru iudicum żadnym prawem nie pozwolonego pod tytułem ustąpienia swego wpisu różnych spraw podług upodobania przenosić nie rozkazywali, wpisów na schedach nie notowali i onych porządku arbitralnie nie układali, przed limitą sądów swoich regestrów nie podpisywali, pomiędzy wpisami próżnych miejsc dla wpisowania spraw podług woli swojej zostawiać nie rozkazywali, a przez to żądającym widzenia regestrów i porządku wpisów swoich bezprawnie nie zabraniali, ażeby in elusionem prawa 1768 [2]) do ostatniego wpisu sądy kontynuować każącego wpisów przyjmować nie zabraniali, zamierzoną podług woli swojej onych do sądzenia wielością regestrów nie zamykali, inkwizycye przez się wyprowadzone podpisywali, po przeczytanych z sentencyonarza stronom dekretach też same in forma ułożone czytali i z sentencyonarzem weryfikowali, żeby ekstrakty dekretów z wyrokiem in stuba ogłoszonym zgadzały się, ażeby wszelkie do

sądu wniesienia ekscepcye przez sentencyą zizolowane znajdowały się w wydawanych stronom dekretach, zakładane do wyższego sądu apelacye adnotowane bywały, ażeby w czasie prawem oznaczonym dekreta publikowane strony rekwirujące wydawane odbierały, ażeby sędziowie listów instancyonalnych prawem 1768 [3]) zakazanych nie akceptowali, arbitrów podczas ustępu i innych osób, które pod ten czas in stuba znajdować się nie powinny, nie zatrzymywali a przez to sprawiedliwości i sekretu w wotowaniu nie przeszkadzali, ażeby starostowie grodowi już ustanowionych i urząd swój sprawujących sędziów bez przewodu prawnego od funkcyi nie oddalali a post cessum vel decessum którego z urzędników sądowych innego nieodwłocznie instytuowali, podobnie w takowym przypadku województwa i ziemie urzędników ziemskich jak najprędzej obierali, ażeby urzędy onych: pisarze, regenci i inni straż i dozór aktów publicznych mający sobie powierzony, one do domów swoich nie brali, nie zatrzymywali, subalternom swoim częstokroć nie zważając przymiotów lub nieprawnie przez siebie obranym tychże aktów zupełnie nie powierzali, ale zabiegając trafiającym się niezliczonego gatunku omyłkom i fabrykacyom, mając mieć pilny dozór, ażeby w protokołach próżne spacye zostawione nie bywały, tranzakcye nie na osobnych arkuszach, ale w protokołach wciąż wpisywano, pro iuribus cancellariae nad opis prawa zdzierstwa nie czyniono, ażeby obywatele do aktów publicznych przychodzący zawsze przytomnych regentów lub susceptantów w kancelaryach znajdowali, na satysfakcyach, procesach, terminach upadku nie ponosili, prezentą fałszywej satysfakcyi oszukiwanymi nie bywali, gwałtowność lub krzywdy użalać się chcący pod pozorem circumscriptionis aktów publicznych niesprawiedliwie denegowanych nie miewali, ażeby starostowie grodowi o wygodne kancelarye i lokacye starali się tak dla aktów bezpieczeństwa, jako i subalternów mieszkania, a gdy w wielkiem księstwie litewskiem pisarze do strzeżenia aktów prawem są obowiązani, więc sami oddalając się na miejscu swoim regentów praw wiadomych posesyonatów i przysięgłych zostawiać mają. Takie i tym podobne urzędowych obowiązków niedopełnienia były powodem, iże sejmująca rzeczpospolita równy dla każdego udział sprawiedliwości ubezpieczyć chcąca w ustawach Consilii Permanentis 1775 roku sub articulo I-mo utrzymać w swojej formie trybunały i wszystkie jurysdykcye rzeczypospolitej, sub articulo II-do odbierać memoryały i raporta, sub articulo 3-tio nakazać tam, gdzie z prawa będzie należało, ażeby prawa egzekucyą miały [4]), radzie przy boku naszym nieustającej moc dała, niemniej na sejmie ostatnim titulo [5]): »Objaśnienie ustanowienia rady nieustającej przy boku naszym«, żeby wszystkie ministerya i jurysdykcye naszych rezolucyi, listów napominalnych i rekwizycyonalnych za zdaniem rady wychodzących słuchali, obowiązuje; w przypadku nieposłuszeństwa władzę suspensionis ab officio nadaje. Ma jeszcze włożony na siebie obowiązek rada, ażeby do praw ojczyźnie potrzebnych projekta formowała. A czyliż mogą być potrzebniejsze i ojcowskiemu sercu

naszemu wiele nieukontentowania ujmujące, jako rozeznać te źródła, z których nieskończone między obywatelami prawne spory a z których zatrudnienie sprawiedliwości wypływa, i wynaleść sposoby onych zatłumienia, a do takowego zamiaru sądowe raporta bardzo wiele potrzebnych mogą przydać wiadomości. Przeto na mocy tych praw, niemniej stosując się do wyżej wspomnionego uniwersału naszego, wszystkie jurysdykcye rzeczypospolitej obojga narodów sądowe niniejszym rekwizycyonalnym listem za zdaniem rady przy boku naszym nieustającej obowiązujemy, ażeby wszelkiego sprawowania powinności swoich urzędowych do nas króla i rady raporta podawały. A jako rada bez mocy rozeznawania wyroków sądowych ma sobie powierzone nakazanie praw egzekucyi, szczególnie tylko w niżej opisanym sposobie tychże raportów sądowych żądamy; I-mo o miejscu reasumcyi, czasie lub kadencyi sądów prawem oznaczonej, te sądy albo w czasie swoim były zaczęte, albo jeżeli spóźnione i wcale nie kontynuowane, przyczyny dane być mają; 2-do czyli osoby jurysdykcye sądowe składające nulla obstante illegalitate do sądzenia zasiadały, lub przeciwnie; 3-tio wiele wpisów lub aktoratów zaległych, wiele nowych i w jakowych regestrach mieli do sądzenia, jeżeli wszystkie swoim porządkiem ekspedyowane, albo nie? przyczyny dane być mają; 4-to wiele wpisów było ekspedyowanych przez dekreta, wiele przez kondemnaty, wiele cum consensu partium w rejektę poszło, wiele per non sunt spadło; 5-to bez mianowania osób i rzeczy, wiele jakowej natury spraw było, które i na których akcessoryach per sententiam zastanowione, które do innych jurysdykcyi odesłane, w których kondescencye, komisye i inkwizycye wyznaczone, które i jakim sposobem finalnie ugodnie albo ex seriis controversiis decydowane, z których apelacye założone, dopuszczone lub niedopuszczone, w których kondemnaty nastąpiły; 6-to lubo pewni jesteśmy, że doskonałość osób na urzędzie sądowym będących, znając swoje obowiązki, nie będzie i być nie powinna zatrudniona wątpliwością o prawach umyślnie na przytłumienie sprawiedliwości wyszukaną, jednakże w przypadkach trafiającej się oczywistej wątpliwości po rozwiązaniu onej do nas króla i rady jurysdykcye sądowe udawać się mają bez mianowania osób i rzeczy, szczególnie tylko wątpliwość i przypadek opisując; 7-mo jako troskliwemu o powszechną spokojność sercu naszemu milsze i przyjemniejsze będzie prawa sejmu przeszłego 1776 titulo[7]): »Rozwiązanie konfederacyi« z chęci samych obywatelów wykonanie, niżeli przymuszająca surowość w tymże prawie położona, wszelkim przeto urzędom sądowym zalecamy, ażeby odwracając przepowiedziane prawem przykre dla niedopełniających skutki tym wszystkim, których jeszcze to prawo obowiązuje, w jurysdykcyach swoich czynienie recesów a onych per extractum do rady nieodwłoczne przysyłanie przypominali i przez miłość obywatelską zachęcali. Więc ażeby takowym sposobem i porządkiem raporta formowane, ręką prezydującego na sądach podpisane, do aktów własnych wprzódy per oblatam podawane a stamtąd ekstraktem wyjęte jurysdykcye kadencyami są-

dzące po skończonej każdej kadencyi, inne zaś, które innym porządkiem czasy sądzenia swego kontynuują, co kwartał do rady przy boku naszym nieustającej pod adresem do departamentu sprawiedliwości podawały, rekwirujemy. Oprócz urzędowych raportów wolno będzie każdemu obywatelowi do nas króla i rady do departamentu sprawiedliwości czynić doniesienie, jeżeliby który urząd swoich obowiązków jakimkolwiek sposobem nie dopełnił. A ponieważ prawo 1775 roku titulo[7]): »Przyspieszenie sprawiepliwości« między urzędami ziemskimi a grodzkimi w obydwóch prowincyach koronnych kolizyi stało się powodem, przez to i przyczyną udania się do nas króla i rady po wytłumaczenie tegoż prawa, więc dla ogólnej obydwom prowincyom koronnym wiadomości deklarujemy, iż tylko od grodu łęczyckiego do ziemstwa tegoż województwa apelacya iść powinna, z innych zaś grodów podług praw dawnych prosto do trybunału strony apelować mogą, a trybunał podług wzwyż wyrażonego prawa 1775 nie inaczej sprawy grodowe do ziemstw przez remissy ma odsyłać, jako za ugodą stron dobrowolnie sobie ziemstwa obierających. List ten nasz rekwizycyonalny uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią rady przy boku naszym nieustającej z podpisem wielebnego sekretarza tejże rady po grodach i parafiach tak koronnych jak i wielkiego księstwa litewskiego rozesłać rozkazaliśmy, a dla dostateczniejszego wszystkich obywatelów obwieszczenia te kopie wszędzie affligendo ad valvas publikowane być mają. Dan w Warszawie dnia XIV miesiąca lutego roku pańskiego 1777, panowania naszego VIII roku. — Stanisław August król. Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej do wszystkich jurysdykcyi obojga narodów. (*podpisano*): X. M. Sierakowski P. W. K. i R. N. sekretarz.

Druk współczesny z pieczęcią rady nieustającej w oblacie w Terr. Crac. Nov. t. 24 str. 41, podany do oblaty przez kancelaryę królewską 27 lutego 1777 r. Na odwrotnej stronie napis: Do ziemstwa krakowskiego in februario 1777. — Drukowany ten akt w Zbiorze rezolucyi i t. d. wyd. 1780 r. część 1 nr. 47 str. 9—13, wyd. 1786 r. str. 198—202.

[1]) ob. wyżej nr. 267.
[2]) Vol. leg. VI, 699.
[3]) Vol. leg. VII, 695.
[4]) Vol. leg. VIII, 89, 93, 98.
[5]) Vol. leg. VIII, 849 i n.
[6]) Vol. leg. VIII, 920.
[7]) Vol. leg. VIII, 283.

270. *Warszawa, 26 lutego 1779 r.*

Uniwersał komisyi skarbu koronnego, wyjaśniający niektóre przepisy ordynacyi stemplowej z 13 grudnia 1776 r.

Komisya rzeczypospolitej skarbu koronnego wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, osobliwie wszystkim osobom akta publiczne trzymającym do wiadomości podaje. Gdy z mocy prawa ordyna-

cya Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej względem papieru stęplowego dnia 13 miesiąca grudnia roku 1776 [1]) wydana i obwieszczona nakazuje, ażeby osoby akta publiczne sprawujące pod obowiązkiem przysięgi w tejże ordynacyi przepisanej nie przyjmowały do roboracyi i oblaty kontraktów zastawnych oraz kart ręcznych i wekslów takowych, któreby nie były na stęplowanym i przyzwoitej ceny papierze zapisane, a komisyą do wiadomości dochodzi, że w niektórych kancelaryach, skrypta i weksle po nastąpionym prawie nie na stęplowanym papierze lub nieprzyzwoitej ceny stęplowanym pisane w protokoł stęplowany (supplendo ten defekt) do roboracyi, oblaty, lub protestu przyjmują, czyniąc to oczywiście przeciwko obowiązkom swoim i nakazom wspomnianej ordynacyi, skąd mogłoby przyjść z czasem, że do skryptów i wekslów przy dawaniu onych niktby nie używał papieru stęplowanego i takowy papier w ten czas dopiero opłacany bywałby, kiedyby rzeczone skrypta lub weksle do roboracyi, oblaty czyli protestu przychodziły, a takowe skrypta i weksle, któreby na terminach zaspokajane bywały, przez nieopłacenie stępla uszczerbek skarbowi przynosiłyby; przeto komisya przestrzegając całości dochodów skarbu publicznego i chcąc, żeby wzwyż wyrażona ordynacya Najjaśniejszego Pana i Rady Nieustającej we wszystkiem była zachowana, wszelkie osoby akta publiczne trzymające tym swoim uniwersałem obwieszcza jeszcze i ostrzega, aby takowych skryptów co do sum i wekslów, któreby nie były na papierze stęplowanym lub nie przyzwoitej ceny pisane, do roboracyi, oblaty lub protestu wcale do akt nie przyjmowały, takowe przy tranzakcyach o kupno lub przedaż dóbr w donacyach, rezygnacyach, roboracyach kwitów de pretio nie zapisywały, gdyż takowe kwity na papierze stęplowanym przyzwoitej ceny do sumy zeznawane być powinny, tudzież kontraktu resignationis, w którymby był kwit de pretio, a osobno kwitu autentycznego transigens zeznać nie chciałby, roboracyi, a nawet i rezygnacyi samej nie przyjmowały, a to pod rygorem praw, wydając zaś per extractum zapisy albo kwity de pretio z protokołu stęplowanego na boku przy akcie zapisywać mają te słowa: susceptum in papyro a thesauro regni in quota N. signato. Nadto komisya rezolucyą swoją na dniu 11 marca roku przeszłego 1778 na zapytanie niektórych kancelaryi względem skryptów i kontraktów zastawnych przed prawem i ordynacyą w kraju nastąpionych a po prawie względem takowychże skryptów i kontraktów zastawnych tudzież wekslów i kwitów de pretio bonorum za granicą czynionych, gdy przychodzą do akt krajowych, do jakiego protokołu należeć mają, daną i po kancelaryach rozesłaną ponawia: iż wszelkie skrypta i kontrakty zastawne przed prawem względem papieru stęplowanego nastąpione a w aktach już roborowane albo oblatowane do protokołu niestęplowanego należeć mają, te zaś, które teraz dopiero do oblaty lub roboracyi przychodzą, aby z różnych miar nie były okazyą uszczerbku dochodów rzeczypospolitej, do protokołu stęplowanego i na papierze przyzwoitej ceny per oblatam vel

roborationem przyjmowane być powinny; wszelkie zaś skrypta, weksle, kontrakty zastawne i kwity de pretio bonorum za granicą czynione i do akt krajowych przychodzące powinny być przyjmowane w protokoł stęplowany na papierze przyzwoitej ceny. Nareszcie komisya WW. oficyalistom skarbu koronnego zaleca, iż gdyby w czasie przeglądania protokołów susceptowych ordynacyą pomienioną im dozwolonego dostrzegli w którychkolwiek aktach wykroczenie przeciwko prawu, ordynacyi i uniwersałom komisyi swojej, aby nieodwłocznie osoby wykraczające do komisyi swojej zapozwali. Który to uniwersał aby do wiadomości publicznej doszedł, po miejscach zwyczajnych publikować, do akt każdego grodu i innych jurysdykcyi sposobem oblaty podać, o podaniu wzięte attestata do komisyi swej odesłać Ichmościom panom superintendentom per provincias zleca. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 26 miesiąca lutego roku 1779. — Roch z Głogowy Kossowski podskarbi nadworny koronny mp. Locus sigilli. (*podpisano*): Concordat cum originali. A. Lubomirski W. K. prezydujący mp.

Druk współczesny, w oblacie w Terr. Crac. Nova t. 26 str. 47, podany do ksiąg 13 marca 1779 roku.

[1]) Ta ordynacya podana wyżej pod nr. 268.

271. *Warszawa, 4 maja 1779 r.*

Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej w sprawie raportów, jakie mają składać sądy z swoich czynności.

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem wobec i każdemu z osobna przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej wiadomo czynimy. Lubo za powtórzonymi listami naszymi uniwersałami, z których pierwszy dnia 4 sierpnia w roku 1775[1]), drugi dnia 14 lutego 1777 roku[2]) za zdaniem Rady przy boku naszym Nieustającej wydać rozkazaliśmy, z niemałem ukontentowaniem odbieramy od niektórych sądowych obojga narodów jurysdykcyi dokładne wiadomości o pilnym urzędowych powinności sprawowaniu, jednakże gdy niektóre jurysdykcye, sądy i urzędy niestosując się do prawa i intencyi naszych w przeszłych uniwersałach deklarowanych o czynnościach swoich żadnego nie czynią doniesienia, chcąc niemniej, ażeby wszelkie tamże znajdujące się rekwizycye dokładniejsze miewały uskutecznienie a Rada przy boku naszym Nieustająca stanom rzeczypospolitej w czynnościach swoich podawała świadectwo, jako sądowa sprawiedliwości administracya nic nie opuszcza, co prawa mieć chcą, co troskliwość nasza usiłuje, co jest pilności i baczeniu rady powierzone, czego sądowe obowiązki wymagają, co dobro publiczne pomnaża, spory obywatelskie ułatwia, majątki ubezpiecza i każdego w swoich powinnościach utrzymuje, że rezolucyom naszym za zdaniem rady wychodzącym zadosyć staje się, że niepozwolonemi z prawa dylacyami sprawiedliwość od-

włoczona nie bywa, że każdy sąd ekscepcye akcesoryjne wedle onych porządku rezolwuje i dopiero po ułatwionych i publikowanych sentencyach akcesoryjnych do sądzenia sprawy przystępuje, że każda jurysdykcya w legalności prawem opisanej do sądzenia zasiada, jedna drugiej władzy sądowej sobie nie przywłaszcza i tego najokropniejszego na powszechną spokojność i na prawa obywatelskie niebezpieczeństwa, to jest jurysdykcyi zamieszania, w granice władzy swojej nie dopuszcza, z takowych i tym podobnych powodów my król za zdaniem rady nieustającej wszelkie i wszystkie sądowe prowincyi koronnych jurysdykcye niniejszym rekwizycyonalnym listem obowiązujemy, aby sądowe raporta w czasie i sposobem w uniwersale roku 1777 wydanym przepisanym z wyrażonych tamże formalności nic nie opuszczając bez odwłoki to jest w przeciągu niedziel 4 od czasu skończonej kadencyi, limity sądów lub skończonego kwartału roku (jak jest w przeszłym uniwersale wyrażono) rachowanych zawsze z wyrażeniem osób zasiadających do rady podawane były, gdyż inaczej przychodzące dostatecznym raportem uznane nie będą, i w ten czas tylko na sądowe raporta z rady odpowiedzi następować będą, gdy raport niewcześnie podany lub niedokładny trafi się lub też będzie w nim okoliczność rezolucyi naszej za zdaniem rady potrzebująca. Te zaś wszystkie raporta, które od sejmu ostatniego dotąd od niektórych jurysdykcyi i sądów nie były do rady podane, rekwirujemy, ażeby po publikacie niniejszego uniwersału nieodwłocznie były nadesłane. Na ten koniec zlecamy departamentowi sprawiedliwości, ażeby dojrzawszy niedostateczność lub niepodanie wczesne raportu listem prezesa swojego dopełnienie niniejszego i dawniejszych uniwersałów zalecał, przypominając prawo 1776 roku titulo [3]): »Objaśnienie ustanowienia rady« etc., podług którego po tylu listach rekwizycyonalnych w przypadku niesłuchania onychże list upominalny i dalszy rygor musiałby następować, ażeby po publikacie niniejszego uniwersału wszystkie urzędy grodzkie prowincyi koronnych w najpierwszych swoich sądowych raportach donieśli, na jakowych terminach są kadencye grodzkie powyznaczane, a jeżeliby gdzie wedle prawa 1768 roku titulo: [4]) »Złączenie trybunału koronnego« cztery na rok kadencye wyznaczone nie były, ażeby WW. starostowie grodowi w nieodwłocznym czterech kadencyi wyznaczeniu temu prawu zadosyć uczynili, ażeby primae instantiae jurysdykcye koronne, które konstytucya 1768 roku wyżej wyrażona do odsądzenia wszystkich wpisów etiam z przeciągiem kadencyi obowiązuje i które w późniejszych prawach nie mają innych dla siebie przepisów, to prawo wykonały; ażeby pod pretekstem wątpliwości o prawie kadencye sądowe ubezpieczającym onych nie opuszczały, gdyż prawo 1764 roku sejmu convocationis pod tytułem [5]): »O sądach ziemskich« folio 64, prawem 1768 roku titulo [6]): »Złączenie trybunału koronnego« na całą Koronę rozciągnione, a drugie 1776 roku titulo [7]): »Subdelegacya sądów ziemskich« nieopuszczanie kadencyi ziemskich ubezpieczające są jawne, że w przypadku nieprzytomnooci którego z sędziów subdelegaci obierani być

mają, tudzież ekscepcya dla województw wołyńskiego, podolskiego i bracławskiego w tym prawie położona, jak ma być rozumiana, już jest dla sądu ziemskiego bracławskiego przez rezolucyą naszą za zdaniem rady pod dniem 15 miesiąca grudnia 1778 roku nastąpioną wytłumaczona w słowach, »że prawo 1776 roku nie inaczej ma być rozumiane, tylko że elekcya dwóch subdelegatów pozwolona i porządek onych z sędziami zasiadania nie ściąga się do województw wołyńskiego, podolskiego i bracławskiego a zaś konstytucya 1764 roku convocationis folio 64 titulo: »O sądach ziemskich« jednego subdelegata na miejsce nieprzytomnego któregokolwiek sędziego obierać pozwalająca dla niektórych województw wielkopolskich uchwalona a prawem 1768 roku titulo »Złączenie trybunału koronnego« folio 218 na całą Koronę rozciągniona i w wyżej wyrażonych województwach wołyńskim, podolskim, i bracławskim egzekucyą swoją mieć powinna«. W niektórych raportach sądowych koronnych dochodzą do rady przy boku naszym nieustającej wiadomości, że z przyczyny następujących świąt albo dni zapustnych tudzież za konsensem obywatelów kadencye nie sądzone lub niedosądzone bywają; takowe i tym podobne przyczyny nie mogą i nie powinny dyspensować sędziów od ich obowiązków, które na nich prawo i przysięga włożyły; przeto gdyby obywatele do attendencyi spraw swoich nie znajdowali się, wpisy porządkiem przywołane być mają i sąd każdy na miejscu do sądzenia wyznaczonym zostając i dostarczające sprawy zasądzając w kończącym się sądzenia czasie sądy swoje limitować powinien; tym sposobem urzędowe obowiązki dopełnione będą. Zaś po limicie sądów pisarze lub na ich miejscu wedle praw koronnych pióro trzymający protokułów dekretowych i sentencyonarzów do domów swoich brać nie mają, ale one w aktach sądowi każdemu przyzwoitych zostawiać powinni. List ten nasz uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią rady przy boku naszym nieustającej z podpisem wielebnego sekretarza tejże rady rozesłać do grodów prowincyi koronnych rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia 4 miesiąca maja roku pańskiego 1779 panowania naszego XV. — Stanisław August król. — Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej względem raportów od jurysdykcyi sądowych w prowincyi koronnej. *(podpisano:)* X. Antoni Aleksandrowicz pisarz wielki koronny, sekretarz R. N.

Druk współczesny w oblacie w Terr. Crac. Nova t. 26 str. 131, podanej do ksiąg 18 marca 1779 roku. — Drukowany ten akt w Zbiorze rezolucyi i t. d. wyd. 1780 r. część I str. 282—284 nr. 135.

[1]) Ob. wyżej nr. 267.
[2]) Ob. wyżej nr. 269.
[3]) Vol. leg. VIII, 849 i n.
[4]) Vol. leg. VII, 678 i n.
[5]) Vol. leg. VII, 64.
[6]) Vol. leg. VII, 678 i n.
[7]) Vol. leg. VIII, 908.

272. *Warszawa, 15 sierpnia 1779 r.*

Antoniego Lubomirskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

We wszystkich rządach jurysdykcyom podległych jako sprawiedliwość administrowana być powinna, tak znając z doświadczenia, że wszystkie kahały pod różnymi pretekstami zwykły przeciąg czynić, a przez to i[a]) sprawiedliwości unikać, zabiegając przez to[b]) tym inkonweniencyom w kahale miasta JK. Mci Kazimierskim przy mieście Krakowie lokowanym takowe czynię ustanowienie.

1. Primo. Ażeby wszystkie sprawy ex prima instantia wynikające w kahale były sądzone, salva appellatione do wyższej jurysdykcyi podług gatunku sprawy czyli do sądu rabińskiego czyli też duchownego, a stamtąd któraby strona pokrzywdzoną się sądziła[c], wolna apelacya do jurysdykcyi wojewodzińskiej dopuszczona onej niech będzie.

2. Secundo. Jurysdykcya wojewodzińska sprawę przypadającą z apelacyi sądzić nie powinna, jeżeli pierwej nieopiera się w sądach żydowskich, i takowe ma odsyłać koniecznie do sądów tychże żydowskich pierwszej instancyi.

3. Tertio. A że się często trafia, osobliwie w sprawach solutionis, iż apelacye zwykli zanosić do najwyższej[d] instancyi wojewodzińskiej, przeto sprawa takowa, która nie wynosi złotych polskich 250 dico zł. p. dwieście pięćdziesiąt, nie może być dopuszczona do najwyższej instancyi wojewodzińskiej, ile się to zwykło dziać dla zwłoki sprawiedliwości.

4. Quarto. Pozwy strona stronie wydawać powinna na niedziel dwie przed kadencyą sądową i z przyzwoitego wpisu rozsądzić się mają. A gdy nastąpi iudicatum i apelacya zaniesiona do trzeciego dnia przemilczana będzie, to jest gdy strona stronie o skasowanie tego dekretu w tych dniach trzech nie wyda pozwu do wyższego sądu, tedy takowy dekret jako zaakceptowany i niewzruszony jurysdykcya sądowa mieć go ma.

5. Quinto. Żydzi pożyczający pieniędzy a biorący na zastaw rzeczy, jeżeli za lat dwie w zapłaceniu zaspokojeni nie będą, tedy powinni oświadczyć się jurysdykcyi i pójść do taksatora katolickiego, a dopiero otaksowane i rękami taksatorów podpisany onych regestr wolno sprzedać.

6. Sexto. We wszystkich sądach zwykły się zagęszczać kondemnaty a jurysdykcye czasem na stan i majątek osób nie zważają. Przeto w większych sprawach za kondemnatę złotych polskich ośm, a w mniejszych złotych polskich cztery wyznaczam; kondemnata na kadencyi sądów nie więcej jak jedna otrzymana być ma.

Działo się w pałacu moim warszawskim dnia pietnastego sierpnia tysiąc

[a] B. brak. [b] B. przez to. [c] B. która strona pokrzywdzoną sądziłaby się. [d] B. pierwszej.

siedmset siedmdziesiątego dziewiątego roku. A. Lubomirski W. Krak. Locus sigilli gentilitii.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 211 str. 175 – 177; podał ten akt do grodu krakowskiego 7 lutego 1780 roku żyd Pinkies Szyjowicz syndyk synagogi kazimierskiej przy Krakowie, ogłaszając go jako: iura eidem sinagogae Casimiriensi ad Cracoviam per illustrissimum Antonium Sacri Romani imperii principem in Wisnicz et Jarosław Lubomirski protunc palatinum ad nunc vero castellanum Cracoviensem data. — Co do tekstu B. ob. nr. 273.

273. *Korytnica, 29 stycznia 1780 r.*

Stanisława Dembińskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich.

We wszystkich rządach i t. d.

(zgodna ta ordynacya dosłownie z podaną powyżej pod nr. 272 ordynacyą z 15 sierpnia 1779 r. Odmianki podane są w dopiskach jako brane z tekstu B. Dopiero zakończenie inne).

Działo się w Korytnicy dnia dwudziestego dziewiątego stycznia roku tysiącznego siedmsetnego ośmdziesiątego. S. Dembiński wojewoda krakowski. Locus sigilli gentilitii.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 211 str. 177—179, podanej do ksiąg 7 lutego 1780 roku przez Pinkiesa Szyjowicza syndyka synagogi kazimierskiej przy Krakowie.

274. *Warszawa, 25 lutego 1780 r.*

Uniwersał króla Stanisława Augusta, za zdaniem Rady Nieustającej nakazujący eliminować z ksiąg sądowych wszelkie pisma konfederacyi barskiej.

My Stanisław August z bożej łaski król polski... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wiedzieć należy, przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej wiadomo czynimy. Gdy urodzeni instygatorowie koronni nam i radzie przy boku naszym nieustającej uczynili doniesienie jako na dopełnienie prawa 1776 roku titulo:[1]) »Rozwiązanie konfederacyi«, niemniej rezolucyi naszej za zdaniem rady dnia 23 miesiąca maja roku 1777 wydanej zapozwawszy wszystkie kancelarye krajowe do trybunałów obojga prowincyi koronnych zyskali tamże dekreta eliminacyą pism spisku barskiego w aktach kancelaryi krajowych znajdujących się nakazujące, które to dekreta, to jest trybunału piotrkowskiego dnia szóstego miesiąca lutego roku 1779 między urodzonymi instygatorami koronnymi z urzędu swego czyniącymi, tudzież urodzonymi pisarzami ziemskimi i grodzkimi, regentami, wiceregentami, susceptantami i kancelaryami prowincyi wielkopolskiej, drugi trybunału lubelskiego dnia 9 miesiąca października roku tegoż podobnie między urodzonymi instygatorami koronnymi, pisarzami, regentami, burgrabiami, wiceregentami, susceptantami, kancelaryami ziemskiemi i gro-

dzkiemi prowincyi małopolskiej ferowane z całym oraz w tej sprawie procesem dla nastąpić mającej onych eksekucyi pokładają, przeto my król stosując się tak do prawa, jako i rezolucyi naszej wyżej wyrażonych, przywodząc oraz do eksekucyi namienione trybunałów koronnych dekreta, niemniej mając wzgląd przyzwoity na bezpieczeństwo fortun i interesów obywatelskich, które w tranzakcyach zamykać się a tylko tytuły lub słowa eliminacyi wymagające mieć mogą, nie tylko urodzonych pisarzów, regentów, burgrabich, wiceregentów, susceptantów ziemskich i grodzkich dekretami do eliminacyi obowiązanych, ale też i zupełne sądy ziemskie i urzędy grodzkie obojga prowincyi koronnych niniejszym listem naszym rekwirujemy, ażeby na kadencyach sądowych też sądy ziemskie i urzędy grodzkie wraz z pisarzami i innymi kancelaryów oficyalistami, przywodząc do egzekucyi dekreta trybunalskie, te eliminacye pilnie, ostrożnie i dokładnie czynili, osobliwie w takowych tranzakcyach, które z interesami cywilnymi będą połączone. Co gdy wykonają, wszystkie tranzakcye, które w całości eliminowane będą, summaryuszem kategorycznym de actu et data specyfikowane do archiwum rady przy boku naszym nieustającej oddawać mają. Które zaś tranzakcye po części albo w słowach z protokułu eliminowane będą, mają być onych wyjęte ekstrakty w całości, tak jak przed eliminacyą w protokołach znajdują się, a takowe ekstrakty z kancelaryi prowincyi wielkopolskiej wszystkich do akt trybunału piotrkowskiego, zaś z kancelaryi małopolskiej prowincyi do akt trybunału lubelskiego też same sądy ziemskie i urzędy grodzkie eliminowane słowa lub punkta w extraktach podkreśliwszy, lub innym sposobem oznaczywszy i podpisawszy oddać powinny będą, które do akt trybunalskich obojga prowincyi komportowane nikomu ekstraktami wydawane być nie mają, tylko chowane na przypadek, gdyby kto z przyczyny eliminacyi takowej zakwestyonował tranzakcyą; w ten czas z akt trybunalskich ekstraktem wydana być ma z zaświadczeniem, które w tranzakcyi formalia są wymazane a które w mocy swojej zostawione. Gdzie zaś kancelarye ziemskie lub grodzkie nie w miejscach kadencyi sądowych znajdują się, sądy ziemskie albo urzędy grodzkie, do których należeć będzie, na miejsce onych in pleno zjeżdżać i toż samo wedle opisu wykonywać mają. Wszystkie zaś sądy i urzędy niniejszym listem rekwirowane exekucyę dekretów trybunalskich wedle tego przepisu jak być może najprędzej uczynić i radzie przy boku naszym nieustającej dokładnie raportować mają z przyłączeniem zaświadczenia rekwizycyi, jako te pisma są eliminowanemi. List ten nasz uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią rady przy boku naszym nieustającej, z podpisem wielebnego sekretarza tejże rady rozesłać do grodów prowincyi koronnych rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia 25 miesiąca lutego roku pańskiego 1780, panowania naszego 16 roku. Stanisław August król. Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej na ra-

port czyli doniesienie UU. instygatorów koronnych. *(podpisano:)* Antoni Alexandrowicz pisarz wielki koronny, sekretarz R. N.

Druk współczesny w oblacie w Terr. Crac. Nova t. 27 str. 1105. Drukowany ten akt w Zbiorze rezolucyi i t. d., wyd. 1780 r. część I str. 290—291 nr. 314.

[1]) Vol. leg. VIII, 920.

275. *Warszawa 23 lutego 1780 r.*

Uniwersał komisyi skarbowej w sprawie używania papieru stemplowanego.

Komisya Rzeczypospolitej Skarbu Koronnego wszem w obec i każdemu, komu o tem wiedzieć należy, wiadomo czyni. Gdy prawa roku 1775 pod tytułem [1]): »Papier stęplowany«, tudzież roku 1776 pod tytułem [2]): »Dochody Skarbu Koronnego« nakazują, ażeby do wszelkich tranzakcyi, wekslów, kart ręcznych i zapisów był używany papier stęplowany w proporcyą summy podług klasyfikacyi tymże prawem roku 1776 uniwersałami komisyi swojej i tabelą na ten koniec sporządzoną i do wiadomości publicznej podaną opisanej, a od takowego używania wspomnione prawa nikogo nie wyłączają, przeto mając od oficyalistów swoich doniesienia, iż tak bankierowie jako i kupcy do wekslów, asygnacyi i innych dokumentów pieniężnych tak między sobą, jak i obywatelom dawanych nie zawsze zwykli używać takowegoż papieru stęplowanego, a ocalając dochody skarbu koronnego i bezpieczeństwo fortun obywatelskich opatrując, ażeby nikt zawodzony nie był przez przyjmowanie takowych dokumentów na niestęplowanym papierze, które prawo roku 1775 za nieważne i przez żaden sąd przyjęte być nie mające deklarowało; aby oraz każdy nakazy prawa ściśle zachowywał i od opłaty należytości skarbowej żadnym sposobem nikt się nie uchylał, niniejszym uniwersałem ostrzega i zaleca, ażeby bankierowie i wszyscy kupcy w Koronie weksle, assygnacye wekslowe i wszelkie dokumenta pieniężne nie na innym papierze, tylko od skarbu koronnego stęplowanym w proporcyą summy dawali, oraz kupcy na ekstrakty z ksiąg swoich rachunkowych, do sądów przychodzić mające papieru ceny grosza srebrnego jednego używali, a to pod rygorem na uszkadzających dochody skarbu publicznego prawami przepisanym. Dla czego oficyalistom swoim nakazuje, ażeby takowe osoby uszkadzające skarb publiczny do sądu komisyi swojej odtąd zapozywali. Który uniwersał aby każdego doszedł wiadomości, po miastach i miasteczkach publikować i do akt publicznych sposobem oblaty podać IchMciom pp. superintendentom per provincias zleca. Działo się w Warszawie na sesyi dnia 23 miesiąca lutego roku 1780. Roch z Głogowy Kossowski podskarbi nadworny koronny mp. L. S.

Druk współczesny w oblacie w Ter. Crac. Nova t. 27 str. 1103.

[1]) Vol. leg. VIII, 145.

[2]) Vol. leg. VIII, 889.

276. *Złoty Potok, 9 października 1782 r.*

Piotr Potocki ustanawia Leyzera Jakubowicza rabinem w dziedzicznem miasteczku Janowie i określa jego funkcye.

Piotr z Alkantary hrabia na Czernelicy i Janowie z Złotego Potoku Potocki wojewodzic wołyński. Wszem wobec i każdemu z osobna, w szczególności starszym synagogi, pospólstwa i całej parochii dziedzicznego miasta mego Janowa w województwie krakowskiem w powiecie lelowskim będącego [wiadomem] czynię, jako starozakonnego Leyzera Jakubowicza temuż miastu i całej parochii rabinem postanawiam, dając mu w tejże synagodze i parochii całej podług obrządku starozakonnego moc duchowieństwa zupełną sprawiania, nabożeństwa spełniania, sądów podług sprawiedliwości czynienia i wszelkiej, jak tylko ten urząd wyciąga, w granicach jego administracyi, a to do skończenia życia jego, a tak postanawiam i przykazuję synagodze i całej parochii Janowskiej, aby przerzeczonemu Leyzerowi Jakubowiczowi jako aktualnemu rabinowi wszelkie posłuszeństwo i uszanowanie podług starozakonności czynili. Na występnych zaś i temu przeciwiających się nietylko tenże Leyzer Jakubowicz rabin aktualny moc będzie miał ukarania, lecz i dwór ściągać kary ciężkie na nich usiłuje. Ile zaś nabożeństwa, ceremonii i wszelkiego obrządku lub sądu w synagodze i całej parochii Leyzerowi rabinowi sprawiać przypadnie, tedy wszelką skromność i sprawiedliwość bez względu i przywiązania się do której strony, jakoli też depaktacyi i zawzięcia, ma rabin zachować a w przypadku stronie uciążliwą się sądzącej apelacya do jurysdykcyi dworskiej zostawuje się. Jeżeliby zaś komu z samymże rabinem interes mieć trafiło się, tedy ani w jego ani w starszych sądzie, lecz do mojej zostawiam decyzyi, do zaniesienia zaś na rabina skargi czas niedziel dwóch przed mną lub w niebytności jurysdykcyi zamkowej wyznaczam. A gdy w tym czasie kto pretensyą swoją taić będzie, tedy po upłynieniu niedziel dwóch wszelka pretensya przepadnie. Porządek w synagodze, postanowienie kantora, szkolników bakalarzy, rzezaków, tudzież podatkowania wszelkiego i składek różnych i co tylko będzie w szczególności należało się do rabina, więc rabin, a co do starszych, więc społem w całej parochii czynić mają, a nieposłusznych i odpierających dwór mocą swoją przycisnąć deklaruje. Domostwo wygodne do mieszkania rabinowi kahał obmyśli, a choćby w swojem mieszkał, tedy i to podług dawnego zwyczaju talarami bitymi corocznie sześciu odpłacane być ma niemniej na sustentacyą rabina lub krzyśką wszelkiego mięsiwa i drobiu (aby rabin trzymał) lub też gotowymi pieniądzmi na każdy tydzień po zł. pięć kahał rabina kontentować będzie, względem czego przy poczęciu każdego roku kahał z rabinem ma się umówić, tudzież cokolwiek podług zakonności od kogo co rabinowi należy, tedy każdy punktualnie ma się jemu uiszczać. Handel towarów wszelakich prowadzić rabinowi wolno będzie, bez przeszkody jednak innym. Względem zażywania trunków sposób rabinowi, jakim używać

ma, obmyślicie, jednakże gdy propinacya w arendę puszczona zostanie, tedy rabin lub sobie na własną szczególnie potrzebę piwa zrobić lub też skąd przywieść wolno mieć będzie. Przyczyną trwałości niniejszego konsensu tenże aktami grodu siewierskiego roborować przyrzekam i na to przy położeniu rodowitej pieczęci ręką własną podpisuję się. Działo się w pałacu potockim dziewiątego miesiąca października roku pańskiego tysiącznego siedmsetnego osiemdziesiątego drugiego. — Piotr Potocki mp. Locus sigilli gentilitii.

Z oblaty w Rel. Castr. Crac. t. 214 str. 2336—2338, podanej do grodu krakowskiego przez Leyzera Jakubowicza dnia 19 września 1783 roku.

277. *Warszawa 11 kwietnia 1783 r.*

Stanisław August król nakazuje za zdaniem Rady Nieustającej wprowadzenie w ziemstwach i grodach regestru dla spraw dyssydenckich.

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... za zdaniem Rady Nieustającej. Wszem wobec i każdemu z osobna przy ofiarowaniu łaski naszej królewskiej wiadomo czynimy. Gdy przy zniesieniu dicasterii mixti przez prawo traktatowe 1775 w akcie osoknym artykule pierwszym punkcie trzecim [1]) sprawy wszystkie, które za konstytucyą 1768 [2]) roku temu sądowi należały, do sądów naszych zadwornych assessorskich koronnych i wielkiego księstwa litewskiego są przeniesionemi, a takowe sprawy nie inaczej podług przepisu wspomnionych praw tylko a definitiva sententia via appellationis czyli remissionis od ziemstw i grodów przez rozsądzenie wprzód w tychże primarum instantiarum sądach przechodzić powinny, przeto sposobem w ordynacyi dla sądów iudicii mixti w konstytucyi 1768 roku [3]), wyrażonym w słowach: »Ażeby zatem takowe sprawy obrócone wprzód do ziemstw i grodów tamże długo nie więzły, propter accelerationem iustitiae ustanawiamy po ziemstwach i grodach osobliwe regestra pod tytułem: causae iniuriarum pacem et tranquilitatem dissidentibus cautam laedentium, jeden antiquiorum ab anno normali 1717, drugi recentiorum post modernum tractatum, którym to ziemstwom w Koronie dla spraw takowych nad przepisane kadencye pozwala się dłużej sądzić jednym tygodniem w każdej kadencyi najpryncypalniejszego powiatu, a grody in determinatione swych sądów podobnież obrócić mają czas tygodniowy do spraw rzeczonych w Wielkim Księstwie Litewskiem. Ponieważ sądy ziemskie i grodzkie mają czas sobie większy do sądzenia spraw swych wyznaczony, więc takowym sądom nie przydając czasu więcej do sądzenia na kadencyi jednej, tylko w roku tak ziemskiej jako i grodzkiej tydzień jeden dla odwoływania tych regestrów zachowujemy« my król za zdaniem rady nieustającej otworzenie wspomnionych regestrów sądowych na sprawy dyssydentskie punktem szóstym traktatu 1768 wymie-

nione, jeśliby gdzie dotąd otworzonymi nie były, juryzdykcyom ziemskim i grodzkim koronnym i W. X. Litewskiego zalecamy, a oraz wołanie takowych regestrów w ziemstwach i grodach obojga narodów do czasu i sposobu wzwyż wyrażoną ordynacyą szczególniej przepisanego chcąc mieć stosowane, podobnież i względem kondescensyi, jeśliby gdzie w rodzaju tychże spraw dyssydentskich ex decisione uznanemi były, ażeby prawo traktatowe 1768 w punkcie trzynastym artykułu drugiego[4]) podług jego wyrazów przez magistratury krajowe, koronne i W. X. Litewskiego w swojej eksekucyi zachowywane było, ostrzegamy. Dlaczego list ten nasz uniwersał podpisaliśmy i on wydrukowany per copias pod pieczęcią rady przy boku naszym nieustającej z podpisem wielebnego sekretarza tejże rady do kancelaryi ziemskich i grodzkich koronnych i W. X. Litewskiego rozesłać rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia XI miesiąca kwietnia roku pańskiego M.DCCLXXXIII, panowania naszego XIX roku. – Stanisław August król. — Uniwersał Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku jego Nieustającej względem otworzenia regestrów z kadencyi sądowych dla spraw dyssydentskich, do prowincyi obojga narodów wydany. *(podpisano:)* Adam Naruszewicz biskup koadjutor smoleński, pisarz wielki W. X. L., sekretarz królewski mp.

Druk współczesny w oblacie w Rel. Castr. Crac. t. 214 str. 1149 – 1150, podanej do grodu krakowskiego dnia 6 maja 1783 roku przez Dominika Ostrowskiego. — Drukowany ten akt w Zbiorze rezolucyi i t. d. część III (wyd. 1786 r.) str. 101—102, nr. 104.

[1]) Vol. leg. VIII, 61.
[2]) Vol. leg. VII, 580, 717.
[3]) Vol. leg. VII, 721.
[4]) Vol. leg. VII, 581.

278. *Kraków, 30 czerwca 1783 r.*

Eliasza Wodzickiego starosty krakowskiego ordynacya grodu krakowskiego i kancelaryi tegoż grodu, z taksą dla tejże.

Elias de Granow Wodzicki, generalis Minoris Poloniae, Cracoviensis, Stopnicensis etc. capitaneus, ordinis sancti Stanislai eques. Quum quidem authoritas capitanealis uti brachium regale legibus et constitutionibus regni firmatum in hoc potissimum consistat fundamento, ut iustitiae sive per se sive per officiales administrandae specialem habeat curam et diligentiam, proinde singulare studium habentes in adimplendis legibus et constitutionibus regni et in consideratione habito, quod ordo sit anima rerum, sine quo nihil boni consistat, necessarium esse duximus normam aliorum subselliorum sequendo et laudabilem morem ac consuetudinem in expediendis iudiciis observando atque commune bonum respiciendo, ut nos quoque in iudicio nostro capitaneali Cracoviensi congruam et competentem ordinationem iudiciorum nostrorum castrensium Cracoviensium et cancellariae in futurum facere et constituere solite curemus, quam vigore regio et nostra, qua hac in parte fungimur, ca-

pitaneali authoritate una cum magnificis Josepho de Michałow Michałowski, vicecapitaneo et iudice antehac iurato et nunc confirmato, tum Simone de Janowiec Chwalibog notario coram nobis ad praesens iurato et Bonifacio Bronicki vicenotario et regente, itidem antehac iurato et nunc confirmato, authoritate nostra iuxta statutum regni nobis competenti nominatis et constitutis, officialibus castrensibus capitanealibus Cracoviensibus infrascriptam ordinationem facimus et constituimus serio observandam:

1. Judicia castrensia in suis cadentiis antehac usitatis indispensabiliter per nos sive officium nostrum celebrabuntur.

2. Regestra, genera causarum complectentia, ad praescriptum legis anni millesimi septingentesimi sexagesimi octavi [1]) esse debebunt.

3. Incarceratorum quoque causae quovis tempore, etiam extra cadentiam iudiciorum, in causa recentis criminis expediri debebunt, ne per dilationem temporis addatur afflictio, sed iuxta qualitatem facti et criminis ad praescriptum legis finis imponatur carceri administreturque iustitia.

4. Inscriptiones causarum ad requisitionem prius requirentis fieri debent sine delectu personarum, spatia in iisdem regestris nuda non relinquentur eademque regestra in spatio septem dierum manu magnifici vicecapitanei subscribantur.

5. Inquisitiones, expeditae sub privato sigillo, ad interim susceptori iurato acta officii in sua dispositione tenenti reddantur circaque agitationem causae ut comportentur et resigillentur. Deinde, si ad tribunal regni causa devoluta fuerit, cum subscriptione expedientis sub sigillo castrensi mediante quietatione extradantur.

6. Coetus inclytae palaestrae castrensis praescribente lege et signanter ultimaria anni 1768 [2]) ex personis status nobilitaris ut componatur, statuitur eiusdemque tam generosorum maecenatum, quam dependentium regestrum describi et per iudicium subscribi debet.

7. Generosi maecenates inspectionem et curam educationis suorum dependentium, quos unusquisque binos conservare obligatur, habebunt et eisdem invigilare curabunt. Iidemque praevia documentorum procedentiam sui elucidantium per unumquemque subsequenda reproductione ad tenorem constitutionis iurati esse adstringuntur. Prospiciendoque bono et commodo incolarum, quibus etiam extra cadentiam negotia et transactiones hic Cracoviae perficere accidit, localiter commanere iisdem insinuatur.

8. Summaria documentorum et conclusiones scriptotenus iudicio exhibere, in transactionibus procedentiam, quantum possibile erit, transigentium exprimere, negotia sine quavis minima incolarum laesione (quae sub poenis lege praescriptis prohibentur) cumque omnimoda iudicio debita reverentia indicere et tractare debebunt.

9. In praemissis autem depactationes serio inhibentur.

10. Causas miserabilium personarum et incarceratorum a iudicio sibi de-

signatas procurare omnino obligantur et in omnibus punctis constitutiones 1726[3]) et 1768[4]) adimplere.

11. Generosi susceptantes ad praesens circa cancellariam existentes et iam iurati circa munus sui conservantur, numerus autem eorundem pro necessitate ampliandus praecustoditur. Iidemque omnem diligentiam in cancellaria adhibere tenebuntur, in suscipiendis transactionibus curam habeant, spatia pro inscriptionibus in prothocollis vel in terminariis non relinquant, sed easdem iuxta necessitatem recognoscentis et exigentiam rei inscribant. In manifestationibus terminandis seu protestationibus negotium principale exprimant et copias intra triduum porrigendas curent; si vero non porrigentur, in iisdem terminariis non porrectas esse adnotent. In extradendis expeditionibus seriam correctae curam adhibeant, moram requirentibus non faciant sineque depactatione ad requisitiones partium extradant. Manifestationes laesivas ac alias transactiones ultra legem non suscipiant, in cancellaria usque ad occasum solis praesentes adsint.

12. Dependentes, prout supra, per binos quilibet eorum status nobilitaris conservent et ad mentem constitutionum 1726 et 1768[5]) munus sui adimpleant. Eiusque cancellariae regimen inspectioni et curae ad mentem legis 1768 magnifico notario praecommittitur.

13. Dein evadendo quasvis lites et discrimina rerum, summas in officio praesentatas ad depositum suscipere non audeant, sed quilibet praesentans post receptam rursus ad se summam sigillo officii obsigillatam, securitatem reponendae summae sibi providere debebit.

14. Insuper nullus praefatorum susceptantium prothocollon sive libros actorum extra castrum ad residentiam suam exportare audebit, multo magis conservare praesumet, sed post occlusionem castri statim ad archivum seu fornicem per susceptantem iuratum praemissa deportari debent.

15. Denique subveniendo bono regimini, ne in solvendis adiudicatis vel salariis iudicialibus sive officiosis partes litigantes gravari videantur vel querulentur, insistendo statuto regni titulo: Taxa litterarum cancellariae[6]) tum constitutionibus annorum 1726[7]) et 1768[8]) respiciendoque in praemissis huius castri in antecessum laudabilem dispositionem factam, pro informatione ad notitiam omnium infrascriptas tabellas solvendorum salariorum in praesenti ordinatione exprimendas esse duximus cum ea declaratione, ut polonico idiomate impressae ac descriptae praefatae tabulae exponantur affixae et rigide observentur, de tenore tali:

Jura cancellariae circa obtentionem processum sive decretorum in iudiciis solvenda:

1. Ab inscriptione causae cuiuscunque status et praerogativae . . . . . fl. 1 gr. —

2. A lucro simplici solutionis seu statuitionis et his similibus cum bannitione . . . . . fl. 1 gr. 15
3. A lucro ulterioris cum bannitione publicata. . . . fl. 2 gr. 15
4. A lucro iterato ultimariae simpliciter cum bannitione fl. 4 gr. 15
5. A lucro poenarum legum regni infamiae simplici, ulterioris etc. ad similem normam, ut supra.
6. A decreto solutionis, evasionis, comprobationis, comportationis, reinductionis, exemptionis, extraditionis, exdivisionis, libertatis, adcitatiônis etc. per . . . . . fl. 1 gr. —
7. A decreto condescensionis a qualibet parte per . fl. 1 gr. —
8. A decreto lectis inquisitionibus prolato, similiter a decreto inquisitionis, a qualibet parte per grossos quindecem, facit fl. 1 gr. —
9. A decreto suspensionis et ab accessoriis quibusvis . fl. — gr. 10
10. Ab evasione simplici . . . . . fl. — gr. 10
11. A reiectione causae a parte utraque per grossos decem, facit . . . . . fl. — gr. 20
12. A motione interposita, seu admissa, seu non admissa fl. — gr. 10
13. A lucrante motionem non admissam . . . . . fl. — gr. 10

Tabella adiudicatorum circa decreta prolata provenientium:

1. Pro obiecta condemnatione terrestri sive castrensi in contumatiam obtenta poena 14 marcarum polonicalium, parti [et] iudicio per medium.
2. Pro simili condemnatione obtenta, tamen post inscriptam comparitionem, parti duplicem 14 marcarum polonicalium [et] iudicio per medium.
3. Pro obiecta condemnatione tribunalitia sive compromissoriali sive commissoriali in contumatiam obtenta similiter.
4. Pro obiecta eiusmodi condemnatione, pro contraventione, sive temerarium post comparitionem recessum, parti duplex 14 marcarum pol., iudicio simplex.
5. In sublationem condemnationis castrensis in contumatiam obtentae parti duplex, iudicio simplex 14 marcarum pol.
6. In sublationem condemnationis post inscriptam comparitionem sive in termino satisfactorio aut ab actu executionis seu ex adcitatione loco peragendae obtentae parti quadruplex, iudicio duplex 14 marcarum pol.
7. Pro contraventione decreto castrensi parti quadruplex, iudicio duplex poena 14 marcarum pol.

Salaria in cancellaria circa acta:

1. A resignatione, donatione, cessione, transfusione. . fl. 2 gr. —
2. A roboratione contractuum sive scriptorum . . . fl. 1 gr. —
3. Ab inscriptionibus quietationum, visionum, intromis-

sionum, arestorum, obductionum, praesentarum, manifestationum, advitalitatum . . . . . fl. 1 gr. —
4. A relatione citationis castrensis sit tribunalitiae . . fl. — gr. 20
5. A sigillo super qualemcunque extractum sit citationem . . . . . fl. — gr. 6
6. A plenipotentia sit speciali sit ordinaria ad aliquot annos recognita, sit vadiata . . . . . fl. 2 gr. —
7. A publicatione circa manifestationem soli ministeriali fl. — gr. 15
8. A praesentatione pecuniae, pecorum, equorum ex damno abactorum . . . . . fl. 2 gr. —
9. A praenumeratione summae capitalis a quovis mille fl. — gr. 3
10. Ab effideiussione circa praesentationem . . . . . fl. 1 gr. —
11. A iuramento regestri damnorum, quotcumque sint villae, pro omnibus . . . . . fl. 2 gr. —
12. A iuramento conflagratorum et conscriptione regestri seu inventarii rerum . . . . . fl. 2 gr. —
13. Ab oblata qualiscunque transactionis, sit authentici fl. 2 gr. —
14. Ministeriali a tonsura . . . . . fl. 1 gr. —
15. Pro extractu relationis castrensis . . . . . fl. 1 gr. 6
16. Pro extractibus quarumvis transactionum a quavis phylura per . . . . . fl. 1 gr. —

Cives quoque et homines extranei (cum omnibus aequali lance cuilibet personae cuiusvis status et conditionis iustitia praestari debet), ideo tollendo anteriores usus in solvendis in duplo et triplo adiudicatis unanimiter iuxta praescriptum praesentis ordinationis solvere adiudicata et iura cancellariae sine quavis depactatione debebunt, religiosas personas, vere mendicantes, bona terrestria vel alia immobilia non possidentes, item cuiuscunque status et conditionis miserabiles personas ab onere solvendorum adiudicatorum et in cancellaria quarumvis expensarum liberas esse volumus et declaramus. In reliquo liberam facultatem augendae praesentis ordinationis pro omni eventuali casu vel materia nobis una cum officio nostro reservandam esse censuimus.

Quam quidem ordinationem inviolabiliter per omnes et singulos patrocinantes et susceptores observandam esse decernimus sub seria nostra vel officii nostri animadversione et in casu negligentiae sive alicuius excessus contra praesentem ordinationem sub amissione officii, praevia monitione. Datum Cracoviae die trigesima mensis iunii anno domini millesimo septingentesimo octuagesimo tertio. (*podpisy*): Elias de Granow Wodzicki generalis Minoris Poloniae capitaneus mp. — Josephus de Michałow Michałowski vicecapitaneus et iudex castrensis Cracoviensis mp. — Simon de Janowice Chwalibog notarius castrensis Cracoviensis mp.

Z oblaty aktu oryginalnego w Rel. Castr. Crac. t. 214 str. 1809—1817, pod datą 10 lipca 1783 r. Napis: Ordinatio iudiciorum officii castrensis capitanealis Cracoviensis et cancellariae.

[1]) Vol. leg. VII, 704.
[2]) Vol. leg. VII, 758.
[3]) Vol. leg. VI, 434.
[4]) Vol. leg. VII, 700—702.
[5]) Ob. poprzedzające dwa cytaty.
[6]) Konst. z r. 1511, Vol. leg. I, 375, Balzer: Corpus iuris polonici t. III, str. 151—152.
[7]) Vol. leg. VI, 441—443.
[8]) Vol. leg. VII, 710.

279. *Kraków, we wrześniu 1783 r.*

Prośba szlachty województwa krakowskiego do króla i Rady Nieustającej o rozstrzygnięcie kwestyi spornej co do prawa niektórych plebejuszów patronizowania w sądach ziemskich.

Najjaśniejszy Miłościwy Królu i Prześwietna Rado przy boku Jego Nieustająca. Przed wjazdem JW. starosty krakowskiego od palestry z synów współobywatelskich województwa krakowskiego złożonej, dawniej w palestrze trybunalskiej lubelskiej aplikującej się, już to osobiście, już to listownie odebrawszy ofiarę usług swoich w palestrze ziemskiej i grodzkiej krakowskich pełnienia, nie bez ukontentowania jako rodaków wezwaliśmy do tych obowiązków. Ci więc zjechawszy na wjazd JW. starosty krakowskiego, zaczynając obowiązki swoje od dobrego porządku, zniósłszy się wprzód z nami, dopraszali się w grodzie, ażeby każdy chcący być w palestrze podług prawa konieczny szlachcic uczynił legitymacyą i zaręczając cnotę swoją podług tychże praw aby był przysięgłym, co nie mogąc nam się nie podobać, więc żądaliśmy i my wraz z nimi tego porządku w grodzie, który dopełniony został, jako zaświadcza ordynacya. A że ziemstwo jest odrębna jurysdykcya, przeto przy zaczęciu się sądów ziemskich o podobny dopraszali się wraz z nami porządek, gdzie osoby z dawniejszej palestry, przyznawszy się, że są nieszlachta, bronili się rezolucyą prześwietnej Rady przy boku WKMci Nieustającej [1]), utrzymującej chociaż nieszlachtę tych, którzy przed prawem 1768 w sprawach stawali i one przyjmowali. Gdy jednak podług tej rezolucyi nieszlachta, zapytani, którzy to oni są, którzy byli przed prawem 1768 roku, aby uczynili podług praw przez wykonanie przysięgi swego bycia okazanie, tej przysięgi nie okazując złożyli tylko dekreta kapturowe, stanowiąc w nich pisywaniem komparycyi bycie swoje w palestrze przed rokiem 1768, sąd więc ziemski, przychyliwszy się do rezolucyi, nieszlachtę do zupełniejszego od WKMci i prześwietnej Rady objaśnienia zawiesił, wskazawszy szlachcie obowiązków dopełniać. Została więc wątpliwość takowa, czyli pisanie komparycyi stanowi bycie w palestrze i w sprawach stawanie, czyli też według praw przysięga, kwoli czemu przełożywszy prawa żądamy łaskawej rezolucyi.

I tak wnosimy najprzód do tego prześwietnej Radzie przy boku WKMci Nieustającej, że nie pisanie komparycyi, ale przysięga stanowi zaczęcie bycia patronem, i wiedzieć należy prześwietnej Radzie przy boku WKMci Nieustastającej, że nieszlachta składała tylko dekreta kapturowe, twierdząc, że w tych pisywali komparycye, a przeto tem pisywaniem stanowili bycie swoje przed rokiem 1768 w palestrze. Jest zwyczaj w województwie krakowskiem, że komparycye najwięcej bywają przez dependentów pisywane, więc z tych komparycyi nie można się zapewnić, że oni już w sprawach stawali podług woli wyniesionego objaśnienia; powtóre nie można się nauczyć z tych komparycyi, że oni byli w liczbie palestry, bo wszakże tych tylko utrzymuje rezolucya, którzy byli w liczbie palestry, a tej liczby żadnej nie pokazywali, komparycyą zaś pisywać wolno i służącemu. Nakoniec składali wywody z dekretów kapturowych. Ta jurysdykcya była odrębna, której już niemasz, miała i palestrę odrębną, która wraz z sądem znikła, i nie może być prawem, że ponieważ byli na kapturach patronami, więc byli i w ziemstwie. Przyznali to i sami, że przysięga stanowi zaczęcie bycia w palestrze, kiedy mówili, że przysięgli na kapturach, jako widzieć się da z rezolucyi sądu ziemskiego, i tę obronę nieśli do sądu, ale że tej nie było żadnej przez nich wykonanej, łatwo poznać, kiedy jej nie pokładają, a wreszcie choćby ta i była wykonana, to się spękała, gdy przysięgli na subdelegacye, a wszyscy ci nieszlachta byli przysięgłymi subdelegatami.

To już nie komparycya, ale przysięga ustala bycie patrona, i że tak jest, są wyrazy prawa, a najprzód statutu 1543 roku folio 247 titulo *Procurator*[2]): »Procuratores mercenarii, qui mercede conducti hominum causas in iudiciis procurant, ne amplius difficultates et comperendinationes in iure facerent, debent esse iurati«, i znowu prawa 1726 roku folio 27[3]): »Patronowie i agenci w trybunałach powinni być szlachtą i przysięgli«, dalej 1764[4]) raz in volumine 7-mo folio 327 titulo: *Palestra komisyi skarbowej*, która pisze »nie wzruszając jednak tych, którzy na ostatniej komisyi kadencyi (jeżeli który ex ignobili genere) na tęż wykonali jurament patronizacyę«, już prawie na teraźniejszą wątpliwość jest rezolucyą to prawo, kiedy oddalając nieszlachtę wyraziła, że tych zostawujemy, którzy wykonali jurament, drugi raz taż konstytucya 1764 roku litewska[5]) przez konstytucyę 68[6]) na Koronę przyjęta, a na instrukcyą województwa krakowskiego pod laską W. Łętowskiego uczynioną, którą przyłączamy, wyniesiona, toż samo mieć chce w wyrazie titulo *O patronach* folio 406: »Urodzeni patronowie podług konstytucyi 1726 roku nobiles, iurati, possessionati et nullo excessu notati in omnibus subselliis być mają«. Nakoniec wracając się, że to nie dla nich była rezolucya tamta, widzieć się dało, bo wszakże ta rezolucya dla ludzi conditionis civilis, nie zaś dla conditionis simplicis wypadła, a oni nie przekonali i nie pokazali, że byli mieszczanami przed rokiem 1768. Przełożywszy więc nasze uwagi i przekonanie, że tylko przysięgi stanowią zaczęcie bycia patronem, bo wszakże

ani senator senatorem, ani sędzia sędzią, póki nie wykona przysięgi, a jakże patron będzie patronem, póki nie wykona przysięgi? Jako nasze żądania były jeszcze na sejmikach 1764, aby tylko mieć szlachtę w palestrze, tak w tej nieprzerwanej zostając jednomyślności, że niemasz inaczej myślącego, poznać może WKM. i prześwietna Rada, gdyż to wniesione było sądownie od obywatelów w ziemstwie i żaden nie odezwał się inaczej myśleć. Dosyć nam będzie na szlachcie. Potrafią oni dopełniać obowiązków swoich, których cnotę doświadczoną zaręczamy i dopraszamy się łaskawej rezolucyi jako Waszej Królewskiej Mości pana naszego miłościwego wierni poddani: (*podpisy*) Skorupka szambelan JKMci, Franciszek Dembiński ko. starosta mp., Bogusław z Slas Slaski starosta bocheński mp., Maciej Jaksa Otwinowski P. K., Antoni Lipski wicesgerent grodzki sandecki, Win. Demlinski podwojewodzy czyżycki, Marcyn Bileski, Michał Paczek obywatel, J. M. Ciołek Woznicki, Jan z Łabęcina Łabęcki, S. K. W. Woznicki, Stanisław Lipski, Franciszek Mateusz Nowakowski P. P. mp., Kajetan Radwan Łodziński mp., Piotr Wierzbowski, Ignacy Radwan Dębski P. Z. mp., Jan Nepomucen Dębski mp., Klemens Rabczynski, Józef Wieniawa Boczkowski mp., Antoni Aleksy Ostoja na Kiedrzynie Kiedrzynski mp., Dominik Bonk..., Cypryan Ciołek Poniatowski, Antoni Lubicz Łapinski mp., Antoni Drogosław Czaplinski mp., Aleksander Stradomski, Symplicyusz Januszewicz mp., Stanisław Woznicki Ł..., Dezyderyusz Czarnecki mp., Jan Zochowski mp., Ignacy Gralek Roszkowski, Kasper Michalczowski, Stanisław Poraj de Goczałkowo Goczałkowski, P. Rogala Zawadzki mp., Roch Grabkowski.

Z oblaty aktu oryginalnego w Terr. Crac. Nova t. 30 str. 1247—1250, wniesionej do ksiąg ziemskich krakowskich 19 września 1783 r. przez Kajetana Radwana z Chorągwicy Łodzińskiego. Napis: Memoriale terrigenarum palatinatus Cracoviensis in desideriis respectu palestrae.

[1]) Tej rezolucyi nie ma w księgach ani w zbiorze rezolucyi Rady Nieustającej.
[2]) Vol. leg. I, 576.
[3]) Vol. leg. VI, 433.
[5]) Vol. leg. VII, 327.
[5]) Vol. leg. VII, 406.
[6]) Vol. leg. VII, 758.

280. *Warszawa, 7 października 1783 r.*

Rezolucya Rady Nieustającej, wydana na żądanie sądu ziemskiego krakowskiego, rozstrzygająca kwestyę prawa niektórych plebejuszów do patronizowania.

Ekstrakt rezolucyi Najjaśniejszego Pana za zdaniem Rady przy boku Jego Nieustającej na memoryał sądu ziemskiego krakowskiego wydanej, z protokołu ekspedycyi in publicum wyszłych roku 1783 w te słowa:

My Stanisław August z bożej łaski król polski, wielki książe litewski... za zdaniem Rady Nieustającej. Na memoryał i zapytanie sądu ziemskiego kra-

kowskiego [1]) z napisem: periculum in mora w okoliczności przysięgi stawającej palestry w jurysdykcyach krakowskich do nas Króla i Rady przy boku naszym Nieustającej uczynione, czyli nie dowód przysięgi przez dawną stawającą palestrę w sądach kapturowych (jak się oświadcza) wykonanej ma być przyczyną z przytoczenia prawa statutowego roku 1543 [2]) i konstytucyi 1726 [3]), palestrę trybunalską do wykonania przysięgi obowiązującej, dawniejszej palestry oddalenia? albo za zachowaniem onych przysięgi przedtem tu niezwyczajnej potrzebne wykonanie? tudzież na memoryał obywatelów województwa krakowskiego [4]) do tego zapytania stosowne prośby przyłączających, aby tak na mocy ordynacyi przez urodzonego Wodzickiego starostę krakowskiego podczas wjazdu ustanowionej [5]), jakoliteż na mocy praw wytkniętych, a mianowicie konstytucyi 1768 [6]), stawający in patrocinio przysięgłymi byli, oraz na odpowiedź palestry krakowskiej civilis conditionis, na zapytanie tak ziemstwa, jakoteż obywatelów województwa krakowskiego, wywodzącej się, jako na reasumcyi sądów kapturowych anno 1764 podług ordynacyi [7]) tychże sądów: »ut sint patrocinantes iurati podług roty prawem 1726 opisanej«, wykonali przysięgę, dowodząc to przez reasumcyą kapturów, w którejże palestra wszystka w ogólności w tymże sądzie stawać mająca przysięgę wykonała bez wymienienia osób też palestrę składających, ekstraktem autentycznym wyjętą, to przez pisanie w sprawach komparycyi, to przez addycyą od sądu do bronienia inkarceratów, to przez stawanie w sądach kapturowych jakoteż grodzkich, to przez mienie instrumentu na plenipotenta generalnego województwa krakowskiego, to przez użycie w zapisywaniu komparycyi tytułu *generosi*, na którym fundamencie aby i nadal w tejże samej palestrze stawać mogli dopraszających się, ponieważ prawa pierwsze 1543 r. Vol. 1 fol. 576 w słowach: »procuratores mercenarii, qui mercede conducti, hominum causas in iudiciis communiter procurant, ne amplius difficultates et comperendinationes in iure facerent, debent esse iurati«, drugie 1726 Vol. VI fol. 433, tit. *Trybunał główny koronny* 77 w osnowie: »Patronowie i agenci w trybunałach powinni być szlachta i przysięgli«, trzecie 1764 [8]) na sejmie coronationis tit.: *Palestra sądu komisyi skarbowej*, utrzymujące tę palestrę, stawającą w komisyi skarbowej koronnej, która już przysięgła; czwarte 1768 tit.: *Złączenie trybunału koronnego* folio 700, w tych wyrazach: »Każdy accedens do palestry jurament publiczny wykonać ma niżej opisaną rotą, choćby dawniejszą był przysięgły, aktualnie w palestrze stawający i niżej takowe wypełnione juramenta w feryarzu zaraz zapisywane być mają«, na karcie zaś 701 toż prawo 1768 deklaruje w te słowa: »który rygor na wszystką palestrę ziemską i grodzką rozciągamy«, są jasne, niewątpliwe, a zatem pod tłómaczenie Rady nie podpadają, przeto My król za zdaniem Rady przy boku naszym Nieustającej niniejszą dajemy rezolucyą: Iż wyżej wzmiankowane prawa przez przywiedzione wyrazy swoje obowiązek przysięgi na stawających u sądów wkładające nikogo chcącego stawać w subselliach wszelkich i w liczbie być palestry od wyko-

nania przysięgi nie uwalniają, której wykonanie podług wyżej przywiedzionego prawa w feryarzu zapisane być powinno. A jeżeli kto podług opisu prawa 1768 przysięgi nie wykonał i ta w feryarzu nie jest zapisana, zatem My król za zdaniem Rady przy boku naszym Nieustającej deklarujemy, iż takowy w poczet liczby palestry ani wchodzić ani stawać nie może ani powinien. Rezolucyę tę za zdaniem Rady przy boku naszym Nieustającej ręką naszą podpisaną pieczęcią tejże Rady stwierdzić rozkazaliśmy. Dan w Warszawie dnia 7 miesiąca października roku pańskiego 1783, panowania naszego 20 roku. — Stanisław August król. Michał Poniatowski B. P. koadiutor krakowski. K: Raczyński M. R. N. Adam Naruszewicz B. K. S., Pisarz W. W. X. L. S. R. N. Locus sigilli Consilii Permanentis [9]).

Z oblaty w Terr. Crac. Nova t. 30 str. 1321, wniesionej przez Stanisława Stawiskiego instygatora sądu ziemskiego 11 października 1783 r.

[1]) Nie znajduje się w księgach.
[2]) Vol. leg. I, 576.
[3]) Vol. leg. VI, 433.
[4]) Ob. ten memoryał powyżej pod nr. 279.
[5]) Ob. tę ordynacyę powyżej pod nr. 278.
[6]) Vol. leg. VII, 758.
[7]) Ob. tę ordynacyę powyżej pod. nr. 258.
[8]) Vol. leg. VII, 327.
[9]) W księdze Terr. Crac. Nova t. 3 str. 337—372 znajduje się szereg wywodów szlachectwa z r. 1783 (od 15 września) i 1784 palestry krakowskiej. Poczyt ten osobny zatytułowany: Prothocollon legitimationum palestrae terrestris palatinatus Cracoviensis. Na str. 338 taka zapiska: Aringa ad extradendos extractus hoc ex prothocollo legitimationum: Iudicium (praesens) terrestre palatinatus Cracoviensis ad requisitionem partis cuius interest infrascriptam deductionem status nobilitaris generosi N. N. ex prothocollo (connotationis legitimationum) extradere permisit de tenore tali.

281. *Kraków, po 13 lutego 1792 r.*

Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemskich krakowskich z powodu powołania do życia nowego sądu ziemiańskiego.

Concluduntur acta terrestria palatinatus Cracoviensis, sequuntur acta *ziemiańskie* dicta, polonico idiomate scripta, mente novellae legis [1]) aperta. Nicodemus a Rudowo Rudowski camerarius et regens terrestris Cracoviensis subscripsit.

Zapiska na końcu księgi Terr. Crac. Nova t. 15 str. 1327 po wpisach z 13 lutego 1792 r.

[1]) Konstytucya o sądach ziemiańskich, Vol. leg. IX str. 372—373.

282. *Kraków, 18 lutego 1792 r.*

Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemskich i grodzkich krakowskich z powodu powołania do życia nowego sądu ziemiańskiego.

Quemadmodum omnia acta terrestria et castrensia vigore novellae

modernorum regni comitiorum legis[1]) cessare debent, ita et praesentia castrensia capitanealia Cracoviensia cessant.

Zapiska na końcu księgi Rel. Castr. Crac. t. 222 str. 2391—2392 po wpisach z 18 lutego 1792 roku.

[1]) Konstytucya o sądach ziemiańskich Vol. leg. IX str. 372—373.

283. *Kraków, 18 lutego 1792 r.*

Inwentarz ksiąg ziemskich województwa krakowskiego, powiatów: krakowskiego, proszowskiego, lelowskiego i ksiąskiego, spisany przez Nikodema Rudowskiego.

Regestr ksiąg dawnych województwa krakowskiego powiatów krakowskiego, czyżyckiego, proszowskiego, lelowskiego i ksiąskiego ziemskich w archiwum ziemiańskiem krakowskiem na zamku będącem znajdujących się dnia 18 miesiąca lutego roku pańskiego 1792 spisany.

Protokoły oryginalne wąskie literami oznaczone.

A. od roku 1388 Protokoł colloquiorum;
B. » » 1397 do roku 1403, podobny;
C. » » 1402 » » 1419, »
D. » » 1404 » » 1405, »
E. » » 1412 » » 1419, »
F. » » 1420 i następnych, podobny;
G. » » 1442 i następnych, podobny;
H. » » 1420 podobny, indukowany;
I. » » 1423 do roku 1434, podobny;
K. » » 1427 » » 1551, »
L. » » 1428 » » 1434, »
Ł. » » 1429 » » 1438, »
M. » » 1433 » » 1443 zapisów;
N. » » 1436 » » 1451 »
O. » » 1438 » » 1449 »
P. » » 1440 » » 1441 colloquiorum;
Q. » » 1440 » » 1442
R. » » 1460 decretorum iudicii et officii, krajem nadpalona.
S. » » 1462 do roku 1481 zapisów całego województwa;
T. » » 1490 » » 1509 regestr spraw sądowych;
U. » » 1483 » » 1510 zapisów;
W. » » 1494 » » 1512 »
X. » » 1513 » » 1525 »
Y. » » 1526 » » 1527 »

Z. od roku 1528 i innych, decretorum;
A. a. od roku 1523 do roku 1525, w którym znajdują się granice;
B. b. » » 1527 » » 1528 zapisów;
C. c. » » 1529 » » 1545 »
D. d. » » 1545 » » 1546 zapisów i sądowych spraw;
E. e. » » 1537 » » 1542 decretorum;
F. f. » » 1537 » » 1546 zapisów, zeznań i innych;
G. g. roku 1540 zapisów;
H. h. od roku 1542 » » 1545 decretorum;
I. i. » » 1546 » » 1551 decretorum;
K. k. » » 1549 i następnych, iudicii decretorum;
L. l. » » 1549 i następnych, iudicii decretorum;
Ł. ł. » » 1551 do roku 1552 zapisów;
M. m. » » 1586 zapisów, oblat i innych tranzakcyi;
N. n. różnych protokołów kawałki pomieszane bez lat;
O. o. podobne.

Te wszystkie protokoły niecałe, niemające początku i końca, dużo w sobie zrujnowane.

Księgi nieoprawne, z powyższych oryginalnych wąskich protokołów województwa i powiatów krakowskiego ważniejszych tranzakcyi i granic przepisane, nieoprawne, liczbą kościelną oznaczone.

N-o I. od roku 1388 do roku 1450 pomieszanych lat, różnych transakcyi;
N-o II. » » 1451 » » 1408 retrograde, podobna;
N-o III. » » 1427 różnych lat, podobna;
N-o IV. » » 1516 różnych lat, podobna;
N-o V. lat 1673, 1400, 1450 i innych pomieszanych lat, różnych tranzakcyi;
N-o VI. lat 1661, 1665 i innych pomieszanych lat, różnych tranzakcyi;

Księgi ziemskie dawne województwa krakowskiego, w których najwięcej znajduje się tranzakcyi powiatu tegoż województwa, pod następującemi liczbami:

N-o 1. od roku 1528 do roku 1533 donacyi, działów granic i innych;
2. » » 1530 » » 1540 podobna;
3. » » 1530 » » 1537 »
4. » » 1533 » » 1539 »
5. » » 1533 » » 1549 »
6. » » 1538 » » 1546 »
7. » » 1540 » » 1550 »

8. od roku 1542 do roku 1551 podobna;
9. » » 1551 » » 1553 »
10. » » 1551 » » 1554 »
11. » » 1553 actorum colloquiorum;
12. » » 1553 actorum inscriptionum et aliorum;
13. » » 1554, 1558, 1561 podobna;
14. » » 1556 do roku 1557 podobna;
15. » » 1556 » » 1557 »
16. roku 1557 actorum inscriptionum et aliorum;
17. » 1557 decretorum;
18. od roku 1558 do roku 1560 decretorum et inscriptionum;
19. » » 1558 » » 1560 decretorum;
20. » » 1558 » » 1561 decretorum;
21. roku 1561 inscriptionum et aliarum recognitionum;
22. » 1561 decretorum;
23. » 1562 variarum transactioram;
24. » 1563, 1555, 1565 decretorum et aliorum actorum;
25. » 1563 decretorum;
26. » 1563 inscriptionum et decretorum;
27. » 1565 variarum transactionum;
28. » 1566 variarum transactionum;
29. » 1566 variarum transactionum;
30. od roku 1566 do roku 1568 decretorum colloquialium;
31. » » 1566 » » 1568 colloquialium inscriptionum granicierum et aliarum;
32. od roku 1568 do roku 1569 variarum inscriptionum et granicierum;
33. » » 1568 » » 1569 decretorum;
34. » » 1570 » » 1571 inscriptionum granicierum et aliarum transactionum;
35. roku 1571 decretorum;
36. od roku 1572 do roku 1575 inscriptionum et decretorum;
37. roku 1575 variarum inscriptionum;
38. roku 1575 decretorum;
39. roku 1575 decretorum;
40. od roku 1576 et 1577 decretorum serenissimi Stephani regis Poloniae;
41. » » 1576 i 1577 decretorum eiusdem;
42. roku 1578 variarum transactionum et decretorum;
43. roku 1578 similis;
44. roku 1579 similis;
45. roku 1579 similis;

46. od roku 1579 i 1580 similis;
47. roku 1580 inscriptionum granicierum et aliarum transactionum;
48. roku 1581 i 1583 similis;
49. roku 1583 variarum transactionum et decretorum;
50. roku 1584 similis;
51. roku 1584 similis;
52. roku 1585 similis;
53. roku 1586 similis;
54. roku 1586 similis;
55. roku 1587 similis;
56. roku 1588 similis;
57. roku 1588 similis;
58. roku 1589 inscriptionum et aliarum transactionum:
59. roku 1589 inscriptionum et decretorum;
60. roku 1590 similis;
61. roku 1590 similis;
62. roku 1590 variarum transactionum et decretorum;
63. roku 1591 similis;
64. roku 1592 i 1593 similis;
65. roku 1593 similis;
66. roku 1594 similis;
67. roku 1594 similis;
68. roku 1594 similis;
69. roku 1595 decretorum;
70. roku 1595 variarum transactionum et decretorum;
71. roku 1595 similis;
72. roku 1596 similis;
73. roku 1596 similis;
74. roku 1597 inscriptionum et decretorum;
75. roku 1597 i 1598 variarum transactionum et decretorum;
76. roku 1598 similis;
77. roku 1599 similis:
78. roku 1601 similis;
79. roku 1602 similis i razem 1603;
80. roku 1602 i 1603 inscriptionum et aliarum transactionum;
81. roku 1603 variarum transactionum et decretorum;
82. roku 1603 similis;
83. roku 1604 similis;
84. roku 1604 i 1605 similis;
85. roku 1605 i 1606 similis;
86. roku 1608 similis;
87. roku 1608 i 1609 similis;

88. roku 1610 decretorum;
89. roku 1611 variarum transactionum granicierum et decretorum:
90. roku 1611 i 1612 variarum transactionum et decretorum;
91. roku 1612 i 1613 similis;
92. roku 1614 i 1615 similis;
93. roku 1616 similis;
94. roku 1617 similis;
95. roku 1617 i 1618 similis;
96. roku 1619 i 1620 similis:
97. roku 1620 i 1621 similis;
98. roku 1621 i 1622 similis;
99. roku 1623, 1624, 1625, 1626 decretorum;
100. roku 1627 decretorum;
101. roku 1628, 1629, 1631, 1632, 1633 decretorum et aliarum transactionum;
102. roku 1632 i 1633 similis;
103. roku 1634, 1635, 1636, 1637 similis;
104. roku 1637, 1638, 1639 decretorum;
105. roku 1640, 1641, 1642 decretorum;
106. roku 1643, 1644, 1645, 1646 variarum transactionum et decretorum;
107. roku 1646, 1647 similis;
108. roku 1648, 1649 decretorum;

Ośm pak różnych seksternów rozrzuconych, związanych. Tych ksiąg spisane tranzakcye są w piąciu regestrach, zaczynających się roku 1397 a kończących się roku 1602.

Księgi jurysdykcyi wojewody krakowskiego i fiskalne.

1. od roku 1620 do roku 1625 variarum transactionum et decretorum;
2. od » 1631 do » 1641 similis;
3. od » 1642 do » 1647 similis;
4. od » 1665 do » 1672 iudiciorum fisci.

Księgi od powstania ziemstwa krakowskiego liczbą z literą *w* oznaczone, inscriptionum mianowane.

1. od roku 1765 do roku 1769 variarum transactionum et decretorum;
2. od » 1770 do » 1772 similis;
3. od » 1772 do » 1773 samych przyznań wieczystych oryginalne protokoły;
4. roku 1774 inscriptionum, quietationum, donationum, cessionum;

5. od roku 1775 do roku 1777;
6. od » 1777 do » 1781;
7. od » 1781 do » 1786;
8. od » 1786 do » 1788;
9. od » 1788 do » 1792, aż do skończenia ksiąg ziemskich.

Oryginalne protokoły stęplowane inscriptionum pod literą W. S.

1. od roku 1777 do roku 1779 inscriptionum, quietationum de pretio et oblatarum;
2. od roku 1780 do roku 1785;
3. od roku 1786 do roku 1787;
4. od roku 1788 do roku 1792, aż do skończenia ksiąg ziemskich.
1. Regestr tranzakcyi w tych księgach zapisanych.

Protokoły z księgami oblatarum etc., mianowane pod literą W. O

1. roku 1773 oblatarum, manifestationum, plenipotentiarum, visionum etc.
2. roku 1774 similis;
3. roku 1775 similis;
4. roku 1776 similis;
5. roku 1777 similis;
6. roku 1778 similis;
7. roku 1779 similis;
8. roku 1780 similis;
9. roku 1781 similis;
10. roku 1782 similis;
11. roku 1783 similis;
12. roku 1784 similis;
13. roku 1785 similis;
14. roku 1786 similis;
15. roku 1787 similis;
16. roku 1788 similis;
17. roku 1789 similis;
18. roku 1790 similis;
19. roku 1791 do roku 1792, aż do skończenia ksiąg ziemskich.
1. Regestr zeznań w tych księgach znajdujących się.

Księgi relationum pro terminis terrestribus Cracoviensibus pod literami W. R.

1. od roku 1767 do 1768 relationum pro terminis terrestribus;
2. od » 1769 do » 1776 similis;

3. od roku 1777 do roku 1778 similis;
4. od » 1779 do » 1780 similis;
5. od » 1781 do » 1782 similis;
6. roku 1783 similis;
7. roku 1784 similis;
8. roku 1785 similis;
9. roku 1786 similis;
10. roku 1787 similis;
11. roku 1788;
12. od roku 1789 do roku 1790;
13. od roku 1791 do roku 1792, aż do skończenia sądów ziemskich.

1. Regestr tychże przyjętych relacyi od roku 1767 do roku 1780.
2. Regestr podobny od roku 1781 do roku 1792, do skończenia ziemstwa.

Księgi mianowane: regestrum causarum iudicii terrestris palatinatus Cracoviensis pod literami R. S.

1. roku 1765 ex simplici, districtus Leloviensis;
2. roku 1765 ex simplici, districtus Xiąznensis;
3. roku 1765 ex simplici, districtuum Cracoviensis et Ciriciensis;
4. roku 1765 ex simplici, districtus Prossoviensis;
5. roku 1767 do roku 1768 simile totius palatinatus omnium districtuum;
6. roku 1765 ex aresto, districtus Xiąznensis;
7. roku 1765 ex aresto districtuum Cracoviensis et Xiąznensis;
8. roku 1765 ex aresto districtus Leloviensis;
9. od roku 1765 do roku 1766 ex aresto districtus Prossoviensis;
10. od roku 1767 do roku 1768 ex aresto totius palatinatus omnium districtuum;
11. roku 1765 sine beneficio aresti;
12. roku 1766, 1767, 1768 omnium districtuum;
13. od roku 1768 do roku 1769 totius palatinatus omnium districtuum;
14. od roku 1777 do roku 1779 ordinarii processus totius palatinatus;
15. od roku 1780 do roku 1783 simile;
16. od roku 1784 do roku 1785 simile;
17. od roku 1786 do roku 1787 simile;
18. od roku 1787 do roku 1788 simile;
19. roku 1789 simile;
20. roku 1790 i roku 1791 simile;
21. roku 1791 do roku 1792, aż do skończenia sądów ziemskich,
22. od roku 1785 do roku 1792 causarum remissarum;
23. od roku 1789 do roku 1792 tactorum;
24. roku 1769, 1777, 1778, 1779, 1780 aż do roku 1789 poenalium;

25. roku 1778, 1779, 1780, 1781, 1782, 1787, 1788, 1789 cambiorum;
26. od roku 1786 do roku 1792 incarceratorum;
27. od roku 1785 do roku 1790 executionum;
28. od roku 1790 do roku 1792 executionum, aż do skończenia sądów ziemskich.

Protokoły dekretów pod literą W. D., nazywane decretorum:

1. od roku 1765 do roku 1781;
2. od roku 1781 do roku 1784;
3. roku 1785;
4. od roku 1785 do roku 1786 inclusive;
5. roku 1787 do roku 1788 ad feriam secundam post dominicam Conductus *(31 marca)*.
6. od roku 1788 do roku 1792, aż do skończenia sądów ziemskich. Ten protokoł ostatni znajduje się u JP. Modelskiego bywszego susceptanta grodzkiego krakowskiego, jako podówczas też decreta od wielmożnego Russockiego expisarza trzymającego.

Księga kondemnat od roku 1765 do roku 1789.

Paka manuałów dekretów lat 1777 i 1781.

Inkwizycyi, między któremi są niektóre odpieczętowane, pakiecików sztuk dwieście sześć, numero 206.

Księgi ziemskie województwa krakowskiego powiatowe powiatu proszowskiego liczbami z literą P. oznaczone:

1. od roku 1470 różnych lat pomieszanych, zdezelowana, iudicii;
2. od roku 1442, 1456 podobnie zdezelowana, inscriptionum;
3. od roku 1504 do roku 1519 inscriptionum;
4. od roku 1519 do roku 1549 inscriptionum;
5. od roku 1539 do roku 1552 similis;
6. od roku 1556 do roku 1561;
7. roków 1408, 1464, 1465, 1529, 1403;
8. roku 1531, 1533, 1581 i innych lat pomieszanych;
9. roku 1405, 1503, 1508, 1515 i innych lat z różnych kawałków złożona;
10. roku 1586, 1589, 1591, 1597 iudicii scabinalis;
11. od roku 1528 do roku 1545 inscriptionum;
12. od roku 1546 do roku 1562 similis;
13. od roku 1554 do 1568 iudicii et aliarum transactionum;
14. od roku 1570 do roku 1575 similis;
15. od roku 1576 do roku 1579 similis;
16. roku 1579, 1580 iudicii;
17. roku 1583, 1585 iudicii et inscriptionum;

18. od roku 1586 do roku 1590 similis;
19. od roku 1591 do roku 1596 iudicii;
20. od roku 1599 do roku 1604 iudicii;
21. od roku 1611 do roku 1613 iudicii et variarum transactionum;
22. od roku 1614 do roku 1617 iudicii et variarum transactionum;
23. roku 1617, 1618 decretorum;
24. roku 1619 do roku 1622 iudicii;
25. roku 1624, 1625, 1627 relationum et iudicii;
26. roku 1628, 1629, 1631, 1632 iudicii;
27. roku 1634, 1638 iudicii;
28 roku 1639, 1608, 1609 oblatarum relationum et iudicii;
29. roku 1640, 1642, 1643, 1644 iudicii et inscriptionum;
30. od roku 1644 do roku 1646 relationum et iudicii;
31. roku 1647 inscriptionum, relationum et iudicii;
32. roku 1585, 1598, 1602, 1604 mieszanki.
33. Mieszanki podobne.
34. Paka podobna mieszanek.

Powiatu książkiego liczbami z literą X znaczone.

1. od roku 1409 do roku 1419 protokoł powiatów książkiego i proszowskiego;
2. od roku 1420 do roku 1428 podobny tychże razem powiatów;
3. roku 1483, 1460, 1476, 1480, 1493, 1494 książkie;
4. roku 1451, 1484 i inne lata pomieszane;
5. roku 1459, 1495 i inne lata pomieszane;
6. mieszanek, wąska, zepsuta;
7. podobna;
8. podobna;
9. roku 1548 i innych lat, iudicii;
10. od roku 1500 do roku 1541 i innych lat, variarum transactionum;
11. roku 1552' 1528, 1543 i innych lat, pomieszanych tranzakcyi;
12. roku 1530, 1540 iudicii;
13. roku 1504, 1506, 1507, 1514, 1526, 1530, 1540. 1520, 1516, 1510 variarum transactionum et granicierum;
14. od roku 1528 do roku 1538 variarum transactionum;
15. od roku 1518 do roku 1543 similis;
16. roku 1557 iudicii;
17. roku 1551 i innych lat pomieszanych, variarum transactionum;
18. roku 1555 variarum transactionum;
19. od roku 1558 do roku 1567 iudicii;
20. roku 1592 iudicii;
21. roku 1568. 1570, 1571;

22. roku 1595 w środku bez początku variarum transactionum;
23. od roku 1571 do roku 1577 iudicii;
24. roku 1579, 1580 variarum transactionum et iudicii;
25. od roku 1583 do roku 1584 similis;
26. roku 1588, 1586 similis;
27. od roku 1589 do roku 1591 similis;
28. od roku 1596 do roku 1597 similis;
29. od roku 1602 do roku 1604 iudicii;
30. od roku 1608 do roku 1609 iudicii;
31. od roku 1611 do roku 1613 variarum transactionum et iudicii;
32. od roku 1613 do roku 1615 similis;
33. od roku 1616 do roku 1617 iudicii;
34. od roku 1617 do roku 1618 inscriptionum et iudicii;
35. od roku 1619 do roku 1621 iudicii;
36. roku 1622, 1623, 1624, 1627 iudicii;
37. roku 1628, 1629, 1631, 1633 inscriptionum et iudicii;
38. od roku 1634 do roku 1639 iudicii;
39. od roku 1640 do roku 1646 iudicii;
40. roku 1646, 1647 inscriptionum et iudicii;
41. roku 1654 iudicii, kawałek zbieranek;
42. paka zbieranek lat 1553, 1556, 1557 etc.;
43. paka zbieranek od roku 1558;
44. paka różnych kawałków, różnych lat pomieszanych;
45. paka podobna i tam rok 1650;
46. paka podobna, w niej lata 1601, 1554, 1605;
47. paka podobna i w niej rok 1552;
48. paka regestrzyków egzakcyi.

Księgi powiatu lelowskiego liczbami z literą L oznaczone.

1. od roku 1441 do roku 1447 inscriptionum;
2. roku 1464 variarum transactionum districtuum Xiąznensis et Leloviensis;
3. paka zbieranek różnych lat i w niej rok 1479 znajduje się;
4. » podobna i w niej lata 1474, 1528, 1534, 1536, 1538, inscriptionum;
5. » podobna z latami 1502, 1592, 1628, 1640, variarum transactionum;
6. » podobna z latami 1531, 1533, 1536, 1539, 1541, 1545 similis;
7. » mieszanek różnych tranzakcyi, w której znajdują się lata 1556, 1616;
8. paka podobna 1556;
9. » podobna 1556, 1557;

10. paka podobna 1558;
11. książka niecała z latami 1558, 1559, 1561, 1565, 1568;
12. paka mieszanek z książki zebrana, różnych lat i 1566, 1567;
13. książka zdezelowana lat 1568, 1570, 1571, 1575 inscriptionum et iudicii;
14. paka zbieranek i 1575;
15. książka niecała z latami 1577, 1578, 1579 inscriptionum et iudicii;
16. paka zbieranek i 1577, 1579, 1647;
17. od roku 1583 do roku 1584 inscriptionum et iudicii;
18. od » 1585 do » 1586 similis;
19. od » 1590 do » 1594 similis;
20. od » 1590 do » 1591 similis;
21. od » 1596 do » 1598 similis;
22. od » 1604 do » 1605 similis;
23. paka zbieranek i 1605, 1640;
24. » zbieranek i 1606;
25. » zbieranek i 1608;
26. książka roku 1612, 1613, inscriptionum et iudicii;
27. detto od roku 1614 do roku 1617 similis;
28. detto » » 1617, 1618 iudicii;
29. detto » » 1619 do roku 1622 iudicii;
30. paka zbieranek i 1621, 1622;
31. książka lat 1624, 1625, 1627 inscriptionum et iudicii;
32. paka zbieranek i 1629, 1631;
33. książka lat 1634, 1635, 1636, 1637 iudicii;
34. detto 1638, 1639 inscriptionum et iudicii;
35. detto 1640 do roku 1643 similis;
36. od roku 1644 do roku 1646 similis;
37. paka zbieranek różnych lat i tranzakcyi i w niej znajduje się rok 1645;
38. paka podobna;
39. » podobna;
40. » podobna;
41. » podobna;

Rachunek ksiąg ziemskich województwa i powiatów krakowskiego, tak oryginalnych protokołów jako i przepisywanych, niemniej pak, prócz inkwizycyi, jest taki:

Literą A. oznaczonych wązkich oryginalnych	nro 25	40
Detto A. a.	nro 15	
Liczbą kościelną oznaczonych nieoprawnych		6
Liczbą arabską oznaczonych		108
Pak nieznaczonych		8

Regestrów nieznaczonych	5
Jurysdykcyi wojewodzińskiej liczbą oznaczonych	4
Ksiąg liczbą arabską z literą W oznaczonych	9
Detto liczbą arabską z literami W. S. oznaczonych	4
Regestr do tychże	1
Ksiąg liczbą arabską z literami W. O. oznaczonych	19
Regestr do tychże	1
Ksiąg liczbą arabską z literami W. R. oznaczonych	13
Regestrów do tychże	2
Regestrów sądowych liczbą arabską z literami R. S. oznaczonych	28
Protokołów dekretów	6
Księga kondemnat i paka manuałów	2
Ksiąg powiatu proszowskiego liczbą arabską z literą P. oznaczonych	34
Detto ksiąskiego liczbą arabską z literą X oznaczonych	48
Detto lelowskiego liczbą arabską oznaczonych	41
Regestr tegoż powiatu kancelaryi ziemskich zeznań	1
Razem ksiąg wszystkich	380

Te księgi, mianowicie oryginalne protokoły powiatu krakowskiego a powiatów proszowskiego, ksiąskiego i lelowskiego, bardzo są popsute całe akta.

Podług prawa regestr ten weryfikowałem, na co się podpisuję dnia miesiąca i roku, jak wyżej. Nikodem z Rudowa Rudowski pisarz aktowy ziemiański krakowski.

Delegowany od sądu zupełnego komplet pierwszy składającego do zweryfikowania takowego regestru ksiąg, jako jest przezemnie dokładnie zweryfikowany, podpisuję w archiwum ziemiańskiem krakowskiem dnia 2-go miesiąca maja 1792 roku. Ludwik z Woli Kmita sędzia ziemiański krakowski mp. Józef z Janowic Chwalibóg prezydujący mp. Jan Szwykowski sędzia ziemiański. Ludwik Kmita sędzia ziemiański krakowski. Józef Prus Zielinski sędzia ziemiański krakowski.

Z oblaty aktu oryginalnego w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 1193—1204, podanej dnia 19 czerwca 1792 roku przez Ignacego Pękostrzał Szczubielskiego.

284. *Kraków, 1 kwietnia 1792 r.*

Ordynacya sądu ziemiańskiego województwa krakowskiego.

Działo się w mieście wydziałowem Krakowie, sądom ziemiańskim województwa krakowskiego powiatów krakowskiego, proszowskiego i księstwa siewierskiego prawem przeznaczonem, dnia 1 miesiąca kwietnia 1792 roku.

Sąd ziemiański województwa krakowskiego powiatów krakowskiego, proszowskiego i księstwa siewierskiego uchwałą obrad pod dniem 14 miesiąca lutego roku niniejszego w mieście Krakowie zapadłych do ksiąg sądu swego pod dniem 18 miesiąca i roku tychże wciągnionych[1]) w zupełnym komple-

cie znajdujący się, z mocy prawa przez stany Rzeczypospolitej skonfederowane na sejmie trwającym w Warszawie uchwalonego urzędowanie swoje na dniu dzisiejszym (tymże prawem oznaczonym) rozpoczyna.

1. Ponieważ troisty wydział czasu sądownictwa przepisany, sąd do urządzenia rozkładu sądownictwa stosownie do przepisu prawa wyżej orzeczonego przystępuje i jednomyślnością z ogółu składu sądowego osób do sądownictwa rozkład czyni: do wydziału pierwszego od dnia 1-go kwietnia do dnia ostatniego czerwca JWW. i WW. Józefa Chwaliboga wojskiego wyższego województwa krakowskiego, orderu świętego Stanisława kawalera, Ignacego Radwan Dąbskiego burgrabiego zamku krakowskiego, Jana Szwykowskiego, Ludwika z Woli Kmitę, Józefa Prus Zielinskiego podkomorzego JKMci, do powtórniego od dnia 1-go października do dnia ostatecznego grudnia roku niniejszego WW. Andrzeja Paprockiego wojskiego niższego województwa krakowskiego, Józefa Dobinskiego podkomorzego JKMci, Antoniego Szuyskiego, Wincentego Miklaszewskiego, Antoniego Czerznickiego, do trzeciego od dnia 1 stycznia 1793 roku do dnia ostatecznego marca roku tegoż komplet sądowy pierwszy; i tym porządkiem w następujących latach podział osób do sądownictwa zachowany zostanie, a podług niniejszego rozkładu sądownictwo w dniu wydziałowi swemu oznaczonym, chociażby nawet w dzień święta, poczynać się będzie i do dnia prawem przepisanego bez przerwy skutecznione zostanie, a po odsądzeniu spraw w regestrach znajdujących się przed czasem każdej kadencyi do sądzenia oznaczonej sąd regestra sądowe podpisze i od sądownictwa oddali się.

2. A lubo osób 5 do każdego wydziału przeznaczonych, najmniej jednak za zjechaniem się osób 3 sądownictwo o godzinie prawem przepisanej rozpocznie się i bez przerwy do godziny pierwszej z południa trwać będzie.

3. W przypadku własnej sprawy sędziego z powództwa lub odwodu wynikłej, w sprawach rodziców jego, braci rodzonych, dzieci własnych i pupilów opiece jego podległych, sędzia uchyli się od zasiadania i decydowania w takowej sprawie, pozostający komplet decyzyę w takowych sprawach wydawać będzie, a gdyby którakolwiek sprawa cały komplet sądowy zajmowała, sąd przy powództwie takowym do sądzenia przypadającym zapisze świadectwo w sentencyonarzu, że w tej sprawie kompletu sądowego nie było, [i] do sądzenia następnych wpisów przystąpi. Za złożeniem zaś kompletu powództwo w powyższem świadectwie zostawione przed innemi wszystkiemi sprawami do sądzenia wzięte zostanie, a jeżeli sprawa ogół sądu niniejszego zajmować będzie w powództwie lub odwodzie, w takowem zdarzeniu sprawa takowa odesłana będzie do trybunału po oznaczenie sądu właściwego rozsądzeniu takowej sprawy.

4. Rozkład osób do sądownictwa na każdą kadencyą w czasie nie swojej kadencyi ani zasiadać ani decydować w sądzie ani w izbie sądowej w czasie namowy znajdować się nie będzie mógł, niemniej sędzia ziemiań-

ski w czasie kadencyi, do której jest wyznaczonym, należeć nie może do decyzyi tej sprawy, w której przytomnym nie był na obochstronnym wywodzie.

5. Ponieważ prawem przepisano jest, aby pozostający komplet od sądownictwa obrachunek długów kahalnych dopełniał, sąd orzeka, że powtórny komplet natychmiast rozpocznie wszelkich pretensyi rozpoznanie przez kogoskolwiek do synagog w powiatach krakowskim i proszowskim znajdujących się popieranych od dnia 10 miesiąca kwietnia roku niniejszego, i toż skutecznić będzie do dnia 15 czerwca roku tegoż.

6. Proces w sprawach cywilnych od kogożkolwiek na składających sądownictwo otrzymany (prócz w sprawie kryminalnej) tamować miejsca zasiadania sądownictwo sprawującym nie będzie.

7. Inne wszelkie obowiązki względem osób sądownictwo sprawujących, wyszczególnione pod artykułami [2]): 10. co do decyzyi w sprawach, 11. co do zapisywania różności zdań, 12. co do ustępu czyli namowy w sprawach i czytania wyroków sądowych, 13. i 14. co do sesyi sądowych rannych, 16. co do raportów po skończonej każdej kadencyi do króla przez ministra pieczęci podawać mianych, 17. co do urzędu wykonawczego, 18. co należy do nadgrody od egzekucyi wszelkich dekretów, 19. co do egzekucyi dekretów po skończonem urzędowaniu 4-letniem sędziego, chociażby na nowo przy urzędzie sęstwa zachowanym nie był, uskutecznione przez sąd zostaną.

8. Akt sądowy codziennie zapisywany będzie.

9. Pióro sądowe, którego udział sądowi składowemu zostawiony, to przy osobie urodzonego Teodora Gnoinskiego na lat 7 porządkiem po sobie idących zachowaliśmy i do wykonania przysięgi prawem przepisanej natychmiast jego dopuściliśmy. Po której dopełnionej obowiązki następne do urzędu pisarza sądowego przywiązane zachowane mieć chcemy: zasiadać w sądzie sine voce decisiva, zapisywać przytomność składu sądowego tak co do dnia, jako też sesyi sądowych, protokoły sądowe wszelkie i regestra spraw utrzymywać, dekreta w polskim języku pisać, te z woli sądu czytać, żądającej stronie wydawać, wpisy przyjmować, jak przez stronę za okazaniem relacyi pozwów podane będą, tranzakcye wieczyste przed sądem przyznawane do ksiąg wciągać, przytomnym zawsze na sądach znajdować się, wyjąwszy nieuchronną wyjazdu potrzebę za pozwoleniem sądu lub słabość zdrowia — w takowych przypadkach sąd tymczasowego zastępcę ustanowi i przysięgę dla pisarza sądowego prawem przepisaną od niego odbierze. Na żądanie strony ekstraktu dekretu jakiejkolwiek sentencyi w sprawie zapadłej pisarz odmówić nie będzie mocen, ale ten za opłatą niżej wyrażoną bezwłocznie wyda. Pieczęć sądowa urządzona będzie. Za niedopełnienie obowiązków, do urzędu pisarstwa sądowego przywiązanych, lub gdyby pisarz pióro złożył, sąd podług artykułów 5-go i 6-go prawem objętych zachowa się.

10. Pisarz aktowy, zwierzchnej straży sądowej oddany, przepisy prawa pod artykułami: 2-gim co do odpowiedzi w sądzie swoim za regentów i kancelarystów przez siebie stanowionych, za ich czynności, 3-cim i 4-tym co do złożenia pióra, postąpienia na wyższy urząd i zdania sprawy sądowi swemu z obowiązków do siebie należących, 5-tym co do przypadku śmierci pisarza aktowego i inne wyszczególnione prawem obowiązki [4]) do urzędowania jego przywiązane zachować powinien.

11. Miejsce dawniej grodzkiej kancelaryi służące, to dla kancelaryi ziemiańskiej przeznaczamy, i aby tranzakcye wszelkie nie w domu prywatnym, lecz w miejscu kancelaryi czynione były, sąd mieć chce.

12. W zdarzeniach, gdy po rozsądzeniu spraw wszystkich na kadencyi do sądzenia przypadających sąd od sądownictwa oddali się a zdarzy się jakowa sprawa cywilna lub kryminalna, niemniej w miesiącach lipcu, sierpniu i wrześniu, odpoczynkowi zostawionych, sprawa lub sprawy kryminalne trafią się, w takowych zdarzeniach pisarz aktowy w pierwszym po spraw odsądzeniu przed końcem kadencyi swej oddalający się, w powtórnym sąd do kadencyi następnej należący o potrzebie zjachania kosztem skrzynki z kompletu na ów czas siedzącego uwiadomić obowiązanym będzie, a po odebranej wiadomości sąd w szczególności do swej kadencyi należny zjedzie i sprawy natychmiast rozsądzi.

13. Pisarz aktowy, mający pod dozorem akta grodzkie i ziemskie, dopełniwszy weryfikacyi regestru ksiąg sobie oddanych stosownie do punktu 7 [5]), podać powinien całkowity regestr ksiąg sądowi a sąd do skonfrontowania regestru takowego z grona swego osób w liczbie, jakowa za potrzebną uznana będzie, delegacyę uczyni, a po sądowem zweryfikowaniu regestr ksiąg przez sąd podpisany do oblaty podany zostanie [6]), w ciągu zaś kadencyi każdej sąd protokoły zapisywanych tranzakcyi przejrzy i te podpisze.

14. Sąd stosownie do przepisu prawa tymczasownie sądom ziemiańskim w sądownictwie przepisanego mieć chce, że pozwy do sądu swego wydawane po wyszłym czasie 4-niedzielnym [7]) (od przyznania przez woźnego kładzionego pozwu przed aktem sądu swego rachować mianym) stanowić będą[a] czas odpowiedzi stronie odwodowej, a chociażby strona odwodowa wzajemne powództwo przeciwko stronie powodowej, byle w jednejże sprawie, najpóźniej wydała, takowy przypozew miejsce znajdzie w sądzie.

15. Ogólny proces i wszystkie tranzakcye polskim językiem czynione być powinny.

16. Wpisy w regestrach grodzkich lub ziemskich znajdujące się zaległe do nowych regestrów porządkiem lat i kadencyi wpisywane zostaną i przez sąd podpisywane będą.

17. Sprawy, w jakim porządku w regestrach umieszczone, w takim do sądzenia brane będą, a na jakim stopniu stanął proces w grodzie lub ziem-

[a] w tekście: będzie.

stwie, od takowego w sądzie swoim z pozwów, jakie wydane lub przez sąd zachowane były, rozpoczęty zostanie.

18. Regestra sądowe te zachowują się: 1-szy regestr ordynaryjny dla wszystkich spraw cywilnych, 2-gi regestr taktowy wraz z ekspulsyjnym dla uczynkowych i ekspulsyjnych, 3-ci regestr kryminalny dla spraw kryminalnych i o bezpieczeństwo zgwałcone sądu lub osób sądownictwo odbywających, 4-ty egzekucyi procesów, 5-ty regestr poenalium.

19. Porządek sądzenia spraw w regestrach umieszczonych zachowany zostanie następny. Regestr spraw kryminalnych najprzód sądzić się będzie i żadne inne regestra przed nim brane nie będą, a gdy ten regestr odsądzony zostanie, regestr taktowy spraw cywilnych uczynkowych i ekspulsyjnych aż do ostatniego wpisu sądzony będzie, po tym regestr ordynaryjny, który zawsze ustawać będzie, gdy się wydarzy sprawa kryminalna lub uczynkowa, a w każdym ostatnim dniu tygodnia, chociażby jakowa sprawa skończona nie była, brany będzie regestr egzekucyi procesów i poenalium.

20. Strona początkowie powodowa lub odwodowa przypozew po stronę mająca, który wpis w regestrze umieszczony z porządku do sądzenia przypadać będzie, sama lub umocowany od niej stawanie czyli komparycyę sądownie zapisać winny, a po uznaniu dostatecznego stawania i rozwiązaniu sporów początkowych, in accessoriis wyniknąć mogących, opis stanu sprawy podpisem strony lub umocowanego stwierdzony strona powodowa stronie odwodowej wraz z złożeniem dokumentów, summaryuszem a oryginałów (w księgach urzędowych nie znajdujących się) przyłączonemi kopiami sądownie złoży, opis zaś takowy wraz z summaryuszem przez prezydującego w sądzie podpisany zostanie, a strona przeciwna, odebrawszy komunikowany opis sprawy wraz z summaryuszem dokumentów i kopiami oryginałów czyniącej przeciwko sobie stronie, w dniu trzecim od odebranego opisu sprawy rachować mianym odpowiędź przez siebie lub umocowanego podpisaną na piśmie poda, a tę sąd podpisze i stronie oddać zleci, na którą replika w trzech dniach stronie, a nawzajem od strony w takowymże czasie odpowiedź podana być powinna, a w tym sposobie spory wniesione przed sąd z dokumentów alfabetem oznaczonych przez obydwie strony złożonych i objaśnienia podanego ułatwione zostaną. Gdyby zaś strona pozwana za przypadnieniem do sądzenia wpisu nie stawała lub na odebrany opis sprawy tudzież replikę w czasie przeznaczonym nie odpowiedziała, wolno będzie stronie popierającej powództwo podniesienia sprawy żądać i w zysku powództwa swego tudzież wściągnienie kary wiecznego wywołania za niedosyćuczynienie wyrokowi sądowemu otrzymać. Nadto strona powodowa, której wpis do sądzenia przypadnie, gdy sprawy popierać nie chce, przez stronę pozwaną i w odwodzie powództwo mającą może być do odpowiedzi w sądzie ciągnioną a za niestawieniem się proces na niej może być otrzymywany, a jeżeli pozwany przeciwko stronie powodowej nie będzie miał swego powództwa, pod wpi-

sem strony powodowej przeciwko sobie uczynionym w utracie powództwa wydanego bez kary wywołania wzdać mocen stronę przeciwną. A gdyby w odwodzie więcej pozwanych było i ciż swoje powództwa osobne mieli, stronę powodowie czyniącą i sprawy nie popierającą pod wpisami osobnymi wzdać mocni.

21. W sprawach prostego długu z zapisów urzędowych, skryptów ręcznych i roborowanych wynikających, wolno stronie powodowej ustnie oświadczyć żądanie swoje w sądzie przy złożeniu dowodów, na które odpowiedź od pozwanego natychmiast uczyniona być powinna powodowi, a za niestawieniem strony po otrzymanej kondemnacie na tęższamą kadencyą mocna strona zapozwać powtórnie, a po upłynionych niedzielach 4 powództwu wyniesionemu sprawę w sądzie swoim ukończać.

22. Urodzeni mecenasi pierwszej i drugiej klasy, interesa obywatelskie utrzymujący, w sądzie swoim mają być przysięgli, których regestr przez sąd podpisany będzie. Ciż zachować mają jako najdokładniejszą pilność w utrzymywaniu interesów, których opis podając do sądu podpisem swym stwierdzić go powinni. Za swoich dependentów wykroczenia podług prawa 1768 [8]) zostaną w odpowiedzi. Żaden zaś inny utrzymywać interesów obywatelskich nie może w sądzie, który nie będzie w regestrze palestry umieszczony. Nowo przystępujący do palestry za zaleceniem urodzonych mecenasów i uznaniem zdatności przez sąd do utrzymywania interesów do regestru palestry wciągnionym zostanie.

23. Instygatora sądowego JMPana Józefa Barchanowskiego sąd stanowi, którego do wykonania przysięgi na rotę prawem przepisaną dopuściliśmy, po której dopełnionej, aby obowiązki jemu należne prawem pod artykułem drugim [9]) umieszczone zachował, zaleca. Nadto należytość sądową podług ordynacyi niżej przepisać mianej od stron osobiście stawających, tudzież od umocowanych imieniem stron utrzymujących interesa będzie jego obowiązkiem odbierać, rachunek z odebranych, tudzież delat z każdej kadencyi w szczególności przed osobą od sądu delegowaną czynić i prawnie własności sądowej dochodzić, w sprawach kryminalnych czynić powództwo i bezpieczeństwa sądu przestrzegać.

24. Szlachetnych Jana Piątkowskiego i Tomasza Kądziorskiego za woźnych sądowych przeznaczyliśmy i tych do przysięgi, prawem im przepisanej, przypuściliśmy, po której dopełnionej aby przytomni znajdowali się w czasie sesyi sądowych lub przynajmniej jeden z nich (których dozór JMPanu instygatorowi zostawuje się), sąd orzeka.

25. Pensyą dla JMPana instygatora roczną złotych polskich 360, dla woźnych zaś, prócz dawniej opłacanych przywołań i wywołań w sądzie swym, po zł. 100 sąd oznacza, i aby ta przez JMPana instygatora tak sobie, jako i woźnym z należytości sądowej przez niego odbieranej kwartalnie odbierana i wypłacana była, sąd mieć chce.

26. Inne ogólne opisy tak względem sądownictwa, jako bezpieczeństwa osób sądownictwo sprawujących, układu procesu sądowego, ordynacyą tymczasową (przez stany Rzeczypospolitej) przepisane [10]), zachowane zostaną.

27. Należytość sądowa przy zapadających w sporach stron wyrokach sądowych oczywistych lub zaocznych, procesów otrzymanych i wszelkich wyroków in accessoriis zapadłych stosownie do konstytucyi [11]):

	sądowi		pisarzowi	
	zł.	gr.	zł.	gr.
1. Od instancyi każdej in accessoriis, uznania dostatecznego stawania w sądzie, legalności powództwa, sądu własnego odpowiedzi, pewnego powoda i powództwa na rzecz sądu	—	15	—	15
2. Od zysku pierwiastkowego wzdawania . .	1	15	—	15
3. Od zysku dalszego	1	15	—	15
4. Od zysku ostatniego	3	—	—	15
5. Od otrzymanego zysku kar prawnych, to jest poenae infamiae.	4	—	—	15
6. Od dekretu odroczenia [dla] choroby, zawieszenia przypozwu, inkwizycyi i remissy	2	—	4	—
7. Od wyroków oznaczających odprzysiężenie, złożenie dokumentów, egzekucyę procesu, wprowadzenie do dóbr, zniesienie albo zatwierdzenie działów, zniszczenie zapisów, nienależyte powództwo, wydanie rzeczy poddanego i tym podobnych	2	—	6	—
8. Od dekretu zjazdowego przez obydwie strony	6	—	40	—
9. Od wyroku zjazdowego dzieła po przeczytanych inkwizycyach w sprawach violentiarium, w sprawie zabójstwa	6	—	30	—
10. Od wyroku zapłacenia sumy na mocy zapisu kontraktu	2	—	6	—
11. Od ruszenia sądu czyli apelacyi	1	—	—	—
12. Przy każdej ostatniej decyzyi, wskazującej zapłacenie, wydanie poddanego, zjazd na grunt, kara zł. polskich 24 gr. 24 stronie a sądowi w połowie opłacana być powinna	12[a]	12	—	—
Kary sądowe na rzecz samego sądu tylko:				
1. Na ustanowienie miejsca stawania w sądzie za zarzucone ziemską lub grodzką kondemnatę zaocznie otrzymaną stronie [zł.] 44 gr. 24, sądowi. . .	22	12	—	—

[a] w tekscie; 11.

	sądowi		pisarzowi	
	zł.	gr.	zł.	gr.
2. Za zarzucone ziemskie lub grodzkie wzdawanie po zapisanem stawieniu się strony albo i upornem odstąpieniu, tejże stronie zł. 89 gr. 18, sądowi	44	24	—	—
3. Za wzdawanie trybunalskie zaoczne stronie zł. 89 gr. 18, sądowi	44	24	—	—
4. Za wzdawanie trybunalskie zaoczne stronie zł. 89 gr. 18, sądowi	44	24	—	—
5. Za wzdawanie trybunalskie po zapisanem stawieniu się strony lub tejże upornem odstąpieniu otrzymane, stronie zł. 96, sądowi.	48	—	—	—
6. Na zniesienie wzdawania ziemskiego lub grodzkiego zaocznie otrzymane zł. 89 gr. 18 stronie, a sądowi	44	24	—	—
7. Na zniesienie wzdawania ziemskiego lub grodzkiego po zapisanem stawieniu się strony lub tejże upornem stawieniu się otrzymane zł. 96, a sądowi .	48	—	—	—
8. Na zniesienie wzdawania trybunalskiego zaocznego stronie zł. 192, sądowi	96	—	—	—
9. Na zniesienie wzdawania trybunalskiego po zapisanem stawieniu się strony lub tejże upornym odstępie stronie zł. 288, a sądowi	144	—	—	—
10. Za sprzeciwienie się wyrokowi ziemskiemu lub grodzkiemu łącząc proces na terminie dosyć czynnym otrzymany stronie zł. 192, sądowi	96	—	—	—
11. Za sprzeciwienie się wyrokom trybunału stronie 384, sądowi	192	—	—	—
12. Za zarzuconą kondemnatę z regestru poenalium stronie 22 gr. 12, sądowi	11	6	—	—
13. Od świadka stawionego na inkwizycyą od każdego słuchającemu zł. 6				
14. Od każdego wpisu do regestru wciąganego zł. 1				

Józef z Janowic Chwalibog sędzia ziemiański mp. Andrzej z Jawora Paprocki sędzia ziemiański mp. Ignacy z Dębego Dębski sędzia ziemiański mp. Jan Szwykowski sędzia ziemiański, zachowując w całości prawa aktowego pisarza, któremu w tytule tranzakcye wieczyste przed sądem przyznawane do ksiąg wciągać, pisarzowi sądowniczemu nic nie mogą derogacyi kancelaryi i ustawy regenta czynić (sic). Ludwik Kmita sędzia ziemiański mp. Józef Dobiński sędzia ziemiański mp. Antoni kniaź Szujski sędzia ziemiański. Józef Prus Zie-

liński sędzia ziemiański. Wincenty Ferdynand Miklaszewski sędzia ziemiański mp. Antoni Czerznicki sędzia ziemiański mp.

Ordynacya ta wpisana w Terr. Crac. Nova t. 53 str. 1—10.

[1]) Laudum sejmiku z 14 lutego 1792, wpisane w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 23—24.

[2]) Powołane tu są ustępy z artykułu IV konstytucyi: Sąd ziemiański, oblatowanej w grodzie warszawskim 10 stycznia 1792 roku, Vol. leg. IX str. 372—373.

[3]) Ustępy artykułu V tejże konstytucyi, Vol. leg. IX str. 373.

[4]) Ustępy artykułu VI tejże konstytucyi, Vol. leg. IX str. 374.

[5]) Ibid.

[6]) Sporządzony został tylko regestr ksiąg, przechowywanych dotąd w archiwum ksiąg ziemskich, wpisany w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 1193—1204, ob. wyżej nr. 283.

[7]) Powołana tu konstytucya: Deklaracya o sądach ziemiańskich w prowincyach koronnych, oblatowana w grodzie warszawskim 10 stycznia 1792 r., Vol. leg. IX str. 376.

[8]) Vol. leg. VII, 700.

[9]) Powołany tu ustęp 2 artykułu VII konstytucyi: Sąd ziemiański, Vol. leg. IX str. 374.

[10]) Przez tę ordynacyę rozumieć należy konstytucyę: Sąd ziemiański, ob. dop. 2.

[11]) T. j. konstytucyi z r. 1726 i 1768, Vol. leg. VI, 441 i n., VII, 710.

285. *Tulczyn, 13 czerwca 1792 r.*

Uniwersał Stanisława Szczęsnego Potockiego marszałka konfederacyi koronnej, wzywający marszałków konfederacyi wojewódzkich do otwarcia aktów publicznych i ustanowienia dla nich regenta, susceptantów i archiwistów.

Stanisław Szczęsny Potocki generał artyleryi koronnej, generalnej konfederacyi koronnej marszałek. Konfederacya generalna koronna, chcąc powrócić obywatelom akta publiczne, które w niektórych województwach uwięzione niesłychanym nigdy w kraju zwyczajem zostały, chcąc, aby obywatele tych województw w wolnym głosie szlachcicowi polskiemu należącym uciśnionymi nie byli, zaleca urodzonym marszałkom wojewódzkim, aby w miejscach, w których akta publiczne przed dniem trzecim maja roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt pierwszego znajdowały się, oneż otworzyli a to w czasie jak najprędszym, do akt tychże regenta, susceptantów i archiwistów do potrzeby stosownie ustanowili i przysięgę prawami przepisaną jako też na wierność konfederacyi niniejszej od nich odebrali a o wielości ustanowionych nieodwłocznie konfederacyi generalnej donosili. Akta takowe publiczne otwartymi dla wszystkich obywatelów, tak co do ich zażaleń i jakichkolwiek transakcyi, jakoteż i wszelkich dzieł konfederackich będą. Dan w Tulczynie dnia trzynastego czerwca tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego roku.— Stanisław Szczęsny Potocki generał artyleryi koronnej, konfederacyi generalnej koronnej marszałek. Dyzma Bończa Tomaszewski generalnej konfederacyi koronnej sekretarz.

Z oblaty w Terr. Crac. Nova t. 57 str. 389—390, także t. 56 str. 201—202, t. 59 str. 2010—2012 i t. 59 str. 2018—2019 (druk.) Porów. niżej nr. 286.

286. *Kraków, 10 września 1792 r.*

Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemiańskich krakowskich a otwarciu ksiąg ziemskich według uniwersału Stanisława Szczęsnego Potockiego marszałka konfederacyi targowickiej z 13 czerwca 1792 r.

Do ksiąg niniejszych ziemiańskich województwa krakowskiego osobiście przyszedłszy urodzony Michał Gostkowski uniwersał od najjaśniejszej generalnej konfederacyi koronnej do JWW. marszałków wojewódzkich względem poniższych okoliczności wydany, ręką JW. marszałka tejże konfederacyi generalnej podpisany i pieczęcią zatwierdzony dla wpisania jego w księgi niniejsze ziemiańskie podał w tych słowach będący, i jest takowy:

(następuje uniwersał Stanisława Szczęsnego Potockiego z 13 czerwca 1792 r., podany wyżej pod nr. 285).

którego to uniwersału oryginał pomieniony podawający napowrót do siebie odebrał. Z mocy dopiero wpisanego uniwersału od generalnej konfederacyi wolnej koronnej targowickiej do JWW. marszałków wojewódzkich względem otwarcia aktów tak ziemskich jakoteż grodzkich wydanego księgi ziemiańskie województwa krakowskiego, powiatów krakowskiego, proszowskiego i księstwa siewierskiego zamykają się, a księgi ziemskie województwa krakowskiego przez delegowanych od konfederacyi województwa krakowskiego dzisiaj otwarte zostały. Co wszystko i całą czynność w tej księdze znajdującą się ręką moją własną podpisuję. Nikodem z Rudowa Rudowski pisarz aktowy ziemiański województwa, powiatów i księstwa jako wyżej.

Zapiska w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 2010—12 z dnia 10 września 1792 roku.

287. *Kraków, 10 września 1792 r.*

Zapiska o otwarciu ksiąg ziemskich województwa krakowskiego na mocy uchwały konfederacyi tegoż województwa i ustanowieniu regenta tychże ksiąg.

Otwarcie ksiąg ziemskich województwa krakowskiego przez delegowanych od konfederacyi tegoż województwa, tudzież ustanowienie regenta tychże ksiąg.

JW. Stanisław Kostka z Wielogłowy Wielogłowski miecznik województwa krakowskiego i Franciszek Ossorya z Bukowa Bukowski podkomorzy nadworny JKMci, konfederacyi wolnej województwa krakowskiego konsyliarze, od tejże prześwietnej konfederacyi do otworzenia aktów tak ziemskich jako i grodzkich krakowskich podług dawnych praw i zwyczaju byłych, niemniej ustanowienia rejenta i susceptantów do tychże trzymania i sprawowania aktowych obowiązków dzisiaj na sesyi wyznaczeni, stosując się do uniwersału najjaśniejszej konfederacyi generalnej wolnej koronnej targowickiej

dnia trzynastego czerwca roku tego tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego w Tulczynie wydanego, a do ksiąg bywszych ziemiańskich krakowskich dzisiaj wpisanego, w tych słowach będącego:

(następuje uniwersał Stanisława Szczęsnego Potockiego marszałka generalnej konfederacyi koronnej z dnia 13 czerwca 1792 r. podany wyżej pod nr. 285).

na dniu dzisiejszym do miejsca przyjmowania aktów ziemskich zwyczajnego zjachali, takoweż akta ziemskie krakowskie otworzywszy do wyboru i ustanowienia regenta do sprawowania tychże aktów i czynienia usługi dla wygody publiczności przystąpili i tak na urząd regenta tychże aktów ziemskich krakowskich (jako już dawniej tenże urząd sprawującego) wielmożnego Nikodema z Rudowa Rudowskiego przywrócili i ustanowili, niemniej przysięgę od tegoż wielmożnego Rudowskiego prawem roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt ósmego[1]) przepisaną na urząd regenta jako też na wierność konfederacyi generalnej koronnej i województwa tego odebrali a odtąd do sprawowania podług prawa i zwyczaju czynności powinnych zobowiązali mocą tej swojej delegacyi, którą rękami swojemi własnemi tu podpisali. — Stanisław Kostka Wielogłowski konsyliarz deputowany. Franciszek Bukowski konsyliarz deputowany.

Zapiska w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 2017—2020 pod datą dnia 10 września 1792 roku. Prawie identyczne zapiski takie także w Terr. Crac. Nova t. 57 str. 389—390 i t. 56 str. 201—202.

[1]) Vol. leg. VII, 692.

288. *Kraków, 10 września 1792 r.*

Ordynacya sądowa i ekonomiczna konfederacyi województwa krakowskiego.

Działo się w Krakowie w miejscu sądowem konfederacyi województwa dnia dziesiątego miesiąca września roku tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt drugiego.

Ordynacya sądowa i ekonomiczna województwa krakowskiego.

Konfederacya wolna województwa krakowskiego w Proszowicach miejscu zwykłych obrad wojewódzkich na dniu 13 miesiąca zeszłego sierpnia pod laską JW. Michała Kolumny Walewskiego bywszego wojewody sieradzkiego, orderów polskich kawalera, zawiązana[1]), w dopełnieniu tak aktu najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej pod Targowicą dnia 14 miesiąca maja pod przewodnictwem JW. Stanisława Szczęsnego Potockiego jenerała artyleryi koronnej, tejże konfederacyi koronnej marszałka zapisanego, jako też późniejszych uniwersałów pomienionej najjaśniejszej konfederacyi a szczególniej uniwersału urządzającego sądy 1-wszej i 2-giej ostatecznej instancyi w prowincyach koronnych dnia 19 miesiąca czerwca roku bieżącego w Tulczynie datowa-

nego [2]), na dniu dzisiejszym do miasta głównego województwa swego Krakowa zjechawszy się, jurysdykcyą swą sądowniczą w miejscu odbywania się dawniej komisyi cywilno-wojskowej wojewódzkiej zafundowawszy, dla ciągłego wymierzania należącej się każdemu sprawiedliwości, dla utrzymywania wewnętrznego sądów i kancelaryi swej porządku, dla wiadomości nakoniec osób wszystkich połączenie z juryzdykcyą swoją mających, ordynacyą niniejszą sądową i ekonomiczną w następujących przepisuje artykułach.

Artykuł I.

Rozkład kompletów co do czasu i osób.

Gdy zamiarem jest najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej koronnej w czasie teraźniejszym zawieszenia wszelkich juryzdykcyi sądowych od ich czynności utrzymywanie nieprzerwane bezpieczeństwa osób i majątków obywateli, oraz poskramianie występków, jakieby w tymże przeciągu zdarzać się mogły, a to przez ustanowienienie sądów konfederacyi, i gdy 1-szą instancyą takowychże sądów JWW. marszałkowie z JWW. konsyliarzami po województwach są ustanowieni, przeto konfederacya województwa krakowskiego też sądy otwierając w celu nieustannej onych do czasu dalszych narodu rozrządzeń trwałości i w celu dogodzenia interesom osobistym niedozwalającym wszystkim JWW. konsyliarzom w mieście Krakowie być zawsze przytomnymi, stosując się do wyżej nadmienionego urządzenia sądów przez najjaśniejszą konfederacyą jeneralną koronną uczynionego komplet sądów 1-wszej instancyi z osób najmniej trzech stanowiącego, skład teraźnie.szy z JW. marszałka i dwunastu JWW. konsyliarzy dzieli na trzy kompleta tak, ażeby w każdym po osób cztery zasiadało i komplet zamierzony trzech JWW. konsyliarzy bytnością czwartego w wszelkich przypadkach od zerwania był zabezpieczony.

Przeciąg każdego kompletu tygodni dwa sobie zamierza, a to zaczynając od dnia 17 miesiąca teraźniejszego września, w którym to dniu komplet 1-wszy, to jest JWW. Jerzy Ożarowski podstoli krakowski, August Otfinowski orderu św. Stanisława kawaler, Tomasz Gorayski pułkownik, Stefan Romer major w wojsku koronnym, konsyliarze, sądy swe rozpocząwszy one aż do dnia 29 miesiąca września inclusive odprawiać będą. Od dnia zaś 1 miesiąca października komplet 2-gi, to jest JWW. Józef Walewski podczaszy krakowski, Karol Głębocki, Piotr Dembiński starosta wałecki i Jan Jordan do dnia 13 miesiąca tegoż października zasiadać mają. Od którego czasu, to jest od dnia 15 tegoż miesiąca, komplet 3-ci JWW. Feliks Skorupka łowczy, Stanisław Kostka Wielogłowski miecznik krakowscy, Franciszek Bukowski i Andrzej Ślaski sądownictwo swoje rozpoczną i one aż na dniu 27 miesiąca października zakończą.

Po której obeszłej kolei trzech kompletów, jeżeliby najwyższa władza krajowa dłużej odbywanie sądów konfederacyi 1-wszej instancyi zamierzyła,

zjechanie się w zupełnym składzie swoim i wtenczas wolność tak co do odmiany osób w kompletach, jako też co do przeciągu czasu onych konfederacya niniejsza sobie zachowuje w miarę przewidywanej lub uznanej potrzeby.

Rozporządziwszy podług powyższego opisu kadencye, sesye codzienne, wyjąwszy dni niedzielne i święta uroczyste, od godziny 9-tej z rana do 1-szej popołudniu trwać mające, jedne tylko na dzień oznacza. W zabraknieniu jednak spraw do sądzenia lub innych zatrudnień JWW. konsyliarze za umówieniem się z sobą w komplecie mocni będą odroczenie do czasu, jaki im się zdawać będzie, uczynić, a w przypadku doniesionej sobie przez W. pisarza lub Ur. regenta potrzeby zjechać się oświadczają.

Artykuł II.

Rozkład materyi do konfederacyi przychodzących.

Że zaś nietylko jedynym celem ustanowienia sądów konfederacyi 1-szej instancyi jest rozsądzanie spraw w trzech gatunkach przez najjaśniejszą konfederacyą jeneralną koronną wyszczególnionych, to jest spraw wszelkich uczynkowych, ekspulsyjnych po akcie konfederacyi jeneralnej, to jest po dniu 14 maja roku bieżącego zdarzonych, i zgwałconego bezpieczeństwa w miejscach, gdzie się też sądy agitują, ale są jeszcze inne czynności, które konfederacya województwa ma uskuteczniać, jako to: urządzanie magazynów, dozór kas funduszowych, składek na potrzeby kraju, rozkład prowiantów i podwód potrzebnych, niemniej znoszenie się względem wypełniania wyroków najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej koronnej w różnych okolicznościach i przypadkach zapadających, przeto konfederacya województwa krakowskiego, chcąc w największym porządku te wszystkie czynności dopełniać, podział onych trojaki czyni, to jest: na materyą właściwą sądową, rozrządzeń ekonomicznych do województwa i znoszenia się z najjaśniejszą konfederacyą jeneralną koronną.

A najprzód co do sądownictwa. Niespodziewając się, ażeby w wymienionych trzech tylko gatunkach sprawy przychodzić mające miały być liczne, dni szczególnych do sądzenia onych nie przeznacza, ale branie regestrów do wielości wpisów i ważności spraw stosować będzie.

Co do znoszenia się z najjaśniejszą konfederacyą jeneralną, z którą przez korespondencye najwięcej okoliczności ułatwionych być może, dnie także wszystkie w tygodniu a szczególniej pocztowe do odbierania i odpisywania ekspedycyi postanawia.

Nakoniec co do rozrządzeń ekonomicznych do województwa wydawanych. Ponieważ te częściej zdarzać się mogą i niezwłocznej wymagają egzekucyi, zaczem każdego także dnia w tygodniu po załatwieniu dwóch pierwszych gatunków lub pierwej podług potrzeby uskuteczniane być mogą. Pod

który rodzaj rozrządzeń wszystkie jednostronne rezolucye na żądania, w których strona nikogo sądownie nie obwiniając przychodzi, należeć będą.

Artykuł III.

Umówione między JWW. konsyliarzami warunki.

W czasie ustępów bądź w materyi sądowej bądź ekonomicznej przy namowie oprócz JWW. marszałka konfederacyi, konsyliarzy, W. pisarza, Ur. sekretarza i innych osób na sekret izby przysięgłych nikt w izbie zostawać się nie może, wyjąwszy gdyby kto był od sądu wezwanym.

W dawaniu zaś tychże decyzyi bądź sądowych lub ekonomicznych, jeżeliby jednomyślność na wyrok JWW. konsyliarzy nie zachodziła, wtenczas na żądanie JW. marszałka albo chociaż jednego JW. konsyliarza okoliczność ta odrazu sekretnemi kreskami ma być rozwiązana. A w przypadku równości zdań JW. marszałek lub pod niebytność jego JW. konsyliarz miejsce jego w prezydowaniu zastępujący decyzyą powtórną przeważającą równość wyda i zapisze.

Dawanie kresek ma być w takim porządku, w jakim JWW. konsyliarze miejsca u stołu zasiędą z góry, począwszy od JW. marszałka lub prezydującego, i przed zapisaniem decyzyi nikt do izby wchodzić lub z niej wychodzić nie będzie.

W przypadku choroby lub nagłej koniecznej potrzeby oddalenia się którego z JWW. konsyliarzy, ażeby komplet zawsze był trwałym, miejsce jego może być przez innego JW. konsyliarza z obcego kompletu zastąpione. A oprócz tego JW. marszałek i każdy z JWW. konsyliarzy pomimo swoich kompletów, gdy zechcą zasiadać i decydować, wszystko wraz z kompletem mogą.

Gdyby oznaczone w tym czasie były sejmiki, sąd konfederacyi przez komplet wprzód na trzy dni ma być limitowanym i po sejmikach skończonych w dni także trzy reasumowanym.

Inkwizycye i wszelkie wyznania przez samych tylko JWW. konsyliarzy słuchane i zapisywane być mogą z tem ostrzeżeniem, iż w sprawie kryminalnej cały komplet, w sprawie zaś prostej uczynkowej dwóch JWW. konsyliarzy delegowanych odbierać one będą.

Artykuł IV

Podział aktów i protokołów.

Co do materyi sądowej. Regestra trzy stosownie do rozrządzeń najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej koronnej ustanawia: 1-szy regestr taktowy, do którego należą wszystkie sprawy uczynkowe i kryminalne, z którego osoby wszelkiego stanu i powołania ex specie facti et loco delicti odpowiadać będą;

2-gi regestr ekspulsyjny na sprawy w tym rodzaju po dniu 14 maja roku bieżącego, to jest po akcie konfederacyi jeneralnej koronnej zdarzone; 3-ci regestr directi mandati dla spraw obrazy osób lub honoru JWW. marszałka, konsyliarzy, W. pisarza, sekretarza i innych subalternów sądowych, ludzi służących onymże, niemniej zgwałconego bezpieczeństwa i spokojności miasta niniejszego. A oprócz tych protokoł czyli manuał dekretowy przez W. pisarza utrzymywać miany.

Co do znoszenia się z najjaśniejszą konfederacyą jeneralną. Protokoł ekspedycyi obejmować będzie wszystkie rezolucye, uniwersały, obwieszczenia i zlecenia od najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej nadesłane, także wszystkie odpowiedzi, raporta i korespondencye konfederacyi swojej z tąż najjaśniejszą konfederacyą jeneralną utrzymywane; które słowo w słowo wciągane być mają a oryginały w osobnych plikach zachowywane.

Co do rozrządzeń ekonomicznych. Protokoł czyli manuał rachunków kas, magazynów, rozkładów, decyzyi względem WW. komisarzy prowiantowych i innych wszystkich rezolucyi jednostronnych lub obwieszczeń w ogólności województwa dotyczących się, niemniej rezolucyi na illacye w tychże materyach.

Nad liczbę wymienionych trzech regestrów i protokołów utrzymywany będzie przez jednego z JWW. konsyliarzy protokoł dzienny, który ma obejmować niniejszą ordynacyą i wszelkie decyzye wewnętrznego urządzenia, konfederacyi tyczące się, jako to odmiany kompletów, przytomność na sesyach, zastępstwa jednego za drugiego JWW. konsyliarzy, delegacye do inkwizycyi, zalecenia kancelaryom i inne w tym rodzaju, oraz w krótkości nadmienione każdej sesyi czynności.

Artykuł V.

Urządzenia szczególne kancelaryi.

Dogadzając i chęci publiczności i zręczności samychże JWW. konsyliarzy, ażeby miejsce odprawiania się sądów oraz i kancelaryi było każdemu do przystępu zręczne i wygodne, dom, który zeszła komisya cywilno-wojskowa w rynku miasta niniejszego Krakowa do odprawiania czynności swoich miała, za dom sądowy i kancelaryi swej obiera i w nim otwarcie aktów konfederacyi wojewódzkiej W. pisarzowi sądowemu zaleca.

W tym zaś domu i aktach czynności żadne prawne oprócz tych, które się do sądu swego ściągają, jako to przyjmowanie akcesów do konfederacyi z przysięgami, recesów od podpisów na ustawę 3 maja i od przyjętego prawa miejskiego, relacye pozwów do sądu konfederacyi wydanych i zaskarżeń czyli manifestów od nich stosownych przyjmowane być nie mogą, ale do kancelaryów ziemskiej lub grodzkiej inne wszystkie zeznania mają być odsyłane z ostrzeżeniem wzajemnem, iż wszystkie zeznania pozwów do sądu

swego wydanych, chociażby gdzieindziej przed aktami były czynione, tedy przez oblatę do akt konfederacyi na dni najmniej cztery przed przypadnięciem sprawy podawane być powinny.

Rząd wewnętrzny i dozór ogólny tej kancelaryi co do osób kancelarzystów i aktów do W. pisarza należeć będzie, a ten tak za przewinienia własne i pomocników, jako za niedostateczność w utrzymywaniu tychże aktów sądowi swemu ma odpowiadać.

Taksa od przyjmowania zeznań w tym rodzaju i wydawania wszelkich ekstraktów podług konstytucyi roku 1768 ma być zachowana. Wszystkie zaś takowe akta w ojczystym języku i zwykłej formie pod pieczęcią konfederacyi województwa naszego i z podpisami W. pisarza, Ur. regenta lub miejsce jego zastępującego wychodzić mają.

Do pisania ekstraktów, kopiowania uniwersałów i innych rozrządzeń konfederacya dwóch manualistów dawniej w komisyi cywilno-wojskowej będących i płatnych lub inszych z tegoż funduszu w dependencyą od W. pisarza i regenta oddaje.

Artykuł VI.

Obowiązki pisarza, sekretarza, regenta, wiceregenta.

W. pisarz od konfederacyi naszej obrany i ustanowiony dozór ogólny w utrzymywaniu kancelaryi naszej sądowej i ekonomicznej podług powyższego opisu mieć będzie. A oprócz tego formowania dekretów w sprawach sądowi niniejszemu podpadających, z ułożeniem eduktów z dokumentów, bądź z inkwizycyi, stosownie do zapadłej sądu decyzyi zapisanej w regestrze, ogłaszanie onych stronom i wydawanie ekstraktami, jako też przyjmowanie wpisów do regestrów sądowych i zeznań do sądu konfederacyi ściągających się do niego należy.

Ur. sekretarz pod bytność swoją protokoł ekspedycyi, obejmujący wszelkie korespondencye z najjaśniejszą konfederacyą jeneralną, jako najdostateczniej ma utrzymywać oraz wszelkie wychodzące od konfederacyi naszej uniwersały do uwiadomienia publicznego zwykłym sposobem kursoryi podawać a na oblatę w aktach lub podanie onych do ogłaszania rewersa odbierać.

Ponieważ zaś takowe ekspedycye niektóre dłuższego zatrzymania do wiadomości publicznej potrzebować mogą, więc najściślejsze utrzymywanie tego protokołu i stosownych do niego oryginałów (z których wydawanie ekstraktami lub przez kopie żądającym za zezwoleniem tylko JWW. konsyliarzy w komplecie lub JW. marszałka samego wolne być może) Ur. sekretarzowi zaleca.

Ur. regenta szczególnym będzie obowiązkiem utrzymywanie protokołu ekonomicznych rozrządzeń i rezolucyi, wciąganie onych porządne i wydawanie ekstraktami, niemniej pomaganie rozkładów wszelkich i paletów z kom-

pletu konfederacyi wychodzących, oraz dozór całości aktów i ich bezpieczeństwa, jako też porządku domu sądowego, przy którym pomienionemu Ur. JMci panu regentowi konfederacya niniejsza wolne mieszkanie przeznacza. Nakoniec w chorobie lub w przypadku oddalenia się W. pisarza onego zastępowanie.

Ur. wiceregent, niemając oddzielnych swoich obowiązków, będzie pomocnikiem i wyręczycielem w zatrudnieniach Ur. regenta, a pod niebytność w Krakowie Ur. sekretarza przy JW. marszałku zostającego obowiązków jego powyższych dopełniać będzie w utrzymywaniu protokołu ekspedycyi i poniższych o paszportach warunków.

Artykuł VII.

Sposób przychodzenia do sądu.

W materyi sądowej. Kiedy najjaśniejsza konfederacya jeneralna wyrokami swoimi za niebyłe wszystkie ustawy sądownictwa od dnia 3 maja roku 1791 uchwalone uznała i formę dawniejszemi prawami opisaną powróciła, zaczem konfederacya niniejsza ustanawia: iż proces sądowy w przypadku spraw wyżej wymienionych ma być według tychże praw kraju naszego dawniejszych toczony, to jest ustnie w polskim języku indukty, repliki i odpowiedzi. Dlaczego wszystkie akcessorya i umieszczone pod niemi instancye w przyzwoitych miejscach mogą być wnoszone z ostrzeżeniem tem, iż gdzie accessorium nie będzie perimens, to jest ciągnące ostateczne rozsądzenie sprawy, tam w krótkości mają być przekładane. W sprawach z regestru ekspulsyjnego, ponieważ wraz przychodzić będzie rozpoznanie dokumentów i inkwizycye, przeto summaryusze i konkluzye w nich pisane sądowi podawane być mają.

Jeżeliby w regestrach dawniejszych sądów ziemiańskich i innych zalimitowanych sprawy zalegały, a szczególniej ekspulsyjne po dniu 14 miesiąca maja zdarzone, niemniej wszystkie sprawy kryminalne i uczynkowe po tymże dniu popełnione, lub w zupełności osądzonemi nie były, tedy te zwrot do sądu niniejszego konfederacyi mieć mają w tym stopniu, w jakowym ukończenia swojego nie zyskały. Do czego pozwy stosowne odstępując od dawniejszych jurysdykcyi wydawane być winny.

W sprawach zaś tak nowo przychodzących, jako i powyższych pozwy w ojczystym języku pod imieniem JW. marszałka konfederacyi województwa w tych słowach: »Michał Kolumna Walewski marszałek konfederacyi województwa krakowskiego, orderów polskich kawaler. Tobie N. władzą i powagą konfederacyi województwa stawić się nakazuję w przeciągu niedziel dwóch na instancyę N. etc.« pod nieważnością onych wydawane być powinny. W zdarzeniach zaś obrazy osób sądowych lub zgwałcenia miejsca swej jurysdykcyi, termin gotowej rozprawy i odpowiedzi za wydanym rokiem przez

Ur. instygatora lub delatora jako najprędzej przyznawany i sprawa do sądzenia braną będzie.

W materyi ekonomicznej. Gdzieby obywatel rozkładem lub czem innem sądzący się być uciążonym jednostronnie bez pociągania kogożkolwiek wyraźnie do odpowiedzi przychodził i nikogo z osoby nie obwiniał, ale proste żądanie z prośbą przynosił, przez podanie noty porządnej lub illacyą nawet osobistą może sprawiedliwości lub ulżenia dochodzić.

Artykuł VIII.

Mecenasi i dependenci.

Ponieważ obywatele, mogący mieć w sądach niniejszych sprawy, nie wszyscy chcieliby się i mieli sposobność sami zatrudniać przekładaniem onych sądowi, zaczem sąd potrzebnymi do tej usługi obywatelskiej być UUr. Ichmość patronów uznaje i tych według dawnego zwyczaju na dwie klasy to jest mecenasów i dependentów chce mieć podzielonych, przychylając się do układów w tem przeszłego sądu ziemskiego. Ciż UUr. palestra mają być wszyscy szlachta rodowita i w sądzie dawniejszym ziemskim lub trybunalskim prowincyi koronnych na pełnienie obowiązków przysięgli. Inni w obcych sprawach (wyjąwszy obywateli, którzyby chcieli w swoich własnych) stawać i komparycyi sądownie pisać nie mogą.

Ostrzega sąd niniejszy, iż w induktach i wszelkich wniesieniach uszczypliwości żadne z ujmą honoru do interesu nieściągające się czynione być nie mają pod odpowiedzią osobistą każdego przeciwko temu wykraczającego.

Nadto UUr. mecenasi tak za siebie jako i za dependentów swoich w przypadku uczynienia przez którego z nich obywatelowi zawodu w sprawie lub inne przewinienia do odpowiedzi pociągani będą.

Przezyski także sądowe (podług osobnej tabeli przez sąd swój ułożyć mianej) i grzywny za tych pryncypałów, od którychby komparycyą pod nieprzytomność onych zapisali, opłacać regularnie przysileni zostaną.

Artykuł IX.

Instygator i jego obowiązki.

Gdy rozrządzeniami najjaśniejszej konfederacyi jeneralnej bezpieczeństwo osób JWW. marszałka, konsyliarzy i innych osób sądowych, niemniej miejsca odbywających się sądów ich najmocniej są ostrzeżone i regestr oddzielny o przestępstwa w tym rodzaju jest ustanowiony, przeto istotnym będzie obowiązkiem Ur. instygatora sądów naszych prawnie dochodzić wszelkich obraz, jeżeliby jakie w tym przypadku zdarzyć się kiedy miały, i przeciwko wykraczającym sprawy pod imieniem swoim popierać, przytem czuwać nad bezpieczeństwem i spokojnością publiczną miasta niniejszego Krakowa, jako obrębu swej jurysdykcyi.

Oprócz tego, że nie każdy winowajca lub człowiek podejrzany wprędce osądzonym być może, a sprawiedliwość wymaga upewnienia się o takowych osobach, iżby nie zbiegli, więc równie będzie obowiązkiem Ur. instygatora mieć zwierzchni dozór więzień i osadzonych tam ludzi, odbierać dane przez delatorów na utrzymywanie onych pieniądze i onym je wydawać; których to więźniów gatunek i liczbę ma codziennie sądowi swemu donosić.

Utrzymywanie wewnętrznego porządku izby sądowej co do przygotowania w niej codziennie różnych potrzeb, jako to piór, laku etc., do niego należy, dla czego woźnego i stróża do takowej usługi i utrzymywania ochędostwa domu sądowego używać mianych sąd pod zwierzchność Ur. instygatora poddaje.

Nakoniec wszelkie grzywny i przezyski sądowe tak od pryncypałów osobiście stawających, jako też od UUr. mecenasów za nich się piszących odbierać, regestr porządny onych utrzymywać i zebraną stąd kwotę do czasu rozrządzania nią sądowego w bezpiecznym miejscu zachowywać powinien będzie.

Artykuł X.

Powaga i bezpieczeństwo sądu.

Ponieważ bezpieczeństwo sądu najwięcej zależy od ubezpieczenia miejsca sesyi odbywanych i osób JWW. marszałka, konsyliarzy, przeto tak dla powagi miejsca sądowego, jako i zachowywania ścisłej egzekucyi zapadać mających wyroków konfederacya potrzebną być asystencyą wojskową i urządzenie dostatecznych wart przy miejscu sądowem uznaje. Magazyny i kasy publiczne, gdy równie potrzebują szczególniejszej na siebie baczności i straży, zaczem i te szyldwachami wojskowymi żąda mieć zabezpieczone.

Szlachetny magistrat miasta tutejszego Krakowa ma wydać zalecenie wszystkim obywatelom, właścicielom lub mieszkańcom domów, ażeby ci o wielości osób przyjeżdżających i odjeżdżających z wymienieniem nazwisk, stanu i dystynkcyi codziennie jemu donosili. Z których doniesień ułożony raport trzy razy w tydzień, to jest: w wtorki, czwartki i soboty JW. marszałkowi lub miejsce jego zastępującemu JW. konsyliarzowi podawać powinien będzie.

Co także przez warty po bramach ma być zachowywane i przez główny hauptwach raportowane.

Artykuł XI.

Bezpieczeństwo i spokojność ogólna.

Zapobiegając bezczynnej włóczędze ludzi luźnych bez służby i interesu po kraju z niebezpieczeństwem obywateli tułających się, konfederacya ustanawia paszporta pod znakami pieczęci konfederacyjnej wojewódzkiej, których

ułożenie, wydawanie i rachunek zaleca kancelaryi swej a szczególniej Ur. sekretarzowi.

Wszyscy ludzie bez pewnego funduszu do życia, to jest z dóbr, procentu od sum, pensyi, handlu, rzemiosła, zasług i wyrobku dziennego znajdujący się, wszędzie zatrzymywani i indagowani być mają przez zwierzchności miejscowe.

Lubo wszyscy gospodarze i panowie domów w mieście Krakowie najlepiej powinniby znać wszystkich w swych domach mieszkańców, za których w przypadku obrażonego bezpieczeństwa lub spokojności publicznej odpowiadać mają, jednakże zdarzają się posiedzenia podejrzane, w które nietylko mieszkańcy jednego domu, ale i obce osoby wchodzą, zaczem ustanawia konfederacya, iżby wszystkie kamienice i domy w mieście Krakowie, Kazimierzu, Kleparzu i po przedmieściach, a najszczególniej bilary, kofenhauzy, cukiernie i wszystkie szynkownie po godzinie zaraz 10-tej w noc zamykane były.

I z tego powodu żąda konfederacya, ażeby runty i patrole nocne od komendy lub komend miejscowych, o tejże godzinie zacząwszy dostrzegania swoje, aż do końca nocy one odbywały i tułających się, a szczególnie bez światła po nocy, pod strażą zatrzymywały. Tych zaś, którzyby w dzień lub w nocy bitwy, gwałty, krzyki i hałasy bądź w domach szynkownych, bądź na ulicy robili, Ur. instygatorowi dla poszukiwania na nich ukarania sądowego oddawali.

Mając nakoniec i to w względzie, iż gry azardowne w miejscach publicznych praktykowane bywają częstokroć okazyą niespokojności, kłótni i zamieszania, że ludzie młodzi lub nieostrożni, będąc ograni, dają sobie przez to powód nieszczęścia lub nadal życia nieprzyzwoitego, takowe gry wszystkie azardowne w miejscach publicznych rozpoczynać zabrania i Ur. instygatorowi swojemu egzekucyą tego zaleca. Pod co nie mają jednak być podciągane domy obywatelskie i kamienice, gdzie zgromadzeni raczej dla rozrywki, jak dla zysku grami się zabawiają. Owszem bezpieczeństwo zupełne dla nich się ostrzega.

Artykuł XII.

Urządzenie kas i magazynów.

Kasa prowincyonalnych przychodów z ceł, podatku konsumcyjnego, stempla, ofiar 10 i 20 grosza, niemniej z kwarty, zostawać będzie w dozorze będących przy niej oficyalistów skarbowych.

Kasa magazynowa, rekrutowa, ofiar dobrowolnie na potrzeby kraju składanych i funduszowa po zalimitowanych dwóch komisyach cywilno-wojskowych, ma być nienaruszenie w tychże samych miejscach pod strażą wojskową do dalszego konfederacyi swej rozrządzenia utrzymywana, z których to kas

rzeczone komisye czyli ostatnie onych komplety wyciągnięte rachunki z wyszczególnieniem remanentów złożyć konfederacyi swej są obowiązane.

Magazyny zaś zbożowe, jako potrzebujące przemiaru i oddzielnego obrachunku, pod dozorem, jaki mają nad sobą w czasie teraźniejszym, dopóty zostawać mają, dopóki podług potrzeby rozporządzonymi inaczej przez swą konfederacyą nie będą. I tak w tym czasie, jako i później, asygnacye przez WW. komisarzy prowiantowych wydawane i za niemi ilość wybranych prowiantów w porządnych regestrach ma być zapisywana dla ułożenia z nich w każdym czasie porządnych rachunków.

Nakoniec chociaż ustanowieni przy sądzie i kancelaryi konfederacyi naszej oficyaliści, jako to W. pisarz, UUr. sekretarz, regent, wiceregent, instygator i potrzebni manualiści za prace swoje winniby być przyzwoicie nadgrodzonymi, że jednak konfederacya nasza, niemając dotąd własnych funduszów, bez zniesienia się w tem z najjaśniejszą konfederacyą generalną koronną układów czynić nie może, zaczem ustanowienie nadgrody dla W. pisarza i Ur. sekretarza za pełnienie ich obowiązków wyżej wypisanych do czasu decyzyi w tem najjaśniejszej konfederacyi generalnej wstrzymuje; UUr. zaś regenta, wiceregenta i dwóch kancelarystów dawniej w komisyi cywilno-wojskowej krakowskiej utrzymywanych i przed samem zalimitowaniem tejże komisyi na cały kwartał anticipative zaczynając od dnia 1-go miesiąca teraźniejszego września do dnia 1 grudnia w pensyach zapłaconych, ile do pomocy kancelaryi swej konfederacyjnej chętnie się ofiarujących, przyjmuje i obowiązki na nich powyższe wkłada. Po którym czasie nadgrodę onym, jaka z urządzenia najjaśniejszej konfederacyi lub z miary dostateczności funduszu wypadać będzie, zapewnia. Co równie dla Ur. instygatora nowo ustanowionego, jako też dla posługujących pod dozorem jego woźnego i stróża ostrzega.

Którą to ordynacyą zgodnie ułożoną i przyjętą taż konfederacya województwa krakowskiego rękami swojemi w osobach JW. marszałka i JWW. konsyliarzy zgromadzonych podpisawszy dla wiadomości powszechnej wydrukować kazać W. pisarzowi sądów swych zaleca.

Z oblaty w Terr. Crac. Nova t. 61 str. 1—22, podanej do ksiąg ziemskich województwa krakowskiego dnia 25 września 1792 roku z rozkazu konfederacyi województwa krakowskiego przez wiceregenta kancelaryi tejże konfederacyi Michała Gostkowskiego. Ta ordynacya wydrukowana w Terr. Crac. t. 59 str. 2067—2076; na początku dodano: »Wypis z ksiąg konfederacyi województwa krakowskiego«, na końcu podpis: »Andrzej Nidecki pisarz sądu konfederacyi województwa krakowskiego mp.«, i pieczęć tegoż sądu wyciśnięto.

[1]) Akt zawiązania konfederacyi oblatowany w Terr. Crac. Nova t. 59 str. 1768—1772 i 1799—1803.

[2]) Uniwersału tego w księgach krakowskich nie znalazłem.

289. *Grodno, 17 września 1793 r.*

Uniwersał Stanisława Bielińskiego marszałka konfederacyi gro-

dzieńskiej o zamknięciu sądów konfederacyi targowickiej i otwarciu sądów ziemskich.

Stanisław Bieliński marszałek konfederacyi generalnej O. N. i sejmowy, orderów polskich kawaler. Wiesz, przezacny narodzie! że sejm, na który za uniwersałami JKMci reprezentantów swoich wysłałeś, poprzedziły smutne deklaracye mocarstw sąsiedzkich i oddział prowincyi pod obce panowanie zagarnionych. Nie tajno ci było, iż w takowem położeniu rzpltej zgromadzone stany, zbrojną otoczone ręką, bez siły i mocy krajowej zostające, nic więcej czynić nie mogły, jak ulegać tak okropnym okolicznościom i zdać los swój na dyskrecye przeważających nas mocą sąsiadów naszych. Wszelako co tylko w mocy sejmu było i co rozsądna roztropność radziła, nic miniętego nie zostało. Troskliwość N. K. JMci, przezorne rady senatu i ministrów, gorliwość stanu rycerskiego, ubiegały się nawzajem z największą usilnością odwrócić wymierzone ciosy na ojczyznę naszą, już to przez traktowanie ministeryalne już przez podawanie not, już przez skargi przed narodem, przed Europą i przed całym światem uczynione. Lecz te wszystkie sposoby, zbrojną nie poparte siłą, były słabymi w oczach uzbrojonych mocarstw rozbiór krajów naszych czyniących i do skutku przyprowadzających. Legł zatem ofiarą przemocy i gwałtu kraj nasz, oderwane są prowincye od ciała rzpltej, których żadnego nie było sposobu bronić i ocalić. Lecz nim to nastąpiło, żadne kroki od sejmu do ocalenia kraju przedsięwzięte opuszczone nie były, któreby temu nieszczęściu ile możności tamy nie czyniły. Podane noty od dworów zagranicznych, rozbiór prowincyi polskich popierających, zostały komunikowane ministeryalnie wszystkim posłom dworów, do tego rozbioru nie interesowanych; wezwana była pomoc tychże dworów na wsparcie uciśnionej i upadającej Polski; lecz odpowiedzi wzmiankowanych posłów sejmowi dane okazywały zimną obojętność, żadnej pomyślnej dla rzpltej nie czyniącą nadziei. W takowych nieszczęśliwych zdarzeniach i krytycznych na Polskę wypadłych nieszczęśliwościach sejm niniejszy, utraciwszy wszelkie nadzieje ratowania oderwanych prowincyi i zagarnionych pod obce panowanie współbraci naszych, zwrócił troskliwe starania swoje, ażeby resztę od rozbioru pozostałego kraju szczęśliwym uczynić można, a wyrwawszy go z nierządnej anarchii, przywrócić mu rząd wolny republikancki, zabezpieczyć własność każdego obywatela, ustanowić sprawiedliwość i uczynić koniec wszystkim nieszczęściom, tak wewnątrz jakoteż zewnątrz nas tłoczącym, i przez ciągłe krajowe rewolucye uciśnionym. Zdało się sejmującym stanom, iż tak zbawiennych i potrzebnych układów dotąd uczynić nie można było, dokąd wszystkie okoliczności na szali rozsądnej polityki wyważone nie zostały, z których nastąpiła determinacya nieodmienna stanów sejmujących, ażeby konfederacya targowicka z powodów w akcie konfederacyi grodzieńskiej wyrażonych uchylona została; jakoż pomienioną konfederacyą targowicką, pod dniem 14 miesiąca maja 1792

roku pod Targowicą zawiązaną, nowym związkiem swoim w Grodnie dnia 15 miesiąca teraźniejszego uczynionym stany sejmujące rozwiązały. Roztropność radziła, ażeby po rozwiązaniu konfederacyi targowickiej rzplta, w stanach zupełnych na sejm zgromadzona, w bezczynność nie wpadła, dla czego zapobiegając tak okropnemu widokowi utworzony jest związek, mając w składzie swoim osobę N. K. Jmci, senat, ministeryum i stan rycerski, tym celem węzłem nierozerwanej jedności spojonych, ażeby wszystkie sprawy i działania polityczne rzpltej, do jej uszczęśliwienia ściągające się, ułożone, umocnione i ukończone były. Żeby zaś w czasie między ukończeniem rządu a zakończeniem sejmu i konfederacyi teraźniejszej kraj i obywatele bez sprawiedliwości niezostawali, obmyślony jest sposób administracyi sprawiedliwości w akcie konfederacyi grodzieńskiej pod dniem wyżej wyrażonym związanej, do którego prześwietne województwa, ziemi i powiaty stosować się będą. Z urzędu przeto do władzy mojej należącego wszem wobec i każdemu z osobna do wiadomości podaję, iż konfederacya targowicka jest rozwiązana, iż konfederacye wojewódzkie miejscowe tylko do pierwszego octobris dla ukończenia dzieł swoich trwać będą, iż miejsce sądów konfederackich zastąpią sądy ziemskie, jakie były przed sejmem roku 1788, a gdzieby sędziowie ziemscy albo przez śmierć albo przez postąpienie na wyższe urzędy nie znajdowały się, miejsce ich komornicy ziemscy zastąpią, zachowując w tej mierze prawo pierwszeństwa osób do prezydencyi aktualnego sędziego z składu dawnych sędziów pozostałego, iż stany zgromadzone i skonfederowane żądają, ażeby wszelkie okoliczności w akcie konfederacyi grodzieńskiej wyrażone w całym kraju zachowane i wykonane były. Dla czego akt konfederacyi grodzieńskiej do ksiąg publicznych ziemskich przesyłając, jakoteż niniejszy uniwersał wraz z dziełem konfederacyi grodzieńskiej w akta ziemiańskie chcąc mieć wciągnione, onże do wszystkich kancelaryi koronnych i litewskich odsyłam, zalecając, ażeby akta tejże[a] konfederacyi przez kancelarye ziemskie (które od pierwszego octobris konfederackiemi targowickiemi być przestają) wpisane i wciągnione były, tudzież z ambon publikowane zostały, który uniwersał ręką moją podpisuję. Działo się w Grodnie dnia 17 miesiąca września 1793 roku. — Stanisław Bieliński marszałek konfederacyi generalnej O. N. i sejmowy. Locus sigilli. Zgodnie z oryginałem (*podpisano:*) Jan Nep. Jeziorkowski sekretarz sejmowy i konfederacyi.— Uniwersał donoszący o akcie konfederacyi grodzieńskiej.

Druk współczesny bez pieczęci w oblacie w Terr. Crac. Nova t. 61 str. 1545, podany dnia 28 września 1793 r.

290. *Kraków, 30 września 1793 r.*

Zapiska o zamknięciu ksiąg sądu konfederacyi targowickiej województwa krakowskiego.

[a] w tekscie: akt tej się.

Działo się w Krakowie w miejscu sądowem konfederacyi województwa dnia trzydziestego września roku 1793. Po rozwiązaniu prześwietnej konfederacyi województwa krakowskiego aktów sądowych tejże prześwietnej konfederacyi zamknięcie. Andrzej Nidecki pisarz sądowy i aktów konfederacyi województwa krakowskiego mp.

Zapiska w Terr. Crac. Nova t. 63 str. 75.

Wykaz aktów.

1. Kraków, 7 stycznia 1506 r.
   Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu zwołania sejmu 7
2. Kraków, 6 maja 1506 r.
   Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu pospolitego ruszenia przeciw Tatarom 7
3. Kraków, 3 lutego 1512 r.
   Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego, podający skład wiecu 8
4. Kraków, 9 maja 1513 r.
   Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego, podający skład wiecu 8
5. Kraków, 9 maja 1514 r.
   Nagłówek wpisów spraw na wiecu województwa krakowskiego, podający skład wiecu 8
6. Kraków, 18 kwietnia 1515 r.
   Limitacya spraw grodu krakowskiego z powodu śmierci starosty Mikołaja Kamienieckiego 9
7. Preszburg, 23 kwietnia 1515 r.
   Zygmunt I król polski poleca Jakubowi Lubomirskiemu sędziemu grodzkiemu krakowskiemu, by objął w charakterze podstarościego tymczasowy zarząd starostwa krakowskiego, opróżnionego przez śmierć Mikołaja Kamienieckiego 9
8. Kraków, 22 marca 1519 r.
   Przysięgi złożone na odpowiednie wykonywanie urzędów przez Jakuba z Lubomirza sędziego ziemskiego i grodzkiego krakowskiego, Jana z Biechowa podsędka i Jakuba z Rupnowa pisarza ziemskich krakowskich 10
9. Toruń, 5 sierpnia 1520 r.
   Zygmunt I król polski nakazuje sędziemu i podsędkowi ziemskim krakowskim wydać Stanisławowi Lasockiemu kopię aktu z ksiąg ziemskich krakowskich 11

10. Toruń, 25 lutego 1521 r.
Zygmunt I król polski nakazuje sądowi ziemskiemu krakowskiemu wydanie odpisów z ksiąg Stanisławowi Lasockiemu, zastrzegając dochodzenia z powodu sfałszowania pewnych wpisów do ksiąg 12
11. Kraków, 17 marca 1524 r.
Zygmunt I król polski wyjmuje żyda krakowskiego Franczka i żonę tegoż Falkę z służbą z pod jurysdykcyi wojewody krakowskiego a poddaje sądownictwu swemu względnie królowej Bony . . 12
12. Proszowice, 9 kwietnia 1527 r.
Andrzeja Tęczyńskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 14
13. Nowy Sącz, 25 sierpnia 1530 r.
Limitacya spraw grodu sądeckiego z powodu wykupu starostwa sądeckiego przez króla z rąk Piotra Odnowskiego 14
14. Nowy Sącz, 27 sierpnia 1530 r.
Zapiska w księgach grodzkich sądeckich o wprowadzeniu w starostwo sądeckie Jana Pieniążka 15
15. Kraków, 7 sierpnia 1532 r.
Wyliczenie ksiąg grodzkich krakowskich, które okazano Mikołajowi Sierakowskiemu przy objęciu przezeń urzędu sędziego grodzkiego krakowskiego 15
16. Kraków, 28 sierpnia 1532 r.
Rota przysięgi, którą złożył Mikołaj Sierakowski sędzia grodzki krakowski na sumienne pełnienie urzędu 16
17. Kraków, 30 grudnia 1532 r.
Zapiska o śmierci starosty krakowskiego Krzysztofa Szydłowieckiego i ustaniu z tego powodu działalności grodu krakowskiego 16
18. Kraków, 1 stycznia 1533 r.
Zapiska o zarządzeniu królewskiem, by urząd grodzki krakowski przyjmował wpisy mimo wakowania starostwa przez śmierć Krzysztofa Szydłowieckiego 17
19. Kraków, 2 stycznia 1533 r.
Zygmunt I król polski oddaje zarząd sądowy i pozasądowy starostwa krakowskiego, wakującego wskutek śmierci Krzysztofa Szydłowieckiego, Pawłowi Wolskiemu kasztelanowi sochaczewskiemu i staroście gostyńskiemu do dalszego zarządzenia królewskiego . . 17
20. Kraków, 11 czerwca 1533 r.
Zapiska o odroczeniu spraw grodu krakowskiego z powodu równoczesnego odbywania się wiecu 18
21. Wilno, 18 lutego 1534 r.
Zygmunt I król polski poleca Piotrowi Kmicie staroście krakowskiemu wykonywać w charakterze sędziego komisarskiego sądow-

nictwo nad żydami krakowskimi w sprawach o kradzież, świętokradztwo i fałszowanie monety do rozstrzygnięcia sporu jego z wojewodą krakowskim Ottonem z Chodcza o kompetencyę sądową nad tymiż żydami krakowskimi 18

22. Wilno, 18 lutego 1534 r.
Zygmunt I król zawiadamia żydów starostwa krakowskiego, że sądownictwo nad nimi w sprawach karnych powierzył jako sędziemu komisarskiemu Piotrowi Kmicie z Wiśnicza, staroście krakowskiemu, i nakazuje im posłuszeństwo wobec tegoż 19

23. Nowy Sącz, 27 kwietnia 1534 r.
Zapiska o ustanowieniu Zygmunta Koseckiego podstarościm sądeckim przez starostę sądeckiego Jana Pieniążka 20

24. Tarnów, 10 lutego 1536 r.
Jan Tarnowski wojewoda krakowski daje Sewerynowi Bonerowi kasztelanowi bieckiemu i wielkorządcy krakowskiemu upoważnienie do ustanowienia i postrzyżenia dwóch woźnych dla województwa krakowskiego 20

25. Tarnów, 10 lutego 1536 r.
Jan Tarnowski wojewoda krakowski ogłasza, iż należy uważać za prawowitego woźnego województwa krakowskiego Jakuba Jelonka, którego na podstawie jego upoważnienia ustanowił woźnym Seweryn Boner 21

26. Kraków, 2 października 1536 r.
Zapiska o niesądzeniu roków sądu ziemskiego krakowskiego z powodu zwołania sejmu 22

27. Kraków, 2 października 1540 r.
Limitacya spraw wiecu województwa krakowskiego 22

28. Nowy Sącz, 21 grudnia 1541 r.
Zapiska Piotra Branickiego, iż został przez starostę sądeckiego Achacego Jordana ustanowiony sędzią grodzkim sądeckim 23

29. Kraków, 6 października 1544.
Limitacya spraw wiecu województwa krakowskiego z powodu choroby Piotra Kmity wojewody krakowskiego 23

30. Kraków, 21 czerwca 1546 r.
Zapiska o substytucyi Mikołaja Kwaśniowskiego w miejsce chorego pisarza ziemskiego krakowskiego Jana Taszyckiego i o złożonej przez tegoż Kwaśniowskiego przysiędze 24

31. Kraków, 4 października 1546 r.
Nagłówek wpisów spraw wiecu krakowskiego, podający skład wiecu 24

32. Kraków, 5 października 1546 r.
Limitacya spraw wiecu krakowskiego na najbliższy sejm . . 25

33. Nowy Sącz, 21 maja 1551 r.
Marcin Bylina podstarości sądecki, zmuszony udać się do króla i podkanclerzego, substytuuje w swoje miejsce Piotra Bylinę na czas rozpoczynających się roków sądowych 26
34. Nowy Sącz, 21 maja 1551 r.
Jakub Rozen sędzia grodzki sądecki, zmuszony do udania się do króla, substytuuje w swoje miejsce Stanisława Wiernka na czas rozpoczynających się roków sądowych 26
35. Gdańsk, 18 sierpnia 1552 r.
Zygmunt August wyjmuje żyda Feliksa z pod sądownictwa wojewody i poddaje pod sądownictwo wielkorządcy krakowskiego 27
36. Nowy Sącz, 10 grudnia 1553 r.
Mikołaj Znamirowski pisarz grodzki sądecki substytuuje w swoje miejsce do wpisania pewnych aktów w księgi Mikołaja Siemichowskiego 28
37. Lublin, 18 marca 1554 r.
Mikołaj Odnowski wojewoda krakowski ustanawia Jana Herburta sędzią żydów krakowskich 28
38. Kraków, 27 maja 1556 r.
Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy odbieraniu ich przez nowo mianowanego pisarzem grodzkim krakowskim Wojciecha Borzyszkowskiego 29
39. Biecz, 27 czerwca 1559 r.
Zapiska o ustanowieniu z polecenia Stanisława Bonera starosty bieckiego podstarościm bieckim Jana Wielopolskiego i rota przysięgi przez tegoż złożonej 30
40. Kraków, 18 sierpnia 1560 r.
Zapiska o nominacyi przez starostę krakowskiego Jana Ocieskiego Jana Kmity podstarościm, a Maryana Przyłęckiego sędzią grodzkim krakowskim 30
41. Kraków, 28 sierpnia 1560 r.
Zapiska o przysiędze, złożonej przez Maryana Przyłęckiego sędziego grodzkiego krakowskiego na sumienne pełnienie tego urzędu 31
42. Biecz, w listopadzie 1560 r.
Zapiska nieskończona o zarządzeniu co do aktów grodzkich bieckich po śmierci starosty bieckiego Stanisława Bonera 31
43. Biecz, 7 lutego 1561 r.
Rajcy miasta Biecza poświadczają, iż zostali uwiadomieni przez wysłańca królewskiego o objęciu starostwa bieckiego przez Elżbietę wdowę po Stanisławie Bonerze i ustanowieniu Mikołaja Jordana surrogatorem 31

44. Kraków, 8 kwietnia 1562 r.
Jan Ocieski starosta krakowski zarządza, iż roki sądowe grodu krakowskiego odbywać się będą stale tylko w czwartki 32
45. Piotrków, 3 stycznia 1563 r.
Zygmunt August król poleca podsędkowi ziemskiemu krakowskiemu Jakubowi Rozenowi wydać Stanisławowi Górce z ksiąg ziemskich krakowskich pewne odpisy, mimo że wakuje sędstwo krakowskie 32
46. Kraków, 19 maja 1563 r.
Zapiska o zebraniu się sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego, ustanowionego przez ordynacyę sejmu piotrkowskiego z r. 1563, i rota przysięgi złożonej przez sędziów tego sądu . . . 33
47. Oświęcim, 11 kwietnia 1564 r.
Zapiska o rozpoczęciu czynności grodu oświęcimskiego po nadaniu prawa polskiego 34
48. Zator, 14 czerwca 1565 r.
Nagłówek wpisów z pierwszych roczków ziemskich zatorskich po nadaniu prawa polskiego 35
49. Nowy Sącz, 10 sierpnia 1565 r.
Zapiska o ustanowieniu Andrzeja Łagiewnickiego podstarościm grodzkim sądeckim przez starostę sądeckiego Floryana Zebrzydowskiego i rota przysięgi, złożonej przez tegoż Łagiewnickiego . . . 36
50. Knyszyn, 1 września 1567 r.
Zygmunt August król poleca sądom, by jego »opowiedzenia« na sejmie co do sum po matce mu należących do akt grodzkich nie wciągali, ewentualnie odnośny wpis wyjęli lub wymazali . . . 37
51. Nowy Sącz, 18 września 1567 r.
Zapiska o ustanowieniu przez starostę sądeckiego Stanisława Wężyka sędzią grodzkim sądeckim Piotra Otfinowskiego, podstarościm sądeckim Romana Postękalskiego i pisarzem grodzkim sądeckim Jakuba Gajeckiego, oraz roty przysiąg Otfinowskiego i Postękalskiego na sumienne pełnienie powierzonych im urzędów . . . 37
52. Lebiechów, 29 października 1567 r.
Zygmunt August król nakazuje urzędowi grodzkiemu sądeckiemu usunięcie z ksiąg wpisów, tyczących się opowiedzenia króla w sejmie lubelskim o sumach po matce oraz innych spraw . . . 39
53. Lublin, 28 lutego 1569 r.
Zygmunt August król nakazuje grodom i sądom ziemskim przyjmować do ksiąg akta, wnoszone przez uniwersytet krakowski, i wydawać potrzebne mu odpisy 39
54. Nowy Sącz, 16 lutego 1570 r.
Zapiska o nieodbyciu się roków sądowych grodzkich sądeckich

z powodu nieprzybycia starosty Stanisława Mężyka, który listem sąd o tem zawiadomił 40
55. Warszawa, 10 lipca 1570 r.
Zygmunt August ustanawia Jana Pieniążka sędziego ziemskiego krakowskiego surrogatorem starostwa krakowskiego, wakującego przez śmierć Stanisława Myszkowskiego 40
56. Warszawa, 10 lipca 1570 r.
Zygmunt August król polski ustanawia Maryana Przyłęckiego podstarościm krakowskim aż do czasu nominacyi starosty krakowskiego 41
57. Nowy Sącz, 26 października 1570 r.
Zapiska o złożeniu przysięgi przez Hieronima Gostwickiego jako zastępcy podstarościego sądeckiego 42
58. Warszawa, 31 października 1570 r.
Zygmunt August nakazuje Mikołajowi Dłuskiemu księgi sądów wojewodzińskich żydowskich, pozostałe po śmierci wojewody krakowskiego Stanisława Myszkowskiego, wydać ustanowionym surrogatorom Janowi Pieniążkowi i Maryanowi Przyłęckiemu 42
59. Kraków, 17 lipca 1572 r.
Przysięga Zygmunta Palczowskiego podstarościego krakowskiego po śmierci króla Zygmunta Augusta 43
60. Kraków, 17 lipca 1572 r.
Limitacya spraw urzędu grodzkiego krakowskiego z powodu śmierci króla Zygmunta Augusta 44
61. Kraków, 31 lipca 1572 r.
Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy objęciu urzędu pisarza grodzkiego krakowskiego przez Jana Raduńskiego . 44
62. Kraków, 30 lipca 1572 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu śmierci króla Zygmunta Augusta 45
63. Biecz, 20 lutego 1573 r.
Rota przysięgi Jana Stogierza pisarza grodzkiego bieckiego na gorliwe pełnienie obowiązków 46
64. Kraków, 10 marca 1574 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu koronacyjnego 47
65. Kraków, 21 marca 1574 r.
Piotr Zborowski wojewoda sandomierski mianuje woźnym województwa sandomierskiego Stanisława Rzanczicza woźnego województwa krakowskiego 48
66. Kraków, 21 marca 1574 r.
Jerzy Jazłowiecki wojewoda ruski mianuje woźnym ziem wo-

jewództwa ruskiego Stanisława Rzanczicza woźnego ziemskiego województwa krakowskiego 49
67. Kraków, 26 marca 1574 r.
Henryk król nakazuje wymazać z ksiąg grodu krakowskiego protestacye obelżywe, jakie wzajemnie przeciw sobie wnieśli Wacław Urowiecki i Krzysztof Jordan 49
68. Kraków, 29 marca 1574 r.
Zarządzenie Jana Firleja starosty krakowskiego co do godzin, w których ma sądzić urząd grodzki krakowski 50
69. Biecz, 15 kwietnia 1574 r.
Zapiska o ponownem rozpoczęciu sądzenia roków grodzkich bieckich z powodu ukończenia bezkrólewia 50
70. Kraków, 21 kwietnia 1574 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu koronacyjnego 51
71. Biecz, 29 kwietnia 1574 r.
Zapiska o wznowieniu po koronacyi króla Henryka pełnej działalności grodu bieckiego, zawieszonej od śmierci króla Zygmunta Augusta 52
72. Biecz, 8 lipca 1574 r.
Limitacya spraw urzędu grodzkiego bieckiego z powodu wyjazdu króla Henryka 53
73. Kraków, 6 października 1574 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu nieustanowienia sądu ultimae instantiae w województwie krakowskiem 53
74. Nowy Sącz, 13 października 1574 r.
Rota przysięgi, złożonej przez Marcina Lutosławskiego pisarza grodzkiego sądeckiego na sumienne pełnienie obowiązków 54
75. Sącz, 29 października 1574 r.
Spis ksiąg i rzeczy w kancelaryi grodzkiej sądeckiej, oddanych przez podstarościego sądeckiego Tobiasza Chomętowskiego nowemu pisarzowi grodzkiemu Marcinowi Lutosławskiemu 55
76. Biecz, 9 grudnia 1574 r.
Zapiska o wznowieniu działalności urzędu grodzkiego bieckiego, która ustała wskutek wyjazdu króla Henryka 56
77. Sącz, 23 grudnia 1574 r
Stanisława Mężyka starosty sądeckiego ordynacya grodu sądeckiego 56
78. Kraków, 28 lutego 1575 r.
Zapiska, podająca skład sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego i rotę przysięgi członków tego sądu 57

79. Oświęcim, 4 lipca 1575 r.
Limitacya spraw sądowych grodu oświęcimskiego z powodu braku wiadomości o zarządzeniach zjazdu stężyckiego co do sądów 59
80. Kraków, 7 września 1575 r.
Limitacya spraw sądu grodzkiego krakowskiego z powodu nieprzybycia starosty, którego wstrzymała powódź 59
81. Kraków, 19 października 1575 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu pospolitego ruszenia i sejmiku proszowskiego 60
82. Kraków, 30 listopada 1575 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego z powodu sejmu elekcyjnego 61
83. Kraków, 11 stycznia 1576 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego wskutek postanowienia sejmiku proszowskiego z 31 grudnia 1575 r. 62
84. Kraków, 22 lutego 1576 r.
Limitacya spraw sądowych grodu krakowskiego stosownie do postanowień zjazdu jędrzejowskiego 63
85. Sandomierz, 22 kwietnia 1578 r.
Stefan król nakazuje sądowi ziemskiemu krakowskiemu wydać Waleryanowi Łaganowskiemu odpisy z aktów przed kadencyą roków ziemskich 64
86. Kraków, 24 września 1578 r.
Piotr Zborowski starosta krakowski osadza miejsce swoje Jakubem Borkiem jako wicesgerentem i poleca mu załatwienie pewnej sprawy 64
87. Kraków, 6 października 1578 r.
Nagłówek wpisów spraw wiecu krakowskiego, podający skład wiecu 65
88. Biecz, 27 listopada 1578 r.
Urząd grodzki biecki powierza Tomaszowi Sietlowskiemu przeprowadzenie rumacyi w charakterze wicesgerensa grodzkiego . . . 66
89. Hewel, 4 października 1580 r.
Stefan król polski ustanawia Mikołaja Dłuskiego surrogatorem starostwa krakowskiego, wakującego wskutek śmierci Piotra Zborowskiego 67
90. Warszawa, 2 marca 1581 r.
Stefan król nadaje starostwo krakowskie Janowi Zamoyskiemu 68
91. Warszawa, 20 marca 1581 r.
Stefan król zawiadamia Mikołaja Dłuskiego surrogatora krakowskiego, że ma wydać dochody z starostwa od śmierci Piotra Zborowskiego starosty przypadłe wysłanemu przez króla Piotrowi

Starzeskiemu, gdyż surrogacya odnosi się tylko do sądownictwa, nie do poboru dochodów 69
92. Kraków, 5 kwietnia 1581 r.
Zeznanie woźnego o zachowaniu się Mikołaja Dłuskiego surrogatora starostwa krakowskiego po doręczeniu mu mandatu królewskiego w sprawie dochodów surrogacyi krakowskiej 69
93. Kraków, 10 kwietnia 1581 r.
Relacya woźnego o doręczeniu pozwu Mikołajowi Dłuskiemu surrogatorowi starostwa krakowskiego w sprawie niezastosowania się do mandatu królewskiego 71
94. Kraków, 10 maja 1581 r.
Zapiska o objęciu starostwa krakowskiego przez Jana Zamoyskiego, nominacyi Jana Płazy surrogatorem a Jana Walentyna Jakubowskiego pisarzem grodu krakowskiego 72
95. Kraków, 10 maja 1581 r.
Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich, spisany przy objęciu urzędu pisarza grodzkiego krakowskiego przez Jana Walentego Jakubowskiego 73
96. Grodno, 25 listopada 1581 r.
Stefan król nakazuje sądowi ziemskiemu ułatwić Maciejowi Bechowi wyszukanie pewnych aktów, potrzebnych królowi, i wydać odpisy tychże aktów 74
97. Niepołomice, 31 lipca 1585 r.
Stefan król zakazuje pociągać żydów przed inne sądy, jak wojewodzińskie lub królewski 75
98. Kraków, [14 listopada] 1585 r.
Inwentarz ksiąg grodzkich krakowskich spisany przy oddawaniu ich nowemu pisarzowi grodzkiemu krakowskiemu Janowi Łączyńskiemu przez poprzedniego pisarza Macieja Becha 76
99. Grodno, 9 grudnia 1585 r.
Stefan król polski nakazuje Michałowi Maleczkowskiemu wielkorządcy krakowskiemu jaknajszybciej naprawić izbę, w której odbywają się sądy ziemskie krakowskie 77
100. Kraków, 2 stycznia 1587 r.
Zapiska o otwarciu ksiąg relacyi krakowskich, zamkniętych po śmierci króla Stefana, a to z mocy postanowienia zjazdu krakowskiego 78
101. Oświęcim, 3 stycznia 1587 r.
Zapiska o otwarciu dla wpisów ksiąg grodzkich oświecimskich zamkniętych po śmierci króla Stefana, a to z mocy uchwały zjazdu krakowskiego 78

102. Kraków, 31 grudnia 1587 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z »izby grodzkiej« z powodu zarazy do izby górnej »na starostwie« 79
103. Kraków, 18 stycznia 1588 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z starostwa z powodu zarazy do izby dolnej domu królewskiego przy katedrze na zamku krakowskim leżącego, tenuty Jana Zamoyskiego kanclerza w. k. 79
104. Kraków, 24 lutego 1588 r.
Zapiska o rozpoczęciu sądzenia spraw urzędu grodzkiego krakowskiego po koronacyi króla Zygmunta III 80
105. Kraków, 28 maja 1588 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski wyznacza na siedzibę urzędu grodzkiego krakowskiego izbę górną w kamienicy naprzeciw kościoła św. Stanisława na zamku krakowskim, w której się odbywają sądy starościńskie 80
106. Krasnystaw, 28 maja 1589 r.
Zygmunt III ustanawia Jakuba Secygniowskiego surrogatorem starosty oświęcimskiego Piotra Myszkowskiego na czas tegoż nieobecności. Następuje zapiska z 4 lipca 1589 r. o publikacyi surrogacyi 81
107. Kraków, 3 lipca 1589 r.
Hieronim Staszkowski podstarości krakowski ogłasza, iż urząd grodzki krakowski z powrotem będzie zasiadał w izbie grodzkiej, którą na jakiś czas musiano opuścić z powodu zarazy 82
108. Warszawa, 6 kwietnia 1590 r.
Zygmunt III król ustanawia Jakuba Secygniowskiego surrogatorem w miejsce Piotra Myszkowskiego starosty oświęcimskiego, który wyruszył na wyprawę wojenną 82
109. Biecz, 27 kwietnia 1590 r.
Rota przysięgi, którą złożył Kasper Wielopolski podstarości biecki na sumienne pełnienie urzędu 83
110. Kraków, 13 czerwca 1590 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski ogłasza, iż roki skargowe krakowskie odbędą się w domu Hieronima Staszkowskiego podstarościego i sędziego grodzkiego, a to ponieważ tenże nogę złamał i nie może przyjść do izby grodzkiej, zaś wicesgerenta nie ma w Krakowie 84
111. Kraków, 14 maja 1592 r.
Zygmunt III do rady i ławy miasta Bochni, by nie pozwalały krzywdzić żydów, a zwłaszcza pociągać ich przed sądy niewłaściwe 85

112. Kraków, 26 maja 1592 r.
Zygmunt III król ponawia przepis, że żydzi podlegają tylko sądownictwu wojewody i króla, jak i inne przepisy, zawarte już w przywileju króla Stefana, o przysiędze składanej przez żydów, sądzeniu ich w soboty i pierwszeństwie posagu żony 85
113. Biecz, 4 sierpnia 1595 r.
Rota przysięgi, złożonej przez Tomasza Szetlowskiego wicegerenta grodu bieckiego na odpowiednie pełnienie urzędu 87
114. Warszawa, 3 lipca 1596 r.
Zygmunt III król polski ustanawia Stanisława Bąka woźnym generałem 88
115. Warszawa, 6 sierpnia 1596 r.
Zygmunt III król polski nakazuje z ksiąg grodzkich oświęcimskich wymazać protestacyę Adama Zbytniego, uwłaczającą czci Zuzanny Hallerowej 89
116. Kraków, 14 sierpnia 1596 r.
Woźny ogłasza z polecenia starosty krakowskiego Mikołaja Zebrzydowskiego, że najbliższe roki sądowe grodu krakowskiego nie odbędą się z powodu zajęć starosty i nieukończenia żniw . . 90
117. Sącz, 26 stycznia 1601 r.
Stanisław Lubomirski starosta sądecki ustanawia urząd wicesgerensa grodu sądeckiego i nadaje go Zygmuntowi Łapce 90
118. Proszowice, 19 marca 1601 r.
Zapiska, iż roczki ziemskie proszowskie nie miały żadnych spraw do załatwienia 91
119. Kraków, 27 lipca 1602 r.
Zygmunt III zakazuje, by magistrat miasteczka Będzina nie pociągał żydów będzińskich wbrew prawu przed sąd miejski 91
120. Kraków, 29 grudnia 1604 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z dolnej izby w starostwie, zwanej kancelaryą grodzką, do izby górnej w tymże budynku z powodu zimna i niemożności szybkiej naprawy tejże 92
121. Kraków, 22 grudnia 1605 r.
Mikołaj Zebrzydowski starosta krakowski przenosi urząd grodzki krakowski z izby dolnej w starostwie, zwanej kancelaryą grodzką, z powodu zimna i złego stanu tejże do izby górnej w tymże budynku 93
122. Kraków, 15 listopada 1606 r.
Stanisław Rogoziński podstarości i sędzia grodzki krakowski przenosi roczki skargowe z izby dolnej w grodzie, zwanej kancelaryą, z powodu jej złego stanu do izby górnej w tymże budynku 93

123. Kraków, 8 stycznia 1607 r.
Sędzia, podsędek i pisarz ziemscy krakowscy wnoszą manifestacyę o niedopuszczenie przez szlachtę do odbywania roków . . 94
124. Kraków, 8 stycznia 1607 r.
Protestacya Adama Szypowskiego przeciw sądowi ziemskiemu krakowskiemu o niesądzenie roków i reprotestacya tegoż sądu ziemskiego 94
125. Oświęcim, 14 sierpnia 1607 r.
Zapiska o objęciu urzędu podstarościego grodzkiego oświęcimskiego przez Mikołaja Dębickiego, złożeniu przezeń przysięgi i otwarciu ksiąg grodzkich 95
126. Kraków, 3 stycznia 1611 r.
Zapiska o złożeniu przysięgi przez Wawrzyńca Paweckiego komornika granicznego krakowskiego i proszowskiego na sumienne pełnienie urzędu 96
127. Nowy Sącz, 14 listopada 1613 r.
Zapiska o złożeniu przysiąg na sumienne pełnienie urzędów przez starostę sądeckiego Sebastyana Lubomirskiego i mianowanych przezeń sędziego grodzkiego sądeckiego Marcina Lutosławskiego, podstarościego sądeckiego Sebastyana Gładysza, wreszcie pisarza grodzkiego sądeckiego Jana Lutosławskiego, oraz o odłożeniu roków skargowych i sądowych grodu sądeckiego z powodu sejmiku i sejmu 96
128. Warszawa, 28 lutego 1615 r.
Zygmunt III nakazuje urzędowi grodzkiemu bieckiemu usunąć z ksiąg protestacyę pewną, uwłaczającą Kasprowi Wielopolskiemu . 98
129. Biecz, 4 października 1615 r.
Mikołaj Ligęza starosta biecki pozwala wicesgerentowi grodzkiemu bieckiemu Kasprowi Draskowskiemu zbudować domek, którego koszta jego następca na wicesgerencyi jemu lub jego potomkom zwróci, oraz zapewnia, że go przy wicesgerencyi do końca swego życia utrzyma 99
130. Kraków, 26 maja 1618 r.
Stanisław Jordan podkomorzy krakowski ustanawia Mikołaja Ujejskiego komornikiem granicznym powiatów krakowskiego i proszowskiego 99
131. Warszawa, 7 czerwca 1618 r.
Zygmunt III nakazuje miastu Bochni, by przestrzegała praw sądownictwa, które przysługują nad nią podkomorzemu krakowskiemu 100
132. Kraków, 11 czerwca 1618 r.
Zapiska o złożeniu przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu

przez Stanisława Jordana podkomorzego krakowskiego i ustanowieniu przezeń komorników granicznych 100
133. Kraków, 11 czerwca 1618 r.
Rota przysięgi, którą złożył Mikołaj Ujejski komornik graniczny powiatów krakowskiego i proszowskiego na sumienne pełnienie urzędu 101
134. Kraków, 11 czerwca 1618 r.
Inwentarz ksiąg podkomorskich, pozostałych po Stanisławie Czikowskim podkomorzym krakowskim 102
135. Kraków, 30 września 1619 r.
Zapiska o złożeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzędu przez Stanisława Dembińskiego podsędka ziemskiego krakowskiego 103
136. Kraków, 30 września 1619 r.
Zapiska o złożeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzędu przez Aleksandra Łukowskiego pisarza ziemskiego krakowskiego 104
137. Kraków, 30 września 1619 r.
Zapiska o ustanowieniu Marcina Rożanki komornikiem podsędka ziemskiego krakowskiego przez podsędka Stanisława Dembińskiego i o złożeniu przez tegoż Rożankę przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu 105
138. Kraków, 1 grudnia 1620 r.
Ordynacya Jana Tęczyńskiego wojewody krakowskiego dla żydów krakowskich, tycząca się zastawiania u żydów fantów . . 105
139. Kraków, 16 kwietnia 1621 r.
Przysięga nowo obranych starszych żydowskich krakowskich na sumienne pełnienie obowiązków 106
140. Kraków, 2 października 1623 r.
Stanisław Dembiński sędzia ziemski krakowski ustanawia swoim komornikiem Krzysztofa Piskorskiego, który też składa przysięgę na sumienne pełnienie urzędu 107
141. Kraków, 2 października 1623 r.
Adam Janowski podsędek ziemski krakowski ustanawia swoim komornikiem Stanisława Zborowskiego, który też składa przysięgę na sumienne pełnienie urzędu 108
142. Zator, 16 grudnia 1627 r.
Inwentarz przywilejów i ksiąg ziemskich zatorskich, spisany przez rewizorów po śmierci pisarza ziemskiego zatorskiego Krzysztofa Palczowskiego, z dopiskami o późniejszych rewizyach z r. 1633 i 1640 108
143. Kraków, 6 grudnia 1628 r.
Tomasz Zamoyski starosta krakowski wydaje w porozumieniu

z innemi władzami w Krakowie »ordynacyę i obwarowanie rządu i bezpieczeństwa« 112
144. Kraków, 11 sierpnia 1632 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów kapturowych 113
145. Kraków, 19 sierpnia 1632 r.
Sędziowie kapturowi krakowscy protestują wobec grodu sądeckiego przeciw urzędnikom grodzkim krakowskim o to, iż ich siłą niedopuścili na zamek krakowski, gdzie miał sąd kapturowy zasiadać 116
146. Rzeszów, 23 sierpnia 1632 r.
Mikołaj Ligęza starosta biecki ustanawia Jakuba Suchorskiego wicesgerentem grodzkim bieckim, ponieważ wicesgerent Piotr Sulisz jako podpisek na rumacye jeździć nie może 117
147. Kraków, 16 marca 1633 r.
Władysław IV zatwierdza ogólnie przywileje żydów a w szczególności określa kwestyę sądownictwa nad nimi 117
148. Biecz, 26 listopada 1637 r.
Maksymilian Ossoliński starosta biecki utrzymuje przy wicesgerencyi grodzkiej bieckiej Jakuba Suchorskiego i powiększa jego uposażenie 120
149. Niepołomice, 28 lutego 1640 r.
Stanisława Lubomirskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich o wyborze starszych 121
150. Kraków, 11 maja 1640 r.
Rota przysięgi złożonej przez szkolników krakowskich Jakuba Opatowczyka i Lewka Morduchaja na sumienne pełnienie funkcyi 122
151. Kraków, 22 kwietnia 1641 r.
Rota przysięgi złożonej na sumienne pełnienie urzędu przez dwóch szkolników żydowskich Jakuba Opatowczyka i Lewka Marduchaja 122
152. Warszawa, 4 czerwca 1642 r.
Władysław IV król zakazuje miastu Krakowowi pozywać żydów krakowskich przed inny sąd, jak wojewodziński lub królewski 124
153. Kraków, 9 maja 1644 r.
Zapiska o wyborze starszych żydów krakowskich dokonanym przez wojewodę krakowskiego Stanisława Lubomirskiego i rota przysięgi tychże starszych na sumienne pełnienie urzędu 124
154. Kraków, 19 lipca 1646 r.
Władysław IV król polski poleca sądowi ziemskiemu krakowskiemu poza kadencyą wydać odpisy pewne z ksiąg dla konwentu Jędrzejowskiego 125

155. Kraków, 29 maja 1648 r.
Zapiska o zamknięciu ksiąg i zawieszeniu czynności grodu krakowskiego z powodu zawiadomienia przez uniwersał prymasa o śmierci króla Władysława IV 126
156. Kraków, 7 lipca 1648 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów kapturowych 127
157. Kraków, 27 stycznia 1649 r.
Zapiska o ponowieniu przez Maksymiliana Jarzynę pisarza ziemskiego krakowskiego przysięgi na sumienne pełnienie urzędu, a to z powodu wyboru nowego króla 129
158. Kraków, 19 lutego 1649 r.
Zapiska o rozpoczęciu roków grodzkich krakowskich po ogłoszeniu koronacyi króla Jana Kazimierza i o ponowieniu przysięgi przez urzędników grodu 130
159. Kraków, 27 lutego 1651 r.
Sędzia i pisarz ziemscy krakowscy stwierdzają wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie mogli sądzić roczków z powodu braku kompletu 131
160. Kraków, 27 lutego 1651 r.
Mikołaj Kotkowski zeznaje wobec urzędu grodzkiego krakowskiego w imieniu wuja Stanisława Chrząstowskiego podsędka ziemskiego krakowskiego, iż tenże z powodu choroby na sądzenie roczków przybyć nie mógł 131
161. Kraków, 6 października 1654 r.
Stanisław Chrząstowski podsędek i Łukasz Kochański pisarze ziemscy krakowscy manifestują wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie sądzili roczków w Proszowicach z powodu nieprzybycia sędziego ziemskiego krakowskiego 132
162. Kraków, 6 października 1654 r.
Andrzej Rogowski oznajmia wobec urzędu grodzkiego krakowskiego w imieniu Maksymiliana Jarzyny sędziego ziemskiego krakowskiego, iż tenże nie mógł przybyć na sądzenie roczków, ponieważ musiał się udać jako deputat na sesyę trybunału w Piotrkowie 132
163. Kraków, 7 września 1657 r.
Zapiska o ponowieniu przez Andrzeja Pieńkowskiego podpiska grodzkiego krakowskiego przysięgi na odpowiednie pełnienie urzędu, a to z powodu śmierci pisarza grodzkiego 133
164. Kraków, 7 września 1657 r.
Hieronim Śmietanka podstarości i sędzia grodzki krakowski zdaje sprawę w formie manifestacyi przed urzędem grodzkim kra-

kowskim ze stanu, w jakim znalazł księgi ziemskie krakowskie, gdy je oglądał z polecenia króla wraz z Łukaszem Kochańskim pisarzem ziemskim i wicesgerentem grodzkim krakowskim . . . 134

165. Kraków, 7 września 1657 r.
Manifestacya, uczyniona wobec urzędu grodzkiego krakowskiego przez Łukasza Kochańskiego pisarza ziemskiego krakowskiego o stanie ksiąg ziemskich krakowskich, gdy je z polecenia króla oglądał wraz z Hieronimem Śmietanką podstarościm krakowskim 134

166. Kraków, 31 grudnia 1657 r.
Manifestacya, uczyniona wobec urzędu grodzkiego krakowskiego przez Jana Zawadę, świeżo zamianowanego pisarza grodzkiego krakowskiego, o stanie, w jakim znalazł księgi grodzkie krakowskie 135

167. Kraków, 17 czerwca 1658 r.
Stanisław Chrząstowski podsędek i Łukasz Kochański pisarz ziemscy krakowscy manifestują wobec urzędu grodzkiego krakowskiego, iż nie mogli sądzić roczków z powodu zwołania sejmu . . 136

168. Warszawa, 28 maja 1659 r.
Stanisława Potockiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 137

169. Warszawa, 13 lipca 1660 r.
Jan Kazimierz zakazuje pozywać żydów krakowskich przed inny sąd, jak wojewodziński żydowski 138

170. Kraków, 2 maja 1661 r.
Zapiska o nadaniu przez starostę krakowskiego Jerzego Lubomirskiego Stanisławowi Bronickiemu urzędu wicesgerenta grodu krakowskiego i o złożeniu przez tegoż przysięgi na sumienne pełnienie urzędu 139

171. Kraków, 21 sierpnia 1662 r.
Wykaz ksiąg żydowskich wojewodzińskich, odebranych przez Michała Sulińskiego od wdowy po Janie Chrząstowiczu pisarzu wojewodzińskim 140

172. Lwów, 22 lipca 1663 r.
Jan Kazimierz król polski nakazuje usunąć z ksiąg grodzkich wszelkie akty właśnie rozwiązanej konfederacyi wojskowej, do tych ksiąg wniesione 141

173. Nowe Miasto Korczyn, 13 września 1662 r.
Jan Zawada rezygnuje z urzędu pisarza ziemskiego krakowskiego 142

174. Kraków, 25 stycznia 1663 r.
Michał Jordan podkomorzy krakowski poświadcza, iż odebrał

księgi i akta wszystkie po Janie Chrząstowiczu pisarzu podkomorskim granicznym pozostałe od wdowy po tymże Reginy 142
175. Kraków, 27 lutego 1665 r.
Zapiska o przysiędze, złożonej przez podstarościego i podpiska grodzkiego krakowskiego wobec sądu skarbowego województwa krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu 143
176. Kraków, 27 lutego 1665 r.
Zapiska o reasumcyi sądu skarbowego województwa krakowskiego i złożeniu przysięgi przez sędziów 144
177. Kraków, 30 września 1665 r.
Inwentarz ksiąg podkomorskich, oddanych pisarzowi podkomorskiemu Andrzejowi Czapskiemu 144
178. Kraków, 19 lutego 1666 r.
Protestacya Stanisława Warszyckiego kasztelana krakowskiego przeciw sądowi ziemskiemu krakowskiemu o niewłaściwe odbywanie roków wbrew konstytucyi z r. 1647 147
179. Kraków, 29 października 1667 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów 148
180. Częstochowa, 18 lutego 1670 r.
Michał król polski nadaje Franciszkowi Paszkowskiemu urząd pisarza ziemskiego księstw zatorskiego i oświęcimskiego 151
181. Warszawa, 30 kwietnia 1670 r.
Michał król polski nakazuje usunąć z ksiąg grodzkich oświęcimskich różne akta do tegoż grodu wniesione przez poddanych Lipnika i Białej, jako podstępnie wyłudzone z kancelaryi królewskiej 152
182. Nowy Sącz, 27 kwietnia 1672 r.
Zapiska o limitacyi spraw urzędu grodzkiego sądeckiego z powodu zebrania się sejmu 153
183. Nowy Sącz, 30 lipca 1672 r.
Limitacya spraw urzędu grodzkiego sądeckiego z powodu pospolitego ruszenia 153
184. Kraków, 9 stycznia 1673 r.
Ordynacya sądu konfederacyjnego województwa krakowskiego i przysięga sędziów 154
185. Kraków, 24 stycznia 1674 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów oraz instygatorów 158
186. Kraków, 9 kwietnia 1676 r.
Zapiska o powtórzeniu przysięgi na sumienne pełnienie urzę-

dów przez urzędników grodu krakowskiego z powodu koronacyi nowego króla Jana III 165
187. Nowy Sącz, 16 września 1679 r.
Zeznanie woźnego wobec grodu sądeckiego o ogłoszeniu w Lelowie, Książu, Czchowie i Sączu terminów sądów ziemskich . . 166
188. Nowy Sącz, 20 maja 1680 r.
Zeznanie woźnego Błażeja Malikowicza wobec sądu grodzkiego sądeckiego uczynione, iż publikował w N. Sączu termin najbliższych roków sądu ziemskiego 166
189. Nowy Sącz, 11 grudnia 1682 r.
Rota przysięgi złożonej przez Walentego Włockiego wicesgerenta grodu sądeckiego na sumienne pełnienie urzędu 167
190. Nowy Sącz, 11 grudnia 1682 r.
Rota przysięgi na sumienne pełnienie urzędu, złożonej przez Jakuba Studnickiego regenta grodu sądeckiego 167
191. Kozierady, 20 stycznia 1683 r.
Jan Pieniążek starosta oświęcimski określa uposażenie Michała Brzozowskiego regenta grodu oświęcimskiego 168
192. Kraków, 25 sierpnia 1696 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego i przysięga sędziów oraz instygatorów 168
193. Kraków, 21 marca 1698 r.
Franciszek Lanckoroński podkomorzy krakowski nadaje urząd komornika granicznego powiatu krakowskiego Franciszkowi Frezerowi 174
194. Kraków, 19 maja 1702 r.
Ordynacya króla Augusta II dla żydów kazimirskich w sprawie ciężarów, jakie mają ponosić, oraz sądownictwa nad nimi . . 175
195. Kraków, 30 maja 1702 r.
Marcin Kątski wojewoda krakowski nadaje Franciszkowi Borzęckiemu urząd sędziego nad żydami krakowskimi 176
196. Kraków, 30 maja 1702 r.
Marcin Kątski wojewoda krakowski nadaje Floryanowi Pawłowskiemu urząd pisarza żydowskiego w Krakowie 176
197. Kobylanka, 10 lipca 1702 r.
Stanisław Łętowski sędzia grodzki biecki przelewa na czas trwania pospolitego ruszenia swoją władzę na Jana Hrynkiewicza regenta grodzkiego bieckiego 177
198. Kraków, 28 stycznia 1703 r.
Jan Zakrzewski zawiadamia szlachtę księstw oświęcimskiego i zatorskiego, że ustąpił z urzędu sędziego grodzkiego oświęcimskiego 178

199. W obozie pod Piotrawinem, 19 kwietnia 1704 r.
August II król zakazuje wpisywania do ksiąg grodzkich i ziemskich wszelkich aktów, zwracających się przeciw królowi i na wzruszenie praw de libera electione 178
200. Kraków, 27 marca 1706 r.
August II król zakazuje żydom krakowskim wyłamywać się z pod sądownictwa wojewody krakowskiego i kasuje przywilej, gdyby jaki rzeczywiście był im w tej sprawie wydany 179
201. Lwów, 11 marca 1707 r.
Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski wyznacza komisarzy do rozpatrzenia sporów między pospólstwem a starszymi żydowskimi w Krakowie 180
202. Toruń, 18 października 1709 r.
Janusz Antoni Wiśniowiecki wojewoda krakowski ustanawia Szaszkowskiego sędzią wojewodzińskim krakowskim 181
203. Wilanów, 10 maja 1710 r.
August II król annihiluje przywilej, jeśliby jaki dla żydów krakowskich rzeczywiście został wydany na niekorzyść władzy wojewody krakowskiego 181
204. Kraków, 18 września 1713 r.
Zapiska o przysiędze, złożonej przez podpiska grodzkiego krakowskiego Jana Komeckiego na sumienne pełnienie urzędu . . . 182
205. Lublin, 12 czerwca 1714 r.
Wypis z aktów trybunału koronnego z zaświadczeniem, iż wobec nich złożył Józef Białecki, mianowany pisarzem grodzkim sądeckim, przysięgę na sumienne pełnienie urzędu 182
206. Brzeżany, 22 lipca 1714 r.
Adam Sieniawski hetman wielki koronny zakazuje Lamotthemu komendantowi miasta Krakowa mieszać się do rządów starościńskich i żydom dawać protekcyę 183
207. Warszawa, 24 grudnia 1716 r.
August II ustanawia w czasie wakansu podkomorstwa krakowskiego sędzią podkomorskim i żupnym Franciszka Hankiewicza 184
208. Żmigrod, 18 grudnia 1717 r.
Janusza Wiśniowieckiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 185
209. Kraków, 1 grudnia 1719 r.
Wykaz taks, pobieranych przez kancelaryę grodzką krakowską, potwierdzonych przez starostę krakowskiego F. Wielopolskiego 185
210. Kraków, 22 marca 1720 r.
Nadanie Józefowi Kurzeskiemu przez starostę krakowskiego Franciszka Wielopolskiego urzędu subdelegata grodzkiego krakow-

skiego i rota przysięgi, złożonej przez niego na sumienne pełnienie urzędu 189
211. Kraków, 5 lutego 1721 r.
Antoni Szembek podkomorzy krakowski nadaje Stefanowi Chwalibogowi urząd komornika granicznego powiatu książkiego . 190
212. Warszawa, 24 maja 1721 r.
Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski nadaje Stanisławowi Oraczewskiemu urząd sędziego wojewodzińskiego nad żydami krakowskimi 191
213. Kraków, 7 lipca 1721 r.
Zapiska o ustanowieniu Wojciecha Burzyńskiego subdelegatem grodzkim krakowskim przez Józefa Michałowskiego podstarościego krakowskiego i rota przysięgi, którą tenże Burzyński złożył na sumienne pełnienie urzędu 191
214. Lublin, 15 sierpnia 1721 r.
Adam Lubowiecki starosta oświęcimski zwalnia od wszelkich ciężarów domek Kazimierza Kreszczeńskiego susceptanta grodzkiego oświęcimskiego 192
215. Kraków, 20 października 1721 r.
Rota przysięgi, którą złożył Aleksander Psarski komornik graniczny powiatu lelowskiego na sumienne pełnienie urzędu . . 193
216. Oświęcim, 1 marca 1723 r.
Rota przysięgi, złożonej przez Stefana Jaklińskiego subdelegata grodzkiego oświęcimskiego na sumienne pełnienie urzędu . 194
217. Kraków, 28 stycznia 1724 r.
Rota przysięgi, złożonej przez Józefa Zuchalskiego instygatora grodu krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu 195
218. Kraków, 3 kwietnia 1724 r.
Zapiska o ustanowieniu Józefa Zulińskiego subdelegatem grodzkim krakowskim przez podstarościego krakowskiego Józefa Michałowskiego i rota przysięgi, którą tenże Zuliński złożył na sumienne pełnienie urzędu 196
219. Kraków, 27 lutego 1725 r.
Jerzy Lubomirski starosta sądecki nadaje Aleksemu Reklewskiemu urząd podpiska i regenta kancelaryi grodu sądeckiego . . 196
220. Firlejów, 14 maja 1725 r.
Janusza Wiśniowieckiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich, tycząca się kwestyi sądownictwa 197
221. Lublin, 2 sierpnia 1725 r.
Jerzy Paweł Lubomirski starosta sądecki ustanawia Andrzeja Franciszka Tymińskiego pisarzem grodzkim sądeckim 198

222. Kraków, 16 października 1725 r.
Janusz Wiśniowiecki wojewoda krakowski deroguje w specyalnym wypadku wydane poprzednio przepisy co do odbywania sądów nad żydami krakowskimi 198
223. Nowy Sącz, 18 marca 1726 r.
Rota przysięgi, złożonej przez Aleksego Reklewskiego regenta grodu sądeckiego na sumienne pełnienie urzędu 199
224. Oświęcim, 16 września 1726 r.
Rota przysięgi, którą złożył Józef Hebda subdelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu 200
225. Grodno, 13 listopada 1726 r.
Jerzy Dominik Lubomirski wojewoda krakowski ustanawia Stanisława Łętowskiego sędzią wojewodzińskim nad żydami krakowskimi 201
226. Oświęcim, 21 lutego 1727 r.
Rota przysięgi, którą złożył Józef Hebda subdelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu 202
227. Oświęcim, 17 września 1727 r.
Rota przysięgi, którą złożył Jan Antoni Olszaniecki wicesgerent grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu 202
228. Kraków, 3 października 1728 r.
Franciszek Myszkowski wojewoda krakowski nadaje urząd sędziego wojewodzińskiego Franciszkowi Miklaszowskiemu i oznacza jego dochody 203
229. Kraków, 5 października 1728 r.
Franciszek Myszkowski wojewoda krakowski nadaje urząd pisarstwa wojewódzkiego krakowskiego Wojciechowi Szeligowskiemu i określa jego dochody 204
230. Owięcim, 23 marca 1729 r.
Rota przysięgi, którą złożył Stanisław Bogucki sudelegat grodzki oświęcimski na sumienne pełnienie urzędu 204
231. Kraków, 27 lutego 1731 r.
Stanisław Oraczowski burgrabia kasztelanii krakowskiej nadaje urząd pisarza sądów burgrabskich kasztelanii krakowskiej Janowi Zamalińskiemu 205
232. Lublin, 8 lipca 1732 r.
Adam Kazimierz Małachowski starosta oświęcimski ustanawia Michała Darowskiego podpiskiem i regentem grodzkim oświęcimskim 206
233. Kraków, 21 lutego 1734 r.
August III król nadaje podsędztwo ziemskie krakowskie Stanisławowi Święcickiemu 206

235. Oświęcim, 9 lutego 1737 r.
Rota przysięgi, którą złożył Jan Darowski na sumienne pełnienie urzędu po zamianowaniu go subdelegatem grodzkim oświecimskim przez podstarościego Jana Tęgoborskiego 207
236. Ujazdów, 6 listopada 1740 r.
Teodor Lubomirski wojewoda krakowski ustanawia pisarzem wojewodzińskim krakowskim Kazimierza Olearskiego 208
237. Warszawa, 18 listopada 1740 r.
Wawrzyniec Lanckoroński ustanawia rabina w dziedzicznem miasteczku Włodzisławiu i określa jego funkcye 209
238. Oświęcim, 24 marca 1741 r.
Rota przysięgi, którą złożył Wawszyniec Galeński instygator grodzki oświecimski na sumienne pełnienie urzędu 210
239. Kraków, 6 kwietnia 1743 r.
Karola Myszkowskiego starosty krakowskiego ordynacya dla grodu krakowskiego i jego kancelaryi oraz taksa dla tejże . . 210
240. Kraków, 15 maja 1743 r.
Rota przysięgi złożonej przez Kazimierza Franciszka Morawskiego jako susceptanta grodu krakowskiego 217
241. Drezno, 7 kwietnia 1745 r.
August III powierza Krzysztofowi Rudnickiemu subdelegatowi grodzkiemu krakowskiemu sądownictwo nad żydami krakowskimi na czas wakansu województwa krakowskiego, opróżnionego przez śmierć Teodora Lubomirskiego 217
242. Kraków, 15 maja 1745 r.
Rota przysięgi, którą złożył Krzysztof Rudnicki na sumienne pełnienie obowiązków po ustanowieniu go sędzią wojewodzińskim żydowskim krakowskim 218
243. Dubno, 25 czerwca 1745 r.
Stanisław Lubomirski starosta sądecki nadaje urząd wicesgerenta grodzkiego sądeckiego Stanisławowi Brodziemu. Przysięga tegoż Stanisława Brodzkiego na sumienne pełnienie urzędu, złożona wobec grodu sądeckiego 7 września 1745 r. 219
244. Dąbrowa, 27 maja 1746 r.
Stanisław Lubomirski starosta sądecki ustanawia Adama Kosseckiego regentem grodzkim sądeckim 221
245. Nowy Sącz, 21 czerwca 1746 r.
Rota przysięgi, którą złożył Adam Kossecki regent grodzki sądecki na sumienne pełnienie urzędu 222
246. Warszawa, 3 listopada 1746 r.
Jan Klemens Branicki wojewoda krakowski ustanawia Fran-

ciszka Tadeusza Miklaszewskiego pisarzem wojewodzińskim krakowskim 222
247. Kraków, 1 grudnia 1746 r.
Zapiska o przysiędze, złożonej przez Franciszka Miklaszewskiego pisarza wojewodzińskiego krakowskiego na sumienne pełnienie urzędu 223
248. Mościska, 2 listopada 1747 r.
Jana Klemensa Branickiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 224
249. Nowy Sącz, 1749 r.
Skład sądu grodzkiego sądeckiego 226
250. Kraków, 15 września 1749 r.
Aleksander Szembek starosta biecki ustanawia subdelegatem grodu bieckiego Karola Pławińskiego 227
251. Kraków, 29 października 1749 r.
Rota przysięgi, którą złożył Karol Pławiński subdelegat grodzki biecki na sumienne pełnienie urzędu 228
252. Konstantynów, 18 marca 1750 r.
Adam Małachowski starosta oświęcimski nadaje Tomaszowi Garlickiemu urząd regenta grodu oświęcimskiego 229
253. Kraków, 20 lipca 1752 r.
Józef Zuchalski instygator grodzki krakowski uwierzytelnia Mateusza Dąbrowskiego i Annę Piekarską, którzy szukają pewnych złodziei 230
254. Końskie, 13 marca 1756 r.
Stanisław Małachowski starosta sądecki ustanawia Walentyna Faygla regentem grodzkim sądeckim. Następuje rota przysięgi, którą złożył tenże Faygel na sumienne pełnienie urzędu w grodzie sądeckim 27 kwietnia 1756 230
255. Biecz, 6 czerwca 1757 r.
Franciszek Ferdynand Lubomirski ustanawia Franciszka Zarembę regentem grodzkim bieckim 232
256. Biecz, 20 stycznia 1758 r.
Rota przysięgi, którą złożył Walentyn Nowakowski, zamianowany subdelegatem grodzkim bieckim, na sumienne pełnienie urzędu 233
257. Nowy Sącz, 17 października 1763 r.
Rota przysięgi, którą na sumienne pełnienie obowiązków złożył Józef Ulatowski, zamianowany przez sejmik proszowski regentem aktów czchowskich ziemskich na lat trzy 233
258. Kraków, 12 marca 1764 r.
Ordynacya sądu kapturowego województwa krakowskiego . 235

259. Warszawa, 18 lutego 1765 r.
Stanisław August król nadaje godność sędziego ziemskiego krakowskiego oddawna wakującą Stanisławowi Kotkowskiemu . . 241
260. Warszawa, 19 lutego 1765 r.
Stanisław August król nadaje godność sędziego ziemskiego księstw zatorskiego i oświęcimskiego Adamowi Pisarzowskiemu . 242
261. Biecz, 20 sierpnia 1765 r.
Stanisław Wilhelm Siemieński starosta biecki mianuje Adama Kosseckiego wicesgerentem grodu bieckiego 243
262. Zator, 20 września 1765 r.
Zapiska o reassumcyi sądu ziemskiego zatorskiego 243
263. Końskie, 1 września 1767 r.
Stanisław Małachowski starosta sądecki nadaje urząd regenta grodzkiego sądeckiego Kazimierzowi Waligórskiemu 244
264. Czchów, 8—10 września 1767 r.
Rewizya budynku nowo wystawionego w Czchowie dla sądu ziemskiego, z jego opisem oraz wykazem kosztów budowy . . . 244
265. Nowy Sącz, 14 listopada 1768 r.
Manifestacya Feliksa Sędzimira podstarościego i sędziego grodzkiego sądeckiego i Aleksego Reklewskiego pisarza, iż z powodu spalenia się zamku sądeckiego nie mogli sądzić roczków skargowych 250
266. Koszycki, 17 lipca 1769 r.
Stanisław Łętowski podkomorzy krakowski ogłasza, iż zamianował regentem swej kancelaryi podkomorskiej Józefa Mąkolskiego podpiska ziemskiego i subdelegata grodzkiego krakowskiego, podaje też, jakie mu przynależą funkcye 251
267. Warszawa, 4 sierpnia 1775 r.
Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej o zdawaniu przez sądy raportów z czynności swoich tejże radzie 252
268. Warszawa, 13 grudnia 1776 r.
Ordynacya papieru stemplowanego, wydana przez króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej 254
269. Warszawa, 14 lutego 1777 r.
Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej w sprawie raportów, jakie mają składać sądy z swoich czynności 256
270. Warszawa, 26 lutego 1779 r.
Uniwersał komisyi skarbu koronnego, wyjaśniający niektóre przepisy ordynacyi stemplowej z 13 grudnia 1776 r. 260

271. Warszawa, 4 maja 1779 r.
Uniwersał króla Stanisława Augusta za zdaniem Rady Nieustającej w sprawie raportów, jakie mają składać sądy z swoich czynności 262
272. Warszawa, 15 sierpnia 1779 r.
Antoniego Lubomirskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 265
273. Korytnica, 29 stycznia 1780 r.
Stanisława Dembińskiego wojewody krakowskiego ordynacya dla żydów krakowskich 266
274. Warszawa, 25 lutego 1780 r.
Uniwersał króla Stanisława Augusta, za zdaniem Rady Nieustającej nakazujący eliminować z ksiąg sądowych wszelkie pisma konfederacyi barskiej 266
275. Warszawa, 23 lutego 1780 r.
Uniwersał komisyi skarbowej w sprawie używania papieru stemplowanego 268
276. Złoty Potok, 9 października 1782 r.
Piotr Potocki ustanawia Leyzera Jakubowicza rabinem w dziedzicznem miasteczku Janowie i określa jego funkcye 269
277. Warszawa, 11 kwietnia 1783 r.
Stanisław August król nakazuje za zdaniem Rady Nieustającej wprowadzenie w ziemstwach i grodach regestru dla spraw dyssydenckich 270
278. Kraków, 30 czerwca 1783 r.
Eliasza Wodzickiego starosty krakowskiego ordynacya grodu krakowskiego i kancelaryi tegoż grodu, z taksą dla tejże 271
279. Kraków, we wrześniu 1783 r.
Prośba szlachty województwa krakowskiego do króla i Rady Nieustającej o rozstrzygnięcie kwestyi spornej co do prawa niektórych plebejuszów patronizowania w sądach ziemskich 276
280. Warszawa, 7 października 1783 r.
Rezolucya Rady Nieustającej, wydana na żądanie sądu ziemskiego krakowskiego, rozstrzygająca kwestyę prawa niektórych plebejuszów do patronizowania 278
281. Kraków, po 13 lutego 1792 r.
Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemskich krakowskich z powodu powołania do życia nowego sądu ziemiańskiego 280
282. Kraków, 18 lutego 1792 r.
Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemskich i grodzkich krakowskich z powodu powołania do życia nowego sądu ziemiańskiego 280

283. Kraków, 18 lutego 1792 r.
Inwentarz ksiąg ziemskich województwa krakowskiego, powiatów krakowskiego, proszowskiego, lelowskiego i książkiego, spisany przez Nikodema Rudowskiego 281
284. Kraków, 1 kwietnia 1792 r.
Ordynacya sądu ziemiańskiego województwa krakowskiego . 292
285. Tulczyn, 13 czerwca 1792 r.
Uniwersał Stanisława Szczęsnego Potockiego marszałka konfederacyi koronnej, wzywający marszałków konfederacyi wojewódzkich do otwarcia aktów publicznych i ustanowienia dla nich regenta, susceptantów i archiwistów 300
286. Kraków, 10 września 1792 r.
Zapiska o zamknięciu ksiąg ziemiańskich krakowskich a otwarciu ksiąg ziemskich według uniwersału Stanisława Szczęsnego Potockiego marszałka konfederacyi targowickiej z 13 czerwca 1792 r. 301
287. Kraków, 10 września 1792 r.
Zapiska o otwarciu ksiąg ziemskich województwa krakowskiego na mocy uchwały konfederacyi tegoż województwa i ustanowieniu regenta tychże ksiąg 301
288. Kraków, 10 września 1792 r.
Ordynacya sądowa i ekonomiczna konfederacyi województwa krakowskiego 302
289. Grodno, 17 września 1793 r.
Uniwersał Stanisława Bielińskiego marszałka konfederacyi grodzieńskiej o zamknięciu sądów konfederacyi targowickiej i otwarciu sądów ziemskich 313
290. Kraków, 30 września 1793 r.
Zapiska o zamknięciu ksiąg sądu konfederacyi targowickiej województwa krakowskiego 314

Wykaz osób.

Uwaga: Liczby oznaczają strony. Osoby tegosamego nazwiska wyliczane są według porządku chronologicznego.

A.

Abrahamowicz Aaron syndyk żydów krakowskich 1659 . . 138
Adam z Szadka pisarz grodzki krakowski 1532 . 16, 45, 74, 77
— pisarz ziemski (oświęcimski) 1557 109
Aleksander król polski 1502 . 109
Aleksandrowicz Antoni X., pisarz wielki koronny, sekretarz Rady Nieustającej 1779—1780 . . . . . 264, 268
Andrzeik Jacek 110
Ankwicz Stanisław stolnik krakowski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
August II król polski 1697—1732 166, 175, 176, 178—181, 184, 206
August III król polski 1734—1763 . 206, 218, 219, 229, 236

B.

Badowski 1632 117
de Balicze ob. Boner . . . .
Baralski Andrzej 1668 . . . 149
Baran 111
Barchanowski Józef instygator sądu ziemiańskiego 1792 . . 297
Barcikowski Roch 1696 . . 170
Baruthewa 111
Barzy Stanisław starosta krakowski 1571 41
Bąk Stanisław woźny generał 1596 . . . . . 88, 89
Bąkowski Jan Ignacy podkomorzy chełmiński 1660 . . . 139
Bech Maciej pisarz grodzki krakowski, sekretarz królewski 1584—1585 . . . . 74, 76, 77
Bełchacki Stanisław 1632 . . 114
— (Biełchacki) Antoni podpisek pisarz grodzki krak. 1721 182, 193
Bendzinski Jakub syndyk żydów krakowskich 1633 120
Bentkowski Stanisław woźny ziemski krakowski 1536 . . 22
Berczynski Jan 1581 69
Berla syndyk żydów krakowskich 1702 176
Białecki Piotr 1673, 1674, pisarz grodzki siewierski 1676 . . . . . 155, 159, 166
— Józef pisarz grodzki sądecki 1714 183
de Biberstein Aleksander . . 146
Biechowski (de Byechow) Jan podsędek ziemski krakowski 1512—1519 . . . . . 8—11
— Piotr 1565 36
— Andrzej 1581 71
Bielecki Piotr instygator sądu kapturowego krakowskiego 1668 151
— Wojciech 1698 175
Bieleński Jan subdelegat grodzki sądecki 1749 227

Bieliński Stanisław marszałek konfederacyi grodzieńskiej 1793 . . . . . 313, 314
Bielski 1752 230
Biełchacki ob. Bełchacki.
Biernacka Jadwiga 1592 . . . 145
Biernacki Piotr 1632 114
Bileski Marcyn 1783 278
Biliczki ob. Bylicki.
Bilina ob. Bylina.
Bliossek Turek woźny ziemski krakowski 1575 59
Blonski ob. Błoński.
Błeszyński Wojciech Aleksander sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . . . 158, 160
Błoński (Blonski) Piotr sędzia grodzki sądecki 1574, sędzia sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego 1575 . . . . . 55, 57, 58
de Bobrek ob. Ligęza.
Boczkowski Wieniawa Józef 1783 278
Bogucki Stanisław subdelegat grodzki oświęcimski 1729 . . . . . 204, 205
— Józef pisarz grodzki krakowski, sędzia i pisarz sądu kapturowego krakowskiego 1764 . . . . . 235, 236, 241
Bogusławski Marcin 1632 . . 114
Bona królowa polska 1524 . . 13
Bonar lub Boner Seweryn 1532, 1533, kasztelan biecki, burgrabia, żupnik i wielkorządca krakowski, starosta oświęcimski, zatorski i rapsztyński 1536, kasztelan sądecki 1546 . . . . . 20—22, 25, 109
— Jan kasztelan chełmski, wielkorządca krakowski, starosta rapsztyński 1552 27
— Stanisław sekretarz królewski, starosta biecki i czchowski 1559—1560 . . . . . 30, 31
— Fryderyk sędzia sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego 1575 58
Bonarowa Elżbieta wdowa po Stanisławie, starościna biecka 1561 31
Bonecki Franciszek sędzia wojewodziński żydowski krakowski 1706 180
Bonk... Dominik 1783 278
Boratinski podstarości krakowski z 1-szej połowy XVI w. 29, 45
Borek Jakub wicesgerens grodu krakowskiego 1578 65
— Mikołaj 1618 101
— Mikołaj podstarości sądecki, sędzia kapturowy krakowski 1648 127
— Jan 1714 183
Borkowski Szymon 1702, 1706 . . . . . 176, 180
Borowski Józef 1718 185
Borzyskowski l. Borziszkowski Wojciech pisarz grodzki krakowski 1556—1572 . . . . . 29, 36, 45, 74, 77
Bożęcki Franciszek komisarz artyleryi koronnej, kapitan cejkhauza krakowskiego, sędzia wojewodziński krakowski 1702 . 176
Brandis 110
— Mikołaj 1565 110
— Piotr pisarz (ziemski zatorski) z początku XVII w. . 110, 111
Branicki (Branyczky) Piotr sędzia grodzki sądecki 1541 . 23
— Krzysztof 1563 34
— (Braniczki, Branyski) Grzegorz łowczy krakowski 1563—1578 starosta niepołomicki 1567—1578 . . . . . 34, 37, 58, 66
— Jan Klemens wojewoda krakowski, hetman polny koronny, starosta brański, bielski, krośnieński i mościcki 1746—1747 . . . . . 222—224, 226
Branski Kasper 1553 28
von Bratendorff Niklas 1403 . 108
Brodecki Piotr 1640, podsędek ziemski zatorski, podstarości i sędzia grodzki oświęcimski, sędzia kapturowy krakowski 1668 . . . . . 111, 148

Brodzki Stanisław wicesgerens grodzki sądecki 1745 . . . 220
Bronicki Andrzej dworzanin króla 1661 140
— Stanisław wojski i podstarości korczyński 1661, wicesgerens grodzki krakowski 1661 . . 140
— Bonifacy podpisek i regent grodzki krakowski 1783 . . 272
Brzezina Andrzej magister artium 1569 40
Brzeziński Sebastyan pisarz grodzki krakowski 1578—1581 . . . . . 66, 73, 74, 77
Brzozowski Jan Alfons 1648 . 127
— Michał regent oświęcimski 1683—1684 168
— August subdelegat grodzki oświęcimski 1727 202
— Aleksander 1727, subdelegat grodzki oświęcimski 1728 . . . . . 201, 203
Buialowski 110
Buialski Andrzej 1661 . . . 140
Bukowski Ossorya Franciszek szambelan, konsyliarz i sędzia konf. woj. krakowskiego 1792 . . . . . 301, 302
Burzynski l. Buzenski Wojciech subdelegat grodzki krakowski 1721 . . . . . 191, 192
Buzenski Jan 1632 114
— ob. Burzynski.
Bylicki (Biliczki) Andrzej 1560—1574 . . . . . 31, 58
Bylina (Bilina) Marcin podstarości sądecki 1551 26
— Piotr 1551 26
— Jan sędzia kapturowy krakowski 1632, 1648 . 114, 115, 127
Bzowski Józef stolnik owrucki, sędzia kapturowy krakowski 1764 236

C.

Calinski Jakób 1601 91
de Camyenyecz ob. Kamieniecki.
Chayduga Wojciech woźny generał 1589 81
Chelmski ob. Chełmski.
Chełmski (Chelmski) Marcyan chorąży krak. 1546—1578 . . . . . 25, 34, 58, 66
— Samuel dworzanin królewski, egzaktor województwa krakowskiego 1618 101
— Marcyan chorąży krakowski, starosta ryczywolski i ujski, marszałek sądu kapturowego krakowskiego 1632 . . 114, 117
— Ścibor Jan łowczy krakowski 1648—1673, starosta ujski 1648, sędzia kapturowy krakowski 1648, 1668 . . . 127, 148, 155
Chłopicki Szymon 1756 . . . 232
de Chodecz Otto wojewoda krakowski, starosta halicki, lwowski, śniatyński i kołomyjski 1534 19
Chołoniewski Myszka Adam 1725, 1726 . . . . . 197, 200
Chomętowski Tobiasz podstarości i sędzia grodzki biecki 1574 . . . . . 55, 57
— Tobiasz sędzia grodzki biecki 1590 83
Chronowski Adam 1613 . . 97
— Sebastyan 1613 97
Chrusticzki Jan 1574 55
Chrzanowski Wawrzyniec woźny generał 1604 92
Chrzastowski Cyryl 1613 . . 97
— ob. Chrząstowski,
Chrząstowicz l. Chrząstowic Jan pisarz podkomorski krakowski i instygator sądu kapturowego krakowskiego 1648, pisarz wojewodziński krakowski . . 127, 129, 141, 143, 146
— Stanisław 1662—1663 . 141, 143
Chrząstowiczowa Regina 1662—1663 . . . . . 141, 143
Chrząstowski Stanisław sędzia kapturowy krakowski 1632 . . . . . 114, 115
— l. Chrzastowski Stanisław podsędek ziemski krakowski 1651—1658 . . . 131—133, 137
— Piotr sędzia kapturowy krakowski 1668, komornik gra-

niczny krakowski 1668 – 1673, podstarości i sędzia grodzki sądecki 1673 – 1682, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . . . 148, 154, 158, 167
Chudzinski Stanisław woźny generał 1574 . . . . 50, 51
Chwalek 110
Chwalibog Jakub 1613, pisarz ziemski krakowski 1632 . . . . . 97, 114, 115
— Jakub 1613 97
— Samuel 1613 97
— Wacław 1613 97
— Piotr sędzia kapturowy krakowski 1632 . . . . 114 115
— Stefan komornik graniczny ksiąski 1721 190
— Józef 1721, subdelegat 1725 i pisarz grodzki krakowski 1743, burgrabia krakowski 1743 . . . . 190, 192, 211, 216, 217
— Jan burgrabia krakowski 1756 232
— Józef komornik książki, sędzia kapturowy 1764, ziemiański krakowski 1792 . . . . . 235, 292, 293, 299
— Szymon pisarz grodzki krakowski 1783 . . . . 272, 275
Ciecierski Dobiesław 1668 . . 149
Cieniawianie (Czieniawianie) . 56
Cikowski ob. Czikowski.
Comorowski ob. Komorowski.
de Conyn ob. Koniński.
de Cosczyelecz ob. Kościelecki.
Craszinski ob. Krasiński.
Cubal Mateusz kmieć z Damic 1581 72
Ćwikła (Czwikla) Jan woźny generał 1572—1581 . . 44, 46, 47, 52, 54, 59, 61—63, 69, 73
Cyrus Jan rajca krakowski 1648 127
Czaplinski Drogosław Antoni 1783 278
Czapski Andrzej podpisek grodzki, pisarz podkomorski i sędzia skarbowy krakowski 1665, komornik ziemski zatorski 1665, pisarz grodzki biecki i sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . . . . . 143, 144, 155
Czapski Sebastyan 1649 . . . 130
Czarnecki Dezyderyusz 1783 . 278
Czarniecki Jan miecznik krakowski 1661 140
Czarnocki Samuel sędzia kapturowy krakowski 1632 . 114, 115
— Samuel sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 154
Czarnowoyski Mikołaj podpisek grodzki krakowski 1649 . 130
Czartoryski podkomorzy krakowski, starosta krzemieniecki, śniatyński, wielicki i bocheński 1665 144
Czerny Jerzy 1570 41
— Michał starosta parnawski 1674, kasztelan sądecki 1696 . . . . . 158, 160, 169
— Andrzej burgrabia krakowski 1707 180
— Szwarczemberg Piotr 1727 . 202
Czerski Feliks 1575, sędzia ziemski krakowski 1578—1586 . . . . . 58, 64, 74, 78
Czerw Piotr woźny generał 1607 96
Czerzniczki Antoni sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . . . 293, 300
Czeski Andrzej rajca krakowski 1648 127
Czeniawianie ob. Cieniawianie.
Czikowski l. Cikowski Stanisław podkomorzy krakowski 1570 —1611, starosta czorsztyński i babimojski 1611 . . . . . 43, 58, 66, 96, 102, 145
— Stanisław 1618 102
Czwikla ob. Ćwikła.

D.

Damecki Jakób 1618 101
Darowski Weryka Michał łowczy trembowelski, podpisek i regent grodzki oświęcimski 1732 206
— Jan subdelegat grodzki oświęcimski 1737 . . . . 207, 208

Dąbrowski Jan podstarości sądecki 1578 39
— Franciszek 1696 170
— (Dąmbrowski) Mateusz 1752 . 230
Dąbski (Dębski) Sebastyan 1632 114
— Aleksander 1661 140
— (Dąmbski) Andrzej sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . . . 158, 160
— Jan miecznik inowrocławski, sędzia kapturowy krakowski 1696 169
— Radwan Ignacy burgrabia, sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . . . 293, 299
Dąmbienski ob. Dembieński.
Dąmbski ob. Dąbski.
Dembienski Jakub 1563, podsędek ziemski krakowski 1575—1578 . . . . . 34, 58, 64
— l. Dębienski Walenty referendarz 1546, kasztelan sądecki i podskarbi koronny 1563, kasztelan krakowski i starosta warcki 1578 . . . 25, 33, 66
— (Dębienski l. Dąmbienski) Piotr sędzia ziemski krakowski 1546 . . . . . 24, 25
— Stanisław starosta chęciński 1575 58
Dembinski Andrzej starosta będziński 1602 91
— l. Dębinski Stanisław podsędek 1619, sędzia ziemski 1623 1632, sędzia kapturowy krakowski 1632. 103, 105, 107, 114, 115
— Franciszek podkomorzy krakowski, starosta wielicki i bocheński, marszałek sądu kapturowego krakowskiego 1648 . . . . . 127, 128
— (Dębinski) Michał łowczy wołyński, sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . 158, 160
— l. Dębinski Mikołaj 1668, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673, komornik graniczny proszowski 1674 . . . . . 149, 154, 158
— (Dębinski) Albrecht chorąży zatorski i oświęcimski, sędzia kapturowy krakowski 1696 . 169
— (Dębinski) Stanisław sędzia kapturowy krakowski 1696 . 169
— (Dębinski) Franciszek miecznik i sędzia kapturowy krakowski 1696 169
— Piotr kasztelan oświęcimski 1726 200
— Arnold cześnik krakowski 1745 . . . . . 218, 219
— Józef 1745 219
— Franciszek subdelegat grodzki oświęcimski 1753 205
— Stanisław wojewoda krakowski 1780 . . . . . 226, 266
— Franciszek starosta ko. 1783 278
— Piotr sędzia sądu konf. woj. krakowskiego i starosta wałecki 1792 303
Dembowi Wojciech woźny ziemski krakowski 1562 32
Demlinski Wincenty podwojewodzy szczyrzycki 1783 . . 278
Denhoff podkomorzy, generał wojska lit. 1706 180
Depta Maciej woźny ziemski krakowski 1565, 1567 . . . 36, 37
Dębicki Mikołaj podstarości oświęcimski 1607 95
Dębienski ob. Dembienski.
Dębowski Mikołaj kanonik krakowski, sekretarz królewski 1734 207
Dębski Radwan Ignacy 1783 . 278
— Jan Nepomucyn 1783 . . . 278
Dębinski ob. Dembinski.
Dluski ob. Dłuski.
Dłuski Mikołaj 1570, sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575, surrogator starosty krakowskiego 1580--1581 . . . . . 42, 58, 67—72
— Wojciech 1649 131
Dobinski Kazimierz 1673--1674 . . . . . 155, 158
— Krzysztof 1674 158
— Józef szambelan, sędzia ziemiański krakowski 1792 . 293, 299

Domaradzki Mikołaj 1613 . . 97
Drozdowski Wojciech pisarz grodzki krakowski z pierwszej połowy XVII w. . 133, 135, 136
— Floryan 1661 140
Druskowski Kasper wicesgerens grodzki biecki 1615 99
Duracz Stanisław 1618 . . . 101
Dydynski Ignacy podstoli liwski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
Dziewiatyński Celestyn 1758. 232

F.

Falca ob. Falka.
Falecki Jerzy 1676 166
Falka l. Falca żona Franciszka żyda krakowskiego 1524 . . 13
Faygel Walenty regent grodzki sądecki 1756—1767 . . . . . 231, 232, 244
Feliks żyd złotnik 1552 . . . 27
Filipowski (Philipowski) Hieronim 1563 34
Firley l. Fierley 1547 146
— Andrzej starosta sandomierski 1572 43
— Mikołaj kasztelan wiślicki 1572 biecki 1578 . . . . . 43, 66
— Jan wojewoda krakowski, marszałek wielki koronny, starosta krakowski i rohatyński 1572—1574, ... 44, 46, 47, 49, 50, 52.
Floryan pisarz grodzki krakowski 1556 . . . 29, 45, 74, 77
Franciszek ob. Franczek.
Franczek l. Franciszek żyd krakowski 1524 13
Fredro Jakub Maksymilian regent kancelaryi mniejszej królewskiej 1642 124
Frezer Franciszek 1668, podpisek 1676—1796, regent 1676—1698, pisarz grodzki 1713, burgrabia 1696—1713 i komornik graniczny krakowski 1698 . . . . . 149, 165, 169, 171, 174, 175, 182
Frydrychowski Szymon 1565 35
— Tobiasz 1632 114
Furmankowic Jan burmistrz krakowski 1648 127
Futaiowicz Piotr 1676 . . . 166

G.

Gabowski Krzysztof 1613 . . 97
Gajecki (Gaieczki) Jakub pisarz grodzki sądecki 1567 . 37, 38, 56
Galas Wojciech woźny generał 1679 166
Galenski Wawrzyniec instygator grodzki oświęcimski 1741 . 210
Gamrat (a Gamratis) Piotr arcybiskup gnieźnieński i biskup krakowski 1544 24
Garlicki Tomasz regent grodzki oświęcimski 1750 229
Garnicki Józef 1725 198
Garnisz l. Garnisch Stanisław podstoli krakowski 1563--1578 . . . . . 34, 38, 66
Gaszynski Franciszek 1668, regent sądu konf. woj. krakowskiego 1673 i sądu kaptnrowego krakowskiego 1674 . . . . . 149, 155, 159, 161
Gąsiorowski Stanisław komornik biecki 1661 140
Giebułtowski Wojciech sekretarz królewski 1618 101
— Jan Jacek sędzia kapturowy krakowski 1648 127
— Wojciech 1673—1674 . 155, 158
— Jan sędzia kapturowy krakowski 1696 169
Gieraltowski Jan 1565 . . . 35
— Stanisław 1565 35
Gipson Józef 1767 250
Gladysz ob. Gładysz.
Glazowski ob. Głazowski.
z Glinek Anna kasztelanka sandomierska 1567 39
Glinka Jan Jakub 1676 . . . 166
Glinski Jan pisarz grodzki krakowski 77
Gładysz (Gladysz) Piotr 1590 . 83
— Jan 1613 97

Gładysz Mikołaj 1613 97
— Stanisław 1613. 97
— Sebastyan podstarości sądecki 1613 97
Głazowski (Glazowski) Andrzej 1613 97
Głębocki Karol sędzia konf. woj. krakowskiego 1792 303
Głowacki Walenty 1649 . . . 130
Gnoinski Wincenty Józef chorąży załogi krakowskiej 1745 219
— Teodor pisarz sądu ziemiańskiego krakowskiego 1792 . 294
Goczałkowki Poraj Stanisław 1783 278
Gołuchowski Andrzej miecznik sanocki 1661 140
— Gabryel 1674 158
Gorayski Tomasz pułkownik, sędzia konf. woj. krakowskiego 1792 303
Gordon Piotr sędzia żydowski krakowski 1746 . . . 204, 219
Gorka Stanisław starosta kolski 1563 . . . . . 32, 33
Gorski Jan podstarości oświęcimski 1565 35
— Marcin 1613. 97
— Ignacy 1714 183
Gostkowski Paweł wicesgerens grodzki sądecki 1748 . . . 221
— Michał wiceregent sądu konf. woj. krakowskiego 1792 . . . . . 301, 312
Gostwicki (Gosthphiczki) Hieronim 1570 42
Grabań Kasper 1613 97
— Stanisław 1613 97
Grabkowscy 1666 147
Grabkowski Wojciech podsędek ziemski 1666—1668 i sędzia kapturowy krakowski 1668 . . . . . 147, 148
— Roch 1783 278
Grabowski Walentyn 1632 . . 114
— Wojciech 1674 158
Grithauz Jan starosta czorsztyński, sędzia kapturowy krakowski 1696 169
Grochowski Kasper dziekan przemyski, kanonik krakowski 1649 130
Grodecki Paweł 1670 152
Grodkiewicz Augustyn woźny generał 1764 236
Groth Floryan 1615 99
Grubski Adam woźny generał 1741 210
Grzybowski Jakub pisarz zamku (oświęcimskiego) 1532 . . . 109
— Kazimierz 1729 204
— Andrzej 1745 219
Gulawinski Wawrzyniec woźny trybunału koronnego 1714 . 183
Gumieniecki Stefan 1668 . . 149
Gumienski Piotr 1590 . . . 83

H.

Haller Jostus mieszczanin olkuski 1596 89
Hallerowa Zuzanna mieszczanka olkuska 1596 89
Hankiewicz Franciszek sędzia podkomorski i żupny krakowski 1716 184
Hebda Józef subdelegat grodzki oświęcimski 1726—1727. 200, 202
— Kazimierz 1765 242
Henryk król polski 1574 . . . . . 49, 52, 53, 56
Herburth l. Herborth Jan podkomorzy lwowski i sędzia żydowski krakowski 1554 . . 28
— Jan 1578 66
Herka Jan Nepomucyn subdelegat grodzki biecki 1747—1758 . . . . . 228, 233
Hiak Mateusz sekretarz królewski, miecznik bracławski 1716. . 185
Hinwaldczki ob. Inwaldzki.
Horbowki Jan 1618 101
Howel Michał sekretarz królewski 1706—1710 . . . 180, 181
Hrynkiewicz Jan regent grodzki biecki 1702 178

I.

Inwaldzki (Hinwaldczki) Jan 1565 35
— (Inwalski l. Inwaldski) Stani-

sław wojski oświęcimski 1575 —1578 . . . . . 58, 66
Iwanowski Stefan 1668 . . . 149

J.

Jacubowski ob. Jakubowski.
Jagniątkowski Franciszek stolnik sandomierski, podstarości i sędzia oświęcimski 1714 . 183
Jakliński Andrzej pisarz 1714, podstarości i sędzia grodzki oświęcimski 1723—1726 . . . . . 183, 194, 200
— Stefan chorąży gostyński, subdelegat grodzki oświęcimski 1723 194
— Tomasz pisarz ziemski zatorski 1765 243
Jakubowicz Izaak starszy żydów krakowskich 1621—1644 . . . . . 87, 106, 124, 125
— Leyzer rabin Janowski 1782—1783 . . . . . 269, 270
Jakubowski (Jacubowski) Jan Walenty pisarz grodzki krakowski 1581 . . . . . 73, 77
Jałowczyński Szymon 1711 . 180
Jan III król polski 1676 . . . 165
Jan Kazimierz król polski 1649 —1668 . . . . . 129, 130, 131, 138, 141, 142, 149
Janowski Seweryn 1618, pisarz wojewodziński krakowski 1621 . . . . . 100, 101, 103, 106
— Adam podsędek ziemski krakowski 1623 108
— Jan 1632 114
— Stanisław podsędek ziemski i sędzia kapturowy krakowzki 1632 . . . . . 114, 115
— Mikołaj 1648 127
Janusz książe zatorski 1476 . . 109
Januszewicz Symplicyusz 1783 278
Jarocki Wilhelm 1524 13
z Jarosławia Spytko kasztelan krakowski 1512—1514 . . 8, 9
Jarzyna Maksymilian sędzia ziemski sochaczewski i sędzia kapturowy krakowski 1632, pisarz 1648—1649 i sędzia ziemski krakowski 1651—1654 . . . 114, 115, 127, 131, 132, 133
Ja..sinowski 146
Jaszkowski Stanisław 110
Jawornicki Piotr 1632 . . . 114
Jazłowiecki (Jazlowiecki) Jerzy wojewoda ruski, hetman polny, starosta lubaczowski i śniatyński 1574 49
Jelonek Jakub woźny krakowski 1536 21
Jendrzechowie 111
Jezierski Ignacy subdelegat grodzki sądecki 1749 227
Jeziorkowski Jan Nepomucyn sekretarz sejmu i konfederacyi grodzieńskiej 1793 . . . 314
Jeziorowski Wawrzyniec 1696. 170
Jordan Mikołaj kasztelan wiślicki 1512 8
— Achacy kasztelan żarnowski i starosta sądecki 1541, kasztelan biecki 1546 . . . 23, 25
— Spytek wojewoda krakowski 1560—1563, starosta przemyski i kamieniecki 1560. . 31, 33
— Mikołai surrogator grodzki biecki 1561 31
— Krzysztof 1574 . . . . 49, 50
— Jerzy sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 58
— Stanisław sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 58
— Jan opat sądecki 1613 . . . 97
— Piotr 1613 97
— Kasper 1613, 1618 . . 97, 101
— Krzysztof 1613 97
— Władysław 1613 97
— Andrzej 1613, komornik graniczny czchowski i biecki 1618 . . . . . 97, 101, 102
— Adam 1618 101
— Stanisław podkomorzy krakowski, starosta wielicki i bocheński 1618 . . 99, 100, 101, 102
— Michał podkomorzy krakowski 1663 143

— Jerzy 1668, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673, cześnik i sędzia kapturowy krakowski 1696 . . 149, 155, 169
— Franciszek starosta dopczycki, sędzia 1668 i marszałek 1674 sądu kapturowego krakowskiego . . . 148, 158, 159, 160
— Józef podstarości i sędzia grodzki sądecki 1726 199
— Stanisław podwojewodzy sądecki 1726 200
— Jan sędzia konf. woj. krakowskiego 1792 303

K.

Kaczkowski Jan łożny królewski 1581 72
Kadzidłowski Wojciech sekretarz królewski 1633 . . . 120
Kalinowski Stanisław pułkownik królewski 1668, łowczy podlaski i sędzia konf. woj. krakowskiego 1673, sędzia kapturowy krak. 1674 . 154, 158, 160
Kamieniecki Mikołaj wojewoda i starosta krakowski 1512—1515, hetman koronny i starosta sanocki 1515 . . 8, 9, 10
Kamienski komornik królewski 1581 70
— Zawisza Adam burgrabia sądecki 1601 91
— Jan 1613 97
Kamocki Franciszek podpisek grodzki krakowski 1668—1676, pisarz grodzki sądecki 1676—1632 . . . . . 149, 165, 167
Kancki ob. Kącki.
Karlinski Stanisław Iwan 1563 34
Karylinski Stanisław 1648 . . 127
Kaszycki Adam 1615 98
— Stanisław 1615 98
— Sebastyan 1615 98
— Jakub 98
— Wojciech 98
Kawiecki Andrzej podstarości i sędzia grodzki sądecki 1672 . . . . . 153, 154
Kazanowski Hieronim pisarz grodzki krakowski 1618 . . 101
Kazimierz król polski 1454—1467 . . . . . 108, 109
— książe zatorski 1476 109
Kazimirowski Mikołaj sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 58
Kącki Wojciech komornik graniczny książki 1618 . . 101, 102
— (Kancki) Mikołaj kustosz włocławski 1649 130
Kątski Marcin wojewoda krakowski, generał artyleryi, starosta podolski, kamieniecki, latyczewski, urzędowski, maryenchawski 1702 . . . . 176, 177
Kempinski Mikołaj 1613 . . 97
— Jan 1613 97
Kędziorski Tomasz woźny sądu ziemiańskiego 1792 297
Kępmpski pisarz wojewodziński krakowski w pierwszych dziesiątkach XVIII w. 208
Kiedrzynski Ostoja Antoni Aleksy 1783 278
Kielanowski Stanisław 1559 . 30
— Jerzy 1590. 83
Klaniczka 110
Kleczynski Andrzej instygator sądu kapturowego 1696 . . . . . 170, 171
Kłobukowski Jan 1632 . . . 114
Kmita Sobienyski Piotr kasztelan sandomierski 1534, marszałek wielki koronny 1534—1546, wojewoda krakowski 1544, starosta krakowski 1534—1544, spiski, przemyski i kolski 1534 . . . . . 19, 20, 23, 24, 25
— Jan pisarz grodzki krakowski, podstarości 1560—1563, surrogator grodzki 1571 i pisarz ziemski krakowski 1563—1584 30, 31, 33, 34, 41, 45, 58, 64, 74
— Maciej subdelegat grodzki krakowski 1729 192
— Ludwik sędzia ziemiański krakowski 1742 . . . . . 292, 293, 299

Kobielski Antoni starosta łojowski 1727 202
Kobinski Józef 1709 181
Kochanska. 111
Kochanski Łukasz komornik graniczny 1644, sędzia żydowski 1644, wicesgerens grodzki 1648—1658, burgrabia 1649—1651, pisarz ziemski 1651—1658 i sędzia grodzki krakowski 1657 . . . . . 125, 126, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 140. 145, 146
Kochowski Aleksander 1668 . 149
— Wespazyan sędzia kapturowy krakowski 1674. . . 158, 160
Kolaczkowski Jakub woźny generał 1599—1595 . . . 83, 88
Komecki Jan instygator sądu kapturowego krak. 1696, podpisek grodzki i burgrabia 1713—1723, komornik graniczny krakowski 1723 . . . . . 170. 171, 182, 195
Komorowski Jan 1564 . . . 110
— Krzystof kasztelan oświęcimski 1575—1578 . . . 58, 66
— Mikołaj starosta oświęcimski 1607 . . . . . 95, 96
— (de Komorow) Adam Jan opat wąchocki 1646 126
— Jerzy podstarości i sędzia grodzki korczyński 1662 . . . 142
Konarski Franciszek 1668 . . 149
— Firley Józef sędzia kapturowy krakowski 1764 235
Koniecpolski Mikołaj sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 58
Koninski (de Conyn) Mikołaj kasztelan czchowski 1514 . . 9
Koplewicz Aron 1741 . . . 210
Korlinski Stanisław 1649. . . 130
Korycinski 111
— Stanisław cześnik 1648 i sędzia kapturowy krakowski 1632, 1648 127
— Stefan starosta oświęcimski, sędzia kapturowy krakowski 1648 127
— Bogusław stolnik krakowski 1661 140
— Franciszek stolnik i sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . . . 158, 160
Korytowski Stanisław subdelegat 1745—1769 i susceptor 1769 grodzki krakowski, regent podkomorski krakowski 1769 . . . . . 219, 251
Kościelecki (de Cosczyelecz) Andrzej kasztelan wojnicki i podskarbi koronny 1513—1514 . . . . . 8, 9
— Jan podkomorzy krakowski 1538 145
Kościen Piotr Franciszek 1714. 183
Kossecki Zygmunt podstarości sądecki 1534 20
— Adam regent 1746—1749 i subdelegat 1749 grodzki sądecki 221, 222, 227
— Adam wicesgerens grodzki biecki 1764—1765 i regent sądu kapturowego krakowskiego 1764 . . . . . 237, 243
Kossowski Roch podskarbi nadworny krakowski 1779—1780 . . . . . 262, 268
Koszeczki Andrzej 1601 . . . 91
Kotkowski Mikołaj 1651 . . 130
— Stanisław sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . 158, 160
— Scibor Stanisław miecznik krakowski i marszałek sądu kapturowego krakowskiego 1764, sędzia ziemski krakowski 1765—1767 . . . . . 235, 236, 240, 241, 245
Kowalowski Józef podstarości biecki 1572 47
— Zygmunt 1601 91
Koydecka Konstancya . . . 193
Koydecki Wojciech regent grodzki oświęcimski w początkach XVIII w. 193
Kozicki Jan 1674 158
— Feliks 1750 230
Koziowski Klemens sekretarz koronny 241, 242

Krasiński (Craszinski) Franciszek podkanclerzy koronny 1569 . 40
Krasuski Paweł 1632 114
Kraszecki Piotr 1648 127
Kreszczeński (Kreszczenski) Kazimierz susceptant grodzki oświęcimski 1721 193
Kretkowski Erazm kanonik i oficyał krakowski 1628 . . . 113
Krodner Kasper subdelegat i susceptant grodzki sądecki 1749 227
Krokowski Ignacy 1728 . . . 204
Krol Adam pisarz grodzki oświęcimski 1564 35
Krowiczki Marcin 1601 91
Krupka Jan 1632 114
Krupski Wojciech woźny generał 1665—1673 . . . . . 144, 149, 151, 155, 157
Krzesz Paweł 1613 97
Krzywobłocki Jan 1684 . . . 168
Księski Stanisław pisarz grodzki 1648—1649 i sędzia kapturowy krakowski 1648 . . . . . 126, 127, 130
— Stefan podstarości i sędzia grodzki krakowski 1676 . . . 165
— Antoni komornik graniczny zatorski i oświęcimski 1738 . . . . . 191, 194
Kuczkowski Stefan 1668 . . . 149
— Filip 1674 158
Kulczycki Waleryan instygator sądu kapturowego krakowskiego 1668 151
Kulik Józef 1732 206
Kurdwanowski Joachim podstarości biecki i sędzia kapturowy krakowski 1648 . . . 127
Kurzeski Franciszek Józef subdelegat grodzki krakowski 1720 189
Kwasniowski (Qwasniowski) Mikołaj 1546 24
— Feliks woźny generał 1574 . 57
Kwiatkowski Krzysztof cześnik lubelski, pisarz grodzki korczyński 1674 158

L.

Laganowski ob. Łaganowski.
Lagiewniczki ob. Łagiewnicki.
Lamothe komendant Krakowa 1714 183
Lanckoroński Pakosław Kazimierz sędzia kapturowy krakowski, deputat, rotmistrz pow. księskiego 1668 148
— Franciszek sędzia kapturowy krakowski 1696, starosta stopnicki 1696—1698, podkomorzy krakowski i starosta wielicki i bocheński 1696—1948 . . . . . 174, 184
— Wawrzyniec starosta stopnicki, poseł na sejm z województwa krakowskiego 1740 . . . . . 209, 210
Lapka ob. Łapka.
Lasochowski Michał 1674 . . 158
Lasocki (Lassoczki) Stanisław podkomorzy poznański 1520, starosta 1520—1521 i wojski 1521 rawski 11, 12
Lazarowicz Marek starszy żydów krakowskich 1644 . 124, 125
Łączynski ob. Łączyński.
Łączynski ob. Łączyński.
Legowski Jakub 1581 71
Lenczowski Ludwik instygator sądu kapturowego krakowskiego 1764 237
Lgocki Stanisław skarbnik łęczycki, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
Ligęza (Ligeza) z Bobrku Mikołaj kasztelan zawichojski 1572 i wiślicki 1578, starosta biecki i żydaczowski 1572—1578 . . . . . 43, 46, 66
— Mikołaj kasztelan wiślicki, starosta biecki 1595 87
— Mikołaj kasztelan żarnowski 1615 i sandomierski 1632, starosta biecki 1615—1632 i ropczycki 1632 . . 98, 99, 117, 120
Lipski Wojciech 110
— Marcin 1613 97

— Andrzej 1613 97
— Andrzej podwojewodzy sądecki, sędzia kapturowy krakowski 1674 . . . . . 158, 160
— Jan starosta czchowski 1668—1674, rotmistrz powiatu sądeckiego 1668, marszałek sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . . . . . 149, 154, 158
— Jan cześnik chełmski 1726 . 200
— kardynał biskup krakowski 1745 219
— Antoni wicesgerens grodzki sądecki 1783 278
— Stanisław 1783 278
Lisicki Andrzej 1763 235
Liubanski ob. Lubański.
Liuthoslawski ob. Lutosławski.
Lobecki Maciej 1553 28
Lowczowski ob. Łowczowski.
Lubański (Liubanski) Maciej pisarz ziemski zatorski 1565 . 35
Lubieniecki cześnik parnawski 1727 202
— Stanisław instygator sądu kapturowego krakowskiego 1764 237
— Marcin 1668 149
Lubomirski (de Lubomirz) Jakub sędzia ziemski 1512—1519 i grodzki 1514—1519 krakowski, surrogator starosty krakowskiego 1515 . . 8, 9, 10, 11
— Stanisław podstarości krakowski 1515 9
— Sebastyan kasztelan biecki, starosta spiski i dopczycki 1601 90
— Stanisław starosta sądecki i podoliniecki 1601 90
— Mikołaj kanonik krakowski 1613 97
— Stanisław starosta sandomierski, spiski i dopczycki 1613 . . . . . 97, 98
— Sebastyan starosta sądecki 1613 97
— Stanisław wojewoda i starosta krakowski 1640—1644, starosta niepołomicki 1640—1644, dopczycki 1640, zatorski 1640 . . . . . 121, 122, 123, 124, 125
— Jerzy marszałek w. kor., hetman polny, starosta krakowski, spiski, chmielnicki, niziński, kazimierski, olsztyński 1657 . . . . . 135, 139
— Jerzy Aleksander starosta sądecki, jahorlicki, mukarowski, w. obożny kor. 1714 183
— Jerzy Paweł starosta sądecki, w. obożny koronny 1725 . . . . . 196, 197, 198
— Jerzy Dominik wojewoda krakowski, generał-lieutenant, starosta kazimierski, olsztyński, rydzki, lipiński 1726 201
— Teodor Konstanty wojewoda krakowski, starosta spiski i barcicki 1745 . . . 208, 209, 218
— Stanisław podstoli koronny, starosta sądecki 1745—1749 . . . . . 220, 221, 222, 227
— Franciszek Ferdynand starosta biecki i olsztyński 1757—1758 . . . . . 232, 233
— Antoni wojewoda 1779 i kasztelan 1780 krakowski 226, 262, 266
Lubowicki Jan Franciszek kasztelan wołyński 1670 . . . 152
Lubowiecki Feliks Aukt 1618 101
— Władysław sędzia ziemski 1666—1674, sędzia kapturowy krakowski 1668, sędzia konf. woj. krakowskiego 1673 . . . . . 147, 148, 154, 158, 160
— Adam Józef starosta oświęcimski i jadownicki 1721 192, 193
Lubowska Magdalena 110
Lubowski 110
— Maciej pisarz ziemski zatorski 110
Lukowski ob. Łukowski.
Luthomyerski Mikołaj wojski sieradzki 1546 25
Lutosławski (Liuthoslawski) Marcin pisarz grodzki sądecki 1574 . . . . . 54, 55, 57
— (Luthoslawski) Jan pisarz grodzki sądecki 1601—1613 91, 97

— Jan 1613 97
— Jakub 1613 97
— Marcin sędzia grodzki sądecki 1613 97
Lynczowski Fabian 1674 . . 158
Lyuksza Kazimierz 1674 . . . 158

Ł.

Łabęcki Jan 1783 278
Łachowski Klemens 1618 . . 101
Łaganowski (Laganowski) Waleryan 1578 64
Łagiewnicki (Lagiewniczki) Andrzej podstarości sądecki 1565 36
Łapiński Lubicz Antoni 1783 . 278
Łapka (Lapka) Zygmunt wicesgerens sądecki 1601 . . 90, 91
— Kasper 1613 97
— Wawrzyniec 1613 97
— Jan 1613 97
Łącki Jan 1618 101
Łączyński (Łączynski, Łączynski) Jan pisarz grodzki krakowski 1585 . . . . . 76, 77
Łętowski Stanisław sędzia grodzki biecki 1702 . . . 177, 178
— Stanisław skarbnik krakowski, deputat woj. krakowskiego 1714 183
— Stanisław subdelegat grodzki 1723 i sędzia wojewodziński krakowski 1723—1726 . . . . . 190, 191, 201, 205
— chorąży krakowski 1731 . . 205
— Stanisław podstoli krakowski, podstarości i sędzia grodzki biecki 1758 233
— Stanisław podkomorzy krakowski, starosta wielicki i bocheński 1769 251
— Aleksander łowczy krakowski marszałek sejmiku woj. krakowskiego 1763 234
— Michał pisarz grodzki biecki, sędzia kapturowy krakowski 1764, pisarz ziemski krakowski 1765 . . . . . 236, 241
Łodziński Radwan Jan 1696 . 170
— Radwan Kajetan 1783 . . . 278
Łondygier Michał subdelegat grodzki krakowski 1749 . . 227
Łoś Wojciech chorąży sanocki, podstarości i sędzia grodzki, oraz deputat lwowski 1714 . 183
Łosiatyński Jacek 1676 . . . 165
Łowczowski (Lowczowski) Jan 1613 97
Łubiński Bogusław podstoli krakowski, starosta oświęcimski 1726 200
Łukowski (Lukowski) Jan pisarz ziemski krakowski 1611—1613 . . . . . 96, 97
— Aleksander 1618, pisarz ziemski krakowski 1619 . . 101, 104
— Jan pisarz ziemski krakowski 1619 104

M.

Maciejowski (Maczyeyowski) Samuel biskup krakowski 1546 25
— (Macieiowski) Sebastyan 1618 101
Magnuski Kazimierz 1676 . . . 166
Malcherowa Katarzyna 1532 . 16
Maleczkowski Michał wielkorządca krakowski 1585 . . . 77
Malikowicz Błażej woźny generał 1680 166
Małachowski Józef 1726 . . . 200
— Andrzej Teodor starosta smotrycki 1727 202
— Adam Kazimierz starosta oświęcimski 1727, pułkownik 1750 . . . . . 202, 204, 205, 206, 207, 208, 229, 230
— Piotr wojewoda krakowski . 226
— Stanisław starosta sądecki i stadelski 1756—1767 . . 231, 244
Manuszewicz Herszl syndyk żydów krakowskich 1725 . . 198
Marchacz Wawrzyniec woźny generał 1672 . . . . . 153, 154
Marcinkowski Jakub 1592 . . 145
— (Marczinkowski) Przecław 1613 97
— Walenty 1648 127
— Stanisław 1674 158
Marduchay ob. Morduchay.

Marek syn Langosza żyd będziński 1602 92
Markowicz Elkonen starszy żydów krakowskich 1621 . . . 106
— Lewek starszy 1621, syndyk 1624 żydów krakowskich . 75, 106
Maziarz Marcin 1637 121
Mazurek Stanisław woźny ziemski krakowski 1581 71
Mąkolski Józef podpisek ziemski, subdelegat grodzki i regent podkomorski krakowski 1769 251
Mendlowicz Wolff Szymon starszy żydów krakowskich 1644 125
Metelski Stanisław 1668 . . . 149
Mezik ob. Mężyk.
Męciński Wojciech sędzia kapturowy krakowski 1674 . 158, 160
Mężik ob. Mężyk.
Mężikowa ob. Mężykowa.
Mężyk (Mezik) Slabosz Stanisław stolnik 1563—1575 i miecznik 1578 krakowski, starosta sądecki 1567—1578, dworzanin królewski 1567 . . . . . 34, 37, 39, 40, 42, 55, 57, 58, 66
Mężykowa 29
Michał król polski 1670 . 151, 152
Michalczowski Kasper 1783 . 278
Michałowski Adryan komornik ziemski zatorski 1627 . 108, 111
— Józef stolnik rożański 1720, krakowski 1721, podstoli krakowski 1723—1724, podstarości i sędzia grodzki krakowski 1720—1724, deputat woj. krakowskiego 1723, 1724 . . 189, 191, 192, 193, 194, 195, 196
— Karol subdelegat grodzki krakowski 1731 192
— Józef komornik (ziemski) lelowski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
— Józef podstarości i sędzia grodzki krakowski 1783 . . 272, 275
de Mielecz ob. Mielecki.
Mielecki (de Mielecz) Sebastyan kasztelan krakowski, starosta brzeski 1572 43
Mierzeiowski Augustyn 1676 . 165
Miklaszowski Franciszek Szymon Juda Tadeusz sędzia wojewodziński 1728—1746 i subdelegat grodzki krakowski 1746 . . . . . 203, 223
— (Miklaszewski) Wincenty Ferdynand sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . . . 293, 300
Milewski Michał 1676 166
— pisarz grodzki siewierski 1696 170
Milkowski Bartłomiej 1601 . . 91
— Jakub 1601 91
— Stanisław 1601 91
Miłkowski Aleksander komornik graniczny i sędzia kapturowy krakowski 1764 235
— Tomasz stolnik parnawski i sędzia kapturowy krakowski 1764 236
Miłoszowski Jan komornik graniczny krakowski 1713 . . . 175
Mirosz Mikołaj 1629 113
Mischopad ob. Mysopad,
Miskowski ob. Myszkowski.
Misziowski Mateusz burgrabia krakowski 1575 58
Miszowski Michał sędzia kapturowy krakowski, wicerotmistrz powiatu lelowskiego 1668 . . 148
Mlodzyeyowszkil. de Mlodzyeyowicze ob. Młodziejowski.
Mlosowski l. Mloszowski ob. Młoszowski.
Młodziejowski (Mlodyeyowszki, de Mlodzyeyowycze) Stanisław kasztelan sądecki 1512—1513 8
Młoszowski (Mloszowski, Mlosowski) Stanisław sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575, podsędek ziemski krakowski 1584 . 58, 74
Modelski bywszy susceptant grodzki krakowski 1792 288
Mokrzecki Stanisław instygator sądu konfederacyjnego 1673 i kapturowego 1674 woj. krakowskiego 157, 159, 161
Morawski Kazimierz Franciszek susceptant grodzki krakowski 1743 217

Morduchay l. Marduchay Lewek szkolnik żydów krakowskich 1640—1641 . . . . . 122, 123
Morski Andrzej 1632 114
— Stanisław 1632 114
— miecznik przemyski 1745 . . 219
Morstyn ob. Morsztyn.
Morsztyn Stanisław cześnik 1668 i podstoli chełmiński 1674 . . . . . 149, 158
— (Morstyn) Franciszek komendant Krakowa 1696 170
Moszczeński Michał regent sądu kapturowego krakowskiego 1764 237
— Stanisław łowczy malborski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
Moszel Mojżesz starszy żydów krakowskich 1644 . . . 124, 125
Mstowski Andrzej podsędek ziemski krakowski 1546 . . . 25
— Andrzej 1613 97
— Jan 1613 97
Myskowski ob. Myszkowski.
Mysłowski Andrzej 1745 . . . 219
Mysopad (Mischopad) Mikołaj kasztelan czchowski 1513 . . 8
Myszkowski 110
— Jan 110
— (Myskowski) stolnik krakowski 1546 25
— Mikolasz 1557 109
— (Miskowski) Krzysztof kasztelan oświęcimski 1563—1565 . . . . . 33, 35
— Stanisław kasztelan sandomierski 1565, wojewoda krakowski 1570, starosta krakowski 1565—1570, rateński 1565 35, 41, 43
— (Mysskowski) Zygmunt burgrabia krakowski 1564, starosta oświęcimski i zatorski 1564 1575 . . . . . 35, 43, 59
— Krzysztof kasztelan rawski 1572 43
— (Myskowski) Piotr biskup krakowski 1578 65
— Piotr starosta oświęcimski 1589—1596 i ojcowski 1590 81, 83, 89
— Franciszek ob. Wielopolski.
— Karol starosta krakowski 1743—1764, wielki chorąży koronny 1764, supremus praefectus stabuli regni 1743 . 211, 236

N.

Napierkowski sędzia podkomorski i żupny krakowski . . 184
Narempski Jakub 1563 34
Naruszewicz Adam biskup koadjutor smoleński, pisarz W. X. Lit., sekretarz królewski i Rady Nieustającej 1783 . . 271, 280
Nidecki (Nideczki) 110
— Jan 110
— Aleksander 1661 140
— Felicyan towarzysz chorągwi pancernej 1756 232
— Andrzej pisarz sądowy i aktów konf. województwa krakowskiego 1792—1793 . . . 312, 315
Niedzielski Jan instygator sądu kapturowego 1696 . 170, 171
Niemsczina Anna 1578 . . . 65
Niemsta Jerzy starosta warszawski 1578 65
Niemyski Leopold chorąży podlaski, sędzia kapturowy krakowski 1764 234
Niewiarowski 1565 145
— Samuel 1613 97
— Seweryn 1613 97
— Franciszek 1674 158
Niklewicz Augustyn subdelegat grodzki oświęcimski 1750 . . 205
Nithkowski 111
Norowski Stanisław 1676 . . . 166
Nowakowski Walenty subdelegat grodzki biecki 1757—1758 . . . . . 228, 233
— Franciszek Mateusz 1783 . . 278
Nycz 110

O.

Ocieska (Oczieska) Zofia 1578 . 65
Ocieski (Oczyeski, de Occiessino, de Ocieszino, de Occieschino)

Jan podkomorzy krakowski 1546—1556 kasztelan zawichojski 1546, podkanclerzy 1551 i kanclerz w. koronny 1556—1562, starosta krakowski 1556—1562, oświęcimski 1560, sądecki i olsztyński 1556—15602 . 5, 26, 29, 30, 32, 65
Ocieski (Oczieski) Adem podkomorzy krakowski 1563—1565 . . . . . 34, 145
— Joachim 1589 64
de Ocieszino ob. Ocieski.
Oczieski ob. Ocieski.
de Oczieschino l. Ocziessino ob. Ocieski.
Oczyeski ob. Ocieski.
Odnowski Piotr starosta sądecki 1530 15
— Mikołaj wojewoda krakowski, starosta lwowski 1554 . . . 28
Odolski Jan Kazimierz sekretarz królewski 1702 176
Odphinowski ob. Otfinowski.
Ogiński Andrzej sekretarz W. X. Lit. i Rady Nieustającej 1775 254
Ogonowski Jan 1668 149
Ogrodzki Jacek regent kancelaryi mniejszej koronnej 1745 . 218
Oknynski Gabryel 1565 . . . 36
Olearski Kazimierz patron grodu krakowskiego, pisarz wojewodziński krakowski 1740 . . . . . 208, 209
Oleśnicki (Oleszniczki) Piotr sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 . . . 58
Olszaniecki Jan Antoni wicesgerens grodzki oświęcimski 1727 . . . . . 202, 203
Olszowski Stanisław 1666 . . 147
Olszycki Andrzej 1752 230
Opatowczyk Jakub szkolnik 1640—1641 i syndyk 1642 żydów krakowskich 122, 123, 124
Oraczowski Piotr sędzia sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego 1575 58
— Piotr 1601, pisarz ziemski krakowski 91, 94, 95
— Stanisław egzaktor województwa krakowskiego 1632 . . 114
— Stefan sędzia kapturowy krakowski 1648 127
— l. Oraczewski Gabryel deputat z województwa krakowskiego 1668, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . 149, 154
— Jan 1668 149
— Gabryel 1674 158
— Stanisław burgrabia kasztelanii krakowskiej, chorąży roty pancernej 1731 205
Orłowski (Orlowski Wacław burgrabia biecki 1559 30
— 1662 142
Osolinski Jan 1564 110
Ossolinski Hieronim kasztelan sandomierski 1572 43
— Maksymilian podskarbi nadworny koronny, starosta biecki i malborski 1637 . . 120, 121
Otfinowski (Otphinowski, Odphinowski) Piotr sędzia grodzki sądecki 1567—1570 . . 37
— Franciszek starosta szczerczowski, sędzia kapturowy krakowski 1764, podsędek ziemski krakowski 1765 . . . . 235, 242
— Józef instygator sądu kapturowego krakowskiego 1764 . 237
— (Otwinowski) Maciej 1783 . . 278
— August sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 303
Otwinowski ob. Otfinowski.
Ożarowski Jerzy podstoli krakowski, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 303

P.

Pacanowski (Paczanowski) 1532 16
Pacynowski Kazimierz cześnik gostyński 1727 202
Paczanowski ob. Pacanowski.
Paczek Michał 1783 278
Paczoska Marcin rajca krakowski 1648 127
Paczoski Paweł przeor jędrzejowski 1647 126

Pajączkowski Jan 1719 . . . 189
Palczewski 111
Palczowski Jakób podstarości zatorski 1565 35
Palczowski Zygmunt podstarości krakowski 1572 . . . 43, 44
— Jakub sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 58
— Zygmunt sędzia ziemski zatorski 1607 . . . . . 95, 96
— Krzysztof pisarz ziemski zator- 1627 108
Panek Zygmunt 1674 158
Pangracz Dyonizy 1578 66
— Krzysztof 1578 66
— Jan 66
Paprocki Jan 1632 114
— Stanisław cześnik przemyski 1668 149
— Adam sędzia ziemski stężycki 1676 165
— Jan 1676 166
— Antoni cześnik mielnicki, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
— Andrzej wojski niższy woj. krakowskiego, sędzia ziemiański 1792 . . . . . 293, 299
Paskowski ob. Paszkowski.
Paszkowski Adam 1565 . . . 35
— (Paskowski) Franciszek pisarz ziemski zatorski 1670 . 151, 152
Pawecki l. Pawęcki Wawrzyniec komornik graniczny krakowski i proszowski 1611—1618 . . . . . 96, 101, 102, 103
Pawłowski Floryan pisarz wojewodziński krakowski 1702 . 177
Peczkowski ob. Pęczkowski.
Pegowski Paweł 1601 . . . 91
Pekosławski ob. Pękosławski.
Petryczyn Prus Kazimierz stolnik połocki, sędzia kapturowy krakowski 1764 236
Pęczkowski l. Peczkowski Jakub woźny generał 1587—1590 . . . . . 79, 80, 81, 82, 84
Pękosławski (Pekoslawski) Grzegorz kuchmistrz krakowski 1563 34
Philipowski ob. Filipowski.
Piątkowski Stanisław 1704 . . 179
— Jan woźny sądu ziemiańskiego krakowskiego 1792 297
Piczkowski Jakub 1613 . . . 97
Piechowicz Stanisław 1661, pisarz grodzki oświęcimski 1668 . . . . . 140, 149
Piegłowski Marcin 1661, cześnik krakowski i marszałek sądu skarbowego woj. krakowskiego 1665 . . . . 140, 144
— Stanisław starosta ujski, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 154
— Jan skarbnik i sędzia kapturowy krakowski 1696 . . . 169
— Stefan starosta czchowski 1745 . . . . . 218, 219
Piekarska Anna 1752 230
Piekarski Jakub 1763 . . . 235
Pielecki Piotr instygator sądu konf. 1673 i kapturowego krakowskiego 1674 . 157, 159, 161
Pieniążek (Pyenyazek) Jan 1512 sędzia ziemski 1520—1530; grodzki 1530 krakowski, egzaktor woj. krakowskiego 1520—1521, starosta sądecki 1530 . . . . . 8, 11, 12, 15
— Stanisław wojski krakowski 1563 34
— Jan sędzia ziemski krakowski 1563—1570, surrogator starosty 1570 i wojewody krakowskiego w sądownictwie nad żydami 1570 . . . . 34, 41, 43
— Krzysztof 56
— Jan 1613 97
— Piotr 1613 97
— Jan starosta oświęcimski 1670—1683 . . . . . 152, 168
— Kazimierz 1745 219
Pienkowski Andrzej podpisek grodzki 1657—1665, komornik graniczny 1661—1665 i sędzia skarbowy krakowski 1665 . . . . . 133, 135, 140
— Wojciech 1668 149
Pierscinski Zacharyasz 110
Pilecki (Pileczki) Stanisław 1613 97
Piotrowski Piotr prepozyt i pleban biecki 1590 83

Pisarski Jan 1632 114
Pisarski Joachim 1632 114
— Achacy starosta wolbromski 1673 155
Pisarzowski 110
— Sebastyan podsędek ziemski zatorski 1565 35
— Jan pisarz 1633, sędzia ziemski zatorski 1668—1674, sędzia kapturowy krakowski 1668, 1674 . . . . 111, 148, 158, 160
— Adam 1696 170
— Aleksander komornik graniczny zatorsko-oświęcimski 1698 175
— Adam sędzia ziemski zatorski i wojski oświęcimski 1765 . 242
Piskorski Krzysztof komornik sędziego ziemskiego krakowskiego 1623 107
Płaza ob. Płaza.
Pliski Maciej 1581 69
Pławiński Karol Boromeusz subdelegat grodzki biecki 1749 . . . . . 227, 228, 229
Płaza Stanisław starosta ojcowski 1578 66
— Jan prefekt lubaczowski, surrogator starosty krakowskiego 1581 . . . . . 72, 73
Podgurski Kazimierz komornik ziemski zatorski 1696 170
Podorzynski Jan 1632 114
Podoski Junosza Wawrzyniec subdelegat grodzki sądecki 1749 227
Poniatowski 111
— Michał biskup koadjutor krakowski 1783 280
— Ciołek Cypryan 1783 278
Porembski Andrzej 1565 . . . 36
Poremski Andrzej podsędek ziemski zatorski 1633 111
Postękalski Tomasz podstarości sądecki 1567 . . 37, 38, 39
Potocki Jan podstarości biecki 1595 84
— Stanisław wojewoda krakowski, hetman w. kor., starosta krasnystawski, ropczycki, doliński 1659 . . . . . 137, 138
— Jerzy cześnik chełmski i sędzia kapturowy krakowski 1668, sędzia ziemski krakowski 1680 167
— Władysław podstarości i sędzia grodzki biecki, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 155
— Piotr wojewodzic wołyński 1782 . . . . . 269, 270
— Stanisław Szczęsny generał artyleryi koronnej, marszałek konfederacyi targowickiej 1792 . . . . . 300, 301, 302
Prowski Mikołaj 1721 193
Pruchnicki Stanisław 1574 . . 55
Pruszkowski Jan komornik ziemski zatorski 1640 111
Przecławski Piotr 1632 . . . 114
— Hieronim 1632 114
— Andrzej 1648 127
— Krupka Stanisław sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 154
Przemko książę oświęcimski 1403 108
Przerempski Jan kanonik krakowski 1546 25
Przerębski Stefan 1673 . . . 155
Przerębski Mikołaj kasztelan sądecki, starosta szydłowski i tuszyński 1674 158
Przyczkowski Stanisław 1565 . 36
— Wawrzyniec 1565 36
Przilanczki l. Przileczki l. Przilenczki ob. Przyłęcki.
Przyłęcki (Przilanczki, Przilenczki) Maryan sędzia grodzki 1560—1575, podstarości 1570, surrogator wojewody w sądach żydowskich 1570 i burgrabia 1570—1575 krakowski, sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 . . . . . 30, 31, 41, 42, 43, 58
— (Przileczki) Hieronim 1613 . . 97
— Maryan sędzia ziemski zatorski 1633 111
Psarski Jan 1649 164
— Aleksander komornik graniczny lelowski 1721 . 191, 193, 194
Ptaszkowianie 56
Pyenyazek ob. Pieniążek.

Q.

Qwasniowski ob. Kwaśniowski.

R.

Rabczynski Klemens 1783 . . 278
de Rabroth ob. z Rajbrotu.
Raciborzenski Aleksander 1613 97
Raczkowski Wacław burgrabia krakowski 43
— Jan 1703 178
Raczyński K. marszałek Rady Nieustającej 1783 280
Radunski Jan pisarz grodzki krakowski 1572–1574, sędzia sądu ultimae instantiae woj. krakowskiego 1575 . . . . . 45, 51, 58, 74, 77
Radwański Walenty Piotr 1649 130
Radziejowski Michał Stefan kardynał, arcybiskup gnieźnieński 1696 169
Radziwił Jerzy kardynał, biskup krakowski 1596 89
Rafalski Józef 1745 219
z Rajbrotu (de Rabroth) Marcin podpisek ziemski krakowski 1512 8
Rajski 111
Reklewski Aleksy Stanisław 1721, podpisek 1725–1726, regent i subdelegat 1726 grodzki i sądecki . . 197, 199, 200
Reklewski Aleksy Stanisław pisarz grodzki i wojski sądecki 1749–1768 . . . . . 227, 250
Rey Marcin sędzia kapturowy krakowski 1632 . . . . 114, 115
— Jan starosta libuski, sędzia kapturowy krakowski 1696 . 169
Rogowski Andrzej komornik ziemski proszowski 1654, czchowski 1661 . . . . . 133, 140
— Andrzej regent kancelaryi ziemskiej krakowskiej 1648 . 127
Rogozinski Stanisław podstarości i sędzia grodzki krakowski 1606 93
Roiowski Jakub chorąży parnawski 1714 183
Rokosz Maciej 1632 114
Romanowicz Jan instygator sądu kapturowego krakowskiego 1674 . . . . . 159, 161
Romer Stefan major, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 303
Roszkowski Gralek Ignacy 1783 278
Rozanka Marcin komornik podsędka ziemskiego krakowskiego 1619 105
— Stanisław pisarz grodzki oświęcimski, sędzia skarbowy krakowski 1665 144
— Stanisław pisarz grodzki 1668–1676, sędzia kapturowy 1674 krakowski . 148, 155, 158, 160, 165
— Krzysztof 1676 166
Rozembarski Andrzej 1567 . 37
Rozen Jakub sędzia grodzki sądecki 1551–1559, podsędek ziemski krakowski 1559–1593 . . . . . 26, 30, 32, 33, 34
— Adam 1575 58
— Adam podsędek ziemski krakowski 1607–1618 . . . . . 94, 95, 101, 103
— Adam 1613 97
— Stanisław 1674 158
Rozycki Jan 1632 114
Rucinski Wojciech Kazimierz 1676 166
Rudlinski Walenty woźny generał 1756 232
Rudnicki Nałęcz Krzysztof subdelegat 1745, podpisek grodzki krakowski 1764 . . . . 218, 237
Rudówski Nikodem komornik i regent ziemski 1792, pisarz aktowy ziemiański 1792 i powtórnie regent ziemski 1792 krakowski . . 280, 292, 301, 302
de Rupiow ob. Rupniowski.
Rupniewski ob. Rupniowski.
Rupniowski (de Rupnow, de Rupiow) Jakub pisarz ziemski krakowski 1512–1519 8, 9, 10, 11
— (Rupnowski) Andrzej 1567–1574 . . . . . 37, 55

Rupniowski (Rupnowski) Hieronim 1613 97
— (Rupniewski) Krzysztof Michał starosta lelowski 1657—1665 wojski 1657—1665 i sędzia skarbowy 1665 krakowski 133, 144
de Rupnow ob. Rupniowski.
Rupnowski ob, Rupniowski.
Rusinowski Jan pisarz grodzki sądecki 1574 . . . . . 55, 56
— Jan podkomorzy 145
Rusocki Jan 1673 155
— Samuel pisarz ziemski zatorski 1696 169
— (Russocki) Józef chorąży bracławski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
— Józef podsędek ziemski zatorski 1765 243
— były pisarz grodzki krakowski 1783 288
Russocki ob. Rusocki.
Rybnicki Jakub 1648 127
Rychter Pelikanczyk Franciszek podstoli krakowski 1767 . . 245
Rylski Michał sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . . 155
Rzanczicz Stanisław woźny ziemski krakowski, sandomierski i ruski 1574 . . 48, 49, 50, 53, 56
Rzepecki Stanisław woźny generał 1613 98
Rzeszowski (Rzeschowski) Andrzej 1513 8

S.

Sadowski Józef instygator sądu kapturowego 1764 237
Safraniec ob. Szafraniec.
de Saklyczyn ob. de Zakliczyn.
Samuel doktor, starszy żydów krakowskich 1621 106
Sanczigniewski ob. Sencygniewski.
Sarnowska Węzykowna 111
Sch... ob. Sz...
Scz... ob. Szcz...
Secygniowski (Sanczigniewski) Stanisław chorąży koronny, podstarości krakowski 1556 . 29
— (Sanczigniewski, Seczigniowski) surrogator starosty oświęcimskiego 1589 . . . 81, 82, 83
Sendzimir (Sendzimier) Gabryel 1613 97
— (Sędzimir) Kazimierz 1674 . 158
— Andrzej 1714 183
— Andrzej Feliks burgrabia krakowski, podstarości i sędzia grodzki sądecki 1745—1768, sędzia kapturowy krakowski 1764 . . 220, 227, 231, 235, 250
— Józef 1756 232
— Franciszek Reginald wicesgerens grodzki sądecki 1749—1764, sędzia kapturowy krakowski 1764 . . . 221, 227, 236
Sędzimir ob. Sendzimir.
Sędzimir ob. Sendzimir.
Sieklucki (de Syekluka) Jakub kasztelan wojnicki 1512 . . . 8
Siemianowski Mikołaj 1613 . 97
Siemichowski (Sziemichowski) Mikołaj 1553 28
— Joachim 1613 97
— Bartłomiej 1613 97
Siemienski Wilhelm generał major, starosta biecki i trzcinicki 1765 243
Sieniawski Adam Mikołaj hetman w. kor., kasztelan krakowski 1714 . . . . . 183, 184
Sienicki (Sieniczki) kasztelan żarnowski 1572 43
de Sierakow ob. Sierakowski.
Sierakowski (Sirakowski) Mikołaj sędzia grodzki krakowski 1532 . . . . . 15, 16
— Jan podpisek grodzki krakowski 1731 182
— Roman podstarości i sędzia grodzki 1743—1749, oraz chorąży krakowski 1749, komisarz do sądu radomskiego z województwa krakowskiego 1749 . . . . . 211, 216

Sierakowski X. M. pisarz w. kor., sekretarz Rady Nieustającej 1776—1777 . . . 256, 260
Silnicki Marcin 1727 203
— Franciszek subdelegat grodzki oświęcimski 1758 230
de Sirakow ob. Sierakowski.
Sirakowski ob. Sierakowski.
Sixtus 110
Skiwski Jan sędzia żydów krakowskich 1747 204
Skoroszewski l. Skorossewski 1618, komornik graniczny lelowski 1625 . . . . . 101, 146
Skorupka stolnik inowrocławski, sędzia kapturowy krakowski, regent grodzki korczyński 1764 235
— szambelan 278
— Feliks łowczy krakowski, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 303
Skowronek Wawrzyniec woźny generał 1580 . . . . . 67, 68
Slaski Adam 1676 166
— Bogusław starosta bocheński 1783 278
— Andrzej sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 . . 303
Slawinski ob. Sławiński.
Slupski ob. Słupski.
Sławiński (Slawinski) Przecław sędzia grodzki krakowski 1665, pisarz ziemski zatorski . 144, 151
— Przecław podstoli oświęcimski 1727 202
Słupski (Slupski) Krzysztof 1565 36
Smietanka Hieronim podstarości i sędzia grodzki krakowski 1648—1657, sędzia kapturowy krakowski 1648 . . . . . 126, 130, 133, 134
— Michał 1674 158
— Rafał 1674 158
Smolenczyk Walenty woźny generał 1763 235
Sobek Stanisław kasztelan biecki 1563 33
Sobienyski ob. Kmita.
Sobolewski (Sobolowski) Sebastyan 1565 36
— Cyrus Franciszek 1674 . . . 158
Sokołowski Abraham podstarości oświęcimski 1607 95
Spinek Jan 1676 166
Sroczynski Józef subdelegat grodzki sądecki 1749 227
Stadnicki (Sthadniczki) Marek 1590 83
— Marek cześnik i sędzia kapturowy krakowski 1632 . 114, 115
Stanecki Wawrzyniec 1702 . . 177
Stangunski Ignacy 1765 . . . 241
Stanisław August król polski 1765—1783 241, 242, 244, 245, 252, 253, 254, 256, 260, 262, 264, 266. 267, 270, 271, 278, 280
Stareski ob. Starzeski.
Starowieyski Aleksander 1633 111
— podwojewodzy oświęcimski, sędzia wojewodziński krakowski 1721 191
— Biberstein Samuel łowczy oświęcimski 1727 202
— Jerzy instygator sądu kapturowego krakowskiego 1764 . . 237
— Bibersztyn Jan podstoli latyczowski, sędzia grodzki krakowski 1764 236
Starski Jan 1618 101
Starzeski l. Stareski Piotr łożny królewski 1581 . . . . . 69, 70, 71, 72, 73
Staskowski Hieronim podstarości krakowski 1589—1590 . . . . . 82, 84
Stawiski Stanisław instygator sądu ziemskiego krakowskiego 1783 280
Stefan król polski 1578—1586 . . . . . 64, 67, 68, 69, 74, 75, 77, 78, 80, 86, 87, 112
Stefanski Ludwik woźny generał 1696 . . . . . 170, 171, 174
Stocki Stefan 1661 140
Stogierz Jan pisarz grodzki biecki 1573 . . . . . 46, 47
Stojowski Bartłomiej 1632 . . 114

Stojowski Piotr 1726 200
— Jordan Antoni 1763 235
— Józef cześnik inowłodzki, sędzia kapturowy krakowski 1764 . 236
Stradomski Stanisław 1574 . . 55
— Zygmunt 1601 91
— Aleksander 1783 278
Strasz (Strassch) Wojcicch 1559 30
— Andrzej 1559—1567 . . 30, 37
— Władysław 1673 155
Straszowski Tomasz 1696 . . 170
Strowski Aleksy 1567 37
Strzała (Strzala) Jerzy 1565 . . 35
— Piotr sędzia ziemski zatorski 1565—1575, burgrabia krakowski 1575 . . . . . 35, 43, 58
Strzałka (Strzalka) Jan sędzia grodzki oświęcimski 1564—1565 35
— Adam 1633 111
— Michał 1674 158
Strzyzowski Wojciech stolnik rożański 1768 250
Studnicki Jakub rejent grodzki sądecki 1682 . . . . . 167, 168
Studzinski Józef 1745 218
Suchorski Jakub wicesgerens biecki 1632—1638 . 117, 120, 121
Sulinski Mikołaj sędzia wojewodziński krakowski 1662—1665, sędzia skarbowy krakowski 1665 . . . . . 140, 141, 144
Sulisz Piotr podpisek i wicesgerens grodzki biecki 1632 . . 117
Suski 110
Swierczowski Zygmunt sędzia wojewodziński krakowski 1621 106
— Marcin 1668 149
Święcicki Stanisław sędzia ziemski krakowski 1734 207
Swieżosławski Jerzy 1676 . . 166
de Sydlowyecz ob. Szydłowiecki.
de Syekluka ob. Sieklucki.
de Szadek (Schadek) ob. Adam.
Szadowski (Schadowski) Stanisław 1574 55
Szafraniec (Safraniec, Szaphraniecz) Stanisław 1563, kasztelan biecki i sędzia sądu ultimae instantiae województwa krakowskiego 1575 . . . 34, 58
Szaniawski Konstanty regent W. X. Lit. 1704 179
Szaszkowski Michał sędzia wojewodziński krakowski 1706—1709 . . . . . 176, 181
Szczepanowski Stanisław sołtys w Sękowej 1559 30
— Stanisław wicesgerens grodzki biecki 1560 31
Szczepkowski Stanisław towarzysz chorągwi pancernej 1745 219
Szczerbicz Paweł 1596 89
Szczubielski Pękostrzał Ignacy 1792 292
Szczurowszczonka Magdalena 1752 230
Szczytowski Adam 1649 . . 130
— Wojciech 1704 179
Szelezecki Andrzej komornik ziemski krakowski 1668, 1673 . . . . . 149, 155
Szeligowski Wojciech 1716, pisarz wojewodziński krakowski 1728 . . . . . 185, 204
Szeling Erazm 1649 130
— Jan 1674 158
Szembek Franciszek pisarz ziemski krakowski 1666 147
— Franciszek starosta biecki, sędzia kapturowy krakowski 1668 148
— Jan 1674 158
— Krzysztof 1674 158
— Jan starosta biecki 1696 . . 169
— Przecław kasztelan wojnicki 1696 169
— Jan Sebastyan referendarz kor., starosta biecki 1702 177
— (Szembeck) Antoni burgrabia i podwojewodzy krakowski 1707 180
— Antoni Felicyan podkomorzy krakowski, starosta wielicki i bocheński 1721 190
— Aleksander wojewoda sieradzki 1749—1757, starosta biecki 1749—1757 i kowalski 1749 . . . . . 227, 228, 232

Szethliowski l. Szyethlyowski Tomasz wicesgerens biecki 1578—1595 . . . . . 66, 87
Sziemichowski ob. Siemichowski.
Szmoniewski Marcin 1726 . . 200
— Stanisław 1726 200
Szobczecki Andrzej 1648 . . 127
Szulowski (Schulowski) Abraham 111
Szuyski Antoni sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . 293, 299
Szwykowski Jan sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . . . 292, 293, 299
Szydłowiecki (de Schidlowiecz, de Sydlowyecz) Krzysztof wojewoda 1515—1519 i kasztelan 1532 krakowski, kanclerz w. kor. 1515—1532, starosta krakowski 1515—1532 sieradzki, korczyński, sochaczewski, gostyński 1519—1532, łukowski 1532 9, 10, 15, 16, 17, 18
Szyethlyowski ob. Szethliowski.
Szyjowicz Pinkies syndyk żydów krakowskich 1773—1780 . . . . . 226, 266
Szypowski Adam 1607 . . . 95
— Jan 114

T.

Tabaszowski Adam 1613 . . 97
— Maciej 1613 97
Tagoborski ob. Tęgoborski.
de Tanczyn ob. Tęczyński.
Tarło Mikołaj sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1673 . . 154
— Franciszek starosta wieluński i pilzneński 1723 194
de Tarnow ob. Tarnowski.
Tarnowski (de Tarnow) Jan wojewoda krakowski, starosta sandomierski 1536 . 20, 21, 22
— Stanisław miecznik krakowski 1546 25
— (de Tharnow) Spytek kasztelan wojnicki, podskarbi w. kor. 1546 25
— (Tharnowski) Jan prepozyt krakowski, włocławski i łęczycki, podkanclerzy kor. 1596 . 88
— Maciej Aleksander 1668 . . 149
Taszycki (Thasszyczki) Mikołaj podsędek ziemski krakowski 1520—1521 . . . . . 11, 12
— (Thassyczki, Thasziczki) Jan pisarz ziemski krakowski 1546 . . . . . 24, 25
Tatarzy 7
Tągoborski ob. Tęgoborski.
Tchorzowski Stanisław burgrabia biecki 1560 31
Tegoborski ob. Tęgoborski.
de Tenczyn ob. Tęczyński.
Tęczyński (de Tanczyn, de Thanczin) Andrzej kasztelan biecki 1512—1513, wojewoda krakowski 1527, starosta chełmski, bełzki, krasnystawski i rateński 1527 . . . . . 8, 14
— (de Thenczin) Jan kasztelan wojnicki, starosta lubelski 1575—1578 . . . . . 58, 66
— Jan wojewoda krakowski 1620—1621 . . . . . 105, 106
Tęgoborski (Tegoborski) Andrzej 1567—1574 . . 37, 55
— Jan cześnik nowogrodzki, podstarości grodzki i sędzia skarbowy krakowski 1665 . 143, 144
Th... ob. T.
Thimel Jakub 29, 45, 77
Tomaszewski Bończa Dyzma sekretarz konfederacyi targowickiej 1792 300
Tomicki (Thomyczki) Piotr biskup krakowski i podkanclerzy kor. 1533 18
— Jan pisarz ziemski krakowski 1673 155
Tomisławski Jan podstarości i sędzia grodzki krakowski 1661 139
Toporkiewicz Błażej rewizor ceł 1776 256
Trąbski Antoni 1714 183
Trepka Marcin 1618 101

Trębocki Antoni subdelegat grodzki krakowski 1752 . . 190
Tylicki Piotr sekretarz królewski 1585 75
— (Tyliczki) Piotr biskup warmijski, podkanclerzy koronny 1602 92
Tyminski Franciszek cześnik nurski, pisarz grodzki sądecki 1725—1726 . . . . 198, 199
Tyrawski Franciszek 1674 . . 158
Tuczynski Stanisław 1649—1661 . . . . . 130, 140

U.

Uchacz Sebastyan 1613 . . . 97
Uffmanowicz Andrzej woźny generał 1674—1676 . . 159, 160
Uieyski l. Uleyski Mikołaj komornik graniczny krakowski i proszowski 1618—1635, sędzia kapturowy krakowski 1632 99, 101, 102, 103, 114, 115, 145
— Stanisław 1649 130
Ulatowski Andrzej 1661—1668 . . . . . 140, 149
— Jastrzębiec Józef subdelegat grodzki sądecki 1749—1763, łowczy ciechanowski 1763 i regent ksiąg ziemskich czchowskich 1763 . 227, 233, 234, 235
Uleski l. Uleyski Stefan komornik ziemski krakowski 1661—1668 . . . . . 140, 149
Uleyski ob. Uieyski.
Urowieczki Wacław 1574 49, 50
Urzeczki Wincenty woźny generał 1605—1606 . . . 93, 94

V. ob. W.

W.

Wacław książe zatorski 1476 . 109
Wad Jan faktor 1581 72
Waksman Michał cześnik zatorski i oświęcimski, sędzia kapturowy krakowski 1764 . 236
— Józef podstoli płocki, sędzia kapturowy krakowski 1764 . 235
Walewski Kolumna Michał bywszy wojewoda sieradzki, marszałek konf. woj. krakowskiego 1792 . . . . . 302, 308
— Józef podczaszy krakowski, sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 303
Waligórski Jelita Kazimierz subdelegat 1749, regent 1767 grodzki sądecki 227, 244
Wargawski (Vargawski) Maciej dziekan kaliski, kanonik płocki, pisarz koronny 1530 . . 15
Warszycki Stanisław kasztelan krakowski 1666 147
Waxman ob. Waksman.
Wereszczyński Wiktoryn kanonik przy kościele Bożego Ciała w Krakowie 1657 . . 133
Węzykowna ob. Sarnowska.
Wieczkowski Maciej 1613 . 97
— (Więczkowski) Szymon Andrzej 111, 114
Więczkowski ob. Wieczkowski.
Wielgopolski Jan woźny generał 1648—1649 . 127, 129, 131
Wielogłowski (Wyeloglowski) Sebastyan 1567, 1613 . 37, 97
— Stanisław 1613 97
— Stanisław Kostka miecznik krakowski konsyliarz i sędzia sądu konf. woj. krakowskiego 1792 . . . . . 301, 302, 303
Wielopolski Jan podstarości biecki 1559 30
— Kasper podstarości biecki 1590 sędzia ziemski 1607—1619, podkomorzy krakowski 1625—1635 . . . . . 83, 84, 94, 95, 98, 99 104, 105, 145, 146
— (= Myszkowski) Franciszek wojewoda sieradzki 1721—1726 i krakowski 1728, starosta krakowski 1696—1728, bocheński 1696, lanckoroński, przemykowski i żarnowiecki 1713—1728, marszałek sądu kapturowego krakowskiego 1696 . . . 169, 170, 171, 182 187, 189, 190, 192, 200, 203, 204

Wielowieyski Piotr 1618 . . 101
— Andrzej 1668 149
— Dominik podpisek i regent grodzki sądecki 1743, deputat woj. krakowskiego 1749 . . . . . 211, 216, 228
— Tadeutz 1756 232
Wielzinski Jan 1662 92
Wiernek (Wyernek) Stanisław 1551 27
Wieruski (Wyeruski) Wincenty 1567 37
— Stanisław były podstarości sądecki 1613 97
— Samuel 1613 97
— Jan susceptant 1743 i subdelegat 1745 grodzki krakowski 217, 219
Wierzbięta (Wierzbietha) dworzanin królewski 1561 . . . 31
Wierzbowki Piotr 1783 . . . 278
Wiśniowiecki Janusz Antoni wojewoda 1709—1725 i kasztelan 1731 krakowski, starosta krzemieniecki, osiecki 1709—1731, parczewski 1731 . . . . . 180, 181, 185, 191, 197, 198, 199, 205
Wiśniowski Wojciech 1649 . 130
— Jan 1661—1674 . . . 140, 158
Witkowski (Vithkowski) Stanisław 1565 35
— Stanisław 1648 127
— Paweł 1648 127
Witwickl podwojewodzy pilzneński, wiceprefekt chorągwi pancernej 1756 231
Władysław IV król polski 1633—1648 . 117, 120, 124, 125, 126
Włocki Walentyn wicesgerens grodzki sądecki 1682 . . . 167
Włodek książe zatorski 1476 . 109
Wodzicki Eliasz starosta krakowski i stopnicki 1783 . . . . . 271, 275, 279
Wojsławski (de Woyslawicze) Mikołaj miecznik i burgrabia krakowski 1514 9
Wolski (de Wolyn) Paweł kasztelan sochaczowski, cześnik sandomierski, wojski radomski, starosta gostyński, surrogator starosty krakowskiego 1533 . . . . . 17, 18
— Zygmunt miecznik krakowski 1563 34
— Stanisław kasztelan sandomierski 39
— Mikołaj miecznik krakowski 1575 58
de Wolya ob. Wolski.
de Woyslawicze ob. Wojsławski.
Woźnicki Jan instygator grodzki krakowski 1714 . . . 184
— Ciołek J. M. 1783 278
— S. K. W. 1783 278
— Stanisław 1783 278
Wroninski (Wronynski) Jerzy Samaritanus podstarości grodzki krakowski 1533 . . . 17
Wronowski Krzysztof 1649 . 130
Wybranowski Marcin 1618 . 101
Wyernek ob. Wiernek.
Wylezynski Wojciech sędzia i wicesgerens grodzki krakowski 1618 101
Wysocki Stanisław Floryan 1649 130

X. ob. Ks.

Z.

Zabawski Stanisław 1567 . . 37
Zabielski Jan 1674 159
Zaboklicki Feliks Aukt komornik graniczny lelowski 1618 . 101
Zadzik Jakub 1618 100
Zagorowski Piotr woźny generał 1632 . . . . . 114, 116
Zagórski l. Zagurski Jan 1670, instygator sądu kapturowego krakowskiego 1696 152, 170, 171
Zakrzewski Joachim 1618 . . 101
— (Zakrzowski) Jan wojski zatorski i oświęcimski, sędzia kapturowy krakowski 1674 . 158
— Jan sędzia grodzki oświęcimski 1703 178
Zaleski Jan 1676 166

Zamalinski Jan instygator sądu wojewodzińskiego krakowskiego 1725, pisarz sądów burgrabskich krakowskich 1731 . . . . . 199, 200, 205
Zamoyski Jan kanclerz w. kor. hetman, starosta krakowski 1580—1585 . . . . . 64, 68, 72, 73, 77, 80
— Tomasz podkanclerzy kor., starosta krakowski i knyszyński 1628. 112
— Andrzej kanclerz w. kor. 1765 243
Zaremba Franctszek regent grodzki biecki 1757 232
Zawada Jan pisarz grodzki krakowski 1657—1662 . . 135, 142
Zawadzki Piotr 1613 97
— Zygmunt 1745 219
— Rogala Andrzej podstoli czerniechowski, sędzia kapturowy krakowski 1764 235
— Rogala P. 1783 278
Zborowski (a Zborow) Marcin kasztelan krakowski 1563 . 33
— Piotr wojewoda sandomierski 1574, krakowski 1574—1580, starosta krakowski 1574—1580 kamionecki 1574—1580, stopnicki i tłumacki 1580 . . . . . 48, 54, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 72
— Stanisław komornik podsędka ziemskiego krakowskiego 1623 108
Zbylitowski Piotr 1618, sędzia ziemski i kapturowy krakowski 1648 . . . . . 101, 127
Zbytni Adam 1596 89
Zdanowski Stanisław komornik ziemski zatorski 1674 . . . 158
— Stanisław burgrabia i pisarz grodzki krakowski 1696 169, 171
Zebraczki Mikołaj 1601 . . . 91
Zebrzydowski 110
— Floryan kasztelan lubelski, starosta sądecki i tyszowiecki 1565 36
— Zygmunt wojski krakowski 1575—1578 . . . . 58, 66
Zebrzydowski Jan 1578 . . 66
— Mikołaj wojewoda lubelski 1590, krakowski 1604—1619, hetman nadworny 1590, marszałek w. kor. 1596, starosta krakowski 1585—1619, bolesławiecki 1587—1590, lanckoroński 1588—1596, śniatyński 1604—1612 . . 76, 77, 79, 80, 84, 90, 92, 93, 103, 104
— Jan Bernard kanonik krakowski, sekretarz królewski 1670 152
Zelenski Bartłomiej starosta stężycki 1572 43
— (Zelinski, Zielenski, Zielinski) Marcyan burgrabia 1657—1674 i sędzia kapturowy 1668, 1674 krakowski 133, 148, 158, 160
— (Zielinski) Stefan 1657 . . 133
Zelinski ob. Zelenski.
Zielenski ob. Zelenski.
Zielienski l. Zielonski Wawrzyniec woźny generał 1596 . . . . . 88, 89, 90
Zielinski Prus Józef szambelan, sędzia ziemiański krakowski 1792 . . . . . 292, 293, 299
Ziemuszkiewicz Jan woźny generał 1618 101
Zmiaczki Marcin 1613 . . . 97
Znamirowski Mikołaj pisarz grodzki sądecki 1553 . . . 28
Zochowski Jan 1783 278
Zuchalski Józef instygator grodzki krakowski 1723—1752 . . . . . 216, 230
Zuchalski Józef 1752 230
Zulinski Józef subdelegat grodzki krakowski 1724—1745 . . . . . 196, 219
— Michał cześnik buski 1745 . 219
— Stanisław towarzysz chorągwi pancernej 1745 219
Zydowski Stanisław 1618 . . 101
— Stanisław komornik graniczny zatorsko-oświęcimski 1618 . 101
— Krzysztof 1633 111
— Andrzej Jan chorąży krakow-

ski 1696, podstarości i sędzia grodzki krakowski 1696 – 1713 . . . . . 170, 182
Zygmunt I król polski 1508 — 1540 . . . 11, 12, 18, 19, 109
Zygmunt August król polski 1550—1572 . . . . . 27, 28, 30, 32, 35, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 52, 109
Zygmunt III król polski 1588 — 1621 . . . . 80, 81, 82, 83, 85, 88, 89, 91, 98, 100, 106

Wykaz

władców, dostojników kościelnych i świeckich, urzędników itd.

Babimost.

starosta:

1611 Czikowski Stanisław

Barcice.

starosta:

1740 Lubomirski Teodor Konstanty.

Bełz.

starosta:

1527 Tęczyński Andrzej.

Będziny.

starosta:

1602 Dembiński Andrzej.

Biecz.

prepozyt:

1590 Piotrowski Piotr.

kasztelan:

1512—1513 Tęczyński Andrzej
1546 Jordan Achazy
1563 Sobek Stanisław
1575 Szafraniec Stanisław
1578 Firley Mikołaj.

starosta:

1559—1560 Bonar Stanisław
1561 Bonarowa Elżbieta
1572—1578 Ligęza Mikołaj
1595 Ligęza Mikołaj
1615—1632 Ligęza Mikołaj
1637 Ossoliński Maksymilian
1668 Szembek Franciszek
1696—1702 Szembek Jan Sebastyan
1749 Szembek Aleksander
1757—1758 Lubomirski Franciszek Ferdynand
1765 Siemieński Wilhelm.

komornik ziemski:

1661 Gąsiorowski Stanisław

komornik graniczny:

1618 Jordan Andrzej.

podstarości:

1559 Wielopolski Jan
1572 Kowalowski Józef
1590 Wielopolski Kasper
1595 Potocki Jan
1648 Kurdwanowski Joachim
1673 Potocki Władysław
1758 Łętowski Stanisław.

burgrabia:

1559 Orłowski Wacław
1560 Tchorzowski Stanisław.

sędzia grodzki:

1574—1590 Chomętowski Tobiasz
1702 Łętowski Stanisław
1758 Łętowski Stanisław.

pisarz grodzki:

1572 Stogierz Jan
1673 Czapski Andrzej
1764 Łętowski Michał.

podpisek grodzki:

1632 Sulisz Piotr

wicesgerens grodzki:

1560 Szczepanowski Stanisław

1578—1595 Szetlyowski Tomasz
1615 Druskowski Kasper
1632 Sulisz Piotr
1632—1638 Suchorski Jakub
1764—1765 Kossecki Adam
subdelegat grodzki:
1749 Pławiński Karol Boromeusz
1757—1758 Nowakowski Walenty
1757—1758 Herka Jan Nepomucyn
regent grodzki:
1702 Hrynkiewicz Jan
1757 Zaremba Franciszek.

Bielsk.

starosta:
1746—1747 Branicki Jan Klemens.

Bochnia.

starosta:
1618 Jordan Stanisław
1665 Czartoryski
1696 Wielopolski Pranciszek
1698 Lanckoroński Franciszek
1721 Szembek Antoni Felicyan
1769 Łętowski Stanisław
1783 Ślaski Bogusław.

Bolesławiec.

starosta:
1587—1590 Zebrzydowski Mikołaj.

Bracław.

chorąży:
1764 Russocki Józef.
miecznik:
1716 Hiiak Mateusz.

Brańsk.

starosta:
1746—1747 Branicki Jan Klemens

Brześć.

starosta:
1572 Mielecki Sebastyan.

Busk.

cześnik:
1745 Zuliński Michał.

Chełm.

kasztelan:
1552 Bonar Jan
starosta:
1527 Tęczyński Andrzej.
cześnik:
1668 Potocki Jerzy
1726 Lipski Jan

Chełmno.

podkomorzy:
1660 Bąkowski Jan Ignacy.
podstoli:
1674 Morsztyn Stanisław.
cześnik:
1668 Morsztyn Stanisław.

Chęciny.

starosta:
1575 Dembieński Stanisław.

Chmielnik.

starosta:
1657—1661 Lubomirski Jerzy.

Ciechanów.

łowczy:
1763 Ulatowski Józef.

Czchów.

kasztelan:
1513 Mysopad Mikołaj
1514 Kamiński Mikołaj.
starosta:
1559—1560 Bonar Stanisław
1668—1674 Lipski Jan
1745 Piegłowski Stefan.
komornik ziemski:
1661 Rogowski Andrzej.
komornik graniczny:
1618 Jordan Andrzej.
regent ziemski:
1763 Ulatowski Józef.

Czerniechów.

podstoli:
1764 Zawadzki Andrzej.

Czorsztyn.

starosta:
1611 Czikowski Stanisław
1696 Grithauz Jan.

Dolina.

starosta:
1659 Potocki Stanisław.

Dobczyce.

starosta:
1601 Lubomirski Sebastyan
1613 Lubomirski Stanisław

1640 Lubomirski Stanisław
1668—1674 Jordan Franciszek.

Gniezno.

arcybiskup:
1544 Gamrat Piotr
1696 Radziejowski Michał Stefan.

Gostynin.

starosta:
1519—1532 Szydłowiecki Krzysztof
1533 Wolski Paweł.
chorąży:
1723 Jakliński Stefan.
cześnik:
1727 Pacynowski Kazimierz.

Grodno.

marszałek konfederacyi:
1793 Bieliński Stanisław.
sekretarz konfederacyi:
1793 Jeziorkowski Jan Nepomucyn.

Halicz.

starosta:
1534 z Chodcza Otto.

Inowłódź.

cześnik:
1764 Stojowski Józef.

Inowrocław.

stolnik:
1764 Skorupka Feliks.
miecznik:
1696 Dąbski Jan.

Jahorlik.

starosta:
1714 Lubomirski Jerzy Aleksander.

Jadowniki.

starosta:
1721 Lubowiecki Adam Józef.

Janów.

rabin:
1782—1783 Jakubowicz Leyzer.

Jędrzejów.

przeor:
1647 Paczoski Paweł.

Kalisz.

dziekan:
1530 Wargawski Piotr

Kamieniec.

starosta: ob. Podole.

Kamionka.

starosta:
1560 Jordan Spytek
1574—1580 Zborowski Piotr.

Kazimierz.

starosta:
1657—1661 Lubomirski Jerzy
1726 Lubomirski Jerzy Dominik.

Kniszyn.

starosta:
1628 Zamoyski Tomasz.

Koło.

starosta:
1534 Kmita Piotr
1563 Gorka Stanisław.

Kołomyja.

starosta:
1534 z Chodcza Otto.

Korczyn Nowe Miasto.

starosta:
1519—1532 Szydłowiecki Krzysztof.
wojski:
1661 Bronicki Stanisław.
podstarości:
1662 Komorowski Jerzy.
sędzia grodzki:
1662 Komorowski Jerzy.
pisarz grodzki:
1674 Kwiatkowski Krzysztof.
wicesgereus grodzki:
1661 Bronicki Stanisław.
regent grodzki:
1764 Skorupka Feliks.

Kowal.

starosta:
1749 Szembek Aleksander.

Kraków.

biskup:
1533 Tomicki Piotr.
1544 Gamrat Piotr
1546 Maciejowski Samuel
1578 Myszkowski Piotr
1596 Radziwiłł Jerzy
1745 Lipski
biskup koadjutor;
1783 Poniatowski Michał.
oficyał:
1628 Kretkowski Erazm.

prepozyt:
1596 Tarnowski Jan.
kanonik:
1546 Przerempski Jan
1613 Lubomirski Mikołaj
1628 Kretkowski Erazm
1649 Grochowski Kasper
1670 Zebrzydowski Jan Bernard
1734 Dębowski Mikołaj.
kanonik Bożego Ciała:
1657 Wereszczyński Wiktoryn
kasztelan:
1512—1514 z Jarosławia Spytek
1532 Szydłowiecki Krzysztof
1563 Zborowski Marcin
1572 Mielecki Sebastyan
1574 Dembienski Walenty
1666 Warszycki Stanisław
1714 Sieniawski Adam Mikołaj
1731 Wiśniowiecki Janusz Antoni
1780 Lubomirski Antoni.
wojewoda:
1512—1515 Kamieniecki Mikołaj
1515 Szydłowiecki Krzysztof
1527 Tęczyński Andrzej
1534 z Chodcza Otto
1536 Tarnowski Jan
1544—1546 Kmita Piotr
1554 Odnowski Mikołaj
1560—1563 Jordan Spytek
1570 Myszkowski Stanisław
1672—1574 Firlej Jan
1574—1580 Zborowski Piotr
1604—1619 Zebrzydowski Mikołaj
1620—1921 Tęczyński Jan
1640—1644 Lubomirski Stanisław
1659 Potocki Stanisław
1702 Kątski Marcin
1717 Wiśniowiecki Janusz Antoni
1726 Lubomirski Jerzy Dominik
1728 Wielopolski Franciszek
1740 Lubomirski Teodor Konstanty
1746—1747 Branicki Jan Klemens
1779 Lubomirski Antoni
1780 Dembinski S.
— Małachowski Piotr.

podkomorzy:
1538 Kościelecki Jan
1546—1556 Ocieski Jan
1563—1565 Ocieski Adam
1570—1583 Czikowski Stanisław
1611 Czikowski Stanisław
1618 Jordan Stanisław
1625—1635 Wielopolski Kasper
1663 Jordan Michał
1665 Czartoryski
1698 Lanckoroński Franciszek
1721 Szembek Antoni Felicyan
1769 Łętowski Stanisław
starosta:
1512—1515 Kamieniecki Mikołaj
1515—1532 Szydłowiecki Krzysztof
1534—1546 Kmita Piotr
1556—1562 Ocieski Jan
1565—1570 Myszkowski Stanisław
1571 Barzy Stanisław
1572—1574 Firley Jan
1574—1580 Zborowski Piotr
1580—1585 Zamoyski Jan
1585 1619 Zebrzydowski Mikołaj
1628 Zamoyski Tomasz
1640—1644 Lubomirski Stanisław
1657—1661 Lubomirski Jerzy
1696—1728 Wielopolski Franciszek
1743—1764 Myszkowski Karol
1783 Wodzicki Eliasz.
chorąży:
1646—1563 Chełmski Marcyan
1575—1578 Chełmski Marcyan
1632 Chełmski Marcyan
1696 Żydowski Andrzej Jan
1749 Sierakowski Roman.
sędzia ziemski:
1512—1519 Lubomirski Jakub
1520—1530 Pieniążek Jan
1546 Dembienski Piotr
1563—1570 Pieniążek Jan
1578—1586 Czerski Feliks
1607—1619 Wielopolski Kasper
1623—1632 Dembiński Stanisław
1648 Zbylitowski Piotr
1651—1654 Jarzyna Maksymilian
1666—1674 Lubowiecki Władysław
1676 Potocki Jerzy
1734 Święcicki Stanisław
1765—1767 Kotkowski Stanisław.

stolnik:
1546 Myszkowski
1563—1578 Mężyk Stanisław
1665 Koryciński Bogusław
1674 Koryciński Franciszek
1721 Michałowski Józef
1764 Ankwicz Stanisław.
podczaszy:
1792 Walewski Józef.
podsędek:
1512—1514 Biechowski Jan
1520—1521 Taszycki Mikołaj
1546 Mstowski Andrzej
1559—1563 Rozen Jakub
1575—1578 Dembienski Jakub
1584 Młoszowski Stanisław
1607—1618 Rozen Adam
1619 Dembiński Stanisław
1623 Janowski Adam
1632 Janowski Stanisław
1651—1658 Chrząstowski Stanisław
1666 Grabkowski Wojciech
1765 Otfinowski Franciszek
podstoli:
1563—1578 Garnisz Stanisław
1723—1724 Michałowski Józef
1758 Łętowski Stanisław
1767 Rychter Franciszek
1792 Ożarowski Jerzy
cześnik:
1632 Stadnicki Marek
1648 Koryciński Stanisław
1665 Piegłowski Marcin
1696 Jordan Jerzy
1745 Dembiński Arnolf
łowczy:
1563—1575 Branicki Grzegorz
1648—1673 Chełmski Jan
1763 Łętowski Aleksander
1792 Skorupka Feliks.
wojski:
1563 Pieniążek Stanisław
1575—1578 Zebrzydowski Zygmunt
1657 Rupniewski Krzysztof
1665 Rupniowski Michał
1792 Chwalibóg Józef (wyższy)
1792 Paprocki Andrzej (niższy)
pisarz ziemski:
1512—1519 Rupniowski Jakub
1546 Taszycki Jan
1563—1584 Kmita Jan
1607 Oraczowski Piotr
1611—1619 Łukowski Jan
1632 Chwalibóg Jakub
1648—1649 Jarzyna Maksymilian
1651—1658 Kochański Łukasz
1662 Zawada Jan
1666 Szembek Franciszek
1673 Tomicki Jan
1674 Błeszyński Wojciech Aleksander
1765 Łętowski Michał.
miecznik:
1514 Wojsławski Mikołaj
1546 Tarnowski Stanisław
1575 Wolski Mikołaj
1661 Czarniecki Jan
1696 Dembinski Franciszek
1764 Kotkowski Stanisław
1792 Wielogłowski Stanisław.
kuchmistrz:
1563 Pękosławski Grzegorz.
podpisek ziemski:
1512 z Rajbrotu Marcin
1769 Mąkolski Józef
regent ziemski:
1648 Rogowski Andrzej.
skarbnik:
1696 Piegłowski Jan.
burgrabia:
1514 Wojsławski Mikołaj
1536 Bonar Seweryn
1570—1575 Przyłęcki Maryan
1572 Raczkowski Wacław
1575 Strzała Piotr
1575 Misziowski Mateusz
1649 Śmietanka Hieronim
1657—1674 Zieliński Marcyan
1696 Zdanowski Stanisław
1696—1713 Frezer Franciszek
1707 Czerny Andrzej
1713—1723 Komecki Jan
1743 Chwalibóg Józef
1745—1748 Sendzimir Andrzej Feliks
1756 Chwalibóg Jan
1792 Dąbski Ignacy
burgrabia kasztelanii krakowskiej:
1731 Oraczowski Stanisław.
wielkorządca:
1536 Bonar Seweryn

1552 Bonar Jan
1585 Maleczkowski Michał.
żupnik:
1536 Bonar Seweryn
komornicy ziemscy:
1619 Rozanka Marcin
1623 Piskorski Krzysztof
1623 Zborowski Stanisław
1668 Uleski Stefan
1668—1673 Szelezecki Andrzej
1792 Rudowski Nikodem
regent ziemski;
1792 Rudowski Nikodem
komornicy graniczni:
1611—1618 Pawęcki Wawrzyniec
1618—1635 Ujeyski Mikołaj
1644 Kochański Łukasz
1661—1665 Pieńkowski Andrzej
1668—1673 Chrząstowski Piotr
1698 Frezer Franciszek
1713 Miłoszowski Jan
1723 Komecki Jan
1764 Miłkowski Aleksander.
komendant załogi:
1696 Morsztyn Franciszek
1714 Lamotthe
kapitan cejkhauzu:
1702 Bożęcki Franciszek.
egzaktor:
1520 Pieniążek Jan
1618 Chełmski Samuel
1632 Oraczowski Stanisław
poseł sejmowy:
1740 Lanckoroński Wawrzyniec
marszałek sejmiku:
1763 Łętowski Aleksander.
marszałek konfederacyi:
1792 Walewski Michał.
konsyliarze konfederacyi:
1792 Wielogłowski Stanisław
1792 Bukowski Franciszek
surrogator starosty:
1515 Lubomirski Jakub
1533 Wolski Paweł
1570 Pieniążek Jan
1571 Kmita Jan
1580—1581 Dłuski Mikołaj
1581 Płaza Jan
podstarości:
1515 Lubomirski Stanisław
1533 Wroniński Jerzy
1536 Sęcygniewski Stanisław
— Boratyński
1560—1563 Kmita Jan
1570 Przyłęcki Maryan
1572 Pałczowski Zygmunt
1589—1590 Staszkowski Hieronim
1606 Rogoziński Stanisław
1648—1657 Śmietanka Hieronim
1661 Tomisławski Jan
1665 Tęgoborski Jan
1676 Księski Stefan
1696—1713 Żydowski Andrzej Jan
1720—1724 Michałowski Józef
1743—1749 Sierakowski Roman
1783 Michałowski Józef
sędzia grodzki:
1514—1519 Lubomirski Jakub
1530 Pieniążek Jan
1532 Sierakowski Mikołaj
1560—1575 Przyłęcki Maryan
1606 Rogoziński Stanisław
1610 Wyleżyński Wojciech
1648 Śmietanka Hieronim
1657 Kochański Łukasz
1661 Tomisławski Jan
1665 Sławiński Przecław
1676 Księski Stefan
1696—1713 Żydowski Andrzej Jan
1720—1724 Michałowski Józef
1743—1749 Sierakowski Roman
1783 Michałowski Józef
wicesgerens:
1578 Borek Jakub
1618 Wyleżyński Wojciech
1648—1657 Kochański Łukasz
1661 Bronicki Stanisław
pisarz grodzki:
1532 z Szadka Adam
1536 Floryan
1559—1572 Borzyszkowski Wojciech
1572—1574 Raduński Jan
1578—1581 Brzeziński Sebastyan
1581 Jakubowski Jan Walenty
— Gliński Jan
1584—1585 Bech Maciej
1585 Łączyński Jan
1618 Kazanowski Hieronim
1648—1649 Księski Stanisław
— Drozdowski Wojciech

1657 Zawada Jan
1668—1676 Rozanka Stanisław
1696 Zdanowski Stanisław
1713 Frezer Antoni
1713—1721 Bełchacki Ansoni
1743 Chwalibóg Józef
1764 Bogucki Józef
1783 Chwalibóg Szymon
— Russocki

podpisek grodzki:
1657—1661 Pienkowski Andrzej
1665 Czapski Andrzej
1668—1676 Kamocki Franciszek
1676—1696 Frezer Franciszek
1713 Bełchacki Antoni
1713—1723 Komecki Jan
1731 Sierakowski Jan
1743 Wielowieyski Dominik
1764 Rudnicki Krzysztof
1783 Bronicki Bonifacy

regent grodzki:
1676—1698 Frezer Franciszek
1743 Wielowieyski Dominik
1783 Bronicki Bonifacy

subdelegat grodzki:
1720 Kurzeski Franciszek Józef
1721 Burzyński Wojciech
1723 Łętowski Stanisław
1724 Zulinski Józef
1725 Chwalibóg Józef
1729 Kmita Maciej
1731 Michałowski Karol
1745 Zuliński Józef
1745—1769 Korytowski Stanisław
1745 Wieruski Jan
1745 Rudnicki Krzysztof
1746 Miklaszewski Fr. Tadeusz
1752 Trębocki Antoni
1769 Mąkolski Józef

instygator grodzki:
1714 Woźnicki Jan
1723—1752 Zuchalski Józef

susceptant grodzki:
1743 Morawski Kazimierz Fran-
1743 Wieruski Jan [ciszek
1769 Korytowski Stanisław
— Modelski.

surrogatorzy sądowi wojewodzińscy:
1570 Przyłęcki Maryan
1570 Pieniążek Jan

podwojewodzy:
1707 Szembek Antoni

sędzia wojewodziński (żydowski):
1554 Herburt Jan
1621 Swierczowski Zygmunt
1644 Kochański Łukasz
1661—1662 Sulinski Mikołaj
1702 Bożęcki Franciszek
1706—1709 Szaszkowski Michał
1721 Starowiejski
1721 Oraczewski Stanisław
1724—1726 Łętowski Stanisław
1728—1746 Miklaszewski Franciszek Tadeusz
1745 Rudnicki Krzysztof
1746 Gordon Piotr
1747 Skiwski Jan

pisarz wojewodziński:
1921 Janowski Seweryn
1662 Chrząstowicz Jan
1702—1707 Pawłowski Floryan
1728 Szeligowski Wojciech
1740 Kępmski
1740 Olearski Kazimierz

instygator sądu wojewodzińskiego żydowskiego:
1725 Zamalinski Jan

syndyk żydowski:
1624 Markowicz Lewko
1632 Bendzinski Iakub
1642 Opatowczyk Jakub
1659 Abraham Aaron
1702 Berla
1725 Manuszewicz Herszl Kazimierz
1773—1780 Szyjowicz Pinkies

starsi żydowscy:
1621, 1632, 1644 Jakubowicz Izaak
1621 Markowicz Elkonen
1621 Markowicz Lewek
1621 Samuel doktor
1644 Moszel Mojżesz
1644 Lazarowicz Marek
1644 Mendlowicz Wolff

szkolnicy:
1640—1641 Morduchay Lewek
1640—1641 Opatowczyk Jakub

sędzia podkomorski:
1716 Napierkowski
1716 Hankiewicz Franciszek.

sędzia żupny:
1716 Napierkowski
1716 Hankiewicz Franciszek
pisarz podkomorzego:
1648 Chrząstowicz Jan
1665 Czapski Andrzej.
regent podkomorski:
1769 Korytowski Stanisław
1769 Mąkolski Józef.
pisarz sądów burgrabskich:
1731 Zamalinski Jan.
sędziowie sądu ultimae instantiae:
1575 Szafraniec Stanisław
» Przyłęcki Maryan
» Oleśnicki Piotr
» Dłuski Mikołaj
» Oraczowski Piotr
» Młoszowski Stanisław
» Koniecpolski Mikołaj
» Radunski Jan
» Jordan Jerzy
» Jordan Stanisław
» Błoński Piotr
» Kazimirski Mikołaj
» Bonar Fryderyk
» Palczowski Jakub.
sędziowie kapturowi:
1632 Chełmski Marcyan *(marszałek)*
» Jarzyna Maksymilian
» Dembiński Stanisław
» Ujejski Mikołaj
» Janowski Stanisław
» Rey Marcin
» Czarnocki Samuel
» Koryciński Stanisław
» Chwalibóg Piotr
» Chrząstowski Stanisław
» Stadnicki Marek
» Bylina Jan
1648 Dembinski Franciszek (*marszałek*)
» Smietanka Hieronim
» Zbylitowski Piotr
» Chełmski Jan
» Koryciński Stefan
» Oraczowski Stefan
» Koryciński Stanisław
» Giebułtowski Jan Jacek
» Borek Mikołaj
» Kurdwanowski Joachim
» Bylina Jan
1668 Lubowiecki Władysław (*marszałek*)
» Żeleński Marcyan
» Grabkowski Wojciech
» Jordan Franciszek
» Chełmski Jan
» Lanckoroński Kazimierz
» Miszowski Michał
» Chrząstowski Piotr
» Szembek Franciszek
» Potocki Jerzy
» Pisarzowski Jan
» Brodecki Piotr
1674 Jordan Franciszek (*marszałek*)
» Żeleński Marcyan
» Kalinowski Stanisław
» Czerny Michał
» Rozanka Stanisław
» Dembiński Michał
» Koryciński Franciszek
» Kochowski Wespazyan
» Lipski Andrzej
» Kotkowski Stanisław
» Męciński Wojciech
» Dąbski Andrzej
» Pisarzowski Jan
» Zakrzowski Jan
1696 Wielopolski Franciszek (*marszałek*)
» Dembiński Franciszek
» Dembiński Albrecht
» Piegłowski Jan
» Lanckoroński Franciszek
» Dembiński Stanisław
» Dąbski Jan
» Giebułtowski Jan
» Jordan Jerzy
» Grithauz Jan
» Szembek Jan
» Rey Jan
1764 Kotkowski Stanisław (*marszałek*)
» Konarski Józef
» Otfinowski Franciszek
» Zawadzki Andrzej
» Ankwicz Stanisław
» Moszczeński Stanisław
» Dydyński Ignacy
» Miłkowski Aleksander
» Paprocki Antoni
» Lgocki Stanisław
» Bogucki Józef
» Russocki Józef

1764 Chwalibóg Józef
» Skorupka Feliks
» Waksman Józef
» Michałowski Józef
» Sendzimir Andrzej Feliks
» Bzowski Feliks
» Niemyski Leopold
» Petryczyn Kazimierz
» Sendzimir Franciszek
» Łętowski Michał
» Miłkowski Tomasz
» Stojowski Józef
» Waksman Michał
» Starowieyski Jan

instygatorzy sądu kapturowego:

1648 Chrząstowicz Jan
1668 Kulczycki Waleryan
» Bielecki Piotr
1674 Pielecki Piotr
» Mokrzecki Stanisław
» Gaszyński Franciszek
» Romanowicz Jan
1696 Komecki Jan
» Niedzielski Jan
» Zagurski Jan
» Kleczyński Andrzej
1764 Lubieniecki Stanisław
» Starowieyski Jerzy
» Otfinowski Józef
» Lenczowski Ludwik
» Sadowski Józef

pisarz kapturowy:

1764 Bogucki Józef

regenci kapturowi:

1764 Kossecki Adam
» Moszczeński Michał

sędziowie konfederacyjni:

1673 Lipski Jan (*marszałek*)
» Lubowiecki Władysław
» Kalinowski Stanisław
» Oraczowski Gabryel
» Piegłowski Stanisław
» Przecławski Stanisław
» Czarnocki Samuel
» Dembiński Mikołaj
» Chrząstowski Piotr
» Tarło Mikołaj
» Potocki Władysław
» Czapski Andrzej
» Rylski Michał
1673 Jordan Jerzy
1792 Ożarowski Jerzy
» Otfinowski August
» Gorayski Tomasz
» Romer Stefan
» Walewski Józef
» Głębocki Karol
» Dembiński Piotr
» Jordan Jan
» Skorupka Feliks
» Wielogłowski Stanisław
» Bukowski Franciszek
» Slaski Andrzej

instygatorzy sądu konfederacyjnego:

1673 Pielecki Piotr
» Mokrzeski Stanisław

pisarz sądu konfederacyjnego:

1792—1793 Nidecki Andrzej.

regent sądu konfederacyjnego:

1673 Gaszyński Franciszek

wiceregent sądu konfederacyjnego:

1792 Gostkowski Michał

sędziowie skarbowi:

1665 Piegłowski Marcin (*marszałek*)
» Rupniowski Krzysztof Michał
» Tęgoborski Jan
» Rozanka Stanisław
» Czapski Andrzej
» Pienkowski Andrzej
» Sulinski Mikołaj

sędziowie ziemiańscy:

1792 Kmita Ludwik
» Chwalibóg Józef
» Szwykowski Jan
» Zieliński Józef
» Dąbski Ignacy
» Paprocki Andrzej
» Dobiński Józef
» Szuyski Antoni
» Miklaszewski Wincenty
» Czerznicki Antoni

instygator sądu ziemiańskiego:

1792 Barchanowski Józef

pisarz ziemski sądu ziemiańskiego:

1792 Rudowski Nikodem

pisarz aktowy sądu ziemiańskiego:

1792 Gnoiński Teodor

burmistrz:

1648 Furmankowic Jan

rajcy:
1648 Cyrus Jan
» Paczoska Marcin
» Czeski Andrzej
woźni ziemscy:
1536 Jelonek Jakub
» Bentkowski Stanisław
1562 Dembowi Wojciech
1567 Depta Maciej
1572—1576 Ćwikła Jan
1574 Rzanczicz Stanisław
1575 Bliossek Turek
1581 Mazurek Stanisław
woźni sądu ziemiańskiego:
1792 Piątkowski Jan
1792 Kądziorski Tomasz

Krasnystaw.

starosta.
1527 Tęczyński Andrzej
1659 Potocki Stanisław

Krosno.

starosta:
1746—1747 Branicki Jan Klemens

Krzemieniec.

starosta:
1665 Czartoryski
1709—1725 Wiśniowski Janusz Antoni

Książ.

komornik ziemski.
1764 Chwalibóg Józef
komornik graniczny:
1618 Kącki Wojciech
1721 Chwalibóg Stefan.
rotmistrz:
1668 Lanckoroński Kazimierz

Lanckorona.

starosta:
1587—1596 Zebrzydowski Mikołaj
1713—1728 Wielopolski Franciszek

Latyczów.

starosta:
1702 Kątski Marcin
podstoli:
1764 Starowieyski Jan

Lelów.

starosta:
1657 Rupniowski Krzysztof
1665 Rupniowski Michał
komornik ziemski:
1764 Michałowski Józef
komornik graniczny:
1618 Żaboklicki Feliks Aukt
1625 Skoroszewski Marcin
1721 Psarski Aleksander
wicerotmistrz:
1668 Miszowski Michał

Libusza.

starosta:
1696 Rey Jan

Lipnica.

starosta:
1726 Lubomirski Jerzy Dominik.

Litwa.

podkomorzy:
1706 Denhoff
pisarz wielki:
1783 Naruszewicz Adam
sekretarz wielki:
1775 Ogiński Andrzej
regent:
1704 Szaniawski Konstanty

Liw.

podstoli:
1764 Dydyński Ignacy

Lubaczów.

starosta:
1574 Jazłowiecki Jerzy
prefekt:
1581 Płaza Jan

Lublin.

kasztelan:
1565 Zebrzydowski Floryan
starosta:
1575 Tęczyński Jan
cześnik:
1674 Kwiatkowski Krzysztof

Lwów.

podkomorzy:
1554 Herburt Jan
starosta:
1554 Odnowski Mikołaj
podstarości:
1714 Łoś Wojciech
sędzia grodzki:
1714 Łoś Wojciech

deputat:
1714 Łoś Wojciech.

Łęczyca.

prepozyt:
1596 Tarnowski Jan.
skarbnik:
1764 Lgocki Stanisław.

Łojów.

starosta:
1727 Kobielski Antoni.

Łuków.

starosta:
1531 Szydłowiecki Krzysztof

Malborg.

łowczy:
1764 Moszczeński Stanisław.

Małopolska.

generał:
ob. Kraków, starosta.

Maryenhauz.

starosta:
1702 Kątski Marcin.

Mielnik.

cześnik:
1764 Paprocki Antoni.

Mościska.

starosta:
1746—1747 Branicki Jan Klemens.

Mukarów.

starosta:
1714 Lubomirski Jerzy Aleksander.

Niepołomice.

starosta:
1567—1578 Branicki Grzegorz
1640—1644 Lubomirski Stanisław.

Niziny.

starosta:
1657—1661 Lubomirski Jerzy.

Nowe Miasto ob. **Korczyn.**

Nowogródek.

cześnik:
1665 Tęgoborski Jan.

Nur.

cześnik:
1725 Tymiński Franciszek.

Ojców.

starosta:
1578 Płaza Stanisław
1590 Myszkowski Piotr

Olsztyn.

starosta:
1556—1560 Osiecki Jan
1657—1661 Lubomirski Jerzy
1726 Lubomirski Jerzy Dominik
1757—1758 Lubomirski Franciszek Ferdynand

Osiek.

starosta:
1709—1725 Wiśniowiecki Janusz Antoni

Oświęcim.

książe:
1403 Przemko.
kasztelan:
1563—1565 Myszkowski Krzysztof
1726 Dembiński Piotr.
starosta:
1536 Bonar Seweryn
1560 Ocieski Jan
1564—1575 Myszkowski Zygmunt
1589—1596 Myszkowski Piotr
1607 Komorowski Mikołaj
1648 Koryciński Stefan
1683 Pieniążek Jan
1725 Lubowiecki Adam Józef
1726 Łubiński Bogusław
1727—1737 Małachowski Adam
1750 Małachowski Adam.
sędzia ziemski:
1557 Adam
ob. **Zator**, sędzia ziemski.
chorąży:
1696 Dembiński Albrecht.
podstoli:
1727 Sławiński Przecław.
cześnik:
1764 Waksman Michał.
łowczy:
1727 Starowieyski Samuel.
wojski:
1575—1578 Inwaldski Stanisław
1674 Zakrzewski Jan
1765 Pisarzowski Adam.

komornik ziemski:
1665 Czapski Andrzej
komornik graniczny:
1618 Żydowski Stanisław
1698 Pisarzowski Aleksander
1738 Księski Antoni
podwojewodzy:
1721 Starowieyski
surrogator starosty:
1589—1590 Sęcygniewski Jakub
podstarości:
1565 Gorski Jan
1607 Sokołowski Abraham
1607 Dębicki Mikołaj
1668 Brodecki Piotr
1714 Jagniątkowski Franciszek
1723—1726 Jakliński Andrzej
1737 Tęgoborski Jan
sędzia grodzki:
1564—1565 Strzałka Jan
1668 Brodecki Piotr
1703 Zakrzewski Jan
1714 Jagniątkowski Franciszek
1723—1726 Jakliński Andrzej
1737 Tęgoborski Jan
pisarz zamkowy:
1532 Grzybowski Jakub
pisarz grodzki:
1564 Król Adam
1665 Rozanka Stanisław
1664 Piechowicz Stanisław
1714 Jakliński Andrzej
podpisek grodzki:
1726 Darowski Michał
regent grodzki:
1683—1684 Brzozowski Michał
1726 Darowski Michał
1750 Garlicki Tomasz
wiceregent grodzki:
1727 Olszaniecki Jan Antoni
subdelegat grodzki:
1723 Jakliński Stefan
1726—1717 Hebda Józef
1727 Brzozowski August
1728 Brzozowski Aleksander
1729 Bogucki
1737 Darowski Jan
1750 Niklewicz Augustyn
1753 Dembiński Franciszek
1758 Silnicki Franciszek
instygator grodzki:
1740 Galewski Wawrzyniec
susceptant grodzki:
1721 Kreszczeński Kazimierz

Owrucz.

stolnik:
1764 Bzowski Feliks

Parnawa.

starosta:
1674 Czerny Michał
chorąży:
1714 Rojowski Jakub
stolnik:
1764 Miłkowski Tomasz
cześnik:
1727 Lubieniecki

Pilzno.

starosta:
1723 Tarło Franciszek
podwojewodzy:
1756 Witwicki

Płock.

kanonik:
1530 Wargawski Piotr
podstoli:
1764 Waksman Józef

Podlasie.

chorąży:
1764 Niemyski Leopold
łowczy:
1673—1674 Kalinowski Stanisław

Podole.

starosta:
1702 Kątski Marcin

Podoliniec.

starosta:
1601 Lubomirski Stanisław

Polska.

król:
1454—1467 Kazimierz
1502 Aleksander
1508—1540 Zygmunt I
1550—1572 Zygmunt August
1574 Henryk
1578—1586 Stefan
1588—1621 Zygmunt III
1633—1648 Władysław IV
1649—1668 Jan Kazimierz

1670 Michał
1676 Jan III
1697—1732 August II
1765—1783 Stanisław August

królowa:
1524 Bona

marszałek wielki:
1534—1546 Kmita Piotr
1572—1574 Firley Jan
1590 Zebrzydowski Mikołaj
1657—1661 Lubomirski Jerzy

kanclerz wielki:
1515—1532 Szydłowiecki Krzysztof
1562 Ocieski Jan
1580 Zamoyski Jan
1765 Zamoyski Andrzej

podkanclerzy:
1533 Tomicki Piotr
1551 Ocieski Jan
1569 Krasiński Franciszek
1596 Tarnowski Jan
1602 Tylicki Piotr
1628 Zamoyski Tomasz

podskarbi wielki:
1513 Kościelecki Andrzej
1546 Tarnowski Spytek
1563 Dembieński Walenty

marszałek nadworny:
1637 Ossoliński Maksymilian
1779—1780 Kossowski Roch

hetman wielki:
1515 Kamieniecki Mikołaj
1659 Potocki Stanisław
1714 Sieniawski Adam Mikołaj

hetman polny:
1574 Jazłowiecki Jerzy
1657—1661 Lubomirski Jerzy
1746—1747 Branicki Jan Klemens

hetman nadworny:
1590 Zebrzydowski Mikołaj

chorąży:
1556 Sęcygniewski Stanisław

podstoli:
1726 Łubiński Bogusław
1745—1749 Lubomirski Stanisław

prefekt stajni:
1743 Myszkowski Karol

pisarz wielki:
1530 Wargawski Piotr
1776—1777 Sierakowski M.
1779—1780 Aleksandrowicz Antoni

referendarz:
1546 Dembieński Walenty
1702 Szembek Jan Scbastyan

sekretarz:
1559 Bonar Stanisław
1584 Bech Maciej
1585 Tylicki Piotr
1618 Giebułtowski Wojciech
1633 Kadzidłowski Wojciech
1670 Zebrzydowski Jan Bernard
1702 Odolski Jan Kazimierz
1706—1710 Howel Michał August
1716 Hiak Mateusz
1734 Dębowski Mikołaj
1765 Kozlowski Klemens
1783 Naruszewicz Adam

regent kancelaryi:
1642 Fredro Jakub Maksymilian
1745 Ogrodzki Jacek

dworzanin (aulicus):
1618 Chełmski Samuel
1666 Bronicki Andrzej

łożny (cubicularius):
1561 Wierzbięta Stanisław
1581 Starzeski Piotr
1581 Kaczkowski Jan

komornik:
1581 Kamieński

sekretarz sejmowy:
1793 Jeziorkowski Jan Nepomu-

deputat: [cyn
1668 Lanckoroński Kazimierz
1668 Oraczewski Gabryel
1714 Łętowski Stanisław
1714 Łoś Wojciech
1749 Wielowieyski Dominik

pisarz trybunału:
1714 Łoś Wojciech

marszałek Rady Nieustającej:
1783 Raczyński K.

sekretarz Rady Nieustającej:
1775 Ogiński Andrzej
1776—1777 Sierakowski M.
1779—1780 Aleksandrowicz Antoni
1783 Naruszewicz Adam

marszałek konfederacyi:
1792 Potocki Stanisław Szczęsny

sekretarz konfederacyi:
1792 Tomaszewski Dyzma
rewizor ceł:
1775 Toporkiewicz Błażej
generał artyleryi:
1702 Kątski Marcin
1792 Potocki Stanisław Szczęsny
generali:
1706 Denhoff
1726 Lubomirski Jerzy Dominik
1765 Siemieński Wilhelm
obożny (supremus metator castrorum regni):
1714—1725 Lubomirski Jerzy Aleksander
pułkownik:
1668 Kalinowski Stanisław
1750 Małachowski Adam
komisarz artzleryi:
1702 Bożęcki Franciszek
woźny generał:
1574 Kwaśniowski Feliks
1580 Skowronek Wawrzyniec
1581 Ćwikła Jan
1587—1590 Peczkowski Jakub
1589 Chayduga Wojciech
1590—1595 Kolaczkowski Jakub
1596 Zielienski Wawrzyniec
1596 Bąk Stanisław
1604 Chrzanowski Wawrzyniec
1605—1606 Urzeczki Wincenty
1607 Czerw Piotr
1613 Rzepecki Stanisław
1618 Ziemuszkiewicz Jan
1632 Zagorowski Piotr
1648—1649 Wielgopolski Jan
1665—1673 Krupski Wojciech
1672 Marchacz Wawrzyniec
1674 Uffmanowicz Andrzej
1679 Galas Wojciech
1680 Malikowicz Błażej
1696 Stefański Ludwik
1741 Grabski Adam
1756 Rudlinski Walenty
1763 Smolenczyk Walenty
1764 Grodkiewicz Augustyn
woźny trybunału:
1714 Gulawiński Wawrzyniec

Połock.

stolnik:
1764 Petryczyn Kazimierz

Poznań.

podkomorzy:
1520 Lasocki Stanisław

Proszowice.

komornik ziemski:
1654 Rogowski Andrzej
komornik grauiczny:
1611—1618 Pawęcki Wawrzyniec
1618—1635 Ujeyski Mikołaj
1674 Dembiński Mikołaj

Przemyków.

starosta:
1713—1728 Wielopolski Franciszek

Przemyśl.

dziekan:
1649 Grochowski Kasper
starosta:
1534 Kmita Piotr
1560 Jordan Spytek
cześnik:
1668 Paprocki Stanisław
miecznik:
1745 Morski

Rabsztyn.

starosta:
1536 Bonar Seweryn
1552 Bonar Jan

Radom.

wojski:
1533 Wolski Paweł
komisarz trybunału:
1749 Sierakowski Roman

Ratno.

starosta:
1527 Tęczyński Andrzej
1565 Myszkowski Stanisław

Rawa.

kasztelan:
1572 Myszkowski Krzysztof
starosta:
1520—1521 Lasocki Stanisław
wojski:
1521 Lasocki Stanisław

Rohatyn.

starosta:
1572 Firley Jan

Ropczyce.

starosta:
1632 Ligęza Mikołaj
1659 Potocki Stanisław

Rożań.

stolnik:
1720 Michałowski Józef
1768 Strzyzowski Wojciech

Ruś.

wojewoda:
1474 Jazłowiecki Jerzy
woźny:
1574 Rzanczicz Stanisław

Ryczywół.

starosta:
1632 Chełmski Marcyan

Ryga.

starosta:
1726 Lubomirski Jerzy Dominik

Rzym.

kardynał:
1696 Radziejowski Michał Stefan
1745 Lipski

Sandomierz.

wojewoda:
1574 Zborowski Piotr
kasztelan:
1534 Kmita Piotr
1565 Myszkowski Stanisław
1572 Ossoliński Hieronim
1632 Ligęza Spytek
starosta:
1536 Tarnowski Jan
1572 Firley Andrzej
1613 Lubomirski Stanisław
stolnik:
1714 Jagniątkowski Franciszek
cześnik:
1533 Wolski Paweł
woźny:
1574 Rzanczicz Stanisław

Sanok.

starosta:
1515 Kamieniecki Mikołaj
chorąży:
1714 Łoś Wojciech
miecznik:
1661 Gołuchowski Andrzej

Sącz.

opat:
1613 Jordan Jan
kasztelan:
1512–1513 Młodziejowski Stanisław
1563 Dembieński Walenty
1674 Przerębski Mikołaj
1696 Czerny Michał
starosta:
1527 Odnowski Piotr
1530—1534 Pieniążek Jan
1541 Jordan Achacy
1556—1560 Osiecki Jan
1565 Zebrzydowski Floryan
1567—1578 Mężyk Stanisław
1601 Lubomirski Stanisław
1613 Lubomirski Sebastyan
1714—1725 Lubomirski Jerzy Aleksander
1745–1749 Lubomirski Stanisław
1756—1767 Małachowski Stanisław
wojski:
1768 Reklewski Aleksy
podwojewodzy:
1674 Lipski Andrzej
1726 Jordan Stanisław
burgrabia:
1601 Kamienski Adam
rotmistrz:
1668 Lipski Jan
podstarości:
1534 Kosecki Zygmunt
1551 Bylina Marcin
1565 Łagiewnicki Andrzej
1567 Postękalski Tomasz
1569 Dąbrowski Jan
1574 Chomętowski Tobiasz
— Wieruski Stanisław
1613 Gładysz Sebastyan
1648 Borek Mikołaj
1672 Kawiecki Andrzej
1674—1682 Chrząstowski Piotr
1726 Jordan Józef
1745—1768 Sendzimir Andrzej Feliks
sędzia grodzki:
1541 Branicki Piotr
1551—1559 Rozen Jakub
1567–1570 Otfinowski Piotr
1574 Błoński Piotr
1613 Lutosławski Marcin

1672 Kawiecki Andrzej
1673—1682 Chrząstowski Piotr
1726 Jordan Józef
1745—1768 Sendzimir Andrzej Feliks

pisarz grodzki:
1553 Znamirowski Mikołaj
1567 Gajecki Jakub
1574 Rusinowski Jan
1574 Lutosławski Marcin
1601—1613 Lutosławski Jan
1676—1682 Kamocki Franciszek
1714 Białecki Józef
1723—1726 Tyminski Franciszek
1749—1768 Reklewski Aleksy Stanisław

wicesgerens grodzki:
1601 Łapka Zygmunt
1682 Włocki Walenty
1745 Brodzki Stanisław
1748 Gostkowski Paweł
1749—1764 Sendzimir Franciszek Reginald
1783 Lipski Antoni

podpisek grodzki:
1725 Reklewski Aleksy Stanisław

regent grodzki:
1682 Studnicki Jakub
1725—1726 Reklewski Aleksy Stanisław
1746—1749 Kossecki Adam
1756—1767 Faygiel Walenty
1767 Waligórski Kazimierz

subdelegat grodzki:
1725 Reklewski Aleksy Stanisław
1749 Waligórski Kazimierz
1749—1763 Ulatowski Józef
1749 Łondygier Michał
» Sroczynski Józef
» Podoski Wawrzyniec
» Bielenski Jan
» Jezierski Ignacy
» Kossecki Adam
» Krodner Kasper

susceptant:
1749 Krodner Kasper

Sękowa.

sołtys:
1559 Szczepanowski Stanisław

Sieradz.

wojewoda:
1721—1726 Wielopolski Franciszek
1749—1757 Szembek Aleksander
— Walewski Michał

starosta:
1519—1532 Szydłowiecki Krzysztof

wojski:
1546 Lutomierski Mikołaj

Siewierz.

pisarz grodzki:
1676 Białecki Piotr
1696 Milewski

Smoleńsk.

biskup koadjutor:
1783 Naruszewicz Adam

Smotrycz.

starosta:
1727 Małachowski Andrzej

Śniatyń. Teodor

starosta:
1534 z Chodcza Otto
1574 Jazłowiecki Jerzy
1604—1619 Zebrzydowski Mikołaj
1665 Czartoryski

Sochaczew.

kasztelan:
1533 Wolski Paweł

starosta:
1519—1532 Szydłowiecki Krzysztof

sędzia ziemski:
1632 Jarzyna Maksymilian

Spiż.

starosta:
1534 Kmita Piotr
1601 Lubomirski Sebastyan
1613 Lubomirski Stanisław
1657—1661 Lubomirski Jerzy
1740 Lubomirski Teodor Konstanty

Stadło.

starosta:
1756—1767 Małachowski Stanisław

Stężyca.

starosta:
1572 Żeleński Bartłomiej

sędzia ziemski:
1676 Paprocki Adam

Stopnica.

starosta:
1696 Kanckoroński Franciszek
1740 Lanckoroński Wawrzyniec
1783 Wodzicki Fliasz

Szczerczów.

starosta:
1764 Otfinowski Franciszek

Szczyrzyc.

podwojewodzy:
1783 Demlinski Wlncenty

Szydłów.

starosta:
1674 Przerębski Mikołaj

Targowica.
ob. **Polska.**

Tłumacz.

starosta:
1580 Zborowski Piotr

Trembowla.

łowczy:
1732 Darowski Michał

Trzciniec.

starosta:
1765 Siemieński Wilhelm

Tuszyn.

starosta:
1674 Przerębski Mikołaj

Tyszowce.

starosta:
1565 Zebrzydowski Floryan

Ujście.

starosta:
1632 Chełmski Marcyan
1648 Chełmski Jan
1673 Piegłowski Stanisław

Wałcz.

starosta:
1792 Dembiński Piotr

Warmia.

biskup;
1602 Tylicki Piotr

Warszawa.

starosta:
1578 Niemsta Jerzy

Warta.

starosta:
1578 Dembienski Walenty

Wąchock.

opat:
1646 Komorowski Adam Jan

Wieliczka.

starosta:
1618 Jordan Stanisław
1665 Czartoryski
1698 Lanckoroński Franciszek
1721 Szembek Antoni Felicyan
1764 Łętowski Stanisław

Wieluń.

starosta:
1723 Tarło Franciszek

Wiślica.

kasztelan:
1512 Jordan Mikołaj
1572 Firley Mikołaj
1578—1595 Ligęza Mikołaj

Włocławek.

kustosz:
1649 Kącki Mikołaj
prepozyt:
1596 Tarnowski Jan

Wojnicz.

kasztelan:
1512 Sieklucki Jakub
1513—1514 Kościelecki Andrzej
1546 Tarnowski Spytek
1563 — Jan Krzysztof
1575—1578 Tęczyński Jan
1696 Szembek Przecław

Wolbrom.

starosta:
1673 Pisarski Achacy

Wołyń.

kasztelan:
1670 Lubomirski Jan Franciszek
łowczy:
1674 Dembiński Michał

Żarnów.

kasztelan:
1541 Jordan Achacy
1572 Sienicki
1615 Ligęza Mikołaj

Żarnowiec.

starosta:
1713—1728 Wielopolski Franciszek

Zator.

książe:
1476 Kazimierz
1476 Wacław
1476 Janusz
1476 Włodek

starosta:
1536 Bonar Seweryn
1560 Ocieski Jan
1564—1575 Myszkowski Zygmunt
1640 Lubomirski Stanisław
1670 Pieniążek

chorąży:
1696 Dembiński Albrecht

sędzia ziemski:
1565—1575 Strzała Piotr
1607 Palczowski Zygmunt
1633 Przyłęcki Maryan
1668—1674 Pisarzowski Jan
1765 Pisarzowski Adam

podsędek ziemski:
1565 Pisarzowski Sebastyan
1633 Poremski Andrzej
1668 Brodecki Piotr
1765 Rusocki Józef

cześnik:
1764 Waksman Michał

wojski:
1674 Zakrzewski Jan

pisarz ziemski:
1565 Lubański Maciej
1633 Pisarzowski Jan
1669 Sławiński Przecław
1670 Paszkowski Franciszek
1696 Rusocki Samuel
1765 Jakliński Tomasz

podstarości:
1565 Palczowski Jakub

komornik ziemski:
1627 Michałowski Adryan
1640 Pruszkowski Jan
1665 Czapski Andzej
1674 Tyrawski Stanisław
1696 Podgurski Kazimierz

komornik graniczny:
1618 Żydowski Stanisław
1698 Pisarzowski Aleksander
1738 Księski Antoni

Zawichost.

kasztelan:
1546 Ocieski Jan
1572—1573 Ligęza Mikołaj

Żydaczów.

starosta:
1573—1578 Ligęza Mikołaj.

Wykaz rzeczy.

Uwaga: Liczby oznaczają numery aktów. W wykazie położono główny nacisk na kwestye z zakresu organizacyi sądów.

Ablatio sacramenti Eucharistiae . 97
Academiae lustratio 143
Acta regalia v. liber actorum regalium.
— terrestria v. inventarium.
— succamerarialia v. inventarium.
— palatinalia iudaica . 58, 171, 283
— appelationum Vieliciensium . 134
Actio criminalis, vitam honorem et poenam corporalem tangens 11
Actorum iudicialium custodia, conservatio 8, 94, 142, 174, 239, 266, 278
— revisio 164, 165, 166
— inventarium v. inventarium.
— apertio 18, 47, 59, 100, 101, 125, 285, 286, 287
— occlusio 17, 42, 55 100, 101, 155, 281, 284, 286, 290
— extraditio v. copiae extraditio.
Administratio capitaneatus iudicialis et extraiudicialis . . 19
Adcitatio . . . . . 33 34, 60, 62, 64, 70, 73, 77, 80—84
Advitalitas 52
Appellatio 27, 29, 32, 97, 239, 269
— civilis 75
— Vieliciensis 134
— in causis iudaicis 12, 168, 225, 272, 276
— ad forum succamerariale . . 131
Arbitri 269
Archivi iudicialis cura 249, 269, 278
Archivi aditus 239
— devastatio . . . . 164—166, 174
Arianismi causae 185
Assignationes 184
Astitiones ad satisfaciendum 29, 32

Bannitio 86, 239

Cambii litterare (wexel) 268, 270, 275
Camerarii terrestris nominatio 137, 140, 141
— — iuramentum 137, 138, 140, 141, 215
— — officia 45, 85, 137, 140, 141, 268, 289
— granicialis nominatio 130, 132, 193, 211
— — iuramentum 126, 133
— — officia 130, 133, 215
Cancellariae castrensis iura et officia 239, 278
— — taxa 209, 239, 278
— iudicii confoederationis ordinatio 288
Capitaneatus aditio . . . 14, 94
— susceptio 6
— exemptio 13
— vacatio 6, 7
Capitanei institutio 43, 90
— iuramentum 127
— officia 8, 86, 108, 147
— ordinatio v. ordinatio castrensis.
— surrogatio v. surrogatio capitanei.

Castellani officia 8
Causae arianismi 185
— criminales 179
— ex aresto 184
— expulsionum . . . 184, 185, 258
— ex termino tacto 185
— fisci 169, 179, 184, 185, 192, 258
— incarceratorum 184. 185, 192, 239, 278
— laesionis authoritatis iudicii . 258
— liquidarum exemptionum 184, 185, 239
— personalis iniuriae . . . 185, 258
— recentium criminum . . 185, 258
— servorum profugorum 258
— violentiarum facti . . . 184, 185
— violatae securitatis publicae 185, 192, 258
Causarum querellarum feriae . 77
Censores iudaici (taksarze) . . 248
Citatio . 1, 6, 13, 20, 29, 32, 33 60, 62, 64, 70, 73, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 179, 184, 284
— litteralis 2, 27, 33, 34
— — regalis 93
— — iudaei 12
— ministerialis verbalis 1, 2, 6, 20, 33, 34
— curiae verbalis 27
— tacta 27
Citationis positio 93, 272
Colloquiorum libri 283
Colloquium generale 3, 4, 5, 27, 29, 31, 32, 87
Commercia iudaeorum 248
Commissio oeconomica . 270, 275
— Leopoliensis 185
Concitatio . . . . . 13, 32, 60, 62, 73, 80—84
— ad satisfaciendum litteralis . . . . . 1, 2, 6, 20, 27, 33, 34, 62, 70, 73, 77, 80—83
— revivificatorialis 27
Condemnatio 29, 32, 220
Confoederatio . . . . . 100, 172, 274, 285—290
Consilium permanens . . . . . 267—269, 271, 274, 277, 280
Contagio 107
Contributio 184, 185
Conventus iudaicus 248
Copiae ex actis extraditio 8, 9, 45, 53, 85, 96, 154, 239
Copiae inscriptionum non inductarum 171
Coronatio regis 70, 71
cf. denuntiatio regis coronati.
Creditorum concurrentia . . . 112
— iura 168

Decalogus 112
Decima lignorum 93
Decreti forma 288
Decretorum libri 142, 282
Deliberatio causae . 27, 29, 32, 60
Denuntiatio regis coronati . . 186
cf. coronatio regis.
— mortis regis 71, 155, 185, 192, 258
Dependentes 278, 284
Depositum 239, 278
Dilationes terminorum v. limitatio terminorum.
Doctor iudaeorum 12
Dos 112

Electio regis 71, 82
— iudicis terrestris 45, 48, 259, 260
— subiudicis terrestris . 48, 135, 233
— notarii terrestris . . 48, 136, 180
— subdelegati pro iudicio terrestri 271
— regentis actorum terrestrium . 257
— marsalci iudicii capturalis 144, 156, 185, 192, 258
— instigatorum iudicii capturalis 185, 192, 258
— regentis iudicii capturalis . . 258
— marsalci iudicii confoederationis 184
— instigatorum iudicii confoederationis 184
— seniorum iudaeorum 12, 149, 208, 248
Eliminatio inscriptionis ex actis iudicialibus 50, 52 67, 115, 128, 172, 181, 199, 274
Emancipationis subditi taxa . 239
Executio 86, 239
cf. subdelegati officia.

Exemptio bonorum 86
cf. causae liquidarum exemptionum.
— kmetonis 75
— iudaei a iurisdictione ordinaria 11
Expeditio bellica . . . 2, 94, 183
Extraditio copiae v. copiae extraditio.

Fabricatio inscriptionis . . . 10
Falsificatio monetae 21
Fideiussor 97
Fisci causa v. causae fisci.
— iudicium v. iudicium fisci.
Forum annuale 152, 248
Furticinium puerorum christianorum 97
Furtum 21

Grodzka izba v. hipocaustum residentiae capitanealis.

Hipocaustum residentiae capipitanealis (*grodzka izba*) . . . . . 107, 110, 120—122
cf. iudicii residentia.
Horae iudiciales 44, 48 144, 156, 179. 184, 185, 192, 258

Inauguratio novi regis . . 157, 158
cf. coronatio regis, denuntiatio regis coronati.
Inchoatio iudicii terrestris (in Zator) 48
— — castrensis (in Osviecim) . 47
Ingrossatio in acta v. inscriptionis susceptio.
Innotescentiae 20, 27, 29, 32, 60, 77
Inquisitio . 171, 239, 253, 269, 278
— de actorum variatione . . . 10
Inscriptionis susceptio 24, 25, 51, 53, 199
— taxa 209
— fabricatio v. fabricatio.
v. e. copiae extraditio, eliminatio.
Instigatoris castrensis iuramentum 217, 238
— — officia 238
Instigatoris capturalis electio 185, 192, 258
— — iuramentum 179, 185, 192, 258
— — officia 192, 258
— iudicii confoederationis electio 184
— — — iuramentum 184
— — — officia 288
— iudicii sąd ziemiański dicti officia 284
— eiusdem iudicii iuramentum . 284
— — — emolumenta 284
Interregnum 62, 71 101, 144, 156, 179, 185, 192, 258
Interrogatio . 1, 2, 6, 13, 20, 27, 29, 32, 62, 64, 70, 73, 80—84
Intromissio 88, 92, 168
— in capitaneatum 14
Inventarium privilegiorum Zatoriensium 142
— actorum terrestrium 142, 283, 284
— — succamerarialium . . 134, 177
— — castrensium 15, 38, 61, 75, 95, 98, 284
Iudaeorum ordinatio . 12, 112, 138, 149, 168, 208, 220, 248, 272
— iura et privilegia 12, 147, 220, 248
— onera 194, 248
— forum . 21, 22, 35, 97, 111, 112, 119, 147, 152, 168, 169, 194, 200, 201, 203, 206, 208, 220, 222, 225, 241, 248, 272, 276
— iudex v. iudex iudaeorum
— seniores v. seniores indaeorum.
— iuramentum 112
— poenae, correctio 12, 272
— debita 284
— commercium 248
Iudaica acta 58, 171, 283
Iudicii castrensis ordinatio 44, 68, 77, 143, 239, 278
— capturalis ordinatio 144, 156, 179, 185, 192, 258
— confoederationis ordinatio 184, 288
— sąd ziemiański dicti ordinatio 284
— confoederationis competentia 288
— iudaici palatinalis competentia 12
— castrensis cadentiae . . 271, 278
— iudaici cadentiae 248
— feriae 77, 239

Iudicii horae v. horae iudicii.
— residentia 269
— terrestris residentia . . . 99, 264
— castrensis residentia . . 99, 102, 103, 105, 107, 110, 120—122
— — compositio 249
— iudaici compositio . . . 12, 248
— confoederationis compositio . 288
— relatio (raport) . . 267, 269, 271
— inchoatio 47, 48
— reassumptio . . 71, 76, 100, 104, 158, 178, 262, 285—287, 289
— occlusio . . . 69, 71, 72, 83, 289
— vacatio . . . 192, 258, 259, 260
— impeditio 145
— laesio, dehonestatio . 185, 192, 258
— securitas 288
Iudicis terrestris electio 45, 48, 259, 260
— — nominatio . . . 45, 259, 260
— — iuramentum 8
— — officia 9, 10
— castrensis nominatio 16, 28, 40, 51, 117, 127
— — inauguratio 16
— — resignatio 198
— — surrogatio 34
— — iuramentum 8, 16, 41, 51, 127, 186
— — officia 2, 16, 51, 197
— succamerarialis nominatio . . 207
— iudicii ultimae instantiae iuramentum 46, 78
— iudicii sąd ziemiański dicti officia 284
— zupparum nominatio 207
— — officia 207
— capturalis electio 144, 156, 179, 185, 192, 258
— — iuramentum 144, 156, 179, 185, 192, 258
— iudicii confoederationis iuramentum 184
— tribunalitii iuramentum 179, 184, 185, 192, 258
— iudaeorum nominatio . . 37, 195, 202, 212, 225, 228, 241, 242
— — iuramentum 242
— — officia et iura 37, 153, 195, 248
Iudicis iudaeorum emolumenta 212, 220, 225, 228, 248
— fisci iuramentum 175, 176
— burgrabialis nominatio . . . 231
— de papyro signata iuramentum 268
— exclusio 144, 156, 179, 184, 185, 192, 258
Iudicium reginale 11
— ultimae instantiae . . 46, 73, 75
— causarum fisci 175, 176
— mixtum 277
Iura cancellariae castrensis 209, 239, 278
Iuramenti taxa . . . 239, 248, 278
Iuramentum iudicis terrestris . 8
— subiudicis terrestris . . . 8, 135
— notarii terrestris . . . 8, 136, 157
— camerarii terrestris 137, 138, 140, 141, 215
— surrogatoris notarii terrestris . 30
— regentis terrestris . . . 257, 287
— iudicis iudicii ultimae instantiae 46, 78
— succamerarii 132
— camerarii granicialis . . 126, 133
— iudicis tribunalitii 179, 184, 185, 192, 258
— capitanei 127
— surrogatoris capitanei . . 89, 94
— vicecapitanei 39, 59, 109, 125, 127, 158, 186
— locumtenentis capitanei . . . 57
— iudicis castrensis 8, 16, 41, 51, 127, 186
— vicesgerentis castrensis . . . 113, 117, 158, 170, 189, 227, 243
— notarii castrensis 51, 63, 74, 94, 127, 158, 186, 205
— vicenotarii castrensis 158, 163, 186, 204, 219
— regentis castrensis 190, 219, 223, 245, 254
— subdelegati castrensis 210, 213, 216, 218, 224, 226, 230, 235, 250, 251, 256
— instigatoris castrensis . . 217, 238
— susceptoris castrensis . . 239, 240
— notarii iudicii sąd ziemiański nuncupati 284
— instigatoris iudicii eiusdem . 284

Iuramentum iudicis capturalis . . . 144, 156, 179, 185, 192, 258
— instigatoris iudicii capturalis 179, 185, 192, 258
— iudicis iudicii confoederationis 184
— instigatoris iudicii confoederationis 184
— iudicis fisci 175, 176
— iudicis iudaici 242
— notarii iudaici 236, 247
— seniorum iudaeorum . . 139, 153
— ministerialis . 24, 25, 65, 66, 114
— — iudaici 150, 151
— iudicum de papyro signata . 268
— palaestrae 279, 280
— iudaeorum ad rodale 112
— — ad valvas sinagogae . . . 112
Ius polonicum terris Zatoriensi et Osviecimensi concessum . . . 47
— Silesiae 47

Landfrid 47
Laudi punctum 257
Legitimatio palaestrae 280
Liber ob. acta, inventarium.
— actorum regalium 9, 10
— officii causarum equorum, pecorum, pecudum, cautionumque fideiussoriarum 38
— commissarialis . . 38, 61, 95, 97
Limitatio terminorum . . . . . 29, 32, 62, 64, 70, 73, 79, 80—84, 179, 182, 183
Litterae autenticae ministerialium . 24, 25, 38, 61, 65, 66, 114
cf. ministerialis creatio.
Locumtenens in colloquio generali 3, 4, 31
— v. surrogator.
Locumtenentis vicecapitanei iuramentum 57
Lustratio Academiae 143

Maydeburgense ius 112
Marsalci iudicii capturalis electio . . 144, 156, 179, 185, 192, 258
— — confoederationis electio . 184
Metricantis officia 268
Messis 116
Ministerialis creatio 24, 25, 65, 66, 114, 284
— tonsio 209, 278
cf. tonsurae ministerialis taxa.
— iuramentum . 24, 25, 65, 66, 114
— iudaici iuramentum . . 150, 151
— officia . . . . . 2, 6, 20, 29, 32, 46, 60, 62, 64, 68, 69—73, 76, 80—84, 92—94, 101—103, 105—107, 110, 114, 120—122, 125—127, 135, 136, 144, 174, 182, 184, 185, 187, 188, 192, 258
— iudaici officia 150, 151
— v. citatio verbalis.
Ministerialium defectus . 24, 65
Moyzi liber 112
Moratoria 168
Mors regis 71
cf. denuntiatio mortis regis.
Motio 27, 29, 32, 239

Nobilitatis legitimatio 279
Nominatio iudicis terrestris 45, 259, 260
— subiudicis terrestris . . 135, 233
— camerarii terrestris . 137, 140, 141
— notarii terrestris 136, 180
— capitanei 43, 90
— regentis terrestris 287
— surrogatoris capitanei . . 106, 108
— vicecapitanei 125, 127
— iudicis castrensis 16, 28, 40, 51, 117, 127
— surrogatoris iudicis castrensis 197
— vicesgerentis castrensis 117, 146, 148, 170, 243, 261
— notarii castrensis 221
— vicenotarii castrensis 204, 219, 232
Nominatio regentis castrensis 219, 232, 233, 244, 252, 254, 255, 263
— subdelegati castrensis 210, 213, 218, 250, 251, 256
— iudicis succamerarialis . . . 207
— regentis succamerarialis . . . 266
— camerarii granicialis 130, 132, 193, 211
— iudicis iudaici 37, 195, 202, 212, 225, 228, 241, 242

Nominatio notarii iudaici 196, 229, 236, 246, 247
— rabini 237, 276
— seniorum iudaeorum . 139, 153
— iudicis zupparum 207
Nominatio iudicis burgrabialis . 231
— ministerialis v. ministerialis creatio.
Notariatus terrestris vacatio 179, 182
— — traditio 45, 95, 98
Notarii terrestris electio 48, 136, 180
— — nominatio 136, 180
— — officia 8, 144, 156, 157, 179, 268, 269
— — surrogatio 30
— — resignatio 136, 173
— — iuramentum . . . 8, 136, 157
— castrensis nominatio 51, 127, 221
— — iuramentum . . . 51, 63, 74, 94, 127, 158, 186, 205
— — surrogatio 36
— — officia 63, 74
— iudicii confoederationis officia 288
— — sąd ziemiański dicti iuramentum 284
— eiusdem iudicii officia 284
— iudaici nominatio 196, 229, 236, 246, 247
— — iuramentum 236, 247
— — officia 196, 246, 248
— — emolumenta 220, 236, 246, 248

Occlusio actorum v. actorum occlusio.
Ordinatio iudicii castrensis 44, 68, 77, 143, 239, 278
— — capturalis 144, 156, 179, 185, 192, 258
— — confoederationis . . 184, 288
— — mixti 277
— — sąd ziemiański dicti . . . 284
— iudaica 12, 112, 138, 149, 168, 208, 220, 248, 272
— signatae papyri . . 268, 270, 275

Palaestra 239, 249
Palaestrae officia 278—280, 284, 288
— iuramentum 279, 280
— legitimatio 280
Palatini officia 8, 12
— ordinatio pro iudaeis . . 12, 138, 149, 168, 208, 220, 248, 272
— iurisdictio . 21, 97, 111, 112, 119, 147, 152, 169, 194, 200, 203
— acta iudaica 58, 171, 283
Papyri signatae ordinatio 268, 270, 275
Patroni . . . . 185, 192, 239, 258 cf. palaestra.
Pignus . . 138, 168, 220, 248, 272
Poena privationis officii 8
Poenae a iudaeis solvendae . . 12
Positio citationis 144, 156
— librorum 85
Privilegia Zatoriensia 142
— iudaeorum . . 112, 138, 147, 168
Processus iudiciarii stadia 239, 284, 288
Procurator . . . . . 77 cf. patroni.
Proclamatio iudicii per ministerialem v. ministerialis officia.
Profusio sanguinis a iudaeis . . 97
Propinatio 276
Prorogatio v. limitatio terminorum.
Protectio regia 10
Protestatio 29, 67, 92, 101, 115, 124, 128
Protocollon inscriptionum 171, 283
— relationum 268, 283
— oblatarum 283
— decretorum 283, 288
— terrestre 283
— transactionum debitorum . . 268
— — perpetuarum 268
— signatae papyri 283
Publicatio ministerialis v. ministerialis officia.

Quarta 90, 92
Quatuor articuli 258
Quietatio 101
— de pretio bonorum . . 268, 270

Rabini nominatio 237, 276
— officia et iura 237, 276
— iudicium 272

Reassumptio iudicii 71, 76, 100, 104, 158, 178, 262, 285—287, 289
Reclamatio iudicii 118
Recognitio ministerialis 2, 6, 20, 29, 32, 71, 101
Regentis terrestris nominatio . 287
— — electio 257
— — iuramentum 257, 287
— castrensis nominatio . . 219, 232, 233, 244, 252, 254, 255, 263
— — iuramentum 190, 219, 223, 245, 254
— — officia 232, 244, 254, 255, 263, 268, 269
— — emolumenta 192
— succamerarialis nominatio . . 266
— — officia 266
— iudicii confoederationis officia 288
— iudicii capturalis electio . . . 258
Regestrorum ordo . 239, 269, 278
Regestrum terrestre 283
— castrense 239, 278
— terminationum . . 38, 61, 95, 98
— simplex 185, 192, 209, 239, 258, 283, 284
— arestorum 185, 192, 209, 239, 258, 283
— terminorum tactorum . . 185, 192, 239, 258, 269, 283, 284, 288
— causarum fisci 185, 192, 239, 258
— poenalium 239, 283, 284
— causarum privatarum 239
— ordinarii processus 283
— executionum 283, 284
— causarum criminalium . . . 284
— expulsionum 288
— incarceratorum 283
— causarum remissarum 283
— directi mandati 288
— causarum dissidentium . . . 277
— cambiorum 283
— maleficorum 192
— iudicum 258, 269
— vocandarum 171
— pro querendo 239
— poenarum 12
Relatio iudicii (raport) 267
Remissio causae 2, 27, 29, 32, 88, 168
Resignatio notariatus terrestris 136, 173
— iudicis castrensis 198
Revivificatio . . . . . 62, 64, 70, 73, 80—84
Rodale 112
Rota iuramenti regentis terrestris 257
— — vicecapitanei 39, 49, 51, 59, 109
— — iudicis castrensis . . 16, 51
— — vicesgerentis castrensis 113, 189, 227, 243
— — notarii castrensis . . 63, 74
— — regentis castrensis 190, 223, 245, 254
— — subdelegati castrensis 210, 213, 216, 218, 224, 226, 230, 235, 251, 256
— — instigatoris castrensis 217, 238
— — susceptoris castrensis . . 240
— — succamerarialis 126
— — camerarii granicialis . 133, 215
— — iudicis iudicii ultimae instantiae 46, 78
— — instigatoris iudicii capturalis 185, 192
— — iudicis fisci 175
— — iudicis iudaici 242
— — seniorum iudaeorum . . . 153
Rotae iuramenti taxa 209
Rumatio 88, 146
cf. subdelegati castrensis officia.

Sacrilegium 21
Sanguinis christianae effusio . . 147
Sentencyonasz 269
Sententia definitoria . . . 33, 34
— interlocutoria 33, 34
Secretarii iudicii confoederationis officia 288
Seniores iudaeorum . . . 112, 168
— terrestres iudaeorum 248
Seniorum iudaeorum nominatio 139, 153
— — electio . . 12, 149, 208, 248
— — iuramentum 139, 153
— — iudicium 168, 194
— — officia et iura 12, 201, 208, 248, 276
Servitor regis 11

Sigillatio scriniorum . . . 92, 93
Sigilli taxa 209, 239, 278
Sigillum palatinatus Cracoviensis 179, 184, 192, 258
— iudicii terrestris . . 144, 156, 179
— terrestre 185
— castrense 239, 278
— iudicii capturalis 144, 156, 179, 185, 192, 258
— iudicii confoederationis . . . 184
— privatum 239
Stemplowany papier v. ordinatio signatae papyri.
Subdelegati terrestris electio . 271
— castrensis nominatio 210, 213, 218, 250, 251, 256
— — officia . . 210, 213, 216, 218, 226, 235, 239, 250, 251, 256
— — iuramentum 210, 213, 216, 218, 224, 226, 230, 235, 250, 251, 256
Subiudicatus terrestris vacatio 184
Subiudicis terrestris electio 48, 135, 233
— — nominatio 233
— — iuramentum 135
— — officia 9, 10
Succamerarii iurisdictio . . . 131
— iuramentum 132
Susceptoris castrensis iuramentum 239, 240
— officia 239, 240, 268, 269, 278
Susceptorum numerus 239
Suspensio verbalis 60
— iudicii v. occlusio iudicii
Surrogatio notarii terrestris . . 30
— capitanei 7, 19, 43, 55, 89, 94, 106, 108
— vicecapitanei 33
— iudicis castrensis 34, 197
— notarii castrensis 36
— palatini 58
Surrogatoris notarii terrestris iuramentum 30
— capitanei nominatio . . 106, 108
— — iuramentum 89, 94
— — iura et officia . . . . . 7, 55, 89, 91—94, 106, 108
— iudicis castrensis nominatio . 197
Taxa victualium, liquorum, utensilium 184, 185, 192, 258
— iudicii 220, 239, 278, 284
Teloneum 92
— novum 185
Terminarius 75, 134, 142, 171, 239
Terminus scriptus . . . . . 60, 62, 64, 70, 73, 80—84
— tactus 144, 156, 179
— conservatus . . . . . 62, 64, 70, 73, 80—84
— translapsus . . . . . 73, 80—84
— peremptorius 239
— facionatus ex vi 60
— ad satisfaciendum 13
— litterarum ex officio capitaneali datus 2
Terminorum inauguratio . . . 6
— limitatio 1, 2, 6, 13, 20, 26, 27, 29, 32, 54, 60, 62, 64, 120, 127, 156
— revocatio . . . . . 116, 118, 124, 159—162, 167, 265
— proclamatio 187
— non debita celebratio . 123, 178
Testis taxa 248
Tonsio ministerialis . . 24, 25, 114
Tonsurae ministerialis taxa 209, 239, 278
Torturae 147
Tractatus reipublicae 116
Tumultus 143, 147, 156, 179, 184, 185, 192, 258, 288

Vadium 86, 88
Variatio actorum v. fabricatio actorum.
Wexel v. cambii litterae.
Viarum securitas 51
Vicecapitanei nominatio . . . 23, 39, 40, 49, 51, 56, 125, 127
— iuramentum 39, 49, 51, 59, 109, 125, 127, 158, 186
— officia et iura 8, 39, 49, 51, 56, 59, 278
— surrogatio 33
Vicenotari castrensis nominatio 204, 219, 232
— — iuramentum 158, 163, 186, 204, 219

BIBLIOTEKA NARODOWA

Vicesgerens palatini 12
Vicesgerentis castrensis nominatio 86, 88, 117, 146, 148, 170, 243, 261
— — iuramentum 113, 117, 158, 170, 189, 227, 243
Vicesgerentis castrensis officia 86, 88, 110, 117, 146, 227, 243, 268
— — emolumenta 129, 148
— iudicii confoederationis officia 288
Videnda 166
Vulnus 36, 179, 192, 258

Omyłki druku.

Str.	20	wiersz	7	od dołu	zamiast:	bickiemu	powinno być:	bieckiemu
»	45	»	21	od góry	»	Borzikowski	»	Borziskowski
»	49	»	18	od dołu	»	1575	»	1574
»	80	»	16	od góry	»	lulego	»	lutego
»	88	»	14	»	»	1576	»	1596
»	99	»	9	»	»	Draskowskiemu	»	Druskowskiemu
»	127	»	8	od dołu	»	Kiczki	»	Księski
»	145	»	2	»	»	Uleyski	»	Uieyski
»	148	»	15	od góry	»	1667	»	1668
»	200	»	17	»	»	Helda	»	Hebda
»	200	»	21	»	»	Cracoviensis	»	castrensis

D
V

BN
BIBLIOTEKA NARODOWA
620920
VIII 1a2
Biblioteka Narodowa
Warszawa
30001006151575